

NSAMU WAMBOTE WASONIKA

MATAI

1 Nkanda wantukulu a Yesu Klisto, mwan'a Davidi, i mwan'a Abalahami.

2 Abalahami wabuta Isaki, Isaki wabuta Yakobi, Yakobi wabuta Yuda ye mpangi zandi.

3 Yuda ye Tamali babuta Pelesi ye Sela, Pelesi wabuta Heseloni, Heseloni wabuta Lami.

4 Lami wabuta Aminadabi, Aminadabi wabuta Nasoni, Nasoni wabuta Salamoni.

5 Salamoni ye Lakabi babuta Boasi, Boasi ye Luti babuta Obedi, Obedi wabuta Isai.

6 Isai wabuta Davidi, i ntinu.

¶ Davidi ye nkazi awidi Ulia babuta Solomo.

7 Solomo wabuta Lehabami, Lehabami wabuta Abia, Abia wabuta Asa.

8 Asa wabuta Yosafati, Yosafati wabuta Yolami, Yolami wabuta Usia.

9 Usia wabuta Yotami, Yotami wabuta Ahasi, Ahasi wabuta Hiskia.

10 Hiskia wabuta Manase, Manase wabuta Amoni, Amoni wabuta Yosia.

11 Yosia wabuta Yekonia ye mpangi zandi mu ntangu yandakunu kuna Babeli.

12 ¶ Landila ndatukunu kuna Babeli, Yekonia wabuta Sealatieli, Sealatieli wabuta Zelubabeli.

13 Zelubabeli wabuta Abiudi, Abiudi wabuta Eliakimi, Eliakimi wabuta Asoli.

14 Asoli wabuta Sadoki, Sadoki wabuta Akimi, Akimi wabuta Eliudi.

15 Eliudi wabuta Elasali, Elasali wabuta Matani, Matani wabuta Yakobi.

16 Yakobi wabuta Yosefi, i bakala dia Malia, i kwa yandi kwabutwa Yesu ubikwanga Klisto.

17 I diau mbandu zazonsono tuka mu Abalahami nate ye Davidi i kumi ye mbandu zia; zimbandu tuka mu Davidi nate ye ndatukunu kuna Babeli i kumi ye mbandu zia; zimbandu tuka mu ndatukunu kuna Babeli nate ye Klisto i kumi ye mbandu zia.

18 ¶ Mbutukulu a Yesu Klisto yakadila ebu: Ngudi andi Malia bu kakambana ye Yosefi, bu ka bakikadidi va kimosi ko, wabwanwa wena ye vumu kiatuka kwa Mpeve yanlongo.

19 Kansi Yosefi, bakala diandi, bu kakala walunungu ye lembwa zola kumfwisisa nsoni, waluta zola kunyambula mu nsweki.

20 Bu kayindula mo, tala, mbasi a Mfumu yamonika kwa yandi mu ndozi, yavova: Yosefi, mwan'a Davidi, kutinani tambula Malia, i nkazi aku ko, kadi kiena yandi i kia Mpeve yanlongo.

21 Yandi si kabuta mwana wabakala, ngeye waku-mbika nkumbu andi Yesu, kadi yandi si kavulusa bantu bandi mu masumu mau.

22 Momo mamonsono makala, mpasi mambu mavova Mfumu mu mbikudi menda detila, uvovele:

23 Tala, ndumba si yakala ye vumu ye buta mwana wabakala; si bakumbika nkumbu andi Imanueli, bu yibangudulu i diadi: Nzambi wena yeto.

24 Yosefi wasikama ku nsi atolo, wavanga bonso bwantuma mbasi a Mfumu, watambula nkazi andi.

25 Yandi kanzaya ko nate ye kabuta mwana wabakala; wabika nkumbu andi Yesu.

2 Yesu bu kabutuka muna Betelemi dia Yuda mu lumbu bia Elode, i ntinu, tala, banduenga batuka mu ntini yaeste baluaka ku Yelusalemi,

2 bavova: Ntinu aba Yudayo wabutulu kwe kena? Kadi beto tuamweni mbwetete andi mu ntini yaeste ye tuizi kunsambila.

3 Kansi ntinu Elode bu kawa mo, ntim'andi wavizuka ye Yelusalemi diadionsono ye yandi.

4 Yandi wakutikisa bangudi zanganga babonsono ye minsoniki, wabayuvula: Klisto kwe si kabutulwa?

5 Bavova kwa yandi: Muna Betelemi dia Yuda, kadi ebu bwasonama kwa mbikudi:

6 Ngeye Betelemi, nsi a Yuda, kwen'aku wauke nkutu ko mu nyadi mia Yuda, kadi mu ngeye si mwatuka nyadi una kala mvungi abantu bami Isaeli.

7 Buna Elode watedisa banduenga mbila mu nsweki, watoma kubayuvuzula ntangu yamonekene mbwetete.

8 Wabafidisa kuna Betelemi, wavova: Luenda luatoma yuvuzula mu fimwana-mwana, kansi bu lusolole fio, lunsamunina, mpasi mono mpe ngiza kunsambila.

9 Kansi bu bamana wa ntinu, bayenda kwau, tala, mbwetete yibamona mu ntini yaeste yabavitila ku ntu, nate ye yayiza telama vana mbata vakadila fimwana-mwana

10 Bu bamona mbwetete, bayangalala mu yangi diadingi beni.

11 Bakota mu nzo ye bamona fimwana-mwana ye Malia, i ngudi andi; bafukama, basambila fio, basokumuna lekwa biau biantalu, banatina fio minkailu: wola ye libano ye mile.

12 Bu baluenguswa mu ndozi mu lembwa vutuka kwa Elode, bayendila nzila yankaka kuna nsi au.

13 ¶ Bu bakiyendila, tala, mbasi a Mfumu yamonika kwa Yosefi mu ndozi, yavova: Natelami wabonga fimwana-mwana ye ngudi andi, natinino kuna Ngipiti, nakadi kuna, nate ye yakukamba, kadi Elode keni tomba fimwana-mwana mu bunga fio.

14 Yandi watelama, wabonga fimwana-mwana ye ngudi andi mu fuku, wayenda kuna Ngipiti.

15 Wakala kuna, nate ye Elode kafwa, mpasi mavova Mfumu mu mbikudi menda detila, uvovele: Mono yabokila mwan'ami mu Ngipiti.

16 ¶ Mboki Elode bu kamona, vo wasakununwa kwa banduenga, wakala mbidi anganzi, watuma bavonda bana babonsono bababakala muna Betelemi ye mu

ndambu zazonsono zakimfini ye diau bakala mvu miole ye kondwa mio, bonso bwakadila ntangu yikatoma yuvuzula kwa banduenga.

17 Buna mambu mavovwa mu Yelemia, i mbikudi, mayenda detila, uvovele:

18 Ndinga yawakana muna Lama, dilu ye niong kwakwingi; Lakeli udilanga bana bandi; kazolele bombwa ko, kadi ka bena ko.

19 ¶ Elode bu kafwa, tala, mbasi a Mfumu yamonika kwa Yosefi mu ndozi mu Ngipiti,

20 yavova: Natelami wabonga fimwana-mwana ye ngudi andi, wenda koti mu nsi a Isaeli, kadi batomba mwel'afimwana-mwana bafwidi kwau.

21 Yandi watelama, wabonga fimwana-mwana ye ngudi andi wayenda koti mu nsi a Isaeli.

22 Bu kawa, vo Alakelao wayala mu fulu kias'andi Elode mu Yuda buna watina kwenda koko, kansi bu kaluenguswa mu ndozi, wayenda kuna ndambu za Ngalili;

23 wayiza kala mu mbanza yibikwanga Nazaleti, mpasi mavovwa mu bambikudi menda detila: Yandi si kabikwanga mwisi Nazaleti.

3 Mu lumbu bina Yoane Mbotiki wayiza samuningi mu nsi yankatu ya Yuda,

2 wavova: Luvilula madiela, kadi kimfumu kiamazulu kieka lukufi.

3 Kadi ndiena i yandi wabikwa kwa Yesaya, i mbikudi, uvovele: Nding'a-umosi ubokanga mu nsi yankatu: Lukubika nzil'a Mfumu, lusungika nsoko miandi.

4 Kansi Yoane kibeni wakala mwatu andi wamika miakamela ye nsing'a-nkanda mu luketo luandi; madia mandu i makonko ye niosi yanseke.

5 Buna Yelusalemi ye Yuda diadionsono ye nsi yayonsono yazunga Yodani bavaika kwa yandi.

6 Babotukwa kwa yandi mu nzadi a Yodani, bu batambudila masumu mau.

7 Kansi bu kamona bafalisi ye basaduki babingi bayiza ku mbotokolo, wavova kwa bau: Lu bana banioka zambalu, nani walulongesele mu tina mu nganzi zakwiza?

8 I diau luvanga kweno mbutu mifwanane mu mpilulu adiala;

9 ka lubanzani mu kukivovila beno kibeni ko: Beto tuena se, i Abalahami, kadi mono iluvovele, vo Nzambi lenda fulukisa bana mu matadi momo kwa Abalahami.

10 Bwabubu kiubi kimeni tulwa va mianzi miaminti; wonso nti u ka ubutanga mbutu miabiza ko si ukwangwa ye tubwa ku tia.

11 Mono kwami ikulubotikanga mu nlangu mu mpilulu adiala, kansi ndiena ukwiza ku nim'ami undutidi mu ngolo, kifweni mu nata nsampatu zandi ko. Yandi si kakulubotika mu Mpeve yanlongo ye mu tia.

12 Vevomono kiandi kiena mu koko kwandi, yandi si katoma veva vuma kiandi kiampevila, si kayonzika mbongo zandi mu lundulu, kansi mavevolo si kayoka ku tia tu ka tuzimi.

13 ¶ Buna Yesu watuka mu Ngalili, wayiza kwa Yoane kuna Yodani mu botukwa kwa yandi.

14 Kansi yandi wankakidila beni, wavova: Mono vele ngiena nsatu abotukwa kwa ngeye, kadi kwa mono wizidi e?

15 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Yambudila bo bwabu; kadi bobo bufweni kwa beto mu lungisa lunungu lualonsono. Buna wanyambudila bo.

16 Yesu bu kabotukwa ntumbu tombuka mu nlangu, tala, mazulu mazibuka, yandi wamona Mpeve a Nzambi yakulumuka mu kifwani kiabembe, yayiza va yandi.

17 Tala, ndinga yitukidi mu mazulu yavova: Ndieu i Mwan'ami, i zolwa kingienina nzolakani.

4 Mboki Yesu watombulwa kuna nsi yankatu kwa Mpeve mu vukumunwa kwa nkadi ampemba.

2 Bu kamana mina nsoki makumaia malumbu ye makumaia mamafuku, mboki nsatu yeka yandi.

3 Mvukumuni wayiza vovi kwa yandi: Ngeye vo u Mwan'a Nzambi, nakambi matadi mama makala mampa.

4 Wavutula, wavova: Diasonama vo: Muntu kenani moyo mu mampa kaka ko, kansi mu mambu mamonsono mavaikanga mu nw'a Nzambi.

5 Mboki nkadi ampemba wannata kuna mbanza yanlongo, wantula va mbat'akinlongo,

6 wavova kwa yandi: Ngeye vo u Mwan'a Nzambi, nakitubi va nsi, kadi diasonama: Yandi si kakutumina kwa mbasi zandi, zau zakuzangula mu moko mau, kwidi ta sakuba nkutu mu kulu kwaku mu tadi.

7 Yesu wavova kwa yandi: Diasonama diaka: Kuvu-kumunani Mfumu Nzambi aku ko.

8 Nkadi ampemba wannata diaka vana mongo wanda beni, wansonga bimfumu biabionsono bianza ye nkembo au,

9 wavova kwa yandi: Biobio biabionsono si yakuvana, vo ufukama wansambila.

10 Buna Yesu wavova kwa yandi: Satana, katuka kwaku, kadi diasonama: Mfumu Nzambi aku fwiti sambila, yandi kaka fwiti sadila.

11 Buna nkadi ampemba wanyambula, tala, mbasi zayiza kunsadila.

11 Buna nkadi ampemba wanyambula, tala, mbasi zayiza kunsadila.

12 ¶ Bu kawa, vo Yoane wayekolo, wayenda ku Ngalili;

13 bu kasisa Nazaleti, wayiza kala mu Kapenaumi diena mu mbel'ambu mu ndambu za Zebuluni ye Nafatali,

14 mpasi mavovwa kwa Yesaya, mbikudi, menda detila, uvovele:

15 Nsi a Zebuluni ye nsi a Nafatali, mu nzil'ambu kuna simu dia Yodani, i Ngalili yabapaïen;

16 bantu bavwandanga mu tombe bamweni kia kwakunene, bavwandanga mu nsi ye bini bialufwa batubukulwa kia.

17 ¶ Tuka ntangu yina Yesu wabadika samuna ye vova: Luvilula madiela meno, kadi kimfumu kiamazulu kieka lukufi.

18 ¶ Bu kadiata mu nseko ambu a Ngalili, wamona mpangi zole: Simoni, ubikwanga Petelo, ye Andele, i mpangi andi, batambanga konde mu mbu, kadi bau i ntambi miambizi.

19 Yandi wavova kwa bau: Luiza luandama yaluvanga ntambi miabantu.

20 Bau ntumbu sisa makonde ye nama yandi.

21 Tuka kuna bu kayenda yendi, wamona mpangi zole zankaka, Yakobi, i mwan'a Zebedai, ye Yoane, i mpangi andi, mu bota, ye s'au Zebedai, bakubika makonde mau; yandi wababokila.

22 Bau ntumbu sisa bota ye s'au ye nama yandi.

23 ¶ Yesu wayenda zietingi mu nsi yayonsono ya Ngalili, walonganga mu nzo zau zatukutukunu, wasamunanga nsamu wambote wakimfumu, waniakisanga yela kwakonsono ye kimbevo kiaktionsono mu bantu.

24 Kumu kiandi kiayenda muna nsi yayonsono ya Silia. Bantuadila mbevo zazonsono zalungwa kwa yela ye kwama kwampila mu mpila, babakama kwa mpeve zambi, bambikulu zangonda, batila mianzi; yandi wabaniakisa.

25 Makabu mamingi matuka mu Ngalili ye mu Dekapoli ye mu Yelusalemi ye Yuda ye muna simu dia Yodani mannama.

5 Bu kamona makabu, wabaluka va mongo; bu kawwanda, nlonguki miandi miayiza kwa yandi.

2 Yandi wabandula nw'andi, walonga, wavova:

3 ¶ Mayangi mena ye bamputu mu mpeve, kadi kimfumu kiamazulu i kiau.

4 Mayangi mena ye banlembami, kadi si bavingila fwa diantoto.

5 Mayangi mena ye bakalanga kiadi, kadi si babombwa.

6 Mayangi mena ye bafwanga nsatu ye mpwila zalunungu, kadi si bayukutuswa.

7 Mayangi mena ye bafwilanga nkenda, kadi si bafwilwa nkenda.

8 Mayangi mena ye bavelele mu mintima, kadi si bamona Nzambi.

9 Mayangi mena ye bavangikisanga yenge, kadi si babikwa bana ba Nzambi.

10 Mayangi mena ye bazomwanga mu diambu dialunungu, kadi kimfumu kiamazulu i kiau.

11 Mayangi mena yeno, bu bakululevulanga ye zomanga ye tesanga yambi yayonso mu luvunu mu diambu diami.

12 Lukala kiese, luyangalala beni, kadi nsendo eno mu mazulu wena wawingi, kadi bobo bazomina bambikudi balutekidila.

13 ¶ Beno lu mungwa wantoto; kansi vo mungwa ukatukidi nzenzo, mu nki si wazenzusulwa? Ka wena diaka mfunu mu lekwa ko, vo ka mu vetwa ku mbazi ye diatukuswa kwa bantu ko.

14 Beno lu kia kwanza. Mbanza yena vana mbat'a-mongo ka yilendi swekama ko.

15 Mwinda ka ukwikwanga ye tulwanga ku nsi atezo kianzongila ko, kansi va kebolo kiamwinda, ukienzu-kilanga babonso bena mu nzo.

16 I bobo bika kia kweno kwakienzukila va ntadisi abantu, mpasi bamona mavanga meno mabiza ye kembila S'eno diena mu mazulu.

17 ¶ Ka lubanzani ko, vo yayizi kangula nsiku vo bambikudi; kiayizidi mu kangula ko, kansi mu lungisa.

18 Kadi kedika mono iluvovele: Nate ye zulu ye ntoto biavioka, widi yota kimosi vo notika ka kikatuki mu nsiku ko, nate ye mamonso makalakene.

19 I kuma nsikudukusu zozo zazike, wonso ukangulanga yimosi nkutu ye longilanga bo bantu, yandi si kabikwa wauke mu kimfumu kiamazulu; kansi wonso

uvanganga zo ye longanga zo, yandi si kabikwa wau-nene mu kimfumu kiamazulu.

20 Kadi mono iluovele: Vo lunungu lueno ka lulutidi luna luaminsoniki ye luabafalisi ko, ka lukoti nkutu mu kimfumu kiamazulu ko.

21 ¶ Beno luawilu, vo bakulu bakambwa: Kuvondani ko; kansi wonso uvondele, neti nkanu wamfundusu.

22 Kansi mono iluovele: Wonso wenina mpangi andi nganzi, neti nkanu wamfundusu; kansi wonso uvovele kwa mpangi andi: Nkwa kizengi, yandi neti nkanu wabamayala; kansi wonso uvovele: Kilau, yandi neti nkanu wabilungi kiatia.

23 I diau vo neti nkailu aku ku zikwa ye vana bambukidi moyo, vo mpangi aku yikuvwidi diambu,

24 buna sisa nkailu aku vana va ntadisi azikwa ye teka kwenda wawana ye mpangi aku, mboki wiza nati nkailu aku.

25 Sa nzaki mu wawana ye mbakani aku, bu luakidi yandi mu nzila, mbakani aku mpasi kakuyekula kwa mfundisi ye mfundisi kwa nkebi ko, kwidi tubwa mu boloko.

26 Kedika mono ikuovele: Kuvaiki mo ko, nate ye wamana futa vanza kina kiazimunina.

27 ¶ Beno luawilu, vo diavovwa: Kuyangani ko.

28 Kansi mono iluovele: Wonso tedi nkento mu kunzinina, ukiyangidi ye yandi mu ntim' andi.

29 Vo disu diaku dialubakala dikutesese sakuba, kola dio ye losa dio; kadi tomene nitu, kiela kiaku kimosi bu kibungulu, kansi nitu aku yamvimba ka yitubulu ku bilungi ko.

30 Vo koko kwaku kwalubakala kukutesese sakuba, zaka ko ye losa ko, kadi tomene nitu, kiela kiaku kimosi bu kibungulu, kansi nitu aku yamvimba ka yitubulu ku bilungi ko.

31 ¶ Diavovwa: Wonso yambudi nkazi andi, bika kamvana nkand'aluvambunu.

32 Kansi mono iluovele: Wonso yambudi nkazi

andi, vo ka mu diambu diayanga ko, yandi ukunyangi-sanga; wonso kwelele nkento uyambulu, yandi uyanganga.

33 ¶ Diaka luawilu, vo diavovwa kwa bakulu: Kudiani ndefi zaluvunu ko, kansi tunguna ndefi zaku kwa Mfumu.

34 Kansi mono iluovele: Ka ludiani ndefi nkutu ko, ka mu zulu ko, kadi i kiandu kia Nzambi;

35 ka mu ntoto ko, kadi i mfiduku amalu mandi; ka mu Yelusalemi ko, kadi i mbanz'a Ntinu waunene.

36 Kudiani ndefi mu ntu aku ko, kadi kulendi kitula lusuki lumosi nkutu luampembe vo luampiuki ko.

37 Bika mambu meno makala: inga, inga, ve, ve; malutila mu momo matukidi mu nkwa mbi.

38 ¶ Beno luawilu, vo diavovwa: Disu mu disu ye dinu mu dinu.

39 Kansi mono iluovele: Ka lukakilani wena wambi ko, kansi wonso ukubendi va bundi dialubakala, umbangumunina diankaka mpe.

40 Wonso zolele kuvwa mambu ye bonga kinkuti kiaku, unyambudila yunga mpe.

41 Wonso ukukwika mu kwenda yandi kilometa kimosi, wenda yandi biole.

42 Vana ukulombele, kufilani uzolele kusompa nima ko.

43 ¶ Beno luawilu, vo diavovwa: Zola mfinangani aku ye bela ntantu aku.

44 Kansi mono iluovele: Luzolanga ntantu mieno, lusambidilanga bakuluzomanga,

45 mpasi luakala bana ba S'eno diena mu mazulu, kadi yandi uselukisanga ntangu andi ye kwa bambi ye kwa bambote ye nokisanga mvula va balunungu ye va bakondwa kwalunungu.

46 Kadi vo luzolanga bakuluzolanga, nki ansendo luena? Kadi mimvakusi ka mivanganga bo ko e?

47 Vo luvanasananga mbote ye mpangi zeno kaka, buna nki lulutidi vanga? Kadi bapaïen ka bavanganga bo ko e?

48 I kuma lukala balunga, bonso S'eno diakizulu diena dialunga.

6 Lukenga lunungu lueno ka luidi vanga lo va ntadisi abantu mu monika kwa bau; vo bobo, ka luena ye nsendo kuna kwa S'eno diena mu mazulu ko.

2 ¶ I diau bu uvanganga kiwuntu, kusikisani mpungi ku ntual'aku ko, bonso buvanganga bameso ku nsi alukaya mu nzo zatukutukunu ye mu zinzila, mpasi bakembulwa kwa bantu. Kedika mono iluovele: Bakitambudidi nsendo au.

3 Kansi ngeye bu uvanganga kiwuntu, kuzayisani koko kwaku kwalumoso ko mavanganga koko kwaku kwalubakala,

4 mpasi kiwuntu kiaku kiakala mu nsweki; S'aku dimonanga mu nsweki si diakuvutudila.

5 ¶ Bu lusambilanga, ka lukalani bonso bameso ku nsi alukaya ko, kadi bazolele telamanga ye sambila mu nzo zatukutukunu ye mu fuma bianzila, mpasi bamonika kwa bantu. Kedika mono iluovele: Bakitambudidi nsendo au.

6 Kansi ngeye bu usambilanga, kota mu vinga kiaku; bu ukizibikidi kielo kiaku, sambila S'aku diena mu nsweki; S'aku dimonanga mu nsweki si diakuvutudila.

7 Kansi bu lusambilanga, ka luvovudilangani bonso bapaïen ko, babanzanga, vo bawilwa mu diambu diampova zau zazingi.

8 I kuma ka ludedakanani ye bau ko, kadi S'eno dikizaidi nsatu zilueno, bu ka lunlombele ko.

9 I diau lusambila kweno ebu: Tat'eto diena mu mazulu, bika nkumbu aku yazituswa;

10 bika kimfumu kiaku kiza; bika luzolo luaku luavangama va ntoto mpe bonso mu zulu;

11 dia kweto kwalumbu ka lumbu utuvana lumbu ki;

12 utuyambudila mfuka zeto, bonso beto mpe tuayambudidi batuavwidi fuka;

13 kututualani mu mpukumumu ko, kansi ututanina mu nkwa mbi.

14 Kadi vo luayambudidi bantu ntulumunu zau, S'eno diakizulu si diakuluyambudila mpe.

15 Kansi vo ka luayambudidi bantu ko, S'eno mpe ka diluyambudila ntulumunu zeno ko.

16 ¶ Kansi bu luminanga nsoki, ka lukalani zizi kianayembele bonso bameso ku nsi alukaya ko, kadi bakimbulanga zizi biau, mpasi bamonika kwa bantu, vo baminanga nsoki. Kedika mono iluvovele: Bakitambudidi nsendo au.

17 Kansi ngeye bu uminanga nsoki, kusa ntu aku mazi ye sukula zizi kiaku,

18 kwidi monika kwa bantu, vo uminanga nsoki, kansi kwa S'aku diena mu nsweki; S'aku dimonanga mu nsweki si diakuyutudila.

19 ¶ Ka lukiyudikilani mayudukwa va ntoto ko valadisanga mimfwa-nkabu ye nkazu-nkazu, vatimanga ye labulanga mivi;

20 kansi lukiyudikila mayudukwa mu zulu muma-
lembwa laduswanga kwa mimfwa-nkabu ye nkazu-
nkazu, mulembwa timanga mivi ye labula;

21 kadi kwena mayudukwa maku, i kuna si kwakala ntim'aku mpe.

22 Mwind'anitu i disu. Vo disu diaku diena diatoma, nitu aku yayonsono yizedi kwa kia.

23 Kansi vo disu diaku diena diambi, buna nitu aku yayonsono yizedi kwa tombe. I kuma vo kia kwena mu ngeye i tombe, engwa bonso bwenina tombe kiakingi!

24 Muntu kalendi kala nanga kwa mfumu zole ko, kadi si kabelu yimosi ye zola yankaka, vo tatamana yimosi ye yina yankaka. Ka lulendi kala nanga kwa Nzambi ye kwa kimvwama ko.

25 ¶ Mu diambu diodio mono iluvovele: Ka lukalani mayindu mu miela mieno kiluadia ko ye kiluanwa ye mu nitu zeno kiluavwata. Kadi mwela ka ulutidi madai ko e, ye nitu mvwatu e?

26 Lutala nuni zazulu, ka zikunanga ko, ka ziyonzikanga ko, ka zikutikisanga mu lundulu ko, kansi S'eno diakizulu didikilanga zo, kadi beno ka lulutidi zo ko e?

27 Buna luena, nani lenda mu mayindu mandi yikikisa ntel'andi mfwoko mosi?

28 Mvwatu mu nki luenina mio mayindu? Lutala lilia biayinza bonso bubimenanga. Ka bitovukanga ko, ka bisietanga nsadi ko.

29 Kansi mono iluovele, vo Solomo mu nkembo andi wawonso kasa vwata bonso kimosi kiampila yina ko.

30 Kansi vo Nzambi uvwikilanga bo titi biayinza biena bwabu ye mbazi biavita tubwa ku foloni, buna vele kaluta kuluvwika, lu bankwa fiminumu.

31 I kuma ka lukalani mayindu ko ye vova; Nki tuadia? Vo nki tuanwa? Vo nki tuavwata?

32 Kadi bapaïen batombanga bina biabionsono. Kadi S'eno diakizulu dizeyi, vo luena nsatu abina biabionsono.

33 Kansi luteka tomba kimfumu kia Nzambi ye lunungu luandi, buna si luakudukulwa bina biabionsono.

34 I diau ka lukalani mayindu mu lumbu kiambazi ko, kadi kiambazi si kiakukikadila mayindu. Lumbu ye yandi yayibi yifwanane.

7 Ka lufundisani ko, ka luidi funduswa.

Kadi lufundusu lulufundisilanga luna lo fundusulwa; tezo kilutezilanga luna kio tezulwa.

3 Mu nkiana mwani lufumfuta luena mu disu diampangi aku, kansi kuzeyi mbangu mu diaku disu ko?

4 Vo bwe uvova kwa mpangi aku: Ungiambula yakatula lufumfuta mu disu diaku, tala, mbangu wena mu diaku disu?

5 U disu ku nsi alukaya, teka katula mbangu mu diaku disu, buna si watoma mona mu katula lufumfuta mu disu diampangi aku.

6 ¶ Ka luvanani biena nlongo kwa zimbwa ko, ka lutubani mpe nzimbu zeno va ntadisi azingulu ko, ka zidi zo diata ku nsi atambi biau ye bangumuka ye kululueka.

7 ¶ Lulomba, beno si luavewa; lutomba, beno si luasolula; lukunkuta, beno si luazibudulwa.

8 Kadi wonso ulombanga, utambulanga; wonso utombanga, usolulanga; wonso ukunkutanga, uzibudulwanga.

9 Buna luena, nki amuntu, vo mwan'andi lombele dimpa, kadi tadi kakumvan'e?

10 Vo yandi mpe lombele mbizi anlangu, kadi nioka kakumvan'e?

11 I kuma vo beno luena bambi luzeyi vana bana beno nkailu miambote, buna S'eno diena mu mazulu vele si dialuta vana biambote kwa bakunlombanga.

12 ¶ I kuma mamonsono maluzolele, vo bantu bakuluvangila, i mana lubavangila mpe, kadi diodio i nsiku ye mimbikudi.

13 ¶ Lukota mu mwelo wafietama, kadi mwelo wena wasadila ye nzila yena yayalumuka yitualanga ku mbungulu, babingi bena bakotilanga wo.

14 Kadi mwelo wena wafietama ye nzila yena yamfinangani yitualanga ku moyo, bafiuma bena basolulanga yo.

15 ¶ Lukikenga mu mbikudi mialuvunu mikwizanga kwa beno ye mvwatu miamameme, kansi mu ngudi bau i bamevwa bakimbakila.

16 Beno si luakubazaya mu mbutu miau. Kadi mbutu miavinia mivelwanga mu zimpang'e vo miakuyu mu nsolokoto e?

17 I bobo mpe nti miamionsono miambote mibutanga mbutu miabiza, kansi nti wambi ubutanga mbutu miambi.

18 Nti wambote ka ulendi buta mbutu miambi ko, nti wambi ka ulendi mpe buta mbutu miabiza ko.

19 Wonso nti u ka ubutanga mbutu miabiza ko ukwangwanga ye tubwanga ku tia.

20 I diau si luakubazaya mu mbutu miau.

21 Ka babonsono ko bavovanga kwa mono: Mfumu, Mfumu, si bakota mu kimfumu kiamazulu, kansi uva-nganga luzolo lua S'ami diena mu mazulu.

22 Kina lumbu babingi si bavova kwa mono: Mfumu, Mfumu, kadi ka tuabikudi mu nkumbu aku ko e, kadi ka tuavaikisi mpeve zambi mu nkumbu aku ko e, kadi ka tuavengi tulendo tuatuingi mu nkumbu aku ko e?

23 Buna mono si yabatela: Kiluzeyi widi ntangu nkutu ko, lunkatukila, i beno lusadikilanga kimpumbulu.

24 ¶ I kuma wonso wilu mambu mami mama ye vanganga mo, fwanakene ye bakala dianduka diatunga nzo andi va tadi.

25 Mvula zabwa, nkuka zayiza, zimpeve zavevumuka, zaniekama mu nzo yina, kansi ka yabwa ko, kadi yatulwa lufulu va tadi.

26 Wonso wilu mambu mami mama, kansi kavanganga mo ko, fwanakene ye bakala diabuzengi diatunga nzo andi va nienge.

27 Mvula zabwa, nkuka zayiza, zimpeve zavevumuka, zaniekama mu nzo yina ye yabwa, mbwilu ayau yakala yayinene.

28 ¶ Bwakala, Yesu bu kamana mambu momo, makabu mayitukwa mu ndongolo zandi,

29 kadi wabalonganga bonso ndieu wena lulendo, ka bonso nsoniki miau ko.

8 Bu kakulumuka mongo, makabu mamingi mannama. Tala, mfwa bwazi wayiza kunsambila, wavova: Mfumu, vo zolele, lenda kwaku kumpedisa.

3 Yandi walambula koko kwandi, wamvalakana, wavova: Nzolele, navedila kwaku. Yandi ntumbu vedila mu bwazi bwandi.

4 Yesu wavova kwa yandi: Tala kwidi dio kamba muntu, kansi wenda wakisonga kwa nganga ye nata nkailu wasikidikisa Mose mu kimbangi kwa bau.

5 ¶ Bu kakota mu Kapenaumi, nkuluntu abinwani wayiza kwa yandi, wambombidila,

6 wavova: Mfumu, sielo kiami kilambalele mu nzo mu yela kwatila mianzi, ulungwanga kwama beni.

7 Yesu wavova kwa yandi: Mono ikwiza kunniakisa.

8 Nkuluntu abinwani wavutula, wavova: Mfumu, kifweni ko wakota ku nsi anludi ami, kansi nate diambu dimosi kaka, sielo kiami si kianiaka.

9 Kadi mono mpe i muntu ku nsi alulendo luangana, ngiena binwani ku nim'ami; mpovele kwa mosi: Wenda, wele kwandi, kwa wankaka: Wiza, wizidi kwandi; kwa nang'ami: Vanga kiaki, vengi kio kwandi.

10 Yesu bu kawa mo, wayitukwa, wavova kwa bannama: Kedika mono iluovele: Mu Isaeli nkutu kisolole minu kiokio kiakinene ko.

11 Kansi mono iluovele: Babingi si batuka mu ntini yaeste ye yaweste, si bavwanda va meza ye Abalahami ye Isaki ye Yakobi mu kimfumu kiamazulu;

12 kansi bana bakimfumu si batubwa ku tombe kia ku mbazi; kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

13 Yesu wavova kwa nkuluntu abinwani: Wenda; bonso buulekele minu, bwakadi kwa ngeye. Sielo kiandi kianiaka kina lokula.

14 ¶ Yesu bu kakota mu nzo a Petelo, wamona nzitu andi lambalele ye nitu nayuku-yuku.

15 Yandi wavalakana koko kwandi, yuku-yuku, diansisa; yandi watelama, wansadila.

16 Kansi nkokila bu yabwa, batuala kwa yandi babingi babakama kwa mpeve zambi; yandi wavaikisa zimpeve mu mpova, waniakisa babonso bakala yela,

17 mpasi mavovwa kwa Yesaya, i mbikudi, menda detila, uovele: Yandi wabonga kimbevo kieto, wanata mayela meto.

18 ¶ Kansi Yesu bu kamona makabu mamingi manzungidila, watuma mu sabuka kuna simu.

19 ¶ Nsoniki mosi wayiza, wavova kwa yandi; Nlongi, mono ikunama, konso kuukwenda.

20 Yesu wavova kwa yandi: Mbulu zena minluka, nuni zazulu zena mazanza mau, kansi Mwan'amuntu kabeki vakayekika ntu andi ko.

21 Wankaka mu minlonguki wavova kwa yandi: Mfumu, ungiambula yateka kwenda zika s'ami.

22 Kansi Yesu wavova kwa yandi; Undama kwaku; yambula bafwa bazika bafwa bayau kibeni.

23 ¶ Bu kakota mu bota, nlonguki miandi miannama.

24 Tala, tembo kiakinene mbwe kadi mu mbu, bota nkutu kiafukwa kwa mayo; kansi yandi kibeni lele.

25 Bayenda kunsikimisa, bavova: Mfumu, utuvulusa, tubungane.

26 Wavova kwa bau: Mu nkiama luena bunkuta, lu bankwa fiminu-minu? Mboki watelama, wasemba zimpeve ye mbu; mwakala mbidi anapi.

27 Bantu bayitukwa, bavova: Ndieu nki ampil'amu-ntu, zimpeve ye mbu bu bikuntumamananga mpe?

28 ¶ Bu kaluaka kuna simu, kuna nsi abisi Ngadala, buna bole babakama kwa mpeve zambi batuka mu zindiamu, bankika, bakala mbidi anganzi, i diau muntu kalendi vioka mu nzila yina ko.

29 Tala, baboka, bavova: Ngeye u Mwan'a Nzambi, nki amanbu mena beto yaku? Wizidi vava mu kutu-kwamis'e, ntangu bu ka yayizidi ko?

30 Kansi ntama beni ye bau kamba diangulu zazingi diakala dianga.

31 Mpeve zambi zambombidila, zavova: Vo ukutu-vaikisa, utufidisa tuakota mu kamba diangulu.

32 Wavova kwa zau: Luenda! Zau zavaika, zakota mu zingulu. Tala, kamba diamvimba dianengumuka mu lunenge-nenge luamongo ku mbu, bafwa mu nlangu.

33 Kansi badikila zo batina, bayenda ku mbanza, bakamba mamonsono ye monso mabwa babakama kwa mpeve zambi.

34 Tala, mbanza yamvimba yavaika mu kika Yesu; bu bammona bambombidila kakatuka mu nsi au.

9 Yandi wakota mu bota, wasabuka, waluaka ku yandi mbanza.

2 Tala, bau banata kwa yandi watila mianzi ulambalele va ntanda. Yesu bu kamona minu kiau, wavova kwa

watila mianzi: Mwana, kala kibakala, masumu maku mayambudulu.

3 Tala, nsoniki miankaka miavova mu ntima miau: Ndieu tieki.

4 Yesu bu kamona mabanza mau, wavova: Mu nkiamu lubenzi mambi mu ntima mieno?

5 Kadi nki kilutidi nasavu-savu mu vova: Masumu maku mayambudulu, vo mu vova: Telama wadiata?

6 Kansi mpasi luazaya, vo Mwan'amuntu wena ye lendo kiayambudila masumu va ntoto, wavova kwa watila mianzi: Telama wabonga ntand'aku, wenda ku nzo aku!

7 Yandi watelama, wayenda ku nzo andi.

8 Kansi makabu bu bamona bo, bakala wonga, bakembila Nzambi waveni lendo kiampila yoyo kwa bantu.

9 ¶ Tuka kuna Yesu bu kavioka, wamona muntu vwendi vavakuswanga, ubikwanga Matai. Wavova kwa yandi: Undama! Yandi watelama, wannama.

10 Bwakala, bu kavwanda va meza mu nzo, tala, mvakusi miamingi ye bankwa masumu bayiza vwanda va meza ye Yesu ye nlonguki miandi.

11 Bafalisi bu bamona bo, bavova kwa nlonguki miandi: Nlongi eno mu nkiamu keti dila ye mimvakusi ye bankwa masumu?

12 Kansi bu kawa mo, wavova: Bakolele ka bena nsatu ambuki ko, kansi bena yela.

13 Luenda lualonguka, bonso bwenina diadi: Nkenda nzolele, ka nkailu azikwa ko, kadi kiayiza bokila balunungu ko, kansi bankwa masumu.

14 ¶ Buna nlonguki mia Yoane miayiza kwa yandi, miavova: Mu nkiamu beto ye bafalisi tuminanga nsoki, kansi nlonguki miaku ka miminanga nsoki ko?

15 Yesu wavova kwa bau: Kadi bana banzo andambisa balenda kala kiadi e, toko diandambisa bu diena yau? Kansi lumbu bina kwiza, toko diandambisa bu dikatululu mu bau, buna bana mina nsoki.

16 Muntu katulanga tende kianlele ulembolo kutama

va mwatu wankulu ko, kadi kina kiandondila si kiatia-suna mwatu, vulu si dianeniva.

17 Ka batulanga mpe vinia kiampa mu makuba mankulu mankanda ko, kadi vo i bobo, makuba si mabuka, vinia si kiatenguka, makuba mabungane, kansi batulanga vinia kiampa mu makuba, mampa, buna biabile bieti kutwa.

18 ¶ Bu kavovanga momo kwa bau, tala, nkuluntu wayiza, wansambila, wavova; Mwan'ami wankento bubu ufwidi, kansi wiza watula koko kwaku va yandi kakala moyo.

19 Yesu watelama ye nlonguki miandi, bannama.

20 Tala, nkento wakala nkubu kumi ye mvu miole wayiza ku manima, wavalakana zamba kiamvwatu andi,

21 kadi wavunguta mu yandi kibeni: Vo ivalakana mwatu andi kaka, ndieki.

22 Yesu wabangumuka, bu kammona, wavova: Mwana wankento, kala kibakala! Minu kiaku kikunia-kisi. Nkento wavuluka tuka mu kina lokula.

23 Yesu bu kakota mu nzo ankuluntu ye mona basika pitulu ye ndonga yamayoyila, kavova:

24 Lukatuka, kadi ntaudi yankento ka yifwidi ko, kansi lele kwandi. Bansevila.

25 Ndonga bu yavaikuswa, wakota, wasimba koko kwandi: ntaudi yankento yafulukuswa.

26 Kumu kiamomo kiayenda mu nsi yina yayonsono.

27 ¶ Yesu bu kakatuka kuna, buna mpofo zole zannama, baboka, bavova: Mwan'a Davidi, utufwila nkenda!

28 Bu kakota mu nzo, mpofo zayiza kwa yandi; Yesu wavova kwa bau: Lulekele minu e, vo ilenda bo vanga? Bavova kwa yandi: Ngeta, Mfumu.

29 Buna wavalakana meso mau, wavova: Bwakadi kwa beno, bonso bululekele minu.

30 Meso mau mazibuka. Yesu wabakanikina, wavova: Lutala, mpasi muntu kazaya dio ko.

31 Kansi bu bavaika, banyendisā kumu mu nsi yina yayonsono.

32 ¶ Bu bavaika, tala, batuala kwa yandi muntu wakala baba wabakama kwa mpeve yambi.

33 Mpeve yambi bu yavaikuswa, baba diavova. Makabu mayitukwa, bavova: Widi ntangu nkutu ka bwamonekene bonso bobo mu Isaeli ko.

34 Kansi bafalisi bavova: Mu nkuluntu ampeve zambi kavaikisanga mpeve zambi.

35 ¶ Yesu wazieta mu mbanza zazonsono ye mavata mamonsono, walonganga mu nzo zau zaturukutuku, wasamunanga nsamu wambote wakimfumu, waniakisanga mayela mamonsono ye kimbevo kiakionsono.

36 ¶ Kansi bu kamona makabu, wabafwila nkenda, kadi bakwamuswa ye basansukuswa bonso mameme makondolo mvungi.

37 Buna wavova kwa nlonguki miandi: Ngionzoko yena yayingi, kansi bisadi biafuma.

38 I diau lulomba Mfumu angionzoko katuma bisadi mu ngionzoko andi.

10 Yandi watela kumi ye nlonguki miandi mirole mbila, wabavana lendo mu mpeve zasumuka mu vaikisa zo ye mu niakisa mayela mamonsono ye kimbevo kiakionsono.

2 ¶ Nkumbu zakumi ye ntumwa zole i zazi: Wantete Simoni ubikwanga Petelo, ye Andele, i mpangi andi, ye Yakobi, i mwan'a Zebedai, ye Yoane, i mpangi andi;

3 Filipino ye Batolomai; Toma ye Matai, i mvakusi; Yakobi, i mwan'a Alafai, ye Tada;

4 Simoni, i mwisi Kana, ye Yuda Iskalioti wanyekula mpe.

5 Yesu wafidisa kumi ye bole baba ye wabasikidikisa, wavova:

¶ Ka luendani mu nzil'abapaŋen ko, ka lukotani mu mbanz'abisi Samalia ko,

6 kansi luluta kwenda kwa mameme mavila manzo a Israeli.

7 Bu lukwenda yendingi, lusamuna ye vova: Kimfumu kiamazulu kiekia lukufi.

8 Luniakisa zimbevo, lufulukisa bafwa, luvedisa mfwa miabwazi, luvaikisa mpeve zambi. Luatambudi mu kinkailwa, luvana mu kinkaila.

9 Ka lunatani wola vo palata vo nsongo mu nsinga mieno ko;

10 ka nkutu mu nzila, vo binkuti biole, vo zinsampatu, vo nkawa ko, kadi kisadi kifweni ye madia mandi.

11 Kansi mu yonso mbanza vo vata mulukotele, luyuvuzula wonso ufwanane momo, lukala mo, nate ye luna katuka.

12 Kansi bu lukotele mu nzo, lukamba yo malembe.

13 Vo nzo yifwanane, bika yenge kieno kialuaka yo. Kansi vo ka yifwanane ko, yenge kieno si kiavutuka kwa beno.

14 Wonso lembolo kulutambula vo wa mambu meno, bu luvaikidi mu nzo yina vo mu mbanza yina, lukubula fundu-fundu mu malu meno.

15 Kedika mono iluovele: Nzungu zansi a Sodoma ye Ngomola si zakala zike mu lumbu kiamfundusu ye mu mbanza yoyo zazingi.

16 Tala, mono ilufidisi bonso mameme va kati diabamevwa, i diau lukala nduka bonso zinioka, luko-ndwa luvunu bonso mavembe.

17 Lukikenga mu bantu, kadi si bakuluyekula kwa bamayala, si bakuluzwaka mu nzo zau zatukutukunu;

18 Kansi mu diambu diami si luanatwa mpeku luse luaminyadi ye mintinu mu kimbangi kwa bau ye kwa bapaen.

19 Kansi bu bakuluyekula, ka lukalani mayindu ko, bonso bulufwiti vovila vo malufwiti vova, kadi malufwiti vova, luna mo vewa kina lokula.

20 Kadi ka i beno luvovanga ko, kansi i Mpeve a S'eno yivovanga mu beno.

21 Kansi mpangi si yayekula mpangi andi mu vondwa ye se mwana; bana si banangumukina mase mau ye ngudi zau ye kubavondisa.

22 Beno si luabelwa kwa babonsono mu diambu diankumbu ami, kansi wonso tatamene nate ye mbanunu, si kavuluswa.

23 Bu bakuluzomanga mu mbanza yimosi, lutinina ku yankaka, kadi kedika mono iluovele: Beno ka lumani mbanza zazonsono za Isaeli ko, nate ye Mwan'amuntu wakwiza.

24 ¶ Nlonguki kalutidi nlongi andi ko, nanga kalutidi mfumu andi ko.

25 Bulungidi kwa nlonguki mu kala bonso nlongi andi ye nanga bonso mfumu andi. Vo babikidi mfumu anzo Belesebuli, buna vele baluta bika bisi nzo andi.

26 I kuma ka lubatinani ko; kadi ka kwenani lekwa kiafukwa ko kina lembwa fukulwa ye kiansweki kina lembwa zayakanana.

27 Mampovele kwa beno mu tombe, luvova mo mu mwini, maluawilu mu kutu, lusamuna mo vana ntandu aminludi.

28 Ka lutinani bavondanga nitu ko, i ba ka balendi vonda mwela ko, kansi luluta tina ulenda bunga mwela ye nitu ku bilungi.

29 Kadi nsokusa zole ka zitekwanga mu kimpanza mpanza kimosi ko e? Buna zena, yimosi nkutu ka yisotuki va ntoto ko, vo S'eno ka dizolele bo ko.

30 Kansi nsuki zeno zazonsono zantu zatengo mpe.

31 I diau ka lutinani ko. Beno lulutidi nsokusa zazingi.

32 I diau wonso ukuntambudila va ntadisi abantu, mono mpe ikuntambudila va ntadisi a S'ami diena mu mazulu.

33 Kansi wonso ukunkadila nkalu va ntadisi abantu, mono mpe ikunkadila nkalu va ntadisi a S'ami diena mu mazulu.

34 ¶ Ka lubanzani ko, vo yayizi tuadi yenge ya ntoto; kiayizidi mu tuala yenge ko, kansi sabala.

35 Kadi yayizidi mu sa kitantu mu muntu ye s'andi, mu mwana wankento ye ngudi andi, mu nkento ye nzitu andi wankento;

36 ntantu miamuntu i bisi nzo andi.

37 Wonso zolele se vo ngudi kwakwingi ye mono kwafuma, kafwanane kwa mono ko, wonso zolele mwana wabakala vo wankento kwakwingi ye mono kwafuma, kafwanane kwa mono ko;

38 wonso lembolo bonga kulunsi diandi ye nama ku nim' ami, kafwanane kwa mono ko.

39 Kebele mwel'andi, vidisi wo; vidisi mwel'andi mu diambu diami, solole wo.

40 ¶ Ulutambudi untambudi; untambudi, tambudi wamfidisa.

41 Tambudi mbikudi mu diambu diankumbu ambikudi, yandi tambudi nsendo ambikudi, tambudi nkwa lunungu mu diambu diankumbu andi ankwa lunungu, yandi tambudi nsendo ankwa lunungu.

42 Baba buna bena babake wonso nwikini umosi mbungu yanlangu kaka wanazizia mu diambu diankumbu andi anlonguki, kedika mono iluovele: Yandi kavidisi nsendo andi ko.

11 Bwakala, Yesu bu kamana sikidikisa kumi ye nlonguki miandi mirole, wakatuka kuna mu kwe longingi ye samunanga mu mbanza zau.

2 Yoane mu boloko bu kawa mavanga ma Klisto, watuma mu nlonguki miandi,

3 wavova kwa yandi: Ngeye i ndiona una kwiz'e, vo tuna vingila wankak'e?

4 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Luenda luakamba Yoane maluwilu ye malumweni:

5 mpofo zimonanga, batembilanga badiatanga, mfwa miabwazi miveduswanga, bafwa matu bawanga, bafwa bafulukuswanga, bamputu basamununwanga nsamu wambote.

6 Mayangi mena ye wonso ulembolo kuntela sakuba.

7 ¶ Kansi baba bu bayenda, Yesu wabadika bika Yoane kwa makabu: Nki luayendila ku nsi yankatu mu mona? Kani tutu dinikuswanga kwa mpevi e?

8 Kansi nki luayendila? Kani mu mona muntu uvweti nlele wena nalebelebe e? Tala, bavwatanga mianalebelebe bena mu nzo zamintinu.

9 Kansi nki luayendila? Kani mu mona mbikudi e? Inga, mono iluovele, lutidi mbikudi mpe.

10 Ndieu i yandi wasonukunwa: Tala, mono mfidisi ntumwa ami ku ntual'azizi kiaku kakubika nzil'aku ku ntual'aku.

11 Kedika mono iluovele: Mu babonsono batonganene, babutwa kwa bakento, ka mwenani umosi ulutidi Yoane Mbotiki mu nene ko, kansi wauke mu kimfumu kiamazulu viokele yandi mu nene.

12 Kadi tuka mu lumbu bia Yoane Mbotiki nate ye bwabu kimfumu kiamazulu kisilwanga ngolo, bankwa ngolo baziokunanga kio.

13 Kadi mbikudi miamionsono ye minsiku miabikudi nate ye Yoane.

14 Vo luzolele dio tambula, yandi i Elia wakana kwiza.

15 Wena matu, bika kawa.

16 ¶ Kansi nki si yafwanikisa ye mbandu yayi? Yau yifwanane ye zintaudi zivwendi va mazandu, zibokele kwa zankaka,

17 zivovele: Tualusikidi pitulu, kansi beno ka lukini, tualubongele nkunga, kansi beno ka lubandi ntulu.

18 Kadi Yoane wayiza, kadianga ko, kanwanga ko, bavovele: Yandi wena ye mpeve yambi.

19 Mwan'amuntu wayizidi, udianga, unwanga, bavovele: Tala, muntu wakindiafu ye nduvu avinia, nkundi amimvakusi ye bankwa masumu. Nduenga zanunguswa kwa mavanga mandi.

20 ¶ Mboki wabadika semba mbanza zikavangila tulendo tuandi tuatuingi, kadi ka babilula diela ko.

21 Engwa, ngeye Kolasi! engwa, ngeye Betesaida! kadi vo mu Tilo ye Sidoni mwavangwa tulendo tuavangu-

Iwa mu beno, nga ntama bavidudi diela mu kuba diangoto ye ntoto wampolo.

22 Kansi mono iluovele mpe: Tilo ye Sidoni si mamona nzungu zafuma ye beno zazingi mu lumbu kiamfundusu.

23 Ngeye, Kapenaumi, una zangulwa nate ye ku zulu e? Ngeye si ukululwa nate ye ku nsi abafwa; kadi vo mu Sodoma mwavangwa tulendo tuavangulwa mu ngeye, nga diakidi nate ye lumbu kiaki.

24 Mono iluovele mpe: Nsi a Sodoma si yamona nzungu zafuma ye ngeye zazingi mu lumbu kiamfundusu.

25 ¶ Yina ntangu Yesu wavutula, wavova: Mono ikutondele, Tata, Mfumu azulu ye ntoto, kadi waswekele momo kwa bankwa nduenga ye zayu, wazaikisi mo kwa bakinswa.

26 Inga, Tata, kadi bobo bwazolakana va ntadisi aku.

27 Mono yayekudulwa biabionsono kwa S'ami; muntu kazeyi Mwana ko kansi Se, ye muntu kazeyi Se ko kansi Mwana, ye ndiena ukazolele dio zaikisa.

28 Luiza kwa mono lu babonsono lutovukanga ye tuikwanga mbidi azitu, mono si ikuluvundisa.

29 Lukituika vangu kiami, lulonguka kwa mono, kadi mono ngiena wanlembami ye ntima wakuluka, beno si lusolula luvundu mu miela mieno.

30 Kadi vangu kiami kiena kiabiza, zitu kiami kiena nayaki-yaki.

12 Mu ntangu yina mu kialumingu Yesu wavioka mu mayinza mena mbongo, kansi nlonguki miandi miakwa nsatu, miabadika dokula mbongo ye dia.

2 Bafalisi bu bamona bo, bavova kwa yandi: Tala, nlonguki miaku mivengi makondolo luve mu kialumingu.

3 Yandi wavova kwa bau: Kadi ka luatengi ko e mavanga Davidi ye bakala yandi, bu kafwa nsatu,

4 bonso bukakota mu nzo a Nzambi, badia mampa mantala makondwa luve mu diwa kwa yandi ye kwa bayandi mpe, kansi kwa zinganga kaka.

5 Evo ka luatengi mu nsiku ko e, vo mu kialumingu banganga basumunanga lumingu mu kinlongo, kansi ka baneti nkanu ko?

6 Mono iluvovele: Lutidi kinlongo wena vava.

7 Vo luzeyi bonso bwenina diadi: Nkenda nzolele, ka nkailu azikwa ko, nga ka lubedese bakondolo nkanu ko, 8 kadi Mwan'amuntu i mfumu alumingu.

9 ¶ Bu kakatuka kuna, wayenda ku nzo au alukutukunu.

10 Tala, muntu wakala koko kwasioka. Bau banyuvula, bavova: Luve luaveno mu niakisa mu lumingu e? mpasi bamfunda.

11 Yandi wavova kwa bau: Buna luena, nki amuntu wena meme dimosi kaka, vo diau disotokene mu bulu mu lumingu, kadi kasinbi dio ye tombula dio ko e?

12 Muntu bonso bukalutidi meme! I kuma luve luveno mu vanga bwambote mu lumingu.

13 Mboki wavova kwa muntu: Lambula koko kwaku. Walambula ko, kwau kwavutuka kala mavimpi bonso kwankaka.

14 Kansi bafalisi bavaika ye bamvovila manenga, bonso bubakana kumbunga.

15 ¶ Yesu bu kazaya dio, wakatuka kuna; babingi bannama, waniakisa babonsono.

16 Yandi wabakanikina beni mu kunzaikisa,

17 mpasi mavovwa kwa Yesaya, mbikudi, menda detila, uvovele:

18 Tala, sielo kiami kiyasolele, i zolwa kiami, kienina mwel'ami nzolakani. Mono ikuntula Mpeve ami, yandi si kasamunina bapaïen mfundusu.

19 Yandi kazonzi ko vo boka ko, nding'andi ka yiwakani mu zinzila ko.

20 Yandi katoluzudi tutu diatiabuzuka ko, nsinga wamwinda ufwitanga mwisi kazimi wo ko, nate ye kamanisa mfundusu yandungunu.

21 Bapaïen si basa vuvu mu nkumbu andi.

22 ¶ Buna batuala kwa yandi muntu wabakama kwa

mpeve yambi wafwa meso ye ndinga; yandi wanniakisa; baba diavova, diamona.

23 Makabu mamonsono mayitukwa, bavova: Kadi ndiena ka mwan'a Davidi ko e?

24 Kansi bafalisi bu bawa dio bavova: I mu Belesebuli kaka, nkuluntu ampeve zambi, ndiena uvaikisanga mpeve zambi.

25 Kansi bu kazaya mabanza mau, wavova kwa bau: Kionso kimfumu kikabane mu kitantu si kiavombuswa; yonso mbanza vo nzo yikabane mu kitantu ka yisikilani ko.

26 Vo Satana uvaikisanga Satana, buna kabane mu kitantu, i diau kimfumu kiandi bwe kiasikila?

27 Vo mono ivaikisanga mpeve zambi mu Belesebuli, buna bana beno mu nani bavaikisilanga zo? I kuma bau bakadi mfundisi mieno.

28 Vo mono ivaikisanga mpeve zambi mu Mpeve a Nzambi, buna kimfumu kia Nzambi kialueki kwa beno.

29 Evo muntu bwe kalenda kotila mu nzo ankwa ngolo ye tana lekwa biandi, vo katekele kanga nkwa ngolo ko, mboki si katana nzo andi.

30 Wonso kena yami ko, wenina mono kitantu; wonso kakutikisanga yami ko, umwangisanga.

31 I diau mono iluvovele: Bantu si bayambudulwa masumu mamonsono ye ntiakulu zazonsono, kansi utieki Mpeve yanlongo kana yambudulwa ko.

32 Wonso bangisi Mwan'amuntu diambu, yambudulu, kansi wonso ubangisi dio kwa Mpeve yanlongo, kayambudulwa mu ntangu yayi ko vo mu yina yakwiza ko.

33 ¶ Luvanga nti se wabiza ye mbutu miawau se miabiza vo luvanga nti se wabola ye mbutu miawau se miabola. Nti uzayakananga mu mbutu miawau.

34 Lu bana banioka zambalu, bwe lulenda vova mena mambote, bu luena bambi? Kadi nwa uvovanga mazedzi mu ntima.

35 Muntu wambote uvaikisanga mambote mu mayudukwa mandi mambote, wambi uvaikisanga mambi mu mayudukwa mandi mambi.

36 Kansi mono iluvovele: Bantu si badedisa mambu mu lumbu kiamfundusu mu mamonso mabavovele makondolo mfunu.

37 Kadi ngeye si wanunguswa mu mambu maku, ngeye si wabeduswa mu mambu maku.

38 ¶ Mboki nsoniki miankaka ye bafalisi bavutula kwa yandi, bavova: Nlongi, tuzolelemweswa dimbu kwa ngeye.

39 Kansi yandi wavutula, wavova kwa bau: Mbandu yambi ye yayanga yitombanga dimbu, kansi ka yivewa dimbu ko, kansi dimbu kia Yona mbikudi kaka;

40 kadi bonso bwakala Yona mu vumu kiambizi yambafu lumbu tatu ye mafuku matatu, i buna si bwakadila Mwan'amuntu mu ntim'antoto lumbu tatu ye mafuku matatu.

41 Bisi Nineve si bafuluka ye mbandu yayi mu mfundusu ye bedisa yo, kadi bavitula diela mu nsamunu a Yona; tala, lutidi Yona wena vava.

42 Ntinu wankento watuka mu ntini yasude si kafuluka ye mbandu yayi mu mfundusu ye bedisa yo, kadi yandi watuka mu nsuka zantoto mu wa nduenga za Solomo; tala, lutidi Solomo wena vava.

43 ¶ Mpeve yasumuka bu yavaikidi mu muntu, yizietanga mu muma mukondolo nlangu, yitombanga luvundu, kansi ka yimonanga lo ko.

44 Buna yivovele; Yavutuketi ku nzo ami yiyavaikidi; bu yilueki, yimweni yo yankatu, yakombwa, yaketulwa.

45 Buna si yakwenda nata mpeve nsambodia zankaka zilutidi yandi kibeni mu mbi, zau zikotele ye kundanga momo, buna nkadulu yazimunina yamuntu si yalutula yantete mu mbi. I bobo si bwakadila mpe kwa mbandu yayi yambi.

46 ¶ Bu kavovanga kwa makabu, tala, ngudi andi ye mpangi zandi batelamene ku mbazi, batomba mu vova kwa yandi.

47 Muntu wavova kwa yandi: Tala, ngudi aku ye mpangi zaku batelamene ku mbazi, batombele mu vova kwa ngeye.

48 Yandi wavutula, wavova kwa wankamba mo: Nani i ngudi ami ye mpangi zami?

49 Walambula koko kwandi kwa nlonguki miandi, wavova Tala ngudi ami ye mpangi zami!

50 Kadi wonso uvanganga luzolo lua S'ami diena mu mazulu, yandi i mpangi ami ye busi kiami ye ngudi ami.

13 Kina lumbu Yesu wavaika mu nzo, wavwanda mu nseko ambu.

2 Makabu mamingi makutakana kwa yandi, i diau wakota mu bota, wavwanda; bantu babonso batelama va simu.

3 Yandi wavova mamingi kwa bau mu zingana, wata: Tala, nkuni wayele kuni.

4 Bu kakunanga, yankaka yabwidi va sambwa nzila, nuni zizi yo dia.

5 Yankaka yabwidi vena matadi vakondolo ntoto wawingi, yau ntumbu mena, kadi ka yakedi ntoto wansina ko;

6 kansi ntangu bu yatubukidi, yizinini; bu yikondolo mianzi, yiyumini.

7 Yankaka yabwidi mu zimpanga, mpanga zamenene ye zafietekese yo.

8 Yankaka yabwidi mu ntoto wena wabiza, yabutidi mbutu, miankaka nkama-nkama, miankaka makumasa-mbanu-masambanu, miankaka makumatatu-matatu.

9 Wena matu, bika kawa.

10 ¶ Nlonguki miayiza, miavova kwa yandi: Mu nkiana vovele kwa bau mu zingana?

11 Yandi wavutula, wavova: Beno luaveno luazaya mansweki makimfumu kiamazulu, kansi bau ka baveno mo ko.

12 Kadi wonso beki, si kavewa ye baka kiakingi, kansi wonso u ka ubeki ko, si kazionwa kiena yandi mpe.

13 I diau mono ivovanga kwa bau mu zingana, bamonanga bu ba ka bamoni, bawanga bu ba ka bawe ye ba ka bazayi.

14 Mu bau mwele detila mbikudulu ya Yesaya yivovele: Mu wa si luawa, kansi beno ka luzayi, mu mona si luamona, kansi beno ka luvisi,

15 kadi ntima miabantu baba miamana viba, matu mau mayikidi mavukuka, meso mau bazimini mo, ka bidi vutuka mona mu meso ye wa mu matu ye zaya mu ntima ye bangumuka, mpasi yabaniakisa.

16 Kansi mayangi mena ye meso meno, kadi mamona-nga, ye matu meno, kadi mawanga.

17 Kedika mono iluvovele: Mbikudi miamingi ye bankwa lunungu babingi bazina moyo mu mona malumweni, kansi mwanki ka bamona mo ko, ye mu wa maluwilu, kansi mwanki ka bawa mo ko.

18 ¶ I kuma luwa kweni ngana mu nkuni.

19 Muntu bu kawilu mambu makimfumu ye kazeyi mo ko, buna nkwa mbi ukwiza zioskuna yakununu mu ntim'andi. Yandi i ndieu wakununu va sambwa nzila.

20 Kansi ndiena wakununu vena matadi, yandi i ndieu uwanga mambu ye ntumbu tambula mo mu kiese;

21 kansi kena mianzi mu yandi kibeni ko, kansi uzingilanga ntangu yafuma; mpasi ye nzomono bu bikwizanga mu diambu diamambu, yandi ntumbu ta sakuba.

22 Kansi ndiena wakununu mu mpanga, yandi i ndieu wilu mambu; mayindu mantangu yayi ye mvununu yakimvwama bifetikisanga mambu, yandi kondolombutu.

23 Kansi ndiena wakununu mu ntoto wabiza, yandi i ndieu wilu mambu ye zeyi mo, ye butanga mbutu, umosi uvanganga nkama-nkama, wankaka makumasa-mbanu-masambanu, wankaka makumatatu-matatu.

24 ¶ Yandi wabatela ngana yankaka, wavova: Kimfumu kiamazulu kifwanane ye muntu wakuna mbongo yabiza mu yinza diandi.

25 Kansi bantu bu baleka, ntantu andi wayiza kuni kakala mu mbongo yabiza, wele kwandi.

26 Mbongo bu yamena ye vanga mbutu, buna kakala diamonika mpe.

27 Kansi nanga miarfumu anzo miayiza vova kwa yandi: Mfumu, kadi kwakunini mbongo yabiza mu yinza diaku ko e? Buna kakala kwe ditukidi?

28 Yandi wavova kwa bau: Muntu wakitantu wavengi bo. Kansi nanga miavova kwa yandi: Zolele tuenda dio vuz'e?

29 Yandi wavova: Ve, ka luidi vuza mbongo mpe, bu luna vuza kakala.

30 Luyambula biabirole biamenina va kimosi nate ye ngionzoko; mu nsungi angionzoko si ikamba biyonziki: Luteka yonzika kakala ye kanga dio mu mita mu yoka dio, kansi luyonzika mbongo mu lundulu kiami.

31 ¶ Yandi wabatela ngana yankaka, wavova: Kimfumu kiamazulu kifwanane ye nsangw'amutade yabonga muntu, wakuna yo mu yinza diandi.

32 Yau yilutidi nsangwa zazonsono mu ke, kansi bu yimeni kula, yiviokele biankaka biampata nsengo mu nene ye yeka nti, nuni zazulu zikwiza wo leki mu mavala.

33 ¶ Yandi wavova kwa bau mu ngana yankaka: Kimfumu kiamazulu kifwanane ye lufunusu luabonga nkento, wasweka lo mu tezo tatu biamfumfuta, nate ye zazonsono zamana funa.

34 ¶ Momo mamonsono mavova Yesu mu zingana kwa makabu, kavova diambu kwa bau ko kansi mu zingana,

35 mpasi mavova mbikudi menda detila, uvovele: Mono si yabandula nw'ami mu zingana, si yatengula maswekama tuka mu ntudulu alufulu luanza.

36 ¶ Buna wasisa makabu, wakota mu nzo. Nlonguki miandi miayiza kwa yandi, miavova: Utubangudila ngana yakakala diayinza.

37 Wavutula, wavova: Ukunanga mbongo yabiza i Mwan'amuntu.

38 Kansi yinza i nza; mbongo yabiza i bana baki-mfumu; kansi kakala i bana bankwa mbi.

39 Ntantu wakunini dio i nkadi ampemba, ngionzokoi mbanunu antangu yayi, biyonziki i zimbasi.

40 I diau bonso buyonzukwanga kakala ye yokwanga ku tia, i buna si bwakala mu mbanunu antangu.

41 Mwan amuntu si kafidisa mhasi zandi, mu kimfumu kiandi zau si zayonzika biabionsono bitesisanga masakuba ye bavanganga kimpumbulu,

42 si zakubatuba ku foloni kiatia; kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

43 Buna balunungu si batentinia bonso ntangu mu kimfumu kia S'au. Wena matu, bika kawa.

44 ¶ Kimfumu kiamazulu kifwanane ye lekwa kiantalu kiaswekwa mu yinza, kiasolula muntu, wasweka kio; mu diambu diakiese kiandi wayenda teka yayandi yayonsono wasumba yinza diadina.

45 ¶ Diaka kimfumu kiamazulu kifwanane ye muntu, i nkiti, watomba nzimbu zabiza.

46 Kansi bu kasolole luna lumosi luantalu beni, buna wayenda teka yayandi yayonsono, wasumba lo.

47 ¶ Diaka kimfumu kiamazulu kifwanane ye konde diatubwa mu mbu, diayonzika mbizi zampila mu mpila;

48 bu diazala, batunta dio va simu, bavwanda, bayonzika zabiza mu biwumbwa, kansi baveta zabola.

49 I buna si bwakala mu mbanunu antangu. Mhasi si zavaika ye vangula bambi mu kati diabalunungu,

50 si zakubatuba ku foloni kiatia; kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

51 ¶ Luzeyi momo mamonsono? Bavova kwa yandi: Inga.

52 Kansi yandi wavova kwa bau: I kuma wonso nsoniki weka nlonguki akimfumu kiamazulu ufwanane ye muntu, i mfumu anzo, uvaikisanga mu mayudukwa mandi ye mamona ye mankulu.

53 ¶ Bwakala, Yesu bu kamana ngana zazina, kakatuka kuna.

54 Bu kaluaka ku yandi nsi, wabalonga mu nzo au yalukutukunu, bayitukwa, bavova: Nduenga zozo ye tulendo toto kwe kabakidi bio?

55 Kadi yandi ka mwan'anketi anti ko e? Kadi ngud

andi kabikwanga Malia ko e, ye mpangi, zandi Yakobi ye Yosefi ye Simoni ye Yuda?

56 Busi biandi biabionsono kadi ka biena yeto ko e? Buna kwe kabakidi momo mamonsono?

57 Bau bantela sakuba. Kansi Yesu wavova kwa bau: Mbikudi kakondolo nzitusu ko, kansi mu yandi nsi ye mu yandi nzo.

58 Kuna kavanga tulendo tuatuingi ko mu diambu dialudimbulu luau luaminu.

14 Mu ntangu yina Elode, i nyadi, wawa kumu kia Yesu,

2 wavova kwa sielo biandi; Ndienna i Yoane Mbotiki. Yandi wafulukidi mu bafwa, i kuma tulendo toto tusadikilanga mu yandi.

3 Kadi Elode wabakisa Yoane, wakangisa, wanutudisa mu boloko mu diambu dia Elodia, i nkazi a Filipino, i mpangi andi.

4 Kadi Yoane wakivovila kwa yandi: Kwena luvu ko mu kala yandi.

5 Yandi wazola kumvonda, kansi watina bantu, kadi bamvwa bonso mbikudi.

6 Lumbu kiambutulu a Elode bu kiayiza, buna mwan'a Elodia wankento wakina va kati ye bau, wazolakana kwa Elode.

7 I diau wansila mu ndefi mu kumvana kionso kikalomba.

8 Kansi bu katuadukuswa kwa ngudi andi, wavova: Umpana ntu a Yoane Mbotiki vava va longa.

9 Ntinu wakala kiadi, kansi mu diambu diazindefi ye mu diambu diabavwanda yandi va meza wakamba kavewa wo.

10 Yandi wafidisa mu zaka ntu a Yoane mu boloko.

11 Ntu andi wanatwa va longa, wavewa ntaudi yankento; yandi wanata wo kwa ngudi andi.

12 Nlonguki miandi mialuaka ko, miabonga nitu andi, miazika yo, miayiza dio kamba kwa Yesu.

13 ¶ Yesu bu kawa dio, wakatuka kuna mu bota, waluaka ku vuma kiankatu mu kinsona. Makabu bu bawa dio, bannama kimalu tuka mu zimbanza.

14 Yandi wawaika, wamona bantu babingi, wabafwila nkenda, waniakisa mbevo zau.

15 Nkokila bu yabwa, nlonguki miayiza kwa yandi, miavova: Vuma kiena kiankatu ye ntangu yikiviokele; i diausindika makabu benda ku mavata bakisumbila madia.

16 Kansi yandi wavova kwa bau: Ka bena nsatu akatuka ko; lubavana badia.

17 Kansi bavova kwa yandi: Vava ka tubeki lekwa ko, kansi mampa matanu ye mbizi zole.

18 Yandi wavova: Luntuadila bio vava.

19 Yandi wakamba makabu mavwanda va titi, wabonga mampa matanu ye mbizi zole, watala ku zulu, wasakumuna, wabukuna, wavana minlonguki mampa, kansi minlonguki miavana kwa makabu.

20 Babonsoo badia, bayukuta. Batota mansadusulwa mabibuku, kumi ye mpidi zole zazala.

21 Badia, kani i mafunda matanu mababakala, kondwa tanga bakento ye bana.

22 ¶ Yandi wakwika nlonguki miakota mu bota mu kuntekila kuna simu, nate ye bu kameni sindika makabu.

23 Bu kamana sindika makabu, watombuka mongo yandi kaka mu sambila. Nkokila bu yabwa, wakala kuna yandi kaka.

24 Kansi bota kiakiluakila va kati diambu, kialunguswa kwa mayo, kadi mpeve yabakika.

25 Mu lo kiaia kiankengila kiafuku wayiza kwa bau, wadiata va mbu.

26 Bu bammona, vo dieti va mbu, bavizuka ntima, bavova: Kiakina i kinsampukila; baboka mu diambu diawonga.

27 Yandi ntumbu vova kwa bau, wata: Luyangalala, i mono kwami, ka lukalani wonga ko.

28 Petelo wavutula kwa yandi, wavova: Mfumu, vo ngeye, unkamba ngiza kwa ngeye va minlangu.

29 Yandi wavova: Wiza. Petelo wawaika mu bota, wadiata va minlangu, wayiza finami kwa Yesu.

30 Kansi bu kamona tembo, wakala wonga; bu kabadika sinda, waboka, wavova: Mfumu, undalula!

31 Yesu ntumbu lambula koko, wansimba, wavova kwa yandi: U nkwa fiminu-minu, mu nkiamo wena ketiketi?

32 Bu bamana kota mu bota, mpeve yalembwa.

33 Bakala mu bota bansambila, bavova: Kedika, Ngeye i Mwan'a Nzambi.

34 ¶ Bu bamana sabuka, baluaka kuna simu ku Ngenesaleti.

35 Bantu bansi yina bu banzaya, batuma mu nsi yina yayonsono yakinzungidila batuala babonsono bena yela kwa yandi;

36 banlomba bavalakana kaka zamba kiamvwatu andi; babo bavalakana kio bamana niakuswa.

15 Buna bafalisi ye minsoniki batuka mu Yelusalemi bayiza kwa Yesu, bavova:

2 Nlonguki miaku mu nkiamo batulumunanga kinkulu kiabangudi zabantu? Kadi ka basukulanga moko ko, bu badianga mampa.

3 Kansi yandi wavutula, wavova kwa bau: Kansi beno mpe mu nkiamo lutulumunanga nsikudukusu za Nzambi mu diambu diakinkulu kieno?

4 Kadi Nzambi wasikidikisa, wavova: Zitisa s'aku ye ngudi aku, ye: Wonso utesanga mambi kwa se vo ngudi, fwa kafwa.

5 Kansi beno luvovele: Wonso vovele kwa s'andi vo ngudi andi: I nkailu kwa Nzambi uyakutu kusadisila; yandi kazitisa s'andi vo ngudi andi nkutu ko.

6 Beno luakabikisi nsiku mia Nzambi mu diambu diakinkulu kieno.

7 Lu meso ku nsi alukaya, Yesaya watoma bikula mu beno, bu kavova:

8 Bantu baba bakunzitisanga mu bikoba, kansi ntima miao mitatukidi ntama ye mono;

9 mu nkatu bakunsambilanga, bu balonganga malongi mansikudukusu zabantu.

10 Yandi watela bantu mbila, wavova kwa bau: Luwa ye luzaya.

11 Makotele mu nwa ka masumunanga muntu ko, kansi mavaikidi mu nwa masumunanga muntu.

12 ¶ Buna nlonguki miayiza, miavova kwa yandi: Zeyi e, vo bafalisi batele sakuba, bu bawilu diambu diodio?

13 Kansi yandi wavutula, wavova: Yonso nkununu yilembolo kuna S'ami diakizulu si yavuzwa ye mianzi.

14 Lubayambula. Bau i ntudisi miakwa meso miabampofo. Kansi vo mpofo tuadisi mpofo, buna babole si babwa mu bulu.

15 Petelo wavutula, wavova kwa yandi: Utubanguidila ngana yoyo.

16 Wavova: Kadi beno mpe luakidi lembwa zay'e?

17 Kadi ka luvisidi ko e, vo mamonsoo makotanga mu nwa maviokanga ku vumu, maloswanga ku zamba.

18 Kansi mavaikanga mu nwa matukidi mu ntima; mau masumunanga muntu.

19 Kadi mu ntima mutukanga mabanza mambi, vonda, kinsuza, kintiengi, bwivi, kimbangi kialuvunu, zintiakulu.

20 I momo kwandi masumunanga muntu, kansi dia ye moko malembwa sukulwa ka disumunanga muntu ko.

21 ¶ Yesu bu kavaika mo, wayenda kuna ndambu za Tilo ye Sidoni.

22 Tala, nkento i nkananita watuka mu ndambu zozo, waboka, wavova: Mfumu, mwan'a Davidi, umfwila nkenda, mwan'ami wankento ukwamusu beni kwa mpeve yambi.

23 Kansi yandi kamvutula diambu ko. Nlonguki miandi miayiza, mianyuvula, miavova: Unsindika, kadi bokele ku nim' eto.

24 Yandi wavutula, wavova: Kiafiduswa ko kansi kwa mameme mavila manzo a Isaeli.

25 Kansi yandi wayiza kunsambila, wavova; Mfumu, unsadisa.

26 Yandi wavutula, wavova: Ka bufweni ko mu bonga mampa mabana ye tuba mo kwa bimbwambwa.

27 Yandi wavova: Ngeta, Mfumu, kadi bimbwambwa mpe bidianga biveso-veso bisotukanga tuka va meza mamfumu zau.

28 Mboki Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Nkento, minu kiaku kiena kiakinene. Bwakukadila, bonso buuzolele. Mwan'andi wankento waniaka tuka lokula kiokio.

29 ¶ Yesu bu kakatuka kuna, wayenda mu ndambu ambu a Ngalili, wabaluka mongo, wavwanda vana.

30 Makabu mamingi mayiza kwa yandi, banata batembilanga, bampofo, mababa, batila mianzi ye bankaka babingi, babatula va malu mandi; yandi wabaniakisa.

31 Ndonga yayitukwa bu bamona, vo mababa mavova, batila mianzi se mavimpi, batembilanga badiata, bampofo, bamona, bau bakembila Nzambi a Isaeli.

32 ¶ Yesu watela nlonguki miandi mbila, wavova: Mono mfwididi ndonga nkenda, kadi bakikadidi yami lumbu tatu, ka babeki kiandia ko, kizolele kubasindika ye nsatu ko, ka bidi lenzangana mu nzila.

33 Nlonguki miavova kwa yandi: Kweyi tuabaka mampa momo mamingi mu nsi yankatu mu yukutisa ndonga yayi yayingi?

34 Yesu wavova kwa bau: Mampa makwa mena yeno? Bavova: Nsambodia ye bimbizi-mbizi biafuma.

35 Yandi wakamba ndonga yavwanda va nsi;

36 wabonga mampa nsambodia ye zimbizi, watonda, wabukuna, wavana kwa minlonguki; minlonguki miavana kwa makabu.

37 Babonsono badia, bayukuta; mansadusulwa mabibuku mabatota i mpidi nsambodia zazala,

38 Badia i mafunda maia mababakala kondwa tanga bana ye bakento.

39 Bu kamana sindika makabu, wakota mu bota, waluaka kuna nzaku za Mangadani.

16 Bafalisi ye basaduki bayiza kumvukumuna, banlomba kabasonga dimbu kiazulu.

2 Kansi yandi wavutula, wavova kwa bau: Nkokila bu yibwidi, luvovele: Kwambote, kadi zulu dibweki.

3 Mu nsuka vo: Bwabu kwambi, kadi zulu dibweki, diyitalele. Beno luzeyi swaswasa luse luazulu, kansi ka lulendi swaswasa dimbu biazintangu ko e?

4 Mbandu yambi ye yayanga yifwandanga dimbu, kansi ka yivewa dimbu ko, kansi dimbu kia Yona. Yandi wabasisa, wele kwandi.

5 ¶ Minlonguki bu mialuaka kuna simu, baviakana nata mampa.

6 Yesu wavova kwa bau: Lutala luakikenga mu lufunusu luabafalisi ye luabasaduki.

7 Kansi babanzasana, bavova: Ka tuneti mampa ko.

8 Yesu bu kazaya dio, wavova: Lubankwa fiminu-minu, mu nkiana lubanzasene, vo ka luneti mampa ko?

9 Ka luzeyi ko e, evo ka lubambukidi moyo ko e mu mampa matanu kwa mafunda matanu ye mpidi zikwa ziluatotele?

10 Vo mu mampa nsambodia ye mafunda maia ye mpidi zikwa luatotele?

11 Bwe bwenina, bu lulembolo visila, vo kibikidi mampa kwa beno ko? Kansi lukikenga mu lufunusu luabafalisi ye luabasaduki.

12 Buna bavisa, vo kavova kwa bau ko, vo bakukikenga mu lufunusu luabafalisi ye luabasaduki, kansi mu longi diabafalisi ye diabasaduki.

13 ¶ Yesu bu kaluaka kuna ntini za Kaisalia Filipi, wayuvula nlonguki miandi, wavova; Bantu bavovele, vo Mwan'amuntu i nani?

14 Bau bavova: Bankaka Yoane Mbotiki, bankaka Elia, bankaka Yelemia vo umosi mu bambikudi.

15 Yandi wavova kwa bau: Kansi beno luvovele, vo mono i nani?

16 Simoni Petelo wavutula, wavova: Ngeye i Klisto kwaku, Mwan'a Nzambi amoyo.

17 Kansi Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Simoni Baliona, mayangi mena yaku, kadi nsuni ye menga ka biakuzaikisi dio ko, kansi S'ami diena mu mazulu.

18 Mono ivovele mpe, vo ngeye i Petelo; va tadi diodio si yatunga bundu diami, mielo miansi abafwa ka mina dio lutila ngolo ko.

19 Mono si yakuvana nsabi zakimfumu kiamazulu, yonso yiukengi va ntoto yikangamene mu mazulu, yonso yiukangudi va ntoto yikangukidi mu mazulu.

20 Buna wasikidikisa minlonguki ka bakambani muntu ko, vo yandi kibeni i Klisto.

21 ¶ Tuka ntangu yina Yesu wabadika songa nlonguki miandi, vo kwenda kakwenda kaka kuna Yelusalemi ye lungwa beni kwa bangudi zabantu ye bangudi zanganga ye minsoniki ye vondwa ye fulukuswa mu lumbu kiantatu.

22 Petelo wambonga, wabadika kunsemba, wavova: Nzambi wakukeba, Mfumu. Ka bukadi kwa ngeye nkutu ko.

23 Kansi yandi wabangumuka, wavova kwa Petelo: Satana, unkatukila, ngeye i ntesisi ami asakuba, kadi kuyindudi ma Nzambi ko, kansi mabantu.

24 ¶ Mboki Yesu wavova kwa nlonguki miandi: Vo muntu zolele nama ku nim'ami, kakikadila nkalu ye bonga kulunsi diandi ye kundama.

25 Kadi wonso zolele vulusa mwel'andi, vidisi wo, kansi wonso vidisi mwel'andi mu diambu diami, solole wo.

26 Kadi muntu nki katomene nitu, vo vengi nza yamvimba ndandu, kansi vidisi mwel'andi? Vo muntu nki kafwiti vana mu kula mwel'andi?

27 Kadi Mwan'amuntu si kakwiza mu nkembo a

S'andi ye mbasi zandi, buna si kasenda muntu muntu, bonso bwenina mavanga mandi.

28 Kedika mono iluvovele, vo bankaka mu bau batelamene vava ka babimbi lufwa nkutu ko, nate ye bamona Mwan'amuntu wizidi mu kimfumu kiandi.

17 Lumbu sambanu mboki Yesu wabonga Petelo ye Yakobi ye Yoane, i mpangi andi, wabatuala va mongo wanda mu kinsona.

2 Yandi wakituka va ntadisi au, zizi kiandi kiatentina bonso ntangu, mvwatu miandi miavembuka bonso kia.

3 Tala, Mose ye Elia bamonika kwa bau, bammokisa.

4 Petelo wavutula, wavova kwa Yesu: Mfumu, diambote diadi, bu tuena vava. Vo zolele, si ivanga mafwokula matatu vava, dimosi kwa ngeye, dimosi kwa Mose, dimosi kwa Elia.

5 Bu kakidi vova, tala, tuti diakia diabayitalala, tala, ndinga mu tuti yavova: Ndieu i Mwan'ami, i zolwa kingienina nzolakani; lunwa.

6 Nlonguki bu miawa mo, babwa va zizi biau ye babwa wonga wawingi.

7 Yesu wayiza kubavalakana, wavova: Lutelama, ka lukalani wonga ko.

8 Bu bavumbula meso mau, ka bamona muntu ko, kansi Yesu kaka.

9 ¶ Bu bakulumuka va mongo, Yesu wabasikidikisa, wavova: Ka lukambani muntu mbona yoyo ko, nate ye Mwan'amuntu wafuluka mu bafwa.

10 Nlonguki mianyuwula, miavova: Kansi nsoniki mu nkiana mivovanga, vo Elia tekila katekila kaka?

11 Wavutula, wavova: Elia vele wakwiza ye kubika yayonsono buyateka kala.

12 Kansi mono iluvovele, vo Elia wakiyizila ye ka banzaya ko, kansi bamvangila, bonso bubazola. I bobo Mwan'amuntu mpe si kakwamuswa kwa bau.

13 Buna nlonguki miazaya, vo wababikila Yoane Mbotiki.

14 ¶ Bu baluaka kwa ndonga, muntu wayiza kwa yandi, wafukama kwa yandi va makungunu,

15 wavova: Mfumu, fwila mwan'ami nkenda, kadi wena mbikulu angonda, ulungwanga beni, kadi fintama-ntama bwidi ku tia, fintama-ntama mu nlangu.

16 Mono intuedi kwa nlonguki miaku, kansi balembane kunniakisa.

17 Yesu wavutula, wavova: U mbandu yandimbulu aminu ye yamvilangani, lumbu kwa ikala yeno? Lumbu kwa ikuluvibidila? Luntuala vava kwa mono.

18 Yesu wansemba, mpeve yambi yavaika mu yandi; ntaudi yaniaka tuka lokula kiokio.

19 Buna nlonguki miayiza kwa Yesu mu kinsona, bavova: Mu nkiamata tulembane yo vaikisa?

20 Wavova kwa bau: Mu diambu diafiminu-minu fieno. Kadi kedika mono iluvovele: Vo luena minu bonso nsangwa yamutade, si luvova kwa mongo wauna: Katuketi vava, wafinketi kuna, ufinkidi kwandi; ka lufwiti lembana lekwa ko.

22 ¶ Bu bakala mu Ngalili, Yesu wavova kwa bau: Mwan'amuntu si kayekulwa mu moko mabantu;

23 si bakumvonda, ye lumbu kiantatu si kafulukuswa. Bakala mbidi akiadi.

24 ¶ Bu baluaka ku Kapennaumi, bavakusanga ndambu asekele bayiza kwa Petelo, bavova: Nlongi eno kafutanga ndambu asekele ko e?

25 Yandi wavova: Ve. Bu kaluaka mu nzo, Yesu wantekidila, wavova: Simoni, bwe weti banza? Ntinu miantoto kwa banani batambulanga mpaku abilekwa vo mpaku ansi? Kwa bana bau vo kwa banzenz'e?

26 Bu kavova: Kwa banzenza, Yesu wavova kwa yandi: Kiongo bana bayambudulu kwau,

27 Kansi ka tuidi kubatesisa sakuba, wenda ku mbu watuba luvaku, mbizi yiteka vuzuka, bonga yo; bu uyasula nu'andi, si usolula sekeli kimosi, bonga kio wavana kwa bau mu beto yaku,

18 Kina lokula nlonguki miayiza kwa Yesu, miavova: Buna nani wena waunene mu kimfumu kiamazulu?

2 Watela fimwana-mwana mbila, watula fio va kati ye bau,

3 wavova: Kedika mono iluovele; Vo ka lubangu-muka ye kala bonso bimbana-mbana ko, ka lukoti mu kimfumu kiamazulu nkutu ko.

4 I kuma wonso ukukiyina bonso fimwana-mwana fiofio, yandi wena waunene mu kimfumu kiamazulu.

5 Wonso tambudi fimwana-mwana fimosi kaka fiampila yoyo mu nkumbu ami, yandi untambudi.

6 Kansi baba buna bena babake bakundekilanga minu, wonso tesese umosi sakuba, bwambote kwa yandi, vo tadi diadinene dinikunwanga mfumfuta dikengo mu laka diandi ye sindusu mu nsin'ambu.

7 ¶ Engwa nza mu diambu diamasakuba! Kadi nkinzi wena, vo masakuba makwizanga, kansi engwa muntu tukisi sakuba.

8 Vo koko kwaku vo kulu kwaku kukutesese sakuba, zaka ko, losa ko. Kadi bwambote kwa ngeye mu kota mu moyo ye kieta vo tembila, ye bwambi mu kala moko mole ye malu mole ye tubwa ku tia tuamvu ya mvu.

9 Vo disu diaku dikutesese sakuba, kola dio, losa dio. Bwambote kwa ngeye mu kota mu moyo ye disu dimosi, ye bwambi mu kala meso mole ye tubwa ku bilungi kiatia.

10 ¶ Baba buna bena babake, lutala, ka ludi yina umosi nkutu; kadi mono iluovele, vo mpofi zau mu mazulu lumbu ka lumbu zitalanga zizi kia S'ami diena mu mazulu.

12 Bwe lubanza? Vo muntu wena nkam'amameme ye dimosi dizimbale, kadi kasisi luvwa ye vwa va miongo ko e ye kwenda tombi diazimbala?

13 Vo bukadi, vo yandi solole dio, kedika mono iluovele, vo yangalele beni mu diau ye fuma mu luvwa ye vwa malembolo zimbala.

14 I bobo mpe, ka bwena luzolo lua S'eno diena mu mazulu ko, vo mosi nkutu kavila mu bau buna bena babake.

15 ¶ Vo mpangi aku yivolele nasunu, wenda wansamba va beno yandi kaka. Vo uwilu, buna beki mpangi aku ndandu.

16 Kansi vo kawilu ko, nata diaka mosi vo bole, mpasi mambu mamonso masikalala mu nwa miambangi zole vo zITU.

17 Vo ubawidikidi, kamba dio kwa dibundu, kansi vo widikidi dibundu mpe, kakadi kwa ngeye bonso païen ye mvakusi.

18 ¶ Kedika mono iluovele: Yonso yonso yilukengi va ntoto, yikangamene mu zulu, yonso yonso yilukangudi va ntoto, yikangukidi mu zulu.

19 ¶ Diaka mono iluovele: Buna luena, vo bole bawawane va ntoto mu kionso lekwa kibalombele, bavangamene kio kwa S'ami diena mu mazulu.

20 Kadi konso kukutakene bole vo batatu mu nkumbu ami, kuna ngiena va kati ye bau.

21 ¶ Mboki Petelo wayiza, wavova kwa yandi: Mfumu, mpangi ami mpola kwa si kakumpodila masumu ye mono ngina kunyambudila? Kani vo nate ye mpola nsambodia?

22 Yesu wavova kwa yandi: Mono iovele: Ka nate ye mpola nsambodia ko, kansi nate ye mpola lusambodia luansambodia.

23 I kuma kimfumu kiamazulu kifwanane ye muntu, i ntinu, wazola dedisa ntalu ye nanga miandi.

24 Bu kabadika tanga ntalu, watuadulwa mosi wandia mfuka mu kumi diamafunda matalanta.

25 Bu kakondwa lekwa kiamfutila, mfumu andi wakamba katekwa ye nkazi andi ye bana ye biabionsono biena yandi mu diambu diafuta.

26 Buna nanga wowo wafukama, wambombidila, wavova: Umbwisila ntima, si yakufuta yayonso.

27 Mfumu ananga wowo wamfwila nkenda, wansi-dika, wanyambudila mfuka.

28 Kansi nanga wowo bu kavaika, wamona nanga yandi wankaka wandia nkama mosi adenali. Yandi

wambaka, wamfika va laka, wavova: Futa mfuka yiwadidi.

29 Buna nanga yandi wafukama, wambombidila, wavova: Umbwisila ntima, si yakufuta.

30 Yandi ngodi andi, kansi wayenda kuntuba mu boloko, nate ye kafuta mfuka.

31 I diau nanga yandi bu miamona, bonso bwaya-ngama, bakala mbidi akiadi, bayenda toma samunina mfumu au mamonsono mavangama.

32 Buna mfumu andi wantela mbila, wavova kwa yandi: U nanga wambi, mfuka yina yamvimba yakuyambudidi, bu wambombedele.

33 Kadi ka bufweni ko e, vo ngeye wafwididi nanga yaku nkenda, bonso buyakufwididi nkenda?

34 Mfumu andi wafwema, wanyekula kwa bankwamisi, nate ye kafuta mfuka yayonso.

35 S'ami diakizulu si diakuluvangila bumosi mpe, vo ka luyambudidi muntu yempangi andi mu ntima mieno ko.

19 Bwakala, Yesu bu kamana mambu momo, wakataka mu Ngalili, waluaka ku ndambu za Yuda kuna simu dia Yodani.

2 Makabu mamingi mannama, wabaniakisa kuna.

3 ¶ Bafalisi bayiza kwa yandi, bamvukumuna, bavova: Kani luvu luveno mu yambula nkazi mu kionso kionso bil'e?

4 Kansi yandi wavutula, wavova kwa bau: Kadi ka lutengi ko e, vo yandi wabavanga muna mbadukulu wavanga bakala ye nkento,

5 wavova: Mu diambu diodio muntu fwiti sisa s'andi ye ngudi andi ye tatamana ye nkazi andi; bau bole si bakala nsuni umosi.

6 I buna ka bena bole ko, kansi nsuni umosi. I kuma kiabunda Nzambi mu vangu kimosi, ka kiva-mbuswa kwa muntu ko.

7 Bavova kwa yandi: Buna Mose mu nkiama kasi-kidikisa mu vana nkand'aluvambunu ve kunyambula?

8 Yandi wavova kwa bau: Mose waluvana luve mu yambula bakazi beno mu diambu diambalu antima mieno, kansi tuka mu mbadukulu ka bwakala bobo ko.

9 Mono iluvovele: Wonso yambudi nkazi andi, vo ka mu bila kiayanga ko, ye kwelele wankaka, yengi kwandi.

10 Nlonguki miavova kwa yandi: Vo bila kiamuntu kienina bobo ye nkazi, buna ka butomene mu kwela ko.

11 Wavova kwa bau: Babonso ka balendi vana diambu diodio fulu ko, kansi baba bavewa bo kaka.

12 Kadi mwena banwatwa babutuka bobo mu vumu kiambuta, mwena banwatwa banwatwa kwa bantu, mwena banwatwa bakinweti mu diambu diakimfumu kiamazulu. Ulenda vana diodio fulu, kavana dio fulu.

13 ¶ Buna bimbana-mbana banatwa kwa yandi, mpasi kabatula moko ye sambila, kansi minlonguki miabasemba.

14 Yesu wavova kwa bau: Luyambula bimbana-mbana, ka lubakakidilani mu kwiza kwa mono ko, kadi kimfumu kiamazulu i kiabampila yoyo.

15 Yandi wabatula moko, wakatuka kuna.

16 ¶ Tala, mosi wayiza kwa yandi, wavova: Nlongi, nki kiambote si yavanga, mpasi yabaka moyo wamvu ya mvu?

17 Wavova kwa yandi: Mu nkiana ukungiuvuudi mu kina kiambote? Mosi kaka i nkwa mbote, kansi vo zolele kota mu moyo, keba nsikudukusu.

18 Yandi wavova: Eze? Yesu wavova: Zazi: Kuvondani ko, kuyangani ko, kulabulani ko, kutani kimbangi kialuvunu ko.

19 Zitisa s'aku ye ngudi aku, ye: Zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni.

20 Toko diavova kwa yandi: Momo mamonso yakengele kwami. Nki nkondolo diaka?

21 Yesu wavova kwa yandi: Vo zolele lunga, wenda wateka bina bina yaku, vana bio kwa bamputu wabaka mayudukwa mu zulu, mboki wiza wandama.

22 Kansi toko bu kawa mo, wakatuka ye kiadi, kadi wakala ye mwilu zazingi.

23 ¶ Yesu wavova kwa nlonguki miandi: Kedika mono iluovele; Nkwa kimvwama wena mbidi ampasi mu kota mu kimfumu kiamazulu.

24 Kansi mono iluovele diaka: Kamela fiononokene mu disu diansoma, kansi nkwa kimvwama lutidi mona mpasi mu kota mu kimfumu kiamazulu.

25 Nlonguki bu miawa mo, bayitukwa beni, bavova: Buna nani lenda vuluswa?

26 Kansi Yesu wabatala, wavova kwa bau: Diodio ka dilendakani kwa bantu ko, kansi kwa Nzambi mamonso malendakana.

27 ¶ Buna Petelo wavutula, wavova kwa yandi: Tala, beto tuasisidi yayonso, tuakunemingi, buna nki tua-baka?

28 Yesu wavova kwa bau: Kedika mono iluovele: Mu mbutululu, Mwan'amuntu bu kavwendi va kiandu kiandi kiankembo, buna beno luandemi si luavwanda va kumi ye biandu biole ye fundisa kumi ye makanda mole ma Israeli.

29 Wonso sisidi zimpangi vo bibusi vo se vo ngudi vo bana vo mayinza vo zinzo mu diambu diankumbu ami, yandi tambudi ntambula zazingi ye vingidi fwa diamoyo wamvu ya mvu.

30 Kansi babingi batekila si bazimunina, bazimunina si batekila.

20 Kadi kimfumu kiamazulu kifwanane ye muntu, i mfumu anzo, wawaika nsuka-nsuka mu sonika bisadi biavia diandi diavinia.

2 Bu kawawana ye bisadi mu denali kimosi kimosi mu lumbu lumbu, wabafidisa ku via diandi diavinia.

3 Yandi wawaika diaka kani mu lokula kiantatu, wamona bankaka batelamene va zandu, bakondwa salu.

4 Wavova kwa bau: Luenda beno mpe ku via diavinia, mono ngina kuluvana kionso kisongele.

5 Bau bayenda. Yandi wawaika diaka kani mu lokula kiansambanu ye kiavwa ye wavanga bumosi.

6 Kansi kani mu lokula kiakumi ye mosi wawaika, wamona bankaka batelamene, wavova kwa bau: Mu nki-ama lutelamene vava lumbu kiamvimba ye kondwa salu?

7 Bavova kwa yandi: Kadi muntu katusonekene ko. Wavova kwa bau: Luenda beno mpe ku via diavinia.

8 Nkokila bu yabwa, mfumu avia diavinia wavova kwa nkengi alekwa biandi: Tela bisadi mbila wabafuta tuka mu bazimunina nate ye batekila.

9 Basonama kani mu lokula kiakumi ye mosi bayiza tambula denali kimosi kimosi.

10 Batekila bu bayiza, babanza, vo si balutila, kansi batambula kwau mpe denali kimosi kimosi.

11 Bu batambula kio, bavuma kwa mfumu anzo,

12 bavova: Baba bazimunini bakedi lokula kimosi kaka, ubafwanikisi ye beto, i beto tumweni mpasi zalumbu ye mbangazi yizinisanga.

13 Buna bena yandi wavutula kwa umosi, wavova: Nkundi ami, kikuvengi bulembolo songa ko. Kadi ka tuwawasene mu denali kimosi ko e?

14 Bonga kiaku, wenda. Kansi nzolele vana mpe uzimunini, bonso buikuveni.

15 Kadi kiena luve mu vanga, bonso bunzolele mu biami ko e? Kansi disu diaku diambi dien'e, bu ngiena wambote?

16 I buna bazimunina si batekila, batekila si bazimunina.

17 ¶ Yesu bu kabaluka kuna Yelusalemi, wanata kumi ye nlonguki miole ku nenga, wavova kwa bau mu nzila:

18 Tala, tueti baluka ku Yelusalemi, ye Mwan'amu-ntu si kayekulwa kwa ngudi zanganga ye minsoniki; si bakunzengila nkanu afwa.

19 Si bakunyekula kwa bapaïen mu sakununwa ye zwakwa ye komwa va kulunsi, lumbu kiantatu si kafulukuswa.

20 ¶ Buna ngudi abana ba Zebedai wayiza ye bana bandi kwa yandi, wansambila, wanlomba lekwa.

21 Kansi wavova kwa yandi: Nki zoleli e? Wavova kwa yandi: Kamba bana bami baba babole bavwanda, umosi va lubakala luaku, wankaka va lumoso luaku mu kimfumu kiaku.

22 Kansi Yesu wavutula, wavova: Ka luzeyi dilulombele ko. Lulenda nwa mbungu yinwa? Vavova kwa yandi: Tulenda.

23 Wavova kwa bau: Nwa luanwa mbungu ami, kansi vwanda va lubakala luami ye va lumoso luami ka i diambu diami mu vana ko, kansi kwa bau bakubukulu dio kwa S'ami.

24 Kumi bu bawa mo bafuta ntima mu mpangi zozo zazole.

25 Yesu wabatela mbila, wavova: Luzeyi, vo bakuluntu babapaïen bena lulendo mu bau, ye bankwa nene bakubayalanga.

26 Kansi mu beno ka mukadi bobo ko, kansi wonso mu beno uzolele kala waunene, kakadi, sielo kieno;

27 wonso mu beno uzolele kala wantete, kakadi sielo kieno.

28 I bobo Mwan'amuntu kayizidi mu sadulwa kisielo ko, kansi mu sala kisielo ye vana mwel'andi mu nkudulu kwa babingi.

29 ¶ Bu bavaika mu Yeliko, ndonga yayingi yannama.

30 Tala, mpofu zole zavwendi va mbel'anzila, bu bawa, vo Yesu viokele, baboka, bavova; Mwan'a Davidi, utufwila nkenda!

31 Ndonga yabasemba badingalala, kansi baluta boka, bavova: Mfumu, mwan'a Davidi, utufwila nkenda!

32 Yesu wasimpama, wabatela mbila, wavova: Nki luzolele yaluvangila?

33 Bavova kwa yandi: Mfumu, mpasi meso meto mazibuka.

34 Yesu wabafwila nkenda wavalakana meso mau. Bau ntumbu mona diaka, bannama.

21 Bu bafinangana ye Yelusalemi ye baluaka ku Betefange, ku mongo a Olive, Yesu wafidisa nlonguki miole,

2 wavova kwa bau: Lukota mu vata diena kulutadisi, beno ntumbu solula mpunda yankento yikangamene, mwana wambakala wena yandi. Lukutula ye tuala zo kwa mono.

3 Vo muntu vovele diambu kwa beno, buna luvova: Mfumu wena zo nkinzi; yandi ntumbu fidisa zo.

4 Kansi i buna bwakala, mpasi mavovwa mu mbikudi menda detila, bu kavova:

5 Luvova kwa mwana wankento wa Sioni: Tala, ntinu aku wizidi kwa ngeye, wanlembami, tentamene va mpunda ye va mwan'ampunda, i mwan'abulu kiabizitu.

6 Nlonguki miayenda vanga, bonso bwabasikidikisa Yesu.

7 Batuala mpunda yankento ye mwana, batensika zo mwatu miao; yandi wavwanda vana ntandu.

8 Babingi bakala mu ndonga bayala mwatu miao va nzila, bankaka bazaka mavala manti, bayala mo va nzila.

9. Makabu matekila ye malanda baboka, bavova: Osana kwa mwan'a Davidi! Wizidi mu nkumbu a Mfumu i nkwa lusakumunu! Osana muna kayengele!

10 Bu kakota mu Yelusalemi, mbanza yayonsono yakala viongolo-viongolo, bavova; Ndieu i nani?

11 Kansi makabu mavova: Yandi i Yesu, mbikudi, utukudi mu Nazaleti mu Ngalili.

12 ¶ Yesu wakota mu kinlongo kia Nzambi, waluanzula babo bateka ye sumba mu kinlongo, wanenguna meza mambudisi miabivanza ye biandu bianteki miama-bembe;

13 wavova kwa bau: Diasonama: Nzo ami yifwiti bikwa nzo asambulu; kansi beno luavengi yo nluk'ami-ntani.

14 Bampofu ye batembilanga bayiza kwa yandi mu kinlongo; yandi wabaniakisa.

15 Bangudi zanganga ye minsoniki bu bamona ma-

ngitukwa makavanga ye bana baboka mu kinlongo, bavova: Osana, mwan'a Davidi! buna bafuta ntima.

16 bavova kwa yandi: Wilu mavovele baba? Kansi Yesu wavova kwa bau: Inga, kadi ka luatengi nkutu ko e: Mu nwa miabana banswa ye bana banyemo ngeye wakubikidi nsikulu aku?

17 Yandi wabasisa, wawaika mu mbanza, wayenda kuna Betania; waleka kuna.

18 ¶ Nsuka-nsuka bu kavutuka ku mbanza, wamona nsatu.

19 Bu kamona nti mosi kaka wakuyu mu mbel'anzila, wayenda kwa wau, kansi kasolula wo lekwa ko, kansi makaya ye makaya. Wavova kwa wau: Mu ngeye ka mutukani diaka mbutu mvu ya mvu ko. Kuyu ntumbu yuma.

20 Nlonguki bu miamona bo bayitukwa, bavova: Kuyu bwe ntumbu yumina?

21 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Kedika mono iluvovele: Vo luena minu ye lembwa ketikisa, ka luvangi bonso busilulu kuyu kaka ko, kansi luvova mpe kwa mongo wau: Nanguka wakituba mu mbu, buna bukedi.

22 Mamonsoo malulombele mu nsambulu, bu lulekele minu, si lua mo tambula.

23 ¶ Bu kakota mu kinlongo, bangudi zanganga ye bangudi zabantu bayiza kwa yandi kukalanga, bavova: Mu nki alulendo uvangilanga bobo, nani wakuveni lulendo lolo?

24 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Mono mpe ikuluyuvula diambu dimosi. Vo lukunkamba dio, mono mpe ikulukamba lulendo luivangilanga bobo.

25 Lubotokolo lua Yoane kwe luatuka? Mu zulu vo mu bantu? Kansi bau bayuvasana bau kibeni, bavova:

26 Vo tuvova: Mu zulu, yandi vovele kwa beto: Buna mu nkiamu ka luanlekele minu ko? Kansi vo tuvova: Mu bantu, buna tutinini ndonga, kadi babonsoo bavwa Yoane bonso mbikudi.

27 Bau bavutula kwa Yesu, bavova: Ka tuzeyi dio ko. Yandi mpe wavova kwa bau: Mono mpe kilukambi lulendo luivangilanga bobo ko.

28 ¶ Kansi bwe lueti banza? Muntu wakala bana bole. Wayiza kwa wantete, wavova: Mwana, wenda bwabu wasala mu via diavinia.

29 Kansi wavutula, wavova: Ngodi ami. Mboki wanionguluka, wele kwandi.

30 Yandi wayenda kwa wanzole, wavova mamosi. Yandi wavutula, wavova: Inga, tata, kansi kayenda mo ko.

31 Babole, nani wavanga luzolo luas'andi? Bavova: Wantete. Yesu wavova kwa bau: Kedika mono ilu-vovele, vo mimvakusi ye bansuza bakulutekilanga mu kota mu kimfumu kia Nzambi.

32 Kadi Yoane wayiza kwa beno mu nzila yalunungu, ka luanlekila minu ko; kansi mimvakusi ye bansuza banlekila minu. Beno bu luamona bo, ka lualanda mu nionguluka ko, mpasi luanlekila minu.

33 ¶ Luwa ngana yankaka: Vakala muntu, i mfumu anzo, wakuna via diavinia, wazunga dio lumbu, wati-mina dio kamunu kiavinia, watunga nzo ayongi, watuidisa dio kwa mimvati, wayenda ku nsi yankaka.

34 Nsungi ambutu bu yafinama, wafidisa nanga miandi kwa mimvati mu tambula mbutu miadiau.

35 Mvati miasimba nanga miandi; umosi bambufa nate ye nkanda wabunuka, wankaka bamvonda, wankaka bamvonda mu matadi tuba.

36 Diaka wafidisa nanga miankaka miavioka miantete mu ntalu, babavangila bumosi.

37 Mboki wafidisa mwan'andi kwa bau, wavova: Si bamona nsoni mu mwan'ami.

38 Kansi mimvati bu bamona mwana, bavovasana: Ndieu i mvingidi adifwa, ndolono tuamvonda tuabonga fwa diandi.

39 Bau bambaka, bantuba ku mbazi avia diavinia, bamvonda.

40 Mfumu avia diavinia bu kizidi, bwe si kavanga kwa mimvati miomio?

41 Bavova kwa yandi: Bu bena bambi, yandi si kakubabunga mu mbungulu yambi ye tuidisa via diavinia kwa mvati miankaka mikumvana mbutu mu nsungi zau.

42 Yesu wavova kwa bau: Kadi ka luatengi nkutu mu masonukwa ko e: Tadi dianiafuna mintungi diayikidi tadi diantu afuma. Bobo bwavanga Mfumu, diena diangitukwa mu meso meto.

43 I diau mono iluvovele: Kimfumu kia Nzambi si kiakatulwa mu beno ye vewa kwa kanda diabantu divanganga mbutu miakiau.

45 Bangudi zanganga ye bafalisi bu bawa ngana zandi, bazaya, vo wavova mu bau.

46 Bantomba mu kumbaka, kansi bakala wonga mu ndonga, kadi bamvwa bonso mbikudi.

22 Diaka Yesu wavutula, wavova kwa bau mu zingana, wata:

2 Kimfumu kiamazulu kifwanane ye muntu, i ntinu, walamba ndambisa kwa mwan'andi wabakala.

3 Yandi wafidisa nanga miandi mu bokila batumuswa ku ndambisa; kansi ka bazola kwiza ko.

4 Diaka wafidisa nanga miankaka, wavova: Luvova kwa batumuswa: Tala, ndambis'ami ansuka mbeni kubika, ngombe zami ye bulu biami biavuluka bivondolo, biabionsono bikubamene; luiza ku ndambisa.

5 Kansi ka bakadila dio mayindu ko, bayenda kwau, umosi ku yinza diandi, wankaka ku kita.

6 Basidi babaka nanga miandi, babakwamisa, babavonda.

7 Kansi ntinu wakala nganzi, wafidisa nkangu miandi miabinwani, wabunga mvondi miomio, wayoka mbanz'au.

8 Buna wavova kwa nanga miandi: Ndambisa yikubamene, kansi batumuswa ka bafweni yo dia ko.

9 I kuma luenda mu mpambu zanzila, babonsoo balusolula, lubabokila, ku ndambisa.

10 Nanga mina miayenda mu zinzila, bakutikisa babo babasolula, bambi ye bambote, seka diandambisa diazala kwa bavwanda va meza.

11 Ntinu bu kakota mu tala bavwanda va meza, wamona muntu muna walembwa vwata mvwatu wandambisa.

12 Wavova kwa yandi: Nkundi ami, bwe kotele mwamu, bu kwena mvwatu wandambisa ko? Kansi nw'andi wabatama.

13 Buna ntinu wavova kwa bisielo: Lukanga malu mandi ye moko, luntuba ku tombe kiena ku mbazi. Kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

14 Kadi babingi batususwa, kansi bafuma basolwa.

15 ¶ Buna bafalisi bayenda vovi manenga, bonso bubakana kumbwisa mu mpova zandi.

16 Bau bafidisa nlonguki miao ye bantu baki Elode kwa yandi; bavova: Nlongi, tuzeyi, vo wena wakedika ye longanga nzil'a Nzambi mu kedika ye kukadilanga muntu mayindu ko, kadi kutalanga zizi biabantu ko.

17 I diau utukamba: Bwe weti banza? Bwena luvu mu vana Kaisali mpaku, vo ka bwa ko e?

18 Yesu wazaya bi wau, wavova: Lu meso ku nsi alukaya, mu nkiama lumpukumuni?

19 Lunsonga vanza kiampaku. Banata denali kimosi kwa yandi.

20 Yesu wavova kwa bau: Fwani kianani ye sono bianani biabi?

21 Bavova: Bia Kaisali. Buna wavova kwa bau: I kuma lufuta bia Kaisali kwa Kaisali ye bia Nzambi kwa Nzambi.

22 Bu bawa mo, bayitukwa, bansisa, bele kwau.

23 ¶ Kina lumbu basaduki bavovanga, vo mfulukulu kwanana, bayiza kwa yandi, banyuvula,

24 bavova: Nlongi, Mose wavova: Vo muntu kondolo

bana fwidi, buna mpangi andi fwiti vingila nkazi andi mu diambu dia tonginikina widi mpangi andi nkuna.

25 Kansi mpangi nsambodia zakedi yeto, mpangi yantete wakwela, wafwa; bu kakondolo nkuna, wasisila mpangi andi nkazi andi.

26 I bobo mu wanzole mpe ye wantatu nate ye nsambodia.

27 Buna bena nkento wazimunina fwa.

28 I diau mu mfulukulu buna bena nsambodia nkazi anani kakala? Kadi babonso bakedi yandi.

29 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Beno luzimbale, bu lulembolo zaya masonukwa ye lulendo lua Nzambi.

30 Kadi mu mfulukulu ka bakwelanga ko ye ka bakweduswanga ko, kansi bena bonso mbasi za Nzambi mu zulu.

31 Mu diambu diamfulukulu abafwa ka luatengi dilukembo kwa Nzambi ko e, uvovele:

32 Mono i Nzambi a Abalahami ye Nzambi a Isaki ye Nzambi a Yakobi? Nzambi ka i Nzambi abafwa ko, kansi yabena moyo.

33 Makabu bu bawa mo, bayitukwa mu longi diandi.

34 ¶ Bafalisi bu bawa, vo wabatika nwa miabasaduki, bakutakana va kimosi.

35 Umosi mu bau, i nluki aminsiku, wanyuvula wamvukumuna:

36 Nlongi, nki ansikudukusu yena yayinene mu minsiku?

37 Wavova kwa yandi: Zola Mfumu Nzambi aku mu ntim'aku wawonso ye mu mwel'aku wawonso ye mu diela diaku diadionsono.

38 Yoyo i nsikudukusu yayinene ye yantete.

39 Yanzole yifwanane i yayi: Zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni.

40 Mu nsikudukusu zozo zazole munanamene nsiku miamionsono ye mimbikudi.

41 ¶ Bafalisi bu bakutakana, Yesu wabayuvula,

42 wavova: Bwe lubanzilanga Klisto? Yandi i mwan'anani? Bavova kwa yandi: Wa Davidi.

43 Yandi wavova kwa bau: Buna Davidi bwe kambikila Mfumu mu Mpeve, bu kavova:

44 Mfumu wavova kwa Mfumu ami: Vwanda va lubakala luami, nate ye mbeni tula ntantu miaku ku nsi amalu maku.

45 Davidi bu kambika Mfumu, buna yandi bwe kenina mwan'andi?

46 Muntu nkutu kalendi kumvutula diambu ko. Tuka kina lumbu muntu kakabuka ntima mu kunyuvula diambu diaka ko.

23 Buna Yesu wavova kwa makabu ye nlonguki niandi,

2 wakamba: Minsoniki ye bafalisi bavwendi va kiandu kia Mose.

3 I diau monso mabakulukambanga, luvanga mo ye keba mo, kansi ka luvangani bonso bwena mavanga mau ko. Kadi bavovanga, kansi ka bavanganga ko.

4 Bakanganga zitu bianandende ye tuikanga bio va mavembo mabantu, kansi bau kibeni ka bazolele bio finka mu nlembo nkutu ko.

5 Bavanganga mavanga mau mamonsono, mpasi bamonika kwa bantu, kadi basanzulanga nsonkono zau zatuyindulu ye nenivisanga zamba biau;

6 bazolele fulu kiantete mu malambu ye biandu biantete mu nzo zatukutukunu

7 ye kambwa malembe mu mazandu ye bikwa labi kwa bantu.

8 Kansi beno ka luyambulani luabikwa labi ko, kadi umosi kaka i nlongi eno, ye beno babo lu zimpangi.

9 Widi muntu nkutu ka lumbikani s'eno va ntoto ko, kadi umosi kaka i S'eno, i dina diakizulu.

10 Ka luyambulani mpe luabikwa ntudisi ko, kadi umosi kaka i ntudisi eno, i Klisto.

11 Wena waunene mu beno, yandi kakadi sielo kieno.

12 Wonso ukukizangula, si kayinumuswa; ukukiyina, si kazangulwa.

13 ¶ Engwa beno, minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu lubindikanga kimfumu kiamazulu va ntadisi abantu. Kadi beno ka lukotanga mo ko, ye ka luyambulanga beka mu kota bakota ko.

15 ¶ Engwa beno, lu minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu luzenzilanga mu mbu ye mu nsi, mpasi luavanga nzenza mosi kaka akiyudayo¹, bu keka bo, luku-mvanganga mwan'abilungi ululutidi nduta zole.

16 ¶ Engwa beno, ntudisi miafwa meso! luvovanga: Didi ndefi mu kinlongo, ka lekwa ko, kansi didi ndefi mu wola wakinlongo, yandi bindamene.

17 Lu mazengi ye mpofo, kadi nki kilutidi mu nene, wola vo kinlongo kibiekeleye wola nlongo?

18 Ye: Didi ndefi mu zikwa diangiokila, ka lekwa ko, kansi didi ndefi mu nkailu va diau, yandi bindamene.

19 Lu mpofo, nki kilutidi nene, nkailu vo zikwa diangiokila dibiekeleye nkailu nlongo?

20 I kuma, didi ndefi mu zikwa diangiokila, didi ndefi mu diau kibeni ye mu biabionsono biena va diau.

21 Didi ndefi mu kinlongo, didi ndefi mu kiau kibeni ye mu ndiena wena dio kundu.

22 Didi ndefi mu zulu, didi ndefi mu kiandu kia Nzambi ye mu yandi uvwandanga kio.

23 ¶ Engwa beno lu minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu luvananga buku kiakumi-kumi kiafuka ye mangwanzia ye kumini ye yambulanga malutidi nandende mu minsiku: mfundusu ye nkenda ye minu. Momo mafwiti vangwa, ye mamana mankaka ka mayambulwa ko.

24 Lu ntudisi miafwa meso, lukelanga zimbu ye minanga kamela.

25 ¶ Engwa beno minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu luvedisanga mbungu ye dilonga ku mbazi, kansi mu ngudi bizedi kwa biitani ye kindiafu.

¹ vo poselita.

26 U mfalisi wafwa meso, teka vedisa mu ngudi ambungu, mpasi yavedila ku mbazi mpe.

27 ¶ Engwa beno lu minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu lufwanane ye ndiamu zavembukuswa zimonikanga zantoko ku mbazi, kansi mu ngudi zizedi kwa visi biabafwa ye nsumukunu zazonsono.

28 I bobo beno mpe lumonikanga balunungu ku mbazi kwa bantu, kansi mu ngudi luzedi kwa disu ku nsi alukaya ye kimpumbulu.

29 ¶ Engwa beno lu minsoniki ye bafalisi, lu meso ku nsi alukaya! bu lutunganga ndiamu zabambikudi ye ketulanga nkala miabalunungu

30 ye vovanga: Vo tuakutwa kala mu lumbu biamase meto, nga ka tuakala ntuadi ye bau mu menga mabambikudi ko.

31 Kiongono lutele kimbangi mu beno kibeni, vo lu bana bayau bavonda bambikudi.

32 Lufuluza tezo kiamase meno mpe.

33 Lu nioka, lu bana banioka zambalu, bwe si luatabila mu nzengolo abilungi?

34 I kuma, tala, mono mfidisi kwa beno bambikudi ye banduenga ye minsoniki. Bankaka mu bau si luakubavonda ye koma va kulunsi, bankaka mu bau si luakubazwaka mu nzo zeno zatukutukunu ye zoma mu mbanza ka mbanza.

35 mpasi menga mamonsono malunungu maluaka va beno, i mau matengulwa va ntoto tuka mu menga ma Abeli walunungu nate ye menga ma Zakalia, i mwan'a Balakia, uluavonda va kati ye kinlongo ye zikwa diangiolika.

36 Kedika mono iluvovele: Yina yayonsono si yabwila mbandu yayi.

37 ¶ Yelusalemi, Yelusalemi, uvondanga bambikudi ye tubanga bafiduswa kwa ngeye matadi mu vonda! Nkutikisa zazingi yazola kutikisa bana baku, bonso bukutikisilanga nuni bimbana-mbana biandi ku nsi amaveve mandi, kansi beno ka luzodi!

38 Tala, beno luisulu nzo eno yavombila.

39 Kadi mono iluvovele: Ka luakumbona diaka ko tuka bwabu nate ye luavova: Wizidi mu nkumbu a Mfumu i nkwa lusakumunu!

24 Yesu wavaika mu kinlongo, wayenda yendingi; nlonguki miandi miayiza kwa yandi mu kunsonga ntungulu zakinlongo.

2 Wavutula, wavova kwa bau: Ka lumweni yina yayonsoho ko e? Kedika mono iluvovele: Vava ka vayambulwa tadi va ntandu atadi dialembwa tululwa ko.

3 ¶ Kansi bu kavwanda va mongo a Olive, nlonguki miayiza kwa yandi ku nenga, bavova: Utukamba, nki alumbu si kiavangwa mambu momo, nki i dimbu kiangizulu aku ye mbanunu antangu yayi?

4 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Lutala, ka luidi zimbukuswa kwa muntu,

5 kadi babingi si bakwiza mu nkumbu ami ye vova: Mono kwami i Klisto, si bazimbikisa babingi.

6 Beno si luawa zimvita ye kumu kiazimvita. Lutala, ka luidi bwa mampamuka, kadi makatwa kalakana kwandi, kansi nate ye bwabu mbanunu ka yena ko.

7 Kadi kanda diabantu si dianangumukina kanda diabantu ye kimfumu mu kimfumu, malema si makala ye ndikunu zantoto muma ka muma.

8 Kansi momo mamonsoho i mbadukulu aminsongo.

9 Buna si bakuluyekula mu kwamuswa ye kuluvonda, beno si luabelwa kwa makanda mamonsoho mabantu mu diambu diankumbu ami.

10 Buna babingi si bata sakuba ye yekasana ye belasana,

11 ye mbikudi miamingi mialuvunu si miatelama ye zimbikisa babingi.

12 Mu diambu diakimpumbulu kiniekanga, zola kwababingi si kwavola.

13 Wonso tatamene nate ye mbanunu, vulusu.

14 Nsamu wau wambote wakimfumu si wasamunwa

mu ntoto wawonsoo mwena bantu mu kimbangi kwa makanda mamonsoo mabantu, mboki mbanunu si yakwiza.

15 ¶ I kuma bu lumweni nkankumusu ambungulu yabikwa kwa Danieli, mbikudi, yitelamene va vuma kianlongo—tengi mo, bika kavisa—

16 buna bena mu Yuda, bika batinina vana miongo;

17 wena va nludi, kakulumuki mu bonga biena mu nzo andi ko;

18 wena mu via, kavutuki mu bonga yunga kiandi ko.

19 Kansi engwa bena vumu ye bayemikanga mu lumbu bina!

20 Lusambila, ka luidi tina mu sivu vo mu lumingu.

21 Kadi buna si bwakala nzungu zazingi, i zampila yina zi ka zikedi tuka mu mbadukulu anza nate ye bwabu, ye ka zivutuki kala ko.

22 Vo lumbu biabina ka bina kufukwa ko, nga nsuni nkutu ka una vuluswa ko, kansi mu diambu diabakiasolwa lumbu biobio si biakufukwa.

23 Buna vo muntu vovele kwa beno: Tala, eva vena Klisto, vo evo, ka lulekani minu ko.

24 Kadi ba-Klisto baluvunu ye mbikudi mialuvunu si batelama ye songa dimbu biabinene ye mangu, mpasi bakiasolwa bazimbuswa, vo bulendakana.

25 Tala, mono ikikambidi mo kwa beno.

26 I kuma vo bavova kwa beno: Tala, yandi wena mu nsi yankatu, ka luendani ko; tala, wena mu bivinga, ka lulekani minu ko.

27 Kadi bonso buvaikilanga luvezomo mu ntini yaeste ye monwanga nate ye ku weste, i bobo buna kadila ngizulu a Mwan'amuntu.

28 Konso kwena mvumbi, kuna kukutakananga bambemba.

29 ¶ Nzungu zalumbu bina bu zimeni, ntangu ntuumbu lomba, ngonda ka yivani miezi miandi ko, mbwetete zisotuka mu zulu, tulendo tuamazulu tunikuka.

30 Buna dimbu kia Mwan'amuntu si kiamonika mu

zulu, makanda mamonsono mantoto si mabanda zintulu ye mona Mwan'amuntu wizidi mu matuti mazulu ye tulendo ye nkembo wawingi.

31 Yandi si kafidisa mbasi zandi ye ntendono yampungi. Zau si zakutikisa bakiasolwa bandi tuka mu ntini ziiia zampeve ye tuka mu nsuka yimosi yazulu nate ye ku nsuka yankaka.

32 ¶ Lulonguka ngana mu kuyu. Vala diakiau bu dikilebelele ye dukisi makaya, luzeyi, vo nsungi amvula yeka lukufi.

33 I bobo beno mpe, bu luamweni momo mamonsono, luzaya, vo yau yeka va mielo.

34 Kedika mono iluvovele: Mbandu yayi ka yivioki ko, nate ye momo mamonsono makalakane.

35 Zulu ye ntoto si biavioka, kansi mambu mami ka mavioki ko.

36 ¶ Kina lumbu ye kina lokula muntu kazeyi bio ko, ka mbasi zamazulu ko, ka Mwana ko, kansi Se kaka.

37 Bonso bwakadila lumbu bia Noa, i buna si bwakadila ngizulu a Mwan'amuntu.

38 Kadi bonso bubakala mu lumbu biatekila mbukil'anlangu: badianga, banwanga, bakwelanga, bakwedisanga, nate ye lumbu kiakota Noa mu nzaza.

39 ka bazaya diambu ko, nate ye mbukil' anlangu yayiza kunkula babonsono; i buna si bwakadila ngizulu a Mwan'amuntu.

40 Buna bole bena mu yinza; umosi bongolo, umosi sisulu.

41 Bakento bole banikanga mfumfuta va tadi, umosi bongolo, umosi sisulu.

42 I diau lukaya meso, bu lulembolo zaya nki alumbu kialuaka Mfumu eno.

43 ¶ Luzaya diadi; vo mfumu anzo zeyi kionso lo kiankengila kialuaka mwivi, nga temone ye kayambudi nzo andi yatimwa ko.

44 I kuma beno mpe lukubama; kadi lokula kilulembwa banzila kikwiza Mwan'amuntu.

45 ¶ I kuma nani i nanga wakwikama ye wanduka wayaduswa kwa mfumu andi mu bisi nzo andi, mpasi kabavana dia mu ntangu yafwana?

46 Mayangi mena ye nanga wowo ubweno kwa mfumu andi, bu kizidi, vo uvanganga bobo.

47 Kedika mono iluovele: Yandi si kakunyadisa mu biamvwa biandi biabionsono.

48 Kansi vo nanga wambi vovele mu ntim'andi: Mfumu ami zingilanga;

49 wabadika bufa minanga yandi ye dia ye nwa va kimosi ye bakalwanga;

50 mfumu ananga wowo wizidi lumbu kikalembwa vingila ye lokula kikalembwa zaya;

51 yandi si kakumvinguna mu kati ye kumvana kiandi kunku va kimosi ye bameso ku nsi alukaya. Kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

25 Buna kimfumu kiamazulu kifwanane ye kumi diandumba zabonga minda miau mu kwe kiki toko diandambisa.

2 Zitanu zakala mazengi, zitanu zakala nduka.

3 Kadi bamazengi babonga minda, kansi ka bavitika mazi ko.

4 Banduka bavitika mazi mu wumbwa biau va kimosi ye minda miau.

5 Toko diandambisa bu diazingila, babonsono banungina, se balele.

6 Mu ndingu ansi mwakala mbokolo: Tala, toko diandambisa! Luvaika luankika!

7 Buna bandumba zozo zazonsono batelama, babubika minda miau.

8 Bamazengi bavova kwa banduka: Lutuvana mazi mena yeno, kadi minda mieto se mizima.

9 Banduka bavutula, bavova: Kasi ka malungila kwa beto yeno ko. Luenda vele kwa batekanga mo luakisu-mbila.

10 Bu bayenda sumbi, toko diandambisa dialuaka,

bakubama bakota yandi mu ndambisa, kielo se kibi-ndukulu.

11 Ndumba zankaka zazimunina luaka, zavova: Mfumu, Mfumu, utuzibudila!

12 Kansi yandi wavutula, wavova: Kedika mono iluvovele: Kiluzeyi ko.

13 ¶ I diau lukaya meso; kadi ka luzeyi lumbu vo lokula ko.

14 ¶ Kadi bwenina bonso muntu bu kayenda ku nsi yankaka, yandi wabokila nanga miandi, wabatambika mbongo zandi.

15 Yandi wavana talanta tanu kwa umosi, biole kwa wankaka, kimosi kwa wankaka, bonso bwalenda muntu muntu; wayenda ku nsi yankaka.

16 Watambula talanta tanu ntumbu kwenda bio kitila, wavanga talanta tanu biankaka ndandu.

17 I bobo mpe watambula biole, wabaka biole biankaka ndandu,

18 Kansi watambula kimosi wayenda tima mu ntoto ye sweka palata kiamfumu andi.

19 Ntama yayingi mboki mfumu ananga miomio wayiza, wadedisa ntalu ye bau.

20 Watambula talanta tanu wayiza nati talanta tanu biankaka, wavova; Mfumu, ngeye wantambika talanta tanu; tala, talanta tanu biankaka yabeki ndandu.

21 Mfumu andi wavova kwa yandi: Mbote, u nanga wabiza ye wakwikama: ngeye wakwikamene mu biafuma, mono ikuyadisa mu biabingi: kota mu kiese kiamfumu aku.

22 Watambula talanta biole wayiza mpe, wavova: Mfumu, ngeye wantambika talanta biole; tala, talanta biole biankaka yabeki ndandu.

23 Mfumu andi wavova kwa yandi: Mbote, u nanga wabiza ye wakwikama; ngeye wakwikamene mu biafuma, mono ikuyadisa mu biabingi: kota mu kiese kiamfumu aku.

24 Kansi watambula talanta kimosi wayiza mpe,

wavova: Mfumu, nzezi, vo ngeye i muntu wambalu uyonzikanga vakwakunini ko, ukutikisanga vakwawangisi ko.

25 Mono yakala wonga, yayenda sweka talanta kiaku mu ntoto. Tala, kiaku i kiaki.

26 Mfumu andi wavutula, wavova kwa yandi: U nanga wambi ye nkwa bolo, zeyi e, vo iyonzikanga vakia-kunini ko ye ikutikisanga vakiamwangisi ko?

27 Buna wakutu tambika palata biami kwa mbudisi mi-abivanza, nga bu yavutukidi, yatambudi biami ye ndandu.

28 I kuma lunziona talanta ye vana kio kwa wena kumi diatalanta.

29 Kadi wonso beki, si kavewa ye baka kiakingi; kansi u ka ubeki ko, zionono kiena yandi mpe.

30 Lutuba nanga ukondolo mfunu ku tombe kia ku mbazi. Kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno.

31 ¶ Mwan'amuntu bu kizidi mu nkembo andi ye mbasi zazonsono ye yandi, buna vwendi va kiandu kiandi kiankembo.

32 Makanda mamonsono si mayonzama va luse luandi, yandi si kakubavambisa, bonso buvambisanga mvungi mameme ye zinkombo.

33 Yandi si katula mameme va lubakala luandi, kansi zinkombo va lumoso.

34 Buna Ntinu si kavova kwa bena va lubakala luandi: Luiza, lu bankwa mialusakumunu mia S'ami, lutambula fwa diakimfumu kiluakubukulwa tuka mu ntudulu alufulu luanza.

35 Kadi mono yafwa nsatu, beno luampana dia; yafwa mpwil'anlangu, beno luandwika wo; yakala nzenza, beno luantambula;

36 yakondwa nele, beno luamvwika; yabela, beno luambedisa; yakala mu boloko, beno luayiza kwa mono.

37 Buna balunungu si bavutula ye vova kwa yandi: Mfumu, nki alumbu tuakumweni, vo fwidi nsatu, beto tuakudikidi, vo fwidi mpwil'anlangu, beto tuakunwikini wo?

38 Nki alumbu tuamweni, vo u nzenza, beto tuakutam-budi, vo wakondwa nlele, beto tuakuvwikidi?

39 Nki alumbu tuamweni, vo wabela vo mu boloko, beto tuayizidi kwa ngeye?

40 Ntinu si kavutula ye vova kwa bau: Kedika mono iluovele; Mpangi zami zazi zazike buna zena, kadi vo luavengi bo kwa umosi kaka, buna luampengi bo.

41 Buna yandi si kavova kwa bena va lumoso luandi: Lunkatukila, beno lu basingwa, ku tia tuamvu ya mvu tuakubukulwa nkadi ampemba ye mbasi zandi.

42 Kadi mono yafwa nsatu, beno ka lumpani dia; yafwa mpwil'anlangu, beno ka lundwiki wo;

43 yakala nzenza, beno ka luntambudi; yakondwa nlele, beno ka lumvwiki; yela ye mu boloko, beno ka lumbumini.

44 Buna bau mpe si bavutula ye vova: Mfumu, nki alumbu tuamweni ngeye, vo fwidi nsatu adia vo nlangu vo u nzenza vo ukondolo nlele vo wena yela vo mu boloko, beto ka tukusadidi ko?

45 Buna yandi si kavutula ye vova kwa bau: Kedika mono iluovele: Baba babake buna bena, kadi vo ka luavengi bo kwa umosi ko, ka luavengi bo mpe kwa mono ko.

46 Baba si bakwenda ku ndongi zamvu ya mvu. kansi balunungu ku moyo wamvu ya mvu.

26 Bwakala Yesu bu kamana mambu momo mamonsono, wavova kwa nlonguki miandi:

2 Luzeyi, vo lumbu birole mboki pasa kiabwa, ye Mwan'amuntu si kayekulwa mu komwa va kulunsi.

3 ¶ Buna bangudi zanganga ye bangudi zabantu bakutakana ya kiazala kiangudi anganga, ubikwanga Kafaya,

4 bavova manenga, mpasi babaka Yesu mu kinkita ye kumvonda.

5 Kansi bavova: Ka mu lumbu biankembo ko, ka mwidi bwa nkindu mu bantu.

6 ¶ Yesu bu kakala mu Betania mu nzo a Simoni, i mfwa bwazi,

7 nkento wakala mbwat'amazi mansunga mantalu beni, wayiza kwa yandi, wadukula mo va ntu andi, bu kavwanda va meza.

8 Minlonguki bu bamona bo, bafuta ntima, bavova: Bila nki mbungulu yoyo?

9 Kadi makutu tekakana mu ntalu yayinene ye vewa kwa bamputu.

10 Yesu bu kazaya dio, wavova kwa bau: Mu nkiana lukwamisi nkento? Kadi salu kiabiza kansadidi.

11 Kadi ntangu zazonsono bamputu bena yeno, kansi mono kiena yeno ntangu zazonsono ko.

12 Kadi bu kadukudi mazi mama mansunga va nitu ami, vengi bo mu kunkubika mu diamuswa.

13 Kedika mono iluvovele: Konso kuna samunwa nsamu wau wambote mu nza yayonsono, kuna si kwakambwa makavengi mu mbambukulu andi amoyo.

14 ¶ Buna mosi mu kumi ye zole, ubikwanga Yuda Iskalioti, wayenda kwa bangudi zanganga,

15 wavova: Nki luzolele kumpana yanyekula kwa beno? Bantezila makumatatu mavarza biapalata.

16 Tuka mu ntangu yina wabadika tomba ntangu yafwana, mpasi kanyekula.

17 ¶ Kansi lumbu kiantete kiankembo amampa malembwa funuswa minlonguki miayiza kwa Yesu, miavova: Kwe zolele tuakukubikila mu dia pasa?

18 Wavova: Lukota mu mbanza kwa mbadio, luvova kwa yandi: Nlongi vovele: Natangu ami yifinangene; mono si yavanga pasa mu nzo aku ye nlonguki miami.

19 Nlonguki miavanga, bonso bwabasikidikisa Yesu, bakubika pasa.

20 ¶ Nkokila bu yabwa, wavwanda ye nlonguki miandi kumi ye zole va meza.

21 Bu badia, wavova: Kedika mono iluvovele: Buna luena, mosi wakungiekula.

22 Bakala kiadi beni, babadika vova kwa yandi mosi mosi: Mfumu, kadi i mono e?

23 Wavutula, wavova: Vwengi yami koko mu dilonga wakungiekula.

24 Mwan'amuntu si ukatuka bonso bwasonama mu yandi; kansi engwa muntu wowo uyekole Mwan'amuntu! Diambote kwa muntu wowo, vo walembwa butuka.

25 Yuda wanyekula wavutula, wavova: Nlongi, kadi i mono e? Wavova kwa yandi: Ngeye vovele bo.

26 Bu badia, Yesu wabonga dimpa, wasakumuna, wabukuna dio, wavana dio kwa minlonguki, wavova; Lubonga luadia; diodio i nitu ami.

27 Yandi wabonga mbungu, watonda, wabavana yo, wavova: Lunwa yo beno babonsono.

28 Kadi mama i menga mami maluwawanu matengolo mu babingi mu ngiambudulu amasumu.

29 Mono iluovele: Tuka bwabu kina vutuka nwa yitukidi mu mbutu miami mianti wavinia ko, nate ye lumbu kina kindwini yo yampa ye beno mu kimfumu kia S'ami.

30 ¶ Bu bamana yimbila nkunga wamasika, bayenda ku mongo a Olive.

31 Buna Yesu wavova kwa bau: Mu fuku diadi beno babonsono luakuntela sakuba, kadi dasonama vo: Mono si yabanda mvungi, ye mameme makamba si masansukuswa yekuyeku.

32 Kansi bu mfulukusu, si yakulutekila kuna Ngalili.

33 Petelo wavutula, wavova kwa yandi: Vo babonsono bakutela sakuba, nga mono kikutela sakuba widi ntangu nkutu ko.

34 Yesu wavova kwa yandi: Kedika mono ivovele: Mu fuku diadi koko ka dikikubila ko, ngeye bu umeni kunkadila nkadila zitatu.

35 Petelo wavova kwa yandi: Vo fwa yafwa yaku mpe, kikukadila nkutu ko. Mampila yoyo mavova nlonguki miamionsono mpe.

36 ¶ Buna Yesu wayiza yau ku lumbu lubikwanga Ngetesemane, wavova kwa minlonguki: Luvwanda vava, bu ikwenda kuna ye sambila.

37 Yandi wanata Petelo ye bana bole ba Zebedai, wabadika kala kiadi ye bwa kingongo.

38 Buna wavova kwa bau: Mwel'ami uzungulu kwa kiadi nate ye fwa. Lukala vava, lukaya meso ye mono.

39 Yandi wayenda finseke-nseke, wafukama va zizi kiandi, wasambila, wavova: Tata, vo bulendakana, yambula mbungu yayi yampioka. Mwanki ka bonso bunzolele ko, kansi bonso buuzolele.

40 Yandi wayiza kwa minlonguki, wabwana balele, wavova kwa Petelo: Kiongono ka lulendele mu kaya meso ye mono lokula kimosi ko e?

41 Lukaya meso, lusambila, ka luidi kota mu mpu-kumumu. Mpeve yena kinzodila, kansi nsuni wena lebakana.

42 Diaka wayenda ngienda yanzole, wasambila, wavova: Tat'ami, vo kilendi yo viokwa ko, kansi mfwiti yo nwa kaka, bika luzolo luaka luavangama.

43 Yandi wayiza diaka, wabwana balele, kadi meso mau makala nandende.

44 Yandi wabasisa, wayenda sambila nsambila yantatu, wavova diaka mambu mamosi.

45 Buna wayiza kwa minlonguki, wavova kwa bau: Luleketi bwabu, luvunda. Tala, lokula kieka lukufi, ye Mwan'amuntu yekolo mu moko mabankwa masumu.

46 Lutelama, ntuendino. Tala, ungiekole ufinangene.

47 ¶ Bu kavova, tala, Yuda, umosi mu kumi ye zole. waluaka ye kabu diadinene ye yandi ye bisabala ye minkawa, batuka kwa bangudi zanganga ye bangudi zabantu.

48 Wanyekula wabavana dimbu, wavova: Wonso umfibidi, i yandi; lumbaka.

49 Yandi ntumbu kwiza kwa Yesu ye vova: Kala kiese, Nlongi! wamfibuzula.

50 Yesu wavova kwa yandi: Nkundi, dina diwizidi—! Buna bayiza sa moko mu Yesu, bambaka.

51 Tala, umosi wakala ye Yesu walambula koko, wavola sabala kiandi, wabanda nang'angudi anganga, wazaka kutu kwandi.

52 Buna Yesu wavova kwa yandi: Vutula sabala kiaku mu fulu kiakiau; kadi babonso babonganga sabala, si babungwa mu sabala.

53 Evo benzi e, vo kilendi bombidila S'ami ko, ye yandi kantudila va lueka mbasi ziviokele kumi ye lengio biole?

54 Buna masonukwa bwe makutu kwendila detila, vo bobo si bwakalakana kaka?

55 ¶ Kina lokula Yesu wavova kwa makabu: Beno luizidi bonso kwa ntani ye bisabala ye minkawa mu kumbaka. Lumbu ka lumbu yavwendi mu kinlongo ye longanga, beno ka lumbaki.

56 Kansi diadi diadionsono dibwidi, mpasi masonukwa mabambikudi menda detila. Buna nlonguki miamionsono miansisa, miatina.

57 ¶ Babaka Yesu bantuala kwa Kayafa, i ngudi anganga, kwakutakana minsoniki ye bangudi zabantu.

58 Petelo wannama mu ntatuki beni nate ye ku kiazala kiangudi anganga, wakota muna, wavwanda ye mantadi mu tala mbanunu.

59 ¶ Bangudi zanganga ye bamayala babonso batomba kimbangi kialuvunu mu Yesu, mpasi bamvonda;

60 ka basolula kio ko, mpeleko mbangi zazingi zaluvunu zayiza. Kansi va zimunina bole bayiza,

61 bavova: Ndieu wavovele: Mono ilenda tulula kinlongo kia Nzambi ye tungulula kio mu lumbu tatu.

62 Ngudi anganga watelama, wavova kwa yandi: Kuvutudi diambu ko e? Nki akimbangi baba bakutelele?

63 Kansi Yesu wadingama. Ngudi anganga wavutula, wavova kwa yandi: Mono ikukandila mu Nzambi amoyo, mpasi watukamba, vo ngeye i Klisto, Mwan'a Nzambi.

64 Yesu wavova kwa yandi: Ngeye vovele bo. Mboki mono iluovele: Tuka bwabu mboki luna mona Mwa-

n'amuntu vwendu va lubakala lualulendo ye kwizanga mu matuti mazulu.

65 Buna ngudi anganga watiasuna mwatu miandi. wavova: Yandi tieki. Nki ansatu azimbangi tuvutuka kala? Tala, bwabu luwilu ntiakulu.

66 Nki lubenzi? Kansi bavutula, bavova: Yandi wena nkanu afwa.

67 Buna banlobudila mante va zizi, bambanda zinkome, kansi bankaka bambanda mu nzamvula,

68 bavova: Klisto, utubikudila: Nani i ndieu uku-bendi?

69 ¶ Petelo wavwanda ku mbazi va kiazala. Sielo kiankento kiayiza kwa yandi, kiavova: Ngeye mpe kedi ye Yesu, mwisi Ngalili.

70 Kansi yandi wakala nkalu va ntadisi ababonso, wavova: Kizeyi diuvovele ko.

71 Bu kayiza ku mwelo, wankaka wammona, wavova kwa bakala vana: Ndieu kedi ye Yesu, mwisi Nazaleti.

72 Diaka wakala nkalu mu ndefi: Kizeyi muntu wowo ko.

73 Kansi fintama-ntama mboki batelama vana bayiza, bavova kwa Petelo: Kedika ngeye mpe umosi mu bau, kadi luvovolo luaku mpe lukuzaikisi.

74 Buna wabadika kukisinga ye dia ndefi: Kizeyi muntu wowo ko. Koko ntumbu kuba.

75 Petelo wabambuka moyo mu mambu mavova Yesu: Koko ka dikikubila ko, ngeye bu umeni kunkadila nkadila zitatu. Yandi wavaika, wabwa mu dila beni.

27 Nsuka bu wakala, bangudi zanganga babonso ye bangudi zabantu bavova manenga mu Yesu mu kumvonda.

2 Bankanga, bannata, banyekula kwa nyadi Pilatu.

3 ¶ Yuda wanyekula, bu kamona, vo wabeduswa, wanionguluka, wavutula makumatatu mavanza biapalata kwa bangudi zanganga ye bangudi zabantu,

4 wavova: Mpolele masumu, bu ngiekole menga

makondolo bila. Kansi bavova: Kadi diambu dieto diodio? Ngeye wa dio tala.

5 Yandi watuba vanza biapalata mu vwala, wakatuka, wayenda kukiketika.

6 Kansi bangudi zanganga babonga vanza biapalata, bavova: Ka bwena lube mu tuba bio mu lundulu kiaminkailu ko, kadi i ntalu amenga.

7 Bavova manenga, basumbila bio via dianwumbi mu zikila dio banzenza.

8 I kuma via diodio dibikwanga via diamenga nate ye bwabu.

9 Buna mavova Yelemia mbikudi, mayenda detila, uvovele: Bau babonga makumatatu mavanza biapalata, i ntalu andiena wasiwa ntalu, i ndiena wasiwa ntalu kwa bana ba Israeli;

10 bavova bio mu via dianwumbi, bonso bwansikidikisa Mfumu.

11 ¶ Yesu watelama va ntadisi anyadi, nyadi wanyuvula, wavova: Ngeye kwaku ntinu aba Yudayo e? Yesu wavova: Ngeye vovele bo.

12 Bu kafunduswa kwa bangudi zanganga ye bangudi zabantu, kavutula diambu ko.

13 Buna Pilatu wavova kwa yandi: Kadi kuwilu ko e, bonso bubeti kutela mamingi kimbangi?

14 Yandi kamvutudila diambu mu dimosi nkutu ko, i diau nyadi wayitukwa beni.

15 ¶ Kansi mu lumbu biankembo, nyadi wakala fu kiayambula nkole kwa bantu, wonso ubazola.

16 Ntangu yina bakala nkole yatunda, nkumbu andi Balaba.

17 I kuma bu bakutakana, Pilatu wavova kwa bau: Nani luzolele yaluyambudila, Balaba vo Yesu ubikwanga Klisto?

18 Kadi wazaya, vo banyekula mu diambu diayandu diameso.

19 ¶ Bu kavwanda va kiandu kiamfundisi, nkazi andi watuma kwa yandi, wavova: Kukalani bungu ye bakala

diodio dialunungu ko, kadi ndungulu kwama kwakwingi bwabu mu ndozi mu diambu diandi.

20 Bangudi zanganga ye bangudi zabantu baleba makabu, mpasi balomba Balaba, kansi mpasi babunga Yesu.

21 Nyadi wavutula, wavova kwa bau: Babole, nani luzolele yaluyambudila? Kansi bavova: Balaba.

22 Pilatu wavova kwa bau: Buna bwe yavanga kwa Yesu ubikwanga Klisto? Babonso bavova: Bika kakomwa va kulunsi!

23 Yandi wavova: Kadi nki kiambi kavengi? Kansi bau baboka beni, bavova: Bika kakomwa va kulunsi!

24 Pilatu bu kamona, vo walembana mo, kansi mayoyila maluta, buna wabonga nlangu, wasukula moko va ntadisi andonga, wavova: Mono kiena bila mu menga momo ko. Beno lua mo tala.

25 Bantu babonso bavutula, bavova: Bika menga mandi miza va beto ye va bana beto.

26 Buna wabayambudila Balaba, kansi wazwakisa Yesu, wanyekula mu komwa va kulunsi.

27 Buna binwani bianyadi bianata Yesu ku vula, bankutikisila buka kiakionsono,

28 bamvula nlele, banzinga yunga kiambwaki,

29 bavanda mpu yansende, batula yo va ntu andi ye tutu mu koko kwandi kwalubakala, bafukama va maku-ngunu kwa yandi, bansakanana, bavova: Kala kiese, ntinu aba Yudayo!

30 Banlobudila mante, babonga tutu, bambanduzula dio mu ntu.

31 Bu bansakanana, bamvula yunga, bamvwika mwatu miandi, bannata mu komwa va kulunsi.

32 ¶ Bu bavaika, bamona mwisi Kilene, nkumbu andi Simoni; bankwika mu nata kulunsi diandi.

33 ¶ Bu baluaka ku vuma kibikwanga Ngolongota, i vuma kibikwanga konzongolo kiantu,

34 bamvana kanwa vinya kiasangwa nlangu andumbu andudi, bu kabimba kio, kazola kio nwa ko.

35 Bu bankoma va kulunsi, bakabasana mwatu miandi, bata mio wadi.

36 Bavwanda mu kunkenga kuna.

37 Batula bila kiandi va ntandu antu andi kiasonama: Ndieu i Yesu, ntinu aba Yudayo.

38 ¶ Buna ntani mirole miakomwa yandi va makulunsi, umosi va lubakala, umosi va lumoso.

39 ¶ Bavioka bantiaka, banikusa ntu miau,

40 bavova: Ngeye si utulula kinlongo ye tungulula kio mu lumbu tatu, ukivulusa, vo u Mwan'a Nzambi ye kulumuka mu kulunsi.

41 Bonso bobo bangudi zanganga bansakanana ye minsoniki ye bangudi zabantu, bavova:

42 Yandi wavulusi bankaka, kalendi kukivulusa ko. Yandi i ntinu a Isaeli! Bika kakulumuka bwabu mu kulunsi tuakunlekila minu.

43 Yandi wasidi vuvu mu Nzambi, bika kantanina bwabu, vo unzolele kadi wavovele: Mono i Mwan'a Nzambi.

44 Mintani miakomwa yandi va makulunsi miandevila bobo mpe.

45 ¶ Tuka mu lokula kiansambanu tombe kiabwa va ntoto wawonsono nate ye lokula kiaywa.

46 Kansi mu lokula kiavwa Yesu waboka mu ndinga yayinene, wavova: Eli, Eli, lama sabakatani? i mpila mosi: Nzambi ami, Nzambi ami, mu nkiama undiengi?

47 Bankaka batelama vana bawa mo, bavova: Ndieu, Elia kabokele.

48 Mosi wakala yau ntumbu yungusa ye bonga pongo ye fuluza kio vinya kiandeki, wasomika kio mu tutu, wannwika kio.

49 Kansi basidi bavova: Yambula, bika tuatala, vo Elia ukwiza kumvulusa.

50 Yesu waboka diaka mu ndinga yayinene, watabuka vumunu.

51 ¶ Tala, ngumbu akinlongo yatiasuka mu ndambu zole tuka va ntandu nate ye ku banda, ntoto wanikuka. matadi mabasuka.

52 ndiamu zazibuka, nitu zazingi zabantu banlongo baleka tulu bafulukuswa;

53 bavaika mu ndiamu zau, bakota mu mbanza yanlongo landila mfulukulu andi, bamonika kwa babingi.

54 Nkuluntu abinwani ye bakala yandi mu kenga Yesu, bu bamona ndikunu antoto ye mambu mavangwa, bakala wonga beni, bavova: Kedika, ndieu i Mwan'a Nzambi.

55 ¶ Kuna kwakala bakento babingi batadila bo ntama. i bau banama Yesu tuka mu Ngalili, bakala kunsadilanga.

56 Mu bau mwakala Malia, i mwisi Mangadala, ye Malia, i ngudi a Yakobi ye Yosefi, ye ngudi abana ba Zebedai.

57 ¶ Nkokila bu yabwa, muntu wamvwama watuka mu Alimataya, wayiza, nkumbu andi Yosefi, wakala nlonguki a Yesu mpe.

58 Yandi wayiza kwa Pilatu, walomba nitu a Yesu. Buna Pilatu wakamba kavewa yo.

59 Yosefi wabonga nitu, wazinga yo nlele mialino miavedila,

60 watula yo mu ndiamu andi yampa yikazokula mu tadi; mboki wanengumuna tadi diadinene mu mwelo andiamu. wakatuka.

61 Kansi Malia, i mwisi Mangadala, ye Malia mankaka bakala vana, bavwanda vatalane ndiamu.

62 ¶ Mu kiansuka, i lumbu kialanda lumbu kiankubukulu, bangudi zanganga ye bafalisi bakutakana kwa Pilatu,

63 bavova: Mfumu, tubambukidi moyo, vo nzimbisi wowo wavova, bu kakedi moyo: Lumbu tatu mboki yafuluka.

64 I diau kamba, vo ndiamu yasikukwa nate ye lumbu kiantatu, minlonguki ka midi kwiza kunlabula ye vova kwa bantu: Wafulukidi mu bafwa; buna nzimbukusu yazimunina si yalutila yatekila.

65 Piiatu wavova kwa bau: Miomio i minkengi: luenda luasikidika, bonso buluzeyi.

66 Bayenda sikidika ndiamu, bu bakizikila tadi dimbu va ntadisi aminkengi.

28 Lumingu bu lueka mu suka, bu kwakia mu lumbu kiantete kialumingu, buna Malia, mwisi Mangadala, ye Malia mankaka bayiza tala ndiamu.

2 Tala, ndikunu yayinene yantoto yakala, kadi mbasi a Mfumu yakulumuka mu zulu, yayiza nengumuna tadi, yavwanda dio.

3 Mbonokono andi yakala bonso luvezomo, mvwatu andi wampembe bonso mvula zampembe.

4 Mu diambu diawonga mu yandi minkengi miaza-kama, miakala bonso bafwa.

5 Mbasi yavatula, yavova kwa bakento: Ka lukalani wonga ko, kadi nzeyi, vo lutombele Yesu wakomono va kulunsi.

6 Kena vo ko, kadi fulukidi bonso bukatele. Luiza, tala vuma vakalambalele.

7 Luenda nswalu luakamba nlonguki miandi, vo fulukidi mu bafwa: kansi tala, yandi ulutekele kuna Ngalili: kuna si luakummona. Tala, mono iluvovele mo.

8 Bau bakatuka nswalu ku ndiamu ye wonga ye kiese kiakingi, bayungusa mu samuna mo kwa nlonguki miandi.

9 Tala, Yesu wababwabana, wavova: Lukala kiese! Kansi bayiza simba malu mandi, bansambila.

10 Buna Yesu wavova kwa bau: Ka lukalani wonga ko, luenda luakamba mpangi zami, mpasi benda kuna Ngalili: kuna bakumbona.

11 ¶ Bu bayenda yendi, tala, bankaka mu minkengi bayiza ku mbanza, bakamba kwa bangudi zanganga mamonsono mabwa.

12 Bu bakutakana ye bangudi zabantu ye bavova manenga, bavana binwani vanza biabingi biapalata.

13 bavova: Luvova, vo nlonguki miandi mizidi mu fuku, banlabudi, bu telele.

14 Vo nyadi wilu mo, si tuakunleba ye vunza mayindu meno.

15 Babonga vanza biapalata, bavanga, bonso bubaloningwa. Mpovolo yoyo yamwangana mu ba Yudayo nate ye lumbu kiaki.

16 ¶ Kumi ye nlonguki umosi bayenda kuna Ngalili, kuna mongo wababikila Yesu.

17 Bu bamona yandi, bansambila; kansi bankaka bakala keti-keti.

18 Yesu wayiza vovi kwa bau, wata: Mono yaveno lulendo lualonsono mu zulu ye va ntoto.

19 Luenda luavanga makanda mamonsono mabantu nlonguki miami, lubabotika mu nkumbu a Se ye Mwana ye Mpeve yanlongo,

20 lubalonga bakeba mamonsono mayalusikidikisi. Tala, mono ngiena yeno lumbu biabionsono nate ye mbanunu antangu.

NSAMU WAMBOTE WASONIKA

MALAKO

1 I mbadukulu ansamu wambote wa Yesu Klisto, Mwan'a Nzambi.

2 Bonso bwasonama mu Yesaya, mbikudi: Tala, mono ifidisa ntumwa ami ku ntual'azizi kiaku, yandi si kakubika nzil'aku;

3 nding'aumosi ubokanga mu nsi yankatu: Lukubika nzil'a Mfumu, lusungika nsoko miandi.

4 ¶ Yoane wayiza kadi, i yandi wabotikanga mu nsi yankatu ye samunanga mbotokolo ampilulu amadiela mu ngiambudulu amasumu.

5 Nsi yayonsono ya Yuda ye bisi Yelusalemi babonsono bayenda kwa yandi, babotukwa kwa yandi mu nzadi a Yodani, batambudilanga masumu mau.

6 Yoane wavwata mvwatu wamika miakamela ye nsing'ankand'abulu mu luketo luandi, wadia makonko ye niosi yamfinda.

7 Wasamuna, wavova: Undutidi mu ngolo ukwiza ku nim'ami; kifwanane mu yinama ye kutula nsing'a nsampatu andi ko.

8 Mono yalubotekele mu nlangu kansi yandi una kulubotika mu Mpeve yanlongo.

9 ¶ Bwakala bina lumbu, Yesu watuka mu Nazaleti mu Ngalili, wabotukwa mu Yodani kwa Yoane.

10 Bu katombuka mu nlangu, ntumbu mona mazulu matenduka ye Mpeve yakulumuka va yandi bonso bembe.

11 Ndinga yatuka mu mazulu vo: Ngeye i mwan'ami, i zolwa kingienina nzolakani.

12 ¶ Mpeve ntumbu kunsindika ku nsi yankatu.

13 Yandi wakala mu nsi yankatu makumaia malumbu, wavukumunwa kwa Satana; wakala ye bulu biamfinda, ye mbasi zansadila.

14 ¶ Yoane bu kayekulwa, Yesu wayiza ku Ngalili ye samunanga nsamu wambote wa Nzambi:

15 Ntangu yilungidi, kimfumu kia Nzambi kiekalukufi. Luvilula diela, luleka minu mu nsamu wambote.

16 ¶ Bu kavioka mu nseko ambu a Ngalili, wamona Simoni ye Andele, i mpangi a Simoni, batamba makonde mu mbu, kadi bau i ntambi miambizi.

17 Yesu wavova kwa bau: Luiza luandama, yaluvanga luakala ntambi miabantu.

18 Bau ntumbu sisa makonde ye kunnama.

19 Bu kayenda finseke diaka, wamona Yakobi, i mwan'a Zebedai, ye Yoane, i mpangi andi, bau mpe bakala mu bota, bakubika makonde mau.

20 ¶ Yandi ntumbu kubabokila; basisa s'au Zebedai mu bota ye sielo biandi, bayenda kunnamingi.

21 Bau bakota mu Kapenaumi. Yandi ntumbu kota mu nzo alukutukunu mu lumingu ye walonga.

22 Bayitukwa mu malongi mandi; kadi yandi wabalo-

nganga bonso ndieu wena lulendo, kansi ka bonso nsoniki miau ko.

23 ¶ Mu nzo alukutukunu mwakala muntu wakala mpeve yasumuka; yandi waboka,

24 wavova: Nki amambu tuena beto yaku, Yesu, umwisi Nazaleti? Ngeye wizidi kutubung'e? Tukuzeyi, vo u nani, u Nkwa nlongo wa Nzambi.

25 Yesu wansemba: Zibika nwa, vaika mu yandi.

26 Mpeve yasumuka yantuntumuna, yaboka mu ndinga yayinene, yavaika mu yandi.

27 Babonsono bayitukwa, bayuvasana, bavova: Nki kiokio? Longi diampa! Mu lulendo yandi ukambanga mpeve zasumuka, zikuntumamananga kwandi.

28 Kumu kiandi ntumbu kwenda mwamonsono mu nsi yayonsono yakinzungidila ye Ngalili.

29 ¶ Bu bavaika mu nzo alukutukunu, baluaka ku nzo a Simoni ye Andele va kimosi ye Yakobi ye Yoane.

30 Kansi nzitu wa Simoni walambalala mu yela kwayuku-yuku; bau ntumbu kunkamba mu yandi.

31 Wafinama, wasimba koko kwandi, wantedimisa; yuku-yuku diansisa, yandi wabasadila.

32 ¶ Kansi nkokila bu yabwa ye ntangu yakidiminina, buna batuala kwa yandi babonsono bakala yela ye babakama kwa mpeve zambi.

33 Mbanza yamvimba yakutakana ku mwelo.

34 Yandi waniakisa babingi bakala yela kwampila mu mpila, wavaikisa mpeve zazingi zambi, kayambula mpeve zambi zavova ko, kadi zanzaya.

35 ¶ Mu nsuka bu ka kwakia ko, yandi watelama, wavaika, wayenda ku vuma kiankatu, kuna kasambila.

36 Simoni ye bayandi bavika kunlanda.

37 Bansolula, bavova kwa yandi: Babonsono bakuto-mbanga.

38 Wavova kwa bau: Ntuendino ku mavata mankaka makimfini, mpasi yasamuna momo mpe, kadi mu diodio mpaikidingi.

39 Yandi wayenda samuningi mu nzo zaii, zatukutu-kunu mu Ngalili yayonsoho, wawaikisanga mpeve zambi.

40 ¶ Mfwa bwazi wayiza kwa yandi, wambombidila, wafukama va makungunu, wavova kwa yandi: Vo zolele, lenda kumpedisa.

41 Yandi wamfwila nkenda, walambula koko, wamvalakana, wavova: Nzolele, navedila kwaku.

42 Bwazi ntumbu katuka mu yandi, wavedila.

43 Yandi ntumbu kunsindika, wankanikina.

44 wavova kwa yandi: Tala, kwidi kamba muntu diambu, kansi nayendi wakisonga kwa nganga ye nata biakamba Mose mu mpedoso aku mu kimbangi kwa bau.

45 Kansi bu kavaika, wabadika mo samuna beni, watendikisa diambu diodio, i diai Yesu walembana kota diaka mu mbanza va yuti, kansi wakala ku mbazi mu muma mwankatu; bayiza kwa yandi tuka mu ntini zazonsono.

2 Lumbu kwa mboki wakota diaka mu Kapenaumi; diawakana, vo wena mu nzo.

2 Babingi bakutakana, fulu kia ku mbazi amwelo ka kialunga kwa bau ko. Wavova mambu kwa bau.

3 Bayiza tuadi kwa yandi watila mianzi wanatwa kwa bantu baia.

4 Bu balembana kuntuala kwa yandi mu diambu diandongo, bafukula nludi mukakala; bu bakivangila mwasi, bakulumuna ntanda walambalala watila mianzi.

5 Yesu bu kamona minu kiau, wavova kwa watila mianzi: Mwana, masumu maku mayambudulu.

6 Muna mwavwanda minsoniki miankaka miabanza mu ntima miau:

7 Ndieu mu nkiana kavovele bobo? Tieki kwandi. Nani lenda yambudila masumu kansi umosi kaka, i Nzambi?

8 Yesu ntumbu zaya mu mpeve andi, vo babenzi momo mu ntima miau, wavova kwa bau: Mu nkiana lubanzasene momo mu ntima mieno?

9 Nki kilutidi nasavu-savu mu vova kwa watila mianzi: Masumu maku mayambudulu, vo vova: Telama, bonga ntand'aku, wenda?

10 Kansi mpasi luazaya, vo Mwan'amuntu wena lulendo va ntoto mu yambudila masumu—i kuma kavova kwa watila mianzi:

11 Mono ivovele: Telama, bonga ntand'aku, wenda ku nzo aku.

12 Yandi watelama, ntumbu bonga ntand'andi ye vaika va ntadisi ababonsono; i diau babonsono bayitu-kwa, bakembila Nzambi, bavova: Bwampila yoyo ka tuamweni bo widi ntangu nkutu ko.

13 ¶ Yandi wayenda diaka ku mbu, ndonga yayonsono yayiza kwa yandi, wabalonga.

14 Bu kavioka, wamona Levi, i mwan'a Alafai, vweni vavakuswanga, wavova kwa yandi: Undama. Watelama, wannama.

15 ¶ Bwakala vo wavwanda va meza mu nzo andi, mvakusi miamingi ye bankwa miamasumu bavwanda ye Yesu ye nlonguki miandi va meza; kadi bakala babingi.

16 Minsoniki miabafalisi mianama yandi mpe. Bu bamona, vo udianga ye mimvakusi ye bankwa miamasumu, bavova kwa nlonguki miandi: Yandi udianga ye nwanga ye mimvakusi ye bankwa miamasumu.

17 Yesu bu kawa mo, wavova kwa bau: Bakolele ka bena nsatu ambuki ko, kansi bena bela. Kiayizi bokila balunungu ko kansi bankwa miamasumu.

18 ¶ Nlonguki mia Yoane ye bafalisi baminanga nsoki. Bayiza vova kwa yandi: Nlonguki mia Yoane ye nlonguki miabafalisi mu nkiana baminanga nsoki, kansi nlonguki miaku ka baminanga nsoki ko?

19 Yesu wavova kwa bau: Kadi bana banzo andambisa balenda mina nsoki, toko diandambisa bu diena yau e? Lumbu bibenina ye toko diandambisa ka balendi mina nsoki ko.

20 Kansi lumbu bina kwiza bibana katudulwa toko diandambisa, mboki si bamina nsoki kina lumbu.

21 ¶ Muntu katulanga tende kianlele walembwa katuma va mvwatu wankulu ko; vo i bobo kina kiandondila si kiatiasuna nlele wankulu ye vulu dinene-vene.

22 Muntu katulanga vinia kiampa mu makuba mankulu mankanda miabibulu ko; vo i bobo vinia si kiabukisa makuba, ye vinia ye makuba bibungane.

23 ¶ Bwakala bu kavioka mu mavia mambongo mu kialumingu, nlonguki miandi miabadika dokula mbongo, bu bavioka.

24 Bafalisi bavova kwa yandi: Tala, mu nkiama bavanga bukondolo luve mu lumingu?

25 Wavova kwa bau: Kadi ka luatengi nkutu ko e, bwavanga Davidi, bu kakondwa lekwa ye wafwa nsatu, yandi kibeni ye bakala yandi?

26 Bonso bukakota mu nzo a Nzambi, Abiatali bu kakala ngudi anganga, wadia mampa mantala makondolo luve mu diwa, kansi kwa banganga kaka, wavana kwa bakala yandi mpe.

27 Wavova kwa bau: Lumingu luavangwa mu diambu diamuntu ye muntu ka mu diambu dialumingu ko.

28 I kuma Mwan'amuntu i mfumu alumingu mpe.

3 Yandi wakota diaka mu nzo alukutukunu, muna mwakala muntu wakala koko kwasioka.

2 Banlangidila kani vo una kunniakisa mu kialumingu, mpasi bamfunda.

3 Wavova kwa muntu wakala koko kwasioka: Telama vana va kati!

4 Wavova kwa bau: Bwena luve mu vanga mambote mu lumingu vo mu vanga mambi e, mu vulusa mwela vo mu vond'e? Kansi badingalala.

5 Yandi wabatala mu nganzi, wakala kiadi mu mbalu antima miau, wavova kwa muntu: Lambula koko! Walambula ko, koko kwandia kwaniaka.

6 Bafalisi ntumbu vaika ye baki-Elode, balongasana mu yandi, bonso bubalenda kumbungila.

7 ¶ Yesu wavutuka ye nlonguki miandi ku mbu, kabu diadinene diatuka mu Ngalili ye Yuda dianama.

8 Tuka mu Yelusalemi ye Idumaya ye muna simu dia Yodani ye mu ntini a Tilo ye Sidoni kabu diadinene diayiza kwa yandi, bu bawa mambu mamananene maka-vanganga.

9 Wavova kwa nlonguki miandi, vo bota kifwiti kubama kwa yandi mu diambu diandonganga, ka bidi kumfietikisa.

10 Kadi waniakisa babingi, ye bamfietikisa, mpasi bamvalakana, buna bena bakala yela.

11 Mpeve zasumuka bu zammona zafukama kwa yandi, zaboka, zavova: Ngeye u Mwan'a Mzambi.

12 Wabasemba beni, ka bidi kunzaikisa.

13 ¶ Yandi wabaluka mongo, watela bonso bakazola mbila; bayenda kwa yandi.

14 Yandi wavangula kumi ye bole, mu kala yandi, mpasi kabafidisa mu kwe samuni

15 ye kala lulendo mu vaikisa mpeve zambi.

16 Yandi wavangula kumi ye bole; Simoni ukaku-dikila nkumbu Petelo;

17 ye Yakobi, i mwan'a Zebedai, ye Yoane, i mpangi a Yakobi, bakakudikila nkumbu Boanenge, i mpila mosi ye bana bambandanu:

18 Andele ye Filipo ye Batolomai ye Matai yo Toma ye Yakobi, i mwan'a Alafai, ye Tadaï ye Simoni, i mwisi Kana,

19 ye Yuda Iskalioti wanyekula mpe.

20 ¶ Yandi wakota mu nzo; ndonga yavutuka kutakana, mu diodio balembana dia nkutu.

21 Bayandi bu bawa mo, bayenda mu kumbaka, kadi bavova: Yandi weka zengele-zengele.

22 Minsoniki miakulumuka tuka mu Yelusalemi miavova: Yandi wena Belesebuli, uvaikisanga mpeve zambi mu nkuluntu ampeve zambi.

23 Yandi wabatela mbila, wavova mu zingana kwa bau: Satana bwe kalenda vaikisa Satana?

24 Vo kimfumu kikabane mu kitantu, kimfumu kiokio ka kilendi sikila ko.

25 Vo nzo yikabane mu kitantu, nzo yoyo ka yilendi sikila ko.

26 Vo Satana ukukinwanisanga yandi kibeni, kabane kwandi, kalendi sikila ko, si kasuka.

27 Muntu kalendi kota mu nzo ankwa ngolo ye tana lekwa biandi ko, vo katekele kanga nkwa ngolo ko; buna si katana nzo andi.

28 ¶ Kedika mono iluovele: Bana babantu si bayambudulwa masumu mamonsoyo ye ntiakulu mpe, kani batiaki zazingi beni,

29 kansi wonso tieki Mpeve yanlongo katambudi ngiambudulu ko mvu ya mvu, kansi neti nkanu anasumu mamvu ya mvu.

30 Kadi bavova: Yandi wena mpeve yasumuka.

31 ¶ Ngudi andi ye mpangi zandi bayiza; bu batelama ku mbazi, batuma kwa yandi, bantela mbila.

32 Bantu bavwanda yandi kinzungidila bavova kwa yandi: Tala, ku mbazi ngudi aku ye mpangi zaku bakuto-mbele.

33 Wavutula kwa bau, wavova: Nani i ngudi ami ye mpangi zami?

34 Bu katala, bavwanda yandi kinzungidila, wavova: Tala, ngudi ami ye mpangi zami!

35 Wonso uvanganga luzolo lua Nzambi, yandi i mpangi ami ye busi kiami ye ngudi ami.

4 Yandi wabadika longa diaka va nseko ambu. Ndonga yayingi yakutakana kwa yandi, i diau wakota ye wavwanda mu bota, va mbu; ndonga yayonsoyo yakala va nsi va nseko ambu.

2 Yandi wabalonga mamingi mu zingana, wavova kwa bau mu ndongolo zandi:

3 Luwa! Tala, nkuni wayele kuni.

4 Bwakala bu kakuna, yankaka yabwidi va sambwa nzila, nuni zizi yo dia.

5 Yankaka yabwidi vena matadi vayikondolo ntoto wawingi; yau ntumbu tumbuka, kadi ka yakedi ntoto wansina ko.

6 Ntangu bu yitubukidi, yazinini; bu yikondolo mianzi, yayumini.

7 Yankaka yabwidi mu zimpanga; zimpanga zame-nene, zafietikisi yo; ka yaveni mbutu ko.

8 Yankaka yabwidi va ntoto wabiza, yaveni mbutu, yamenene, yakudidi; yabutidi yankaka makumatatu-matatu, yankaka makumasambanu-masambanu, yankaka nkama-nkama.

9 Yandi wavova: Wena matu mangwila, bika kawa.

10 ¶ Bu kakala yandi kaka, banzungidila va kimosi ye kumi ye bole, banyuvula mu zingana.

11 Wavova kwa bau: Beno luaveno mansweki maki-mfumu kia Nzambi; kansi kwa babana bena ku mbazi mamonso mena mu zingana;

12 mpasi bamonanga bamona ye lembwa mona, bawanga bawa ye lebwa zaya, ka bidi bangumuka nkutu ye yambudulwa mo.

13 Wavova kwa bau: Ka luzeyi ngana yoyo ko e? Bwe luazayila ngana zazonsono?

14 Nkuni ukunanga mambu.

15 Kansi baba i bau va sambwa nzila: Vakununu mambu, bu bawilu mo, Satana ntumbu kwiza ye katula mambu makununu mu bau.

16 Bakununu vena matadi i baba mpe: I bau bu bawilu mambu ntumbu tambula mo mu kiese;

17 ka bena mianzi mu bau kibeni ko, kansi bakidi kwau ntangu yafuma; mboki nzungu vo nzomono bu zizidi mu diambu diamambu, bau ntumbu ta sakuba.

18 Bakununu mu zimpanga i bankaka: I baba bawanga mambu,

19 mayindu mantangu yayi ye mvununu yakimvwama ye nzinunu zalekwa biankaka bikotele, bifietikisi mambu. makondolo mbutu.

20 Bakununu mu ntoto wabiza i baba: I bau

bawanga mambu ye tambulanga mo ye butanga mbutu makumatatu-matatu, makumasambanu - masambanu, nkama-nkama.

21 ¶ Wavova kwa bau: Kadi mwinda wizidi mu tulwa ku nsi atezo kiazongila vo ntand'e? Ka i mu tulwa va kebolo kiamwinda ko e?

22 Kadi ka kwenani lekwa kialakukwa ko, kansi mpasi kiazayakana; lekwa ka kiaswekwa mpe ko, kansi mpasi kiayiza ku monika.

23 ¶ Vo muntu wena matu mangwila, bika kawa.

24 ¶ Wavova kwa bau: Lutala maluwanga. Beno si luatezulwa tezo kilutezilanga ye kudukulwa kilutidi.

25 Kadi wonso beki si kavewa, wonso u ka ubeki ko zionono kiena yandi mpe.

26 ¶ Wavova: Kimfumu kia Nzambi i bonso bumwanga muntu mbongo mu ntoto;

27 ulekanga, usikamanga fuku ye mwini, mbongo zimenanga, zikulanga; yandi kibeni kazeyi bo ko.

28 Ntoto wau kibeni ubutanga mbutu: Va ntete ntombo, mboki nsesa, mboki mbongo yayela mu nsesa.

29 Kansi mbutu bu miyelele, ntumbu fidisa zakulu, kadi ngionzoko yeka lukufi.

30 ¶ Wavova: Bwe tuafwanikisa kimfumu kia Nzambi, vo mu nki angana tua kio sa?

31 Kiau kifwanane ye nsangwa yamutade; bu yikununu mu ntoto, mpeleko yilutidi nsangwa zazonsono zena va ntoto mu ke;

32 bu yikununu, yikulanga ye lutidi biabionsono biampata nsengo mu nene, yiyalanga mavala mamananene, i diau nuni zazulu zilenda eka mu mpongo ayau.

33 ¶ Mu ngana zazingi zampila yoyo wavova mambu kwa bau, bonso bubalenda mo wa.

34 Kavova kwa bau ko kansi mu zingana; ku nenga wabangudila nlonguki miayandi kibeni zazonsono.

35 ¶ Kina lumbu nkokila bu yabwa, wavova kwa bau: Bika tuasabuka kuna simu.

36 Basisa ndonga, bannata mu bota bonso bukakadila, kansi bota biankaka mpe biakala yandi.

37 Tembo kiakinene kiampeve kiayiza kadi, mayo mabwa mu ngudi abota, bota kieka kiazala.

38 Yandi kibeni waleka va mfika ku banda diabota. Bansikimisa, bavova kwa yandi: Nlongi, kwen'aku mayindu ko, vo tubungani e?

39 Bu kasikumuswa, wasemba mpeve, wavova kwa mbu: Dingama, kala napi; mpeve yavonga, mwakala mbidi anapi.

40 Wavova kwa bau: Mu nkiama luena wonga bonso bobo? Mu nkiama ka luena minu ko e?

41 Bakala wonga wawingi, bavovasana: Buna ndieu i nani, mpeve ye mbu bu bikuntumamananga?

5 Bau baluaka kuna simu diambu, kuna nsi abisi Ngelasa.

2 Bu katombuka mu bota, muntu wakala mpeve yasumuka watuka mu zindiamu ntumbu kunkika.

3 Yandi wakala kundu kiandi mu zindiamu, kalendi vutuka kangwa mu tuvambu nkutu ko.

4 Kadi wakangwa nkangwa zazingi mu mbienga ye tuvambu, tuvambu tuatabulwa kwa yandi, mbienga zabukuzunwa, kalendi lemvulwa kwa muntu ko.

5 Lumbu biabionsono, fuku ye mwini wakala mu zindiamu ye va miongo, waboka, wakilueka mu matadi.

6 Bu kamona Yesu nseke, wayungusa, wansambila, 7 waboka mu ndinga yayinene, wavova: Yesu, Mwan'a Nzambi Mpungu, nki amambu tuena beto yaku? Ikukandila mu Nzambi, kwidi kunkwamisa.

8 Kadi yandi wakivovila kwa yandi: Mpeve yasumuka, vaika kwaku mu muntu.

9 Yandi wanyuvula: Nkumbu aku nani? Wavova kwa yandi: Nkumbu ami Lengio; kadi babingi tuena.

10 Wambombidila beni kavaikisa zo mu nsi yoyo ko.

11 Kansi vana va mongo wakala kamba diadinene diangulu diakala dianga.

12 Zau zambombidila, zavova: Utufidisa mu zingulu, tuakota zo.

13 Yandi wabayambudila dio. Mpeve zasumuka zavaika, zakota mu zingulu, kamba dianengumuka mu lunenge-nenge luamongo ku mbu, kani vo mafunda mole, dianwa minkionkio mu mbu.

14 Badikila zo batina, bakamba dio mu mbanza ye mu mayinza. Bayiza tadi kani nki kiokio kiabwa.

15 Bayiza kwa Yesu, bamona wabakama kwa mpeve yambi vwendi, vweti, luengele, i ndieu wakedi Lengio; bakala wonga.

16 Bamona bo bakamba kwa bau, bonso bwakadila wabakama kwa mpeve yambi ye mu zingulu.

17 Babadika kumbombidila kakatuka mu ndambu zau.

18 Bu kakota mu bota, wabakama kwa mpeve yambi wambombidila kayambulwa kakala yandi.

19 Kanyambudila bo ko, kansi wavova kwa yandi: Wenda ku nzo aku kwa bayaku, kamba kwa bau mambu mamane mavangidi Mfumu kwa ngeye ye ukufwididi nkenda.

20 Yandi wayenda, wabadika samuna mu Dekapoli, bonso bwamvangila Yesu mambu mamane; babonsono bayitukwa.

21 ¶ Yesu bu kamana sabuka diaka kuna simu mu bota, ndonga yayingi yakutakana kwa yandi; yandi wakala va nseko ambu.

22 Nkuluntu mosi wanzo alukutukunu, nkumbu andi Yailo, wayiza: bu kammona, wafukama va malu mandi,

23 wambombidila beni, wavova: Fimwana-mwana fiami fiankento fieka mu fwa, wiza watula moko va yandi, mpasi kaniakuswa ye vuka.

24 Wayenda yandi. Ndonga yayingi yannama, bamfietikisa.

25 ¶ Nkento wakala nkubu kumi ye mvu miole.

26 walungwa beni kwa mbuki miamingi, wafuta biabionsono bikavwa, kavonga nkutu ko, kansi yela kwakoba;

27 bu kawa mo mu Yesu, wayiza ye ndonga ku nima, wavalakana mvwatu andi,

28 kadi wavova: Vo ilenda valakana mvwatu miandi kaka, ndieki.

29 Nto amenga mandi ntumbu yuma; wazaya mu nitu andi, vo nieki mu kwama koko.

30 Yesu bu kazaya mu ntim'andi, vo ngolo zivaikidi mu yandi, wabangumuka mu ndonga, wavova: Nani valakene mvwatu miami?

31 Nlonguki miandi miavova kwa yandi: Ngeye mweni ndonga yikufietekese ye vovele: Nani umpalakene?

32 Yandi watala kinzungidila mu mona ndiena wavanga bo.

33 Nkento wakala wonga, wazakama; bu kazaya bonso bukavangulwa, wayiza fukama kwa yandi, wankamba kedika kiakionsono.

34 Kansi wavova kwa yandi: Mwana, minu kiaku kikuvulusi. Wenda mu yenge, kala mavimpi mu kwama kwaku.

35 ¶ Bu kavova, bantu batuka kwa nkuluntu anzo alukutukuna, bavova: Mwan'aku wankento fwidi, mu nkiama wavutuka tatimisa nlongi?

36 Yesu wawa mambu mavovwa, wavova kwa nkuluntu anzo alukutukunu: Kukalani wonga ko, leka minu kaka.

37 Yandi kayambula wankaka kanama ko kansi Petelo ye Yakobi ye Yoane, i mpangi a Yakobi.

38 Baluaka kuna nzo ankuluntu anzo alukutukunu, wamona bantu badila, basa mayoyila, bayaula beni.

39 Bu kakota, wavova kwa bau: Mu nkiama lusidi mayoyila ye dila? Mwana kafwidi ko, kansi lele.

40 Banseva beni. Yandi wawaikisa babonsono, wadata se diafimwana ye ngudi ye bakala yandi, wakota kwakala fimwana.

41 Wasimba koko kwafimwana, wavova kwa yandi: Talita kumi, bu dibangudulu i mpila mosi ye: Ntaudi yankento, mono ivovele: Telama!

42 Ntaudi ntumbu telama ye diata, kadi yakala kumi ye mvu mirole. Bau bayitukwa ngitukulu yayinene.

43 Yandi wabasikidikisa beni, mpasi muntu kazaya dio ko, wakamba bamvana dia.

6 Yandi wakatuka kuna; waluaka ku yandi mbanza, nlonguki miandi miannama.

2 Lumingu bu luabwa, wabadika longa mu nzo alukutukunu; babingi banwa, bayitukwa, bavova: Momo kwe kabeki mo? Nki anduenga zozo kaveno? Tulendo tuampila yoyo tuvangwanga mu moko mandi!

3 Kadi yandi ka nketi anti ko e? I mwan'a Malia ye mpangi a Yakobi ye Yose ye Yuda ye Simoni? Busi biandi kadi ka biena yeto ko e? Bau bantela sakuba.

4 Yesu wavova kwa bau: Mbikudi kakondolo nzitusu ko, kansi mu yandi mbanza ye kwa butu biandi ye mu nzo andi.

5 Kuna kalenda vanga tulendo tuankaka ko, kansi watula moko va mbevo zafiuma, wabaniakisa.

6 Yandi wayitukwa mu kondwa kwau kwaminu.

¶ Yandi wayenda zietingi mu mavata makinzungidila ye longanga.

7 ¶ Watela kumi ye zole mbila, wabadika kubafidisa bole bole, wabavana lulendo mu mpeve zasumuka.

8 Wabakamba, ka bafwiti nata lekwa mu nzila kansi nkawa kaka, ka dia ko, ka nkutu ko, ka mbongo mu nsinga ko;

9 kansi vwata bibada; ka bafwiti vwata binkuti biole ko.

10 Wavova kwa bau: Konso kulukota mu nzo, muna lukala, nate ye lua mo katuka.

11 Kionso vuma kibalembwa kulutambula ye wa, bu lukatuka kuna, lukubula mfumfuta zena ku nsi atambi bieno mu kimbangi kwa bau.

12 Bau bayenda samuningi, mpasi bantu babilula madiela.

13 Bavaikisa mpeve zazingi zambi, bakusa mbevo zazingi mazi, babaniakisa.

14 ¶ Elode, i ntinu, wawa mo, kadi nkumbu andi yazayakana; yandi wavova: Yoane Mbotiki wafulukidi mu bafwa, i diau tulendo toto tusalanga mu yandi.

15 Bankaka bavova: Elia kwandi. Bankaka bavova: Mbikudi kwandi bonso umosi mu bambikudi.

16 Elode bu kawa mo, wavova: Yoane uyazakisa ntu wafulukidi.

17 ¶ Kadi yandi kibeni Elode watuma mu baka Yoane, wakangisa mu boloko mu diambu dia Elodia, i nkazi a Filipo, i mpangi andi; kadi yandi wankwela.

18 Kadi Yoane wakivovila kwa Elode: Kwena luvu ko mu kala ye nkazi ampangi aku.

19 Elodia wambela, wazola kunvonda, kansi walem-bana;

20 kadi Elode wavumina Yoane, kadi wazaya, vo yandi i bakala dialunungu ye dianlongo; wantabila mpe. Bu kanwa, wabwa kidunga mu mamingi ye wazola kunwa.

21 Lumbu kiafwanana bu kiakala, i mu lumbu kiambutulu andi, Elode walambisila bakuluntu bandi babanene lambu ye ngudi zankuluntu zabinwani biandi ye bankwa luzitu mu Ngalili.

22 Mwan'a Elodia wankento wakota, wakina, wazolakana kwa Elode ye baywanda yandi va meza. Ntinu wavova kwa ntaudi yankento: Undomba kionso kiuzolele, mono si yakuvana kio.

23 Wandila ndefi: Kionso kiukundomba si yakuvana kio nate ye ndambu akimfumu kiami.

24 Yandi wavaika, wavova kwa ngudi andi: Nki si yalomba? Wavova: Ntu a Yoane Mbotiki.

25 Yandi ntumbu kota nswalu kwa ntinu ye lomba ye vova: Nzolele, vo ngeye ukumpana ntu a Yoane Mbotiki va longa.

26 Buna ntinu wakala kiadi kiakingi, kansi kazola kunyimina wo ko mu diambu diandefi ye baywanda yandi va meza.

27 Ntinu ntumbu fidisa umosi mu mantadi mandi, wankamba katuala ntu andi.

28 Yandi wayenda zaki ntu andi mu boloko, watuala ntu andi va longa, wavana wo kwa ntaudi yankento, ntaudi yavana wo kwa ngudi andi.

29 Nlonguki miandi bu bawa dio, bayenda bonga mvumbi, batula yo mu ndiamu.

30 ¶ Ntumwa zakutakana kwa Yesu, bankamba mamonsono mabavanga ye mabalonga.

31 Wavova kwa bau: Luiza beno kibeni ku nenga ku vuma kiankatu, luvunda fuma. Kadi bakwizanga ye bakwendanga bena babingi, ka babaka ntangu mu dia nkutu ko.

32 Buna bayenda mu bota ku vuma kiankatu ku nenga.

33 Babamona, bu bayenda; babingi babazaya; tuka mu mbanza zazonsono bayungusa kuna mu malu, babatekila.

34 ¶ Yesu wavaika, wamona ndonga yayingi, wabafwila nkenda, kadi bakala bonso mameme makondolo mvungi. Wabadika kubalanga mamingi.

35 ¶ Mwini bu wakiviokila beni, nlonguki miandi miayiza, miavova: Vuma kiena kiankatu, mwini ukivio-kele beni;

36 ubasindika benda ku mayinza ye mavata maki-nzungidila mu kukisumbila kiandia.

37 Wavutula, wavova kwa bau: Lubavana kweno dia. Bavova kwa yandi: Tuenda sumba mampa mu nkama zole zadenali ye kubavana di'e?

38 Wavova kwa bau: Mampa makwa mena yeno? Luenda luatala. Bu bazaya mo, bavova: Matanu ye mbizi zole zanolangu.

39 Yandi wabasikidikisa bavwanda babonsono makabu-makabu va titi biankunzu.

40 Bavwanda nlonga nlonga, miankaka nkama-nkama, miankaka makumatanu-matanu.

41 Wabonga mampa matanu ye mbizi zole, watala ku zulu, wasakumuna bio, wabukuna mampa, wavana kwa minlonguki mu kubatudila; wakaba mbizi zazole kwa babonsono.

42 Babonsono badia, bayukuta.

43 Batota bibuku, kumi ye mpidi zole zazala ye mbizi mpe.

44 Badia mampa i mafunda matanu mababakala.

45 ¶ Yandi ntumbu kwika nlonguki miandi mu kota mu bota ye tekila kuna simu kuna Betesaida, yandi kibeni bu kasindika ndonga.

46 Bu kabasisila mbote, wayenda tombuka mongo mu sambila.

47 Nkokila bu yabwa, bota kiakala va kati diambu, yandi kaka va nsi.

48 Bu kabamona, vo bamweni mpasi mu sabuka, kadi mpeve yabakika, buna wayiza kwa bau mu lo kiaia kiankengila, wadiata va mbu; wakana kubavioka.

49 Kansi bu bammona, vo dieti va mbu, babanza, vo i nkuyu, baboka.

50 Kadi babonsono bammona, bavizuka ntima. Yandi ntumbu vova kwa bau, wabakamba: Lukala kibakala, i mono kwami, ka lukalani wonga ko!

51 Yandi wakota mu bota kwa bau, mpeve yalembwa; bazala kwa ngitukulu.

52 Kadi ka bavisa diavangwa mu mampa ko, kansi ntima miau miabaduswa.

53 ¶ Bu basabuka kuna nsi yina, baluaka kuna Ngenesaleti, basensa kuna.

54 Bu batombuka mu bota, bantu ntumbu kunzaya;

55 bayungusa mu nsi yina yayonsono; babadika tuala bena yela va mintanda kuna kubawa, vo kena.

56 Konso kukakota, vo mu mavata vo mu zimbanza vo mu mayinza, batula zimbevo va mazandu, bambombidila bayambulwa bavalakana zamba kiamvwatu andi kaka; babonsono bamvalakana baniakuswa.

7 Bafalisi ye nsoniki miankaka batuka mu Yelusalemi bakutakana kwa yandi,

2 bamona nlonguki miandi miankaka, vo badia mampa, moko bu masumunwa, i moko malembwa sukulwa.

3 Kadi bafalisi ye ba Yudayo babonsono bakebanga kinkulu kiabangudi zabantu, ka badianga ko, nate ye batoma sukula moko.

4 Bu batukanga ku zandu ka badianga ko, nate ye bakisukudi; mambu mankaka mamingi batambula mu keba bonso nsukulu ambungu ye binzu ye wumbwa biansongo.

5 Bafalisi ye minsoniki banyuvula; Nlonguki miaku mu nkiana ka badiatanga mu kinkulu kiabangudi zabantu ko, badianga ye moko masumuka?

6 Kansi wavova kwa bau: Yesaya watoma bikula mu beno, lu meso ku nsi alukaya, bonso bwasonama: bantuu baba bakunzitisanga mu koba biau, kansi ntima miao mintatukidi ntama.

7 Mu nkatu bakunsambilanga, bu balonganga malongi i nsikudukusu zabantu.

8 Beno lusinga nsikudukusu za Nzambi ye simbidilanga kinkulu kiabantu.

9 Wavova kwa bau: Kiongono mbote; luvonzanga nsikudukusu za Nzambi, mpasi luakeba kinkulu kieno.

10 Kadi Mose wavova: Zitisa s'aku ye ngudi aku, ye: Utesanga mambi kwa se vo ngudi, fwa si kafwa.

11 Kansi beno luvovele: Vo muntu vovele kwa s'andi vo kwa ngudi andi: Koloba—i nkailu a Nzambi—i lekwa kiwakutu saduswa kwa mono,

12 buna ka lukunyambudilanga diaka ko kasadisa s'andi vo ngudi andi;

13 luvonzanga mambu ma Nzambi mu kinkulu kieno kilulonganga. Luvanganga mamingi mafwanane mapila yoyo.

14 Yandi wavutuka tela ndonga mbila, wavova kwa bau: Lungwa babonsono, luzaya.

15 Ka kwenani lekwa ku mbazi amuntu ko kikitanga mu yandi kilenda kunsumuna, kansi mavaikanga mu muntu, momo masamunanga muntu.

17 ¶ Bu kasisa ndonga ye kotele mu nzo nlonguki miandi mianyuvula ngana yoyo.

18 Wavova kwa bau: Buna beno mpe lukondolo nzailu e? Ka luvusidi ko e, vo biobio biabionsono biena ku mbazi bikotanga mu muntu ka bilendi kumsumuna ko?

19 Kadi ka bikotanga mu ntim'andi ko kansi mu vumu, bivaikanga ku mpaikulu; i diau madia mamonso mena mavedila.

20 Kansi yandi wavova: Mavaikanga mu muntu, momo masumunanga muntu.

21 Kadi mu ngudi, i mu ntima miabantu, muvaikanga mabanza mambi: kintiengi, bwivi, vonda.

22 kinsuza, kabi, bubu, bungubi, kindiafu, disu diambi, zintiakulu, ngianza, kifutu.

23 Momo mamonso mambi matukanga mu ngudi, masumunanga muntu.

24 ¶ Yandi wananguka kuna, wayenda kuna ndambu za Tilo. Bu kakota mu nzo, kazola, vo muntu kazaya bo ko, kansi walembana swama.

25 Nkento wakala ye fimwana fiankento fiabakama kwa mpeve yasumuka bu kawa mu yandi, wayiza fukama va malu mandi.

26 Nkento, i mwisi Elene, mu kanda diabisi Silia Fenike, wanyuvula kavaikisa mpeve yambi mu mwan'andi.

27 Wavova kwa yandi: Bika bana bateka yukuta, kadi ka bwabiza ko mu bonga mampa mabana ye tuba mo kwa bimbwa-mbwa.

28 Nkento wavutula, wavova kwa yandi: Ngeta Mfumu, bimbwa-mbwa mpe bidianga biveso-veso biambi-mbana-mbana ku nsi ameza.

29 Wavova kwa yandi: Mu diambu diampova yoyo wenda. Mpeve yambi yivaikidi mu mwan'aku.

30 Wayenda ku nzo andi, wabwana fimwana filamba-lele va ntanda; mpeve yambi yivaikidi.

31 ¶ Bu kakatuka diaka mu ndambu za Tilo, wayenda vioki mu Sidoni kuna mbu a Ngalili mu kati diandambu za Dekapoli.

32 Bantuadila wafwa matu wakala lukaka mu vova, bambombidila kantula koko.

33 Wankatula mu ndonga, wannata ku nenga, watula minlembo mu matu mandi, walobula mante wavalakana ludimi luandi,

34 watala ku zulu, wavumuka, wavova kwa yandi: Efata, i mpila mosi: Zibuka kwaku.

35 Matu mandi mazibuka, kjakanga ludimi luandi ntumbu kanguka, yandi watoma vova.

36 Yandi wabasikidikisa, vo ka bakambi bo kwa muntu, kansi bu kaluta kubasikidikisa, baluta bo samuna.

37 Bayitukwa beni, beni, bavova: Yandi watoma vanga mambu mamonso; yandi uwisanga bafwa matu ye vovikisanga mababa.

8 Bina lumbu ndonga yayingi bu yakutakana, bu ka bakala kiandia ko, yandi watela nlonguki miandi mbila, wavova kwa bau:

2 Mfwididi ndonga nkenda, kadi bakikadidi yami lumbu tatu, ye ka babeki kiandia ko.

3 Vo ikubasindika ye nsatu kuna nzo zau, si balenzangana mu nzila; bankaka mu bau batukidi ntama.

4 Nlonguki miandi miavutula kwa yandi: Kwevi tua-lenda baka mampa mwamu nsi yankatu mu yukutisa baba?

5 Wabayuvula: Mampa makwa mena yeno? Bavova: Nsambodia.

6 Yandi wakamba ndonga yavwanda va nsi; wabonga mampa nsambodia, watonda, wabukuna, wavana kwa nlonguki miandi, mpasi babatudila; batula kwa ndonga,

7 Bakala ye bimbizi-mbizi biafuma; bu kasakumuna bio, watula bio.

8 Badia, bayukuta, batota mansadusulwa mabibuku, mpidi nsambodia.

9 Bakala kani vo mafunda maia. Wabasindika.

10 ¶ Yandi ntumbu kota mu bota ve nlonguki miandi, waluaka ku ntini za Dalamanuta.

11 ¶ Bafalisi bavaika, babadika kumbindisa mpaka, banlomba dimbu kiakisi zulu, bamvukumuna.

12 Yandi wavumuka mu mpeve andi, wavova: Mbandu yayi mu nki yilombanga dimbu? Kedika mono iluvovele: Mbandu yayi ka yina vewa dimbu ko.

13 Wabasisa diaka, wakota mu bota, wasabuka kuna simu.

14 ¶ Bau bavilakana mu nata mampa, bakala dimpa dimosi kaka ye bau mu bota.

15 Wabasikidikisa, wavova: Lutoma tala, luluenga mu lufunusu luabafalisi ye lufunusu lua Elode.

16 Bau bayuvasana mu diambu diabakondwa mampa.

17 Bu kazaya mo, wavova kwa bau: Mu nkiana luyavasene, vo ka luena ye mampa ko? Kadi ka lukivisidi ko e, ka lukizeyi ko e? Luena ye ntima mieno miabadu-sw'e?

18 Bu luena ye meso, ka lumonanga ko e? bu luena ye matu, ka luwanga ko e? ka lubambukanga moyo ko e?

19 Bu yabukuna mampa matanu kwa mafunda matanu, mpidi kwa zazala mu bibuku biluatota? Bavova kwa yandi: Kumi ye zole.

20 Bu yabukuna mampa nsambodia kwa mafunda maia mpidi kwa zazala mu bibuku biluatota? Bavova: Nsambodia.

21 Wavova kwa bau: Ka luzeyi nate ye bwabu ko e?

22 ¶ Baluaka ku Betesaida. Banata mpofo kwa yandi, bambombidila kamvalakana.

23 Wasimba koko kwampofo, wantuala ku mbazi avata, walobula mante va meso mandi, wantula moko, wanyuvula, vo mweni lekwa.

24 Yandi wavumbula meso, wavova: Mbweni bantu, ibamweni badiatanga bonso minti.

25 Buna watula moko diaka va meso mandi, watala siusiu, watemuna, wamona biabionsono nawangudi.

26 Yandi wansindika ku nzo andi, wavova: Kukotani mu vata ko.

27 ¶ Yesu ye nlonguki miandi bayenda ku mavata ma

Kaisalia Filipi; mu nzila wayuvula nlonguki miandi, wavova kwa bau: Bantu bavovele, vo mono i nani?

28 Bankamba, bavova: Yoane Mbotiki, bankaka vo: Elia, bankaka vo: Umosi mu bambikudi.

29 Yandi wabayuvula bau kibeni: Kansi beno luvovele vo mono i nani? Petelo wavutula, wavova kwa yandi: Ngeye i Klisto kwaku.

30 Wabakanikina, ka bidi bo kamba kwa muntu.

31 ¶ Wabadika kubalonga, vo Mwan'amuntu lungwa si kalungwa kwama kaka ye niafunwa kwa bangudi zabantu ye bangudi zanganga ye minsoniki ye vondwa, lumbu kiantatu si kafuluka.

32 Yandi wabangula vova mambu momo. Buna Petelo wambonga, wabadika kunsima.

33 Kansi yandi wabangumuka, watala nlonguki miandi, wasemba Petelo, wavova: Satana, unkatukila; kadi kuyindudi ma Nzambi ko kansi mabantu.

34 ¶ Yandi watela ndonga ye nlonguki miandi mbila, wavova kwa bau: Wonso zolele nama ku nim'ami, kakikadila nkalu, kabonga kulunsi diandi, kandama.

35 Kadi wonso zolele vulusa mwel'andi, vidisi wo, kansi wonso vidisi mwel'andi mu diambu diami ye nsamu wambote, yandi vulusi wo.

36 Kadi muntu nki katomina nitu, vo vengi nza yayonsono ndandu, kansi vidisi mwel'andi?

37 Kadi muntu nki kafwiti vana mu kula mwel'andi?

38 Kadi wonso ukumfwila nsoni ye mambu mami mu mbandu yayi yaluyangulu ye masumu, yandi si kafwilwa nsoni kwa Mwan'amuntu, bu kizidi mu nkembo a S'andi ye mbasi zanlongo.

9 Wavova kwa bau: Kedika mono iluvovele: Bankaka batelamene vava ka babimbi lufwa nkutu ko nate ye bamona kimfumu kia Nzambi kizidi mu lulendo.

2 Lumbu sambanu mboki Yesu wanata Petelo ye Yakobi ye Yoane, wabatuala ku nanga va mongo wanda bau ye bau kaka; wakitulwa va ntadisi au.

3 Mvwatu miandi miakala nacemicemi, miampembe beni. Widi nlengi anele nkutu va ntoto kalendi mio vembukisila bobo ko.

4 Elia ye Mose bamonika kwa bau, bamokana ye Yesu.

5 Petelo wavutula, wavova kwa Yesu: Nlongi, bwabiza bu tuena vava; bika tuavanga mafwokula matatu, dimosi kwa ngeye, dimosi kwa Mose, dimosi kwa Elia.

6 Kadi kazaya makafwiti vutula ko, kadi bakala wonga beni.

7 Tuti diayiza kubayitalala, ndinga yatuka mu tuti vo: Ndieu i mwan'ami, i kiazolwa, lunwa.

8 Kansi buna, bu batala kinzungidila, ka bamona muntu diaka ko, kansi Yesu kaka wakala yau.

9 ¶ Bu bakulumuka va mongo, wabasikidikisa ka bidi kamba muntu mabamona, nate ye Mwan'amuntu kafuluka mu bafwa.

10 Bakeba diambu diodio, babindasana mpaka: Fuluka mu bafwa, i nki kwandi?

11 Banyuvula, bavova: Bafalisi ye minsoniki keti bavovanga, vo Elia si katekila kaka.

12 Kansi wavova kwa bau: Elia tekila si katekila ye kubika biabionsono bubiataka kala. Kansi bwe bwasonama mu Mwan'amuntu? Yandi si kalungwa kwama beni ye yinwa.

13 Mono iluovele: Elia wakiyizila, bamvangila mamonsono mabazola, bonso bwasonama mu yandi.

14 ¶ Bu baluaka kwa minlonguki, bamona ndonga yayingi yabazungidila; minsoniki miababindisa mpaka.

15 Ndonga yayonsono bu yammona, ntumbu yitukwa ye yungusa mu kunkamba mbote.

16 Wabayuvula: Mu nki lubabindisi mpaka?

17 Umosi mu ndonga wavutula kwa yandi: Nlongi, mono ntuedi mwan'ami kwa ngeye, wena ye mpeve yababa.

18 Konso kuyikumbakilanga yikunlumbanga: utubisa-

nga mafulufulu, ukwetanga meno ye tandanga. Mpo-vele kwa nlonguki miaku bavaikisa yo, kansi balembane.

19 Wavutula, wavova kwa bau: Mbandu yikondolo minu, ntama kwa ikala yeno? Ntama kwa ikuluvibidi-ia? Luntuala kwa mono.

20 Bantuala kwa yandi. Mpeve bu yammona, ntumbu kuntuntumuna beni; yandi wabwa va ntoto, wavindumuka, wavaikisa mafulufulu.

21 Wayuvula se diandi: Ntama kwa yena tuka kenina bobo? Kansi yandi wavova: Tuka ku kimwana.

22 Ntuba zazingi yau yantubidi mu tia ye mu nlangu mpe, mpasi yambunga; kansi vo lenda sa buma, utufwila nkenda, utusadisa.

23 Yesu wavova kwa yandi: Vo lenda! Mamonsono malendakene kwa lekele minu.

24 Se diafimwana ntumbu boka ye vova: Ndekele minu, sadisa kondwa kwami kwaminu.

25 Yesu bu kamona, vo ndonga yilundumukini kuna va kimosi, wasemba mpeve yasumuka, wavova kwa yandi: Mpeve yababa ye yafwa matu, mono ikukembi: Vaika mu yandi, kunkotani diaka ko!

26 Buna waboka, wantuntumuna, wavaika. Mwana weka bonso ufwidi, i diau babingi bavova: Fwidi kwandi.

27 Kansi Yesu wasimba koko kwandi, wantedimisa; telamene kwandi.

28 Bu kakota mu nzo, nlonguki miandi mianyuvula ku nenga: Mu nkiama tulembane kumvaikisa?

29 Yesu wavova kwa bau: Mpila yoyo ka yilendi vaikusulwa mu lekwa kiankaka ko kansi mu sambila kaka.

30 ¶ Bau bakatuka kuna, bayenda vioki mu Ngalili; kazola ko, vo muntu si kazaya dio.

31 Kadi walonga nlonguki miandi, wavova kwa bau: Mwan'amuntu si kayekulwa mu moko mabantu, si bakumvonda; bu kamana vondwa, mu lumbu, tatu si kafuluka.

32 Ka bazaya mambu momo ko, batina mu kunyuvula.

33 ¶ Bayiza ku Kapenaumi. Bu kakala mu nzo, wabayuvula: Nki lubindasene mpaka mu nzila?

34 Kansi badingama, kadi bamokasana mu nzila, kani nani i waunene.

35 Bu kavwanda, wabokila kumi ye zole, wavova kwa bau: Vo muntu zolele vita ku ntu, si kazimunina mu babonsoyo ye kala sielo kiababonsoyo.

36 Yandi wabonga fimwana-mwana, watula fio va kati ye bau; bu kawumbikila fio, wavova kwa bau:

37 Wonso tambudi mu bimbanambana biabi fimosi kaka mu nkumbu ami, yandi untambudi; wonso untambudi, katambudi mono ko, kansi wamfidisa.

38 ¶ Yoane wavova kwa yandi: Nlongi, tuamweni muntu uvaikisi mpeve zambi mu nkumbu aku, kansi kanamanga beto ko. Tuankakididi, bu kalembolo kutunama.

39 Kansi Yesu wavova: Ka lunkakidilani ko, kadi ka kwenani muntu ko uvanganga lulendo mu nkumbu ami ulenda kuntesa mambi nswalu.

40 Kadi wonso ulembolo kutukadila kitantu, yandi i wayeto.

41 ¶ Kadi wonso ulunwikini mbungu yanlangu mu nkumbu ami, bu lu ba Klisto, kedika mono iluvovele: Kanani vidisa nsendo andi nkutu ko.

42 ¶ Buna bena babake balekele minu, wonso tesese umosi sakuba, bwabiza kwa yandi, vo tadi dinikunwanga mfumfuta kwa mpunda disiulu mu laka diandi ye yandi tubulu mu mbu.

43 ¶ Vo koko kwaku kukutesese sakuba, zenga ko; bwabiza kwa ngeye, vo kotele mu moyo ye kieta, kansi bwambi bu wena moko mole ye tubwa ku bilungi, i tia tu ka tuzimi.

45 Vo kulu kwaku kukutesese sakuba, zenga ko; bwabiza kwa ngeye, vo kotele mu moyo ye tembila, kansi bwambi bu wena malu mole ye tubwa ku bilungi.

47 Vo disu diaku dikutesese sakuba, kola dio; bwabiza kwa ngeye, vo kotele mu kimfumu kia Nzambi ye disu dimosi, kansi bwambi bu wena meso mole ye tubwa ku bilungi,

48 kulembolo fwa ntunga zau ye tia tu ka tuzimi.

49 Kadi babonsono si bazenzuswa kwa tia.

50 Mungwa wabiza wena, kansi vo mungwa ukatukidi nzenzo andi, mu nki luna yo tuisila diaka? Lukala mungwa mu beno kibeni, lukalasana yenge.

10 Yandi watelama kuna, wayiza ku ndambu za Yuda ye kuna simu dia Yodani; makabu mavutuka kutakana kwa yandi, wavutuka kubalanga, bonso bwakala fu kiandi.

2 ¶ Bafalisi bayiza, banyuvula, bamvukumuna: Bakala diena luve mu yambula nkazi andi e?

3 Yandi wavutula, wavova kwa bau: Mose bwe kalusikidikisa?

4 Bavova: Mose wayambula basonika nkanda waluvambunu ye kunyambula.

5 Kansi Yesu wavova kwa bau: Yandi wasonika nsikudukusu yoyo kwa beno mu diambu diambalu antima mieno.

6 Kansi tuka mu mbadukulu ansemono, yandi wabavanga bakala ye nkento.

7 Mu diambu diodio muntu fwiti sisa s'andi ye ngudi andi,

8 bau bole si bakala nsuni umosi. I diau ka bena bole ko, kansi nsuni umosi.

9 I kuma kiabunda Nzambi mu vangu kimosi ka kivambuswani kwa muntu ko.

10 Mu nzo nlonguki miavutuka kunyuvula mu mambu momo.

11 Wavova kwa bau: Wonso yambudi nkazi andi ye kwelele wankaka, weka nsuza kwa yandi.

12 Vo nkento yambudi bakala diandi ye kwelele diankaka, buna uyanganga.

13 ¶ Bau banata bimbana-mbana kwa yandi, mpas kavalakana bio, kansi nlonguki miasemba batuala bio.

14 Yesu bu kamona bo, wafuta ntima, wavova kwa bau: Lubika bimbana-mbana biza kwa mono; ka lukaki-dilani bio ko, kadi kimfumu kia Nzambi kivwilu kwa bampila yoyo.

15 Kedika mono iluvovele: Wonso lembolo tambula kimfumu kia Nzambi bonso butambulanga fimwana-mwana, kakoti kio nkutu ko.

16 Yandi wawumbikila bio, wasakumuna bio, bu katula bio moko.

17 ¶ Bu kayenda yendi mu nzila, muntu wayiza yungusi wafukama va makungunu kwa yandi, wanyuvula: Nlongi wambote, nki yavanga, mpasi yavingila fwa diamoyo wamvu ya mvu?

18 Kansi Yesu wavova kwa yandi: Mu nkiama umbi-kidi wambote? Ka kwenani wena wambote ko, kansi umosi kaka, i Nzambi kwandi.

19 Ngeye zeyi nsikudukusu: Kuyangani ko, kuvondani ko, kulabulani ko, kutani kimbangi kialuvunu ko, kubabani ko, zitisa s'aku ye ngudi aku.

20 Kansi wavova kwa yandi: Nlongi, momo mamonso ntomene mo keba tuka mu kileke kiami.

21 Yesu wantala, wanzola, wavova kwa yandi: Ngeye kondolo dimosi kaka. Wenda wateka yayonso yiuwidi ye vana bamputu, si watambula mayudukwa mu zulu, wiza wandama.

22 Yandi wayindalala mu diambu diodio, wayenda ye kiadi, kadi mvwilu zazingi zakala yandi.

23 ¶ Yesu watala kinzungidila, wavova kwa nlonguki miandi: Engwa, mpasi beni kwa bena bimwama mu kota mu kimfumu kia Nzambi!

24 Nlonguki miayitukwa mu mambu mandi. Kansi Yesu wavutula, wavova kwa bau: Lu bana, mwanki mpasi beni mu kota mu kimfumu kia Nzambi.

25 Kamela kufionunukene mu disu diansoma, kansi

nkwa kimvwama lutidi mona mpasi mu kota mu kimfumu kia Nzambi.

26 ¶ Bayitukwa beni beni, bavovasana: Buna nani lenda vuluswa?

27 Yesu wabatala, wavova: Kwa bantu dilembokono, kansi ka kwa Nzambi ko, kadi kwa Nzambi mamonsono malendakane.

28 ¶ Petelo wabadika vova kwa yandi: Tala, beto tuasisidi yayonsono, tuakunemingi.

29 Yesu wavova: Kedika mono iluvovele: Ka kwenani muntu ko wasisidi nzo vo zimpangi vo bibusi vo ngudi vo se vo bana vo mavia mu diambu diami ye mu diambu diansamu wambote,

30 una lembwa tambula nkama-nkama mu ntangu yayi, zinzo, zimpangi, bibusi, zingudi, bana, mavia, va kimosi ye nzomono ye mu ntangu yakwiza moyo wamvu ya mvu.

31 Kansi babingi batekila si bazimunina, bazimunina si batekila.

32 ¶ Bakala mu nzila mu kwe baluki ku Yelusalemi: Yesu wabatekila ku ntu; bayitukwa; balanda ku nima bakala wonga. Yandi wabonga kumi ye zole diaka, wabadika kubakamba makeka mu bwilwa:

33 Tala, tukwe balukingi kuna Yelusalemi; Mwan'amuntu si kayekulwa kwa bangudi zanganga ye minsoniki. Bau si bakunzengila nkanu afwa ye kunyekula kwa bapaïen.

34 Bau si bakunsakanana ye kunlobudila mante ye kumbanda ye kumvonda, lumbu tatu buna si kafuluka.

35 ¶ Yakobi ye Yoane, i bana ba Zebedai, bayiza kumfinami, bavova kwa yandi: Nlongi, tuzolele, vo watuvangila monso matukulomba.

36 Kansi wavova kwa bau: Nki luzolele yakuluva-ngila?

37 Bavova kwa yandi: Utuvana tuavwanda umosi va lubakala luaku, umosi va lumoso luaku mu nkembo aku.

38 Kansi Yesu wavova kwa bau: Ka luzeyi kilulo-

mbele ko. Lulenda nwa mbungu yiinw'e ye botukwa lubotokolo luibotukulw'e?

39 Bavova kwa yandi: Tulenda kweto. Yesu wavova kwa bau: Mbungu yiinwa luna yo nwa ye lubotokolo luibotukwa luna lo botukulwa.

40 Kansi vwanda va lubakala luami vo va lumoso luami ka i diambu diami mu vana ko, kansi i kwa bakubukulwa bo.

41 ¶ Kumi bu diawa mo, diabadika futa ntima mu Yakobi ye Yoane.

42 Yesu wabatela mbila, wavova kwa bau: Luzeyi, vo bau babanzulwanga bakuluntu mu bapaïen baku-bayalanga, bankwa luzitu bakubakebanga ku nsi alulendo.

43 Ka bwenani bobo mu beno ko, kansi wonso mu beno zolele kala waunene, kakadi sielo kieno;

44 wonso mu beno zolele kala wantete, kakadi nanga wababonso.

45 Kadi Mwan'amuntu kayiza mu sadulwa kisielo ko, kansi mu sala kisielo ye mu vana mwel'andi mu nkudulu kwa babingi.

46 ¶ Bayiza ku Yeliko. Bu kavaika mu Yeliko ye nlonguki miandi ye ndonga yayingi, buna Batimai, i mwan'a Timai, i nlombi wafwa meso, wavwanda mu mbel'anzila.

47 Bu kawa, vo i Yesu, mwisi Nazaleti, wabadika boka ye vova: Yesu, mwan'a Davidi, umfwila nkenda.

48 Babingi bansemba, mpasi kadingama, kansi yandi waluta boka: Mwan'a Davidi, umfwila nkenda.

49 Yesu wasimpama, wavova: Lumbokila. Babokila mpofo, bavova kwa yandi: Yangalala, telama, yandi ukubokele.

50 Yandi walosa yunga kiandi, wanangumuka, wayiza kwa Yesu.

51 Yesu wavutula kwa yandi, wavova: Nki zolele yakuvangila? Mpofo wavova kwa yandi: Nlongi, nzolele mona diaka.

52 Yesu wavova kwa yandi: Wenda; minu kiaku kikuvulusi. Yandi ntumbu mona diaka, wannama mu nzila.

11 Bu bafinangana ye Yelusalemi ye Betania va mongo a Olive, yandi wafidisa nlonguki miandi miole,

2 wavova kwa bau: Lukota mu vata dilutadisi. Bu lukotele ntumbu mona mwan'ampunda ukengo ulembolo tentama widi muntu nkutu. Lukangula wo, lutuala wo.

3 Vo muntu vovele kwa beno: Mu nkiamo luvengi bobo? buna luvova; Mfumu wena wo nkinzi, yandi si kafidisa wo vava.

4 Bayenda, bamona mwan'ampunda wakangwa ku mbazi va mwelo mu nzila. Bakangula wo.

5 Bankaka batelama vana bavova kwa bau: Nki lueti vanga, bu lueti kangula mwan' ampunda?

6 Bavova kwa bau, bonso bwavova Yesu: babayambula.

7 Batuala mwan'ampunda kwa Yesu, batensika wo mvwatu miao; yandi watentama wo ya ntandu.

8 Babingi bayalumuna mvwatu miao mu nzila, kansi bankaka makaya mabazenga mu mayinza.

9 Batekila ye balanda baboka: Osana! Wizidi mu nkumbu a Mfumu, i nkwa lusakumunu.

10 Kimfumu kias'eto Davidi kizidi, bika kiasakumu-nwa. Osana muna kayengele!

11 ¶ Wakota mu Yelusalemi mu kinlongo; bu katala biabionsono ye mwini wakiviokila, wavaika, wayenda ye kumi ye zole ku Betania.

12 ¶ Lumbu kialanda bu bavaika mu Betania, wafwa nsatu.

13 Bu kamona kuyu ntama kiakala makaya, wayenda vana kani vo kasolula kio lekwa. Bu kaluaka vo, kasolula kio lekwa ko kansi makaya ye makaya, kadi ka i nsungi abana bakuyu ko.

14 Yandi wavutula, wavova kwa kiau: Mvu ya mvu muntu kadiani mbutu mu ngeye ko. Nlonguki miandi miawa mo.

15 ¶ Baluaka ku Yelusalemi. Bu kakota mu kinlongo, wabadika vaikisa bateka ye basumba mu kinlongo; wanenguna meza mambudisi miabivanza ye biandu bianteki miamabembe;

16 kayambula muntu kavioka ye wumbwa mu kinlongo ko.

17 Yandi walonga, wavova kwa bau: Kadi ka diasonama ko e: Nzo ami yifwiti bikwa nzo alusambulu kwa makanda mamonsono mabantu. Kansi beno luavengi yo nluk'amintani.

18 Bangudi zanganga ye minsoniki bawa mo, batomba, bonso bubakumbunga, kadi bantina, kadi ndonga yayitukwa mu longi diandi.

19 ¶ Nkokila bu yabwa, wawaika ku mbazi ambanza.

20 ¶ Mu nsuka bu bavioka, bamona kuyu, vo kiayumini nate ye mu mianzi.

21 Petelo wabambukila dio moyo, wavova kwa yandi: Nlongi, tala, kuyu kiwasingidi kiayumini.

22 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Lukala minu mu Nzambi.

23 Kedika mono iluovele: Wonso vovele kwa mongo wauna: Nanguka wakituba muna mbu, kansi kena ketiketi mu ntim'andi ko, kansi lekele minu, vo makavovele makalakane, si makala kwa yandi.

24 I kuma mono iluovele: Mamonsono malusambidilanga ye lombanga, luleka minu, vo lutambudi mo, si makala kwa beno.

25 Bu lutelamanga ye sambilanga, luyambudila, vo luvwidi muntu diambu, mpasi S'eno diena mu mazulu dialuyambudila ntulumunu zeno.

27 ¶ Baluaka diaka ku Yelusalemi. Bu kazieta mu kinlongo, bangudi zanganga ye minsoniki ye bangudi zabantu bayiza kwa yandi.

28 bavova kwa yandi: Mu nki alulendo uvanganga

bobo? Vo nani wakuveni lendo klokio, mpasi wavanga bo?

29 Kansi Yesu wavova kwa bau: Ikuluyuvula diambu dimosi mpe; lumvutudila, mono mpe yakulukamba lulendo luivangilanga bobo.

30 Lubotokolo lua Yoane luatuka mu zulu vo mu bantu e? Lumvutudila.

31 Bau bayugasana bavova: Vo tuvova: Mu zulu, si kavova: Buna mu nkiama ka luanlekele minu ko?

32 Kansi kani tuvova: Mu bantu? Batina bantu, kadi babonso bavwa Yoane mu kedika bonso mbikudi.

33 Bavutula kwa Yesu, bavova: Ka tuzeyi dio ko. Yesu wavova kwa bau: Mono mpe kilukambi lulendo luivangilanga bobo.

12 Yandi wabadika vova kwa bau mu zingana. Muntu wakuna via diavinia, wazunga dio lumbu, watima kamunu kiavinia, watunga nzo ayongi, watuidisa dio kwa mimvati, wayenda ku nsi yankaka.

2 Mu nsungi yafwana yandi wafidisa sielo kwa mimvati mpasi katambula mbutu mu via diavinia.

3 Bau bambaka, bambufa nate ye nkanda wabunuka, bansindika moko ye moko.

4 Wafidisa diaka sielo kiankaka kwa bau. Balueka ndiena mu ntu, bamvweza.

5 Wafidisa kiankaka; yandi mpe bamvonda. Biankaka biabingi bifiduswa, babufa biankaka nate ye nkanda wabunuka, bavonda biankaka.

6 Umosi wasala yandi, mwana wazolwa. Va zimumina wamfidisa kwa bau, wavova: si bavumina mwan'ami.

7 Kansi mvati miomio miavovasana: Ndieu i mvingidi afwa, ntuendino tuamvonda, fwa si diakala dieto.

8 Bambaka, bamvonda, bantuba ku mbazi avia diavinia.

9 Mfumu avia diavinia bwe si kasa? Yandi si kiza bunga mimvati ye vana via diavinia kwa bankaka.

10 Ka luatengi masonukwa mama ko e: Tadi diania-funa mintungi diayikidi ntu afuma;

11 diavangwa bo kwa Mfumu, diena ngitukulu mu meso meto?

12 Batomba mu kumbaka, kansi batina ndonga, kadi bavisa, vo wavova ngana yoyo mu bau; bansisa, bayenda kwau.

13 ¶ Bau bafidisa bafalisi bankaka ye baki-Elode kwa yandi, mpasi bambaka mu diambu.

14 Bu baluaka, bavova kwa yandi: Nlongi, tuzeyi, vo wena wakedika, kwenina muntu mayindu ko, kadi kutalanga zizi kiamuntu ko, kansi ulonganga nzil'a Nzambi mu kedika. Bwena luvu mu vana Kaisali mpaku vo ka bwa ko? Tuna van'e, vo ka tuvanani ko?

15 Bu kamona disu diau ku nsi alukaya, wavova kwa bau: Mu nkiana lumpukumuni? Natuadi denali yataleti kio.

16 Batuala kio. Wavova kwa bau: Kifwani kianani kiaki, sono bianani? Bavova kwa yandi: Bia Kaisali.

17 Yesu wavova kwa bau: Lufuta bia Kaisali kwa Kaisali ye bia Nzambi kwa Nzambi. Banyitukwa.

18 ¶ Basaduki bavovanga, vo ka mwenani mfulukulu ko, bayiza kwa yandi, banyuvula, bavova:

19 Nlongi, Mose watusonikina: Vo muntu fwilulu mpangi yisisidi nkazi, kansi kasisidi mwana ko, buna kafwiti vingila nkazi awidi mpangi andi ye butila widi mpangi andi nkuna.

20 Vakala mpangi nsambodia; wantete wabonga nkazi, bu kafwa kasisa nkuna ko.

21 Wanzole wamvingila, wafwa, kansi kasisa nkun? ko. Wantatu i bobo mpe.

22 Bau nsambodia ka basisa nkuna ko. Buna bena nkento wazimunina fwa mpe.

23 Mu mfulukulu nkazi anani mu bau si kakal'e, kadi bau nsambodia bankwela?

24 Yesu wavova kwa bau: Ka luzimbale mu diadi ko

e, bu lulembolo zaya masonukwa evo lulendo lua Nzambi?

25 Kadi bu bafulukidi mu bafwa, ka bakwedi ko evo kweduswa ko, kansi bena bonso zimbasi mu mazulu.

26 Kansi mu bafwa vo bafulukuswanga, kadi ka luatengi mu nkanda wa Mose ko e, mu nsamu mu fintinti fimpanga, bonso bwavova Nzambi kwa yandi, bu kavova: Mono i Nzambi a Abalahami ye Nzambi a Isaki ye Nzambi a Yakobi?

27 Nzambi ka i Nzambi abafwa ko, kansi yabena moyo. Beno luzimbakene beni.

28 ¶ Nsoniki mosi wawa, bu babindasana mpaka, wayiza, bu kamona, vo watoma kubavutudila, wanyuvula; Nki ansikudukusu i yantete mu zazonsono?

29 Yesu wavutula: Yantete i yayi: Nawe Isaeli, Mfumu Nzambi eto i Mfumu yimosi kwandi.

30 Zola Mfumu Nzambi aku mu ntim'aku wawonsono ye mu mwel'aku wawonsono ye mu diela diaku diadionsono ye mu ngolo zaku zazonsono.

31 Yanzole i yayi: Zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni. Ka kwenani nsikudukusu yankaka yilutidi zozo mu nene ko.

32 Nsoniki wavova kwa yandi: kedika nlongi, ngeye tomene vova, vo yandi i mosi, ka kwenani wankaka ye yandi ko,

33 mu kuzola mu ntima wawonsono ye mu zayu kiakionsono ye mu ngolo zazonsono ye mu zola mfinangani andi bonso yandi kibeni, diodio dilutidi nkailu miamionsono miangioka ye nkailu miankaka miazikwa mpe.

34 Yesu bu kamona, vo wavutula mu nduka, wavova kwa yandi: Kwena ntama ye kimfumu kia Nzambi ko. Muntu kavutuka kabuka ntima mu kunyuvula kiuvu ko.

35 ¶ Yesu wavutula, wavova, bu kalonga mu kinlongo: Minsoniki bwe mivovanga, vo Klisto i mwan'a Davidi?

36 Yandi kibeni Davidi wavova mu Mpeve yanlongo: Mfumu vovele kwa Mfumu ami: Vwanda va lubakala

luami, nate ye mbeni tula ntantu miaku ku nsi amalu maku.

37 Yandi kibeni Davidi ukumbikanga Mfumu; buna bwe butukidi vo i mwan'andi? Ndonga yina yayingi yazola kunwa.

38 ¶ Mu ndongolo zandi wavova: Lutala minsoniki mizolele zietila mu mazwele ye kambwa mbote mu mazandu

39 ye fulu biantete mu nzo zatukutukunu ye biandu biantete mu malambu,

40 i bau badianga nzo zamafwola ye mu bila kiankatu basambilanga tusambulu tuatula; babana zi bazengulwa nzengolo yilutidi ngolo.

41 ¶ Yandi wavwanda vatadisi lundulu kiaminkailu; watala, bonso bwatuba ndonga vanza biansongo mu lundulu. Bamvwama babingi batula biabingi.

42 Fwola dimosi diamputu diayiza, diatula bimpanza mpanza biole, i sentima kimosi mu ntalu.

43 Yandi watela nlonguki miandi mbila, wavova kwa bau: Kedika mono iluvovele: Buna bena batudidi mu lundulu, fwola diadi diamputu dilutidi mu tula kwakwingi.

44 Kadi babonsono batudidi biatuka mu kimvwama kiau, kansi ndieu tudidi biabionsono bikavwa mu kondwa kwandi, i biamvukila biandi biabionsono.

13 Bu kavaika mu kinlongo, nlonguki andi mosi wavova kwa yandi: Nlongi, tala matadi, bonso bumenina ye bonso bwenina zitungulu.

2 Yesu wavova kwa yandi: Mweni ntungulu zozo zazineni e? Ka kuna siswa tadi va tadi dina lembwa tululwa ko.

3 ¶ Bu kavwanda va mongo a Olive vatadisi kinlongo, Petelo ye Yakobi ye Yoane ye Andele banyuvula ku nenga:

4 Utukamba: Nki alumbu mambu momo mana kwiza kadi, nki i dimbu, momo mamonsono bu mana kwenda detila.

5 Yesu wabadika vova kwa bau: Lutala, muntu kawidi kuluzimbikisa.

6 Babingi si biza mu nkumbu ami ye vova: I mono kwami; si bazimbikisa babingi.

7 Bu luwilu zimvita ye kumu kiazimvita, ka lupamukani ko; momo si makalakana kaka, kansi mbanunu ka yena bwabu ko.

8 Kadi kanda diabantu si dianangumukina kanda diabantu ye kimfumu mu kimfumu; ndikunu zantoto si zakala muma ka muma, malema si makala. Momo i mbadukulu ansongo.

9 ¶ Kansi beno kibeni lukitala. Si bakuluyekula kwa bamayala, si luabufwa mu nzo zatukutukunu nate ye nkanda wabunuka. Va luse luaminyadi ye mintinu si luatelama mu diambu diami mu kimbangi kwa bau.

10 Nsamu wambote si wateka samununwa kaka makanda mamonsono mabantu.

11 Bu baluneti mu kuluyekula, ka luteka kala mayindu malufwiti vova ko, kansi maluveno kina lokula, luvova mo, kadi ka i beno ko luvovanga, kansi Mpeve yanlongo.

12 Mpangi si yayekula mpangi mu vondwa, ye se mwan'andi, ye bana si banangumukina mase ye zingudi ye kubavonda.

13 Beno si luabelwa kwa babonsono mu diambu diankumbuami, kansi utatamene nate ye mbanunu, vulusu.

14 ¶ Bu lumweni nkankumusu ambungulu yitelamene va ka yifwiti kala ko—tengi mo, bika kavisa—buna bau bena mu Yuda bika batinina ku miongo.

15 Wena va nludi, kakulumuki ko, kakoti mu bonga lekwa mu nzo andi ko.

16 Wena mu via, kavutuki mu bonga yunga kiandi ko.

17 Kansi engwa bena vumu ye bayemikanga mu bina lumbu.

18 Lusambila, ka midi kala mu sivu.

19 Kadi bina lumbu bina kala nzungu, i zampila yoyozizi ka zikedi ko tuka mu mbadukulu ansemono yasema Nzambi ye nate ye bwabu, ka zina kala diaka nkutu ko.

20 Vo Mfumu kakufikidi lumbu biobio ko, nga nsuni nkutu ka wavuluswa ko, kansi yandi wakufikidi lumbu biobio mu diambu diabakiasolwa bakasola.

21 Buna vo muntu vovele kwa beno: Tala, Klisto wena eva, tala, evana, ka lulekani minu ko.

22 Kadi ba-Klisto baluvunu ye mbikudi mialuvunu si batelama ye vanga dimbu ye mangu mu diambu diazimbikisa bakiasolwa, vo bulendakana.

23 Lutoma kukitala. Mono ikikambidi mamonsono kwa beno,

24 ¶ Bina lumbu nzungu bu ziviokele, ntangu si yalomba, ngonda ka yivani ntentin' andi ko,

25 mbwetete si zasotuka mu zulu, tulendo tua mu mazulu si tuanikuka.

26 Buna si bamona Mwan'amuntu wizidi mu matuti ye lulendo lualuingi ye nkembo.

27 Buna si kafidisa zimbasi mu kutikisa bakiasolwa tuka mu ntini ziia zampeve, tuka mu nsuk'antoto nate ye mu nsuk'azulu.

28 ¶ Lulonguka ngana mu kuyu. Vala diakiau bu dikilebelele ye dukisi makaya, buna luzeyi, vo nsungi amvula yeka lukufi.

29 I bobo beno mpe bu lumweni momo makalakane, buna luzaya, vo yau yifinangene va mielo.

30 Kedika mono iluvovele: Mbandu yayi ka yina vioka ko, nate ye momo mamonsono mamana kala.

31 Zulu ye ntoto si biavioka, kansi mambu mami ka mana vioka nkutu ko.

32 ¶ Kina lumbu vo kina lokula muntu kazeyi bio ko, ka zimbasi mu zulu ko, ka Mwana mpe ko, kansi Se kaka.

33 ¶ Lutala, lukaya meso; kadi ka luzeyi ko, ntangu bu yena.

34 Bonso muntu wena ku nsi yankaka, bu kakisisila nzo andi, bu kakivanina bisielo biandi lulendo, kwa muntu muntu kiandi salu, wakisikidikisila nkengi amwelo mpe, mpasi kakaya meso.

35 I kuma lukaya meso; kadi ka luzeyi ntangu yina luaka mfumu anzo ko, vo nkokila vo ndingu ansi, vo nkubu ansusu vo nsuka;

36 mpasi, bu kizidi nabiu, kakulubwana ku nsi atulu ko.

37 Kansi mailuovele, mpovele mo kwa babonsono: Lukaya meso.

14 Lumbu biole buna pasa kiakala ye nkembo amampa malembwa funuswa. Bangudi zanganga ye minsoniki batomba, bonso bu bakana kumbaka mu kinkita ye kumvonda.

2 Kadi bavova: Ka mu lumbu biankembo ko, nkindu ka yidi bwa mu bantu.

3 ¶ Bu kakala mu Betania mu nzo a Simoni, i mfwa bwazi, bu kavwanda va meza, nkento wayiza wakala mbwata yamazi mantalu beni, i manaladu ma ka masangwa lekwa biankaka ko. Nkento wabula mbwata, wadukula mo va ntu andi.

4 Bankaka bakala bafuta ntima, bavovasana: Bila nki mazi mabungulu bobo?

5 Kadi mazi momo makutu tekwa mu nkama tatu zadenali ye vewa kwa bamputu. Bankadila nganzi.

6 Yesu wavova: Lunyambula. Mu nkiana luku-nkwamisa? Yandi unsadidi salu kiabiza.

7 Kadi ntangu zazonsono bamputu bena yeno, yonso ntangu yiluzolele lulenda kubavangila mambote, kansi mono kiena yeno ntangu zazonsono ko.

8 Nkento vengi dikalenda vanga. Yandi wakikusidi nitu ami mu ndiamusu ami.

9 Kedika mono iluovele: Vonso vonso vasamunwanga nsamu wambote mu nza yamvimba, vana si vakambwa dikavengi mu bambukila yandi moyo.

10 ¶ Yuda Iskalioti, umosi mu kumi ye zole, wayenda kwa bangudi zanganga, mpasi kanyekula kwa bau.

11 Bu bawa dio, bayangalala, basila mu kumvana

vanza biapalata. Yandi watomba ntangu yifweni mu kunyekula.

12 ¶ Lumbu kiantete kiankembo amampa malembwa funuswa, bu bavonda meme diapasa, nlonguki miandi miavova kwa yandi: Kwe zolele, vo tuenda kubika, mpasi wadia pasa?

13 Yandi wafidisa nlonguki miandi miole, wavova kwa bau: Lukota mu mbanza, muntu neti mvungu wanlangu si kabwabana yeno, lunnama.

14 Kukakotele, luvova kwa mfumu anzo; Nlongi vovele: Vinga kiami kiabanzenza kwe kiena kimfwiti dila pasa ye nlonguki miami?

15 Yandi si kakulusonga seka diadinene ku mbandu yantandu diakubukwa, diakubamene. Muna lutuku-bikila.

16 Nlonguki miavaika, miakota mu mbanza, miavona, bonso bukabakembi; bakubika pasa.

17 ¶ Nkokila bu yabwa, waluaka ye kumi ye zole.

18 Bu bavwanda va meza, bu badia, Yesu wavova: Kedika mono iluvovele: Buna luena, umosi si kakungiekula, i yandi weti dia yami.

19 Babadika kala kiadi, bavova kwa yandi, mosi mosi: Kadi i mono e?

20 Wavova kwa bau: Umosi mu kumi ye zole, i yandi usidi yami koko mu longa.

21 Kadi Mwan'amuntu katukidi kwandi, bonso bwasonama mu yandi, kansi engwa muntu wowo uyekole Mwan'amuntu. Bwambote kwa muntu wowo, vo kabutwa nkutu ko.

22 ¶ Bu badia, Yesu wabonga dimpa, bu kasakumuna, wabukuna dio, wabavana, wavova: Lubonga, diadi i nitu ami.

23 Yandi wabonga mbungu, bu katonda, wabavana; babonsono banwa yo.

24 Yandi wavova kwa bau: Yayi i menga mami maluwawanu matengulwa mu babingi.

25 Kedika mono iluvovele: Kivutuki nwa yina

yambutu mianti avinia ko nate ye kina lumbu kiyanja yo yampa mu kimfumu kia Nzambi.

26 ¶ Bu bamana yimbila nkunga wansikulu, bayenda ku mongo a Olive.

27 ¶ Yesu wavova kwa bau: Beno babonsono si luata sakuba, kadi diasinama: Mono si yabanda mvungi, mameme si mamwanguwa yekuyeku.

28 Kansi bu mbeni fulukuswa, si yakulutekila kuna Ngalili.

29 Petelo wavova kwa yandi: Vo babonsono mpe batele sakuba, kina dio ta ko.

30 Yesu wavova kwa yandi: Kedika mono ivovele: Ngeye, mu fuku d'adi, koko bu ka diakukikubidi nkuba zole ko, ngeye una kunkadila nkadila tatu.

31 Buna wavova ye vovudila: Vo fwa yafwa yaku, kikukadila nkalu nkutu ko. Babonsono bavova mampila yoyo mpe.

32 ¶ Bau baluaka ku lumbu luena nkumbu Ngetesemane; yandi wavova kwa nlonguki miandi: Luvwanda vava, nate ye mbeni sambila.

33 Yandi wanata Petelo ye Yakobi ye Yoane, wabandika pamuka, wabwa kingongo.

34 Wavova kwa bau: Mwel'ami uzungulu kwa kiadi nate ye mu fwa, lukala vava, lukaya meso.

35 Yandi wayenda ku ntuala fioti, wafukama va ntoto, wasambila, mpasi, vo bulendakana, lokula kiokio kiamvioka.

36 Yandi wavova: Aba, Tata! Kwa ngeye mamonsono malendakana, umpiokisa mbungu yayi. Kansi ka bonso bunzolele ko, kansi bonso buuzolele.

37 Wayiza, wababwana ku nsi atulu, wavova, kwa Petelo: Simoni, leli e? Kulendi kaya meso lokula kimosi ko e?

38 Lukaya meso, lusambila, ka luidi kota mu mpukununu. Mpeve yena kinzodila, kansi nsuni wena lebakana.

39 Yandi wayenda diaka, wasambila, wavova mambu mamosi.

40 Bu kavutuka, wababwana diaka ku nsi atulu, kadi meso mau makala nandende, ka bazaya mabana kumvutudila ko.

41 Wavutuka mvutuka yantatu, wavova kwa bau: Luleka bwabu, luvunda. Bufweni kwandi. Lokula kielueki. Tala, Mwan'amuntu uyekulwa mu moko mabankwa masumu.

42 Lutelama, ntuendino; tala, ukungiekula weka lukufi.

43 ¶ Bu kavova, Yuda Iskalioti, umosi mu kumi ye zole, ntumbu luaka, va kimosi ye yandi kabu diabantu ye bisabala ye minkawa batuka kwa bangudi zanganga ye minsoniki ye bangudi zabantu.

44 Wanyekula wabavana dimbu, wavova: Wonso uifiba, i yandi kwandi, lumbaka, lutoma kunnata.

45 Bu kaluaka, ntumbu kwenda kwa yandi, wavova: Nlongi; wamfiba beni.

46 Bansa moko, bambaka.

47 Umosi mu bau batelama vana wavola sabala, wabanda nang' angudi anganga, wazenga kutu kwandi.

48 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Beno luvaikidi bonso kwa ntani ye bisabala ye minkawa mu kumbaka.

49 Lumbu ka lumbu mono yakedi yeno mu kinlongo, yakedi longanga, beno ka lumbaki. Kansi mpasi masonukwa menda detila, diadi dibwidi.

50 Buna babonsono bansisa, batina kwau.

51 ¶ Toko dimosi diannama mpe. Yandi wafuka nitu andi nlele walino; bambaka.

52 Kansi yandi wasisa nlele walino, watina kondwa nlele.

53 ¶ Banata Yesu kwa ngudi anganga; bangudi zazonsono zanganga ye bangudi zabantu ye minsoniki bakutakana.

54 Petelo wannama mu ntatuki nate ye vana kiazala kiangudi anganga, wavwandanga ye bisielo, wayotila va kia kwatia.

55 ¶ Kansi bangudi zanganga ye bamayala babonsono

batomba kimbangi mu Yesu, mpasi bamvonda, kansi ka basolula kio ko.

56 Kadi babingi bata kimbangi kialuvunu mu yandi, kansi kimbangi kiau ka kiadedakana ko.

57 Bankaka batelama, bata kimbangi kialuvunu mu yandi, bavova:

58 Tuawilu, bu kavovele: Mono si yatulula kinlongo kiaki kiavangwa mu moko, mu lumbu tatu si yatunga kiankaka ki ka kivengo mu moko ko.

59 Mu momo mpe kimbangi kiau ka kiadedakana ko.

60 Buna ngudi anganga watelama va kati ye bau, wayuvula Yesu, wavova: Kuvutudi diambu ko e? Nki akimbangi bakutelele?

61 Kansi yandi wadingama, kavutula diambu ko. Ngudi anganga wanyuvula diaka, wavova kwa yandi: Ngeye u Klisto, Mwan'a Nkwa lusakumunu e?

62 Yesu wavova: Ngiena kwami. Beno si luamona Mwan'amuntu vwendi va lubakala lualulendo ye kwiza mu matuti mazulu.

63 Kansi ngudi anganga watiasuna mvwatu miandi, wavova: Nki ansatu azimbangi tuavutuka kala?

64 Beno luwilu ntiakulu. Bwe lubenzi? Babonsono banzengila nkanu afwa.

65 ¶ Bankaka babadika kunlobudila mante ye fuka zizi kiandi ye kumbanda zinkome ye vova kwa yandi: Bikuleti! Mantadi bambonga ye bambufa.

66 ¶ Petelo bu kakala va kianzala, sielo kimosi kiankento kiangudi anganga kiayiza.

67 Bu kamona Petelo wayotila, wantala, wavova: Ngeye mpe kedingi ye Yesu, i mwisi Nazaleti.

68 Kansi yandi wakala nkalu, wavova: Kizeyi ko, kivisidi mauvovele ko. Yandi wawaika ku mbazi va kianzala. Koko diakuba.

69 Sielo kiankento bu kiammona, wabadika vova diaka kwa batelama vana: Ndieu umosi mu bau.

70 Kansi yandi wakala nkalu diaka. Fintama-ntama

batelama vana bavova diaka kwa Petelo: Kedika, ngeye umosi mu bau, kadi ngeye i mwisi Ngalili mpe.

71 Yandi wabadika kukisinga ye dia ndefi: Kizeyi muntu wowo ulubikidi nkutu ko.

72 Buna koko ntumbu kuba nkuba yanzole. Petelo wabambuka moyo mu mambu mankamba Yesu: Koko bu ka dikukikubidi nkuba zole ko, ngeye una kunkadila nkadila tatu. Bu kabanzila dio, wadila.

15 Mu nsuka bangudi zanganga ye bangudi zabantu ye minsoniki ye bamayala babonso ntumbu vova manenga, bakanga Yesu, bannata, banyekula kwa Pilatu.

2 Pilatu wanyuvula: Ngeye i ntinu aba Yudayo e? Yandi wavutula, wavova kwa yandi: Ngeye vovele bo.

3 Bangudi zanganga bamfunda mambu mamingi.

4 Kansi Pilatu wanyuvula diaka: Kuvutudi diambu ko e? Tala, bonso bubakufundanga mu mamingi.

5 Kansi Yesu kavutula diambu nkutu ko, i kuma Pilatu wayitukwa.

6 ¶ Mu lumbu biankembo yandi wabayambudilanga nkole, yonso yibalombanga.

7 Mwakala muntu ubikwanga Balaba wakangama ye bankwa nkindu, i bau bavonda bantu mu nkindu.

8 Bantu babaluka, babadika lomba kabavangila, bonso bukakubavangilanga.

9 Pilatu wavutula, wavova kwa bau: Luzolele, vo yakuluyambudila ntinu aba Yudayo e?

10 Kadi yandi wavisa, vo bangudi zanganga banyekula mu diambu diayandu diameso.

11 Bangudi zanganga bakwika ndonga, mpasi kaluta kubayambudila Balaba.

12 Pilatu wavutula, wavova kwa bau: Buna bwe si yavanga kwa yandi ulubikanga ntinu aba Yudayo?

13 Baboka diaka: Unkoma va kulunsi!

14 Pilatu wavova kwa bau: Buna nki kiambi kavengi? Kansi baluta boka mu ngolo: Unkoma va kulunsi!

15 Pilatu wazola vanga bonso bwazola ndonga, wabayambudila Balaba, wayekula Yesu, mpasi kakomwa va kulunsi, bu kakibufisila yandi.

16 ¶ Binwani biantuala mu ngudi akianzala, kiavula diakitinu, bakutikisa kabu diamvimba diabinwani.

17 Bamvika yunga kiampumbu, bavanda mpu yansende, bantula yo.

18 Babadika kunkamba mbote: Kala kiese, ntinu aba Yudayo!

19 Bambanda tutu mu ntu, banlobudila mante, bafukama va makungunu, bansambila.

20 Bu bamana kunsakanana, bamvula yunga kiampumbu, bamvika mvwatu miandi. Bamvaikisa, mpasi bankoma va kulunsi.

21 ¶ Muntu wavioka, nkumbu andi Simoni, mwisi Kilene, watuka mu mayinza, i se dia Alesandelo ye Lufu. Bankomina mu nata kulunsi diandi.

22 Bantuala ku vuma kia Ngolongata, bu dibangudulu i konzongolo kiantu.

23 Bamvana vinia kiasangwa mile, kansi katambula kio ko.

24 Bankoma va kulunsi, bakabana mvwatu miandi, bu bata mio wadi, mpasi muntu muntu katambula kiandi.

25 I lokula kiantatu, bankoma va kulunsi.

26 Nsonokono abila kiandi va ntandu yasonukwa ebu: Ntinu aba Yudayo.

27 ¶ Bakoma ntani miole ye yandi va makulunsi, umosi va lubakala luandi, umosi va lumoso luandi.

29 Bavioka bantiaka, banikusa ntu miau, bavova: Sia! ngeye si utulula kinlongo ye tungulula kio mu lumbu tatu,

30 nakivulusi ye kulumuka mu kulunsi.

31 Bonso bobo bangudi zanganga mpe bansakanana bau ye bau ye minsoniki, bavova: Yandi wavulusi bankaka, kansi kalendi kukivulusa ko.

32 Klisto, ntinu a Isaeli, nakulumuki bwabu mu

kulunsi, mpasi tuamona ye leka minu. Bakomwa yandi va makulunsi bandeva mpe.

33 ¶ Lokula kiansambanu bu kieka, tombe kiabwa va ntoto wawonsono nate ye lokula kiavwa.

34 Mu lokula kiavwa Yesu waboka mu ndinga yayinene: Eloi, Eloi, lama sabakatani? bu mabangudulu i Nzambi ami, Nzambi ami, mu nkiana undiengi?

35 Bankaka batelama vana, bu bawa mo, bavova: Tala, yandi bokele Elia.

36 Muntu wayungusa, wafuluza pongo mu vinia kiandeki, wasomika kio va tutu, wamvana mu nwa, wavova: Yambula, bika tuamona, vo Elia ukwiza kunkola.

37 Yesu waboka mu ndinga yayinene, watabuka vumunu.

38 Buna ngumbu akinlongo yatenduka mu ndambu zole tuka ku ntandu nate ye ku banda.

39 Kansi nkuluntu abinwani watelama vana va ntadisi andi, bu kamona, vo watabuka vumunu bonso bobo, wavova: Kedika muntu wau i Mwan'a Nzambi.

40 ¶ Bakento mpe bakala vana batala mu ntatuki. Mu bau mwakala Malia, i mwisi Mangadala, ye Malia, i ngudi a Yakobi wauke ye Yose, ye Salome.

41 Bau bannama, bu kakala muna Ngalili, bansadila; bakento babingi bankaka mpe babaluka yandi ku Yelusalemi.

42 ¶ Nkokila bu yabwa, i lumbu kia nkubukulu kiatekila lumingu,

43 buna Yosefi, i mwisi Alimataya, i mayala maluzitu, yandi kibeni wavingila kimfumu kia Nzambi mpe, yandi wakabuka ntima, wakota kwa Pilatu, walomba nitu a Yesu.

44 Kansi Pilatu wayitukwa, vo ukifwididi. Yandi watela nkuluntu abinwani mbila, wanyuvula, vo ntama kafwidi.

45 Bu kazaya bo kwa nkuluntu abinwani, wakaila nitu yafwa kwa Yosefi.

46 Yandi wasumba nelele walino, wankola, wanzinga nelele walino, wantula mu ndiamu yazokulwa mu tadi, wanengumuna tadi mu mwelo andiamu.

47 Kansi Malia, i mwisi Mangadala, ye Malia, i ngudi a Yose, batala mukatulwa.

16 Lumingu bu luamana vioka, Malia, i mwisi Mangadala, ye Malia, i ngudi a Yakobi, ye Salome basumba nzenzo miansunga, mpasi benda kunkusa.

2 Nsuka nabu mu lumbu kiantete mu lumingu baluaka ku ndiamu, ntangu bu yatubuka.

3 Bavovasana: Nani una kutunengumunina tadi mu mwelo andiamu?

4 Kansi bu bavumbula meso, bamona, vo tadi dinegomono, kadi diakala mbidi anene.

5 Bu bakota mu ndiamu, bamona toko divwendi va lubakala, divweti zwele diampembe; bayitukwa.

6 Wavova kwa bau: Ka luyitukwani ko. Beno luto-mbele Yesu, i mwisi Nazaleti, wakomono va kulunsi. Fulukidingi, kena vo ko, lutala vuma vabantudidi.

7 Luenda luavova kwa nlonguki miandi ye kwa Petelo, vo yandi ulutekele kuna Ngalili. Kuna luakummona, bonso bukalukembi?

8 Bavaika, batina tuka mu ndiamu, kadi wonga ye zakama biababwila. Ka bakamba muntu diambu ko, kadi bakala wonga.

9 ¶ Bu kafuluka mu nsuka mu lumbu kiantete mu lumingu, wateka monika kwa Malia, i mwisi Mangadala, ukavaikisa mpeve nsambodia zambi.

10 Yandi wayenda wo samuna kwa bateka kala yandi, bakala kiadi ye badila.

11 Bu bawa, vo yandi wena moyo ye monekene kwa nkento, ka balekila wo minu ko.

12 ¶ Landila momo yandi wamonika mu nkadulu yankaka kwa babole mu bau, bu bayenda ku mayinza.

13 Bau mpe bayenda mo kamba kwa basidi, kansi ka babaleka mpe minu ko.

14 ¶ Mboki yandi wamonika kwa kumi ye nlonguki mosi, bu bavwanda va meza; yandi wabasemba mu kondwa kwau kwaminu ye mu mbalu antima miau. bu balembwa lekila bammona minu, bu kakifulukila.

15 Wavova kwa bau: Luenda mu nza yamvimba, lusamuna nsamu wambote kwa nsemono zazonsono.

16 Wonso lekele minu ye botukwa, vulusu, kansi lembolo leka minu, bedoso.

17 Kansi dimbu biabi si bianama balekele minu: Mu nkumbu ami si bavaikisa mpeve zambi ye vova mu tudimi tuampa.

18 Si bananguna zinioka, vo banwini bilenda vonda. ka bina kubabivisa nkutu ko, si batula moko va zimbevo, si baniaka.

19 ¶ Mfumu Yesu bu kamana vova kwa bau, watabulwa kuna zulu, wavwanda va lubakala lua Nzambi.

20 Bau bayenda samuningi mwamonsono, Mfumu wasalanga yau, wasikidika mambu mu dimbu bialandila mo.

NSAMU WAMBOTE WASONIKA

LUKA

1 Babingi bu batonta songisa nsamu bonso bulandane mambu mamana kwenda detila mu beto,

2 bonso butuayekudulwa mo kwa bau bakala mbangi zamona-meso ye sielo biamambu tuka mu mbadukulu,

3 i diau mono mpe, bu yatomene nama mamonsono tuka mu mbadukulu, mbenzi bufweni mu sonikina ngeye, mwene Teofilo, bonso bumalandanene,

4 mpasi watoma zaya lusiamu luamambu mawalongwa.

5 ¶ Mu lumbu bia Elode, i ntinu a Yuda, mwakala nganga, nkumbu andi Zakalia, mu kabu dia Abia, nkazi andi i mwisi kanda dia Aloni, nkumbu andi Elisabeti.

6 Bau bole bakala balunungu va luse lua Nzambi, badiata mu nsikudukusu zazonsono ye ntumunu za Mfumu, ba bau ka basembwa.

7 Ka bakala ye mwana ko, kadi Elisabeti wakala sita; babole banuna mu lumbu biau.

8 ¶ Bwakala bu kasala salu kiakinganga va luse lua Nzambi mu lulandu luakabu diandi,

9 watelwa wadi, bonso bwena fu kiasalu kiakinganga mu kota mu kinlongo kia Mfumu mu kwika biamfwitisila mwisi.

10 Kabu diadionsono diabantu diasambila ku mbazi mu lokula kiafwitila mwisi.

11 Mbasi a Mfumu yamonika kwa yandi, yatelama va lubakala luazikwa diamfwitisila mwisi.

12 Zakalia wapamuka, bu kammona; wonga wa-mbwila.

13 Mbasi yavova kwa yandi: Zakalia, kukalani wonga ko, kadi ndombolo aku yimeni wakana ye nkazi aku Elisabeti wakubutila mwana wabakala, ngeye wakumbika nkumbu Yoane.

14 Ngeye si wayangalala ye kala kiese, babingi si bayangalala mu mbutukulu andi.

15 Kadi yandi si kakala waunene va luse lua Mfumu, kanwe vinya ye ndwinu zangolo ko, kansi si kazala kwa Mpeve yanlongo tuka mu vumu kiangudi andi;

16 si kivilula bana ba Isaeli babingi kwa Mfumu, Nzambi au;

17 yandi kibeni si kavita ku ntu va luse luandi mu mpeve ye ngolo bia Elia ye vilula ntima miamase kwa bana ye bakolama mu nduka zalunungu, mu kubikila Mfumu bantu bakubama.

18 Zakalia wavova kwa mbasi: Bwe ya bo zaila, kadi mono yameni nuna, ye nkazi ami weka mvu miamingi?

19 Mbasi yavutula, yavova kwa yandi: Mono i Ngabileli itelamanga va luse lua Nzambi; mono mfidusu mu moka yaku ye kusamunina nsamu wau wambote.

20 Tala, ngeye si ukala baba ye lembana vova, nate

ye lumbu kina kala momo, bu ulembolo leka minu mu mambu mami mana kwenda detila mu ntangu amau.

21 Bantu bavingila Zakalia, bayitukwa, bu kazingila muna kinlongo.

22 Kansi bu kavaika, kalendi vova ye bau ko; bazaya, vo mweni monameso mu kinlongo; yandi kibeni wabalabikisa ye wakala baba.

23 Bwakala lumbu biasalu biandi bu bialunga, wayenda ku nzo andi.

24 ¶ Bina lumbu biavioka, buna Elisabeti, nkazi andi, wayaka, waswama ngonda tanu, wavova:

25 Mfumu bobo kampangila bina lumbu bikantala mu katula luvwezolo luami mu bantu.

26 ¶ Mu ngonda yansambanu mbasi Ngabileli wafiduswa kwa Nzambi kuna mbanz'a Ngalili, nkumbu ambanza Nazaleti,

27 kwa ndumba yakambana ye bakala diena nkumbu Yosefi, wanzo a Davidi, nkumbu andumba Malia.

28 Mbasi yakota kwa yandi, yavova: Kala kiese, ngeye mwenono nlemvo beni! Mfumu wena yaku.

29 Kansi wapamuka beni mu mambu mandi, wayindula lukambulu luampila yoyo luambote.

30 Mbasi yavova kwa yandi: Malia, kukalani wonga ko, kadi wamwenono nlemvo kwa Nzambi.

31 Tala, si wayaka mu vumu kiaku ye buta mwana wabakala, si wabika nkumbu andi Yesu.

32 Yandi si kakala waunene ye bikwa Mwan'a Nkwa kayengele, Mfumu Nzambi si kakumvana kiandu kias'andi Davidi;

33 si kakala ntinu anzo a Yakobi mvu ya mvu, kimumu kiandi ka kiena nsuka ko.

34 Malia wavova kwa mbasi: Bwe mana kadila, kadi kizeyi bakala ko?

35 Mbasi yavutula, yavova kwa yandi: Mpeve yalongo si yakwiza va ngeye ye ngolo za Nkwa kayengele zina kuyitalala, i kuma ndiena wanlongo una butwa, si kabikwa Mwan'a Nzambi.

36 Tala, Elisabeti, i butu kiaku, yandi mpe wayeki mwana wabakala mu ndununu andi, yayi i ngonda yansambanu tuka kabikulwa sita.

37 Kadi widi diambu nkutu ditukidi kwa Nzambi ka dikondolo lulendo ko.

38 Kansi Malia wavova: Tala, nang'a Mfumu wankento. Bika bwakala bonso bwenina mambu maku. Mbasi yakatuka kwa yandi.

39 ¶ Mu lumbu bina Malia watelama, wayenda nswalu kuna nsi yamiongo kuna mbanz'a Yuda;

40 wakota mu nzo a Zakalia, wakamba Elisabeti mbote.

41 Bwakala Elisabeti bu kawa lukambulu luambote lua Malia, mwana wasusumuka mu vumu kiandi, ye Elisabeti wazala kwa Mpeve yanlongo,

42 waboka mu mbokolo yayinene, wavova: Ngeye sakumunu mu bakento, mbutu avumu kiaku usakumunu.

43 Diadi bwe dienina, vo ngudi a Mfumu ami wizidi kwa mono?

44 Kadi tala ningu walukambulu luaku lwambote bu ukotele mu matu mami, mwana ususumukini mu kiesa mu vumu kiami.

45 Mayangi kena ulekele minu, kadi makamba Mfumu kwa yandi si makwenda detila.

46 ¶ Malia wavova: Mwel'ami usanisinanga Mfumu,

47 mpeve ami yiyangalalanga mu Nzambi, i Mvulusi ami;

48 kadi yandi wamweni luyinunu luanang'andi wankento. Kadi tala, tuka bwabu mbandu zazonsono zina kumbika nkwa mayangi.

49 Kadi Nkwa tulendo wampangidi mambu mamane. Nkumbu andi yena yanlongo.

50 Nkenda zandi zena mu zimbandu ka zimbandu mu bau bakumvuminanga.

51 Yandi wavengi lulendo mu koko kwandi; yandi wasansikisi bankwa ngianza mu mabanza mantima miao;

52 wakuludi bankwa tulendo mu biandu, wazangudi bafwafwa;

53 bafwa nsatu, yandi wabayukutisi mu lekwa biambote; bamvwama, yandi wabasindikidi moko ye moko.

54 Yandi wasadisi Isaeli, i sielo kiandi, mu bambukila nkenda zandi moyo,

55 bonso bukavova kwa mase meto, kwa Abalahami ye nkun'andi mvu ya mvu.

56 ¶ Malia wakala yandi kani vo ngonda tatu, mboki wavutuka ku nzo andi.

57 ¶ Ntangu a Elisabeti yikabuta yalunga; wabuta mwana wabakala.

58 Mfinangani zandi ye butu biandi bawa, vo Mfumu wasa nkenda zandi zazinene mu yandi, bayangalala yandi.

59 Bwakala lumbu kianana bayiza mu zenga fimwana, babika fio nkumbu as'andi Zakalia.

60 Ngudi andi wavutula, wavova: Ka ya ko, kansi si kabikwa Yoane.

61 Bavova kwa yandi: Mu butu biaku ka mwenani muntu ubikwanga nkumbu yoyo ko.

62 Kansi balabikisa s'andi yonso nkumbu yikazola kumvana.

63 Yandi walomba baya diansonikina, wasonika, wavova: Yoane i nkumbu andi. Babonsono bayitukwa.

64 Kansi nw'andi ntumbu zibuka ye ludimi luandi, yandi wavova, watonda kwa Nzambi.

65 ¶ Wonga wabwila bamfinangani zau zazonsono. Mambu momo mamonsono bamokasana mu nsi yayonso yamiongo mia Yuda.

66 Babonsono bawa mo balunda mo mu ntima miau, bavova: Fimwana fiofio bwe si fiakadila? Kadi koko kwa Mfumu kwakala yandi.

67 Zakalia, i s'andi, wazala kwa Mpeve yanlongo, wabikula, wavova:

68 Mfumu, Nzambi a Isaeli, i nkwa lusakumunu, kadi yandi watedi kwa bantu bandi ye wawangidi bo nkudulu;

69 yandi wazangudi mpoka yampulusu kwa beto mu nzo a Davidi, i sielo kiandi,

70 bonso bukavova mu nwa miambikudi miandi mianlongo tuka mu mbadukulu antangu,

71 mpulusu mu ntantu mieto ye mu moko mababonsono bakutubelanga,

72 mpasi kafwila mase meto nkenda ye bambukila luwawanu luandi luanlongo moyo,

73 i ndefi yikadila Abalahami, i s'eto,

74 mpasi katuyambula, bu tutanunu mu moko mantantu mieto, tuansadila mu kondwa kwawonga,

75 mu lusonga ye lunungu va luse luandi lumbu bieto biabionsono.

76 Kansi ngeye fimwana-mwana si wabikwa mpe mbikudi a Nkwa kayengele, kadi si watekila Mfumu ku ntual'azizi kiandi mu kubika nzila zandi,

77 mu vana bantu bandi nzailu ampulusu mu ngiambudulu amasumu mau,

78 mu diambu diantima wankenda wa Nzambi eto; ntubukulu mu kayengele yitutedi,

79 mu wangusila bavwandanga mu tombe ye kini kialufwa, mu sungika malu meto mu nzil'ayenge.

80 ¶ Mwana wakula, wasiama mu mpeve, wakala mu muma mwankatu nate ye lumbu kikasongwa kwa Israeli.

2 Kansi bwakala lumbu bina, Kaisali Angustu watuma lutumu, vo va ntoto wawonsono bantu basonama.

2 Nsonama yoyo i yantete yasonama, Kilenio bu kakala nyadi a Silia.

3 Babonsono bayenda kukisonikisa muntu muntu ku yandi mbanza.

4 Yosefi watuka mu Ngalili mu mbanza Nazaleti wayenda mpe ku Yuda ku mbanz'a Davidi yibikwanga Betelemi, kadi yandi i mwisi nzo ye kanda dia Davidi,

5 mpasi kakisonikisa ye ndumb'andi Malia wakala vumu.

6 ¶ Bwakala bu bakala kuna, lumbu biandi bikabuta bialunga.

7 Yandi wasemukina mwan'andi wabakala, wanzinga nlele, wantula mu dikulwa kiabibulu, kadi ka mwakala fulu kwa bau mu nzo abanzenza ko.

8 ¶ Mu nsi yina mwakala mimvungi miakala mu nzanza, miakenga kamba diau mu fuku.

9 ¶ Mbasi a Mfumu yatelama yau, nkembo a Mfumu wabatentina kinzungidila, bamona wonga wawingi.

10 Mbasi yavova kwa bau: Ka lukalani wonga ko; kadi tala, mono ilusamunini nsamu wambote wakiese kiakingi kina kala kwa bantu babonso;

11 kadi lumbu ki beno lubutulu Mvulusi mu mbanz'a Davidi, i Klisto, Mfumu.

12 Dimbu kieno i kiaki: Beno si lusolula mwana wanswa uzingulu nlele mu dikulwa kiabibulu.

13 Buna kabu diankangu azulu ntumbu kala ye mbasi, basika Nzambi, bavova:

14 Nkembo kwa Nzambi muna kayengele ye yenge vava ntoto mu bantu bazolakana!

15 ¶ Bwakala, mbasi bu zayenda vutuki ku zulu, mvungi miavovasana: Ntuendino nate ye ku Betelemi tuatala mambu momo mavengo matuzaikisi Mfumu.

16 Bayiza nswalu, basolula Malia ye Yosefi ye mwana wanswa ulambalele mu dikulwa kiabibulu.

17 Bu bamona wo, bazaikisa mambu mabakambwa mu fimwana fiofio.

18 Babonso bawa mo bayitukwa mu momo mabakambwa kwa mimvungi.

19 Kansi Malia watoma lunda mambu momo mamonso, wayindula mo mu ntim'andi.

20 Mvungi miavutuka, miakembila, miasika Nzambi mu mamonso mabawa ye mabamona, bonso bubakambwa mo.

21 Nana dialumbu bu diamana lunga, mpasi kazengwa, buna nkumbu andi yabikwa Yesu, i yina yabika mbasi, bu kakiyakulwa mu vumu ko.

22 ¶ Lumbu biampedoso au bu bialunga, bonso bwenina nsiku mia Mose, bantombula kuna Yelusalemi mu kunyekula kwa Mfumu,

23 bonso bwasonama mu nsiku mia Mfumu: Wonso mwana wantete wabakala wateka butwa si wabikwa wanlongo kwa Mfumu,

24 ye mu vana nkailu azikwa bonso bwakambwa mu nsiku mia Mfumu: Duka birole vo bana bole bamabembe.

25 ¶ Tala, mu Yelusalemi mwakala muntu, nkumbu andi Simeoni, i muntu walunungu ye wavumi kia Nzambi, wavingila mbombolo a Isaeli. Mpeve yanlongo yakala va yandi.

26 Yandi wasilwa kwa Mpeve yanlongo, vo kamoni lufwa ko, nate ye kakimwena Klisto wa Mfumu.

27 Yandi wayiza mu Mpeve ku kinlongo. Se ye ngudi bu bakotisa Yesu, i fimwana, mpasi bamvangila, bonso bwakala fu kiansiku,

28 buna yandi mpe wantambula va mfwoko zamoko mandi, watonda Nzambi, wavova:

29 Mfumu, bwabu weti yambula sielo kiaku mu yenge bonso bwenina mambu maku.

30 kadi meso mami mamweni mpulusu aku

31 yiwakubikidi va luse luabantu babonsono,

32 i kia kwanzaikusulu kwa bapaïen ye nkembo kwa bantu baku Isaeli.

33 S'andi ye ngudi andi bayitukwa mu mambu mavova mu yandi.

34 Simeoni wabasakumuna, wavova kwa Malia, i ngudi andi: Tala, ndieu wasiwa mbwisi ye ntedimisi ababingi mu Isaeli ye dimbu kina banguswa.

35 —kansi mu waku mwela si mwazokwa sabala— mpasi mabanza mantima miamingi mazaikuswa.

36 ¶ Kwakala Ana, mbikudi wankento, mwan'a Fanueli, mu kanda dia Aseli. Yandi wakala mvu miamingi, bu kakikadila ye bakala diandi mvu nsambodia tuka mu kindumba kiandi,

37 Yandi i fwola dialunga lunana ye mvu ia; kasisa

kinlongo ko, kansi wasadila Nzambi mu mina nsoki ye sambila fuku ye mwini;

38 kina lokula watelama vana, watonda kwa Nzambi, wavova mu yandi kwa babonso bavingila nkudulu a Yelusalemi.

39 ¶ Bu bamanisa mamonso bonso bwenina nsiku mia Mfumu, bavutuka ku Ngalili ku yau mbanza, Nazaleti.

40 ¶ Mwana wakula, wakola, wazala kwa nduenga; nlemvo wa Nzambi wakala va yandi.

41 ¶ S'andi ye ngudi andi bayenda mvu ka mvu ku Yelusalemi mu nkembo apasa.

42 Bu kakala kumi ye mvu miole, babaluka kwau, bonso bwakala fu kiankembo.

43 Bu balungisa bilumbu, bu bavutuka, Yesu, i ntaudi, wasala mu Yelusalemi. s'andi ye ngudi andi ka bazaya bo ko.

44 Babanza, vo wakala mu buka kiau; bayenda nzila yalumbu kiamvimba, bantomba kwa butu biau ye bazayane yau.

45 Kansi bu balembana kunsolula, bavutuka ku Yelusalemi, bantomba.

46 Bwakala lumbu tatu buna bansolula mu kinlongo mukavwanda va kati diaminlongi, wadimba, wabayuvula.

47 Babonso banwa bayitukwa mu zayu kiandi ye mvutulu zandi.

48 Bu bammona, bayitukwa; ngudi andi wavova kwa yandi: Mwana, mu nkiana watuvangidi bobo? Tala, beto ye s'aku tukutombele mu kiadi.

49 Wavova kwa bau: Kadi nki, bu lukuntombanga? Kadi ka luzeyi ko e, vo mfwiti kala mu nzo a S'ami?

50 Ka bazaya mambu makavova kwa bau ko.

51 Yandi wakulumuka yau, wayiza ku Nazaleti, wabatumamana. Ngudi andi watoma lunda mambu mamonso mu ntim'andi.

52 Yesu wakula mu nduenga ye ntela ye nlemvo kwa Nzambi ye kwa bantu.

3 Mu kumi ye mvu wantanu wangiadulu a Kaisali Tibelio, Pontio Pilatu bu kayala mu Yuda, Elode wayala ku Ngalili, Filipino, i mpangi andi, wayala mu Itulaya ye mu nsi a Takoniti, Lisania wayala mu Abilene,

2 Anasi ye Kayafa bu bakala bangudi zanganga, buna mambu ma Nzambi mayiza kwa Yoane, i mwan'a Zakalia, mu nsi yankatu.

3 Yandi wayiza ku nsi yamvimba yazungidila Yodani, wasamuna mbotokolo ampilulu adielu mu ngiambudulu amasumu,

4 bonso bwasonama mu nkand'amambu ma Yesaya, mbikudi: Nding'a-umosi ubokanga mu nsi yankatu: Nakubikeno nzil'a Mfumu, nasungikeno nsoko miandi.

5 Mwamonsono mu nenge-nenge si mwafuluzwa, miongo miamionsono ye bintuntubulu si biabetumunwa, yonso yena yatekalakana si yasungama, nzila zakunkutu si zalenguka;

6 nsuni miamionsono si miamona mpulusu a Nzambi.

7 ¶ I kuma wavovanga kwa makabu mavaika mu botukwa kwa yandi: Lu bana banioka zambalu, nani walulongesele mu tina mu nganzi zakwiza?

8 I kuma luvanga mbutu mifweni mu mpilulu adielu, ka lubadikani vova mu ntima mieno ko: Beto tuena se i Abalahami; kadi mono iluvovele: Nzambi lenda fulukisa bana mu matadi momo kwa Abalahami.

9 Kansi bwabu kiubi kilambalele va mianzi mianti, i diau wonso nti ulembolo buta mbutu miabiza una kwangwa ye tubwa ku tia.

10 ¶ Makabu manyuvula, mavova: Buna bwe tuavanga?

11 Yandi wavutula, wavova kwa bau: Wonso wena binkuti birole, kakaba kwa kondolo kinkuti, wena madia, kavanga bumosi.

12 Mvakusi miayiza mpe mu botukwa, bavova kwa yandi: Nlongi, bwe si tuavanga?

13 Wavova kwa bau: Ka luvakusilani ntalu yayinene ko, kansi yina yiluazengwa.

14 Binwani mpe bianyuvula, biavova; Beto mpe, bwe tuvanga? Wavova kwa bau: Ka lusani ngolo kwa muntu ko, ka lufutisani muntu mu mvumususu ko, luyambula mfutu mieno mialungila.

15 ¶ Bantu bu bavingila, babonsono bayindula mu ntima miau mu Yoane, kani vo yandi i Klisto;

16 buna Yoane wavutula, wavova kwa babonsono: Mono ilubotikanga mu nlangu, weka mu kwiza undutidi mu zingolo, mono kifweni mu kutula nsinga miansampatu zandi ko; yandi si kakulubotika mu Mpeve yanlongo ye mu tia;

17 i yandi wena vevomono mu koko kwandi, mpasi katoma veva vuma kiandi kiampevila ye yonzika mbongo mu lundulu kiandi, kansi mavevolo si kayoka mo ku tia tu ka tuzimi.

18 ¶ I kuma mu mbombodolo zankaka zazingi kasamunina bantu nsamu wambote.

19 Yandi Elode, i nyadi, bu kasembwa kwa yandi mu diambu dia Elodia, i nkazi ampangi andi Filipo, ye mu mamonsono mankaka mambi mavanga Elode,

20 buna wakudikila va ntandu amamonsono diadi mpe: Yandi watudisa Yoane mu boloko.

21 ¶ Bwakala bantu babonsono bu babotukwa, Yesu mpe bu kabotukwa ye sambila, zulu diazibuka,

22 Mpeve yanlongo yakulumuka mu kifwani kiabembe va yandi, mu zulu mwatuka ndinga; Ngeye i mwan'ami, i zolwa kingienina nzolakani.

23 ¶ Yandi kibeni Yesu wakala kani makumatatu mamvu, bu kabadika longu, wabanzulwa, vo i mwan'a Yosefi, wa Eli.

24 wa Matati, wa Levi, wa Maleki, wa Yanai, wa Yosefi,

25 wa Matatia, wa Amosi, wa Nahumi, wa Eseli, wa Nangai,

26 wa Mahati, wa Matatia, wa Simei, wa Yoseki, wa Yoda,

27 wa Yoanani, wa Lesa, wa Zelubabeli, wa Salatieli, wa Neli,

28 wa Maleki, wa Adi, wa Kosami, wa Elemedami, wa Eli,

29 wa Yesu, wa Elieseli, wa Yolimi, wa Matati, wa Levi,

30 wa Simeoni, wa Yuda, wa Yosefi, wa Yonami, wa Eliakimi,

31 wa Melea, wa Mena, wa Matata, wa Natani, wa Davidi,

32 wa Isai, wa Obedi, wa Boasi, wa Sala, wa Nasoni,

33 wa Aminadabi, wa Adamini, wa Alani, wa Heseloni, wa Pelesi, wa Yuda,

34 wa Yakobi, wa Isaki, wa Abalahami, wa Tela, wa Naholi.

35 wa Saluki, wa Lengu, wa Faleki, wa Ebeli, wa Sela,

36 wa Kanani, wa Alafakasadi, wa Semi, wa Noa, wa Lemeki,

37 wa Metusala, wa Hanoki, wa Yaledi, wa Malaleli, wa Kanani,

38 wa Enosi, wa Seti, wa Adami, wa Nzambi.

4 Yesu wazala kwa Mpeve yanlongo, wavutuka tuka ku Yodani, watualwa kwa Mpeve mu nsi yankatu

2 mu makumaia malumbu, bu kavukumunwa kwa nkadi ampemba. Kadia lekwa mu lumbu bina ko; bu biamana, wafwa nsatu.

3 Nkadi ampemba wavova kwa yandi: Vo ngeye i Mwan'a Nzambi, vova kwa tadi diadi, mpasi diakituka dimpa.

4 Yesu wavutula kwa yandi: Diasonama: Muntu kakalanga moyo mu mampa kaka ko.

5 ¶ Yandi wantombula, wansonga bimfumu biabionsono biantoto mu fintangu-ntangu.

6 Nkadi ampemba wavova kwa yandi: Kwa ngeye si yavana lulendo luna lualonsono ye nkembo abiau, kadi mono yayekudulwa lo, ilenda lo vana kwa wonso unzolele.

7 I kuma vo usambila va luse luami, kina kiakionsono kieka kiaku.

8 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Diasonama: Mfumu, Nzambi aku, fwiti sambila, yandi kaka fwiti sadila.

9 Yandi wantuala ku Yelusalemi, wantula va mbat'a-veve kiakinlongo, wavova kwa yandi: Vo ngeye i Mwan'a Nzambi, tuka vava nakitubi va nsi;

10 kadi diasonama: Yandi si kakutumina mbasi zandi mu toma kukeba.

11 ye: Va moko si bakuzangula, kwidi ta sakuba nkutu mu kulu kwaku va tadi.

12 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Diavovwa: Kuvukumuni Mfumu Nzambi aku ko.

13 Nkadi ampemba bu kamana mpukumunu zazonsonono, wankatukila nate ye ntangu yafwana.

14 ¶ Yesu wavutuka mu ngolo za Mpeve ku Ngalili; kumu kiandi kiayenda mu nsi yina yayonsonono kinzungidila.

15 Yandi walonganga mu nzo zau zatukutukunu, wazituswa kwa babonsonono.

16 ¶ Yandi waluaka ku Nazaleti kukakudila. Wakota mu nzo alukutukunu, bonso bwakala fu kiandi mu lumbu kialumingu, watelama mu tanga.

17 Yandi watambukwa nkand'a Yesaya, mbikudi. Bu kamana zingula nkanda, wamona vuma vasonwa:

18 Mpeve ya Mfumu yena va mono, kadi yandi wankusidi mu samuna nsamu wambote kwa bamputu: yandi wamfidisi mu samuna mpulusu kwa zinkole ye mbweno kwa mpofo ye mu tabila baluekuzulwa,

19 mu samuna mvu wa Mfumu ufweni mu tambulwa.

20 Yandi wazinga nkanda, wavutula wo kwa sielo, wavwanda; meso mabantu babonsonono mu nzo alukutukunu mansungamana.

21 Yandi wabadika vova kwa bau: Lumbu ki masonukwa mama mele detila mu matu meno.

22 Babonsonono bantela kimbangi, bayitukwa mu

mambu manlemvo mavaika mu nw'andi, bavova: Ndiona ka i mwan'a Yosefi ko e?

23 Yandi wavova kwa bau: Kedika, lulenda vova ngana yayi kwa mono: Mbuki ukiniakisa. Mamonsoo matuawilu, vo mavengo mu Kapenaumi, navangi mo mwamu nsi aku mpe.

24 Kansi yandi wavova: Kedika mono iluovele: Mbikudi nkutu katomene tambulwanga mu yandi nsi ko.

25 Mu kedika mono iluovele: Mu Isaeli mwakala mafwola mamingi mu lumbu bia Elia, zulu bu diakandama mu mvu ntatu ye ngonda sambanu; mu nsi yayonsoo mwakala nsatu yayingi.

26 Mafwola buna mena, Elia kafiduswa kwa dimosi nkutu ko, kansi kwa fwola diakala mu Salefati mu Sidoni.

27 Mu Isaeli mwakala mfwa miabwazi miamingi mu lumbu bia Elisa, mbikudi; buna bena widi mosi nkutu kaveduswa ko kansi Namani, i mwisi Silia.

28 Babonsoo mu nzo alukutukunu bazala kwa nganzi, bu bawa momo,

29 batelama, bamvaikisa ku mbazi ambanza, bantuala nate ye vana lunenge-nenge luamongo watungulwa mbanz'au, mpasi bannengumuna.

30 Kansi vandi wavioka mu kati ye bau, wayenda kwandi.

31 ¶ Yandi wakulumuka ku Kapenaumi, i mbanz'a Ngalili. Wabalonganga mu lumingu.

32 Bayitukwa mu longi diandi, kadi mambu mandi makala malulendo.

33 ¶ Mu nzo alukutukunu mwakala muntu wakala mpeve yasumuka yambi. Yandi waboka mu ndinga yayinene ye wavova.

34 Engwa Yesu, mwisi Nazaleti, nki adiambu diantuadi tuena beto yaku? Wizidi kutubung'e? Ikuzeyi vo u nani, i Nkwa nlongo wa Nzambi.

35 Yesu wansemba, wavova: Bata nwa, vaika mu yandi. Mpeve yambi yanlumba va kati diau, yavaika mu yandi, ka yamvanga diambu ko.

36 Babonsono bayitukwa, bavovasana, bata: Nki adiambu diodio, kadi mu lulendo ye ngolo katumanga mpeve zasumuka, zivaikanga kwandi?

37 Yandi wayenda makumbu mwamonsono ntini yina yayonsono yakinzungidila kiansi yina.

38 ¶ Yandi watelama mu nzo alukutukunu, wayenda kota mu nzo a Simoni.

Nzitu wa Simoni wankento wasimbwa mu yela kwayuku-yuku beni; banyuvudila yandi.

39 Yandi wanyembamana, wasemba yuku-yuku, diau diansisa. Yandi ntumbu telama, wabasadila.

40 ¶ Ntangu bu yadimina, babonsono bakala mbevo zayela kwampila mu mpila babatuala kwa yandi; wabaniakisa, bu katula moko va muntu muntu.

41 Mpeve zambi mpe zavaika mu babingi, zaboka, zavova: Ngeye i Mwan'a Nzambi. Yandi wasemba zo, kayambula zo zavova ko, bu zazaya, vo yandi i Klisto.

42 ¶ Bu kwakia, yandi wavaika, wayenda ku vuma kiankatu. Makabu mantomba, mayiza kwa yandi, bansimba, mpasi kakatuka mu bau ko.

43 Wavova kwa bau: Kwa mbanza zankaka mfwiti samuna nsamu wambote wakimfumu kia Nzambi, kadi mu diodio yafidusu.

44 Yandi wakala samunanga mu nzo zatukutukunu za Ngalili.

5 Bwakala ndonga yayingi yamfietikisa mu wa mambu ma Nzambi. Yandi watelama va nseko azanga dia Ngenesaleti.

2 Wamona bota biole biakala va nseko azanga; kansi ntambi miambizi miakatuka mu biau, basukula makonde mau.

3 Wakota mu bota, i kina kia Simoni, wanyuvula katatula ye simu finseke-nseke. Yandi waywanda mu bota, walonga makabu.

4 Bu kamana longa, wavova kwa Simoni: Fila kio vena nsina, lutamba makonde meno mu baka mbizi.

5 Simoni wavutula, wavova: Mfumu, tusedi fuku diamvimba, ka tubeki lekwa ko; kansi mu diambu diaku si itamba makonde.

6 Bu bavanga bo, bazungidila kabu diadingi diambizi, kansi makonde mau matiasuka.

7 Balabikisa bayau mu bota kiankaka, mpasi biza kubasadisa. Bayiza, bafuluza bota biabiole, bikutu dimina.

8 Simoni Petelo bu kamona bo, wafukama va maku-ngunu ma Yesu, wavova: Mfumu, unkatukila, kadi mono i nkwa masumu.

9 Kadi ngitukulu yambwila ye babonsoo bakala yandi mu diambu diambakulu ambizi zibabaka,

10 bobo Yakobi mpe ye Yoane, i bana ba Zebedai, bakala kintuadi ye Simoni. Yesu wavova kwa Simoni: Kukalani wonga ko, tuka bwabu si watambanga bantu.

11 Bu batuala bibota ku simu, basisa biabionsono, bannama.

12 ¶ Bwakala bu kakala mu mbanza mosi, tala, muntu wazala kwa bwazi. Bu kamona Yesu, wafukama va zizi, wanlomba, wavova: Mfumu, vo zolele, lenda kumpedisa.

13 Yandi walambula koko, wamvalakana, wavova: Nzolele, navedila kwaku. Bwazi ntumbu kunsisa.

14 Yandi wansikidikisa kakambani dio kwa muntu ko; wenda wakisonga kwa nganga ye nata nkailu mu mpedoso aku, bonso kwasikidikisa Mose mu kimbangi kwa bau.

15 Kansi nsangu zaluta mwangana mu yandi; makabu mamingi makutakana mu wa ye mu niakuswa mu mayela mau.

16 Yandi kibeni wayenda vengumukingi mu nsi zankatu ye sambilanga.

17 ¶ Bwakala lumbu kimosi bu kakala longanga, bafalisi ye nlongi miaminsiku bavwanda vana. Batuka mu mavata mamonsoo ma Ngalili ye Yuda ye Yelusalemi; tulendo tua Mfumu tuakala yandi mu niakisa.

18 Tala, babakala banata va ntanda muntu watila

mianzi, batomba mu kunkotisa ye kuntuala va luse luandi.

19 Bu balembwa solula, bonso bubafwiti kunkotisila mu diambu diandonganga yingi, bamaka va nludi; mu vulu dianludi bankulumuna ye ntanda va kati ye bau, va ntadisi a Yesu.

20 Bu kamona minu kiau, wavova: Muntu, masumu maku mayambudulu.

21 Minsoniki ye bafalisi babadika banza ye vova: Ndieu vovele zintiakulu i nani? Nani lenda yambudila masumu, kansi Nzambi kaka?

22 Yesu wazaya mabanza mau, wavutula, wavova kwa bau: Nki lubenzi mu ntima mieno?

23 Nki kilutidi nayaki-yaki mu vova: Masumu maku mayambudulu, vo mu vova: Telama wadiata?

24 Kansi mpasi luazaya, vo Mwan' amuntu wena lendo kiayambudila masumu va ntoto, wavova kwa watila mianzi: Mono ivovele, telama wabonga ntand'aku wenda ku nzo aku.

25 Yandi ntumbu telama va luse luau, wabonga kikalambalala, wayenda ku nzo andi, wakembila Nzambi.

26 Ngitungulu yabwila babonsono. Bakembila Nzambi, bazala kwa wonga, bavova: Lumbu kiaki tumweni mambu manzena.

27 ¶ Landila momo yandi wavaika, wamona mvakusi, nkumbu andi Levi, wavwanda vavakuswanga, wavova kwa yandi: Undama!

28 Yandi wasisa biabionsono, watelama, wannama.

29 ¶ Levi wanlambisila lambu diadinene mu nzo andi. Muna mwakala ndonga yayingi yamimvakusi ye bantu bankaka bavwanda yau va meza.

30 Bafalisi ye minsoniki miau bavuma kwa nlonguki miandi, bavova: Mu nkiamu ludianza ye nwanga ye mimvakusi ye bankwa masumu?

31 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Bakolele, ka bena nsatu ambuki ko, kansi bena yela.

32 Kiayiza bokila balunungu ko kansi bankwa masumu mu vilula diela.

33 ¶ Bavova kwa yandi: Nlonguki mia Yoane miminanga nsoki ntangu zazingi, basambilanga tusambulu, i bobo nlonguki miabafalisi mpe, kansi miaku midianga ye nwanga.

34 Yesu wavova kwa bau: Kadi lulenda minisa bana banzo andambisa nsoki e, toko diandambisa bu diena yau?

35 Kansi lumbu biakwiza, toko diandambisa bu dikatulu mu bau, bina lumbu si bamina nsoki.

36 ¶ Yandi wabatela ngana mpe: Muntu katiasunanga tende mu mvwatu wampa ye tulanga kio va mvwatu wankulu ko, vo i bobo katiasuni wampa: ye tende kiampa ka kifwanane va wankulu ko.

37 Muntu katulanga vinia kiampa mu makuba mankulu mankanda miabulu ko; kadi vo tudidi kio, buna vinia kiampa si kiadukisa makuba, kiau kibeni si kiateguka ye makuba mabungane.

38 Kansi vinia kiampa kifwiti tulwa mu makuba mampa.

39 Nwini vinia kiankulu, kazolele kiampa ko; kadi vovele: Kiankulu kiena kiabiza.

6 Bwakala mu lumingu, vo yandi wayenda vioki mu via diambongo, nlonguki miandi miadokula nsesa, badia bu bazokuna mio mu moko.

2 Bafalisi bankaka bavova: Mu nkiana luvengi makondolo luvu mu vanga mu lumingu?

3 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Kadi ka luatengi momo mpe ko mavanga Davidi, bu kafwa nsatu yandi kibeni ye bakala yandi?

4 Bonso bukakota mu nzo a Nzambi, wabonga mampa mantala, wadia, wavana mo kwa bakala yandi, i mau makondolo luvu mu diwa kansi kwa banganga kaka.

5 Yandi wavova kwa bau: Mwan'amuntu i mfumu alumingu mpe.

6 ¶ Bwakala mu lumbu kialumingu luankaka, vo yandi wakota mu nzo alukutukunu, walonga. Muna mwakala muntu, koko kwandi kwalubakala kwasioka.

7 Minsoniki ye bafalisi banlangidila, kani kaniakisa mu lumingu, mpasi basolula dibafwiti kumfundila.

8 Yandi wazaya mabanza mau, wavova kwa muntu wakala koko kwasioka: Nanguka watelama vava va kati. Wananguka, watelama.

9 Yesu wavova kwa bau: Mono iluyuvudi, vo bwena luve mu lumingu mu vanga mambote vo mu vanga mambi mu vulusa mwela vo mu bunga wo?

10 Yandi watala babonsono, wavova kwa muntu: Lambula koko kwaku. Yandi wavanga bo; koko kwandi kwaniaka.

11 Bau bazala kwa nganzi, bamokasana mu dina dibafwiti vanga kwa Yesu.

12 ¶ Bwakala lumbu biabina yandi wayenda kuna mongo mu sambila, fuku diamvimba kakala kuna ye sambila Nzambi.

13 Bu kwakia, wabokila nlonguki miandi, wasola kumi ye bole bakavana nkumbu zintumwa mpe.

14 Simoni, ukabika nkumbu Petelo mpe, ye Andele, i mpangi andi, ye Yakobi ye Yoane ye Filipo ye Batolomai

15 ye Matai ye Toma ye Yakobi, i mwan'a Alafai, ye Simoni, ubikwanga Zelote,

16 ye Yuda, i mwan'a Yakobi, ye Yuda Iskalioti wayika nyekudi.

17 Yandi wakulumuka yau, watelama va vuma kiale-ndumuka ye kabu diadingi dianlonguki miandi; ndonga yayingi yabantu yatuka mu nsi yayonsono ya Yuda ye Yelusalemi ye Tilo ye Sidoni mena ku mbu; bayiza mu kunwa ye mu niakuswa mu mayela mau;

18 bakwamuswa kwa mpeve zasumuka basaduswa mpe.

19 Ndonga yayonsono yantomba mu kunvalakana, kadi ngolo zavaika mu yandi ye zaniakisa babonsono.

20 ¶ Yandi kibeni wasendula meso kwa nlonguki

miandi, wavova: Mayangi mena yeno, lu bamputu' kadi kimfumu kia Nzambi i kieno.

21 Mayangi mena yeno lufwanga nsatu bwabu, kadi si luayukuta. Mayangi mena yeno ludilanga bwabu, kadi beno si luaseva.

22 Mayangi mena yeno, bantu bu bakulubelanga ye vangulanga ye devanga ye vetanga nkumbu zeno bonso vo zambi mu diambu dia Mwan' amuntu.

23 Kina lumbu lukala kiese, ludumuzuka, kadi tala, nsendo eno wena waunene mu zulu, kadi i bobo bwavanga mase mau kwa bambikudi.

24 ¶ Kansi engwa beno, lu bamvwama, kadi luakjta-mbudidi mbombolo eno.

25 Engwa beno luyukutidi bwabu, kadi si luafwa nsatu. Engwa beno lusevanga bwabu, kadi si luakala kiadi ye dila.

26 Engwa beno, bantu babonsono bu bakuluvovilanga mabiza, kadi bobo mpe bwavanga mase mau kwa mbikudi mialuvunu.

27 ¶ Kansi beno luwanga, mono iluvovele: Luzolanga ntantu mieno, luvangila bantu bakulubelanga bwabiza.

28 Lusakumunanga bakulusinganga, lusambidilanga bakuluvwezanga.

29 Ukubendi va mpeng'antu, untambila yankaka; bongele yunga kiaku, kunyiminani kinkuti kiaku mpe ko.

30 Wonso ukulombele, umvana; bongele biaku, kunlombani bio diaka ko.

31 Bonso buluzolele, vo bantu bakuluvangila, i buna lubavangila mpe.

32 Vo luzolanga bakuluzolanga, nki amatondo mena yeno? Kadi bankwa masumu mizolanga bakubazolanga mpe.

33 Vo luvanganga bwambote kwa bakuluvangilanga bwambote, nki amatondo mena yeno? Bankwa masumu mivanganga bumosi mpe.

34 Vo lusompisanga kwa bau balusilanga yuvu kiata-mbula bio diaka, nki amatondo mena yeno? Bankwa

masumu misompisanga kwa bankwa masumu mpe, mpasi batambula bio nadede diaka.

35 Kansi luzolanga ntantu mieno, luvanganga bwambote, lusompisanga, ka ludimbudilani muntu vuvu ko, ye nsendo eno si wakala wawingi, si luakala bana ba Mpungu Tulendo, kadi yandi wena wanlembami kwa batondulanga ye bambi.

36 ¶ Lukalanga bankwa nkenda bonso S'eno i nkwa nkenda.

37 Ka lufundisani ko, ye beno ka luna funduswa nkutu ko, ka lubedisani ko, ye beno ka luna beduswa nkutu ko, luyambudila, ye beno luna yambudulwa.

38 Luvana, ye beno si luavewa, tezo kiabiza, kiakomwa kianikuswa, kiasampa si bakuluvana mu nkata zeno; kadi tezo kilutezilanga luna kio tezulwa diaka.

39 ¶ Yandi wata ngana kwa bau: Kadi mpofo lenda tuadisa mpofo? Kadi babole ka babwe mu bulu ko e?

40 Nlonguki kalutidi nlongi andi ko, kadi wonso walunga si kakala bonso nlongi andi.

41 ¶ Kansi mu nkiamo mweni lufumfuta luena mu disu diampangi aku, kansi mbangu wena mu diaku disu kumweni wo ko?

42 Bwe lenda vova kwa mpangi aku: Mpangi, ungiambula yakatula lufumfuta luena mu disu diaku, ngeye kibeni bu kumweni mbangu wena mu diaku disu ko? U disu ku nsi alukaya, teka katula mbangu mu disu diaku, buna si watoma mona mu katula lufumfuta luena mu disu diampangi aku.

43 Kadi ka mwenani nti wabiza ubutanga mbutu miambi ko; diaka: ka mwenani nti wambi ubutanga mbutu miabiza ko.

44 Kadi nti nti uzayakene mu mbutu miandi. Ka bavelanga kuyu mu nsende ko, ka bavelanga mbutu miavinia mu nti ampanga ko.

45 Muntu wambote uvaikisanga mambote mu mayudukwa mambote mantima, wambi uvaikisanga mambi mu ntima wambi, kadi nw'andi uvovanga mazedo mu ntima.

46 ¶ Mu nkiana lukumbikanga Mfumu, Mfumu, kansi ka luvanganga maivovanga ko?

47 ¶ Wonso ukwizanga kwa mono ye wanga mambu mami ye vanganga mo, ikulusonga ukafwanane.

48 Yandi fwanane ye muntu weti tunga nzo, watima, wasinisa, wasa lufulu va tadi, kansi mbukila bu yayiza ye nkuka yaniekama mu nzo yoyo, yalembana nikusa yo, kadi yatoma tungwa.

49 Kansi uwanga ye kavanganga mo ko fwanane ye muntu watunga nzo va ntoto, yakondwa lufulu; nkuka yaniekama, yau ntumbu tuluka; ntulukulu anzo yoyo yayinene yakala.

7 Bu kamana mambu mandi mamonsono mu matu mabantu, wakota mu Kapenaumi.

2 ¶ Nang'ankuluntu abinwani ukamwena yindu diadingi wakala bela, lukufi ye fwa.

3 Bu kawa mu Yesu, wafidisa ngudi zankaka zabantu ba Yudayo kwa yandi, banyuvula kiza niakisa nang'andi.

4 Bu baluaka kwa Yesu, banleba beni, bavova: Yandi fwanane wamvangila bo,

5 kadi uzolanga kanda adieto, yandi kibeni watutungisila nzo alukutukunu.

6 Yesu wayenda yau. Kansi bu kakiluakila lukufi ye nzo, nkuluntu abinwani wafidisa bakundi, bavova: Mfumu, kukivangani mpasi ko, kadi kifweni ko, vo una kota ku nsi anludi ami.

7 I kuma mono mpe kibenzi ko, vo mfweni mu kwiza kwa ngeye, kansi vova diambu, ye sielo kiami kinieki.

8 Kadi mono mpe i muntu yatulwa ku nsi alulendo, ngiena binwani bi iyalanga, mpovele kwa mosi: Wenda, wele kwandi; kwa wankaka: Wiza, wizidi kwandi; kwa nang'ami: Vanga kiaki, vengi kio kwandi.

9 Yesu bu kawa momo, wayitukwa mu yandi, wabangumuka, wavova kwa bantu bannama: Mono iluvovele: Mu Israeli nkutu kiasolole minu kiampila yoyo mu nene ko.

10 Bafiduswa bavutuka ku nzo, bamona nanga nieki.

11 ¶ Bwakala lumbu kialanda yandi wayenda ku mbanza yibikwanga Naini; nlonguki miandi miamingi ye ndonga yayingi bayenda yandi.

12 Kansi bu kafinangana ye mwelo ambanza, tala, wafwa wanatwa, i mwana una umosi kaka wangudi andi. yandi i fwola; ndonga yayingi yabisi vata yakala yandi.

13 Mfumu bu kammona, wamfwila nkenda, wavova kwa yandi: Kudilani ko.

14 Yandi wafinangana, wavalakana natunu, banata basimpama. Yandi wavova: Toko, mono ivovele: Telama!

15 Wafwa wavumbuka, wabadika vova. Yandi wamvana kwa ngudi andi.

16 Wonga wabwila babonsono, bakembila Nzambi, bavova: Mbikudi waunene utonganene mu beto, Nzambi tedi kwa bantu bandi.

17 Diambu diodio diatenguka mu yandi mu nsi yayonsono ya Yuda ye yina yayonsono yakinzungidila.

18 ¶ Nlonguki mia Yoane miankamba momo mamonsono.

19 Yoane watela nlonguki miandi mirole mbila, wabafidisa kwa Mfumu, wavova; Ngeye i ndiena una kwiz'e, evo tuna vingila wankak'e?

20 Kansi babakala bu baluaka kwa yandi, bavova: Yoane Mbotiki utufidisi kwa ngeye, vovele; Ngeye i ndiena una kwiz'e, evo tuna vingila wankak'e?

21 Kina lokula yandi waniakisa babingi mu mayela ye miangala ye mpeve zambi, babingi bafwa meso kakaila mbweno.

22 Yandi wavutula, wavova kwa bau: Luenda luakamba Yoane maluwamweni ye maluwawilu: Mpofo zimonga, bafwa malu badiatanga, mfwa miabwazi baveduswanga, bafwa matu bawanga, bafwa bafulukuswanga, bamputu basamununwanga nsamu wambote.

23 Mayangi mena ye wonso ulembolo kuntela sakuba.

24 ¶ Kansi ntumwa za Yoane bu bakatuka yandi

wabadika vova mu Yoane kwa makabu: Nki luayenda tala mu nsi yankatu? Kani tutu dinikuswanga kwa mpevi e?

25 Kansi nki luayenda mona? Kani muntu uvwata-nga mwatu mianalebelebi e? Tala, bavwatanga mwatu miankembo ye batanga kindiafu bena mu mavula makitinu.

26 Kansi nki luayenda mona? Kani mbikudi? Inga, mono iluovele: Lutidi mbikudi mpe.

27 Yandi i ndiena wasonukunwa: Tala, mono ifidisa ntumwa ani ku ntual'azizi kiaku. Yandi si kakubika nzil'aku ku ntual'aku.

28 Mono iluovele: Mu bau babutwa kwa bakento ka mwenani mbikudi ulutidi Yoane mu nene ko; kansi wena wauke mu kimfumu kia Nzambi lutidi yandi.

29 Bantu babonsono, ye mimvakusi bu bawa yandi, banungisa Nzambi, kadi bakibotukulwa mu mbotokolo a Yoane.

30 Bafalisi ye nluke miansiku bakukikabikisila lukanu lua Nzambi, ka babotukwa kwa yandi ko.

31 ¶ Buna mu nki si yafwanikisa bantu bambandu yayi? Bafwanakene ye nki?

32 Bafwanane ye bana bavwendi va zandu, babokasana-nga, bavovanga: Tualusikidi pitulu, kansi beno ka lukini, tualubongele nkunga, kansi beno ka ludidi.

33 Kadi Yoane Mbotiki wayizidi, kansi kadianga mampa ko, kanwanga vinia ko; kansi luovele: Mpeve yambi yena yandi.

34 Mwan'amuntu wayizidi, udianga ye nwanga, kansi luovele: Tala, muntu wowo, nkwa kindiafu, nwe avinia, nkundi amimvakusi ye bankwa masumu!

35 Nduenga zinunguswa kwa bana bandi babonsono.

36 ¶ Mfalisi mosi wanyuvula kadia yandi. Buna wakota mu nzo amfalisi, wavwanda va meza.

37 Tala nkento, i nkwa masumu, wakala mu mbanza. Wazaya, vo yandi vwendi va meza mu nzo amfalisi, wabonga mbwat'amazi mansunga,

38 watelama ku nima va malu mandi, wadila, wabadika bodisa malu mandi mu mansanga, wakunguna mo mu nsuki zandi, wafibuzula malu mandi, wakusa mo mazi.

39 Mfalisi wantumisa bu kamona bo, wavova mu ntim'andi: Ndieu, vo i mbikudi, nga zeyi nani ye nki ampil'ankento wowo umvalakene, vo yandi i nkwa masumu.

40 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Simoni, diambu diena yami mu vova kwa ngeye. Yandi wavova: Nlongi, navovi.

41 Nsompisi wadiwa mfuka kwa bantu bole. Umosi wadia mfuka nkama tanu zadenali, kansi wankaka makumatanu.

42 Bu bakondwa kiamfutila, wabayambudila babole. Buna nani mu bau lutidi kunzola?

43 Simoni wavutula, wavova; Mbenzi ndiena waluta yambudulwa. Wavova kwa yandi: Ngeye tomene zenga.

44 Bu kabangumuka kwa nkento, wavova kwa Simoni: Mweni nkento wau e? Mono nkotele mu yaku nzo, kumpeni nlangu mu malu mami ko, kansi ndieu bodese malu mami mu mansanga mandi ye kunguni mo mu nsuki zandi.

45 Ngeye kumfibidi ko, kansi ndieu tuka nkotele kalembolo fiba malu mami ko.

46 Ngeye kukusidi ntu ami mazi ko, kansi ndieu kusidi malu mami mu mazi mansunga.

47 I kuma mono ivovele: Ndieu yambudulu masumu mandi mamingi, kadi zolele kwakwingi. Kansi yambudulu mafuma, zolele kwafuma.

48 Wavova kwa yandi: Masumu maku mayambudulu.

49 Bavwanda yandi va meza babadika vovasana: Ndieu i nani uyambudilanga masumu mpe?

50 Kansi yandi wavova kwa nkento: Minu kiaku kikuvulusi; wenda mu yenge.

8 Fintama-ntama bwakala yandi wayenda yendingi mu mbanza ka mbanza ye vata ka vata, wasamunanga, wakambanga nsamu wambote wakimfumu kia Nzambi, kumi ye zole bakala yandi,

2 ye bakento bankaka baniakuswa mu mpeve zambi ye kimbevo, i Malia ubikwanga mwisi Mangadala, wavai-kusulwa mpeve nsambodia zambi,

3 ye Yoana, i nkazi a Kusa, i nkebi alekwa bia Elode, ye Susana ye bankaka babingi bansadila mu mbongo zau.

4 ¶ Ndonga yayingi yakutakana, bisi mbanza ka mbanza mpe bayiza kwa yandi, wavova mu ngana:

5 Nkuni wayenda kuni mbongo andi. Bu kakuna, yankaka yabwa va sambwa nzila, yadiatukuswa, nuni zazulu zadia yo.

6 Yankaka yabwa va tadi, bu yamana kula, yayuma, kadi ka yakala nayululu ko.

7 Yankaka yabwa mu mpanga, mpanga zamenina va mosi, zafietikisa yo.

8 Yankaka yabwa mu ntoto wena wabiza, yakula, yabuta mbutu nkama-nkama. Bu kamona mo vova, waboka: Wena matu mangwila, bika kawa.

9 ¶ Nlonguki miandi mianyuvula, bonso bwenina ngana yoyo.

10 Wavova: Beno luavewa mu zaya mansweki makimfumu kia Nzambi, kansi kwa bankaka mu zingana, bamonanga, ka bidi mona, bawanga, ka bidi zaya.

11 Kansi ngana i yayi: Mbongo i mambu ma Nzambi.

12 Bau va sambwa nzila, i bau bawanga; buna nkadi ampemba ukwizanga ye zionanga mambu mu ntima miao, ka bidi leka minu ye vuluswa.

13 Bau va tadi, i bau batambulanga mambu mu kiese, bu bawanga mo; baba ka bena mianzi ko, balekanga minu ntangu yafiuma, mu ntangu ampukumunu basotukanga.

14 Yabwa mu mpanga, i baba bawa, mboki bakatukanga, bafietukuswanga kwa mayindu ye kimvwama ye nienzi biazingu kiaki, ka bayedisanga lekwa ko.

15 Bau mu ntoto wabiza, i baba, bakebanga mambu mu ntima wabiza ye wambote, bu bawanga mo, babutanga mbutu mu ntatumunu.

16 ¶ Kwikidi mwinda, kaswekanga wo ku nsi awumbwa vo tulanga wo ku nsi antanda ko; kansi tulanga wo mu kebolo kiamwinda, mpasi bakotanga bamona kia.

17 Kadı ka mwenani lekwa kiaswekwa ko kilembolo monika, ka kialakukwa ko kilembolo zayakana ye kwiza ku monika.

18 I diau lutala bonso buluwanga, kadi wonso beki si kavewa, u ka ubeki kc si kazionwa mpe kikabenzi, vo kiena yandi.

19 ¶ Ngudi andi ye mpangi zandi bayiza kwa yandi, kansi balembana kumfinangana mu diambu diandonganga yayingi.

20 Kansi yandi wakambwa: Ngudi aku ye mpangi zaku batelamene ku mbazi, bazolele kumona.

21 Wavutula, wavova kwa bau: Ngudi ami ye mpangi zambi i bau bawanga mambu ma Nzambi ye vanganga mo.

22 ¶ Bwakala lumbu kiankaka mu ntangu yina, vo yandi wakota mu bota yandi kibeni ye nlonguki miandi. wavova kwa bau: Bika tuasabuka kuna simu diazanga; banunguna.

23 Bu basabuka, waleka tulu. Tembo kiayiza mu zanga, bota kiazala kwa nlangu, bamona nsisi.

24 Bayenda kunsikimisa, bavova: Mfumu, Mfumu, tubungane. Kansi yandi wasikama, wasemba mpeve ye mayo manlangu; bialembwa, mwakala napi.

25 Wavova kwa bau: Minu kieno kwe kiena? Bakala wonga, bayitukwa, bavovasana: Kadi ndieu i nani utumanga zimpeve ye nlangu, ye bikuntumamananga?

26 ¶ Basabuka ku nsi abisi Ngelasa yitalane ye Ngalili.

27 Bu katombuka va nseko, buna bakala diankika diatuka mu mbanza, diakala mpeve zambi; ntama yayingi kavweti nlele ko; kakedi mu nzo ko kansi mu zindiamu.

28 Bu kamona Yesu, waboka, wafukama kwa yandi, wavova mu ndinga yayinene: Yesu, Mwan'a Nzambi Mpungu, beto yaku nki adiambu tuena? Ilombele, kunkwamisani ko.

29 Kadi yandi wakamba mpeve yasumuka yavaika mu muntu: kadi ntangu zazingi yantukuna: wakangwa mu tuvambu ye mbienga, wakengwa; watabula bikakangwa, wayenduswa kwa mpeve yambi ku nsi zankatu.

30 Yesu wanyuvula, wavova: Nkumbu aku nani? Yandi wavova: Lengio, kadi mpeve zazingi zambi zamana kunkota.

31 Zau zambombidila katuma zo zenda ku benga ko.

32 Kansi vana vakala kamba diangulu zazingi zadila va mongo; zambombidila kayambula zakota mu zau. Wayambula zo.

33 Mpeve zambi zavaika mu muntu, zakota mu zingulu; kamba dianengumuka mu lunenge-nenge ku zanga, dianwa minkionkio.

34 Badikila zo, bu bamona mavengo, batina, bakamba mo mu mbanza ye mu mayinza.

35 Bau bavaika mu mona buvengo; bayiza kwa Yesu, babwana muntu uvaikidi mpeve zambi, vweti minlele ye luengele, vwendi va malu ma Yesu. Bakala wonga.

36 Bamona bo babakamba, bonso bwavulusulwa muntu wakala mpeve zambi.

37 Kabu diadjonsono diantini zazungidila nsi a Ngelasa banyuvula kakatuka mu bau, kadi babwilwa wonga wangolo. Yandi kibeni wakota mu bota, wavutuka.

38 Kansi bakala diavaika mpeve zambi dianlomba kanyambula kakala yandi, kansi wansindika, wavova:

39 Vutuka ku nzo aku wakamba mambu mamane makuvangidi Nzambi. Yandi wayenda wasamunanga mu mbanza yayonsono mambu mamane mamvangila Yesu.

40 ¶ Bwakala Yesu bu kavutuka, ndonga yantambula, kadi babonsono bakedi kumvingilanga.

41 Tala, bakala, nkumbu andi Yailo, i nkuluntu anzo alukutukunu, wayiza fukama va malu ma Yesu, wambo-mbidila kakota mu nzo andi.

42 Kadi yandi wakala mwana umosi kaka wankento wakala kumi ye mvu miole, wakala lukufi ye fwa. Bu kayenda kuna, makabu mamfietikisa beni.

43 ¶ Nkento wakala nkubu kumi ye mvu miole, wamanisi mbongo zandi zazonsono zamvukila kwa mimbuki, kansi kalendi niakuswa kwa muntu ko,

44 yandi wayiza ku manima, wavalakana zamba kiamwatu andi, buna nkubu ntumbu kamuka.

45 Yesu wavova: Nani umpalakene? Babonsono bu bakala nkalu, Petelo ye bakala yandi bavova: Mfumu, makabu makufietikisanga ye kuniemininanga beni.

46 Kansi Yesu wavova: Mosi umpalakene, kadi nzezi, vo ngolo zimpaikidi.

47 Nkento bu kamona, vo walembana swama, wayiza zakamingi, wafukama kwa yandi, wakamba va luse luabantu babonsono bila kikamvalakanana ye bonso bukaniakina nawu.

48 Wavova kwa yandi: Mwana, minu kiaku kikuwulusi. Wenda mu yenge.

49 ¶ Bu kavova, muntu watuka kwa nkuluntu anzo alukutukunu wayiza, wavova kwa yandi: Mwan'aku wankento ufwidi; kusani nlongi mpasi diaka ko.

50 Kansi Yesu bu kawa mo, wavutula kwa yandi: Kukalani wonga ko. Leka minu kaka, si kavuluswa.

51 Bu kakota mu nzo, kayambula muntu kakota yandi ko, kansi Petelo ye Yoane ye Yakobi ye se diamwana ye ngudi.

52 Babonsono bandila, bambandila ntulu. Kansi yandi wavova: Ka ludilani ko; kafwidi ko, kansi lele.

53 Bansevila bu bazaya, vo fwidi.

54 Kansi yandi wasimba koko kwandi, waboka, wavova: Ntaudi, telama!

55 Mpeve andi yavutuka, yandi ntumbu telama. Wakamba bamvana dia.

56 S'andi ye ngudi andi bayitukwa beni; wabasikidikiisa, ka bidi kamba muntu mavengo.

9 Yandi wakutikisa kumi ye zole mu mbila, wabavana ngolo ye lulendo mu mpeve zazonsono zambi ye mu niakisa mayela.

2 Wabafidisa mu samuna kimfumu kia Nzambi ye mu niakisa.

3 Wavova kwa bau: Ka lunatani lekwa mu nzila ko, ka nkawa ko, ka nkutu ko, ka dia ko, ka palata ko; ka lukalani binkuti biole biole ko.

4 Yonso nzo yilukotele, lukala muna; muna lunangukina.

5 Bonso balembolo kulutambula, bu lukatukidi mu mbanza yina, lukubula mfumfuta mu malu meno mu kimbangi kwa bau.

6 Bayenda, bavioka mu vata ka vata, basamunanga nsamu wambote, baniakisanga mwamonsono.

7 ¶ Elode, i nyadi, wawa mamonsono mavangwa. Wabwa kidunga beni, kadi bankaka bavova: Yoane wafulukidi mu bafwa.

8 kansi bankaka vo: Elia wamonekene; bankaka vo: Mbikudi mu bakulu wafulukidi.

9 Elode wavova: Mono yazengisa kwami ntu a Yoane, kansi ndiona uyawilu mambu mampila yoyo i nani? Yandi watomba mu kummona.

10 ¶ Ntumwa zavutuka, zankamba mamonsono mabavanga. Yandi wababonga, wayenda ku nenga ku mbanza yibikwanga Betesaida.

11 Makabu bu mazaya bo, bannama. Yandi wabatabwula, wavova kwa bau mu kimfumu kia Nzambi; waniakisa bakala nsatu aniakuswa.

12 Lumbu kiabadika suka; kumi ye zole bayiza, bavova kwa yandi: Sindika ndonga, benda ku mavata ye mayinza makinzungidila mu leka ye baka madia, kadi mwamu mu nsi yankatu tuena.

13 Wavova kwa bau: Lubavana dia beno kibeni.

Bavova: Ka tubeki biankaka ko, kansi mampa matanu ye mbizi zole, vo ka tukwenda sumbila bantu baba babonsono madia ko.

14 Bakala kani vo mafunda matanu mababakala. Kansi yandi wavova kwa nlonguki miandi: Lubasa bavwanda mabudi-mabudi, makumatanumatanu.

15 Bavanga bo, basa babonsono bavwanda.

16 Yandi wabonga mampa matanu. ye mbizi zole, watala ku zulu, wasakumuna bio, wabukuna, wavana kwa minlonguki, mpasi batula kwa ndonga.

17 Badia, bayukuta babonsono; mansadusulwa mau matotwa kumi ye mpidi zole zabibuku.

18 ¶ Bwakala bu kasambila yandi kwandi kaka, nlonguki miandi miakala yandi, yandi wabayuvula, wavova: Makabu mavovele, vo mono i nani?

19 Bavutula, bavova: Yoane Mbotiki, kansi bankaka vo: Elia, bankaka vo: Mbikudi mu bakulu wafulukidi.

20 Yandi wavova kwa bau: Kansi beno luvovele, vo mono i nani? Petelo wavutula, wavova: Klisto wa Nzambi.

21 Yandi wabasemba, wabasikidikisa, ka bidi mo kamba kwa muntu.

22 Wavova: Mwan'amuntu si kalungwa kwakwingi ye niafunwa kwa bangudi zabantu ye kwa bangudi zanganga ye minsoniki ye vondwa, mu lumbu kiantatu si kafulukuswa.

23 ¶ Yandi wavova kwa babonsono: Vo muntu zolele nama ku nim'ami, kakikadila nkalu, kabonga kulunsi diandi lumbu ka lumbu, kandama,

24 kadi wonso zolele vulusa mwel'andi, vidisi wo, kansi vidisi mwel'andi mu diambu diami, vulusi wo.

25 Kadi muntu bwe katoma nitu, vo vengi nza yamvimba ndandu, kansi ukukividisa vo kukizimbisa?

26 Kadi wonso fwidi nsoni mu mono ye mu mambu mami, yandi si kafwilwa nsoni kwa Mwan'amuntu, bu kizidi mu nkembo andi ye wa Se ye wambasi zanlongo.

27 Kedika mono iluvovele: Mu batelamene vava

bankaka ka babimbi lufwa nkutu ko, nate ye bamona kimfumu kia Nzambi.

28 ¶ Bwakala kani nana dialumbu landila mambu momo, wabonga Petelo ye Yoane ye Yakobi, wabaluka vana mongo mu sambila.

29 Bu kakala sambilanga, ntadulu azizi kiandi yakitulwa, mwatu andi weka wampembe ye wacema.

30 Tala, babakala bole bamoka yandi, i Mose ye Elia;

31 bamonika mu nkembo, bavova mu lukatukulu luandi lukakana lungisa mu Yelusalemi.

32 Petelo ye bakala yandi bakala nandende kwa tulu; kansi bu bamana sikama, bamona nkembo andi ye babakala bole batelamene yandi.

33 Bwakala bu bavambana ye yandi, Petelo wavova kwa Yesu: Mfumu, bwabiza bu tuena vava. Tuavangano mafwokula matatu, dimosi kwa ngeye, dimosi kwa Mose, dimosi kwa Elia. Kazaya makavova ko.

34 Bu kavova mo, tuti diayiza kubayitalalala. Bakala wonga, bu bakota mu tuti.

35 Mu tuti mwatuka ndinga yavova: Ndieu i mwan'ami wazolwa; lunwila.

36 Ndinga bu yayiza, Yesu wamonwa yandi kwandi kaka. Badingama; mu bina lumbu ka bakamba muntu lekwa kibamona ko.

37 ¶ Bwakala lumbu kialanda, bu bamana kulumuka mu mongo, ndonga yayingi yankika.

38 Tala, muntu mu makabu waboka, wavova: Nlongi, ilombele: sa tala mwan'ami wabakala; kadi i mwan'ami mosi wowo kaka.

39 Tala, mpeve yikumbakanga, yandi ntumbu boka, yikuntuntumunanga, mafulufulu nkutu mavaikanga, mu mpasi yikunkatukilanga, bu yikunluekuzulanga.

40 Mono ngiuvudingi nlonguki miaku bavaikisa yo, kansi balembane.

41 Yesu wavutula, wavova: U mbandu yikondolo minu ye yamvilangani! ntama kwa ikala yeno ye kuluvidila? Tuala mwan'aku vava

42 Bu keti kwiza, mpeve yambi yanlumba, yantu-ntumuna. Yesu wasemba mpeve yasumuka, waniakisa ntaudi, wamvutula kwa s'andi.

43 Babonsono bayitukwa mu nene kwa Nzambi.

¶ Babonsono bu bayitukwa mu mamonsono makavanga, wavova kwa nlonguki miandi:

44 Lutoma wa mambu momo mu matu meno; kadi Mwan'amuntu si kayekulwa mu moko mabantu.

45 Kansi ka bazaya mpova yoyo ko, yakala yansweki kwa bau, ka bidi yo visa; batina kunyuvula mu mpova yoyo.

46 ¶ Mpaka zabwa mu bau, kani nani lutidi mu nene mu bau.

47 Yesu wamona mabanza mantima miau, wabonga fimwana-mwana, watula fio va lueka luandi,

48 wavova kwa bau: Wonso tambudi fimwana-mwana fiafi mu nkumbu ami, yandi untambudi; wonso untambudi, tambudi wamfidisa; kadi wonso ulutidi mu ke mu beno babonsono, yandi waunene.

49 ¶ Yoane wavutula, wavova; Mfumu, tuamweni muntu wavaikisi mpeve zambi mu nkumbu aku; beto tuankanikina, kadi kakutunamanga ko.

50 Kansi Yesu wavova kwa yandi: Ka lunkanikinani ko; kadi wonso ulembolo kulukadila kitantu, yandi i wayeno.

51 ¶ Bwakala lumbu biambalukulu andi bu biakala mu lunga, yandi watadisa zizi kiandi mu kwenda ku Yelusalemi;

52 wafidisa ntumwa ku ntual'azizi kiandi. Bayenda, bakota mu mbanz'abisi Samalia mu kunkubikila.

53 Bau ka bantambula ko, kadi zizi kiandi kiatadisa kuna Yelusalemi.

54 Minlonguki Yakobi ye Yoane bu bamona bo, bavova: Mfumu, zolele kwaku tuakamba tia tuasotuka mu zulu mu kubabung'e?

55 Yandi wabangumuka, wabasemba.

56 Bayenda ku vata diankaka.

57 ¶ Bu bayenda mu nzila, muntu wavova kwa yandi: Mono ikunama konso kuukwenda.

58 Yesu wavova kwa yandi: Mbulu zena minluka, nuni zazulu zena leko biau, kansi Mwan' amuntu kabeki vakayekika ntu andi ko.

59 Wavova kwa muntu wankaka: Undama. Kansi yandi wavova: Ungiambula yateka kwenda zika s'ami.

60 Wavova kwa yandi: Bika bafwa bazika bafwa bayau kibeni, kansi ngeye, wenda kwaku ye samuna kimfumu kia Nzambi mwamonsono.

61 Muntu wankaka wavova mpe: Mfumu, mono yakunama, kansi ungiambula yateka sisa mbote kwa bena mu nzo ami.

62 Yesu wavova kwa yandi: Widi muntu nkutu usidi koko kwandi va nsengo ye tedi ku nima kafwanane mu kimfumu kia Nzambi ko.

10 Landila momo Mfumu watumba lusambodia luankaka mpe, wabafidisa bole bole ku ntual'azizi kiandi ku mbanza zazonsono ye muma mwamonsono mukakana luaka.

2 Wavova kwa bau: Ngionzoko yena yayingi, kansi bisadi biafuma. I diau lulomba kwa mfumu angionzoko katuma bisadi mu ngionzoko andi.

3 Luenda; tala, mono ilufidisi bonso bana bamameme mu kati diabamevwa.

4 Ka lunatani lukobe luabivanza ko, ka nkutu ko, ka nsampatu ko; ka lukambani mbote kwa muntu mu nzila ko.

5 Kansi yonso nzo yilukotele, luteka vova: Yenge kwa nzo yayi!

6 Vo muna mwena mwan'ayenge, yenge kieno si kiakala va yandi, kansi vo ka bwa ko, si kiavutuka kwa beno.

7 Lukalanga mu nzo yayina, ludianga ye nwanga bibavananga, kadi sadi kifwanane ye mfutu andi. Ka luendani koti nzo ka nzo ko.

8 Yonso mbanza yilukotele ye balutambudi, ludia bionso biluatudulwa.

9 Luniakisa mbevo zena muna, luvova kwa bau: Kimfumu kia Nzambi kifinamene yeno.

10 Yonso mbanza yilukotele ye balembolo kulutambula, luvaika mu nzila zau, luvova;

11 Mafundu-fundu mambanz'eno manamamene mü malu meto tulukubudidi mo, kansi luzaya, vo kimfumu kia Nzambi kifinamene.

12 Mono iluvovele, vo mu kina lumbu mbanza yina si yaluta Sodoma mu mona mpasi.

13 ¶ Engwa ngeye, Kolazi, engwa ngeye, Betesaida! Kadi vo mu Tilo ye Sidoni mwavangwa tulendo toto tuavengo mu beno, nga ntama bavwendi mu makuba mangoto ye bombe ye bavludi diela.

14 Kansi beno si lualutila Tilo ye Sidoni mu mona mpasi mu mfundusu.

15 Ngeye Kapenaumi, si wazangulwa nate ye ku zulu e? Ngeye si wakulumunwa nate ye ku nsi abafwa.

16 Wonso ukuluwanga, ukungwanga; ukulutingunanga, ukuntingunanga, kansi ukuntingunanga, tinguni wamfidisa.

17 ¶ Lusambodia bavutuka mu kiese, bavova; Mfumu, mpeve zambi mpe zikututumamananga mu nkumbu aku.

18 Yandi wavova kwa bau: Mono yamweni Satana wasotokene mu zulu bonso luvezomo.

19 Tala, mono yaluvuni lulendo luadiatila zinioka ye zinkutu ye mu tulendo tuatonsono tuantantu, lekwa nkutu ka kikulubivisa ko.

20 Kansi ka luyangalalani mu diadi ko, vo mpeve zambi zikulutumamananga; luyangalala, nkumbu zeno bu zasonama mu mazulu.

21 ¶ Lokula kina wayangalala mu Mpeve yanlongo, wavova: Mono ikutondele Tata, Mfumu azulu ye ntoto, kadi ngeye waswekele momo kwa bankwa nduenga ye zayu, kansi wazaikisi mo kwa bakinswa. Inga, Tata; kadi bobo bwakala bwazolakana va ntadisi aku.

22 Mono yayekudulwa mamonsono kwa S'ami; muntu kazeyi nani i Mwana ko, kansi Se, ye nani i Se ko, kansi Mwana kaka ye wonso uzaikusulwa bo mu luzolo lwamwana.

23 ¶ Yandi wabangumuka kwa minlonguki ku nenga, wavova: Mayangi mena ye meso mamonanga malumonanga.

24 Kadi mono iluvovele: Mbikudi miamingi ye minticu bazola mona malumonanga, kansi ka bamona mo ko, ye wa maluwanga, kansi ka bawa mo ko.

25 ¶ Tala, nluke ansiku watelama, wamvukumuna, wavova: Nlongi, nki yavanga, mpasi yavingila fwa diamooyo wamvu ya mvu?

26 Wavova kwa yandi: Nki kiasonama mu minsiku? Bwe utanganga?

27 Wavutula, wavova: Zola Mfumu, Nzambi aku, mu ntim'aku wawonsono ye mu mwel'aku wawonsono ye mu ngolo zaku zazonsono ye mu diela diaku diadionsono ye mfinangani aku bonso ngeye kibeni.

28 Wavova kwa yandi: Ngeye tomene vutula. Vanga bo, si wakala moyo.

29 Kansi yandi wazola kukinungisa, wavova kwa Yesu: Kadi mfinangani ami i nani?

30 Yesu wavutula, wavova: Muntu wakulumuka ku Yeliko tuka mu Yelusalemi, wabwilwa kwa mintani miamvula nele, miambanda, miakatuka, miansisa lukufi ye fwa.

31 Bwakala nganga yakulumukina nzila yina; bu kammona, waviokila vana sambu.

32 Mpila mosi nlevita mpe waluaka vuma kiokio; bu kayenda kummona, waviokila vana sambu diankaka.

33 Kansi mwisi Samalia wayendila nzila yina waluaka vakakala; bu kammona, wamfwila nkenda,

34 wayenda viaka vwa biandi, bu kabukula bio mazi ye vinia; bu kanzangika va bulu kiayandi kibeni, wannata ku nzo abanzenza, wansadisa.

35 Mu nsuka walanda wawaikisa denali biole, wavana

bio kwa mfumu anzo, wavova: Toma kunsadisa; kionso kiankaka kiuna kumfutula ngina kuvutudila kio. bu ngina kwiza vutuki.

36 Mu bau batatu, nani ubenzi i mfinangani andiena wabwilwa kwa mintani?

37 Wavova: Ndiena wamfwila nkenda. Yesu wavova kwa yandi: Wenda ngeye mpe wavanga bumosi.

38 ¶ Bwakala bu bazieta, yandi wakota mu vata. Nkento, nkumbu andi Malata, wantambula mu nzo andi.

39 Yandi wakala mpangi ubikwanga Malia wavwanda va malu ma Mfumu, wawa mambu mandi.

40 Kansi Malata watuaduswa yekuyeku mu salu biabingi. Yandi watelama va lueka, wavova: Mfumu, kwena mayindu ko e, vo mpangi ami yinsisidi mu sala mono mosi kaka? I kuma unkamba kansadisa.

41 Mfumu wavutula, wavova kwa yandi: Malata, Malata, ngeye wena mayindu, weka ntela-ntela mu biabingi.

42 Kansi dina dimosi kaka diena nkinzi; kadi Malia solele ndambu yambote yikana lembwa katulwa.

11 Bwakala bu kasambilanga mu vuma kiankaka, nlonguki andi mosi wavova kwa yandi, bu kamana: Mfumu, utulonga sambila, bonso bwalonga Yoane nlonguki miandi.

2 Wavova kwa bau: Bu lusambilanga, luvova ebu: Tata, bika nkumbu aku yazituswa; bika kimfumu kiaku kiza;

3 lumbu ka lumbu utuvana dia kweto kwalumbu ka lumbu;

4 utuyambudila masumu meto, kadi beto mpe tuyambudilanga batuvwidi mfuka; kututuadisani mu mpukumu ko.

5 ¶ Yandi wavova kwa bau: Buna luena, nani si kakala ye nkundi ye kwenda kwa yandi mu ndingu ansi ye vova kwa yandi: Nkundi, unsompisa mampa matatu;

6 kadi nkundi ami tukidi mu nzila wizidi kwa mono, kibeki kiikuntudila ko.

7 Kansi ndiena wena mo si kavutula ye vova; Kumbwesani mpasi ko; mwelo ukibindikulu, bana bami bena yami va ntanda; kilendi telama mu kuvana ko.

8 Mono iluovele: Vo katelamene mu kumvana mu diambu dia bu i nkundi andi ko, yandi si katelama mu kumvana monso makena nkinzi mu diambu diakondwa kwandi kwanson.

9 ¶ Mono iluovele mpe: Lulomba, beno si luavewa; lutomba, si luasolula; lukunkuta, si luzibudulwa;

10 Kadi wonso ulombanga, tambudi; utombanga, solole; ukunkutanga, zibudulu.

11 Buna luena, nani i se, vo mwan'andi lombele dimpa, kadi tadi kakumvan'e? vo mbizi anlangu, kadi nioka kakumvana mu mbizi e?

12 Vo lombele diaki, kadi nkutu kakumvan'e?

13 I kuma vo beno luena bambi, luzeyi vana bana beno nkailu miambote, buna vele Se diena ku zulu si dialuta mu vana Mpeve yanlongo kwa bakunlombanga.

14 ¶ Yandi wavaikisa mpeve yambi yakala baba. Bwakala mpeve yambi bu yavaika, baba diavova; makabu mayitukwa.

15 Kansi bankaka mu bau bavova: Yandi uvaikisanga mpeve zambi mu Belesebuli, i nkuluntu ampeve zambi.

16 Bankaka bamvukumuna, bantomba dimbu kiazulu.

17 Kansi yandi wazaya mabanza mau, wavova kwa bau: Kionso kimfumu kikabane mu kitantu si kiavombuswa, nzo si yabwa va nzo.

18 Kansi vo Satana mpe kabane mu kitantu, buna kimfumu kiandi bwe kiasikila, bu luovele, vo ivaikisanga mpeve zambi mu Belesebuli?

19 Vo ivaikisanga mpeve zambi mu Belesebuli, buna bana beno mu nani bavaikisilanga zo? I diau bau bakadi mfundisi mieno.

20 Vo ivaikisanga mpeve zambi mu nlembo wa Nzambi, buna kimfumu kia Nzambi kiluluakidi.

21 Muntu wangolo wena biandwanina, bu kakenganga lumbu luandi, buna bina bikavwidi biena luvuvumu.

22 Unlutidi mu ngolo, bu kizi kumbedisa, buna unzionene biandwanina biandi biabionsono bikasilanga vuvu ye kaba bintani biandi.

23 ¶ Wonso lembolo kala yami, ukunkadilanga kitantu; lembolo yonzikanga yami, usansikisanga.

24 ¶ Mpeveyasumuka bu yavaikidi mu muntu, yiviokanga mu muma mukondolo nlangu, yitombanga luvundu, kansi bu ka yisolulanga lo ko, yivovele: Yavutuketi ku nzo ami yiyavaikidi.

25 Bu yizidi, yibweni yo yakombwa ye yaketulwa.

26 Buna yau yele bonga mpeve nsambodia zankaka zilutidi mu bi. Zikotele ye vwandanga muna. Nkadulu yazimunina yamuntu wowo yilutidi yina yatekila mu bi.

27 ¶ Bwakala bu kavova mambu momo, nkento mu ndonga yoyo wasasula ndinga, wavova kwa yandi: Mayangi mena ye vumu kiakunata ye ntulu zidayema.

28 Kansi yandi wavova: Inga, mayangi mena ye bawanga mambu ma Nzambi ye kebunga mo.

29 ¶ Makabu bu makutakana kwa yandi, wabadika vova: Mbandu yayi i mbandu yambi. Batombanga dimbu, ka bana vewa dimbu ko, kansi dimbu kia Yona kaka.

30 Kadi bonso bwakala Yona dimbu kwa bisi Nineve, i buna si bwakadila Mwan'amuntu kwa mbandu yayi.

31 Ntinu wankento wantini yasude si kafuluka ye babakala bambandu yayi mu mfundusu mu kubabedisa; kadi yandi watuka mu nsuka zantoto mu wa nduenga za Solomo, tala, vava vena ulutidi Solomo.

32 Babakala babisi Nineve si bafuluka ye mbandu yayi mu mfundusu mu bedisa yo; kadi babilula diela mu lusamunu lua Yona; tala, vava vena ulutidi Yona.

33 ¶ Muntu kwikidi mwinda katulanga wo mu fulu kiansweki ko, ka ku nsi atezo kianzongila ko, kansi mu kebolo kiamwinda, mpasi bakotanga bamona kia.

34 Mwind'anitu i disu diaku. Disu diaku bu diena diatoma, nitu aku yamvimba yena kia, kansi bu diena diambi, nitu aku yena tombe mpe.

35 I kuma tadidila kia kwena mu ngeye, ka kwidi kala tombe.

36 I diau vo nitu aku yayonsono yena kia, ye ka ndambu nkutu yena tombe ko, buna yayonsono yena kia, bonso mwinda bu ukukienzulanga mu ntentini'andi.

37 ¶ Bu kavova, mfalisi wanyuvula kadia yandi mu nsuka; yandi wakota ye vwanda va meza.

38 Mfalisi bu kamona bo, wayitukwa, bu kadia ye lembwa teka kukisukula.

39 Mfumu wavova kwa yandi: Beno, lu bafalisi, luvedisanga mbungu ye longa ku mbazi, kansi mu ngudi luzedi kwa tana ye yayibi.

40 Lu babuzengi, kadi ndiena wavanga kiena ku mbazi, kavanga kiena mu ngudi mpe ko e?

41 Buna luvana biena mu ngudi bonso nkailu ankenda, tala, biabionsono bivedele mu beno.

42 Kansi engwa beno, lu bafalisi, kadi luvananga buku kiakumi-kumi mu fuka ye binzonzi ye nsunga zazonsono, kansi luviokanga mfundusu ye zola kwa Nzambi. Momo lufwiti vanga, mankaka ka luyambulani mo ko.

43 Engwa beno, lu bafalisi, kadi luzolanga fulu biantete mu nzo zatukutukunu ye kambwa mbote mu mazandu.

44 Engwa beno, kadi luena bonso ndiamu zilembolo monika, bantu badiatanga va ntandu, ka bazeyi bo ko.

45 ¶ Mosi mu nluiki miansiku wavutula, wavova kwa yandi: Nlongi, bu uvovele momo ukutuvwezanga mpe.

46 Kansi yandi wavova: Engwa beno, lu banluki miansiku mpe, kadi lutuikanga bantu zitu biademo mu nata, kansi beno kibeni ka luvalakananga bizitu mu nlembo eno umosi nkutu ko.

47 Engwa beno, kadi lutunganga ndiamu zabambikudi, kansi mase meno mabavonda.

48 Kiongono beno i mbangi ye lutambudilanga mu mavanga mamase meno, kadi mabavonda, beno lutunganga ndiamu zau.

49 I kuma nduenga za Nzambi zavova: Mono si

yakubafidisa bambikudi ye zintumwa. Si bavonda bankaka mu bau ye zoma bankaka,

50 mpasi mbandu yayi yatombwa menga mambikudi miamionsono matengolo tuka mu ntudulu alufulu luanza,

51 tuka mu menga ma Abeli nate ye menga ma Zakalja wavondwa va kati ye zikwa diangiokila ye nzo. Inga, mono iluovele: Mbandu yayi si yatombwa mo.

52 Engwa beno, lu banluki miansiku, kadi luakatudi nsabi aluzailu. Beno kibeni ka luakotele ko, ye beka mu kota luabakakididi.

53 ¶ Bu kavaika mo, minsoniki ye bafalisi babadika kuntatamana mu ngolo ye kunloba mu mambu mamingi mu nw'andi.

54 Bankonda, mpasi bambaka diambu mu nw'andi.

12 Mu ntangu yina makumi mamafunda mabantu makutakana, madiatasana, buna wabadika vova kwa minlonguki miandi: Va ntete luluenga mu lufunusu luabafalisi, kadi i disu ku nsi alukaya.

2 Ka kwenani lekwa kiefukama ko kilembolo fukulwa, ye kiansweki kilembolo zayakana.

3 I kuma mamonsono maluovele mu tombe, si mawakana mu kia; monso maluovele mu kutu muna vinga biangudi, si masamunwa va minludi.

4 ¶ Mono iluovele, lu bakundi bami: Ka lutinani bavondanga nitu ko, kansi ka babeki diaka dibalenda vanga ko.

5 Kansi mono ikulusongisila wonso ulufwiti tina. Lutina ndiena wena lulendo luantubila ku bilungi, bu kameni vonda. Inga, mono iluovele: Ndienna lutina.

6 Nsokusa zitanu ka zitekwanga mu bimpanza-mpanza birole ko e? Buna zena widi yimosi nkutu ka yivilukunu va luse lua Nzambi ko.

7 Kansi nsuki zantu mieno buna zena zatengo mpe. Ka lukalani wonga ko; beno lulutidi nsokusa zazingi.

8 Mono iluovele: Wonso utambudidi mu mono va

luse luabantu, Mwan'a muntu si katambudila mu yandi va luse luambasi za Nzambi.

9 Wonso unkadidi nkalu va luse luabantu, yandi mpe si kakadulwa nkalu va luse luambasi za Nzambi.

10 Wonso tesele mwan'amuntu diambu, yambudulu bo, kansi wonso tieki Mpeve yanlongo, kana yambudulwa bo ko.

11 Bu bakulutuala ku nzo zatukutukunu ye kwa bakuluntu ye kwa bankwa lulendo, ka lukalani mayindu ko, bwe ye nki lufwiti vutula ye nki lufwiti vova;

12 kadi Mpeve yanlongo si yakululonga malufwiti vova kina lokula.

13 ¶ Mosi mu ndonga wavova kwa yandi: Nlongi, kamba mpangi ami tuakabana difwa.

14 Kansi wavova kwa yandi: U muntu, nani wantumbidi mfundisi vo nkabi eno?

15 Wavova kwa bau: Lutala, lukikenga mu nsoki wawonsono: kadi mu mayudukwa mambongo zamuntu ka mwena moyo andi ko.

16 ¶ Yandi wata ngana kwa bau, wavova: Via diamuntu wamvwama diakala lubutu beni.

17 Yandi wabanza mu ntim'andi, wavova: Bwe yavanga, kadi kibeki mumfwiti yonzikila mbutu miami ko?

18 Yandi wavova: Ebu si yavanga: Si itulula lundulu biami ye tunga biabinene; muna si iyonzika mbongo ami yayonsono ye lekwa biami biambote.

19 Si ivova kwa mwel'ami: Mwela, ngeye wena lekwa biabingi biambote bilundamene mu mvu miamingi; navundi, dia, nwa, kala kiese.

20 Kansi Nzambi wavova kwa yandi: U nkwa buzengi, diadi fuku mwel'aku ulombolo kwa ngeye; biwakubikidi, i bianani?

21 Mpila mosi ndieu ukukiyudikilanga, kansi kena kimvwama kwa Nzambi ko.

22 ¶ Yandi wavova kwa nlonguki miandi: I kuma iluvovele: Ka lukalani mayindu mu miela mieno mu

bina biluna dia ko, vo mu nitu zeno mu bina biluna vwata.

23 Mwela ulutidi dia, nitu yilutidi mvwatu.

24 Lutala minganga mi ka mikunanga vo yonzikanga ko; ka miena lundulu vo bianu ko; Nzambi udikilanga mio. Beno vele lulutidi beni zinuni.

25 Buna luena nani lenda mu mayindu mandi yika la kwazingu kiandi mfwoko mosi?

26 Vo lualembana diodio diadike, mu nkiana luenina biankaka mayindu?

27 Lutala fulu bialilia, bonso bubimenanga ka bisieta-nga vo bwanganga ko, kansi iluvovele: Solomo nkutu mu nkembo andi wawonso kavwata bonso kina kimosi ko.

28 Vo Nzambi vwikelanga bobo titi biayinza biena bwabu, kansi mbazi bina tubwa mu foloni, buna beno lu bankwa fiminu-minu lulutidi vwikwa.

29 Beno mpe ka lutombani biluadia ye biluanwa ko, ka luyangamani ntima ko;

30 kadi bapaïen mu nza batombanga bina biabionsono, kansi S'eno dizeyi, vo luena bio nsatu.

31 Kansi lutomba kimfumu kiandi, buna si luakudukulwa biobio.

32 ¶ Fikamba-kamba, kukalani wonga ko; kadi i nzolakani a S'eno mu kuluvana kimfumu.

33 ¶ Luteka biena yeno, luvana nkailu miankenda; lukivanga tukobe tuabivanza tulembolo nuna mayudukwa mamvu ya mvu mu mazulu mulembolo finama mwivi, mulembolo bunga mfwa nkabu.

34 Kadi kwena mayudukwa meno, i kuna kuna kala ntima mieno mpe.

35 ¶ Bika tuketo tueno tuakangwa ye minda mieno mialema.

36 Lufwanana ye bantu bavingilanga mfumu au, bukatukidi ku ndambisa, mpasi bazibula nswalu kwa yandi, bu kizi kunkuta.

37 Mayangi mena ye nanga miomio mibweno kwa

mfumu au mitemone, bu kizidi. Kedika mono iluovele: Yandi si kakanga luketo ye kubayambula bavwanda va meza ye kwe viokingi mu kubasadila.

38 Vo lueki mu lo kiazole vo mu lo kiantatu kiankengila ye bwana bobo, mayangi mena yau.

39 Luzaya diadi, vo mfumu anzo zeyi ntangu yina kwiza mwivi, nga kayambudi nzo andi yatimwa ko.

40 Beno mpe lukubama; kadi lokula kilulembolo banza kikwiza Mwan'amuntu.

41 ¶ Petelo wavova kwa yandi: Mfumu, tele ngana yoyo kwa beto vo kwa babonsono?

42 Mfumu wavova: Buna nani i nkebi wakwikama ye wanduka uyadisi mfumu mu bisi nzo andi mu kubavana dia kwau mu ntangu yifwanane?

43 Mayangi mena ye nanga wowo ubweno kwa mfumu andi, vo vanganga bobo, bu kizidi.

44 Kedika mono iluovele: Yandi si kakunyadisa mu biabionsono bikena.

45 Kansi vo nanga wowo vovele mu ntim'andi: Mfumu ami uzingilanga mu kwiza, badikidi mpe bufa bisielo biababakala ye biabakento ye dia ye nwa ye kolwa.

46 Buna mfumu ananga wowo una kwiza lumbu kikalembolo vingila ye lokula kikalembolo zaya; si kakumvinguna mu kati ye kumvana kiandi kunku va kimosi ye badimbula minu.

47 Kansi nanga wowo uzeyi luzolo luamfumu andi ye kakubikidi ko ye kavengi bwena luzolo luandi ko, yandi si kabufwa mbufwa zazingi;

48 kansi wonso ulembolo zaya, kansi vengi monso mafwanane mu bufwa, yandi si kabufwa fiuma. Wonso waveno yayingi, tombolo yayingi; watambukwa yayingi, lombolo yilutidi.

49 ¶ Mono yayizi tubi tia va ntoto; dinzolele vo tukikwikulu!

50 Ngiena mbotokolo yingina botukwa, engwa bonso bungieti finunguswa nate ye yina lunga.

51 Lubenzi, vo yayizi vana yenge va ntoto? Mono iluovele: Ve kwandi, kansi kabana.

52 Tuka bwabu batanu bena mu nzo yimosi si bakabana; batatu kwa bole ye bole kwa batatu si bakabana:

53 se kwa mwana wabakala, mwana wabakala kwa se, ngudi kwa mwana wankento, mwana wankento kwa ngudi, nzitu wankento kwa nkwezi wankento, nkwezi wankento kwa nzitu wankento.

54 ¶ Yandi wavova mpe kwa makabu: Bu lumweni tuti ditombukidi mu ntini yaweste, luovele mu nswalu: Mvula yikwiza: si bwakala bobo.

55 Mpeve yasude bu yivevumukanga, luovele: Mbangazi yikala, si bwakala bobo.

56 Lu meso ku nsi alukaya, luzeyi teza luse luantoto ye zulu, kansi bwe bwena, vo ka lutezanga ntangu yayi ko?

57 ¶ Mu nkiama ka luzenganga mu beno kibeni ko bionso biena lunungu?

58 Kadi bu ukwendanga yembakani aku kwa nkuluntu, buna mu nzila si utonta beni mu yambulwa kwa yandi, mpasi kakukoka kwa mfundisi ko; mfundisi si kakuyekula kwa kesa, ye kesa si kakutuba mu boloko.

59 Mono iluovele: Muna kuvaiki nkutu ko, nate ye wafutidi kimpanzampanza kiazimunina.

13 Mu ntangu yina bankaka bakala vana bankamba mu bisi Ngalili, vo Pilatu wasengi menga mau ye nkailu miau miazikwa.

2 Wavutula, wavova kwa bau: Lubenzi, vo bisi Ngalili baba balutidi bisi Ngalili babonsono mu kala masumu e, bu balungwa momo?

3 Mono iluovele: Ve kwandi, kansi vo ka luviludi diela ko, beno babonsono si luabungwa bumosi mpe.

4 Kani vo babana kumi ye nana babwilwa nzo ayongi mu Siloa yabavonda, lubenzi e, vo bau balutidi bantu babonsono bakundanga mu Yelusalemi mu kala nkanu?

5 Mono iluvovele: Ve kwandi, kansi vo ka luviludi diela ko, beno babonsono si luabungwa bumosi mpe.

6 ¶ Yandi wata ngana yayi: Muntu wakala nti wakuyu wakunwa mu via diandi diavinia; yandi wayiza tomba wo mbutu, kansi kamona mio ko.

7 Yandi wavova kwa sadi kiavia: Tala, mvu miami mintatu ngizi tombanga mbutu mu nti wowo wakuyu ye kimweni mio ko. Kwanga wo. Mu nkiamo ufubisa ntoto mpe?

8 Yandi wavutula, wavova kwa yandi: Mfumu, yambula wo mvu wau mpe, nate ye mbeni wo timina kinzungidila ye tula wo tuvi.

9 Kani vo ubuta mbutu mvu wakwiza, vo ka bwa ko, kwanga wo.

10 ¶ Yandi walonganga mu nzo alukutukunu mu lumingu.

11 Tala, nkento wakala mpeve yakimbevo kumi ye nana diamvu, yandi wakananana, walemhana dongama nadede.

12 Yesu bu kammona, wantela mbila, wavova kwa yandi: Nkento, kutulu kwaku mu kimbevo kiaku.

13 Wantula moko; yandi ntumbu dongama, wakembila Nzambi.

14 Kansi nkuluntu anzo alukutukunu wafuta ntima, Yesu bu kaniakisa mu lumingu, wavutula, wavova kwa bantu: Lumbu sambanu biena bifwiti salwanga; i kuma luiza luaniakuswa mu biau, ye ka mu lumbu kialumingu ko.

15 Mfumu wavutula kwa yandi, wavova: Lu meso ku nsi alukaya, buna luena, kadi muntu muntu kakutulanga ngombe andi ye mpund'andi va dikulwa kiandi mu lumingu ko e ye tualanga ku nrika zo?

16 Kansi nkento wau, i mwan'a Abalahami wakangwa kwa Satana, tala, mu kumi ye nana diamimvu, kadi kakutulwa mu luvambu lolo mu lumbu kialumingu ko e?

17 Bu kavova momo, ntantu miandi miamionsono miakwa nsoni; ndonga yayonsono yakala kiese mu mamonsono mankembo mavangwa kwa yandi.

18 ¶ I kuma kavova: Kimfumu kia Nzambi kifwanane ye nki? Mu nki si yafwanikisa kio?

19 Kiau kifwanane ye nsangw'amutade wabonga muntu, watuba yo mu wandi nkuzu; yamena, yayika nti, nuni zazulu zaleka wo mu mavala.

20 ¶ Wavova diaka: Mu nki si yafwanikisa kimfumu kia Nzambi?

21 Kiau kifwanane ye lufunusu luabonga nkento, wasweka lo mu tezo tatu biamfumfuta zamampa nate ye zazonsono zamana funa.

22 ¶ Yandi wayenda viokingi mu mbanza ka mbanza ye vata ka vata, walonganga, wayenda yendingi ku Yelusalemi.

23 Muntu wavova kwa yandi: Mfumu, bavuluswa bafuma ben'e? Wavova kwa bau:

24 Lunwana mu koto mu mwelo wafietama; kadi mono iluovele: Babingi si batomba mu kota, kansi si balembana.

25 Mfumu anzo bu katelamene ye ukibindikidi mwelo, ye lubadikidi telama ku mbazi ye kunkuta va mwelo ye vova: Mfumu, utuzibudila; yandi si kavutula ye vova kwa beno: Kiluzeyi kulutukidi ko.

26 Buna si lubadika vova: Tüadidi, tuanwini va ntadisi aku, ngeye walongele mu nzila zeto.

27 Yandi si kavova: Mono iluovele: Mono kiluzeyi kulutukidi ko; lunkatukila, beno babonsono lu bisadi biakondwa kwalunungu.

28 Kuna si kwakala dilu ye nkwetoso ameno, bu lumweni Abalahami ye Isaki ye Yakobi ye mbikudi miamionsono mu kimfumu kia Nzambi, kansi beno lutubulu ku mbazi.

29 Si batuka mu ntini yaeste ye weste ye node ye sude ye vwanda va meza mu kimfumu kia Nzambi.

30 Tala, mwena bazimunina bana tekila, mwena batekila bana zimunina.

31 ¶ Lokula kina bafalisi bankaka bayiza, bavova kwa yandi: Vaika, katuka mwamu, kadi Elode zolele kuvonda.

32 Wavova kwa bau: Luenda luavova kwa mbulu yoyo: Tala, mono ivaikisanga mpeve zambi ye niakisanga lumbu ki ye mbazi, kiantatu mbeni lunga.

33 Kansi lumbu ki ye mbazi ye lumbu kialanda mfwiti kwenda kaka, kadi ka bulendi kala ko, vo mbikudi vondolo ku mbazi a Yelusalemi.

34 ¶ Yelusalemi, Yelusalemi, i yandi uvondanga bambikudi ye tubanga matadi kwa bafidusu kwa yandi; ntangu zazingi izolanga kutikisa bana baku bumosi bonso nuni bana bandi ku nsi amaveve mandi, kansi beno ka luzolele ko.

35 Tala, beno lusingilulu nzo eno yavombila. Mono iluovele: Ka lumboni nkutu ko nate ye luovele: Nkwa lusakumunu ndiena wizidi mu nkumbu a Mfumu.

14 Bwakala bu kakota mu nzo ankuluntu mosi abafalisi mu lumingu mu dia, bakala kunkondanga.

2 Tala, va ntadisi andi vakala muntu wakala yela kwanatuntulu.

3 Yesu wavutula, wavova kwa nluiki miansiku ye bafalisi, wavova: Bwena luvu mu niakisa mu lumingu e, vo ka bwa ko? Badingama.

4 Yandi wansimba, wanniakisa, wansindika.

5 Wavutula, wavova kwa bau: Buna luena nani wena ye mwana vo ngombe usotokene mu bulu, kadi kana kuntombula nswalu mu lumbu kialumingu ko e?

6 Balembana kumvutula diambu mu momo.

7 ¶ Yandi wata ngana kwa batumuswa, bu kamona bonso bubakisodila fulu biantete, wavova kwa bau:

8 Bu utumusu kwa muntu ku ndambisa, kuvwandani va fulu kiantete ko, kadi nanga muntu ikulutidi luzitu utumusu;

9 ndiena ulutumisi beno bole si kakwiza vova kwa ngeye: Vana fulu kwa ndieu; buna mu nsoni ubadikidi bongila fulu kiena kuna nsuka.

10 Kansi bu utumusu, wenda vwanda va fulu kiena kuna nsuka, mpasi ndiena ukutumisi kavova kwa ngeye.

bu kizidi: Nkundi, finka ku ntandu; buna zitusu va ntadisi ababonso bavwendi yaku va meza.

11 Kadi wonso ukukizangula, kululu, ukukikulula, zangulu.

12 ¶ Yandi wavova mpe kwa ndiena wantumisa: Bu uvanganga mbuluku ansuka vo nlekolo, kutelani baku-ndi baku mbila ko vo mpangi zaku vo butu biaku vo bamfinanganj zaku bena kimvwama, ka bidi vutuka kutumisa mpe, ye ngeye wavutudulwa bo.

13 Kansi bu ulambisanga lambu, tumisa bamputu, babieta, batembilanga, bampofo.

14 Mayangi mena yaku, kadi ka bena lekwa kibakuvutudila ko; kadi ngeye una bo vutudulwa mu mfulukulu abalunungu.

15 ¶ Muntu wavwanda yau va meza, bu kawa momo, wavova kwa yandi: Mayangi mena ye wonso una dia mu kimfumu kia Nzambi.

16 Yandi wavova kwa yandi: Mbadio walambisa lambu diadinene dianlekolo, watumisa babingi.

17 Wafidisa nang'andi mu lokula kianlekolo mu vova kwa batumuswa: Luiza, kadi bwabu bikubamene.

18 Babonso babadika kunlomba mpengomokono. Wantete wavova kwa yandi: Nsumbidi via, ngiena dio nkinzi mu kwenda tala. Mono ikuyuvudi: tambula mpengomokono ami.

19 Wankaka wavova: Mono nsumbidi nzole tanu zangombe, mwendo ami mu tonta zo. Mono ikuyuvudi: tambula mpengomokono ami.

20 Wankaka wavova: Nkwelele nkento, i kuma kilendi kwiza ko.

21 Nanga wayiza kamba momo kwa mfumu andi. Buna mfumu anzo wakala nganzi, wavova kwa nang'andi: Vaika mu zinzila ye nsoko biambanza, kotisa bamputu mwamu ye babieta ye bampofo ye batembilanga.

22 Nanga wavova: Mfumu, huvangamene bonso buutumini, kansi fulu kiakidi.

23 Mfumu wavova kwa nanga: Vaika mu nzila zama-

nene ye ku mayinza, ubakomina mu kota, mpasi nzo ami yazala;

24 kadi mono iluvovele, vo babakala bobo buna bena batumususu, widi mosi nkutu kabimbi lambu diami ko:

25 ¶ Makabu mamingi mayenda yandi; wabangumuka, wavova kwa bau:

26 Vo muntu wizidi kwa mono ye lembolo bela s'andi ye ngudi andi ye nkazi andi ye bana bandi ye mpangi zandi ye busi biandi ye wandi mwela mpe, kalendi kala nlonguki ami ko.

27 Wonso lembolo nata diandi kulinsi ye nama ku nim'ami, kalendi kala nlonguki ami ko.

28 ¶ Buna luena, nani mu beno zolele tunga nzo ayongi ye lembwa teka vwanda ye yindula ntalu, vo yambanisina yo yena yandi?

29 Nga bu kakitudila lufulu ye lembane yo mana, babonsono bamonanga yo babadika kunsakanana.

30 ye vova: Muntu wowo wabadikidi tunga, kansi walempane manisa.

31 ¶ Vo nki antinu wele nwanisa ntinu wankaka mvita ye lembwa teka vwanda ye yindula, kani vo lenda bwabana ye ndiena wizidi ye makumole mamafunda mu kumi diandi diamafunda?

32 Vo ka bwa ko, nga kafidisa ntumwa ye yuvula mangwawasila yenge kwa yandi, bu kakidi ntama.

33 Mpila mosi mpe beno buna luena, wonso lembolo sisa biabionsono bikavwidi, kalendi kala nlonguki ami ko.

34 ¶ I kuma mungwa wena wabiza; kansi vo mungwa mpe ukatukidi nzenzo, mu nki si wazenzusulwa.

35 Buna ka ufwanane mu ntoto vo mu tuvi ko; uvetwanga. Wena matu mangwila, bika kawa.

15 Mvakusi miamionsono ye bankwa miamasumu bayiza finama kwa yandi mu kunwa.

2 Bafalisi ye minsoniki bavuma, bavova; Ndienna utambulanga bankwa masumu ye dianga yau.

3 Kansi yandi wabatela ngana yayi, wavova:

4 Buna luena, nki amuntu wena nkam' amameme ye vidisi dimosi kaka mu mau, kadi kasisi luvwa ye vwa mu nsi yankatu ko e ye tomba dina diavila nate ye kasolola dio?

5 Bu kasolole dio, zangikidi dio va mavembo mandi ye yangalalanga.

6 Bu kalueki ku nzo andi, kutikisi bakundi bandi ye bamfinangani zandi mu mbila ye vovele kwa bau: Luyangalala yami: kadi nsolole meme diami diavila.

7 Mono iluvovele: Mu zulu si mwakala kiese kiakingi bonso bobo mu nkwa umosi wamasumu uviludi diela ye kiese kiafuma mu luvwa ye vwa diabalunungu bakondolo nsatu avilula diela.

8 ¶ Vo nki ankento wena kumi diadenali ye vidisi kimosi kaka, kadi kakwiki mwinda ye komba nzo ye toma tomba ko e, nate ye kasolole kio?

9 Bu kasolole kio, kutikisi bakundi bandi babakento ye bamfinangani zandi babakento mu mbila ye vovele: Luyangalala yami, kadi nsolole denali kiyavidisi.

10 Mono iluvovele: Bobo si bwakadila kiese va luse luambasi za Nzambi mu nkwa umosi wamasumu uviludi diela.

11 ¶ Yandi wavova: Muntu wakala bana bole baba-bakala.

12 Wanleke wavova kwa s'andi: Tata, umpana kiami kunku kiabiamvukila. Yandi wabakabila biamvukila.

13 Ka lumbu biabingi ko, buna nleke wayonzika biabionsono, wayenda kuna nsi yantama beni. Kuna kafukisa biamvukila biandi mu kindiafu.

14 Bu kamana sadila biabionsono, malema mangolo makala mu nsi yina; yandi kibeni wabadika kondwa lekwa.

15 Yandi wayenda kadi ye umosi, i mwisi mbanz'ansi yina; wamfidisa ku mayinza mandi mu dikila zingulu.

16 Yandi wazina moyo mu fuluza vumu kiandi mu bititi biambongo biadia zingulu, ka muntu ko wamvana.

17 Kansi bu kaluenga, wavova: Bisadi biabingi bias'ami

biena madia mamingi, kansi mono ngieti fwa mu nsatu mwamu.

18 Mono si yatelama ye kwenda kwa s'ami ye vova kwa yandi: Tata, yavolele masumu kwa zulu ye va luse luaku.

19 Kifweni diaka mu bikwa mwan'aku ko. Umpanga bonso umosi mu bisadi biaku.

20 Yandi watelama, wayiza kwa s'andi. Kansi bu kakidi ntama, s'andi diammona, diamfwila kiadi, diayungusa, dianzingila mu laka, diamfiba beni.

21 Mwana wavova kwa yandi: Tata, yavolele masumu kwa zulu ye va luse luaku, kifweni diaka mu bikwa mwan'aku ko.

22 Se diavova kwa nanga miandi: Lutuala mwatu ulutidi mu mbote, lumvwika wo; lumvana kimpambu mu koko kwandi ye nsampatu mu malu mandi;

23 lutuala mwan'angombe wavuluka, luvonda wo, tuadia, tuayangalala;

24 kadi mwan'ami wau wafwa wakedi, kansi uvukidi diaka; wavila, kansi usololo. Babadika yangalala.

25 Kansi mwan'andi wankuluntu wakala ku via. Bu kayiza finangani ye nzo, wawa, zu diansikulu ye makinu.

26 Yandi watela sielo mbila, wanyuvula: Nki amambu momo?

27 Wavova kwa yandi: Nleke aku wizidi, s'aku divondese mwan'angombe wavuluka, bu kantambudi ye mavimpi.

28 Yandi wakala nganzi, kazola kota ko; s'andi diavaika, diambombidila.

29 Kansi yandi wavutula, wavova kwa s'andi: Tala, mvu miami miamingi yakusadidi, kiatuludi nkutu nsi-kudukusu aku ko, kansi kwampeni widi mwan'ankombo nkutu ko, mpasi yayangalala ye bakundi bami.

30 Kansi mwan'aku wowo wameni dia biamvukila biaku ye bansuza, bu kayizidi, ngeye umvondesele mwan'angombe wavuluka.

31 Wavova kwa yandi: Mwana, ngeye wena yami ntangu zazonsono, biabionsono biena yami i biaku.

32 Tufwiti yangalala ye kala kiese, kadi nleke aku wowo wafwa wakedi, kansi uvukidi; wavila, kansi usololo.

16 Yandi wavova kwa nlonguki miandi mpe: Mwakala muntu wamvwama wakala nkebi alekwa biandi; ndieu wafundwa kwa yandi, vo fukisanga mbongo zandi.

2 Wambokila, wavova kwa yandi: Nki diodio dingwilu mu ngeye? Dedisa ntalu mu kikebi kiaku; kadi kulendi vutuka kala nkebi ko.

3 Kansi nkebi wavova mu ntim'andi: Nki ngina vanga? Kadi mfumu ami si kakatula kikebi kwa mono. Kiena ngolo mu tima ko ye nsoni zalombila zena yami.

4 Nzeyi buivanga, mpasi bantambula mu zau nzo, bu nkatulu mu kikebi.

5 Buna bena badia mfuka zamfumu andi, yandi watela mosi mosi mbila, wavova kwa wantete: Mfuka kwa wadidi kwa mfumu ami?

6 Wavova: Nkama mosi yabata biamazi. Wavova kwa yandi: Bonga nkand'aku, vwanda nswalu, sonika makumatanu.

7 Buna wavova kwa wankaka: Kansi ngeye mfuka kwa wadidi? Yandi wavova: Nkama mosi yatezo biafument. Wavova kwa yandi: Bonga nkand'aku, sonika lunana.

8 Mfumu wasika nkebi wakondwa kwalunungu, kadi wavengi bwanduka. Kadi bana bantangu yayi mu mbandu au balutidi bana bakia mu nduka.

9 ¶ Mono kwami iluvovele mpe: Lukivangila bakundi mu kimvwama kiakondwa kwalunungu, mpasi, bu kimeni, balutambula mu nzo zamvu ya mvu.

10 Wonso ukwikamene mu biafuma, kwikamene mu biabingi mpe; wonso wena kondwa kwalunungu mu biafuma, wena kondwa kwalunungu mu biabingi mpe.

11 I kuma vo lulembolo kwikama mu kimvwama kiakondwa kwalunungu, buna nani si kakululekila minu mu kuluvana biakedika?

12 Vo lulembolo kwikama mu biangana, buna nani si kakuluvana biabieno?

13 ¶ Widi sielo nkutu kalendi sadila kwa mfumu zole ko; kadi kani si kabelala yimosi ye zola yankaka, kani si katatamana yimosi ye yina yankaka. Ka lulendi sadila Nzambi ye kimvwama ko.

14 ¶ Bafalisi bakala nzolw'abivanza bawa momo mamonsono ye bannanina mbombo.

15 Yandi wavova kwa bau : Beno lukinungisanga kweno va luse luabantu, kansi Nzambi zeyi ntima mieno; kadi bina biazangama kwa bantu, i nkankumususu va luse lua Nzambi.

16 ¶ Minsiku ye mbikudi miakala nate ye Yoane. Tuka mu ntangu yina nsamu wambote wakimfumu kia Nzambi usamunwanga, ye bonso bakotanga bakotilanga kio mu ngolo.

17 Bwena nayaki-yaki kwa zulu ye ntoto mu vioka, kansi notika dimosi nkutu diansiku ka dina bwa ko.

18 ¶ Wonso yambudi nkazi andi ye kwelele wankaka, yandi uyanganga; wonso kwelele wayambululu kwa bakala diandi, yandi uyanganga.

19 ¶ Mwakala muntu wamvwama wavwata nele miampumbu ye mialino miabiza, wayangalala mu nkembo lumbu ka lumbu.

20 Muntu wamputu, nkumbu andi Lazalo, watulwa va mwelo andi, wazala kwa zimputa,

21 wazina moyo mu yukuta mu momo masotuka tuka va meza mawamvwama; mbwa mpe zayiza venda mputa zandi.

22 Bwakala muntu wamputu wafwa, wanatwa kwa zimbasi ku nkat'a Abalahami. Muntu wamvwama wafwa mpe, wazikwa.

23 Mu nsi abafwa wasendula meso mandi mukalungwa kwama, wamona Abalahami ntama beni ye Lazalo mu nkat'andi.

24 Waboka wavova: Tata Abalahami, umfwila nkenda ye fidisa Lazalo kavwanga ntu anlembo andi

mu nlangu ye vodisa ludimi luami, kadi ilungwanga mu nlemo wau.

25 Abalahami wavova: Mwana, bambuka moyo, vo ngeye watambudi biaku biambote mu zingu kiaku, bonso bobo Lazalo watambudi biandi biambi; bwabu yandi ubombwanga vava, kansi ngeye ulungwanga kwama.

26 Kansi diambu diankaka mpe diena; va kati ye beto ye beno vena benga diadinene diasiana, mpasi bazolele kwiza kwa beno koko tuka vava balembana, ye bena koko, mpasi balembana kwiza kwa beto kwaku.

27 Kansi yandi wavova: Tata, i kuma mono ikulo-mbele wamfidisa ku nzo as'ami,

28 kadi ngiena mpangi tanu mpasi katoma kubatela kimbangi, ka bidi luaka mpe mu vuma kiaki kiakwama.

29 Kansi Abalahami wavova: Bena Mose ye bambikudi, bika babawa.

30 Wavova: Tata Abalahami, ve kwandi, kansi vo mosi tukidi mu bafwa wele kwa bau, buna bavidudi diela.

31 Kansi wavova kwa yandi: Vo ka bawanga Mose ye bambikudi ko, ka bana lekukuswa minu ko, vo mosi fulukidi mu bafwa.

17 Yandi wavova kwa nlonguki miandi: Masakuba ka malendi lembwa kwiza ko; kansi engwa ndieu utukisanga mo!

2 Bulutidi mbote kwa muntu, vo tadi dinikununwanga mfumfuta kwa mpunda diakangwa mu laka diandi ye watubwa mu mbu; bwambi mu tesisa umosi mu baba babake sakuba.

3 Lukikenga. Vo mpangi aku volele masumu, unsemba; vo viludi diela, unyambudila.

4 Vo kavolele masumu kwa ngeye mpola nsambodia mu lumbu kimosi, kansi bangumukini mbangumuka nsambodia kwa ngeye ye vovele: Mpiludi diela, buna unyambudila mo.

5 ¶ Ntumwa zavova kwa Mfumu: Utukudikila minu.

6 Mfumu wavova: Vo luena minu bonso nsangw'amu-tade, nga lulenda vova kwa nti wowo wasikomole: Vuzuka ye mianzi, ukituika mu mbu; nga uluwilu.

7 ¶ Buna luena nani wena nanga uvatanga ntoto vo vunganga bibulu ye si kavova kwa yandi, bu katukidi ku via: Vioka nswalu vwanda va meza?

8 Kadi kavovi kwa yandi ko e: Kubika biyadia, kanga luketo unsadila, nate ye mbeni dia ye nwa, buna si wadia ye nwa?

9 Kadi si katonda kwa nanga, bu kavengi dina dikatumunu e?

10 Mpila mosi beno mpe bu lumeni vanga mamonsono maluatumunu, buna luvova: Beto tu minanga mikondolo mfunu; tuavengi matufwiti vanga kaka.

11 ¶ Bwakala bu kayenda ku Yelusalemi, yandi kibeni wavioka va kati ye Samalia ye Ngalili.

12 Bu kakota mu vata dimosi, kumi diababakala bakala bwazi bankika, batelama kwakula.

13 Basasula ndinga, bavova: Yesu Mfumu, utufwila nkenda!

14 Bu kabamona, wavova kwa bau: Luenda luakiso-nga kwa banganga. Bwakala bu bayenda, bavedila kwau.

15 Umosi kaka mu bau bu kamona, vo nieki, wavutuka, wakembila Nzambi mu ndinga yayinene;

16 wafukama va zizi va malu mandi, watonda kwa yandi. Yandi i mwisi Samalia.

17 Yesu wavutula, wavova: Kadi ka kumi divedoso ko e? Vwa kwe diena?

18 Kadi ka bamonekene bavutuka mu vana nkembo kwa Nzambi ko e, kansi nzenza yayi kaka?

19 Wavova kwa yandi: Telama wenda; minu kiaku kikuvulusi.

20 ¶ Bu kayuvulwa kwa bafalisi ntangu yina kwiza kimfumu kia Nzambi, wavutula kwa bau, wavova: Kimfumu kia Nzambi ka kikwizanga mu mbweno ko.

21 Ka bavovi mpe ko: Tala eva, vo: Evo, kadi tala, kimfumu kia Nzambi kiena va kati ye beno.

22 ¶ Yandi wavova kwa minlonguki: Lumbu si biakwiza, bu luna zinina ntima mu mona lumbu kimosi kaka kia Mwan'amuntu, kansi ka lumoni kio ko.

23 Si bavova kwa beno: Tala vana, tala eva! Ka luendani ko, ka lunamani ko.

24 Kadi bonso luvezomo bu luvezimanga, lukienzulanga tuka mu ndambu mosi ku nsi azulu nate ye ndambu yankaka ku nsi azulu, i buna si bwakadila Mwan'amuntu mu lumbu kiandi.

25 Kansi yandi fwiti teka lungwa kwama kwakwingi ye niafunwa kwa mbandu yayi.

26 Bonso bwakala mu lumbu bia Noa, i buna si bwakadila mu lumbu bia Mwan'amuntu.

27 Badia, banwa, bakwela, bakweduswa, nate ye lumbu kiakota Noa mu nzaza; mbukil'anlangu yayiza, yababunga babonsono.

28 Bwafwanana bonso bwakala mu lumbu bia Loti: Badia, banwa, basumba, bateka, bakuna, batunga;

29 kansi mu kina lumbu kiavaika Loti mu Sodoma mwanoka tia ye solofo mu zulu, biabunga babonsono.

30 I buna si bwakadila kina lumbu kina zaikuswa Mwan'amuntu.

31 Kina lumbu wonso wena va ntandu anludi ye lekwa biandi mu nzo, kakulumuki mu bonga bio ko; mpila mosi wena ku via, kavutuki manima ko.

32 Lubambukila nkazi a Loti moyo.

33 Wonso tombele mu vukisa mwel'andi, vidisi wo; wonso vidisi wo, vukisi wo.

34 Mono iluvovele: Dina fuku bole si bakala va ntanda umosi; mosi bongolo, wankaka sisulu.

35 Bakento bole si banika mfumfuta va kimosi; umosi bongolo, wankaka sisulu.

37 Bavutula, bavova kwa yandi: Mfumu, kwe? Yandi wavova kwa bau: Kwena nitu yafwa, kuna kuku-takananga mpe zimbemba.

18 Yandi wabatela ngana mpe, bonso bubafwiti sambila ntangu zazonsono ye lembwa beba.

2 Yandi wavova: Mu mbanza mosi mwakala mfundisi walembwa vumina Nzambi, walembwa mona muntu nsoni.

3 Mu mbanza yoyo mwakala fwola mpe. Diau diayizanga kwa yandi, diavova: Undungisa kwa ntantu ami.

4 Ntangu yina kazola ko; kansi landila momo wavova mu yandi kibeni: Vo kivuminanga Nzambi nkutu ko ye kimweni muntu nsoni ko;

5 kansi si yanungisa fwola diadi bu dikumbwesanga mpasi, ka didi tatamana mu kunkwamisa.

6 ¶ Mfumu wavova: Luwa mavovele mfundisi wakondwa kwalunungu.

7 Kadi Nzambi kana nungisa basolwa bandi bakumbokilanga mwini ye fuku ko e? Kadi fuki kena mu diambu diau e?

8 Mono iluovele: Yandi si kakubanungisa nswalu. Kansi Mwan'amuntu bu kana kwiza, kani si kabwana minu vava ntoto e?

9 ¶ Yandi wavova ngana yayi kwa bantu bankaka bakisila vuvu, vo bau i balunungu, kansi bayinanga bankaka:

10 Bantu bole babaluka ku kinlongo mu sambila, umosi i mfalisi wankaka i mvakusi.

11 Mfalisi watelama, wasambidila va yandi kaka ebu: Nzambi, mono ntondele kwa ngeye, bu kiena bonso bantu bankaka ko, i mintani, bakondwa kwalunungu, minyangi, ye ka bonso mvakusi wowo ko.

12 Mono iminanga nsoki mbina zole zole mu lumingu lumosi lumosi; ivananga buku kiakumi-kumi mu biabionsono biibakanga.

13 Kansi mvakusi watelama kwakula, kazola sendula meso ku zulu ko, kansi wabanda ntulu andi, wavova: Nzambi, undemvukila, mono i nkwa masumu.

14 Mono iluovele: Ndieu wakulumuka ku nzo andi

wanunguswa, ye ka wankaka ko; kadi ukukizangulanga, kululu; ukukikululanga, zangulu.

15 ¶ Bantuadila bana banswa, mpasi kabavalakana; kansi minlonguki bu miamona bo, babasemba.

16 Yesu wabatela mbila, wavova: Yambula bimbana-mbana biza kwa mono, ka lubakakidilani ko; kadi kimfumu kia Nzambi i kiabampila yoyo.

17 Kedika mono iluvovele: Wonso lembolo tambula kimfumu kia Nzambi bonso fimwana-mwana, kakoti kio nkutu ko.

18 ¶ Nkuluntu wanyuvula, wavova: Nlongi wambote, nki si yavanga, mpasi yavingila fwa diamoyo wamvu ya mvu?

19 Yesu wavova kwa yandi: Mu nkiama umbikidi wambote? Ka kwenani wambote ko, kansi umosi kaka, i Nzambi.

20 Ngeye zeyi nsikudukusu: Kuyangani ko, kuvondani ko, kulabulani ko, kutani kimbangi kialuvunu ko, zitisa s'aku ye ngudi aku.

21 Yandi wavova: Momo mamonsono ikebanga mo tuka mu kileke kiami.

22 Yesu bu kawa mo, wavova kwa yandi: Kondolo kimosi nate ye bwabu. Teka biabionsono biena yaku, kaba bio kwa bamputu, buna si watambula mayudukwa mu mazulu; wiza wandama.

23 Bu kawa momo, wakala kiadi beni, kadi wakala mbidi akimvwama.

24 Yesu bu kammona, wavova: Engwa, mpasi beni kwa bena kimvwama mu kota mu kimfumu kia Nzambi.

25 Kamela fionunukene mu disu diansoma, kansi muntu wamvwama lutidi mona mpasi mu kota mu kimfumu kia Nzambi.

26 Bawa mo bavova: Nani lenda vuluswa?

27 Yandi wavova: Malembananga bantu, Nzambi lenda mo vanga.

28 ¶ Petelo wavova: Tala, beto tuasisidi biabieto, tukunamanga.

29 Wavova kwa bau: Kedika mono iluvovele: Ka kwenani wasisidi nzo, vo nkazi, vo zimpangi, vo se ye ngudi, vo bana mu diambu diakimfumu kia Nzambi,

30 ulembolo tambula ntambula zazingi mu ntangu yayi ye mu ntangu yina kwiza moyo wamvu ya mvu.

31 ¶ Yandi wabonga kumi ye bole, wavova kwa bau: Tala, ku Yelusalemi tukwenda; mamonso masonama kwa bambikudi mu Mwan'amuntu si makwenda detila;

32 kadi si kayekulwa kwa bapaïen ye sakununwa ye levulwa ye lobudulwa mante;

33 bu bameni kumbufa si bakumvonda; mu lumbu kiantatu si kafuluka.

34 Ka bazaya widi diambu nkutu mu mambu momo ko; mpova yoyo baswekulwa yo, ka bazaya mavovwa ko.

35 ¶ Bwakala bu kafinangana ye Yeliko, mpofu waywanda va mbel'anzila, walomba.

36 Bu kawa ndonga yeti vioka, wayuvula; Nki kiokio?

37 Bankamba, vo Yesu, mwisi Nazaleti, viokele.

38 Waboka, wavova: Yesu, u Mwan'a Davidi, umfwila kiadi.

39 Batekila ku ntu bansemba kadingalala, kansi yandi kibeni waluta boka beni: Mwan'a Davidi, umfwila kiadi.

40 Yesu wasimpama, wakamba katualwa kwa yandi. Bu kafinangana, wanyuvula:

41 Nki uzolele yakuvangila? Wavova: Mfumu, nzolele mona diaka.

42 Yesu wavova kwa yandi: Namoni kwaku. Minu kiaku kikuvulusi.

43 Yandi ntumbu mona, wannama, wakembila Nzambi. Bantu babonso bamonu bo, basika Nzambi.

19 Yandi wakota mu Yeliko, wavioka.

2 Tala, bakala dibikwanga nkumbu Zakai, i nkuluntu amimvakusi, wakala kimwama.

3 Watomba mu mona Yesu, bonso bukena, kansi walembana mu diambu diandongu, kadi ntel'andi ukufi.

4 Wayungusa ku ntuala, wamaka mu nti wasikomole, mpasi kammona, kadi wakana viokila nzila yoyo.

5 Yesu bu kaluaka ku vuma kiokio, wasendula meso, wavova, kwa yandi: Zakai, kulumuka nswalu, kadi lumbu kiaki mu nzo aku kaka mfwiti kala.

6 Wasa nswalu wakulumuka, wantambula, wayangalala.

7 Bu bamona bo, babonsoo bavunguta, bavova: Yandi kotele kwa nkwa masumu mu baka vandeka.

8 Zakai watelama, wavova kwa Mfumu: Mfumu, tala, ndambu abiamvwa biami ivana kwa bamputu: vo yavakusi muntu lekwa mu vumisa, ivutula mvutula ia.

9 Yesu wavova kwa yandi: Lumbu kiaki mpulusu yikotele mu nzo yayi, yandi mpe bu i mwan'a Abalahami;

10 kadi Mwan'amuntu wayizidi mu tomba ye vulusa wavila.

11 ¶ Bu bawa momo, wavova diaka ngana, kadi wafinama ye Yelusalemi ye babanza, vo kimfumu kia Nzambi si kiamonika nawu.

12 I kuma wavova: Muntu wamvila yaluzitu wayenda ku nsi yantama mu tambula kimfumu ye mu vutuka.

13 ¶ Yandi watela nanga miandi kumi mbila, wabavana kumi diamine, wavova kwa bau: Lukita, nate ye yakwiza.

14 Kansi bisi nsi andi bambela, banlandisa ntumwa mu vova: Ka tuzolele ndiona kakala ntinu eto ko.

15 Bwakala bu kakitambudila kimfumu, wavutuka, buna wavova, vo nanga miomio mikavana vanza biapalata miatelwa mbila miza kwa yandi, mpasi kazaya wonso wabeki ndandu mu nkitulu ye ntalu kwa.

16 Wantete wayiza, wavova: Mfumu, mine kiaku kivengi kumi diamine ndandu.

17 Wayova kwa yandi: Mbote kwandi, u nanga wambote, bu wakwikamene mu biafuma, i kuma kala lulendo mu kumi diambanza.

18 Wanzole wayiza, wavova: Mfumu, mine kiaku kivengi mine bitanu ndandu.

19 Wavova kwa ndieu mpe: Ngeye mpe kala mbanza tanu.

20 Wankaka wayiza, wavova; Mfumu, tala mine kiaku kiyalundidi mu lenswa diakiufuta.

21 Kadi mono yakuvumini, bu wena muntu walubamu; utotanga kiwalembwa tula, uyonzikanga kiwalembwa kuna.

22 Wavova kwa yandi: U nanga wambi, mu waku nwa si yakufundisila. Ngeye zeyi, vo mono i muntu walubamu, itotanga kindembolo tula, iyonzikanga kindembolo kuna.

23 Mu nkiama walembolo vana vanza biami kwa mbudisi abivanza? Buna nga ntambudi bio ye ndandu, bu mvutukidi?

24 Yandi wavova kwa batelama va lueka: Lunziona mine, luvana kio kwa ndiona wena kumi diamine.

25 Bavova kwa yandi: Mfumu, kumi diamine diena yandi.

26 Mono iluvovele: Wonso ubeki, si kavewa, kansi u ka ubeki ko, si kazionwa kina kiena yandi mpe.

27 Kansi ntantu miami miomio mialembwa zola yakala ntinu au, lutuala mio vava, luvonda mio va ntadisi ami.

28 ¶ Bu kavova momo, watekila ku ntu mu kwe baluki ku Yelusalemi.

29 ¶ Bwakala bu kafinangana ye Betefange ye Betania va mongo ubikwanga mongo a Olive, buna wafidisa nlonguki miole.

30 wavova: Luenda koti vata dilutadisi; bu lukotele dio, si luabwana mwan'ampunda wakangama u ka utentamene widi muntu nkutu ko; lukutula wo, lutuala wo.

31 Vo muntu uluyuvudi: Mu nkiama lukutudi wo? buna luvova: Mfumu wena wo nsatu.

32 Bafiduswa bayenda bwana, bonso bukabakamba.

33 Bu bakutula mwan'ampunda, bavwa wo bavova kwa bau: Mu nkiama lukutudi mwan'ampunda?

34 Bavova: Mfumu wena wo nsatu.

35 Batuala wo kwa Yesu; batula mwatu miao va mwan'ampunda, batentika Yesu va ntandu.

36 Bu kayenda, bayalumuna mwatu miao mu nzila.

37 Bu kakiluakila lukufi ye ntomboko amongo a Olive, kabu diamvimba dianlonguki miandi diabadika yangalala ye sika Nzambi mu ndinga yayinene mu tulendo tuatonsono tubamona;

38 bavova: Nkwa lusakumunu, ntinu wizidi mu nkumbu a Mfumu! Yenge mu zulu ye nkembo muna kayengele!

39 Bafalisi bankaka mu ndonga bavova kwa yandi: Nlongi, semba nlonguki miaku.

40 Wavutula, wavova: Mono iluvovele: Vo baba badingalele, nga matadi mabokele.

41 ¶ Bu kafinangana, wamona mbanza, wadidila yo, wavova:

42 Engwa, vo zeyi kwaku, ngeye kibeni, mu lumbu kiaku kiaki bionso biena mu yenge kiaku! Kansi bwabu biaswekama mu meso maku.

43 Kadi lumbu bina kwiza mu ngeye, ntantu bu mina kutumbikila lumbu luantumbukwa ye kuzunga ye kufiningisa mu ndambu zazonsono;

44 si bakulumba ye bana baku mu ngeye; ka bana sisa tadi va ntandu atadi mu ngeye ko; kadi kuzeyi ntangu yabumununu aku ko.

45 ¶ Yandi wakota mu kinlongo, wabadika vaikisa bateka,

46 wavova kwa bau; Disonama: Nzo ami si yakala nzo alusambulu; kansi beno luavengi yo nluk'ami-ntani.

47 ¶ Yandi walonga mu kinlongo lumbu ka lumbu. Kansi bangudi zanganga ye minsoniki ye bantete mu bantu batomba mu kumbunga;

48 kansi ka bamona dibafwiti vanga ko, kadi bantu babonsono bannama mu wa mambu mandi.

20 Bwakala lumbu kimosi kikalonga bantu mu kinalongo ye wasamuna nsamu wambote, banganga ye minsoniki ye bangudi zabantu batelama va lueka,

2 Bavova kwa yandi, bata: Utukamba lulendo luuvangilanga bobo ye nani ndieu wakuveni lulendo lolo.

3 Wavutula, wavova kwa bau: Mono mpe si yakuluyuvula diambu, lunkamba:

4 Mbotokolo a Yoane mu zulu yatuk'e vo mu bantu e?

5 Bayuvasana, bavova: Vo tuvova: Mu zulu, si kavutula: Mu nkiama ka luanlekele minu ko?

6 Vo tuvova: Mu bantu, buna bantu babonsono si bakutuyonda mu matadi: kadi batoma leka minu, vo Yoane i mbikudi.

7 Bavutula, vo ka bazeyi muyatuka ko.

8 Yesu wavova kwa bau: Mono mpe kilukambi lulendo luivangilanga bobo ko.

9 ¶ Yandi wabadika ta ngana yayi kwa bantu: Muntu wakuna via diavinia, watuidisa dio kwa mimvati, wayenda ku nsi yankaka ntangu yayingi.

10 Mu nsungi yafwana, wafidisa nanga kwa mimvati, mpasi bamvana mbutu miavia diavinia; kansi mvati miambufa nate ye nkanda wabunuka, bansindika moko ye moko.

11 Yandi wavutuka fidisa nanga wankaka, kansi babufa ndiena mpe, nate ye nkanda wabunuka, bamvweza, bansindika moko ye moko.

12 Yandi wavutuka fidisa wantatu, balueka ndiena mpe, bamvaikisa.

13 Kansi mfumu avia diavinia wavova: Nki si yavanga? Mono si yafidisa mwan'ami wabakala wazolwa, nanga si bakumvumina.

14 Mimvati bu bammona, bayuvasana, bavova: Ndienda i mvingidi adifwa; bika tuamvonda, mpasi difwa. diakala dieto.

15 Bamvaikisa ku mbazi avia diavinia, bamvonda. I kuma Mfumu avia diavinia, nki si kakubavangila?

16 Yandi si kiza bunga mvati miomio ye vana via

diavinia kwa bankaka. Bu bawa momo, bayova: Ka bawa ko.

17 Wabatala, wavova: Buna diadi diasonama i nki? Tadi dianiafuna mintungi diayikidi tadi diantu afuma?

18 Wonso bwidi va tadi diodio, kosakene; kansi wonso sotokono dio, diau dikummwangisa nakosokoso.

19 ¶ Minsoniki ye bangudi zanganga batomba mu kunsu moko mu kina lokula, kansi batina bantu, kadi bazaya, vo wata ngana yoyo mu bau.

20 ¶ Bankonda, bafidisa mineki bavuna kala balunungu, mpasi bambaka mu diambu dibana kunyekudila kwa nkuluntu ye lulendo luanyadi.

21 Banyuvula, wavova: Nlongi, tuzeyi, vo ukambanga ye longanga kwasungama ye kuswasisanga bantu ko, kansi ulonganga nzil'a Nzambi mu kedika.

22 Bwena luvu mu vana mpaku kwa Kaisali vo ka bawa ko e?

23 Wavisa bungubi bwau, wavova kwa bau:

24 Lunsonga denali. Fwani kianani ye bisono bianani kien'e? Bavova: Bia Kaisali.

25 Wavova kwa bau: Buna lufuta kwa Kaisali bia Kaisali ye kwa Nzambi bia Nzambi.

26 Balembana kumbaka mu diambu va luse luabantu; bayitukwa mu mvutudulu andi, badingama.

27 ¶ Basaduki bankaka bavovanga, vo ka mwenani mfulukulu ko, bayiza kwa yandi, banyuvula,

28 bavova: Nlongi, Mose watusonikina: Vo muntu wena mpangi yifwidi ye sisidi nkazi, kansi kondolo mwana, buna si kavingila nkazi ye tonginikina widi mpangi andi nkuna.

29 I kuma bwakala mpangi nsambodia; wantete wakwela nkento, wafwa ye kondwa kwamwana;

30 wanzole wamvingila

31 ye wantatu; bonso bobo nsambodia yamvimba ka basisa mwana ko, bafwa kwau.

32 Va zimunina nkento mpe wafwa.

33 I kuma nkento wowo nkazi anani si kakala mu mfulukulu? Kadi nsambodia yamvimba bankwela.

34 Yesu wavova kwa bau: Bana bantangu yayi bakwelanga ye kweduswanga,

35 kansi bau babanzulwanga bafwanane mu luakila ntangu yayina ye mfulukulu abafwa, ka bakwelanga ko ye ka bakweduswanga ko;

36 kadi ka balendi vutuka fwa ko; kadi bafwanane ye zimbasi; bau i bana ba Nzambi, i bana bamfulukulu.

37 Mose wazaikisa vana finti-nti fiampanga, vo bafwa bafulukanga, bu kabika Mfumu Nzambi a Abalahami ye Nzambi a Isaki ye Nzambi a Yakobi.

38 Nzambi ka i Nzambi abafwa ko, kansi yabena moyo; kadi babonsono bakalanga moyo mu yandi.

39 Nsoniki miankaka miavutula, miavova: Nlongi, ngeye tomene vova.

40 Ka bavutuka kabuka ntima mu kunyuvula diambu ko.

41 ¶ Yandi wavova kwa bau: Bwe bavovilanga, vo Klisto i Mwan'a Davidi?

42 Kadi yandi kibeni Davidi vovele mu nkand'a Minkunga: Mfumu wavova kwa Mfumu ami: Vwanda va lubakala luami.

43 nate ye mbeni tula ntantu miaku mfiduku amalu maku.

44 I diau Davidi wambika Mfumu; buna bwe kalenda kadila mwan'andi?

45 ¶ Kadi bantu babonsono bu beti wa, yandi wavova kwa nlonguki miandi:

46 Lukikenga mu minsoniki mizolele zieta mu mazwele, mizolanga kambwa mbote mu mazandu ye sola biandu biantete mu nzo zatukutukunu ye fulu biantete mu malambu;

47 i bau badianga nzo zamafwola, mu kukisonga basambilanga tusambulu tuatula beni. Mu mfundusu baba si batambula nzengolo yangolo.

21 Bu kavumbula meso, wamona bamvwama, bonso bu batula nkailu miau mu lundulu.

2 Kansi yandi wamona fwola diamputu diatula bi-mpanza-mpanza biole muna,

3 wavova: Mu kedika mono iluvovele: Fwola diadi diamputu dilutidi babonsono mu tula;

4 kadi baba babonsono batudidi mu nkailu mia Nzambi mu kimvwama kiau, kansi ndieu mu bumputu bwandi tudidi biabionsono bikedi yandi.

5 ¶ Bankaka bavova bonso bwaketulwa kinlongo, mu matadi mabiza ye minkailu, buna wavova:

6 Mu biobio bilumweni mu lumbu bina kiwza ka muna siswa tadi va ntandu atadi ko dina lembwa tululwa.

7 Banyuvula, bavova: Nlongi, buna nki antangu momo si makala ye nki adimbu kina tekila, momo bu mana kala?

8 Wavova: Lutala, ka luidi zimbukuswa, kadi babingi bana kwiza mu nkumbu ami ye vova: I mono kwami; ntangu yifinangene; ka lulandani ku nim'au ko.

9 Bu luwilu mu mvita ye nkindu, ka lukalani bunkuta ko, kadi momo si mateka kala kaka, kansi nsukulu ka yilueki nadede ko.

10 ¶ Buna wavova kwa bau: Kanda si dianangumukina kanda ye kimfumu mu kimfumu:

11 si mwakala ndikunu zantoto zazinene, ye muma ka muma malema ye bivunga, ye si mwakala mangu biansisi ye dimbu biabinene bitukidi ku zulu.

12 Kansi tekila biobio biabionsono si bakulusa moko ye kuluzoma, bu bana kuluyekula ku nzo zatukutukunu ye boloko ye kulutuala va luse luamintinu ye minyadi mu diambu diankumbu ami.

13 Diodio si diasukila kwa beno bonso kimbangi.

14 I kuma luzaya mu ntima mieno, vo ka lufwiti teka yindula maluna vutula ko;

15 kadi mono si yakuluvana nwa ye nduenga zilembane ntantu mieno miamionsono kakila ye bangisa.

16 Beno si luayekulwa mpe kwa mase ye zingudi ye

zimpangi ye bibutu ye bakundi; si bavonda bankaka mu beno.

17 Beno si luabelwa kwa babonsono mu diambu diankumbu ami.

18 Kansi lusuki nkutu luantu mieno ka luna fuka ko.

19 Lubakila miela mieno ndandu mu ntatumunu eno.

20 ¶ Bu lumweni Yelusalemi dizungulu kwa makabu mabinwani, luzaya, vo mbungulu adiau yeka lukufi.

21 Buna bena mu Yuda bika batinina ku miongo, bena mu ngudi ambanza bika bavaika, bena mu mayinza ka bakotani muna ko,

22 Kadi bina lumbu i biamvutudulu anlandu, mpasi mamonsono masonama menda detila.

23 Engwa bena vumu ye bayemikanga mu bina lumbu! Kadi si mwakala nzungu zazingi mu ntoto ye nganzi kwa bantu baba:

24 si babwa mu meno masabala ye natwa kinkole kwa bapaien babonsono; Yelusalemi si diadiatwa ku nsi amalu mabapaien nate ye ntangu zabapaien zina lunga.

25 ¶ Si mwakala dimbu mu ntangu ye ngonda ye zimbwetete, va ntoto kingongo mu makanda mabantu, si badungama mu nkumbulu zambu ye zamayo;

26 bantu bu batabukanga vumunu mu wonga ye mpingulu amambu mana kwiza va ntoto wena bantu, kadi tulendo tuazulu si tuanikuka.

27 Buna si bamona Mwan'amuntu wizidi mu tuti ye tulendo tuatuingi ye nkembo wawingi.

28 Momo bu mabadikidi kala, ludongama, luvumbula ntu mieno, kadi nkudulu eno yeka lukufi.

29 ¶ Yandi wata ngana kwa bau: Lutala nti wakuyu ye nti miamionsono.

30 Bu miakisasila ye lumweni bo, buna beno kibeni luzeyi, vo nsungi amvula yeka lukufi,

31 I bobo beno mpe, bu lumweni momo meti kwiza kadi, luzaya kweno, vo kimfumu kia Nzambi bieka lukufi.

32 Kedika mono iluovele: Mbandu yayi ka yivioki ko, nate ye momo mamonsono mameni kala.

33 Zulu ye ntoto si biavioka, kansi mambu mami ka mana vioka nkutu ko.

34 ¶ Likikenga, ntima mieno ka midi kala zitu mu kolwa ye kinduvu ye mayindu mazingu kiaki, lumbu kina ka kidi kulubwila nabiu bonso siongi.

35 Kadi kiau si kiabwila babonsono bavwandanga va luse luantoto wawonsono.

36 Lukaya meso, ntangu zazonsono lusambila, mpasi luabaka ngolo mu tina mu momo mamonsono mana kwiza kadi ye telama va luse lua Mwan'amuntu.

37 ¶ Lumbu ka lumbu walonga mu kinlongo, kansi fuku ka fuku wawaika, wakala va mongo ubikwanga mongo a Olive.

38 Nsuka nabu bantu babonsono bayiza kwa yandi mu kinlongo mu kunwa.

22 Nkembo wamampa malembwa funuswa ubikwanga pasa wakala lukufi.

2 Bangudi zanganga ye minsoniki batomba, bonso bubalenda kumbunga; kadi batina bantu.

3 ¶ Kansi Satana wakota mu Yuda, ubikwanga Iskalioti, umosi mu kumi ye zole.

4 Yandi wayenda moka ye bangudi zanganga ye bakuluntu baminkengi, bonso bukafwiti kunyekula kwa bau.

5 Bayangalala, bawawasana mu kumvana palata.

6 Yandi wabasila bo, watomba ntangu yafwanana mu kunyekula kwa bau, ndonga bu yikondolo.

7 ¶ Lumbu kiankembo wamampa malembwa funuswa kiayiza, i kina kaka kivondwanga meme diapasa.

8 Yesu wafidisa Petelo ye Yoane, wavova: Luenda luatukubikila pasa, mpasi tuadia kio.

9 Bavova kwa yandi: Kwe zolele, vo tuna kio kubika?

10 Wavova kwa bau: Tala, bu lukotele mu mbanza, muntu neti mvungu anlangu si kabwabana ye beno; lunnama ye kota mu nzo yikakotele.

11 Luvova kwa mfumu anzo: Nlongi vovele kwa ngeye:

Nzo abanzenza kwe yena yimfwiti dila pasa ye nlonguki miami?

12 Si kakulusonga seka diadinene mu mbandu yantandu diakubama; lukubika momo.

13 Bayenda bwana, bonso bukabakamba, bakubika pasa.

14 ¶ Lokula bu kiayiza, yandi ntumbu vwanda va meza ye zintumwa zandi.

15 Wavova kwa bau: Mu ngunda zazingi yakedi ngunda mu teka dia pasa kiaki ye beno, bu kialungulu kwama ko;

16 kadi mono iluovele, vo kina vutuka kio dia ko, nate ye kiamana lunga mu kimfumu kia Nzambi.

17 Yandi watambula mbungu. Bu kamana tonda, wavova: Lubonga yayi, lukabasana yo;

18 kadi mono iluovele: Tuka bwabu kina vutuka nwa mu mbutu mianti avinia ko, nate ye kimfumu kia Nzambi kizidi.

19 ¶ Yandi wabonga dimpa. Bu kamana tonda, wabukuna dio, wavana kwa bau, wavova: Diadi i nitu ami yaveno mu beno. Luvanga diadi mu kumbambukila moyo.

20 I bobo mbungu mpe, bu bamana dia, wavova: Mbungu yayi i Luwawanu luamona mu menga mami matengolo mu beno.

21 Kansi tala, koko kwandiena una kungiekula kwena yami vava meza.

22 Kadi Mwan'amuntu wele bonso bwakitezulwa, kansi engwa muntu wowo ukunyekula!

23 Babadika yuvasana: Buna tuena, kani nani una bo vanga?

24 ¶ Bakala mpaka mpe, kani nani mu bau wabanzulwa vo lutidi mu nene.

25 Kansi yandi wavova kwa bau: Ntinu miabapaŋen mikubayalanga, bena lulendo mu bau babikwanga mvangi miabunkete.

26 Beno ka bwa ko; kansi buna luena wonso wena

waunene, kakala bonso nleke, ye ntudisi bonso yandi usadilanga.

27 Kadi nani lutidi mu nene, vwendi va meza, vo ndieu usadilanga? Kadi ka ndiena vwendi va meza ko e? Kansi mono ngiena mu kati ye beno bonso ndieu usadilanga.

28 Kansi i beno luakedi sikilanga yami mu mpukumu zami.

29 Mono ikuluvana kimfumu, bonso se diampana kio,

30 mpasi luadia ye nwa va meza mami mu kimfumu kiami; si luavwanda va biandu ye fundisa kumi ye makanda mole ma Israeli.

31 ¶ Simoni, Simoni, tala, Satana walulombele kaluveva bonso buvevulwanga froment;

32 kansi mono ikudididi mvutu, minu kiaku ka kidi suka. Bu uvilukidi, siamisa mpangi zaku.

33 Wavova kwa yandi: Mfumu, nkubamene kwami mu kwenda yaku mu boloko ye mu lufwa.

34 Wavova: Petelo, mono ikuvovele: Lumbu kiaki koko ka dikikubila nkutu ko, nate ye umeni kala nkalu nkala tatu, vo kunzeyi ko.

35 ¶ Yandi wavova kwa bau: Bu yalufidisa ye kondwa kwalukobe luabivanza ye nkutu ye nsampatu, kadi luakondwa lekw'e? Bavova: Ka lekwa ko.

36 Wavova kwa bau: Kansi bwabu wonso wena lukobe luabivanza, bika kabonga lo, i bobo nkutu mpe: kansi kondolo bio, bika kateka yunga kiandi, kasumba sabala.

37 Kadi mono iluvovele, vo masonukwa mafwiti kwenda detila mu mono, vo: Mu bankwa kimpumbulu katangwa. Kadi masonama mu mono meti vangwa.

38 Bavova: Mfumu, tala, vava vena sabala biole. Wavova kwa bau: Bufweni kwandi.

39 ¶ Yandi wawaika, wayenda, bonso bwakala fu kiandi, ku mongo a Olive; nlonguki miandi miannama mpe.

40 Bu kaluaka va vuma, wavova kwa bau: Lusambila ka luidi kota mu mpukumunu.

41 Yandi kibeni wabatatukila fintama filenda luakila tadi ditubulu, wafukama va makungunu, wasambila,

42 wavova: Tata, vo zolele, unkatudila mbungu yayi, kansi ka luami luzolo ko, bika luaku luavangama.

43 Mbasi yatuka mu zulu yamonika kwa yandi, yankindisa.

44 Yandi wakala nzungu zantima beni, waluta sambila, kiufuta kiandi kiakala bonso matela mamenga madada va ntoto.

45 Bu katelama mu sambila ye wayiza kwa minlonguki, wababwana ku nsi atulu mu diambu diakiadi,

46 wavova kwa bau: Mu nkiana lulele? Lutelama luasambila, ka luidi kota mu mpukumunu.

47 ¶ Bu kakidi vova, tala, ndonga yayiza ye yandi ubikwanga Yuda, i umosi mu kumi ye zole, wabatekila, wafinama kwa Yesu mu kumfiba.

48 Yesu wavova kwa yandi: Yuda, yekole Mwan'amuntu mu fib'e?

49 Banzungidila, bu bamona meka mu bwa, bavova: Mfumu, tuabanda sabal'e?

50 Mosi mu bau wabanda sielo kiangudi anganga, wazaka kutu kwandi kwalubakala.

51 Yesu wavutula, wavova: Lusila bobo. Yandi wavalakana kutu, wanniakisa.

52 ¶ Yesu wavova kwa bangudi zanganga ye bakuluntu baminkengi miakinlongo ye bangudi zabantu bayiza kwa yandi: Beno luvaikidi ye bisabala ye minkawa bonso kwa ntani.

53 Lumbu ka lumbe bu yakedi yeno mu kinlongo, ka luandambudidi moko ko; kansi kiaki i kieno lokula ye lulendo luatombe.

54 ¶ Bambaka, bannata, bankotisa mu nzo angudi anganga. Petelo walanda ntama ku manima.

55 Bu bakwika tia va kati diakianzala ye bavwanda va kimosi, buna Petelo wavwanda va kati ye bau.

56 Sielo kiankento kiammona, vo vwendi va kia kwatia, kiantala siusiu, kiavova: Ndieu mpe kedingi yandi.

57 Yandi wankadila nkalu, wavova: Nkento, kinzeyi ko.

58 Fintama-ntama wankaka wammona, wavova: Ngeye mpe wena yau. Kansi Petelo wavova: Muntu, kiena yau ko.

59 Kani vo lokula kimosi diaka, wankaka watatamana vova mambu mamosi: Kedika, ndieu kedingi yandi mpe, kadi i mwisi Ngalili kwandi.

60 Petelo wavova: Muntu, kizeyi mauvele ko. Bu kavova, koko ntumbu kuba.

61 Mfumu wabangumuka, watala Petelo. Petelo wabambuka moyo mu mambu ma Mfumu, bonso bukavova kwa yandi: Lumbu kiaki koko bu ka dikikubidi nkutu ko, ngeye una kunkadila nkadila tatu.

62 Yandi wavaika ku mbazi, wabwa mu dila.

63 ¶ Babakala basimba Yesu bansakanana, bambanda nate ye nkanda wabunuka;

64 bamfukidila nlele, banyuvula, bavova: Bikula: Nani ndieu ukubendi?

65 Bavova mambu mamingi mankaka kwa yandi, bu bantiaka.

66 ¶ Bu kwakia, bangudi zabantu ye bangudi zanga-nga ye minsoniki ntumbu kutakana, bannata kwa bamayala bau, bavova: Vo ngeye i Klisto, utukamba.

67 Wavova kwa bau: Vo ikulukamba, ka luna leka minu ko;

68 kansi vo ikuluyuvula biuvu, ka luna vutula diambu nkutu ko.

69 Tuka bwabu Mwan'amuntu uvwandanga va lubakala lualulendo lua Nzambi.

70 Buna babonso bavova: Buna ngeye i Mwan'a Nzambi e? Wavova kwa bau: Beno luvovele, vo monongiena bo.

71 Bavova: Nki akimbangi kiankaka tuena nsatu? Kadi beto kibeni tuwilu bo mu nw'andi.

23 Buna kabu diamvimba diatelama, diannata kwa Pilatu.

2 Babadika kumfunda, bavova: Beto tuamweni, vo ndieu uvengumunanga kanda dieto ye kakidilanga mu vana mpaku kwa Kaisali ye uvovanga, vo yandi kibeni i Klisto, i ntinu.

3 Pilatu wanyuvula, wavova: Ngeye i ntinu aba Yudayo e? Wavutula kwa yandi, wavova: Ngeye vovele bo.

4 Pilatu wavova kwa bangudi zanganga ye kwa makabu: Kimweni nkanu mu muntu wau ko.

5 Kansi bau baluta vova mu ngolo: Yandi ukitumunanga bantu ye longanga mu Yuda diadionsono, tuka mu Ngalili mukabadika nate ye mwamu.

6 ¶ Pilatu bu kawa mo, wayuvula, vo muntu wowo i mwisi Ngalili.

7 Bu kazaya, vo watuka mu nsi yalulendo lua Elode, buna wamfidisa kwa Elode wakala yandi kibeni mu Yelusalemi mu bina lumbu.

8 Elode bu kamona Yesu, wakala mbidi akiese, kadi wakedi zolanga ntangu zazingi mu kummona, kadi wawa mamingi mu yandi: wasa vuvu mu mona dimbu kivengo kwa yandi.

9 Wanyuvula mu mambu mamingi, kansi kavutula diambu kwa yandi ko.

10 Bangudi zanganga ye minsoniki batelama, bamfunda mu ngolo.

11 Elode ye binwani biandi bianyina, biansakanana; bu bamvrika mvwatu wacema, bamvutula kwa Pilatu.

12 Elode ye Pilatu bavutuka kala kikundi kina lumbu, kadi bateka kalasana kitantu.

13 ¶ Pilatu watela bangudi zanganga ye bakuluntu ye bantu mbila,

14 wavova kwa bau: Beno luatuedi muntu wau kwa mono, keti i muntu uvengumunanga bantu. Tala, va luse lueno imfiongonene, kimweni muntu wowo nkanu nkutu ko mu momo malumfundidi.

15 Ka Elode mpe ko, kadi wamvutudi kwa beto, kansi tala kavolele nkanu nkutu ukafweni mu vondulwa ko.

16 I kuma si yakunlonga ndongi ye kunkutula.

18 Baboka kabu diamvimba va kimosi, bavova: Katula ndiona, utukutudila Balaba.

19 Yandi watubwa mu boloko mu diambu diankindu yabwa mu mbanza ye mu diambu diavonda.

20 Pilatu wavutuka vova kwa bau, bu kazola kutula Yesu.

21 Kansi baboka, bavova: Koma va kulunsi, koma yandi va kulunsi.

22 Wavova mpova yantatu kwa bau: Kadi nki amambu mambi kavengi? Kimweni nkanu walufwa mu yandi ko, i kuma si yakunlonga ndongi ye kunkutula.

23 Kansi batatamana mu ndinga zangolo, balomba kakomwa va kulunsi, ndinga zau zaluta mu ngolo.

24 Pilatu wazenga, vo bwakadi bonso bubalombele;

25 kansi wakutula ndiena watubwa mu boloko mu diambu diankindu ye vonda, i una ubalomba, kansi wayekula Yesu kwa luzolo luau.

26 ¶ Bu bannata, basimba Simoni, i mwisi Kilene, wataka ku yinza, bantuika kulunsi kanata dio ku nim'a Yesu.

27 ¶ Kabu diadinene diabantu dianama yandi, bakento babanda zintulu, bandila.

28 Yesu wabangumuka kwa bau, wavova: Lu bana babakento ba Yelusalemi, ka lundilani ko, kansi lukidila ye bana beno;

29 Kadi tala, lumbu bina kwiza bibana vova: Mayangi mena ye bena sita ye vumu bilembolo buta ye ntulu zilembolo yemika.

30 Buna si babadika vova kwa miongo: Lutubwila, ye kwa bintuntubulu: Lutufuka.

31 Vo bavanga momo mu nti wankunzu, buna bwe si bwakala mu wayuma?

32 ¶ Bole bankaka, i bankwa nkanu, banatwa yandi mu vondwa.

33 ¶ Bu baluaka va vuma kibikwanga Konzongolo

kiantu, bankoma vana va kulunsi ye bankwa nkanu, umosi va lubakala, umosi va lumoso.

34 Yesu wavova: Tata, ubayambudila; kadi ka bazeyi mabavengi ko. Bakabana mwatu miandi, bata mio wadi.

35 ¶ Bantu batelama, batala, kansi bakuluntu bannina mbombo, bavova: Yandi wavulusi bankaka; bika kakivulusa, vo ndieu i Klisto, solwa kia Nzambi.

36 Binwani mpe biansakanana, biayiza kwa yandi, bantambika vinia kiandeki,

37 bavova: Vo ngeye i ntinu aba Yudayo, ukivulusa.

38 Nsonokono yakala va ntandu andi: Ndieu i ntinu aba Yudayo.

39 ¶ Mvangimosi ankanu wamanukwa yandi wantiaka mpe: Kadi ngeye ka i Klisto ko e? Ukivulusa ye beto!

40 Kansi wankaka wavutula, wansemba, wavova: Kadi kuvumina Nzambi nkutu ko e, bu wena mu nzengolo yimosi?

41 Beto bonso busongele, kadi tutambulanga nsendo ufweni mu matuavengi, kansi ndieu kavengi dilembolo fwanana ko.

42 Yandi wavova: Yesu, umbambukila moyo, bu ulueki mu kimfumu kiaku.

43 Yandi wavova kwa yandi: Kedika mono ivovele: Kiaki lumbu ngeye si ukala yami mu paladiso.

44 ¶ Bwakala kani mu lokula kiansambanu tombe kiakala mu ntoto wawonsono nate ye lokula kiavwa,

45 ntangu bu yalebwa tentina; ngumbu mu ki-mlongo yatiasuka mu kati.

46 Yesu waboka mu ndinga yayinene, wavova: Tata, mu moko maku ntambikidi mpeve ami. Bu kavova mo, watabuka vumunu.

47 Nkuluntu ankam'abinwani bu kamona mavengo, wakembila Nzambi, wavova: Kedika, ndieu i muntu walunungu.

48 Makabu mamonsono makutakana mu mona mambu momo, bu bamona mavengo, babanda ntulu, bavutuka.

49 Babonsoho bazayana yandi ye bakento bannemi-
ngi tuka mu Ngalili, batelama ntama, batala momo.

50 ¶ Tala, kwakala bakala, nkumbu andi Yosefi, i
mayala, i muntu wambote ye walunungu—

51 katambudila mu lukanu luau ye mavanga mau
ko—i mwisi Alimataya, mbanz'aba Yudayo, wavingila
kimfumu kia Nzambi.

52 Ndienda wayenda kwa Pilatu, walomba nitu a Yesu.

53 Wakulumuna yo, wazinga yo nlele walino, wantula
mu ndiamu yazokulwa mu tadi yi ka yateka tulwa
muntu ko.

54 I lumbu kiankubukulu kwandi, lumingu lueka
lukufi.

55 ¶ Bakento bayiza yandi batuka mu Ngalili balanda,
batala ndiamu ye bonso bwatudulwa nitu andi;

56 bavutuka, bakubika nzenzo miansunga ye mazi.
Mu lumingu bavunda bonso bwenina nsikudukusu.

24 Lumbu kiantete mu lumingu nsuka nabu bayiza
ku ndiamu, banata nzenzo miansunga mibaku-
bika.

2 Babwana tadi dinengomono mu ndiamu;

3 bakota, kansi ka babwana nitu a Mfumu Yesu ko.

4 Bwakala bu bakadila bo kidunga, tala, babakala
bole batelama yau va lueka baywata nlele miacema.

5 Bu bakala wonga ye bayinika zizi biau va ntoto,
bavova kwa bau: Mu nkiana lutombele wena moyo mu
bafwa?

6 Kena vo ko, kansi fulukidingi. Lubambuka moyo,
bonso bukavova kwa beno, bu kakedi yeno mu Ngalili,

7 wavova, vo Mwan'amuntu si kayekulwa kaka mu
moko mabankwa miamasumu ye komwa va kulunsi ye
fuluka mu lumbu kiantatu.

8 Babambuka moyo mu mambu mandi,

9 bavutuka kwau tuka ku ndiamu, bakamba momo
mamonsono kwa kumi ye mosi ye kwa babonsoho
bankaka.

10 i Malia, mwisi Mangadala, ye Yoana ye Malia, i ngudi a Yakobi; ye bakento bankaka bakala yau bakamba mambu momo kwa zintumwa.

11 Mambu momo mamonika va luse luau bonso mpova yankatu, ka babalekila minu ko.

13 ¶ Tala, kina lumbu bole mu bau bayenda yendingi ku vata, nkumbu avata Emausi, diatatuka ye Yelusalemi makumasambanu mastadia.

14 Bamokasana mu momo mamonsono mabwa.

15 Bwakala bu bamokasana ye yuvasana, yandi kibeni Yesu wafinama, wayenda yau.

16 Kansi meso mau makakwa, ka bidi kunzaya.

17 Wavova kwa bau: Nki amambu momo malueti mokina, bu lueti diata? Basimpama ye zizi bianayembele.

18 Mosi, nkumbu andi Kleopa, wavutula, wavova kwa yandi: Kadi ngeye kaka wena nzenza mu Yelusalemi, kuzeyi momo mabwidi mu biabi lumbu ko e?

19 Wavova kwa bau: Nki alekwa? Bavova kwa yandi: Momo mu Yesu, i mwisi Nazaleti, wakedi mbikudi walulendo mu mavanga ye mu mambu va luse lua Nzambi ye bantu babonsono.

20 bonso bwanyekole bangudi zanganga ye bakuluntu beto mu nzengolo alufwa, bankomisa va kulunsi.

21 Kansi beto tuasidi vuvu, vo yandi i ndiena wakana kula Israeli; kansi tuka ntangu yavangwa momo mamonsono kiaki i lumbu kiantatu.

22 Bakento bankaka mu beto batubwisisi zengelezengele, baluekingi nsuka nabu ku ndiamu;

23 bu balembolo bwana nitu andi, bizi vovi, vo bawweni mona-meso mazimbasi zavova, vo wena moyo.

24 Bankaka mu bau bakedi yeto belenge ki ndiamu, babweningi nadede, bonso butelenge bakento, kansi yandi ka bammweningi ko.

25 Wavova kwa bau: Engwa beno, lu bankwa buzengi ye fuki mu ntima mu leka minu mu mambu mamonsono mavova bambikudi.

26 Kadi Klisto kafwiti lungwa momo ko e ye kota mu nkembo andi?

27 Wabadika mu Mose ye mbikudi miamionsono, wababangudila mu masonukwa mamonsono momo mena mu yandi.

28 ¶ Bafinangana ye vata dibayenda; yandi wasa bonso vo keni vioka.

29 Bau banleba, bavova: Sikila yeto; kadi nkokila yibwidi, lumbu kieka mu suka. Yandi wakota mu sikila yau.

30 Bwakala bu kavwanda yau va meza, wabonga dimpa, wasakumuna, wabukuna, wabavana.

31 Meso mau mazibuka, banzaya; yandi walala mu meso mau.

32 Bavovasana: Kadi ntima mieto ka mikedi mialema mu beto ko e, bu kavovele kwa beto mu nzila, bu katu-zibudidi masonukwa?

33 ¶ Kina lokula batelama, bavutuka ku Yelusalemi, babwana kumi ye mosi bakutakene ye bayau,

34 bavova: Mu kedika Mfumu fulukidingi ye monekenenge kwa Simoni.

35 Buna bazingula momo manzila ye bonso bukazayakana kwa bau, bu kabukuna dimpa.

36 ¶ Bu bavova momo, yandi kibeni watelama va kati ye bau.

37 Bazakama, wonga wababwila, babanza, vo bamweni mpeve.

38 Wavova kwa bau: Mu nkiana luvizukidi ntima, mu nkiana mabanza matelamene mu ntima mieno?

39 Lutala moko mami ye malu mami, vo i mono kwami. Lunsimba, lutala; kadi mpeve ka yena nsuni ye visi ko, bonso bulumweni vo ngiena.

41 Kansi bu balembwa leka minu mu diambu diakiese ye yitukwa, wavova kwa bau: Luena ye lekwa kiandia vav'e?

42 Bamvana buku kiambizi yanlangu kiayangwa.

43 Watambula kio, wadia va luse luau.

44 ¶ Yandi wavova kwa bau: Mama i mambu maya-lukembi, bu yakedi yeno, vo mamonsono masonukwa mu nsiku mia Mose ye bambikudi ye Minkunga mu mono si makwenda detila kaka.

45 Buna wazibula madiela mau, mpasi bazaya masonukwa.

46 Wavova kwa bau: Ebu bwasonama, vo Klisto fwiti lungwa ye fuluka mu bafwa mu lumbu kiantatu,

47 mpilulu amadiela ye ngiambudulu amasumu bina samunwa mu nkumbu andi kwa makanda mamonsono, badika mu Yelusalemi.

48 Beno i mbangi zamambu momo.

49 Tala, mono ifidisa nsilulu a S'ami va ntandu eno. Kansi beno luvwanda mu mbanza, nate ye lumeni vwikwa lulendo lutukidi mu kayengele.

50 ¶ Yandi wabatuadisa nate ye ku ndambu a Betania, wazangula moko mandi, wabasakumuna.

51 Bwakala bu kabasakumuna, wabakatukila, wanatwa ku zulu.

52 Bau bavutuka ku Yelusalemi mu kiese kiakingi;

53 bakala mu kinlongo ntangu zazonsono, bazitisa Nzambi.

NSAMU WAMBOTE WASONIKA

YOANE

1 Muna mbadukulu mwakikadilanga Diambu, Diambu diakikadilanga ye Nzambi, Diambu i Nzambi.

2 Muna mbadukulu diau diakikadilanga ye Nzambi.

3 Lekwa biabionsono biavangwa kwa diau. Widi lekwa kimosi nkutu ka kiavangama ko kialembwa vangwa kwa diau.

4 Mu diau mwena moyo, moyo i kia kwabantu.

5 Kia kukienzulanga mu tombe, kansi tombe ka kiabakula ko ko.

6 ¶ Kwakala muntu wafiduswa kwa Nzambi, nkumbu andi Yoane.

7 Ndiena wayiza mu diambu diakimbangi, mu ta kimbangi mu kia, mpasi babonsono baleka minu mu yandi.

8 Yandi ka i kia ko, kansi wayiza, mpasi kata kimbangi mu kia.

9 ¶ Kia kwakedika kukienzulanga bantu babonsono kwayiza yizingi mu nza.

10 Yandi wakala mu nza, nza yavangwa kwa yandi, nza ka yanzaya ko.

11 Yandi wayiza kwa babandi, kansi babandi bobo ka bantambula ko.

12 Kansi buna bena bantambula, yandi wabavana lulendo mu kala bana ba Nzambi, i bau balekanga minu mu nkumbu andi;

13 i bau babutuka, ka mu menga ko ye ka mu luzolo luansuni ko ye ka mu luzolo luamuntu ko, kansi mu Nzambi.

14 ¶ Diambu diayika nsuni, diasikila mu beto, tuamona nkembo andi mpila mosi ye nkembo amwana mosi kaka kwa Se, wazala kwa nlemvo ye kedika.

15 Yoane wata kimbangi mu yandi, waboka, wavova: NdiEU i yandi uyabikidi: Ukwiza ku nim'ami, wena ku ntual'ami, kadi wantekidila.

16 Kadi beto babonsono tuatambula mu nzadulu andi ye nlemvo mu nlemvo.

17 Kadi nsiku miavewa kwa Mose; nlemvo ye kedika biayiza mu Yesu Klisto.

18 Muntu kamweni Nzambi nkutu ko, Mwana una umosi kaka wena mu nkat'a Se, ndieu wameni kunzaikisa.

19 ¶ Kimbangi kia Yoane i kiaki, ba Yudayo bu bafidisa banganga ye ba Levi batuka mu Yelusalemi, mpasi banyuvula: Ngeye u nani kwaku?

20 Buna yandi watambudila, kakadila ko; watambudila: Mono ka i Klisto ko.

21 Banyuvula: Buna nki? Ngeye Elia kwaku e? Yandi wavova: Kiena kwami ko. Ngeye i mbikudi wowo e? Yandi wavutula: Ve.

22 Buna bavova kwa yandi: Unanikwaku? mpasi tuavutula mvutu kwa batufidisi. Bwe vovele mu ngeye kibeni?

23 Wavova: Mono i nding'aumosi ubokanga mu nsi yankatu: Lusungika nzil'a Mfumu, bonso bwavova Yesaya, mbikudi.

24 ¶ Babana bafiduswa i bafalisi;

25 banyuvula, bavova kwa yandi: Buna mu nkiama ubotikanga, vo ngeye ka i Klisto ko ye ka Elia ko ye ka mbikudi wowo ko?

26 Yoane wavutula kwa bau, wavova: Mono ibotikanga mu nlangu, kansi va kati dieno vatelamene ululembolo zaya,

27 yandi ukwiza ku nim'ami, mono kifweni mu kutula nsing'ansampatu andi ko.

28 ¶ Momo makala mu Betania kuna simu dia Yodani, kwabotikilanga Yoane.

29 ¶ Lumbu kialanda wamona Yesu wizidi kwa yandi, wavova: Tala Mwan'ameme wa Nzambi ukatulanga masumu manza.

30 I yandi uyabikidi: muntu ukwiza ku nim'ami wena ku ntual'ami, kadi wantekidila.

31 Mono kiazaya ko, kansi mpasi kazayakana kwa Israeli, i kuma yayizidi ye botikanga mu nlangu.

32 ¶ Yoane wata kimbangi, wavova: Mono yamona Mpeve yakulumuka tuka mu zulu bonso bembe; yau yasikila va ntandu andi.

33 Kiazaya kwami ko, kansi wamfidisa mu botika mu nlangu, ndiena wavova kwa mono: Ndienu uumweni, vo Mpeve yikulumukini ye sikidi va yandi, i yandi ubotikanga mu Mpeve yanlongo.

34 Mono yamona ye yata kimbangi, vo yandi i Mwan'a Nzambi.

35 ¶ Lumbu kialanda Yoane watelama diaka ye nlonguki miandi miole;

36 bu katala Yesu kukayenda, wavova: Tala Mwan'ameme wa Nzambi.

37 Nlonguki mina miamiole miawa, bu kavova; banama Yesu.

38 Yesu wabangumuka, wabamona, bu bannama, wavova kwa bau: Nki lutombele? Bavova kwa yandi: Labi—bu dibangudulu dibikwanga nlongi—kwe ukalanga?

39 Wavova kwa bau: Luiza luamona. I diau bayiza, bamona mukakalanga; bakala yandi kina lumbu. Bwakala kani lokula kiakumi.

40 Umosi mu babole bawa mavova Yoane ye banama Yesu i Andele, mpangi a Simoni Petelo.

41 Yandi wateka solula yandi mpangi Simoni, wavova kwa yandi: Beto tuasolole Mesia, bu dibangudulu i Klisto.

42 Yandi wantuala kwa Yesu. Yesu wantala, wavova: Ngeye u Simoni, i mwan'a Yoane. Ngeye si wabikwa Kefa, mbangudulu i tadi.

43 ¶ Lumbu kialanda Yesu wazola kwenda kuna Ngalili; yandi wasolula Filipino. Yesu wavova kwa yandi: Undama.

44 Kansi Filipino watuka mu Betesaida, i mbanz'a Andele ye Petelo.

45 Filipino wasolula Natanaeli, wavova kwa yandi: Ndiona wasonukwa kwa Mose mu nsiku ye kwa bambikudi beto tuasolole, i Yesu, i mwisi Nazaleti, i mwan'a Yosefi.

46 Natanaeli wavova kwa yandi: Kadi diambote dilenda tuka mu Nazaleti e? Filipino wavova kwa yandi: Wiza watala.

47 Yesu wamona Natanaeli wizidi kwa yandi, wavova mu yandi: Tala, Isaelita mu kedika ukondolo bungubi.

48 Natanaeli wavova kwa yandi: Bwe unzeyi? Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Filipino bu kakutelele mbila ko, bu ukedi ku nsi anti wakuyu, mono ikimwenini ngeye.

49 Natanaeli wavutula kwa yandi: Nlongi, Ngeye i Mwan'a Nzambi, ngeye ntinu a Isaeli.

50 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Ngeye lekele

minu e, bu ikembi, vo ikumweni ku nsi akuyu? Ngeye si wamona malutidi momo mu nene.

51 Wavova kwa yandi: Kedika, kedika, mono iluvovele: Beno si luamona zulu diazibuka ye mbasi za Nzambi zibaluka ye zikulumuka va ntandu a Mwan'a-muntu.

2 Mu lumbu kiantatu mwakala ndambisa mu Kana mu Ngalili. Ngudi a Yesu wakala muna.

2 Yesu watumuswa ku ndambisa mpe ye nlonguki miandi.

3 Ka bakala vinia ko, kadi vinia kiandambisa kiasuka, i diau ngudi a Yesu wavova kwa yandi: Ka bena vinia ko.

4 Yesu wavova kwa yandi: Nkento, nki adiambu tuena beto yaku? Lokula kiami ka kiayizidi ko.

5 Ngudi andi wavova kwa bisielo: Dionso dikalukembi, luvanga dio.

6 Mu diambu diampedoso aba Yudayo mvungu nsambanu mianlangu miatelama vana, miatezwa metelata birole birole, vo bitatu bitatu.

7 Yesu wavova kwa bau: Lufuluza mimvungu mu nlangu. Bafuluza mio nate ye nafwasia.

8 Wavova kwa bau: Luvweta bwabu, lunata kwa ngudi asielo kiandambisa. Banata kwau.

9 Ngudi asielo kiandambisa bu kalevita nlangu wakituka vinia, kazaya mukiataka ko—kansi sielo biavweta nlangu biazaya bo—ngudi asielo watela toko diandambisa mbila,

10 wavova kwa yandi: Bantu babonsoo bateka tulanga vinia kiabiza, bu bameni kolwa, mboki kina kiambi. Ngeye kutidi vinia kiabiza nate ye bwabu.

11 Mangu kiokio kiavanga Yesu mu Kana mu Ngalili i mbadukulu abimangu biandi, wamonikisa nkembo andi; nlonguki miandi mianlekila minu.

12 ¶ Landila momo yandi wakulumuka ku Kapenaumi, yandi kibeni ye ngudi andi ye mpangi zandi ye nlonguki miandi. Ka bakala mo lumbu biabingi ko.

13 ¶ Yesu, wabaluka ku Yelusalemi, pasa kiaba Yudayo bu kiakala lukufi.

14 Mu kinlongo kamona batekanga zingombe ye mameme ye mabembe, ye mbudisi miavanza bavwandanga muna.

15 Yandi bu kavanga nsinga, wakubila wo babonso mu kinlongo ye mameme ye zingombe, watengula vanza biambudisi, wanenguna meza,

16 wavova kwa bateka mabembe: Lukatula biabi vava. Ka luvangani nzo a S'ami nzo azandu ko.

17 Nlonguki miandi miabambuka moyo, vo diasonama: Vema kwanzo aku si kwakundia.

18 Buna ba Yudayo bavutula, bavova kwa yandi: Nki amangu una kutusonga, bu uvengi bobo?

19 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Lutulula kinlongo kiaki, mu lumbu tatu si yatedimisa kio.

20 Buna ba Yudayo bavova: Kinlongo kiaki kiitungwa mu makumaia ye mvu nsambanu, ngeye una kio tedimisa mu lumbu tatu e?

21 Kansi yandi wabika kinlongo kianitu andi.

22 I diau bu kafuluka mu bafwa, nlonguki miandi miabambuka moyo, vo wavova momo, baleka minu mu masonukwa ye mambu mavova Yesu.

23 ¶ Bu kakala mu Yelusalemi mu pasa mu lumbu biankembo, babingi balekila nkumbu andi minu, bu bamona mangu biandi bikavanga.

24 Kansi Yesu kabalekila minu ko, kadi wazaya babonso,

25 kakala nsatu akimbangi mu muntu ko, kadi yandi kibeni wazaya monso makala mu muntu.

3 Kwakala muntu mu bafalisi, nkumbu andi Nikodemo, i nkuluntu aba Yudayo.

2 Ndienda wayiza kwa yandi mu fuku, wavova kwa yandi: Labi, tuzeyi, vo ngeye tukidi kwa Nzambi bonso nlongi; kadi muntu kalendi vanga mangu biobio biuvanganga ko, vo Nzambi kena yandi ko.

3 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Kedika, kedika, mono ikuvovele: Vo muntu kabutuka mbutuka yamona ko, kalendi mona kimfumu kia Nzambi ko.

4 Nikodemo wavova kwa yandi: Muntu bu kena wanuna, bwe kalenda butuka? Kadi yandi lenda kota diaka nkota yanzole mu vumu kiangudi andi ye butuk'e?

5 Yesu wavutula: Kedika, kedika, mono ikuvovele; Vo muntu lembolo butuka mu nlangu ye Mpeve, kalendi kota mu kimfumu kiamazulu ko.

6 Kiabutuka mu nsuni, i nsuni; kiabutuka mu Mpeve, i mpeve.

7 Kuyitukwani ko, bu ikembi: Beno lufwiti butuka mbutuka yamona.

8 Mpeve yivevumukanga kuyizolele, ngeye wilu nding'andi, kansi muyitukanga ye muyikwendanga, kuzeyi mo ko. Bobo bwenina wonso wabutuka mu Mpeve.

9 Nikodemo wavutula, wavova kwa yandi: Momo bwe malenda kala?

10 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Ngeye i nlongi a Isaeli ye kuzeyi momo ko e?

11 Kedika, kedika, mono ikuvovele: Tuvovanga matuzeyi, tutanga kimbangi mu momo matuamweni, ye ka lutambulanga kimbangi kieto ko.

12 Vo ilukembi lekwa biakintoto kansi ka lulekele minu ko, buna bwe si lualeka minu, vo ikulukamba lekwa biakizulu?

13 Muntu kabaluka ku zulu ko, kansi ndiena wakulumuka mu zulu, i Mwan' amuntu wena ku zulu.

14 Bonso bwazangula Mose nioka kuna nsi yankatu, i buna si bwazangulwa Mwan'amuntu mpe,

15 mpasi wonso ukunlekilanga minu kakala moyo wamvu ya mvu mu yandi.

16 ¶ Kadi bonso bwabu Nzambi wazola nza, vo wavana Mwan'andi mosi kaka, mpasi wonso ukunlekilanga minu kabungwa ko, kansi kala moyo wanvu ya mvu.

17 Kadi Nzambi kafidisa Mwan'andi mu nza mu

diambu diafundisa nza ko, kansi mpasi nza yavuluswa mu yandi.

18 Ukunlekilanga minu kana funduswa ko; ulembolo leka minu wakifundusulwa, kadi kalekele minu ko mu nkumbu a Mwana mosi kaka wa Nzambi.

19 Kansi mfundusu i yayi: Kia kwayiza mu nza, kansi bantu baluta zola tombe beni ye kia fuma, kadi mavanga mau makala mambi.

20 Kadi wonso uvanganga mambi, ubelanga kia, kakwizanga ku kia ko, mavanga mandi ka midi sembwa.

21 Uvanganga kedika, ukwizanga ku kia, mpasi mavanga mandi mamonika, kadi mavangama mu Nzambi.

22 ¶ Landila momo Yesu wayiza ye nlonguki miandi ku nsi a Yuda. Kuna kakala yau ye wabotika.

23 Kansi Yoane wabotikanga kuna Ainoni mpe lukufi ye Salemi, kadi nlangu wawingi wakala kuna. Bayiza kuna ye babotukwa.

24 Kadi Yoane kakitudulwa mu boloko ko.

25 ¶ Buna nlonguki mia Yoane miatukisa mpaka ye Nyudayo mu mpedoso.

26 Bayiza kwa Yoane, bavova kwa yandi: Nlongi, ndiona wakala yaku kuna simu dia Yodani uwatela kimbangi, tala, yandi ubotikanga, babonsoho bakwizanga kwa yandi.

27 Yoane wavutula, wavova: Muntu kalendi tambula lekwa ko, vo ka kiavewa kwa yandi tuka mu mazulu ko.

28 Beno kibeni i mbangi zami, vo yavova: Mono ka i Klisto ko, kansi yafiduswa ku ntual'andi.

29 Wena ndumb'andambisa i toko diandambisa, kansi nkundi atoko diandambisa utelamanga ye wanga dio, uyangalalanga mu kiese mu nding'atoko diandambisa. I kuma kiese kiami kiokio kilungidi.

30 Yandi fwiti tunduswa, kansi mono mfwiti kuluka.

31 ¶ Tukidi mu kayengele wena va ntandu ababonsoho; tukidi mu ntoto i mwisi ntoto, uvovanga kisi ntoto; ndieu utukidi ku zulu wena va ntandu ababonsoho,

32 utanga kimbangi mu makamweni ye makawilu, kansi muntu katambulanga kimbangi kiandi ko.

33 Tambudi kimbangi kiandi, sidi dimbu kiandi, vo Nzambi wena wakedika.

34 Kadi wafiduswa kwa Nzambi uvovanga mambu ma Nzambi, kadi kavananga Mpeve mu tezo ko.

35 Se dizolanga Mwana, diaveni biabionsono mu koko kwandi.

36 Wonso ulekilanga Mwana minu wena moyo wamvu ya mvu, kansi lembolo tumamana Mwana kana mona moyo ko, kansi nganzi za Nzambi zisikilanga mu yandi.

4 I diau Yesu bu kazaya, vo bafalisi bakiwila, vo Yesu lutidi Yoane mu vanga minlonguki ye mu botika—

2 kansi yandi kibeni Yesu kabotika ko, kansi nlonguki miandi—

3 buna wasisa Yuda, wayenda diaka ku Ngalili.

4 ¶ Yandi fwiti viokila kaka mu Samalia.

5 I kuma waluaka ku mbanza ya Samalia, yibikwanga Sikali, lukufi ye yinza diavana Yakobi kwa mwan'andi Yosefi.

6 Kuna kwakala nto a Yakobi. Yesu, bu kanoka nitu mu diata, wavwanda va mbel'anto. Bwakala kani lokula kiansambanu.

7 Nkento akisi Samalia wayiza mu teka nlangu. Yesu wavova kwa yandi: Umpana yanwa.

8 Kadi nlonguki miandi miakiyendila ku mbanza mu sumba madia.

9 Nkento akisi Samalia wavova kwa yandi: Ngeye bu u Nyudayo, bwe ulenda lomba nlangu wanwa kwa mono, i nkento akisi Samalia?

10 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Vo ngeye zeyi nkailu a Nzambi ye nani vovele kwa ngeye: Umpana yanwa, nga unlombele, nga kakuvuni nlangu amoyo mpe.

11 Nkento wavova kwa yandi: Mfumu, kubeki

kiamvwetila nlangu ko, nto yena mpinda; buna kwe kutukidi nlangu amoyo wena yaku?

12 Kadi ngeye lutidi s'eto Yakobi watuvana nto, wanwa yandi kibeni mu nto ye bana bandi ye bulu biandi?

13 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Wonso unwanga nlangu wau vutukidi mona mpwila;

14 kansi wonso nwini nlangu uikumvana, kana mona mpwila mu mvu ya mvu ko, kansi nlangu uikumvana si wakala nto anlangu mu yandi ufundumukanga mu moyo wamvu ya mvu.

15 Nkento wavova kwa yandi: Mfumu, umpana nlangu wowo, mpasi yalembwa fwa mpwila ye kwiza nate ye mwamu ye vweta wo.

16 Wavova kwa yandi: Wenda, tela bakala diaku mbila, wiza vava.

17 Nkento wavutula, wavova: Kiena bakala ko. Yesu wavova kwa yandi: Ngeye tomene vova: Kiena bakala ko;

18 kadi babakala batanu bakedi yaku: diena yaku bwabu, ka i bakala diaku ko; diodio vovele mu kedika.

19 Nkento wavova kwa yandi: Mfumu, mbweni, vo ngeye i mbikudi.

20 Mase meto masambila vana mongo wowo, kansi beno luvovele, vo Yelusalemi i vuma vafwiti sambudulwanga kaka.

21 Yesu wavova kwa yandi: Nkento, undekila minu, vo lokula kina kwiza, bu luna lembwa sambila Se va mongo wowo vo mu Yelusalemi.

22 Lusambilanga malulembolo zaya; beto tusambilanga matuzeyi, kadi mpulusu yitukidi mu ba Yudayo.

23 Kansi lokula kina kwiza, ye kiena bwabu, nsambidi miakedika bu mina sambila Se mu mpeve ye mu kedika, kadi Se ditombanga mpe, vo bakunsambilanga bakala bampila yoyo.

24 Nzambi i mpeve, basambilanga bafwiti sambila kaka mu mpeve ye mu kedika.

25 Nkento wavova kwa yandi: Nzeyi kwami, vo Mesia ubikwanga Klisto una kwiza. Bu kizidi, si kakutusamunina mamonsono.

26 Yesu wavova kwa yandi: I mono kwami mpovele ye ngeye.

27 ¶ Bu mabwa, nlonguki miandi mialuaka, bayitukwa, bu kavova ye nkento; kansi muntu nkutu kavova ko: Nki tombele, evo nki vovele ye yandi?

28 Buna nkento wasisa mvungu andi anlangu, wayenda ku mbanza, wavova kwa bantu:

29 Luiza luatala muntu unkembi mamonsono mayavengi. Kani vo yandi i Klisto?

30 Bavaika mu mbanza, bayiza kwa yandi.

31 ¶ Mu ntangu yoyo nlonguki mianleba, miavova: Nlongi, dia kwaku.

32 Kansi wavova kwa bau: Dia kwena yami kululembolo zaya.

33 Buna nlonguki miavovasana: Kani vo muntu neti kiandia kwa yandi?

34 Yesu wavova kwa bau: Dia kwami i mu vanga luzolo luawamfidisa ye manisa sai kiandi.

35 Kadi ka luvovele ko e: Ngonda ia zisidi, buna nsungi angionzoko yizidi? Tala, mono iluvovele; Lusendula meso meno, lutala mavia, vo makivembokele mu ngionzoko.

36 Uyonzikanga utambulanga mfutu bwabu ye yonzikanga mimbutu ku moyo wamvu ya mvu, mpasi kunini ye yonzekele bayangalala va mosi.

37 Kadi mu didio diambu diadi diena diakedika: Wankaka ukunanga, wankaka uyonzikanga.

38 Mono yalufidisi mu yonzika yilualembwa sala. Bankaka bameni sala, beno luakotele mu salu kiau.

39 ¶ Bisi Samalia babingi mu mbanza yoyo banlekila minu mu diambu diamambu mankento wata kimbangi: Yandi unkembi mamonsono mayavengi.

40 I diau bisi Samalia bu bayiza kwa yandi, banyuvula kakala yau. Yandi wakala kuna lumbu birole.

41 Bankaka babingi banlekila minu mu diambu diamambu mandi;

42 bavova kwa nkento: Bwabu ka tulekele minu diaka ko mu diambu diampov'aku, kadi beto kibeni tuwilu ye tuzeyi, vo mu kedika ndieu i Mvulusi anza.

43 ¶ Lumbu biole buna wakatuka kuna, wayenda ku Ngalili;

44 kadi yandi kibeni Yesu wata kimbangi, vo mbikudi kabeki nzitusu mu yandi nsi ko.

45 I diau bu kaluaka ku Ngalili, bisi Ngalili bantambula, kadi bamona mamonsono makavanga mu Yelusalemi mu nkembo, kadi bau kibeni mpe bayiza ku nkembo.

46 ¶ I kuma wayenda diaka ku Kana mu Ngalili kukakitudila nlangu vinia.

¶ Mu Kapenaumi mwakala muntu wantinu wakala mwana wena yela.

47 Bu kawa, vo Yesu tukidi mu Yuda ye wizidi ku Ngalili, wayenda kwa yandi, wanyuvula kakulumuka ye niakisa mwan'andi, kadi wakala lukufi ye fwa.

48 Buna Yesu wavova kwa yandi: Vo ka lumonanga dimbu ye mangu ko, ka lulekanga minu nkutu ko.

49 Muntu wantinu wavova kwa yandi: Mfumu, kulumuka, fimwana fiami bu ka fiakifwididi ko.

50 Yesu wavova kwa yandi: Wenda, mwan'aku uvukidi. Muntu waleka minu mu diambu diavova Yesu kwa yandi, wayenda.

51 Bu kakinangukina mu kulumuka, nanga miandi miankika, miankamba, vo mwan'andi uvukidi.

52 Buna yandi wabayuvula lokula kikabadika niaka. Buna bavova kwa yandi: Zono mu lokula kiansambodia yuku-yuku diansisidi.

53 I diau se diazaya, vo mu lokula kina kiavova Yesu kwa yandi: Mwan'aku uvukidi. Yandi waleka minu yandi kibeni ye nzo andi yamvimba.

54 Kiokio i mangu kianszole kiavanga Yesu, bu katuka mu Yuda ye wayiza ku Ngalili.

5 Landila momo nkembo waba Yudayo wakala, Yesu wabaluka kuna Yelusalemi.

2 ¶ Mu Yelusalemi mwena va mwelo amameme zinga kibikwanga Beteseda mu kiebeleo. Mwakala nlonga ntanu miamakunzi.

3 Mu miomio mwalambalala kabu diazimbevo ye bampofo ye batembilanga ye basioka.

5 Kuna kwakala muntu mosi wakala yela makumatatu ye nana diamvu.

6 Yesu bu kammona vo lambalele, wazaya, vo wakala bela ntangu yayingi, wavova kwa yandi: Ngeye zolele niak'e?

7 Mbevo yavutula kwa yandi: Mfumu, kiena muntu mu kuntula mu zinga ko, nlongu bu uvinzulu; kansi bu ngizidi, wankaka ukikulukumukini.

8 Yesu wavova kwa yandi: Telama wabonga ntand'aku, wenda.

9 Muntu waniaka, wabonga ntand'andi, wayenda. I kialumingu lumbu kiokio.

10 ¶ I kuma ba Yudayo bavova kwa ndiena waniaka: I lumingu kwandi, kwena luve mu nata ntanda ko.

11 Yandi wavutula kwa bau: Undiakisingi vovelenge kwa mono: Bonga ntand'aku, wenda.

12 Banyuvula: Nani i muntu wowo uvovelenge kwa ngeye: Bonga ye wenda?

13 Kansi mbevo kazaya ko kani i nani, kadi Yesu wavengumuka, kadi ndonga yayingi yakala va vuma kina.

14 ¶ Landila momo Yesu wansolula mu kinlongo, wavova kwa yandi: Tala, wanieki, kuvutukani vola masumu ko, kwidi bwilwa dilutidi bi.

15 Buna muntu wayenda vova kwa ba Yudayo, vo i Yesu wanniakisa.

16 Mu diambu diodio ba Yudayo bazoma Yesu, bu kavanga momo mu lumingu.

17 Kansi yandi wavutula kwa bau: S'ami disalanga nate ye bwabu: mono mpe isalanga.

18 Mu diambu diodio ba Yudayo baluta tomba mu

kumvonda, bu kasumuna lumingu ye wabika Nzambi Se diandi mpe, wakidedikisa ye Nzambi.

19 ¶ Buna Yesu wavutula, wavova kwa bau: Kedika, kedika, mono iluovele; Mwana ka ulendi vanga diambu yandi kibeni ko, kansi dina dikamweni divanganga Se; kadi monso makavanganga, momo mavanganga mpe Mwana bumosi.

20 Kadi Se dizolanga Mwana ye dikunsonganga mamonsono makavanganga yandi kibeni; mavanga malutidi momo si diakunsonga mpe, mpasi luayitukwa.

21 Kadi bonso bufulukisanga Se bafwa ye kubavumusanga, i buna Mwana uvumusanga bonso bakazolele.

22 Kadi Se nkutu kafundisanga muntu ko, kansi wavana mfundusu yayonsono kwa Mwana,

23 mpasi babonsono bazitisa Mwana, bonso bubazitisanga Se. Wonso lembolo zitisa Mwana, kazitisanga Se diamfidisa ko.

24 Kedika, kedika, mono iluovele; Wonso uwanga mambu mami ye lekilanga wamfidisa minu, wena moyo wamvu ya mvu, kaluaki mu mfundusu ko, kansi wakatukidi mu lufwa ye wayizidi ku moyo.

25 Kedika, kedika, mono iluovele. Lokula kina kwiza, ye kiena bwabu, bafwa bu bana wa nding'a Mwan'a Nzambi, bawilu yo si bakala moyo.

26 Kadi bonso bwenina Se moyo mu yandi kibeni, i buna diavana Mwana mu kala moyo mu yandi kibeni.

27 Diamvana lulendo luazengila nzengolo, bu i Mwan'amuntu.

28 Ka luyitukwani mu momo ko; kadi ntangu yina kwiza yina wa babonsono bena mu zindiamu nding'andi,

29 si bavaika; bavanga mambote ku mfulukusu amoyo; bavanga mambi ku mfulukusu amfundu.

30 ¶ Mono kilendi vanga lekwa mu mono kibeni ko. Bonso buiwanga ifundisanga; mfundusu ami yena yalunungu, bu kitombanga luzolo luami ko, kansi luzolo luawamfidisa.

31 ¶ Vo itanga kimbangi mu mono kibeni, kimbangi kiami ka kiena kiakedika ko.

32 Wankaka wena utanga kimbangi mu mono, nzeyi kwami, vo kimbangi kiokio kikatanga mu mono kiena kiakedika.

33 Beno luatuma kwa Yoane, yandi watela kedika kimbangi.

34 Mono kitambudi kimbangi kiamuntu ko, kansi mpovele momo, mpasi luavuluswa.

35 Yandi i mwinda walema ye wakienzula; kansi luazola yangalala mu kia kwandi mu ntangu kwa.

36 Kimbangi kiena yami kilutidi kia Yoane; kadi mavanga mampana Se, mpasi yamanisa mo, i mavanga momo maivanganga matanga kimbangi mu mono, vo i Se diamfidisa.

37 Se diamfidisa, yandi tele kimbangi mu mono. Widi ntangu nkutu ka luwilu nding'andi ko ye ka lumweni lunitu luandi ko.

38 Beno ka luena mambu mandi masikilanga mu beno ko, kadi ka lulekilanga ndiena ukafidisa minu ko.

39 Lufionguninanga masonukwa, kadi lubenzi, vo mu mau luena moyo wamvu ya mvu, i mau matanga kimbangi mu mono.

40 Beno ka luzolele kwiza kwa mono ko, mpasi luakala moyo.

41 ¶ Kitambulanga nkembo kwa bantu ko;

42 kansi iluzeyi, vo ka luena zola kwa Nzambi mu beno ko.

43 Mono yayizidi mu nkumbu a S'ami, kansi ka lukuntambulanga ko; vo wankaka wizidi mu nkumbu yayandi kibeni, luntambudi.

44 Bwe lulenda leka minu, bu lutombasananga nkembo, kansi ka lutombanga nkembo ko utukidi mu Nzambi kibeni kaka?

45 Ka lubanzani ko, vo si yakulufunda kwa Se? Vena umosi ukulufundanga, i Mose ulusilanga vuvu.

46 Kadi vo lulekele Mose minu, nga luandekete minu, kadi yandi wasonika mu mono.

47 Kansi vo lulembolo leka minu mu masonukwa mandi, buna bwe si lualekila mambu mami minu?

6 Landila momo buna Yesu wasabuka ku simu diambu a Ngalili, i wa Tibelia.

2 Ndonga yayingi yannama, kadi bamona mangu bikavanga mu zimbevo.

3 Yesu wabaluka vana mongo, wavwanda vana ye nlonguki miandi.

4 Pasa, i nkembo waba Yudayo, kiakala lukufi.

5 Yesu bu kasendula meso mandi ye mona, vo ndonga yayingi yizidi kwa yandi, wavova kwa Filipino: Kwe tuna sumbila mampa, mpasi eba badia?

6 Wavova momo mu kuntonta, kadi yandi kibeni wazaya makakana vanga.

7 Filipino wavutula kwa yandi: Mampa mankama zole zadenali ka malungidi kwa bau ko, mpasi muntu muntu kabaka fibuku-buku.

8 Nlonguki andi mosi, Andele, i mpangi a Simoni Petelo, wavova kwa yandi:

9 Kindende kiena vava kiena mampa matanu mabali ye mbizi zole zanlangu, kansi biabi i nki kwa baba babingi?

10 Yesu wavova: Luvwandisa bantu. Vuma kiokio kiakala titi biabingi. Buna babakala baywanda kani vo mafunda matanu mu ntalu.

11 Buna Yesu wabonga mampa, watonda, wavana baywanda, bobo mpe mbizi yonso yibazola.

12 Bu bamana yukuta, wavova kwa nlonguki miandi Lu-yonzika buku biamansadusulwa, widi lekwa ka kidi fukila.

13 I kuma bayonzika, bafuluza kumi ye mpidi zole mu bibuku biamansadusulwa biamampa matanu mabali mabadia.

14 ¶ I kuma bantu bu bamona mangu kiavanga Yesu, bavova: Kedika, ndieu i mbikudi ukwiza mu nza.

15 I kuma Yesu bu kazaya, vo bakana kumbaka mu ngolo, mpasi bamvanga ntinu, buna watinina vana mongo diaka, yandi kwandi kaka.

16 ¶ Nkokila bu yabwa, nlonguki miandi miakulumuka ku mbu,

17 bakota mu bota, basabuka kuna simu diambu kuna Kapenaumi. Bwisi bwayila, Yesu kakiluakila kwabau ko;

18 mbu watudumuswa beni kwa mpeve yangolo yavevumuka.

19 I diau bu baluaka kani vo makumole ye stadia bitanu kani vo makumatatu, bamona Yesu weti diata va mbu, wafinangana ye bota; bakala wonga.

20 Kansi wavova kwa bau: I mono kwami, ka lukalani wonga ko.

21 Buna bazola kuntambula mu bota; bota ntumbu luaka kuna simu dibayenda.

22 ¶ Lumbu kialanda ndonga yatelama kuna simu diambu, bamona vo ka kwakala bota kiankaka ko, kansi kimosi kaka, ye vo Yesu kakota ye nlonguki miandi mu bota ko, kansi nlonguki miandi miayenda miau kaka.

23 Bota biatuka mu Tibelia lukufi ye vuma vabadila mampa, Mfumu bu kakitondila.

24 I diau ndonga bu yamona, vo Yesu kakala kuna ko ye ka nlonguki miandi mpe ko, bakulumuka mu bibota bau kibeni, baluaka ku Kapenaumi, batomba Yesu.

25 Bu bansolula kuna simu diambu, bavova kwa yandi: Nlongi, nki antangu wizidi vava?

26 Yesu wavutula kwa bau, wavova: Kedika, kedika, mono iluvovele: Ka lukuntombanga ko, bu luamweni bimangu, kansi bu luadidi mampa ye luyukutidi.

27 Ka lusadilani mu dia kufukilanga ko, kansi mu dia kusikilanga ku moyo wamvu ya mvu, i kuna kuluvananga Mwan'amuntu; kadi Se, i Nzambi, diansa dimbu.

28 I diau bavova kwa yandi: Nki tuavanga, mpasi tuasala salu kia Nzambi?

29 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Salu kia Nzambi i kiaki: mu lekila ndiena ukafidisa minu.

30 Buna bavova kwa yandi: Buna nki amangu vengi. mpasi tuamona kio ye kulekila minu? Nki usalanga?

31 Mase meto madia mana muna nsi yankatu, bonso bwasonama: Yandi wabavana mampa matuka ku zulu mu dia.

32 Buna Yesu wavova kwa bau: Kedika, kedika, mono iluovele: Mose kaluvana mampa matuka ku zulu ko, kansi S'ami dikuluvananga mampa makedika matukidi mu zulu.

33 Kadi mampa ma Nzambi i momo makulumuka tuka ku zulu, mavana moyo kwa nza.

34 Buna bavova kwa yandi: Mfumu, utuvana mampa momo ntangu zazonsono.

35 Buna Yesu wavova kwa bau: Mono i mampa mamoyo. Ukwiza kwa mono kana fwa nsatu nkutu ko; ukundekilanga minu, kana mona mpwila widi ntangu nkutu ko.

36 Mono yaluvovele, vo luambweni, kansi ka lualekele minu ko.

37 ¶ Biabionsono bikumpananga S'ami bikwizanga kwa mono, wonso ukwiza kwa mono, kinluanzudi nkutu ko;

38 mono kiakulumuka tuka ku zulu ko, mpasi yavanga luzolo luami, kansi luzolo luawamfidisa.

39 Luzolo luawamfidisa i lualu, vo kina vidisa widi lekwa nkutu ko mu bina biabionsono bikampana, kansi vo yafulukisa kio mu lumbu kiazimunina.

40 Kadi luzolo lua S'ami luena vo wonso umonanga Mwana ye kunlekilanga minu si kakala moyo wamvu ya mvu, ye mono si yakumfulukisa mu lumbu kiazimunina.

41 I diau ba Yudayo bavunguta mu yandi, bu kavova; Mono i mampa makulumuka tuka ku zulu.

42 Bavova: Kadi ndieu ka Yesu, i mwan'a Yosefi ke e, wena se ye ngudi batuzeyi? Buna ndieu bwe kavovele bwabu: Mono yakulumuka tuka ku zulu?

43 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Ka luvungutani mu beno kibeni ko.

44 Muntu kalendi kwiza kwa mono ko, vo Se dia-
mfidisa ka dintuntidi ko; mono si yakumfulukisa mu
lumbu kiazimunina.

45 Mwasonama mu mimbikudi: Babonso si
balongwa kwa Nzambi. Wonso wawa kwa Se ye
walonguka, yandi ukwizanga kwa mono.

46 Ka kwena muntu ko mweni Se; kansi ndiena
watuka mu Nzambi, yandi wamweni Nzambi.

47 Kedika, kedika, mono iluovele: Ulekanga minu
wena moyo wamvu ya mvu.

48 Mono i mampa mamoyo.

49 Mase mero madia nana muna nsi yankatu, mafwa:

50 mama i mampa makulumuka tuka ku zulu, mpasi
muntu kadia mo ye lembwa fwa.

51 Mono i mampa mamoyo makulumuka tuka ku
zulu. Vo muntu didi mampa mama, si kakala moyo
mvu ya mvu; mampamaivana mu moyo wanza insuni ami.

52 ¶ Buna ba Yudayo banwanasana mu mambu,
bavova: Ndienna bwe kalenda kutuvana nsuni andi mu
dia wo?

53 Buna Yesu wavova kwa bau: Kedika, kedika,
mono iluovele: Vo ka ludidi nsuni a Mwan'amuntu ko,
vo ka lunwini menga mandi ko, ka luena moyo mu beno
ko.

54 Udianga nsuni ami ye unwanga menga mami,
wena moyo wamvu ya mvu, mono si yakumfulukisa mu
lumbu kiazimunina.

55 Kadi nsuni ami i dia kwakedika ye menga mami i
ndwinu yakedika.

56 Udianga nsuni ami ye nwanga menga mami,
yandi usikilanga mu mono ye mono mu yandi.

57 Bonso Se diamfidisa dienna moyo ye mono ngiena
moyo mu diambu dia Se, i bobo ukundianga si kakala
moyo yandi mpe mu diambu diami.

58 Mama i mampa makulumuka tuka ku zulu, ka
bonso bwadia mase ko ye bafwa; udianga mampa mama
si kakala moyo mvu ya mvu.

59 Yandi wavova momo mu nzo alukutukunu, bu kalonga mu Kapenaumi.

60 ¶ Buna nlonguki miandi miamingi miavova, bu bawa mo: Diambu diodio diena diambalu, nani lenda dio wa?

61 Yesu wazaya mu yandi kibeni, vo nlonguki miandi miavunguta mu diodio, wavova kwa bau: Diodio dilutesese sakub'e?

62 Buna bwe vo lumweni Mwan'amuntu balukidi kukateka kala?

63 I mpeve yivumusanga, nsuni ka wena mfunu ko. Mambu mayaluvovele i mpeve ye i moyo.

64 Mu beno mwena balembolo leka minu. Kadi tuka mu mbadukulu Yesu wazaya banani bobo balembwa leka minu ye nani ndiena una kunyekula.

65 Yandi wavova: Mu diambu diodio mono iluvovele: Muntu kalendi kwiza kwa mono ko, vo kaveno bo kwa S'ami ko.

66 ¶ Mu diambu diodio nlonguki miandi miamingi miayenda vutuki, ka bazieta ye yandi diaka ko.

67 Buna Yesu wavova kwa kumi ye mirole: Kadi beno mpe luzolele katuk'e?

68 Simoni Petelo wavutula: Mfumu, kwa nani tuna kwenda? Ngeye wena mambu mamoyo wamvu ya mvu.

69 Beto tulekele minu, tuzeyi, vo ngeye i Nkwa nlongo wa Nzambi.

70 Yesu wavutula kwa bau: Kadi mono kialusola kumi ye bole ko e? Mosi mu beno i nkadi ampemba.

71 Yandi wavova mo mu Yuda, i mwan'a Simoni Iskalioti, kadi yandi wakana kunyekula, i mosi mu kumi ye bole.

7 Landila momo Yesu wazieta mu Ngalili; kadi kazola zieta mu Yuda ko, kadi ba Yudayo bantomba mu kumvonda.

2 Nkembo aba Yudayo, i nkembo amafwokula, wakala lukufi.

3 I diau mpangi zandi zavova kwa yandi: Katuka vava, wenda ku Yuda, mpasi nlonguki miaku mpe miamona mavanga maku mauvanganga.

4 Kadi muntu kavanganga lekwa mu nsweki ko, yandi kibeni bu katombanga mu monwa. Vo uvanganga bo, ukukimonikisa kwa nza.

5 Kadi mpangi zandi ka zanlekila minu ko.

6 Yesu wavova kwa bau: Nate ye bwabu ntangu ami ka yayizidi ko, kansi ntangu eno yikubamene ntangu zazonsono.

7 Nza ka yilendi kulubela ko, kansi yikumbelanga, kadi itelanga yo kimbangi, vo mavanga mayau i mambi.

8 Lubalukeno kweno ku nkembo; mono kina baluka ku nkembo wau ko, kadi ntangu ami ka yilungidi ko.

9 Bu kamana vova momo, yandi kibeni wasikila ku Ngalili.

10 ¶ Kansi mpangi zandi bu zakiyendila ku nkembo, yandi kibeni wabaluka mpe, ka va luse luabantu ko, kansi mu nsweki.

11 I diau ba Yudayo bantomba mu nkembo, bavova: Yandi kwe kena?

12 Vunguta kwakwingi kwakala mu ndonga mu yandi. Bankaka bavova: Yandi wena wambote; bankaka bavova: Ve, kadi uzimbikisanga ndonga.

13 Mwanki muntu kavova mu yandi vena bantu ko mu diambu diawonga mu ba Yudayo.

14 ¶ Ndambu ankembo bu yakiviokila, Yesu wabaluka mu kinlongo, walonga.

15 I diau ba Yudayo bayitukwa, bavova: Ndienu ulembolo longwa, bwe kazeyi masonukwa?

16 Buna Yesu wavutula kwa bau, wavova: Malongi mami ka i mami ko, kansi mayandi wamfidisa.

17 Vo muntu zolele vanga luzolo luandi, si kazaya, vo malongi matukidi mu Nzambi, kani vo mpovele mu mono kibeni.

18 Uvovanga mu yandi kibeni, utombanga wandi nkembo, kansi utombanga nkembo wawamfidisa, yandi

wena wakedika, ye kondwa kwalunungu ka kwena mu yandi ko.

19 Kadi Mose kaluvana nsiku ko e? Buna luena muntu kavanganga nsiku ko. Mu nkiana lutombele mu kumponda?

20 Ndonga yavutula: Mpeve yambi yena yaku. Nani tombele mu kuvonda?

21 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Vanga dimosi kaka yavanga, beno babonso luayitukwa.

22 Mose waluvana nzengolo—ka yatuka mu Mose ko, kansi mu mase—ye mu lumingu luzenganga muntu.

23 Vo muntu tambudi nzengolo mu lumingu, mpasi nsiku mia Mose ka miatululwa ko, buna lumfwemeni e, bu yaniakisi muntu nitu andi yamvimba mu lumingu?

24 Ka lufundisani, bonso bwena luse ko, kansi lufundisa mfundusu yalunungu.

25 ¶ Bisi Yelusalemi bankaka bavova: Kadi ka i yandi ko e ubatombanga mu vonda?

26 Tala, yandi vovele mu kibakala, ka bavovele diambu kwa yandi ko. Kadi bakuluntu bazeyi mu kedika, vo yandi i Klisto e?

27 Mwanki ndiena tuzeyi mukatukidi, kansi Klisto bu kana kiwza, widi muntu nkutu kana zaya mukatukidi ko.

28 Buna Yesu waboka mu kinlongo, walonga, wavova; Beno luzeyi, luzeyi muyatuka; kiayiza mu mono kibeni ko; kansi wamfidisa i wakedika; ka luzeyi yandi ko.

29 Mono inzeyi, kadi ntukidi mu yandi; yandi wamfidisa.

30 I kuma batomba mu kumbaka; muntu katula koko mu yandi ko, kadi lokula kiandi ka kiayizidi ko.

31 Kansi babingi mu ndonga banlekila minu, bavova: Klisto bu kana kwiza, kadi si kalutila ndieu mu vanga mangu biabingi e?

32 ¶ Bafalisi bu bawa bonso bwavunguta ndonga mu yandi; bangudi zanganga ye bafalisi bafidisa minkengi mu kumbaka.

33 I kuma Yesu wavova: Fintangu-ntangu diaka yakidi yeno, mono ikwenda kwa wamfidisa.

34 Beno si luakuntomba, kansi ka luna kunsolula ko; mungiena, ka lulendi mo luaka ko.

35 I kuma ba Yudayo bavovasana: Ndienu kwe kana kwenda, bu tuna lembana kunsolula? Kani si kenda kwa basansukuswa mu ba Elene ye longa ba Elene?

36 Nki adiambu diodio dikavovele: Beno si luakuntomba, kansi ka luna kunsolula ko, ye: Mungiena, ka lulendi mo luaka ko.

37 ¶ Mu lumbu kiazimunina kiakinene kiankembo Yesu watelama, waboka, wavova: Vo muntu mweni mpwila, bika kiza kanwa.

38 Mila mianlangu amoyo si miacilumuka tuka mu ngudi andieu ukundekilanga minu, bonso buvovele masonukwa.

39 Wavova momo mu Mpeve yina tambula bakunlekila minu, kadi Mpeve ka yakivevulwa ko, kadi Yesu kameni kembuswa ko.

40 ¶ Buna bankaka mu ndonga bu bawa mambu momo, bavova: Kedika ndieu i mbikudi.

41 Bankaka bavova: Ndienu i Klisto. Bankaka bavova: Kadi Klisto tukidi mu Ngalili e?

42 Kadi masonukwa ka mavova ko e, vo Klisto tukidi mu nkun'a Davidi mu vata dia Betelemi mwakala Davidi?

43 I diau ndonga yakabana mu diambu diandi.

44 Bankaka bazola kumbaka, kansi muntu kantula moko ko.

45 ¶ I kuma minkengi miayiza kwa bangudi zanganga ye kwa bafalisi, bavova kwa miau: Mu nkiana ka lunneti ko?

46 Minkengi miavutula: Widi ntangu nkutu muntu kavovele bonso buvovele muntu wowo ko.

47 Bafalisi bavutula kwa bau: Kadi beno mpe luazimbukusu?

48 Umosi nkutu mu bakuluntu vo mu bafalisi kadi lekele minu mu yandi e?

49 Kansi ndonga yoyo yilembolo zaya nsiku i bakiasi-ngwa.

50 Nikodemo, umosi mu bau, i ndiena wateka kwiza kwa yandi, wavova kwa bau:

51 Kadi nsiku mieto mifundisanga muntu e, vo ka mitekele kunwila ye zaya makavanganga ko.

52 Bau bavutula, bavova kwa yandi: Kadi ngeye mpe tukidi mu Ngalili e? Fiongunina ye tala, vo mu Ngalili ka mutukidi mbikudi ko.

8 Yesu wayenda kuna mongo a Olive.

2 Nsuka-nsuka wayiza diaka ku kinlongo, bantu babonsoyo bayiza kwa yandi; wavwanda, wabalonga.

3 Minsoniki ye bafalisi batuala nkento wabakama mu kinsuza; bu bameni kuntula va kati.

4 bavova kwa yandi: Nlongi, nkento wau wabakama, bu kata kinsuza.

5 Tuasikudukuswa mu nsiku mia Mose mu vonda bampila yoyo mu matadi; buna ngeye bwe vovele?

6 Bavova momo mu kumvukumuna, mpasi babaka dibana kumfundila. Kansi Yesu wayinama, wasonika mu nlembo va nsi.

7 Bu batatamana kunyuvula, wadongama, wavova kwa bau: Buna luena, wonso kondolo masumu kateka tuba tadi mu yandi.

8 Wavutuka yinama, wasonika va nsi.

9 Bu bawa mo, bavaika mosi mosi, badika mu bangudi zabantu nate ye bazimunina. Yesu wasiswa yandi kwandi kaka ye nkento watelama vana.

10 Yesu bu kadongama, bu kamona muntu ko, kansi nkento kaka, wavova kwa yandi: Nkento, mfundi miaku kwe bena? Muntu kakubedese ko e?

11 Yandi wavova: Mfumu, ka muntu ko. Yesu wavova: Mono mpe kikubedisa ko, wenda, kuvutukani vola masumu ko.

12 ¶ Buna Yesu wavutuka vova kwa bau, wata:

Mono i kia kwanza, ukundamanga kana diata mu tombe nkutu ko, kansi si kakala kia kwamoyo.

13 Buna bafalisi bavova kwa yandi: Ngeye ukitelele kimbangi, kimbangi kiaku ka kiena kiakedika ko.

14 Yesu wavutula, wavova kwa bau: Vo mono ikitelele kimbangi. buna kimbangi kiami kiena kiakedika, kadi nzeyi muyatukidi ye kuikwenda. Beno ka luzeyi muntukidi vo kuikwenda ko.

15 Beno lufundisanga bonso bwena nsuni, mono kifundisanga muntu ko.

16 Kansi vo mono ifundisanga mpe, mfundusu ami yena yakedika, kadi kiena kwami mono kaka ko, kansi mono ye wamfidisa.

17 Mwasonukwa mu nsiku mieno, vo kimbangi kiabantu bole kiena kiakedika.

18 Mono i ndieu ikitelele kimbangi; Se diamfidisa ditanga kimbangi mu mono mpe.

19 Buna bavova kwa yandi: S'aku kwe kena? Yesu wavutula: Beno ka luzeyi mono ye S'ami ko. Vo luzeyi, nga luzeyi S'ami mpe.

20 Yesu wavova mambu momo vakala lundulu kiambongo, bu kalonga mu kinlongo; muntu nkutu kambaka ko, kadi lokula kiandi ka kiakiyizididi ko.

21 ¶ I diau yandi wavutuka vova kwa bau: Mono ukatukidi, beno si luakuntomba, si luafwa mu masumu meno. Kuikwenda ka lulendi ko kwiza ko.

22 Buna ba Yudayo bavova: Kadi si kakukivond'e, bu kavovele: Kuikwenda ka lulendi ko kwiza ko?

23 Yandi wavova kwa bau: Beno lutukidi ku banda, mono ntukidi ku ntandu; beno lu banza yayi, mono ka i wanza yayi ko.

24 I kuma iluvelenge, vo si luafwa mu masumu meno. kadi vo tulembolo leka minu, vo i mono kwami, buna si luafwa mu masumu meno.

25 Buna bavova kwa yandi: Ngeye u nani kwaku? Yesu wavova kwa bau: I dina diyatekele kamba kwa beno.

26 Mamingi mena yami mu vova ye fundisa mu beno, kansi wamfidisa wena wakedika; monso mayawilu kwa yandi, ivovanga mo kwa nza.

27 Bau ka bazaya ko, vo wababikila Se.

28 I kuma Yesu wavova: Bu lumeni zangula Mwan' amuntu, si luazaya, vo i mono kwami, vo kivanganga lekwa mu mono kibeni ko, kansi ivovanga mama bonso bwandonga Se.

29 Wamfidisa wena yami; yandi kansisidi mono kaka ko, kadi ntangu zazonsono ivanganga mazolakana kwa yandi.

30 Bu kavova momo, babingi banlekila minu.

31 ¶ Buna Yesu wavova kwa ba Yudayo banlekila minu: Vo lusikilanga mu mambu mami, buna lu nlonguki miami mu kedika.

32 Beno si luazaya kedika ye kedika si kiakuluvulusa.

33 Bavutula kwa yandi: Beto i nkun' a Abalahami, ka tukedi nanga miamuntu widi ntangu nkutu ko. Buna bwe vovele: Beno si luavuluswa?

34 Yesu wavutula kwa bau: Kedika, kedika, mono iluvovele; Wonso uvanganga masumu i nang' amasumu.

35 Nanga ka usikilanga mu nzo mvu ya mvu ko. Mwana usikilanga mvu ya mvu.

36 I kuma vo Mwana si kakuluvulusa buna luvulusu mu kedika.

37 Nzeyi, vo beno i nkun'a Abalahami; kansi lutombanga mu kumponda, kadi mambu mami ka mena fulu mu beno ko.

38 Mayamona vena S'ami ivovanga mo; bobo beno mpe maluawa kwa s'eno, luvanganga mo.

39 Bavutula, bavova kwa yandi; Se dieto i Abalahami. Yesu wavova kwa bau: Vo beno i bana ba Abalahami, nga luvengi mavanga ma Abalahami.

40 Kansi bwabu lutombele mu kumponda, i muntu, ilukembi kedika kiyawa kwa Nzambi; Abalahami kavanga bo ko.

41 Beno luvanganga mavanga mas'eno. Bavova

kwa yandi; Beto ka tuabutuka mu kinsuza ko; tuena Se diniosi, i Nzambi.

42 Yesu wavova kwa bau: Vo Nzambi i S'eno, nga lunzolele, kadi mono yavaika ye yatuka kwa Nzambi, kadi kiayiza mu luzolo luami ko, kansi yandi wamfidisa.

43 Mu nkiana lulembolo zaya mpov'ami? Kadi ka lulendi wa mambu mami ko.

44 Beno, se diluatuka, i nkadi ampemba, luzolele vanga luzinunu luas'eno; tuka mu mbadukulu yandi i mvondi, katelamanga mu kedika ko, kadi kedika ka kiana mu yandi ko. Bu kavovanga maluvunu, mamandi kavovanga, kadi yandi i nkwa luvunu ye se dialuau.

45 Kansi mono bu ivovanga kedika, ka lukundekilanga minu ko.

46 Buna luena nani ukumbakulanga masumu? Vo ivovanga kedika, mu nkiana lulembolo kundekila minu?

47 Ndienda wa Nzambi wanga mambu ma Nzambi; i kuma ka luwanga ko, kadi ka lu ba Nzambi ko.

48 Ba Yudayo bavutula, bavova kwa yandi: Ka tutomene vova ko e, vo u mwisi Samalia, wena mpeve yambi?

49 Yesu wavutula: Kiana kwami mpeve yambi ko, kansi izitisanga S'ami, beno lukumvwezanga.

50 Mono kitombanga nkemboso ami ko; umosi wena utombanga yo ye fundisanga.

51 Kedika, kedika, mono iluvovele: Vo muntu ukebanga mambu mami, kana mona lufwa nkutu ko mvu ya mvu.

52 Ba Yudayo bavova kwa yandi: Bwabu tuzeyi, vo wena mpeve yambi; Abalahami wafwa ye bambikudi; uvovele: Vo muntu ukebanga mambu mami, yandi kana bimba lufwa ko mvu ya mvu.

53 Kadi ngeye lutidi Abalahami e, i s'eto diafwa? Mbikudi miafwa mpe. Ngeye ukukisa vo u nani?

54 Yesu wavutula: Vo mono ikukikembilanga, nkembolo ami yena yankatu. S'ami i ndienda ukukembilanga, i yandi uluvovilanga: Yandi i Nzambi eto.

55 Beno ka lunzeyi ko, kansi mono inzeyi; vo mpovele, vo kinzeyi ko, nga mfwanaane ye beno, i nkwa luvunu; kansi mono inzeyi ye ikebanga mambu mandi.

56 Abalahami i s'eno, wayangalala mu mona lumbu kiami; wamona kio, wayangalala.

57 Buna ba Yudayo bavova kwa yandi: Kwena makumatanu mamvu nate ye bwabu ko, wamweni Abalahami e?

58 Yesu wavova kwa bau: Kedika, kedika, mono iluvovele: Abalahami bu kakibutukila nkutu ko, buna ngiena kwami.

59 Buna batota matadi mu tuba kwa yandi. Yesu waswama, wawaika mu kinlongo.

9 Bu kavioka, wamona muntu wafwa meso tuka mu mbutulu andi.

2 Nlonguki miandi mianyuvula, miavova: Nlongi, nani wavola masumu, ndieu vo se ye ngudi andi, dikabutukila ye meso mafwa?

3 Yesu wavutula: Ndieu kavola masumu ko ye ka se ye ngudi andi ko, kansi mpasi mavanga ma Nzambi mamonika mu yandi.

4 Beto tufwiti sala kaka salu kiawatufidisa, mwini bu wakidi; fuku bu dizidi, muntu kalendi sala ko.

5 Bu yakidi mu nza, mono i kia kwanza.

6 Bu kamana vova momo, walobula mante va nsi; mu mau wavanga nteke, wakusa yo va meso,

7 wavova kwa yandi: Wenda wakisukula ku zinga kia Siloa, mbugudulu Fidusu. I kuma wayenda, wakisukula, wayiza moni.

8 ¶ Buna mfinangani zandi ye bateka kummonanga vo i nlombi, bavova; Ndieu ka i yandi ko e wavwanda, walombanga?

9 Bankaka bavova: Iyandiyoyo. Bankaka bavova: Ve, kansi umfwanaane. Yandi kibeni wavova: I mono kwami.

10 Buna bavova kwa yandi: Buna meso maku bwe mazibukidi?

11 Ndieu wavutula: Muntu ubikwanga Yesu, vengi nteke, kusidi va meso mami, vovele kwa mono: Wenda wakisukula, ku Siloa. I kuma ngiele kukisukula, mbweni kwami.

12 Bavova kwa yandi: Ndienu kwe kena? Yandi wavova: Kizeyi ko.

13 ¶ Batuala wateka kala meso mafwa kwa bafalisi.

14 Kansi lumbu kiokio i kialumingu kiavanga Yesu nteke ye wazibula meso mandi.

15 I diau bafalisi bavutuka kunyuvula, bonso bu kamwenini diaka. Yandi wavova kwa bau: Yandi watudidi nteke va meso mami, yakisukudi, mbweni.

16 Buna batalisi bankaka bavova: Muntu wowo katukidi kwa Nzambi ko, kadi kakebanga lumingu ko. Bankaka bavova: Muntu wamasumu bwe kalenda vanga mangu biobio? Mwakala nkabunu mu bau.

17 I diau bavutuka vova kwa mpofu: Ngeye bwe vovele mu yandi, bu kazibudi meso maku? Yandi wavova: Yandi i mbikudi.

18 I diau ba Yudayo ka baleka minu mu yandi ko, vo wakala meso mafwa ye wamweni diaka, nate ye babokila se ye ngudi andienu wamweswa.

19 Babayuvula, bavova: Ndieu i mwan'eno ulubikidi vo wabutuka ye meso mafwa? Buna bwe kamwenini bwabu?

20 Buna se ye ngudi andi bavutula, bavova: Beto tuzeyi, vo ndieu i mwan'eto, wabutuka ye meso mafwa.

21 Kansi bonso bukamwenini bwabu ka tuzeyi bo ko, ye wonso wazibudi meso mandi, ka tuzeyi ko; lunyuvula, wena mvu miafwana, lenda kukivovila.

22 Se ye ngudi andi bavova momo, bu batina ba Yudayo, kadi ba Yudayo bakiwawanana, vo muntu tambudidi mu yandi, vo i Klisto, buna si kavaikuswa mu nzo alukutukunu.

23 I kuma se ye ngudi andi bavova: Wena mvu miafwana, lunyuvula.

24 I kuma babokila muntu wowo wafwa meso mbokila

yanzole, bavova kwa yandi: Vana nkembo kwa Nzambi. Beto tuzeyi, vo muntu wowo i nkwa masumu.

25 Buna ndieu wavutula: Kizeyi ko, vo yandi i nkwa masumu; dimosi nzeyi: mono yafwa meso, bwabu mbweni.

26 Buna bavova kwa yandi: Nki kakuvengi? Bwe kazibudi meso maku?

27 Wavutula kwa bau: Ikikambidi dio kwa beno, ka luwilu dio ko e? Mu nkiana luzolele dio vutuka wa? Kadi beno mpe luzolele kala nlonguki miandi e?

28 Bamfinga, bavova: Ngeye i nlonguki andiena, kansi beto tu minlonguki mia Mose.

29 Tuzeyi, vo Nzambi wavova kwa Mose, kansi ndiena kukatukidi ka tuzeyi ko.

30 Muntu wavutula, wavova kwa bau: Inga, ngitukulu amomo i yayi, vo ka luzeyi kukatukidi ko, kansi yandi wazibudi meso mami.

31 Beto tuzeyi, vo Nzambi kawanga bankwa masumu ko; kansi vo muntu uvuminanga Nzambi ye vanganga luzolo luandi, buna ikunwanga.

32 Tuka mu mbadukulu antangu ka tuwilu ko, vo muntu wazibudi meso mawabutuka ye meso mafwa.

33 Vo ndieu katukidi mu Nzambi ko, nga kalendi vanga lekwa ko.

34 Bavutula, bavova kwa yandi: Mu masumu wabutukila ngeye wawonsono, ngeye ukutulung'e? Banluananza.

35 ¶ Yesu wawa, vo banluananza; bu kammona, wavova: Ngeye lekele kwaku minu mu Mwan'a Nzambi e?

36 Ndieu wavutula, wavova: Mfumu, yandi i nani, mpasi yanlekila minu?

37 Yesu wavova kwa yandi: Ngeye ummweni, vovele ye ngeye i yandi kwandi.

38 Kansi wavova: Mfumu, ndekele minu. Yandi wansambila.

39 Yesu wavova: Mu fundisa mono yayiza mu nza

yayi, mpasi balembolo mona si bamona, ye bamonanga bakala meso mafwa.

40 Bankaka mu bafalisi bakala yandi bawa momo, bavova kwa yandi: Kadi beto mpe tuena meso mafw'e?

41 Yesu wavova kwa bau: Vo lufwidi meso, nga ka luena masumu ko, kansi bwabu luvovele: Tumonanga; masumu mena masakilanga.

10 Kedika, kedika, mono iluovele Lembolo kota mu mwelo ampak'amameme, kansi ukotilanga mwankaka, yandi i mwivi ye ntani.

2 Ukotanga mu mwelo, yandi i mvungi amameme.

3 Nkengi amwelo ukunzibudilanga, mameme mawanga nding'andi, mandi mameme katelanga mbila nkumbu nkumbu, uvaikisanga mo.

4 Bu kavaikisi mandi mameme mamonsono, tekele mo ku ntu, mameme makunnamanga, bu mazeyi nding'andi.

5 Kansi ka manamanga nzenza nkutu ko, kansi makuntinanga, kadi ka mazeyi nding'abanzenga ko.

6 Yesu wavova ngana yoyo kwa bau, kansi ka bazaya ko, kani i nki makavova kwa bau.

7 I kuma Yesu wavova: Kedika, kedika, mono iluovele: Mono i mwelo amameme.

8 Babonsono bantekidila i mivi ye mintani, kansi mameme ka mabawa ko.

9 Mono i mwelo; vo muntu kotele mu mono, si kavuluswa ye kota ye vaika ye solula biandia.

10 Mwivi kakwizilanga diambu diankaka ko kansi mu labula ye vonda ye bunga. Mono yayizidi, mpasi bakala moyo ye lungila wo.

11 Mono i mvungi wabiza. Mvungi wabiza uya-mbudilanga mameme moyo andi.

12 Wonso i nkwa mfutu, kansi ka mvungi ko, kena mameme mayandi kibeni ko, yandi umonanga dievwa dizidi ye sisanga mameme ye tinanga; dievwa diziokunanga ye sansikisanga mo;

13 kadi yandi wena mu mfutu, kenina mameme mayindu ko.

14 Mono i mvungi wabiza, nzezi mamami, mamami manzezi.

15 bonso Se dinzezi, mono nzezi Se, ngiambudidi mameme moyo ami.

16 Mono ngiena mameme mankaka mpe malembolo tuka mu mpaka yayi; mau mpe si yatuadisa kaka, si mawa nding'ami; si mwakala kamba dimosi ye mvungi mosi.

17 I kuma Se dinzolele, bu ngiambudidi moyo ami, mpasi yabonga wo diaka.

18 Muntu kakunkatudila wo ko, kansi mono kibeni iyambula wo. Ngiena lulendo luayambudila wo, ngiena lulendo luabongila wo diaka. Nsikudukusu yoyo mono yatambula yo kwa S'ami.

19 ¶ Nkabunu yavutuka kala mu ba Yudayo mu diambu diamambu momo.

20 I diau babingi mu bau bavova: Wena mpeve yambi, laukidi; mu nkiana lukunwilanga?

21 Bankaka bavova: Mambu momo ka matukidi kwa bakamene mpeve yambi ko. Kadi mpeve yambi yilenda zibula meso mampofo e?

22 ¶ Mu Yelusalemi mwakala nkembo ambiekolo akinlongo. Sivu kiakala.

23 Yesu wazieta mu kinlongo mu nzil' amakunzi ma Solomo.

24 Buna ba Yudayo banzungidila, bavova kwa yandi: Ntama kwa si waktusweka diambu diodio? Vo Ngeye i Klisto, utukamba dio mu kibakala.

25 Yesu wavutula: Mono yalukembi dio, ka lulekele minu ko. Mavanga maivanganga mu nkumbu a S'ami, mau makuntelanga kimbangi.

26 Kansi beno ka lulekele minu ko, kadi ka luena mu mameme mami ko.

27 Mameme mami mawanga nding'ami, nzezi mo, makundamanga.

28 Mono ivananga mo moyo wamvu ya mvu, ka

mana bungwa widi ntangu nkutu ko, ye muntu kana mo ziona mu koko kwami ko.

29 S'ami diampana mo dilutidi babonsono mu nene, muntu kalendi mo ziona mu koko kwa Se ko.

30 Mono ye Se i umosi kwandi.

31 ¶ Ba Yudayo bavutuka nanguna matadi, mpasi bamvondila mo,

32 Yesu wavutula kwa bau: Mavanga mamingi mabiza yalusongele matukidi kwa Se; edi e mu mavanga momo lukuntubila matadi?

33 Ba Yudayo bavutula kwa yandi: Ka tukutubidi matadi mu diambu diavanga diabiza ko, kansi mu diambu diantiakulu, ngeye bu u muntu ukivengi Nzambi.

34 Yesu wavutula kwa bau: Ka mwasonama mu nsiku mieno ko e: Mono yavova: Beno i zinzambi?

35 Vo wabika baba zinzambi bayizulwa mambu ma Nzambi; masonukwa ka malendi kanguka ko;

36 buna beno luvovele kwa ndiena wabiekwa kwa Se ye wafiduswa ku nza: Ngeye utiakanga, kadi mpovele-ge: Mono i Mwan'a Nzambi?

37 Vo kivanganga mavanga ma S'ami ko, ka lunde-kilani minu ko.

38 Vo ivanganga mo lulekila mavanga minu, vo ka lukundekilanga minu ko, mpasi luazaya ye visa, vo Se diena mu mono ye mono mu Se.

39 I diau bavutuka tomba mu kumbaka, kansi wakatuka mu moko mau.

40 ¶ Yandi wavutuka kwenda kuna simu dia Yodani ku vuma kiateka botikilanga Yoane, wasikila kuna.

41 Babingi bayiza kwa yandi, bavova: Yoane kavanga mangu ko, kansi mamonsono mavova Yoane mu ndieu mena makedika.

42 Babingi banlekila minu kuna.

11 Mwakala muntu wabela, i Lazalo, i mwisi Betania, i vata dia Malia ye mpangi andi Malata.

2 Malia i ndiena wakusa Mfumu mazi ye wakunguna

malu mandi mu nsuki zandi, mpangi andi Lazalo wakala bela.

3 I diau busi biandi biatuma kwa yandi mu vova: Mfumu, tala, uuzolele wena bela.

4 Yesu bu kawa mo, wavova: Ka bela kwamfwilu koko ko, kansi mu diambu diankembo a Nzambi, mpasi Mwan'a Nzambi wakembudulwa ko.

5 Yesu wazola Malata ye mpangi andi ye Lazalo.

6 I kuma bu kawa, vo wakala bela, wazingila lumbu birole va vuma kikakala.

7 Landila momo buna wavova kwa minlonguki: Bika tuavutuka kota mu Yuda.

8 Nlonguki miavova kwa yandi: Nlongi, bwaḅu ba Yudayo batombele mu kuvonda mu matadi, una vutuka kwenda kun'e?

9 Yesu wavutula: Kadi lumbu ka kiena kumi ye lokula birole ko e? Vo muntu zietanga mu mwini, katanga sakuba ko, kadi umonanga kia kwanza yayi.

10 Kansi vo muntu diatanga mu fuku, utanga sakuba, kadi kia ka kwena mu yandi ko.

11 Yandi wavova momo, buna wavova kwa bau: Nkundi eto Lazalo lele, kansi mwendo ami kunsikimisa ku nsi atulu.

12 Buna nlonguki miavova kwa yandi: Mfumu, vo lele si kavuka.

13 Yesu wabika mfwilu andi, kansi bau babanza, vo wabika tulu tuandeka.

14 I kuma Yesu wabangula vova kwa bau: Lazalo wafwidi.

15 Mu diambu dieno mpasi lualeka minu, kiese kiena yami, vo kiakedi vo ko; kansi tuenda kwa yandi.

16 Buna Toma, wabikwa Didimo, wavova kwa minlonguki yandi: Tuenda beto mpe tuafwa yandi.

17 ¶ I kuma Yesu bu kaluaka, wambwana ukilambalele mu ndiamu lumbu ia.

18 Betania diakala likufi ye Yelusalemi kani vo nseke akumi ye stadia tanu.

19 Babingi mu ba Yudayo bayiza kwa Malata ye Malia mu kubabomba mu diambu diampangi au.

20 I kuma Malata bu kawa, vo Yesu wizidi, wayenda kunkiki; kansi Malia wavwanda mu nzo.

21 Buna Malata wavova kwa Yesu: Mfumu, vo ngeye wakedi vava, nga mpangi ami kafwidi ko.

22 Kansi bwabu mpe nzeyi kwami, vo dionso diulombele kwa Nzambi, Nzambi una dio kuvana.

23 Yesu wavova kwa yandi: Mpangi aku si kafulukuka.

24 Malata wavova kwa yandi- Nzeyi kwami, vo si kafulukuka mu mfulukulu mu lumbu kiazimunina.

25 Yesu wavova kwa yandi: Mono i mfulukulu ye moyo; ukundekilanga minu, si kakala moyo, vo wafwidi mpe.

26 Wonso wena moyo ye ukundekilanga minu, kana fwa mvu ya mvu nkutu ko. Lekele dio minu e?

27 Wavova kwa yandi: Ngeta, Mfumu, mono ndekele minu, vo ngeye i Klisto, Mwan'a Nzambi, ukwiza mu nza.

28 Bu kavova momo, wayenda tela mpangi andi Malia mbila mu nsweki, wavova: Nlongi lueki, ukutelele mbila.

29 Yandi bu kawa mo, ntumbu telama, wayiza kwa yandi.

30 Yesu kakiluakila mu vata ko, kansi wakala va vuma kiankikila Malata.

31 I diau ba Yudayo bakala yandi mu nzo ye bambomba, bu bamona, vo Malia nangukini nswalu ye vaikidi, bannama, kadi babanza, vo wele ku ndiamu mu dila kuna.

32 I kuma Malia bu kaluaka kwakala Yesu ye wammona, wafukama va malu mandi, wavova kwa yandi: Mfumu, vo wakedi vava, nga mpangi ami kafwidi ko.

33 I kuma Yesu bu kammona weti dila ye ba Yudayo, bayiza yandi beti dila, wavumuka wakala kingongo mu ntima,

34 wavova: Kwe luantudidi? Bavova kwa yandi: Mfumu, wiza tala.

35 Yesu wadila.

36 Buna ba Yudayo bavova: Tala, bonso bukanzolele.

37 Kansi bankaka mu bau bavova: Ndieu wazibula meso mampofu, kadi kakutu sa ko e vo ndieu walembwa fwa?

38 I diau Yesu wavutuka vumuka mu ntim'andi, wayiza kundiamu. Nluka wakala ye tadi diayekukwa wo.

39 Yesu wavova: Lukatula tadi. Malata, busi kiawafwa, wavova kwa yandi: Mfumu, weka nsudi, kadi tuka kafwididi i lumbu ia.

40 Yesu wavova kwa yandi: Kadi kikubembi ko e, vo si wamona nkembo a Nzambi, vo lekele minu.

41 I diau bakatula tadi. Yesu wasendula meso, wavova: Tata, mono ikutondele, bu ungwilu.

42 Nzeyi kwami, vo ngeye ukungwanga ntangu zazonsono, kansi mu diambu diandonga yitelamene kinzungidila vava mpovele mo, mpasi baleka minu, vo ngeye wamfidisa.

43 Bu kavova momo, waboka mu ndinga yayinene; Lazalo, vaika kwaku!

44 Muntu wafwa wavaika ye zingamene fundu mu moko ye mu malu zizi kiandi kizingamene lenswa dia-kiufuta. Yesu wavova kwa bau: Lunkutula, lunyambula kenda.

45 ¶ I diau babingi mu ba Yudayo bakiyizila kwa Malia ye bakimwena makavanga, baleka minu mu yandi.

46 Kansi bankaka mu bau bayenda kwa bafalisi, babakamba mavanga Yesu.

47 ¶ Buna bangudi zanganga ye bafalisi bakutikisa bamayala, bavova; Nki tuna vanga, kadi muntu wowo uvanganga mangu biabingi?

48 Vo tukunyambudila bobo, babonsono si baku-nlekila minu, bisi Loma si bakwiza ziona fulu kieto ye kanda dieto.

49 Kansi umosi mu bau nkumbu andi Kayafa, i ngudi anganga mu mvu wauna, wavova kwa bau: Ka luzeyi lekwa nkutu ko,

50 ka luyindudi ko, vo butomene kwa beno, vo muntu mosi kafwila bantu—ye kanda diadionsono dilembolo fukila.

51 Kavova mambu momo mu yandi kibeni ko, kansi bu kakala ngudi angang'amvu wauna, wabikula, vo Yesu wakana fwila kanda diodio,

52 ka kanda diodio kaka ko, kansi mpasi kakutikisa va mosi bana ba Nzambi basansakana.

53 Tuka mu lumbu kina bavovasana manenga, mpasi bamvonda.

54 ¶ I kuma Yesu kavutuka zieta va yuti ko ye ba Yudayo, kansi wakatuka kuna, wayenda ku nsi lukufi ye nsi yankatu ku mbanza yibikwanga Efalaimi; kuna kakala ye minlonguki.

55 Pasa kiaba Yudayo kiakala lukufi. Babingi batuka mu nsi babaluka ku Yelusalemi tekila pasa mu kukivedisa.

56 Buna batomba Yesu, bavovasana, bu batelama mu kinlongo; Bwe lubenzi? Nanga kana kwiza ku nkembo nkutu ko e?

57 Bangudi zanganga ye bafalisi bakivanina nsikudukusu; vo muntu zeyi vakena, si kazaikisa dio, mpasi bambaka.

12 Lumbu sambanu tekila pasa Yesu waluaka ku Betania kwakala Lazalo ukafulukisa mu bafwa.

2 Kuna banlambila nlekolo, Malata wabasadila; kansi Lazalo i umosi mu bavwanda yandi va meza.

3 Buna Malia wabonga tezo' kimosi kiamazi mansunga mantalu beni, wakusa malu ma Yesu, wakunguna malu mandi mu nsuki zandi; nzo yazala kwa nsunga yamazi.

4 Yuda Iskalioti, umosi mu nlonguki miandi, ndiena wakana kunyekula, wavova:

5 Mu nkiamazi mami momo ka matekolo ko mu nkama tatu zadenali ye maveno kwa bamputu?

6 Kavova mo mu diambu diawakadila bamputu

mayindu ko, kansi bu kakala mwivi ye wanata lukobe luabivanza ye wayelumuna biatulwa muna.

7 Buna Yesu wavova: Unyambula, kadi kakebele mo mu diambu dialumbu kiandiamusu ami.

8 Kadi bamputu bena yeno ntangu zazonsono, kansi mono kiena yeno ntangu zazonsono ko.

9 ¶ I diau ndonga yina yayinene yaba Yudayo yazaya, vo yandi wena kuna. Bayiza ka mu diambu dia Yesu kaka ko, kansi mu mona Lazalo mpe ukafulukisa mu bafwa.

10 Bangudi zanganga bavova manenga, mpasi bavonda Lazalo mpe;

11 kadi babingi mu ba Yudayo bayenda mu diambu diandi, balekila Yesu minu.

12 ¶ Lumbu kialanda ndonga yayingi bu yamana luaka ku nkembo ye bawa, vo Yesu weti kwiza ku Yelusalemi,

13 babonga mandala, bavaika mu kunkika, baboka: Osana, wizidi mu nkumbu a Mfumu, i nkwa lusakumunu, i ntinu a Isaeli.

14 Yesu wamona mpunda yantuenia, wavwanda yo va ntandu, bonso bwasonama:

15 Mwana wankento wa Sioni, kukalani wonga ko; tala, ntinu aku wizidi ye vwendi va ntandu amwan'ampunda.

16 Nlonguki miandi ka miazaya bo va ntete ko, kansi Yesu bu kamana kembuswa, mboki babambuka moyo vo momo masonama mu yandi ye vo bavanga dio kwa yandi.

17 ¶ I kuma ndonga yakala yandi yata kimbangi, vo watela Lazalo mbila mu vaika mu ndiamu, wamfulukisa mu bafwa.

18 I kuma ndonga yayiza kunkiki mpe, kadi bawa, vo wavanga mangu kiokio.

19 Buna bafalisi bavovasana: Lumweni, vo ka lulendi vanga lekwa ko; tala, nza yele kunlandi.

20 ¶ Mwakala bisi Elene bankaka bakala yau babaluka mu sambila mu nkembo.

21 I diau bau bayenda kwa Filipino watuka mu Betesaida mu Ngalili, banyuvula, bavova: Mfumu, tuzolele mona Yesu.

22 Filipino wayiza kamba dio kwa Andele, Andele ye Filipino bayiza kamba dio kwa Yesu.

23 Yesu wavutula kwa bau, wavova: Lokula kizidi kina kembulwa Mwan'amuntu.

24 Kedika, kedika, mono iluvovele: Vo nsangwa yafroment ka yabwa mu ntoto ye fwa ko, nga yau ye yau kaka yikalanga; kansi vo yifwa, yibutanga mbutu miamingi.

25 Wonso zolele mwel'andi, vidisi wo; wonso belele mwel'andi mu nza yayi, kebele wo ku moyo wamvu ya mvu.

26 Vo muntu ukunsadilanga, bika kandama. Mungiena si mwakala sielo kiami mpe. Vo muntu ukunsadilanga, buna S'ami dina kunzitisa.

27 Bwabu mwel'ami uvizukidi; nki si yavova? Tata, upulusa mu lokula kiaki. Kansi i mu diambu diodio yayizidi ku lokula kiaki.

28 Tata, kembisa nkumbu aku. Buna ndinga yatuka mu zulu; Mono ikembisanga yo, mono si yavutuka yo kembisa.

29 Buna ndonga yatelama vana yawa yo, yavova, vo mbandanu yikedi. Bankaka bavova: Mbasi yivovele kwa yandi.

30 Yesu wavutula, wavova: Ndinga yoyo ka yizidi mu diambu diami ko, kansi mu diambu diono.

31 Bwabu mfundusu anza yayi yilueki; bwabu nkuluntu anza yayi si kaluanzulwa,

32 ye mono, bu ngina zangulwa tuka mu ntoto, si yatunta babonsono kwa mono kibeni.

33 Yandi wavova mo mu songa lufwilu lukakana fwila.

34 I kuma ndonga yavutula kwa yandi: Beto tuawilu mu nsiku, vo Klisto usikilanga mvu ya mvu. Buna bwe vovele, vo Mwan'amuntu fwiti zangulwa kaka? Mwana wowo wamuntu i nani?

35 Buna Yesu wavova kwa bau: Fintangu-ntangu fiakidi filuena kia; ludiata, bu luena ye kia, ka luidi bwilwa tombe; udiatanga mu tombe kazeyi kukakwendanga ko.

36 Bu luena ye kia, lulekila kia minu, mpasi luakala bana bakia.

¶ Yesu wavova momo ye wayenda kubaswama.

37 Vele wavanga mangu biobio biabingi va ntadisi au, kansi ka banlekila minu ko,

38 mpasi mambu ma Yesaya, mbikudi, menda detila, makavova; Mfumu, nani lekele minu mu nsamu eto; koko kwa Mfumu kwa nani kuzaikusu?

39 I kuma balembana leka minu, Yesaya bu kavutuka vova:

40 Yandi wafwisa meso mau, wabadisa ntima miau, ka bidi mona mu meso ye visa mu ntima ye bangumuka, mpasi yabaniakisa.

41 Yesaya wavova momo, bu kamona nkembo andi ye wavova mu yandi.

42 Mwanki babingi mu bakuluntu banlekila minu, kansi mu diambu diabafalisi ka batambudila dio ko, ka bidi vaikuswa mu nzo alukutukunu.

43 Kadi baluta zola nkembolo abantu ye nkembolo a Nzambi fuma.

44 ¶ Yesu waboka, wavova: Wonso ukundekilanga minu kalekilanga mono minu ko, kansi ndiena wamfidisa;

45 wonso ukumbonanga umonanga ndiena wamfidisa.

46 Mono yayiza i kia mu nza, mpasi wonso ukundekilanga minu kasikila inu tombe ko.

47 Vo muntu uwanga mambu mami ye lembolo mo keba, mono kikumfundisa ko, kadi kiayizidi mu fundisa nza ko, kansi mu vulusa nza.

48 Wonso ukunginanga ye katambulanga mambu mami ko, yandi wena umosi ukumfundisanga; diambu dimpovele i dina dina kumfundisa mu lumbu kiazimunina.

49 Kadi kiavovele mu mono kibeni ko, kansi Se

diamfidisa diampeni nsikudukusu, mamfwiti ta ye mamfwiti vova.

50 Nzeyi kwami, vo nsikudukusu andi i moyo wamvu ya mvu: i kuma monso maivovanga, ivovanga mo, bonso bwankembi Se.

13 Tekila nkembo apasa Yesu bu kazaya, vo lokula kiandi kizidi, kikanā katuka mu nza yayi ye kwenda kwa Se. bu kakizodila bayandi kibeni bakala mu nza, yandi wabazola nate ye ku nsukulu.

2 Nlekolo bu weka mu mana, nkadi ampemba bu kakitudila mu ntim'a Yuda Iskalioti, mwan'a Simoni, mu kunyekula.

3 Yesu bu kazaya, vo Se diamvana mamonsono mu moko, vo watuka kwa Nzambi ye vo weti kwenda kwa Nzambi.

4 watelama mu nlekolo, wavula yunga, wabonga tuaya, wakanga dio mu luketo.

5 Buna watula nlongu mu longa, wabadika sukula malu maminlonguki, wakunguna mo mu tuaya dikakengi mu luketo.

6 I kuma wayiza kwa Simoni Petelo. Wavova kwa yandi: Mfumu, ngeye usukula malu mami e?

7 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Bwabu kuzeyi ko diivanga, kansi tuka bwabu mboki una dio zaya.

8 Petelo wavova kwa yandi: Kedika mvu ya mvu kuna sukula malu mami ko. Yesu wavutula kwa yandi: Vo ndembolo kusukula, kwen'aku ntuadi ye mono ko.

9 Simoni Petelo wavova kwa yandi: Mfumu, ka malu mami kaka ko, kansi moko ye ntu mpe.

10 Yesu wavova kwa yandi: Ukukiyobedele kena nsatu akukisukula ko, kansi meni vedila wawonsono; beno lu bavedila, kansi ka babonsono ko.

11 Kadī yandi wazaya wakunyekula, i kuma wavova: Beno ka lu bavedila babonsono ko.

12 I diau bu kamana sukula malu mau ye vwata

yunga ye wavwanda diaka va meza, wavova kwa bau: Luzeyi dimpengi kwa beno e?

13 Beno lukumbikanga Nlongi ye Mfumu; beno lutomene vova, kadi ngiena bobo,

14 I diau vo mono, i Mfumu ye Nlongi, nsukudi malu meno, buna beno mpe lufwiti sukasana malu.

15 Kadi mono iluveni kifwani, mpasi luavanga bobo, bonso bumpengi kwa beno.

16 Kedika, kedika, mono iluvovele: Nanga ka ulutidi mfumu andi mu nene ko, ntumwa kalutidi wantuma mu nene ko.

17 Vo luzeyi momo, mayangi mena yeno, vo luva-nganga mo.

18 Kivovele mu beno babonsono ko; nzeyi bayasola; kansi mpasi masonukwa menda detila: Didi yami dimpa undangunini kinkoso kiandi kiatambi.

19 Tuka bwabu mpovele dio kwa beno, bu ka dikikadidi ko, mpasi bu dimeni kala, lualeka minu, vo i mono kwami.

20 Kedika, kedika, mono iluvovele: Utambulanga wonso umfidisi, yandi ukuntambulanga, kansi ukuntambulanga, tambulanga wamfidisa.

21 ¶ Yesu bu kamana vova momo, wavizuka mu mpeve, wata kimbangi, wavova: Kedika, kedika, mono iluvovele: Umosi mu beno una kungiekula.

22 Minlonguki miatalasana, miakala mabanza mole, kani nani kabikidi.

23 Kansi kwakala mosi mu nlonguki miandi wavwanda va meza wayekama va ntulu a Yesu, wazolwa kwa Yesu.

24 I kuma Simoni Petelo walabikisa kwa ndiena, wavova kwa yandi; Kamba, nani kabikidi?

25 Buna ndiena bu kayekama bobo va ntulu a Yesu wavova kwa yandi: Mfumu, nani kwandi?

26 Yesu wavutula: I yandi uivwangila buku ye kuvvana kio. I kuma bu kavwengi buku, wabonga, wavana kio kwa Yuda, i mwan'a Simoni Iskalioti.

27 Bu katambula buku kiokio, Satana wakota mu yandi. I diau Yesu wavova kwa yandi: Savula vanga diuvanga.

28 Buna bena baywanda va meza, widi muntu nkutu kazaya bila kikavovila bo kwa yandi ko.

29 Kadi bankaka babanza: Yuda bu kena ye lukobe luabivanza, vo Yesu vovele kwa yandi: Sumba bituena nsatu mu nkembo evo vana lekwa kwa bamputu.

30 Bu kamana tambula buku, ntumbu vaika; fuku diakala.

31 ¶ I diau bu kamana vaika, Yesu wavova: Bwabu Mwan'amuntu kemboso, Nzambi kemboso mu yandi.

32 Vo Nzambi kemboso mu yandi, buna Nzambi mu yandi kibeni si kakunkembisa mpe, si kakula kunkebisa.

33 Lu bimbana-mbana biami, fintangu-ntangu fiakidi fingiena yeno; si luakuntomba, bonso buyavova kwa ba Yudayo: Kuikwenda ka lulendi ko kwiza ko, i bobo ikuluvovele bwabu mpe.

34 Nsikudukusu yamona iluveni, vo luazolasananga, bonso buyaluzolele, mpasi beno mpe luazolasananga.

35 Mu diodio babonsono si bazaya, vo beno lu nlonguki miami, vo luena zola kwanzolasani.

36 ¶ Simoni Petelo wavova kwa yandi: Mfumu, kwe una kwenda? Yesu wavutula kwa yandi: Kuikwenda, kulendi kundama bwabu ko, kansi mboki wakundama.

37 Petelo wavova kwa yandi: Mfumu, mu nkiama kilendi kunama bwabu ko? Mono ikuyambudila mwel'ami.

38 Yesu wavutula kwa yandi: Ngeye si wakungiambudila mwel'aku? Kedika, kedika, mono ikuvovele: Koko ka dina kukikubila nkutu ko, nate ye unkadidi nkadila tatu.

14 Ka luvizukani ntima mieno ko; lulekila Nzambi minu, lulekila mono minu.

2 Mu nzo a S'ami mwena vinga biabingi, vo ka bwa

ko nga yalukembi bo; kadi mono ikwenda kulukubikila fulu.

3 Vo ikwenda kulukubikila fulu, si yakwiza vutuki ye kulutuala kwa mono kibeni, mpasi luakala mpe vangiena.

4 Kuikwenda, beno luzeyi nzila.

5 ¶ Toma wavova kwa yandi: Mfumu, ka tuzeyi kuukwenda ko, bwe tuzaya nzila?

6 Yesu wavova kwa yandi: Mono i nzila ye kedika ye moyo; muntu kalendi kwiza kwa Se ko, vo ka mu mono ko.

7 Vo lunzeyi, si luazaya S'ami mpe, tuka bwabu lunzeyi ye lummweni.

8 ¶ Filipo wavova kwa yandi: Mfumu, utumwesa Se, buna bulungidi kwa beto.

9 Yesu wavova kwa yandi: Ntangu yoyo yayingi ngiena yeno, ngeye Filipo kunzeyi ko e? Umbweni, mweni Se. Bwe vovele: Utumwesa Se?

10 Kulekele minu ko e, vo mono ngiena mu Se ye Se mu mono? Mambu maivovanga kwa beno, kivovanga mo mu mono kibeni ko, kansi Se disikilanga mu mono, diau divanganga mavanga mandi.

11 Lundekila minu, vo mono ngiena mu Se ye Se mu mono; vo ka bwa ko, lundekila minu mu diambu diavavanga kaka.

12 ¶ Kedika, kedika, mono iluvovele: Ukundekilanga minu, mavanga maivavanga, yandi mpe si ka mo vanga; si kavanga malutidi mu nene, kadi mono ikwenda kwa Se.

13 Kionso kiluna lomba mu nkumbu ami, si ya kio vanga, mpasi Se diakembuswa mu Mwana.

14 Vo luna lomba lekwa mu nkumbu ami, si ya kio vanga.

15 ¶ Vo lukunzolanga, lukeba nsikudukusu zami.

16 Mono si yayuvula Se, ye yandi si kakuluvana Nsadisi wankaka, mpasi kakala yeno mvu ya mvu,

17 i Mpeve yakedika yilembane nza tambula, kadi ka yimweni yo ko ye ka yizeyi yo ko. Beno luzeyi yo, kadi yisikilanga yeno ye si yakalanga mu beno.

18 Mono kina kuluyambula kinsona ko, ikwiza kwa beno.

19 Fintangu-ntangu diaka ye nza ka yivutuki kumbona ko, kansi beno si luakumbona, kadi ikalanga moyo, beno si luakalanga moyo mpe.

20 Kina lumbu si luazaya, vo mono ngiena mu S'ami, ye beno mu mono, ye mono mu beno.

21 Wena nsikudukusu zami ye kebanga zo, i yandi ukunzolanga, kansi ukunzolanga si kazolwa kwa S'ami, mono si yakunzola ye kukizaikisa kwa yandi.

22 ¶ Yuda, ka Iskalioti ko, wavova kwa yandi: Mfumu, bwe dienina, bu una kukizaikisa kwa beto, ye ka kwa nza ko?

23 Yesu wavutula, wavova kwa yandi: Vo muntu ukunzolanga, kakebanga mambu mami, S'ami si kakunzola, si tuiza kwa yandi ye vanga kundu kieto vakena.

24 Lembolo kunzola, kakebanga mambu mami ko. Mambu maluwanga ka mamami ko, kansi i ma Se dia-mfidisa.

25 ¶ Momo mpovele kwa beno, bu isikilanga yeno.

26 Kansi Nsadisi, i Mpeve yanlongo yina fidisa Se mu nkumbu ami, yandi si kakululonga mamonsono ye kulubambula moyo mu mamonsono mayalukembi.

27 Mono ikulusisila yenge; yenge kiami ikuluvana. Mono kikuluvananga bonso buvananga nza ko. Ka luvizukani ntima mieno ko, kalukalani bunkuta ko.

28 Beno luwilu, vo ikuluyovelenge: Mono si ikatuka ye si yavutuka kwiza kwa beno. Vo lunzolele, nga luyangalala, vo ikwenda kwa Se, kadi Se dikundutidi mu nene.

29 Bwabu ilukembi dio, bu ka dikikadidi ko, mpasi lualeka minu, bu dimeni kala.

30 Kina vutuka vova mamingi kwa beno ko, kadi nkuluntu anza wizidi, kabeki lekwa mu mono ko.

31 Kansi ivanganga bobo, mpasi nza yazaya, vo izolanga Se ye ivanganga, bonso bukansikidikisa; Lutelama. tuakatukeno vava.

15 Mono i nti wavinia wakedika, S'ami i mvati.
 2 Dionso vala mu mono dilembolo buta mbutu, yandi katudi dio; dionso dibutanga mbutu, yandi uvedisanga dio, mpasi dialuta buta mbutu.

3 Bwabu lumeni vedila mu diambu diamambu mayavovele kwa beno.

4 Lusikila mu mono ye mono mu beno. Bonso vala dilembolo buta mbutu diau kibeni, vo dilembolo kala mu nti wavinia, i bobo veno lulembane mpe, vo lulembolo sikilanga mu mono.

5 Mono i nti wavinia, beno lu mavala; wonso usikilanga mu mono ye mono mu yandi, yandi ubutanga mbutu miamingi, kadi vo lukondolo mu mono, ka lulendi vanga lekwa ko.

6 Vo muntu kasikilanga mu mono ko, buna vetolo bonso vala ye yumini; bayonzika mo, batuba mo ku tia, mayokwa.

7 Vo lusikilanga mu mono ye mambu mami masikilanga mu beno, lulomba kionso kiluzolele ye luna kio vangulwa.

8 Mu diadi S'ami dikemboso, bu lubutanga mbutu miamingi, beno si luakala nlonguki miami.

9 ¶ Bonso bwanzola Se, i bobo mono yaluzolele mpe. Lusikila mu zola kwami.

10 Vo lukebanga nsikudukusu zami, si luasikila mu zola kwami, bonso buyakebele nsikudukusu za S'ami ye isikilanga mu zola kwandi.

11 Mpokele momo kwa beno, mpasi kiesee kiami kiakala mu beno ye kiesee kieno kialunga.

12 Nsikudukusu ami i yayi, vo luazolasananga, bonso buyaluzolele.

13 Zola ka kwena ye muntu ko kulutidi kwaku, vo uvananga moyo andi mu diambu diabakundi bandi.

14 Beno i bakundi bami, vo luvanganga maikulusiki-dikisa.

15 Kikulubikanga minanga diaka ko, kadi nanga kazeyi mavanganga mfumu andi ko, kansi ikulubikidi

bakundi, kadi mono yaluzayisi mamonsono mayawilu kwa Se.

16 Beno ka luansolele ko, kansi mono yalusolele, yaluvangudi, mpasi luayenda buta mbutu ye mbutu mieno misikila; mpasi kionso kionso kilulombele kwa Se mu nkumbu ami, kaluvana kio.

17 Diadi ikulusikidikisa, vo luazolasananga.

18 ¶ Vo nza yikulubelanga, luzaya, vo yau yatekele kumbela.

19 Vo beno lu banza, nga nza yizolele biabiandi, nza yikulubelanga, bu ka lu banza ko, kansi mono yalusolele mu nza.

20 Lubambuka moyo mu diambu diyaluvovele: Nanga kalutidi mfumu andi ko. Vo banzomene, si bakuluzoma mpe. Vo bakebele mambu mami, si bakeba mambu meno mpe.

21 Kansi si bavanga momo mamonsono kwa beno mu diambu diankumbu ami, kadi ka bazeyi wamfidisa ko.

22 Vo kiayizidi ko ye mpovele kwa bau, nga ka bena masumu ko; kansi bwabu ka bena bila kiakukitabila mu masumu mau ko.

23 Ukumbelanga, belanga s'ami mpe.

24 Vo kiavengi mu bau mavanga ma ka mavengi muntu ko, nga ka bena masumu ko; kansi bwabu bameni mona ye bela ye mono ye S'ami.

25 Kansi mpasi diambu diasonukwa mu nsiku miau dienda detila: Bambela mu nana.

26 ¶ Nsadisi bu kizidi, yandi si kata kimbangi mu mono; i yandi ufidisa kwa beno tuka kwa Se, i Mpeve yakedika yitukanga mu Se.

27 Kansi beno si luatanga kimbangi; kadi luena yami tuka mu mbadukulu.

16 Momo mpovele kwa beno, ka luidi ta sakuba.

2 Si bakuluvaikisa mu nzo zatukutukunu. Inga ntangu yeti kwiza yina banzila wonso ukuluvondele, vo salu kia Nzambi kasalanga.

3 Si bavanga momo, kadi ka bazeyi Se vo mono ko.

4 Kansi momo mpovele kwa beno, mpasi luabambuka moyo, ntangu bu yayizidi, vo mpovele mo kwa beno. Kialukembi mo tuka mu mbadukulu ko, kadi buna yakedi yeno.

5 ¶ Kansi bwabu ikwenda kwa wamfidisa, buna luena widi muntu nkutu kangiuvuudi ko: Kwe ukwenda?

6 Kansi bumpovele momo kwa beno, kiadi kizedi mu ntima mieno.

7 Kansi iluovele kedika: Butomene kwa beno, vo ikatuka; kadi vo kikatuka ko, nga Nsadisi ka ukwiza kwa beno ko; kansi vo ikatuka, buna si yakumfidisa kwa beno.

8 Ndieu bu kizidi si katungudila nza mu diambu diamasumu ye mu diambu dialunungu ye mu diambu diamfundusu:

9 mu diambu diamasumu, kadi ka bakundekilanga minu ko;

10 mu diambu dialunungu, kadi ikwenda kwa Se ye ka luna kumbona diaka ko;

11 mu diambu diamfundusu, kadi nkuluntu anza yayi ufundusu.

12 Mamingi makidi yami mu kulukamba; kansi bwabu ka lulendi mo natikisa ko.

13 Kansi yandi, Mpeve yakedika, bu yizidi, yandi si kakulutuadisa mu kedika kiakionsono; kadi kana vova mu yandi kibeni ko, kansi mamonsono makawanga, si ka mo vova, momo mana kwiza si kakulusamunina.

14 Ndienna si kakunkembisa, kadi si kabonga mu mamami ye kulusamunina.

15 Mamonsono mavwidi Se i mamami, i kuma mpovele, vo ubonganga mu mamami mu kulusamunina.

16 ¶ Fintangu-ntangu ye ka lumboni diaka ko, fintangu-ntangu diaka ye luna kumbona.

17 Buna nlonguki miandi miankaka miavovasana: Nki momo makavovele kwa beto: Fintangu-ntangu ye ka lumboni ko, fintangu-ntangu diaka luna kumbona; ye: Mono ikwenda kwa Se?

18 Buna bavova: Nki momo makavovele: Fintangu-ntangu? Ka tuzeyi makavovele ko.

19 Yesu wazaya, vo bazola kunyuvula, wavova kwa bau: Mu diodio luyuyasene, vo mpovele: Fintangu-ntangu ye ka lumboni ko, fintangu ntangu ye luna kumbona?

20 Kedika, kedika, mono iluovele: Beno si luadila ye nionga, kansi nza si yayangalala; beno si luakala kiadi, kansi kiadi kieno si kiakituka kiese.

21 Nkento bu keti buta, kiadi kiena yandi, kadi lokula kiandi kizidi, kansi bu kameni buta mwana, kavutukidi bambuka moyo mu nzungu zandi ko mu diambu diakiese, muntu bu kabutukidi mu nza,

22 I diau beno mpe luena kiadi bwabu; kansi mono si yavutuka kulumona, ntima mieno si miakala kiese, ye muntu kana kulukatudila kiese kieno ko.

23 Kina lumbu ka luna kungiuvula lekwa ko. Kedika, kedika, mono iluovele; Yo lulomba lekwa kwa Se, si kakuluvana kio mu nkumbu ami.

24 Nate ye bwabu ka lulombele lekwa mu nkumbu ami ko. Lulomba, beno si luatambula, mpasi kiese kieno kialunga.

25 ¶ Momo mpovele kwa beno mu zingana, ntangu yina kwiza, bu kina vutuka vova mu zingana kwa beno ko, kansi bangula kulusamunina ma S'ami.

26 Kina lumbu luna lomba mu nkumbu ami, kiluovele ko, vo si yakuluyuvudila kwa Se:

27 kadi yandi kibeni Se ukuluzolanga, bu lunzolele ye lualekele minu, vo yatuka kwa Nzambi.

28 Mono yatuka kwa Se, yayiza mu nza; mono si yasisa nza diaka ye kwenda kwa Se.

29 ¶ Nlonguki miandi miavova: Tala, bwabu ubangudi vova ye lembolo vova mu zingana.

30 Bwabu tuzeyi, vo ngeye zeyi mamonsono ye kwena nsatu ayuvulwa diambu kwa muntu ko, i diau tulekele minu, vo ngeye watuka kwa Nzambi.

31 Yesu wavutula kwa bau: Bwabu lulekele minu e?

32 Tala, lokula kikwiza ye kikiyizidi, bu lusansakene, muntu ku yandi, muntu ku yandi, ye lungiambudi mono kaka; kansi kiena mono kaka ko, kadi Se diena yami.

33 Momo mpovele kwa beno, mpasi luakala yenge mu mono, mu nza luena nzungu, kansi luyangalala. Mono mbeni bedisa nza.

17 Yesu wavova mama, wasendula meso mandi ku zulu, wavova: Tata, lokula kizidi, kembisa Mwan'aku, mpasi Mwan'aku wakukembisa,

2 bonso buwamvana lulendo mu nsuni miamionsono, mpasi babonsoo bawamvana kabavana moyo wamvu ya mvu.

3 Moyo wamvu ya mvu i wau, i mu zaya ngeye Nzambi mosi kaka yakedika ye ndiena uwafidisa, Yesu Klisto.

4 Mono yakukembese va ntoto, bu mbanisi mavanga mawampana mu vanga.

5 Tata, bwabu unkembisa mu ngeye kibeni mu nkembo una uyakala yaku, nza bu ka yakikadila ko.

6 ¶ Mono yazaikisi nkumbu aku kwa bantu bawampana batuka mu nza. Bakala baku, wabavana kwa mono, bakebele mambu maku.

7 Bwabu bazeyi, vo mamonsoo mawampana matukidi kwa ngeye.

8 Kadi mambu mawampana yavana mo kwa bau; batambudi mo, bazeyi mu kedika, vo yatuka kwa ngeye balekele minu, vo ngeye wamfidisa.

9 ¶ Mono ikubayuvudilanga; kiyuvudilanga nza ko, kansi bawampana, kadi bau i baku—

10 biami biabionsono i biaku, biaku i biami—mono nkembo mu bau.

11 Kiena diaka mu nza ko, kansi baba bena mu nza, mono ikwiza kwa ngeye. Tata dianlongo, ubakeba mu nkumbu aku yiwampana, mpasi bakala mosi bonso beto.

12 Bu yakedi yau, mono yabakebele mu nkumbu aku yiwampana, mono yabakutidi, widi muntu nkutu mu

bau kabungane ko, kansi mwana wambungulu kaka, mpasi masonukwa menda detila.

13 Bwabu ikwiza kwa ngeye, mpovele momo mu nza, mpasi bakala kiese kiami kialunga mu bau.

14 Mono yabaveni mambu maku; nza yikubabelanga, kadi ka bena banza ko, bonso mono mpe kiena wanza ko.

15 Kilombele wabakatula mu nza ko, kansi mpasi wabakeba mu nkwa mbi.

16 Bau ka bena banza ko, bonso mono kiena wanza ko.

17 Ubabieka mu kedika; mambu maku i kedika.

18 Bonso buwamfidisa mu nza, i bobo mono ikubafidisa mu nza mpe.

19 Mono ikibiekele mu diambu diau, mpasi bau mpe babiekwa mu kedika.

20 ¶ Mono kilombanga mu baba kaka ko, kansi babana mpe bakundekilanga minu mu mambu mau;

21 mpasi babonso bakala mosi, bonso ngeye, Tata, mu mono ye mono mu ngeye, mpasi babana mpe bakala mu beto, mpasi nza yaleka minu, vo ngeye wamfidisa.

22 Mono yabaveni nkembo uwampana, mpasi bakala mosi bonso beto i mosi;

23 mono mu bau ye ngeye mu mono, mpasi balunguswa mu umosi, mpasi nza yazaya, vo ngeye wamfidisa ye wabazola, bonso buwanzola.

24 Tata, nzolele vo baba mpe bawampana si bakala yani vangiena, mpasi bamona nkembo ami uwampana; kadi ngeye wanzola, nza bu ka yatulwa lufulu ko.

25 Tata dialunungu, nza ka yikuzeyi ko, kansi mono ikuzeyi; baba bazeyi, vo ngeye wamfidisa.

26 Mono yabazaikisa nkumbu aku, si yazaikisa yo mpe, mpasi zola kuwanzodila kwakala mu bau ye mono mu bau.

18 Yesu bu kamana vova momo, wawaika ye nlonguki miandi, wasabuka fimwila-mwila fia Kideloni, kwakala nkuzu ukakota yandi kibeni ye nlonguki miandi.

2 Yuda wanyekula wazaya vuma kiokio mpe, kadi Yesu wayenda kuna ngienda zazingi ye nlonguki miandi.

3 I kuma Yuda watambula buka kiabinwani ye minkengi miafidisa bangudi zanganga ye bafalisi, wayiza kuna ye binga ye minda ye biandwanina.

4 I diau Yesu bu kazaya mamonsono mayiza va yandi, wavaika, wavova kwa bau: Nani lutombele?

5 Bavutula kwa yandi: Yesu, mwisi Nazaleti. Yesu wavova kwa bau: I mono kwami. Yuda wanyekula watelama yau mpe.

6 I kuma bu kavova kwa bau: I mono kwami, bayenda manimamanima, babwa va ntoto.

7 Buna wavutuka kubayuvula: Nani lutombele? Bavova: Yesu, mwisi Nazaleti.

8 Yesu wavutula: Ilukembi, vo i mono kwami. I buna vo luntombele, luyambula eba benda,

9 mpasi diambu dina dikavova dienda detila: Bawampana kividisi kwami muntu ko.

10 ¶ Simoni Petelo wakala sabala wavola kio, wabanda sielo kiangudi anganga, wazaka kutu kwandi kwalubakala. Nkumbu ananga Mako.

11 Buna Yesu wavova kwa Petelo: Vutula sabala mu kimpata; mbungu yampeni S'ami, kadi kinwe yo ko e?

12 ¶ Buna buka kiabinwani ye ngudi ankuluntu ye minkengi miafidisa ba Yudayo babaka Yesu, bankanga,

13 bannata va ntete kwa Ana, kadi yandi i nzitu a Kayafa, wakala ngudi angang'amvu wauna.

14 Kansi Kayafa i yandi walongisila ba Yudayo, vo butomene, vo muntu mosi fwididi bantu.

15 ¶ Simoni Petelo ye nlonguki wankaka banama Yesu. Nlonguki wowo wazayane ye ngudi anganga, wakota ye Yesu mu kiazala kiangudi anganga.

16 Petelo watelama ku mbazi amwelo. Buna nlonguki wowo wankaka wazayane ye ngudi anganga, wavaika, wavova kwa nkento wakenga mwelo, wakotisa Petelo.

17 Buna sielo kiankento, i nkengi amwelo, wavova

kwa Petelo: Kadi ngeye mpe i nlonguki amuntu wowo e? Yandi wavova: Ka i mono ko.

18 Bisielo ye minkengi bakwika makala, kadi kiozi kiakala, bayotila; Petelo mpe wakala yau watelama, wayotila.

19 ¶ Buna ngudi anganga wayuvula Yesu mu nlonguki miandi ye mu malongi mandi.

20 Yesu wavutula kwa yandi: Mono yabangudi vova kwa nza, ntangu zazonsono yalongele mu nzo alukutukunu ye mu kinlongo mukutakananga ba Yudayo babonsono; mu nsweki kivovele diambu ko.

21 Mu nkiama ungiuvudi? Yuvula bawilu mayavovele kwa bau. Tala, bazeyi kwau mayavovele.

22 Bu kamana vova momo, nkengi watelama va lueka wabanda Yesu mbata wavova: Kadi bobo wavutula kwa ngudi angang'e?

23 Yesu wavutula kwa yandi: Vo mpovele mambi, buna ta kimbangi mu momo mambi, kansi vo mambote, mu nkiama umbandidi?

24 ¶ Buna Ana wamfidisa wakangama kwa Kayafa, ngudi anganga.

25 ¶ Simoni Petelo watelama, wayotila. Buna bavova kwa yandi: Kadi ngeye mpe ka i nlonguki andi ko e? Yandi wakala nkalu, wavova: Ka i mono ko.

26 Buna sielo kiangudi anganga, i butu kiandiena wazakwa kutu kwa Petelo, wavova: Kadi kimweni ngeye ye yandi mu nkuzu ko e?

27 Buna Petelo wakala nkalu diaka. Koko ntumbu kuba.

28 ¶ Buna bakatula Yesu kwa Kayafa, bantuala ku nzo anyadi; bwakala nsuka-nsuka, ka bakota bau kibeni mu nzo anyadi ko, ka bidi sumunwa, kansi mpasi badia pasa.

29 Buna Pilatu wawaika kwa bau, wavova: Nki amfundu lufundidi muntu wowo?

30 Bavutula, bavova kwa yandi: Vo ndiena ka i mvangi amambi ko, nga ka tunyekole kwa ngeye ko.

31 Buna Pilatu wavova kwa bau: Lumbonga beno kibeni, lumfundisa bonso bwena nsiku mieno. Buna ba Yudayo bavova kwa yandi: Ka tuaveno luve mu vonda muntu ko;

32 mpasi mambu ma Yesu makavova menda detila, bu kasonga mpil'alufwilu lukakana fwila.

33 ¶ Buna Pilatu wakota diaka mu nzo, watela Yesu mbila, wavova kwa yandi: Ngeye i ntinu aba Yudayo e?

34 Yesu wavutula: Vovele momo mu ngeye kibeni e, evo bankaka bakukembi mo mu mono?

35 Pilatu wavutula: Kadi mono i Nyudayo e? Bantu baku ye bangudi zanganga bakuyekole kwa mono. Nki wavengi?

36 Yesu wavutula: Kitinu kiami ka kianza yayi ko. Vo kitinu kiami kianza yayi, nga bisielo biami bianweni, mpasi kiayekulwa kwa ba Yudayo ko, kansi bwabu kitinu kiami ka kitukidi vava ko.

37 Buna Pilatu wavova kwa yandi: Buna, u ntinu kwaku e? Yesu wavutula: Ngeye vovele, vo mono i ntinu. Mu diadi yabutukila, mu diadi yayizila mu nza, mpasi yatela kedika kimbangi. Wonso i nkwa kedika, wanga nding'ami.

38 Pilatu wavova kwa yandi: Nki i kedika?

¶ Bu kamana vova momo, wavaika diaka kwa ba Yudayo, wavova kwa bau: Kimmweni bila ko.

39 Kansi fu kiena yeno, vo ikuluyambudila umosi mu pasa. Buna luzolele kweno, vo ikuluyambudila ntinu aba Yudayo e?

40 Buna bavutuka boka, bavova: Ka ndiena ko, kansi Balaba. Balaba i ntani kwandi.

19 Buna Pilatu wabonga Yesu, wambadisa sikoti.

2 Binwani biavanda mpu yansende, bamvwika yo va ntu, banzinga yunga kiampumbu;

3 bayiza kwa yandi, bavova: Kala kiese, ntinu aba Yudayo; bambanda zimbata.

4 ¶ Pilatu wavutuka vaika. wavova kwa bau: Tala.

mono imvaikisi kwa beno, mpasi luazaya, vo ndembolo mona bila mu yandi.

5 Buna Yesu wawaika ye mpu yansende ye yunga kiampumbu. Yandi wavova kwa bau: Tala, muntu!

6 Bangudi zanganga ye minkengi bu bammona, baboka: Koma va kulunsi, koma va kulunsi! Pilatu wavova kwa bau: Lumbonga beno kibeni, lunkoma va kulunsi; kadi mono kimweni bila ko.

7 Ba Yudayo bavutula: Beto tuena nsiku, mu nsiku mieto fweni mu fwa, kadi yandi wakivanga Mwan'a Nzambi.

8 ¶ I kuma Pilatu bu kawa diambu diodio, waluta kala wonga;

9 wavutuka kota mu nzo, wavova kwa Yesu: Kwe tukidi? Kansi Yesu kamvutula diambu ko.

10 Pilatu wavova kwa yandi: Kuvovi kwa mono ko e? Kuzeyi ko e, vo ngiena lulendo mu kuyambula ye ngiena lulendo mu kukomisa va kulunsi?

11 Yesu wavutula: Kwena lulendo nkutu mu mono ko, vo kuvono lo ku kayengele ko; i kuma ungiokole kwa ngeye wena masumu malutidi.

12 Mu diambu diodio Pilatu watomba mu kunyambula, kansi ba Yudayo baboka, bavova; Vo yambudi ndiona, ku nkundi a Kaisali ko. Wonso ukukivanga ntinu, bangisi Kaisali.

13 I kuma Pilatu bu kawa mambu momo, wawaikisa Yesu, wavwanda va kiandu kiamfundisi va vuma kiabikwanga Kianzala kiamatadi mantoko, kansi mu kiebeleo Ngabata.

14 Bwakala lumbu kiankubukulu kiapasa; bwakala kani lokula kiansambanu, wavova kwa ba Yudayo: Tala, ntinu eno!

15 Buna baboka: Katula, katula, unkoma va kulunsi! Pilatu wavova kwa bau: Si yakoma ntinu eno va kulunsi e? Bangudi zanganga bavutula: Ka tuena ntinu ko, kansi Kaisali.

16 Buna wanyekula kwa bau. mpasi kakomwa va kulunsi.

¶ I diau babonga Yesu.

17 Yandi wakinatina kulunsi, wavaika ku vuma kibikwanga Konzongolo kiantu, kansi mu kiebeleo kibikwanga Ngolongota;

18 kuna bankoma va kulunsi ye bole bankaka ye yandi, mosi va lueka, mosi va lueka, kansi Yesu va kati ye bau.

19 Pilatu wasonika nsonokono, watula yo va kulunsi: mwasonukwa: Yesu, mwisi Nazaleti, ntinu aba Yudayo.

20 Ba Yudayo babingi batanga nsonokono yoyo, kadi vuma kiakomwa Yesu va kulunsi kiakala lukufi ye mbanza; mwasonukwa mu kiebeleo, kiloma, kielene.

21 Buna bangudi zanganga zaba Yudayo bavova kwa Pilatu: Kusonikani ntinu aba Yudayo ko, kansi vo, ndieu wavovele: Mono i ntinu aba Yudayo.

22 Pilatu wavutula: Mansonekene, mbeni mo sonika.

23 ¶ Binwani bu bakoma Yesu va kulunsi, babonga mvwatu miandi, bavanga mio kunku biia, kinwani kunku kunku, mboki kinkuti mpe; kinkuti ka kiatawa ko, kansi kiabwangwa kiakionsono tuka ku ntandu.

24 Buna bavovasana: Ka tutendani kio ko, kansi bika tuatela kio wadi mu wonso una kio vwa; mpasi masonukwa menda detila: Bakabasana mvwatu miami, batela mvwatu miami wadi. Bobo bwavanga binwani.

25 ¶ Va mbel'akulunsi dia Yesu vatelama ngudi andi ye mpangi angudi andi, Malia, i nkazi a Klopa, ye Malia, i mwisi Mangadala.

26 I diau Yesu bu kamona ngudi andi ye nlonguki ukazola watelama va lueka, wavova kwa ngudi andi: Nkento, tala mwan'aku.

27 Buna wavova kwa nlonguki: Tala ngudi aku. Tuka lokula kina nlonguki wannata ku nzo andi.

28 ¶ Landila momo Yesu bu kazaya, vo mamonsono makilungila, mpasi masonukwa malunguswa, buna wavova: Ngiena mpwila.

29 Kuna kwakala mbungu yazala kwa vinia kiansa.

Buna bafuluza pongo mu vinia kiansa, basoma kio mu tutu diaisopi, bazangula kio va nw'andi.

30 I kuma bu kamana tambula vinia kiansa, wavova: Bulungidi; wadokika ntu, watambika vumunu kiandi.

31 ¶ Nitu ka zidi sala va makulunsi mu kialumingu, bu i lumbu kiankubukulu, kadi lumbu kiokio kialumingu kiakala kiakinene, buna ba Yudayo bayuvula Pilatu, vo malu mau mana tolulwa ye vo bana katulwa.

32 I diau binwani biayiza tolula malu mawantete ye wankaka bakomwa yandi;

33 kansi bu bayiza kwa Yesu, bamona, vo ukifwididi, ka batolula malu mandi ko,

34 kansi kinwani kimosi kiazoka lubanzi luandi mu dionga, menga ye nlangu ntumbu vaika.

35 Wamona bo wata kimbangi, kimbangi kiandi kiena kiakedika, yandi zeyi, vo utanga kedika, mpasi beno mpe lualeka minu.

36 Kadi momo mabwa, mpasi masonukwa menda detila: Visi ka kina tolulwa mu yandi ko.

37 Diaka masonukwa mankaka mavova; Si batala ubazoka.

38 ¶ Landila momo Yosefi, i mwisi Alimataya, i nlonguki a Yesu, kansi mu nsweki mu diambu diawonga mu ba Yudayo, wayuvula Pilatu mu katula nitu a Yesu. Pilatu wavana lue, I diau bayiza kunkatula.

39 Nikodemo mpe, wateka kwiza kwa yandi mu fuku, wayiza, wanata mile kiasangwa ye aloe, kani makumatanu makilo.

40 Buna babonga nitu a Yesu, bazinga yo nlele mialino va kimosi ye nzenzo miansunga, bonso bwena fu kiaba Yudayo mu zika.

41 Mu vuma kiokio kikakomwa va kulunsi, mwakala nkuzu, mu nkuzu mwakala ndiamu yampa, ka yakitudulwa muntu ko.

42 I muna batula Yesu mu diambu dialumbu kiankubukulu kiaba Yudayo, kadi ndiamu yakala lukufi.

20 Mu lumbu kiantete mu lumingu mwayiza Malia, mwisi Mangadala, ku ndiamu nsuka-nsuka, tombe bu kiakidi, wamona tadi dikatulu mu ndiamu.

2 Buna yandi wayungusa, wayiza kwa Simoni Petelo ye kwa nlonguki wankaka wazolwa kwa Yesu, wavova kwa bau: Bakatudi Mfumu mu ndiamu, ka tuzeyi kubantudidi ko.

3 ¶ Buna Petelo wavaika ye nlonguki wankaka, bayiza ku ndiamu.

4 Bau bole bayungusa va mosi; nlonguki wankaka wavioka Petelo mu nswalu, watekila ku ndiamu.

5 Bu kayinama, wamona nele mialino miakala muna, kansi kakota mo ko.

6 Buna Simoni Petelo wayiza kunlandi, wakota mu ndiamu, watala nele mialino miakala muna,

7 lenswa diakala mu ntu andi, ka diena va kimosi ye nele mialino ko, kansi va kiandi vuma diabundama.

8 Buna nlonguki wankaka watekila ku ndiamu wakota mpe, wamona, waleka minu.

9 Kadi ka bakivisila masonukwa ko, vo fwiti fuluka kaka mu bafwa.

10 I diau nlonguki miavutuka diaka ku nzo zau.

11 ¶ Malia watelama va lueka ku mbazi andiamu, wadila. Bu kadila wayinama mu tala ndiamu,

12 wamona mbasi zole nu mvwatu miampembe zivwendi, mosi ku ntu, mosi ku malu, kukedi nitu a Yesu.

13 Bavova kwa yandi: Nkento, mu nkiana weti dila? Wavova kwa bau: Kadi bakatudi Mfumu ami, kizeyi kubantudidi ko.

14 Bu kamana mo vova, wabangumuka manima, wamona Yesu telamene vana, kazaya ko vo i Yesu.

15 Yesu wavova kwa yandi: Nkento, mu nkiana weti dila? Nani tombele? Yandi wabanza, vo i mvati ankuzu, wavova kwa yandi: Mfumu, vo unkatudingi, unkamba kuuntudidingi, mpasi yankatula.

16 Yesu wavova kwa yandi: Malia! Yandi waba-

ngumuka, wavova kwa yandi mu kiebeleo: Labuni! dibikwanga Nlongi.

17 Yesu wavova kwa yandi: Kumpalakanani ko; kadi kikibalukididi kwa Se ko, kansi wenda kwa mpangi zami ye kubakamba: Ibaluka kwa S'ami ye S'eno, Nzambi ami ye Nzambi eno.

18 Malia, i mwisi Mangadala, wayiza samuna kwa minlonguki, vo wamweni Mfumu ye yandi wavovele momo kwa yandi.

19 ¶ Nkokila bu yabwa mu lumbu kiokio, i kiantete mu lumingu, mielo bu miabindama mwakala minlonguki mu diambu diawonga mu ba Yudayo, buna Yesu wayiza, watelama va kati ye bau, wavova kwa bau: Yenge kwa beno!

20 Bu kamana mo vova, wabasonga moko ye lubanzi. Nlonguki miakala kiese, bu bamona Mfumu.

21 Buria wavutuka vova kwa bau: Yenge kwa beno! Bonso Se diamfidisa, i buna mono ikulufidisa.

22 Bu kamana mo vova, wabavela mwela, wavova kwa bau: Lutambula Mpeve yanlongo.

23 Bonso baluyambudila masumu mau, bayambudulu mo; bonso balukebisa mo, bakeboso mo.

24 ¶ Toma, mosi mu kumi ye zole, wabikwa Didimo, kakala yau ko, Yesu bu kayiza.

25 Buna nlonguki miankaka miavova kwa yandi: Tumweni Mfumu. Kansi yandi wavova kwa bau: Vo kimona fu biansonso mu moko mandi ko, vo kisa nlembo ami mu vuma kiansonso ko, vo kisa koko kwami mu lubanzi luandi ko, kina leka minu nkutu ko.

26 ¶ Lumbu nana diaka mboki nlonguki miandi miakala mu nzo ye Toma mpe. Yesu wayiza, mielo bu miabindama, watelama va kati ye bau, wavova: Yenge kwa beno!

27 Buna wavova kwa Toma: Tuala nlembo aku, tala moko mami; tuala koko kwaku ye sa ko mu lubanzi luami. Kukondwani minu ko, kansi leka minu.

28 Toma wavutula, wavova kwa yandi: Mfumu ami ye Nzambi ami.

29 Yesu wavova kwa yandi: Bu umbweni, i diau undekele minu. Mayangi mena ye ba ka bamweni ko, kansi balekele minu.

30 ¶ Yesu wavanga mangu biankaka biabingi va luse luanlonguki miandi bilembolo sonama mu nkanda wau.

31 Kansi biabi biasonama, mpasi luakala minu, vo Yesu i Klisto, Mwan'a Nzambi, mpasi luakala moyo mu nkumbu andi, bu lulekanga minu.

21 Landila momo buna Yesu wavutuka kukimonikisa kwa minlonguki ku mbu a Tibelia. Yandi wakimonikisa bonso ebu:

2 Simoni Petelo ye Toma wabikwa Didimo ye Nata-naeli, mwisi Kana mu Ngalili, ye bana ba Zebedai ye nlonguki mirole miankaka miakala va kimosi.

3 Simoni Petelo wavova kwa bau: Mwendo ami tamba zimbizi. Bavova kwa yandi: Beto mpe mwendo yaku. Bavaika, bakota mu bota; fuku dina ka babaka lekwa ko.

4 Bu kwakia, Yesu watelama mu simu, kansi nlonguki ka miazaya ko, vo i Yesu.

5 Buna Yesu wavova kwa bau: Lu bana, ka lubeki kiandia ko e? Bavutula kwa yandi: Inga.

6 Yandi wavova kwa bau: Lutuba konde va lubakala luabota si luasolula. Buna batuba, balembana dio tombula diaka mu diambu diambizi zazingi.

7 Buna nlonguki wowo wazolwa kwa Yesu wavova kwa Petelo: I Mfumu kwandi. I diau Simoni Petelo, bu kawa, vo i Mfumu, wakanga mvwatu andi, kadi wavuluka wakituba mu mbu.

8 Nlonguki miankaka miayiza ye bota, kadi ka batatuka ntama ye simu ko, kani vo nkama zole zamfwoko, bakoka konde ye zimbizi.

9 Bu bamana tombuka va nseko, bamona makala matia vana ye mbizi zakala va ntandu ye mampa.

10 Yesu wavova kwa bau: Lutuala mbizi zankaka zilubeki bwabu.

11 Buna Simoni Petelo watombuka, wakoka konde va nseko, diazala kwa mbizi zazinene, nkama mosi ye makumatanu ye tatu; mpeleko zazingi zakala, konde ka diatiasuka nkutu ko.

12 Yesu wavova kwa bau: Luiza luadia. Kansi nlonguki nkutu kakabuka ntima mu kunyuvula ko: U nani kwaku? kadi bazaya, vo i Mfumu.

13 Buna Yesu wayiza wabonga dimpa, wabavana ye mbizi mpe.

14 I mbonika yantatu yoyo yakimonikisa Yesu kwa minlonguki, bu kakifulukila mu bafwa.

15 ¶ I kuma bu bamana dia, Yesu wavova kwa Simoni Petelo: Simoni, mwan' a Yoane, ngeye lutidi baba mu kunzol'e? Wavutula kwa yandi: Inga, Mfumu, ngeye zeyi, vo ikuzolele. Wavova kwa yandi: Dikila bimbana-mbana biami biamameme.

16 Wavova diaka kwa yandi mpova yanzole; Simoni, mwan'a Yoane, ngeye unzoleli e? Wavutula kwa yandi: Inga, Mfumu, ngeye zeyi, vo ikuzolele. Wavova kwa yandi: Kala mvungi amameme mami.

17 Wavova kwa yandi mpova yantatu: Simoni, mwan'a Yoane, ngeye unzoleli e? Petelo wakala kiadi, bu kavova kwa yandi mpova yantatu: Ngeye unzoleli e? Wavutula kwa yandi: Mfumu, ngeye zeyi mamonso; ngeye zeyi, vo ikuzolele. Wavova kwa yandi: Dikila mameme mami.

18 Kedika, kedika, mono ivovele: Bu wakala wantuena, wakanga mponda ngeye kibeni, wazieta kuwazola, kansi bu ununini, si walambula moko maku, wankaka si kakukanga mponda ye kutuala kuulembolo zola.

19 Wavova momo mu diambu diasonga mpil'alufwilu lukakana kembisila Nzambi. Bu kamana vova momo, wavova kwa yandi: Undama!

20 Petelo bu kabangumuka, wamona nlonguki

wazolwa kwa Yesu vo nemi, i una wayekama va ntulu andi va nlekolo, wavova: Mfumu, nani i yandi ukuyekula?

21 I diau Petelo bu kammona, wavova kwa Yesu: Mfumu, buna bwe mu ndieu?

22 Yesu wavova kwa yandi: Vo nzolele kasikila, nate ye ngina kwiza, diambu diaku e? Undama kwaku.

23 I kuma diambu diodio diamwangana mu zimpangi: Nlonguki wowo kana fwa ko. Kansi Yesu kavova kwa yandi ko: Kana fwa ko, kansi; Vo nzolele kasikila, nate ye ngina kwiza i diambu diaku e?

24 ¶ Ndieu i nlonguki utele kimbangi mu momo ye wasonekene mo, tuzeyi kweto, vo kimbangi kiandi kiena kiakedika.

25 Mwena mavanga mankaka mamingi mpe mavanga Yesu ye, vo momo mamonsoho masonukwa, mbenzi vo nza yamvimba ka yibaki fulu kiantudila minkanda miakutu sonukwa ko.

MAVANGA MAZINTUMWA

1 Mu nsamu wantete yasonika, u Teofilo, mu mamonsoho mabadika Yesu vanga ye longa,

2 nate ye kina lumbu kikatambulwa, bu kakivanina nsikudukusu mu Mpeve yanlongo kwa ntumwa zikasola;

3 bu kamana lungwa, wakisonga wamoyo kwa bau mpe mu nsongosolo zazingi, bu kamonika mu makumaia malumbu kwa bau, wavova mu momo makimfumu kia Nzambi.

4 Bu kadia yau, wabakamba vo: ka lukatukani mu Yelusalemi ko, kansi luingila nsilulu a Se yiluawilu kwa mono.

5 Kadi Yoane wabotika mu nlangu, kansi ka lumbu biabingi ko buna si luabotukwa mu Mpeve yanlongo.

6 ¶ I diau bu bamana kutakana, banyuvula, bavova: Mfumu, i mu ntangu yayi si wavutula kimfumu kwa Isaeli e, bukiateka kala?

7 Wavova kwa bau: Ka i diambu dieno ko mu zaya ntangu vo lokula biasa Se mu luandi lulendo.

8 Kansi beno si luatambula ngolo, Mpeve yanlongo bu yizidi va beno, si luakala mhangi zami mu Yelusalemi ye mu Yuda diadionsono ye Samalia nate ye kuna nsuk'antoto.

9 Bu kamana vova momo, wabalulwa, bu batalanga, tuti diankatula mu meso mau.

10 Bu batala siusiu ku zulu, bu kele, tala, babakala bole mu mwatu miampembe batelama va lueka.

11 bavova: Lu bisi Ngalili, mu nkiamo lutelamene ye lutadidi ku zulu? Yesu, ndiena utambulu ku zulu tuka mu beno, yandi una kwizila bumosi bulummweni wele ku zulu.

12 ¶ Buna basisa mongo ubikwanga Olive wena lukufi ye Yelusalemi, tezo kiazila i kina kidiatulwanga mu lumingu, bavutuka ku Yelusalemi.

13 Bu bamana kota, babaluka ku seka diantandu dibakalanga, Petelo ye Yoane ye Yakobi ye Andele ye Filipino ye Toma ye Batolomai ye Matai ye Yakobi, i mwan'a Alafai ye Simoni, i Zelote, ye Yuda, i mwan'a Yakobi.

14 Bau babonsono ye bakento ye Malia mpe, i ngudi a Yesu, ye mpangi zandi batatamana mu kintuadi mu sambila.

15 ¶ Lumbu bina Petelo watelama va kati ye zimpangi, ntalu abau bakutakana yakala kani nkama mosi ye makumole, wavova:

16 Lu babakala ye zimpangi! Masonukwa mateka vova Mpeve yanlongo mu nw'a Davidi mu Yuda wayika ntuadisi abau babaka Yesu mafwiti kwenda detila kaka.

17 Kadi yandi watangwa ye beto, watambula ndambu akisielo kiaki.

18 Ndienna wabaka divia mu nsendo akondwa kwalunungu, wasotuka mabubama, watenduka va kati, ndia miandi miamionsono miavaika.

19 Diodio diazayakana kwa babonsono bakundanga mu Yelusalemi, i diau via diodio dibikwanga mu nding'au Akeledama, i via diamenga.

20 Kadi diasonama mu nkand'a Minkunga: Bika kundu kiandi kiavombila ye muntu kalembwa kio kunda, ye: Wankaka kavingana mu salu kiandi.

21 I kuma mosi mu babakala bakangalanga yeto ntangu yina yayonsono yakota ye yavaika Mfumu Yesu mu beto,

22 tuka mu mbadukulu ambotokolo a Yoane nate ye kina lumbu kikatambulwa tuka mu beto, mosi mu bau fwiti kala mbangi ye beto mu mfulukulu andi.

23 Basola bantu bole: Yosefi wabikwanga Balasaba, nkumbu yankaka Yustu, ye Matia.

24 Basambila, bavova: Ngeye, Mfumu, zeyi ntima miabantu babonsono, songa mosi mu bau bole uuzolele

25 mu tambula fulu kiakisielo kiaki ye kintumwa kiaki kiakatukila Yuda mu kwenda ku vuma kiandi.

26 Bata wadi mu bau, wadi wabwa va Matia; yandi watangwa ye kumi ye ntumwa mosi.

2 Lumbu kia Pentekoti bu kialunga, buna bakutakana babonsono va kimosi.

2 Mu zulu ntumbu tuka wungu bonso watembo kiangolo kiansiuku. Wafuluza nzo yamvimba yibavwanda.

3 Kwa bau kwamonika tudimi tuafwanana ye nlaku miatia tuakabana ye tuavwanda va babonsono mosi mosi.

4 Babonsono bafuluzwa kwa Mpeve yanlongo, baba-dika vova mu tudimi tuankaka, bonso bwabavana Mpeve mu vova.

5 ¶ Mu Yelusalemi mwakunda ba Yudayo, bankwa vumi kia Nzambi batuka mu makanda mamonsono mena ku nsi azulu.

6 Ningu wowo bu wakala, kabu diakutakana, diadungama, kadi muntu muntu wabawa bavova mu yandi ndinga.

7 Babonsono babwa zengelezengele, bayitukwa, bavovasana: Tala, baba babonsono bavovele, kadi ka bisi Ngalili ko e?

8 Buna bwe tulenda wa muntu muntu yandi ndinga yitubutukila?

9 Bisi Patia ye Media ye Elami ye bantu bakundanga mu Mesopotamia ye mu Yuda ye mu Kapadokia ye mu Ponto ye mu Asia,

10 mu Filingia ye mu Pamfilia ye mu Ngipiti ye mu ntini za Libia kuna Kilene ye banzenza batuka ku Loma ye ba Yudayo ye baposilita,

11 bisi Kelete ye Alabia, tubawilu mu ndinga zeto bavovele mu mavanga mamanene ma Nzambi.

12 Babonsono babwa zengele-zengele, badungama, bavovasana: Nki adiambu diadi?

13 Bankaka babasevila, bavova: Bazedzi kwa vinia kiananzeke-nzeke.

14 ¶ Petelo watelama ye kumi ye mosi, wasasula nding'andi, wavova kwa bau: Lu babakala ba Yudayo ye lu bisi Yelusalemi babonsono, bika diadi diazayakana kwa beno, ludimba mambu mami.

15 Kadi baba ka bakololo ko, bonso bulubenzi, kadi i lokula kiantatu kialumbu.

16 Kansi momo i mana mavovwa mu Yoeli, mbikudi:

17 Nzambi vovele: Si bwakala mu lumbu biazimunina: Mono si yadukula Mpeve ami va nsuni miamionsono, bana beno bababakala ye babakento si babikula, matoko meno si mamona mona-meso, ngudi zeno zabantu si zalotwa ndozi;

18 va bisielo biami biababakala ye biabakento si yadukula Mpeve ami mu lumbu biobio, si babikula.

19 Si yavana mangu ku ntandu ku zulu ye dimbu va nsi va ntoto, menga ye kia ye matuti mamwisi;

20 ntangu si yakituka tombe ye ngonda menga, buna lumbu kiakinene kia Mfumu si kiakwiza.

21 Si bwakala, vo wonso wabombedele nkumbu a Mfumu si kavuluswa.

22 ¶ Lu babakala ba Israeli, luwa mambu mama: Yesu, i mwisi Nazaleti, i muntu uluasongwa kwa Nzambi mu tulendo ye mangu ye dimbu biavanga Nzambi mu yandi mu kati diabeno bonso buluzeyi beno kibeni,

23 ndiena wayekulwa mu lukanu luasikalala lua Nzambi ye nzailu andi yakitekidila, beno luankoma, luamvonda mu moko mabantu bakondwa nsiku.

24 Nzambi bu kazezisa nsongo mialufwa, wamfulukisa, kadi ka bulendakani ko, vo kasimbudulwa kwa luau.

25 Kadi Davidi vovele mu yandi: Mono yatala Mfumu ami ntangu zazonsono va meso mami, kadi wena va lubakala luami, mpasi kianikuka ko.

26 I kuma ntim'ami wakala kiese, ludimi luami luayangalala; kadi nsuni ami mpe si wavunda mu vuvu.

27 Kadi ngeye kuyekudi mwel'ami mu nsi abafwa ko, kuyambudi Nkwa nlongo aku kamona lubololo ko.

28 Ngeye wanzaikisi nzila zamoyo; ngeye si waku-mfuluza mu kiese va zizi kiaku.

29 ¶ Lu babakala ye zimpangi, bwena luve mu bangula kulukamba, vo Davidi, i se diakanda, wafwa, wazikwa, ndiamu andi yena yeto nate ye lumbu kiaki.

30 Mu diodio bu kakala mbikudi ye wazaya, vo Nzambi wandila ndefi mu vwandisa mosi wambutu mialuketo luandi va kiandu kiandi,

31 i diau yandi wakimwena ye wakivovila mu mfulukulu a Klisto, vo kana yekulwa mu nsi abafwa ko, ye nsuni andi ka una mona lubololo ko.

32 Ndienna i Yesu wafulukuswa kwa Nzambi, mu diodio tu zimbangi tu babonsono.

33 I kuma bu kazangulwa mu koko kwa Nzambi kwalubakala ye wakitambudila nsilulu a Mpeve yanlongo kwa Se, buna dukudi diadi dilumweni ye diluwilu.

34 Kadi Davidi kabaluka kuna mazulu ko, kansi wavova yandi kibeni: Mfumu wavova kwa mfumu ami: Vwanda va lubakala luami,

35 nate ye mbeni tula ntantu miaku mfiduku amalumu maku.

36 Mu diodio bika nzo yamvimba ya Israeli yazikula mu zaya, vo Yesu ndiena uluakoma va kulunsi wavangwa Mfumu ye Klisto kwa Nzambi.

37 ¶ Kansi bu bawa momo, bazokama ntima, bavova kwa Petelo ye kwa ntumwa zankaka: Lu babakala ye zimpangi, bwe tuavanga?

38 Petelo wavova kwa bau: Luvilula diela, buna luena bika muntu muntu kabotukwa mu nkumbu a Yesu Klisto mu ngiambudulu amasumu meno; beno si luatambula nkailu a Mpeve yanlongo.

39 Kadi nsilulu yena kwa beno ye kwa bana beno ye kwa babonsono bena nseke ye kwa buna bena batelwa mbila kwa Nzambi, i Mfumu eto.

40 Yandi wabatela kimbangi, wababombidila mu mambu mamingi mankaka, wavova: bika luavuluswa mu mbandu yayi yamvilangani.

41 I buna batambula mambu mandi, babotukwa; kina lumbu bakudukulwa kani mafunda matatu mamiela.

42 Bau batatamana mu malongi mazintumwa ye mu mbundulu antuadi ye mu bukuna dimpa ye sambila.

43 ¶ Wonga wabwila miela miamionsono; mangu ye dimbu biabingi biavangwa kwa zintumwa mu Yelusalemi, babonsono bakala wonga wawingi.

44 Babonsono baleka minu bakala va kimosi, bakala biabionsono kintuadi;

45 Bateka mvwilu zau ye lekwa biau, bakaba bio kwa babonsono, bonso bwakala nsatu zamuntu muntu.

46 Lumbu ka lumbu batatamana mu kintuadi mu kinlongo, babukuna dimpa mu nzo zau, batambula madia mau mu kiese ye mu luyinunu luantima,

47 bazitisa Nzambi, bakala ngiambu kwa bantu babonsono. Lumbu ka lumbu Mfumu wabakudikila bavuluswa.

3 Petelo ye Yoane batombuka ku kinlongo mu lokula kiasambila, i kiavwa.

2 Kuna kwanatwa muntu watila mianzi tuka mu

mbutulu andi, lumbu ka lumbu bantula va mwelo wakinlongo wabikwa mwelo wantoko, mpasi kalombanga nkailu akiwuntu kwa bakotanga mu kinlongo.

3 Bu kamona Petelo ye Yoane bakana kota mu kinlongo, buna wabalomba nkailu.

4 Petelo wantala siusiu va kimosi ye Yoane, wavova: Ututala.

5 Yandi wabasungamana, wavingila mu tambula lekwa kwa bau.

6 Kansi Petelo wavova: Palata ye wola ka biena yami ko; kansi biena yami ikuvana bio: mu nkumbu a Yesu Klisto, mwisi Nazaleti, diata kwaku.

7 Yandi wasimba koko kwandi kwalubakala, wantedimisa, tambi biandi ye madikulu mamalu ntumbu siana,

8 wadumuka, watelama, wadiata, wakota yau mu kinlongo, wadiata, wadumuzuka, wazitisa Nzambi.

9 Bantu babonsono bammona, vo dieti, ye wazitisa Nzambi.

10 Bazaya, vo i yandi wavwanda vana mwelo wantoko wakinlongo mu diambu diaminkailu; bazala kwa ngitukulu ye zengele-zengele mu dina dikavangulwa.

11 ¶ Bu kasimba Petelo ye Yoane, bantu babonsono balundumuka kwa bau ku nzil'amakunzi ma Solomo, bayitukwa beni.

12 Petelo bu kamona bo, wavutula kwa bantu: Lu babakala ba Israeli, mu nkiana luyitukulu mu diodio, mu nkiana lututedi siusiu, bonso vo beto mu lueto lulendo vo vumi kieto kia Nzambi tuvengi, vo ndiena dieti?

13 Nzambi a Abalahami ye Nzambi a Isaki ye Nzambi a Yakobi, Nzambi a mase meto, wakembisa sielo kiandi Yesu uluayekula, uluakadila nkalu va luse lua Pilatu, yandi bu kazenga vo fwiti yambulwa.

14 Kansi beno luakadila Nkwa nlongo ye lunungu nkalu, lualomba, vo muntu, i mvondi, fwiti vewa kwa beno.

15 Beno luavonda Mfumu amoyo wafulukisa Nzambi mu bafwa utuenina zimbangi.

16 Mu minu kiankumbu andi nkumbu andi yasiamisi ndiena ulumweni ye uluzeyi. Minu kiena mu yandi kimveni mavimpi momo malunga va ntadisi abeno babonso.

17 Bwabu, lu zimpangi, nzeyi kwami, vo luavanga bo mu kondwa kwanzailu, bonso bwasa bakuluntu beno mpe:

18 kansi bonso bobo Nzambi walungisila makakikambila mu nwa miambikudi miamionsono, vo Klisto andi fwiti lungwa kwama.

19 I kuma luvilula diela, lubangumuka, mpasi masumu meno mavinzukuswa,

20 mpasi ntangu zavongisila zatuka mu zizi kia Mfumu, ye mpasi kafidisa Yesu Klisto, ukalusodila;

21 zulu difwiti kunkeba nate ye ntangu zina vutulwa biabionsono bonso bubiataka kala. Nzambi wavova mu zau mu nwa miambikudi miandi mianlongo, mu nsi nkulu.

22 Mose wavova: Mfumu, Nzambi eno, si kakuluto-nginikina mbikudi bonso mono mu zimpangi zeno; yandi luna wa mu mamonsoo makavovanga kwa beno.

23 Si bwakala, vo wonso mwela ukawilu mbikudi wowo ko si kafukuswa mu bantu.

24 Kansi mbikudi miamionsono tuka mu Samueli ye mianlandila i miau miavova, miasamuna lumbu biabi mpe.

25 Beno i bana bambikudi ye baluwawanu luavanga Nzambi ye mase meto, bu kavova kwa Abalahami: Mu nkun'aku makanda mamonsoo va ntoto si masakumu-nwa.

26 Vantetekwa beno Nzambi watonginika sielo kiandi, Yesu, ye wamfidisa mu kulusakumuna, bu kalubangumuna, buna luena, mpasi luafila masumu meno nima.

4 Kansi bu bavova kwa bantu, zinganga ye ntuti zakinlongo ye basaduki batelama va lueka luau,

2 bakala nganzi, bu balonga bantu ye basamuna mfulukulu abafwa mu Yesu.

3 Babasa moko, babatula mu boloko nate ye lumbu kialanda; kadi nkokila yakibwila.

4 Babingi bawa mambu baleka minu, ntalu ababakala i mafunda matanu.

5 ¶ Bwakala vo mu lumbu kialanda mwakutakana bakuluntu bau ye ngudi zabantu ye minsoniki ku Yelusalemi,

6 ye Ana, ngudi anganga, ye Kayafa ye Yoane ye Alesandelo ye babonsoo bakala kibutu kiangudi anganga.

7 Bu babatula va ntadisi au, buna babayuvula: Mu nki alulendo vo mu nki ankumbu luvengi mono?

8 Buna Petelo wazala kwa Mpeve yanlongo, wavova kwa bau: Lu bakuluntu babantu ye ngudi zabantu!

9 Vo tufiongonono lumbu kiaki mu diambu diabun-kete butuvengi kwa muntu wabela ye mu nki kavulusulu,

10 bika diazayakana kwa beno babonsoo ye bantu babonsoo ba Isaeli, vo yandi telamene vava va meso meno mavimpi mu nkumbu a Yesu Klisto, i mwisi Nazaleti, uluakoma va kulunsi, wafulukuswa kwa Nzambi mu bafwa.

11 Yandi i tadi dianiafunwa kwa beno, lu mintungi, diayika tadi diantu afuma;

12 ka mwenani mpulusu mu wankaka ko, kadi ka kwenani nkumbu yankaka ku nsi azulu yavewa mu bantu ko yitufwiti vulusulwa.

13 ¶ Bu bamona kibakala kia Petelo ye Yoane, bu bazaya, vo bau i bantu balembolo tanguswa ye longwa, buna bayitukwa, bababakula, vo bakala ye Yesu.

14 Bu bamona muntu waniakuswa watelama va kimosi ye bau, ka bakala kiambangisila ko.

15 Bu bameni kubakamba bakatuka kwa bamayala, bayuvasana manenga,

16 bavova: Nki tuavanga kwa bantu bobo? Kadi dimbu kiazayakana kiavengo kwa bau, kimeni monika kwa babonsoo bakundanga mwamu Yelusalemi, ka tulendi kio kadila nkalu ko.

17 Kansi bika tuabavumisa, mpasi ka kialuta mwangana mu bantu ko, ka bidi vutuka vova mu nkumbu yoyo kwa muntu.

18 Babatela mbila, babakanikina ka bidi vova nkutu vo longa mu nkumbu a Yesu.

19 Petelo ye Yoane bavutula, bavova kwa bau: Vo bwena lunungu va luse lua Nzambi mu luta wa beno ye ka Nzambi ko, luzenga dio,

20 kadi beto ka tulendi yambula vova matuamweni ye matuawilu ko.

21 Baluta kubavumisa, babayambula, ka babakula, bonso bubafwiti kubalonga ndongi ko mu diambu diabantu, kadi babonsono bakembila Nzambi mu dina diavangama.

22 Kadi muntu wavangulwa dimbu kina kiandia-kusunu wavioka makumaia mamvu.

23 ¶ Bu bamana yambulwa, bayiza kwa bayau, bakamba mamonsono mavova ngudi zanganga ye ngudi zabantu kwa bau.

24 Bu bawa mo, basasula ndinga va kimosi kwa Nzambi, bavova: Mfumu, ngeye wavanga zulu ye ntoto ye mbu ye biabionsono biena mu biau;

25 ngeye wavova mu Mpeve yanlongo mu nw'asielo kiaku Davidi, i s'eto: Bapaïen mu nkiama babomanga ye bantu babanzanga lekwa biankatu?

26 Ntinu miantoto mitelamanga, bakuluntu bakutakanga va kimosi mu kitantu kwa Mfumu ye Klisto andi.

27 Kadi mu kedika mu mbanza yayi mwakutakana Elode ye Pontio Pilatu ye bapaïen ye bantu ba Isaeli kwa Yesu, sielo kiaku kianlongo kiwakusa,

28 mu vanga mamonsono makitezila koko kwaku ye lukanu luaku, vo si bwakalakana.

29 Bwabu, Mfumu, tala mvumusuzau, vana nanga miaku kibakala kiakionsono mu vova mambu maku,

30 bu ulambula koko kwaku mu niakisa, bika dimbu ye mangu biavangama mu nkumbu a Yesu, sielo kiaku kianlongo.

31 Bu bamana sambila, vuma kibakutakana kiani-kuka, babonsono bazala kwa Mpeve yanlongo, bavova mambu ma Nzambi mu kibakala.

32 ¶ Kabu diabaleka minu diakala ntima mosi ye mwela mosi muntu mosi nkutu kabika lekwa ko, vo i kiandi, kansi biabionsono biakala biantuadi kwa bau.

33 Ntumwa zata kimbangi kiamfulukulu a Mfumu Yesu Klisto mu lulendo lualuingi; nlemvo wawingi wakala mu bau babonsono.

34 Kadi mu bau ka mwakala muntu wakondwa lekwa ko; kadi babonsono bavwa mavia ye zinzo bateka bio, banata ntalu abina biatekwa,

35 batula yo va malu mazintumwa; kansi muntu muntu wakabulwa bonso bwakala nsatu zandi.

36 ¶ Yosefi, wabikwa kwa zintumwa nkumbu Banaba, bu yibangudulu i yayi: mwana wambombodolo, i nlevita, mu kanda mwisi Kipelo,

37 wateka via dikavwa, wanata bivanza, watula bio vana malu mazintumwa.

5 Muntu, nkumbu andi Anania, ye Safila, nkazi andi, bateka mwilu;

2 yandi wakatula ndambu antalu, nkazi andi bu kazaya bo; wanata ndambu, watula yo va malu mazintumwa.

3 Petelo wavova: Anania, mu nkiana Satana wazedi mu ntim'aku, bu umeni vuna Mpeve yanlongo ye vengika ndambu antalu avia?

4 Kadi ka diakedi diaku ko e, bu dialembwa tekwa? Bu dimeni tekwa, kadi ka diakedi mu lendo kiaku ko e? Mu nkiana savukidi ntim'aku mu vanga diodio? Ngeye kuvunini bantu ko, kansi Nzambi.

5 Anania bu kawa mambu momo, wabwa, watabuka vumunu; wonga wawingi wabwila babonsono bawa mo.

6 Bamatoko batelama, bankubika, bannata ku mbazi, banzika.

7 ¶ Kani lokula tatu buna bwakala, vo nkazi andi wakota, kansi kazaya bwavangama ko.

8 Petelo wavova kwa yandi: Unkamba, vo lutekele via mu ntalu yoyo? Yandi wavova: Inga, i ntalu yoyo kwandi.

9 Kansi Petelo wavova kwa yandi: Mu nkiamu luawawane mu tonta Mpeve ya Mfumu? Dimba, malu mabau bazikidi bakala diaku meka va mwelo, si bakunata ku mbazi.

10 Yandi ntumbu bwa va malu mandi, watabuka yumunu; bamatoko bu bakota, bammona wafwa, bannata ku mbazi, banzika va lueka luabakala diandi.

11 Wonga wawingi wabwila bundu diamvimba ye babonsono bawa mo.

12 ¶ Dimbu biabingi ye mangu biavangwa mu moko mazintumwa mu bantu, babonsono bakala va kimosi mu nzil'amakunzi ma Solomo mu kintuadi.

13 Mu bankaka muntu nkutu kakabuka ntima mu bundana yau ko, kansi bantu babazitisa beni.

14 Mwakudukulwa diaka babingi balekila Mfumu minu, makabu mababakala ye bakento,

15 banata mpe zimbevo ku mbazi mu zinzifa, babatula va mintanda ye binatanguni, mpasi, Petelo bu kavioka, kini kiandi kaka kiafuka mosi mu bau.

16 Kabu diatuka mu mbanza zazungidila Yelusalemi diakutakana, banata zimbevo ye bakwamuswa kwa mpeve zasumuka, bau babonsono baniakuswa.

17 ¶ Ngudi anganga watelama ye babonsono bakala yandi, i luvanguku luabasaduki, bazala kwa vema,

18 basa moko mu zintumwa, babatula mu boloko kiambanza.

19 Mu fuku mbasi a Mfumu yazibula mielo miaboloko, yabavaikisa, yavova:

20 Luenda luatelama ye vova mu kinlongo kwa bantu mambu momo mamonsono mamoyo.

21 ¶ Bu bawa momo, bayenda kota mu kinlongo bu kwakia, balonga. Ngudi anganga ye bakala yandi

bayiza, bakutikisa bamayala ye bakuluntu babonsoo babana ba Israeli, batuma mu kubalanda mu boloko.

22 Mantadi bu maluaka vana, ka bababwana mu boloko ko; kansi bavutuka, bakamba dio,

23 bavova: Tubweni boloko kiabindama nadede, minkengi mitelamene va mielo; kansi bu tuzibudi, ka tumweni muntu mu ngudi ko.

24 Ntuti akinlongo ye bangudi zanganga bu bawa mambu momo, babwa kidunga mu bau, kani bwe bwakadila momo?

25 Kansi mbadio wayiza kubakamba: Tala, babakala baluatudidi mu boloko bena mu kinlongo, batelamene ye longanga bantu.

26 ¶ Buna ntuti ye mantadi bayenda kubalanda, ka mu ngolo ko; kadi batina bantu, vo bakana vondwa mu matadi.

27 Bu bameni kubalanda, babatula va luse luabamayala. Ngudi anganga wabayuvula,

28 wavova: Ka tualukanikini beni mu longa mu nkumbu yoyo ko e? Tala, beno luazadisi Yelusalemi mu longi dieno, luzolele tuala menga mamuntu wowo va beto.

29 Petelo ye zintumwa bavutula, bavova: Tufwiti luta tumama kwa Nzambi ye ka kwa bantu ko.

30 Nzambi amase meto wafulukisi Yesu uluamanika va nti, uluavonda.

31 Nzambi wanzangula mu koko kwandi kwalubakala mu kala nkuluntu ye mvulusi, mu vana Israeli mpilulu adiola ye ngiambudulu amasumu.

32 Mu mambu momo beto tu zimbangi ye Mpeve yanlongo mpe, yavana Nzambi kwa bakuntumamananga.

33 ¶ Bu bawa momo, baluala ntima, bavova manenga mu kubavonda.

34 Mfalisi mosi, nkumbu andi Ngamalieli, nlongi ansiku wazituswa kwa bantu babonsoo, watelama mu bamayala, wakamba bavaikisa bantu bobo fintangu-ntangu.

35 Yandi wavova kwa bau: Lu babakala ba Isaeli, lukikenga mu dina dilukeni vanga kwa bantu bobo.

36 Kadi tekila lumbu biabi Teuda watelama, wakisa vo muntu waunene, babakala kani vo nkama zii babundana yandi. Yandi wavondwa, babonsoo bantumamana bamwangana, bayika ka lekwa ko.

37 Landila ndiena Yuda, i mwisi Ngalili, watelama mu lumbu biansonomono, wakokumuna bantu ku nim'andi. Ndieu mpe wavondwa, babonsoo bantumamana basansukuswa yeku-yeku.

38 Bwabu iluvovele: Lusisa bantu bobo, lubayambula; kadi vo lukanu lolo vo mavanga momo bitukidi mu bantu, buna si biafuka,

39 kansi vo bitukidi mu Nzambi, ka lulendi fukisa bantu bobo ko; ka luidi bakula vo lunwanisanga Nzambi mpe.

40 Bantumamana, batela zintumwa mbila, bababufana nate ye nkanda wabunuka, babakanikina vova mu nkumbu a Yesu, babayambula.

41 ¶ I kuma bakatuka kwa bamayala, bakala kiese, bu bafwanana mu lungwa ntiakulu mu diambu diankumbu yoyo.

42 Lumbu ka lumbu ka balembwa longa mu kionlongo ye mu zinzo ko ye mu samuna nsamu wambote wa Klisto Yesu.

6 Ntalu aminlonguki bu yanieka mu lumbu bina, ba Yudayo bakisi Elene bavuma kwa ba Ebeleo, kadi mafwola mau maviokwa mu nkabulu yalumbu ka lumbu.

2 Kumi ye zole batela kabu diaminlonguki mbila, bavova: Ka bufweni ko, vo tusisa mambu ma Nzambi ye sala va meza.

3 Kansi, lu zimpangi, lusola babakala nsambodia mu beno babikwanga vo bambote, bazedzi kwa Mpeve ye nduenga batufwiti tula mu salu kiokio.

4 Beto tufwiti tatamana mu sambila ye mu salu kiamambu.

5 Kabu diamvimba diazola mpova yoyo; basola Stefano, i bakala diazala kwa minu ye Mpeve yanlongo, ye Filipino ye Pokolo ye Nikanoli ye Timoni ye Pamena ye Nikolao, i mpositilita watuka mu Antiokia.

6 Babatuala va luse luazintumwa; basambila, babatula moko.

7 ¶ Mambu ma Nzambi mamwangana, ntalu aminlonguki yakudukulwa beni mu Yelusalemi, kabu diadinene diazinganga batumamana minu.

8 ¶ Stefano wazala kwa nlemvo ye lulendo, wavanga mangu biabinene ye dimbu mu bantu.

9 Bankaka mu bau i bankwa dibundu dibikwanga diabalibetina ye diabisi Kilene ye diabisi Alesandia ye diayau batuka mu Kilikia ye Asia batelama mu bindisa Stefano mpaka.

10 Balembana kakidila nduenga ye Mpeve bikavovila.

11 Buna balongisila babakala bankaka bavova: Tuawilu, bu kavovele mambu mantiakulu mu Mose ye Nzambi.

12 Bakitumuna bantu ye ngudi zabantu ye minsoniki, bambwila, banziona, bannata kwa bamayala,

13 batuala mbangi zaluvunu zavova: Muntu wowo ka ulebolo mu vova mambu makitantu mu vuma kianlongo ye mu nsiku ko.

14 Kadi tuawilu, bu kavovele, vo Yesu, i mwisi Nazaleti, si katulula vuma kiaki ye vilula fu bina bituasulwa kwa Mose.

15 Babonsono bavwanda mu bamayala bantala siusiu, bamona zizi kiandi bonso zizi kiambasi.

7 Ngudi anganga wavova: Kadi menina bonso bobo e?

2 ¶ Yandi wavova: Lu babakala ye zimpangi ye mase, ludimba! Nzambi ankembo wamonika kwa s'eto Abalahami, bu kakala mu Mesopotamia, bu kakikundila mu Halani ko.

3 Wavova kwa yandi: Vaika mu nsi aku ye mu butu biaku, wiza ku nsi yingina kusonga,

4 Buna wawaika mu nsi aba Kaladea, wakunda ku Halani. Tuka kuna s'andi bu diafwa, Nzambi wannata ku nsi yayi yilukundanga bwabu.

5 Kamvana difwa muna ko, ka lutambi lumosi nkutu ko, kansi wasila mu vana yo bonso mvwilu kwa yandi ye nkun'andi wakunlanda, bu kakibakila bana ko.

6 Nzambi wavova ebu: Nkun'andi si wakala kinzenza mu nsi yanzenza, si bakubavanga minanga ye kuba-kwamisa nkama zii zamvu.

7 Nzambi wavova: mono si yafundisa kanda diodio dibana kadila kinanga, buna si bavaika, ye kunsadila mu vuma kiaki.

8 Yandi wamvana luwawanu luanzengolo; buna wabuta Isaki, wanzenga lumbu kianana, Isaki wabuta Yakobi ye Yakobi kumi ye mase mole mamakanda.

9 ¶ Mase mamakanda mayandukila Yosefi meso, banteka ku Ngipiti, ye Nzambi wakala yandi,

10 wamvaikisa mu ndungulu zandi zazonsono, wamvana nlemvo ye nduenga va luse lua Falao, i ntinu a Ngipiti, wantumba kiyadi mu Ngipiti ye mu nzo andi yamvimba.

11 Malema ye nzungu zazingi biabwila Ngipiti yamvimba ye Kanana, mase meto ka masolula biandia ko.

12 Kansi Yakobi bu kawa, vo kuna Ngipiti kwakala mbongo, wafidisa mase meto mfidisa yantete.

13 Mfidisa yanzole Yosefi wakizaikisa kwa mpangi zandi, ye kanda diandi diazayakana kwa Falao.

14 Yosefi watuma mu bokila Yakobi, i s'andi, ye butu biandi biabionsono, lusambodia ye miela ntanu.

15 Yakobi wakulumuka ku Ngipiti, wafwila kuna yandi kibeni ye mase meto.

16 Banatwa kuna Sekemi, batulwa mu ndiamu yasamba Abalahami mu ntalu abivanza kwa bana ba Hamoli mu Sekemi.

17 ¶ Bantu banieka ye bafunana mu Ngipiti, ntangu ansilulu yasila Nzambi kwa Abalahami bu yafinangana,

18 nate ye ntinu wankaka watelama mu Ngipiti walembwa zaya Yosefi.

19 Yandi, wazungula kanda dieto mu bungubi, wakwamisa mase meto, mpasi batula bana bau ku mbazi, ka bidi kebwa bamoyo.

20 ¶ Mu ntangu yina Mose wabutuka, wazolakana kwa Nzambi, wayundulwa mu ngonda tatu mu nzo as'andi;

21 kansi bu katulwa ku mbazi, mwan'a Falao wankento wambonga, wanyundula kakala wandi mwana.

22 Mose wakuduswa mu nduenga zazonsono zabisi Ngipiti; wakala lulendo mu mambu mandi ye mavanga mandi.

23 Bu kalunga makumaia mamvu, wabanza mu ntim'andi mu bumina kwa mpangi zandi, i bana ba Isaeli.

24 Bu kamona mosi wavangwa bwambi, wantabila, wavutula ndinda kwa mwisi Ngipiti, bu kamvonda.

25 Yandi wabanza, vo mpangi zandi zizeyi, vo Nzambi wabaveni mpulusu mu koko kwandi; kansi ka bazaya bo ko.

26 Lumbu kialanda wamonwa kwa bau, bu babindana mpaka; watonta kubawawasa yenge, wavova: Lu babakala, beno i zimpangi, mu nkiama luvangasana bwambi?

27 Wavanga mfinangani andi bwambi, wanunguna yandi, wavova: Nani waktudidi nkuluntu ye mfundisi mu beto?

28 Kadi zolele kumponda, bonso buwavondele mwisi Ngipiti zono?

29 Mose watina mu diambu diodio, wakala kinzenza mu nsi a Midiani, mukabuta bana bole bababakala.

30 ¶ Makumaia mamvu bu malunga, mbasi yamonika kwa yandi mu nlemo mu finti-nti fiampanga mu nsi yankatu vana mongo wa Sinai.

31 Mose bu kamona bo, wayitukwa mu diambu diamona-meso, kansi bu kayiza tala, nding'a Mfumu yawakana:

32 Mono i Nzambi amase maku, i Nzambi a Abala-

hami ye Isaki ye Yakobi. Mose wazakama, kakabuka ntima mu tala ko.

33 Mfumu wavova kwa yandi: Katula nsampatu mu malu maku, kadi vuma kiutelamene i ntoto wanlongo.

34 Mono yatomene mona nkwasusunu abantu bami mu Ngipiti, yawilu mpumukunu zau, nkulumukini mu kubavaikisa. Bwabu wiza, mpasi yakufidisa ku Ngipiti.

35 ¶ Mose i ndiena ubakadila nkalu, bu bavova: Nani ukutudidi nkuluntu ye mfundisi? i yandi wafidisa Nzambi mu koko kwambasi yamonika kwa yandi mu finti-nti fiampanga, mu kala nkuluntu ye nkudi.

36 Yandi wabavaikisa bu kavanga mangu ye dimbu mu nsi a Ngipiti ye mu mbu a Mbwaki ye mu nsi yankatu mu makumaia mambu.

37 Ndienna i Mose wavova kwa bana ba Isaeli: Nzambi si kakulutonginikina mbikudi bonso mono utukidi mu mpangi zeno.

38 Ndienna i yandi wakala mu dibundu mu nsi yankatu ye mbasi yavova kwa yandi vana mongo wa Sinai ye wakala ye mase meto, watambula mambu mamoyo mu kutuvana.

39 I kwa yandi mase meto ka mazola tumama ko, kansi bannianga, mu ntima miau babangumuka ku Ngipiti,

40 bavova kwa Aloni: Utuvangila zinzambi zilenda kututekila ku ntu, kadi Mose, ndiena watuvaikisa mu nsi a Ngipiti, bonso bukeke, ka tuzeyi ko.

41 Bina lumbu bavanga mwan'angombe, banata nkailu miazikwa kwa teki, bayangalala mu mavanga mamoko mau.

42 Nzambi wabafila nima, wabaniokuna mu sadila nkangu azulu, bonso bwasonama mu nkanda wamimbikudi: U nzo a Isaeli, kadi mu makumaia mamvu mu nsi yankatu luaneti nkailu miamponda evo nkailu miankaka miazikwa kwa mono e?

43 Beno luabonga nzo yangoto ya Moloki ye mbwetete

anzambi Lefani, i bifwani biluavanga, mpasi luasambila bio. Mono si yakulunata kuna nim'a Babeli.

44 ¶ Nzo yangoto yakimbang'i yakala ye mase meto mu nsi yankatu, bonso ndiena wavova kwa Mose watuma vo kavanga yo bonso bwakala kifwani kikamona;

45 landila yandi mase meto matambula yo, bakotisa yo ye Yosua mu mvwilu abapaien baniangwa kwa Nzambi va luse luamase meto nate ye lumbu bia Davidi;

46 wamona nlemvo va luse lua Nzambi, wayuvula luve mu tombila Nzambi a Yakobi kundu.

47 Solomo wantungila nzo.

48 Mpungu Tulendo kakundanga mu yampila yoyo yatungwa mu moko ko, bonso bwavova mbikudi:

49 Zulu i kiandu kiami ye ntoto i mfiduku amalu mami. Mfumu vovele: Nki anzo luna kuntungila, vo vuma kiavundulu kiami eki e?

50 Kadi koko kwami ka kwavanga bina biabionsono ko e?

51 Beno lu bankwa nsingu zambalu, lualembwa zengwa mu ntima ye mu matu. Ntangu zazonsono lukakidilanga Mpeve yanlongo; bonso mase meno i bobo beno mpe.

52 Nani mu bambikudi walembwa zomwa kwa mase meno? Bavonda mpe wateka samuna ngizulu a Nkwa lunungu, bwabu beno luayikidi nyekudi miandi ye mvondi miandi,

53 i beno luatambula nsiku mu nsikudukusu azimbasi, ka luakeba mio ko.

54 ¶ Bu bawa momo, ntima miau mialuala, bankwetila meno.

55 Yandi wazala kwa Mpeve yanlongo, watala siusiu ku zulu, wamona nkembo a Nzambi ye Yesu telamene va lubakala lua Nzambi,

56 wavova: Tala, mbweni mazulu mazibuka nadede. Mwan'amuntu utelamene va lubakala lua Nzambi.

57 Baboka mu ndinga yayinene, bakaka matu mau, bansiukila va kimosi,

58 banluanzula ku mbazi ambanza, bamvonda mu matadi. Mbangi zatula yunga biau va malu matoko dibikwanga Sauli.

59 Bavonda Stefano mu matadi; wambombidila, wavova: Mfumu Yesu, tambula mpeve ami.

60 Yandi wafukama, waboka mu ndinga yayinene: Mfumu, kubatudilani masumu mama ko. Bu kavova momo, waleka tulu.

8 Sauli watambudila mu mfwilu andi. Kina lumbu nzomono yayinene yakala kwa dibundu mu Yelusalemi. Babonsoo basansukuswa mu ntini za Yuda ye za Samalia, kansi ka zintumwa ko.

2 Babakala bayumina Nzambi bazika Stefano, badila dilu kiakinene mu yandi.

3 Sauli wavombisa dibundu, wakota mu zinzo, wakokumuna ye babakala ye bakento, wabayekula ku boloko.

4 ¶ Mu diodio basansukuswa bayenda ziatingi ye samunanga mambu mansamu wambote.

5 Filipo wakulumuka ku mbanz'a Samalia, wabasamuninanga Klisto.

6 Makabu madimba mu kintuadi mavova Filipo, bu bawa ye bu bamona dimbu bikavanga.

7 Kadi mpeve zasumuka zavaika mu babingi bakalazo, zaboka mu ndinga yayinene; babingi batila mianzi ye batembilanga baniakuswa.

8 Mwakala kiesa kiakingi mu mbanza yina.

9 ¶ Mwateka kala bakala mu mbanza yina, nkumbu andi Simoni, watanga bimpangula, wabwisanga bisi Samalia ngitukulu, wakibika, vo i muntu waunene;

10 Babonsoo ye babake ye babanene bandimba, bavova: Ndieu i lulendo lua Nzambi lubikwanga lua-lunene.

11 Bandimba, kadi ntama yayingi wababwisanga ngitukulu mu bimpangula biandi.

12 Bu baleka minu mu Filipo wasamuna nsamu

wambote mu kimfumu kila Nzambi ye mu nkumbu a Yesu Klisto, buna babotukwa, babakala ye bakento.

13 Yandi kibeni Simoni waleka minu mpe; bu kabotukwa, watatamananga ye Filipino; bu kamona dimbu ye tulendo tuatunene biavangwa, buna wayitukwa.

14 ¶ Ntumwa zakala mu Yelusalemi bu bawa, vo Samalia diatambudi mambu ma Nzambi, babafidisa Petelo ye Yoane;

15 bakulumuka, babasambidila, mpasi batambula Mpeve yanlongo.

16 Kadi ka yakiyizila va muntu nkutu ko, kansi babotukwa kaka mu nkumbu a Mfumu Yesu.

17 Buna babatula moko, batambula Mpeve yanlongo.

18 ¶ Simoni bu kamona, vo Mpeve yavewa mu ntudulu amoko mazintumwa, buna wanata bivanza kwa bau,

19 wavova: Lumpana mpe lulendo lolo, mpasi wonso untudidi moko katambula Mpeve yanlongo.

20 Kansi Petelo wavova kwa yandi: Bika palata biaku biabungana yaku, kadi ngeye benzi, vo nkailu a Nzambi lenda bakama mu bivanza.

21 Kwenā ndambu vo kunku mu mambu momo ko, kadi ntim'aku ka usungamene va ntadisi a Nzambi ko.

22 I diau vilula diela djaku mu mambi maku momo ye lombā Mfumu, kani vo wayambudulwa lukanu lua-ntim'aku.

23 Kadi mbweni, vo wena mu ndudi yanasokolo ye mu nsinga mlamambi.

24 Simoni wavutula, wavova: Lundombila kwa Mfumu, mpasi kiabwilwa dimosi nkutu mu maluyovele ko.

25 ¶ Bu bamana toma ta kimbangi ye vova mambu ma Mfumu, bavutuka ku Yelusalemi, basamuna nsamu wambote mu mavata mamingi mabisi Samalia.

26 ¶ Mbasi a Mfumu yavova kwa Filipino, yata: Telama wenda ku ntini yasude mu nzila yikulumukunwanga tuka ku Yelusalemi ku Ngasa; yau yena yankatu.

27 Watelama, wayenda. Tala, mwisi Etiopia, i

dingisi dia Kandake, i ntinu ankento wabisi Etiopia; yandi wayala mbongo zandi zazonsono, wayiza sambila ku Yelusalemi;

28 wakala vutukanga, wavwanda mu kalu diandi, watanga Yesaya, mbikudi.

29 Buna Mpeve yavova kwa Filipino: Wenda wabundana ye kalu diodio.

30 Filipino bu kalundumukini vana, wawa, vo tengi Yesaya, mbikudi; wavova: Zeyi kwaku mpe mautengi e?

31 Wavova: Bwe ilenda, vo muntu kantuadisi ko? Wabombidila Filipino kamaka ye vwanda yandi.

32 Kunku kiamasonukwa kikatanga i kiaki: Bonso meme kanatwa ku vondwa; bonso budingalalanga mwan'ameme va luse luayandi uzakanga wo mika, i buna kabandulanga nw'andi ko.

33 Mu luyinunu mfundusu andi yakatulwa; nani lenda samuna mbandu andi? Kadi moyo andi ukatulu va ntoto?

34 Dingisi diantinu diavutula kwa Filipino, diavova: Ikuyuvudi, mbikudi wavova momo mu nani, mu yandi kibeni vo mu muntu wankaka?

35 Buna Filipino wazibula nw'andi, tuka mu masonukwa momo wabadika kunsamunina nsamu wambote mu Yesu.

36 Bu bayenda mu nzila, baluaka ku nlangu, dingisi diantinu diavova: Tala nlangu! Nki kinkakididi mu botukwa?

38 Yandi watuma vo kalu diasimpama; bau bole bakulumuka mu nlangu, Filipino wambotika.

39 Bu batombuka mu nlangu, Mpeve a Mfumu yazamuna Filipino, dingisi diantinu kavutukidi kummona ko, kadi wayenda mu nzil'andi ye wayangalala.

40 Filipino wasolulwa mu Azoti, wayenda viokingi ye samuningi nsamu wambote mu mbanza zazonsono nate ye kaluaka ku Kaisalia.

9 Sauli watatamana mu vumisa ye vonda nlonguki mia Mfumu, wayenda kwa ngudi anganga,

2 wanlomba nkanda mu nata ku Damasko ku nzo zatukutukunu, mpasi, vo kasolula bankaka banzila yoyo, kani babakala vo bakento, kabatuala bakangama ku Yelusalemi.

3 ¶ Bu kayenda yendingi, bwakala, bu kafinangana ye Damasko, kia kutukidi ku zulu ntumbu kunkienzula kinzungidila.

4 Yandi wabwa va nsi, wawa ndinga yavova kwa yandi: Sauli, Sauli, mu nkiama ukunzomanga?

5 Wavova: Mfumu, u nani kwaku? Yandi vo: Mono i Yesu, uuzomene kwaku.

6 Telama, wenda koti mu mbanza, si wakambwa maufwiti vanga.

7 Babakala bayenda yandi batelama kibaba, bawa ndinga, kansi ka bamona muntu ko.

8 Sauli watelama va nsi, kansi meso mandi bu mazi-buka, kamona lekwa ko; bansimba mu koko, bantuadisa ku Damasko.

9 Wakala lumbu tatu kamona ko, kadia ko, kanwa ko.

10 ¶ Mu Damasko mwakala nlonguki, nkumbu and Anania. Mfumu wavova kwa yandi mu mona-meso: Anania. Yandi watambudila: Vava ngiena, Mfumu.

11 Mfumu wavova kwa yandi: Telama wenda mu nzila yibikwanga yasungama, tomba mu nzo a Yuda muntu, nkumbu andi Sauli, utukidi mu Talaso; kadi tala, usambilanga.

12 Yandi mweningi muntu, nkumbu andi Anania, vo kotele ye tudidi moko va yandi, mpasi kamona diaka.

13 Anania wavutula; Mfumu, yawilu kwami kwa babingi mu yambi yayingi yavengi muntu wowo kwa banlongo baku mu Yelusalemi;

14 mwamu wena lulendo luabangudi zanganga mu kanga babonso babombidilanga nkumbu aku.

15 Mfumu wavova kwa yandi: Nayendi, kadi yandi

i sadi kiyasola mu nata nkumbu ami kwa bapaïen ye kwa mintinu ye kwa bana ba Isaeli;

16 kadi mono si yakunsonga, bonso bukafwiti lungwa kwakwingi mu diambu diankumbu ami.

17 ¶ Anania wayenda kota mu nzo; watula moko va yandi, wavova: Sauli, u mpangi, Mfumu umfidisi, i Yesu wamonika kwa ngeye mu nzila yiwayizila, mpasi wamona diaka ye zaduswa kwa Mpeve yanlongo.

18 Lekwa ntumbu sotuka mu meso mandi bonso vo bivevele, wamona diaka, watelama, wabotukwa.

19 Wadia, wakinda.

¶ Wakala lumbu bikwa ye minlonguki miakala mu Damasko;

20 yandi ntumbu samuna Yesu mu nzo zatukutukunu, vo yandi i Mwan'a Nzambi.

21 Babonsono bawa bo bayitukwa, bavova: Kadi ndieu ka i yandi ko e wabungisa mu Yelusalemi babombidila nkumbu yoyo? Yandi wayiza mwamu mpe mu kani diakubanata bakangama kwa bangudi zanganga.

22 Sauli waluta siana beni, wabwisa ba Yudayo bakunda mu Damasko kidunga, wabasonga, vo Yesu i Klisto.

23 ¶ Lumbu biabingi bu biavioka, ba Yudayo bavova manenga mu kumvonda.

24 Kansi lukanunu luau luazayakana kwa Sauli. Bakenga mielo mpe mwini ye fuku, mpasi bamvonda.

25 Mu fuku nlonguki miambonga, miamvaikisa mu lumbu, miankulumunina mu mpidi.

26 ¶ Bu kaluaka ku Yelusalemi, watonta bundana ye minlonguki, kansi babonsono bantina, ka banlekila minu ko, vo i nlonguki.

27 Banaba wambonga, wannata kwa zintumwa, wabakamba, bonso bwamonika Mfumu kwa yandi mu nzila ye wavova kwa yandi ye bonso bukakala kibakala mu nkumbu a Mfumu Yesu mu Damasko.

28 Yandi wakala yau, wakota, wavaika mu Yelusalemi, wakala kibakala mu nkumbu a Mfumu.

29 Yandi wavova ye wabindans mpaka ye ba Yudayo bakisi Elene, kansi batonta kumvonda.

30 Zimpangi bu bazaya bo, bankulumuna ku Kaisalia, bamfidisa ku Talaso.

31 ¶ I kuma bundu diakala yenge mu Yuda diadionsono ye Ngalili ye Samalia, batungwa, badiata mu vumi kia Mfumu, banicka mu lusadusu lua Mpeve yanlongo.

32 ¶ Bwakala, Petelo bu kazieta mwamonsono, waluaka mpe kwa banlongo bakunda mu Lida.

33 Kuna kabwana muntu, nkumbu andi Ene, walambalala va ntanda mvu nana, watila mianzi.

34 Petelo wavova kwa yandi: Ene, Yesu Klisto ukuniakisi. Telama, kubika ntand'aku. Yandi ntumbu telama.

35 Babonsoho bakunda mu Lida ye Saloni bammona, babangumuka kwa Mfumu.

36 ¶ Ku Yope kwakala nlonguki wankento, nkumbu andi Tabita, mbangudulu i Doloka. Yandi wazala kwa mavanga mambote ye nkailu miakiwuntu bikavanga.

37 Bwakala mu lumbu bina, vo wabaka yela, wafwa. Bansukula, bantula mu seka diantandu.

38 Kansi Lida bu diakala lukufi ye Yope, ye minlonguki miawa, vo Petelo wena muna, bafidisa bantu bole kwa yandi mu kumbombidila vo: kuzingilani mu kwiza kwa beto ko.

39 Petelo watelama, wayenda yau. Bu kaluaka, bantuala ku seka diantandu, mafwola mamonsono matelama yandi va lueka, madila, mansonga binkuti ye yunga biabonsoho biavanga Doloka, bu kakala yau.

40 Petelo wawaikisa babonsoho, wafukama, wasambila, wabangumuka ku nitu, wavova: Tabita, telama! Wazibula meso mandi, bu kamona Petelo, wavumbuka.

41 Wamvana koko, wantedimisa; bu katela banlongo ye mafwola mbila, wamvana wamoyo kwa bau.

42 Diodio diazayakana mu Yope diamvimba, babingi baleka minu mu Mfumu.

43 Petelo wasikila lumbu biabingi mu Yope mu nzo a Simoni, nkete ankanda miabibulu.

10 Mu Kaisalia mwakala muntu, nkumbu andi Konelio, i nkuluntu ankangu ubikwanga wakisi Italia,

2 i nkwa lunungu wavumina Nzambi ye nzo andi yamvimba, wavana nkailu miamingi miakiwuntu kwa bantu, wasambilanga Nzambi ntangu zazonsono.

3 Yandi watoma mona mu monameso mu lokula kiavwa kialumbu, vo mbasi a Nzambi yakota kwa yandi. yavova kwa yandi: Konelio.

4 Kansi yandi wansungamana, wakala wonga, wavova: Nkiama, Mfumu? Wavova kwa yandi: Tusambulu tuaku ye nkailu miaku miakiwuntu biamana baluka va luse lua Nzambi mu mbambukulu amoyo;

5 fidisa bwabu bantu ku Yope ye landisa Simoni ubikwanga Petelo.

6 Yandi weti bumina kwa Simoni, i nkete ankanda miabibulu wena nzo va mbel'ambu.

7 Mbasi yavova kwa yandi bu yakatuka, buna Konelio watela bole mu sielo biandi mbila ye kinwani kimosi kiamumina Nzambi mu binwani biansadila ntangu zazonsono;

8 bu kamana kubakamba mamonsono, wabafidisa ku Yope.

9 ¶ Lumbu kialanda bu bakala mu nzila ye bafinangana ye mbanza, Petelo watombuka va ntandu anludi mu sambila kani mu lokula kiasambanu.

10 Yandi wakala nsatu, wazola dia; kansi bu beti kunkubikila madia, wanatuka mu mpeve;

11 wamona zulu diazibuka ye lekwa kifwanane ye nlele waunene wakangwa mu nsongi zii kiakulumunwa va ntoto;

12 mu kiau mwakala bulu biabionsono biantoto biena malu maia maia ye bulu bizanzalanga ye nuni zazulu.

13 Ndinga yavova kwa yandi; Petelo, telama, vonda ye dia.

14 Petelo wavova: Ka bwa ko, Mfumu; kadi kiadidi lekwa kiasumuka vo kiamvindu ko widi ntangu mosi nkutu.

15 Ndinga yavutuka vova kwa yandi: Biavedisa Nzambi, kusani vo biasumuka ko.

16 Bobo bwakala nkala tatu, ye lekwa ntumbu balulwa ku zulu.

17 ¶ Petelō bu kakala kidunga beni mu ntim'andi mu lekwa biamonameso bikamona, kani bwe bienina, tala, bantu bafiduswa kwa Konelio batelama va mwelo, bu bakiyuvudidi nzila ku nzo a Simoni.

18 Basasula ndinga, bayuvula, vo Simoni, ubikwanga mpe Petelo, wena momo.

19 Petelo bu katoma yindula monameso, Mpeve yavova kwa yandi. Tala, bantu bakutombele.

20 Telama wakulumuka, wenda yau ye kondwa kwaketi-keti; kadi mono yabafidisingi.

21 ¶ Petelo wakulumuka kwa bantu, wavova: Tala, mono i ndieu ulutombele; bila kiluizidi vava i ki e?

22 Bavova: Konelio, i nkuluntu abinwani, nkwa lunungu uvuminanga Nzambi ye wena kimbangi kiakanda diadionsono diaba Yudayo, i yandi wakambwa kwa mbasi yanlongo, katumisa ngeye ku nzo andi ye wa mambu kwa ngeye.

23 I diau wabakamba bakota, wabavana nzo yandeka.

¶ Lumbu kialanda watelama, wayenda yau, mpangi zatuka mu Yope zayenda yandi.

24 Lumbu kialanda baluaka ku Kaisalia, Konelio wakala kubavingilanga, bu kakikutikisila butu biandi ye bakundi bazolani yandi.

25 Petelo bu kakota, Konelio wankika, wafukama va malu mandi, wasambila.

26 Petelo wantedimisa, wavova: Telama, mono kibeni i muntu mpe.

27 Bu kamokana yandi, wakota, wabwana babingi bakutakana.

28 Yandi wavova kwa bau: Beno luzeyi, vo Nyudayo

kena lwe ko mu kundana vo kota kwa mwisi kanda diankaka, kansi Nzambi wansongele, vo kibiki muntu wasumuka vo wamvindu ko.

29 I diau ngizidi, kitinguni ko, bu yatumusu. I kuma ngiuvudi: Nki abila luntumisini?

30 Konelio wavova: Lumbu biia biaviokele tuka ntangu yiyakedi sambilanga mu nzo ami nate ye lokula kiaki kiavwa, tala, muntu watelama va luse luami mu mywatu walezima,

31 wavova: Konelio, lusambulu luaku luwakane, nkailu miaku miakiwuntu miabambukulwa moyo va luse lua Nzambi.

32 I kuma fidisa ku Yope ye tumisa Simoni ubikwanga mpe Petelo; yandi bumini mu nzo a Simoni, i nketi ankanda miabibulu, va mbel'ambu.

33 Mu diambu diodio mono ntumbu fidisa ntumwa kwa ngeye, vengi bwambote, bu wizidi vava. I diau beto babonsono tuena vava va luse lua Nzambi mu wa mamonsono mausikudukusu kwa Mfumu.

34 ¶ Buna Petelo wabandula nw'andi, wavova:

Mu kedika mpisidi kwami, vo Nzambi katalanga zizi kiamuntu ko,

35 kansi mu makanda mamonsono wonso ukumvuminanga ye vanganga lunungu, tambulu kwa yandi.

36 Mambu makafidisa kwa bana ba Israeli mu samunanga nsamu wambote wayenge mu Yesu Klisto; yandi i Mfumu ababonsono.

37 Beno luzeyi mambu momo mamwangana mu Yuda diamvimba badika mu Ngalili, landila mbotokolo yasamuna Yoane

38 mu Yesu, mwisi Nazeleti, bonso bwankusa Nzambi mu Mpeve yanlongo ye mu lulendo; yandi wazieta ye wavanga mambote ye waniakisa babonsono bayalwa kwa nkadi ampemba, kadi Nzambi wakala yandi.

39 Beto tu zimbangi mu mamonsono makavanga ye mu nsi aba Yudayo ye mu Yelusalemi; bammanika mpe va nti, bamvonda.

40 Nzambi wamfulukisa mu lumbu kiantatu, wamvana katoma monika

41 ka kwa bantu babonso ko, kansi kwa bau bakisodulwa kwa Nzambi bonso zimbangi, i kwa beto tuadia ye nwa yandi, bu kameni fuluka mu bafwa.

42 Yandi watukembi tuasamuna kwa bantu ye toma ta kimbangi, vo yandi kibeni i mfundisi watungunwa kwa Nzambi kwa bena moyo ye kwa bafwa.

43 Mbikudi miamionsono mikuntelanga kimbangi, vo wonso unkunlekilanga minu, tambudi ngiambudulu amasumu mu nkumbu andi.

44 ¶ Petelo bu kavova mambu momo, Mpeve yanlongo yabwa va babonso bawa mambu;

45 Babonso bankwa minu bena nzengolo bayiza ye Petelo, bayitukwa, nkailu a Mpeve yanlongo bu wadukulwa va bapaïen mpe,

46 kadi babawa bavova mu tudimi ye kembisa Nzambi. Buna Petelo wavutula:

47 Kadi muntu lenda kubakanikina nlangu, mpasi baba ka babotukwa ko, bu batambudi Mpeve yanlongo bonso beto mpe?

48 Yandi watuma, vo babotukwa mu nkumbu a Yesu Klisto. Buna bayuvula kazingila lumbu biankaka.

11 Zintumwa ye mpangi zakala mu Yuda zawa, vo bapaïen mpe batambudi mambu ma Nzambi.

2 Peteio bu kabaluka ku Yelusalemi, banzengolo bambindisa mpaka,

3 bavova: Ngeye wakotele kwa bakondolo nzengolo, wadidi yau.

4 Buna Petelo wabadika kubabangudila mambu, bonso bumalandana, wavova:

5 Mono yakala mu mbanza Yope, yasambila. Buna yamona mu monameso lekwa kifwanane ye nlele waunene wakangwa mu nsongi zija kiakulumunwa tuka ku zulu; kiayiza nate ye mono.

6 Mono yasungamana kio, ye bu yatoma tala kio,

yamona bulu biansi biena malu maia maia ye bulu biatiti ye bulu bizanzalanga ye nuni zazulu.

7 Yawa ndinga mpe yavova kwa mono: Petelo, telama, vonda ye dia.

8 Mono yavova: Ka bwa ko, Mfumu; kadi lekwa kiasumuka vo kiamvindu ka kiakotele mu nw'ami ko widi ntangu nkutu.

9 Ndinga yatuka ku zulu yavutuka vova kwa mono: Biavedisa Nzambi, kusani vo biasumuka ko.

10 Bobo bwakala nkala tatu, buna biabionsono biatombulwa diaku ku zulu.

11 Tala, bantu batatu ntumbu telama va nzo yituakala, bafiduswa kwa mono tuka ku Kaisalia.

12 Mpeve yavova kwa mono, vo ngienda yau ye kondwa kwa ketiketi. Mpangi zazi zisambanu zayenda yami mpe, tuakota mu nzo amuntu wowo.

13 Yandi watukamba, bonso bukamweni mbasi yitelamene mu nzo andi, yavova: Fidisa ntumwa ku Yope ye tumisa Simoni, ubikwanga mpe Petelo,

14 yandi si kavova mambu kwa ngeye maufwiti vulusulwa, ngeye ye nzo aku yamvimba.

15 Bu yabadika vova, Mpeve yanlongo yabwa va bau, bonso va beto mpe mu mbadukulu.

16 Mono yabambuka moyo mu mambu ma Mfumu, bonso bukavova: Yoane wabotika mu nlangu, kansi beno si luabotukwa mu Mpeve yanlongo.

17 I kuma Nzambi bu kabavana nkailu umosi bonso kwa beto mpe tualeka minu mu Mfumu Yesu Klisto, buna mono, bwe ilenda kakidila Nzambi?

18 'Bu bawa momo, badingalala ye bakembila Nzambi, baboba: I buna Nzambi waveni bapaïen mpe mpilulu adielu yitualanga ku moyo.

19 ¶ Babana bamana sansukuswa mu nzungulu yabwa mu diambu dia Stefano, bazieta nate ye kuna Fenike ye Kipelo ye Antiokia, ka bavova mambu kwa bankaka ko, kansi kwa ba Yudayo kaka.

20 Mu bau mwakala bankaka babisi Kipelo ye Kilene:

Bu baluaka kuna Antiokio, bavova mpe kwa bisi Elene, basamuna nsamu wambote mu Mfumu Yesu.

21 Koko kwa Mfumu kwakala yau, ntalu yayinene yaleka minu yabangumuka kwa Mfumu.

22 Nsangu mu bau bu zawakana mu matu madibundu diakala mu Yelusalemi, diau diafidisa Banaba ku Antiokia.

23 Bu kaluaka kuna, wamona nlemvo wa Nzambi, wayangalala, wabombidila babonso mu sikila ye Mfumu mu lukanu luantima.

24 Kadi yandi i muntu wambote wazala kwa Mpeve yanlongo ye minu; ndonga yayingi yakudukulwa kwa Mfumu.

25 Yandi wayenda ku Talaso mu tomba Sauli; bu kansolula, wantuala ku Antiokia.

26 Bwakala vo bakutakana va kimosi ye dibundu mvu wamvimba, balonga bantu babingi. Ku Antiokia minlonguki miateka bikwa bankwa Klisto.

27 ¶ Mu lumbu bina mbikudi matuka mu Yelusalemi, miakulumuka ku Antiokia;

28 umosi mu bau, nkumbu andi Angabu, watelama, wazaikisa mu Mpeve, vo malema mamanene makwiza kadi mu ntoto wawonso wena bantu; mabwa kwandi mu ntangu a Klaudio.

29 Minlonguki matunguna mu fidisa, muntu muntu bonso bukalenda, biansadisila zimpangi zakunda mu Yuda,

30 bavanga bo mpe, bafidisa bio mu moko ma Banaba ye Sauli kwa ngudi zabantu.

12 Yina ntangu ntinu Elode wasa moko mu badibundu bankaka mu kubakwamisa.

2 Wavonda Yakobi, mpangi a Yoane, mu sabala.

3 Bu kamona vo bwazolakana kwa ba Yudayo, wabaka Petelo mpe; kansi i lumbu biamampa malembwa funuswa.

4 Bu kameni kumbaka, wantula mu boloko, wanyekula kwa buka biia biabinwani, buka buka binwani biia biia,

mpasi bankenga; wakana kuntuala kwa bantu, pasa bu kiviokele.

5 Mu diodio Petelo wakebwa mu boloko; kansi bundu diatatamana mu sambila Nzambi mu yandi.

6 Elode bu kakana kumvaikisa, buna mu fuku diatekila Petelo waleka va kati ye binwani biole, wakangama mu tuvambu tole, nkengi miakenga boloko va mielo.

7 Tala, mbasi a Mfumu yatelama va lueka, kia kwakienzula mu nzo; bu kabanda Petelo mu lubanzi, wansikimisa, wavova: Telema nswalu. Tuvambu tua-sotuka mu moko mandi.

8 Mbasi yavova kwa yandi: Kanga nsinga, vwata bada biaku. Wavanga bo. Wavova kwa yandi: Zinga yunga kiaku, undama.

9 Wavaika, wannama, kansi kazaya ko, vo i kedika kina kiavangwa kwa mbasi, kansi wabanza, vo wamona mona-meso.

10 Bu bameni vioka vuma kiantete ye kianzole biakala nkengi ye bayiza ku mwelo wasengwa ukwendanga ku mbanza, wau kibeni wazibuka kwa bau; bu bameni vaika, bayenda nzila mosi; mbasi ntumbu katuka kwa yandi.

11 Petelo bu katoma yindula, wavova: Bwabu nzei mu kedika, vo Mfumu fidisi mbasi andi, untanini mu moko ma Elode ye mu mamonsono mavingila ba Yudayo.

12 Bu kazaya mo, wayiza ku nzo a Malia, i ngudi a Yoane, wabikwa mpe Malako; kuna kwakutakana babingi basambila.

13 Bu kakunkuta va vitu diamwelo, sielo kiankento kiayiza dimba, nkumbu andi Lode.

14 Bu kazaya nding'a Petelo, kazibula mwelo ko mu diambu diakiese, kansi wakota nswalu, wakamba, vo Petelo telamene va mwelo.

15 Bavova kwa yandi: Laukidi. Kansi watatamana vova vo i bobo kaka. Bau vo: I mbasi andi yoyo.

16 Petelo watatamana kunkuta; bu bazibula, bammona, bayitukwa beni.

17 Yandi walabikisa kwa bau mu koko, mpasi badingama, wakamba, bonso bwamvaikisila Mfumu mu boloko, wavova: Lukamba mo kwa Yakobi ye zimpangi. Yandi wawaika, wayenda ku vuma kiankaka.

18 ¶ Bu kwakia, nkindu yabwa mu binwani, bu ka bamona Petelo ko.

19 Elode bu kameni kuntomba ye kansolula ko, wafiongunina minkengi, watuma banatwa ku vondwa. Yandi wakulumuka ku Kaisalia tuka mu Yuda, wakala kuna.

20 ¶ Yandi wakala kitantu ye bisi Tilo ye bisi Sidoni. Bayiza kwa yandi va kimosi, bu bamana leba Blastu wayala vinga kiandeka kiantinu, balomba yenge, kadi nsi au yabaka dia mu nsi antinu.

21 Lumbu kiasiwa Elode wawwata mwatu wakitinu, wawwanda va kiandu kiakitinu, wazingumuna diambu kwa bau.

22 Buna bantu baboka: I nding'a Nzambi, ka yamuntu ko.

23 Mbasi a Mfumu ntumbu kumbanda, bu kalembwa vana nkembo kwa Nzambi; yandi wadiwa kwa zitunga, watabuka vumunu.

24 ¶ Mambu ma Nzambi manieka, mamwangana.

25 Banaba ye Sauli basisa Yelusalemi, bavutuka, bu bamanisa nsadulu au, banata Yoane ubikwanga mpe Malako.

13 Mu Antiokia mu bundu diakala muna mwakala mimbikudi ye minlongi, Banaba ye Simeoni ubikwanga Ningeli, ye Lukiu, i mwisi Kilene, ye Manaeni, i mpangi angituduka ya Elode, i nyadi, ye Sauli.

2 Baba bu basadila Mfumu ye mina nsoki, Mpeve yanlongo yavova; Umpangudila Banaba ye Sauli mu salu kiyababokidila.

3 Buna bamina nsoki, basambila, babatula moko. babasindika.

4 ¶ Bu batumwa kwa Mpeve, yanlongo bakulumuka ku Seleukia, tuka kuna basabuka ku Kipelo.

5 Bu baluaka ku Salami, basamuna mambu ma Nzambi mu nzo zatukutukunu zaba Yudayo; kansi Yoane wakala yau bonso sielo.

6 Bu bamana vioka mu sanga kiamvimba nate ye ku Pafo, babwana mbadio, nkwa bimpangula, i mbikudi aluvunu, i Nyudayo, nkumbu andi Balayesu,

7 wakala ye nyadi, i Selengio Paulu, i nkwa zayu. Yandi watumisa Banaba ye Sauli, watomba mu wa mambu ma Nzambi.

8 Kansi Elima, i nkwa nduenga, kadi bobo bwabangdulwa nkumbu andi, wabakakidila ye watonta vengumuna nyadi mu minu.

9 Sauli, wabikwa mpe Paulu, wazala kwa Mpeve yanlongo, wansungamana mu meso,

10 wavova: Engwa ngeye, uzedi kwa kinkita kiakionsono ye bungubi bwabonsono, u mwan'ankadi ampe-mba, ntantu alunungu lualonsono, kuna lembwa mu vidingisa nzila zasungama za Mfumu ko e?

11 Bwabu, tala, koko kwa Mfumu kwenina ngeye kitantu, si wafwa meso mu lumbu bikwa, kuna mona ntangu ko. Mbungi ye tombe ntumbu kumbwila, wafumfula watomba ukuntuadisa mu koko.

12 Nyadi waleka minu, bu kamona mavangwa, wayitukwa mu longi dia Mfumu.

13 ¶ Paulu ye bayandi basabuka tuka ku Pafo, baluaka ku Pelenge mu Pamfilia; kansi Yoane wavambana ye bau, wavutuka ku Yelusalemi.

14 Bau kibeni bayenda vioki tuka mu Pelenge, baluaka ku Antiokia mu Pisidia. Bakota mu nzo alukutukunu mu lumbu kialumingu, bavwanda.

15 Bu bameni tanga nsiku ye mimbikudi, bakuluntu banzo alukutukunu bafidisa ntumwa kwa bau, bavova: Lu babakala ye zimpangi, vo mambu mambombodolo mena yeno kwa bantu, lukamba mo.

16 Paula watelama, walabikisa mu koko, wavova: Lu bantu ba Israeli, ye beno luvuminanga Nzambi, ludimba.

17 Nzambi abantu baba ba Isaeli wasola mase meto, wazangula bantu, bu bakala kinzenza mu nsi a Ngipiti, wabavaikisa mu koko kwazangama.

18 Kani vo makumaia mamvu wavibidila fu biau mu nsi yankatu.

19 Bu kamana bungisa makanda nsambodia mabantu mu nsi a Kanana, wabakabila nsi mu kala mywulu au; kani vo nkama ziiya ye makumatanu mamvu.

20 bu miamana vioka, buna wabavana mimfundisi nate ye Samueli, i mbikudi.

21 Mboki balomba ntinu. Nzambi wabavana Sauli, i mwan'a Kisi, i muntu mu kandi dia Benyamini, mu makumaia mamvu.

22 Bu kamana kunkatula, watonginika Davidi mu kala ntinu au, wantela kimbangi mpe, wavova: Mono nsolele Davidi, mwan'a Isai, i muntu wazolakana mu ntim'ami, yandi si kavanga luzolo luami lualonsono.

23 Mu nkun'andi Nzambi watukisila Isaeli Mvulusi, i Yesu, bonso bwakala nsilulu;

24 Yoane bu kakisamunina mbotokolo ampilulu adielwa kwa bantu babonsono ba Isaeli, buna yandi wayiza.

25 Yoane bu kamanisa safu kiandi, wavova: Mono ka i ndiena ulubanzilanga ko; kansi tala, ku nim'ami kuna kwiza muntu undembolo fwanana mu kutula nsampatu zandi mu malu mandi.

26 Lu zimpangi, lu bana bakanda dia Abalahami, buna luena bonso bavuminanga Nzambi, beto tuafidusu mambu mampulusu yoyo.

27 Kadi bena kundu mu Yelusalemi ye bakuluntu bau bu balembwa kunzaya bamfundisa, i buna bayendisamba mambu mabambikudi detila, i momo matangwanga lumingu ka lumingu.

28 Mpeleko balembana solula bila kiafwa, balomba Pilatu kavondwa.

29 Bu bamana lungisa mamonsono masonama mu yandi, bammanuna mu nti, bantula mu ndiamu.

30 Nzambi wamfulukisa mu bafwa.

31 Yandi wamonika lumbu biabingi kwa bau babaluka yandi ku Yelusalemi, tuka mu Ngalili, bau i mbangi zandi kwa bantu bwabu.

32 Beto tukulusamunina nsamu wambote wansilulu wasilwa mase meto, vo Nzambi wayendisala mo detila kwa bana beto, bu kafulukisa Yesu,

33 bonso bwasonama mpe mu nkunga wanzole: Ngeye i mwan'ami; bwabu mono ikubutidi.

34 Mu diodio vo kamfulukisa mu bafwa, mpasi kavutuka ku lubololo diaka ko, mu diodio wavova ebu: Mono ikuluvana manlongo ma Davidi, i makwikama.

35 I diau wavova mwankaka: Kuna yambula Nkwa nlongo aku kamona lubolo ko.

36 Kadi Davidi bu kamana sadila lukanu lua Nzambi mu mbandu andi, waleka tulu, wayonzama kwa mase mandi, wamona lubololo.

37 Kansi ndiena wafulukuswa kwa Nzambi kamona lubololo ko.

38 I kuma bika diazayakana kwa beno, lu zimpangi, vo mu yandi lusamununwanga ngiambudulu amasumu;

39 wonso ulekanga minu nungusu mu ndiena mu mamonsono malualembanene nungusulwa mu nsiku mia Mose.

40 I diau lutala, ka luidi bwilwa momo mavovwa mu mimbikudi:

41 Lutala, lu minyini, luyitukwa, lulala, kadi salu isalanga mu lumbu bieno, i salu kilulembolo lekila minu. vo muntu ulukembi kio.

42 ¶ Bu bavaika, balomba vo mambu momo si mavovwa kwa bau mu lumingu lualanda mpe.

43 Lukutukunu bu lumeni mwangana, ba Yudayo babingi ye baposilita bavuminanga Nzambi banama Paulu ye Banaba, bavova kwa bau, babaleba mu sikila mu nlemvo wa Nzambi.

44 ¶ Mu lumingu lualanda mwakutakana, fuma fiasala, nga mbanza yamvimba mu wa mambu ma Nzambi.

45 Ba Yudayo bu bamona makabu, bazala kwa vema babangisa mavovwa kwa Paulu, ye batiaka.

46 Buna Paulu ye Banaba bakabuka ntima, bavova: Bwena nkinzi, vo mambu ma Nzambi mateka vovwa kwa beno, kansi bu luniokunanga mo ye lukukizengilanga, vo ka lufweni mu moyo wamvu ya mvu ko, tala, tubangumuka kweto kwa bapaïen.

47 Kadi Mfumu watusikidikisa ebu: Mono ikutudidi bonso kia kwa bapaïen, mpasi wanata mpulusu nate ye ku nsuk'antoto.

48 Bapaïen, bu bawa momo, bayangalala, bakembila mambu ma Mfumu; buna bena basolwa mu kala moyo wamvu ya mvu baleka minu.

49 Mambu ma Mfumu mamwangana mu nsi yamvimba.

50 Ba Yudayo baleba bakento bavumina Nzambi, i bandanu ye babakala baluzitu mu mbanza, batukisa luzomono kwa Paulu ye Banaba; babavaikisa mu nzaku zau.

51 Babakubudila mfumfuta mu malu mau, bayenda ku Ikone.

52 Minlonguki miazala kwa kiese ye Mpeve yanlongo.

14 Bwakala mu Ikone, vo bakotila va kimosi mu nzo alukutukunu yaba Yudayo, bavova, ye kabu diadinene diaba Yudayo ye diabisi Elene baleka minu.

2 Ba Yudayo balembwa leka minu bakitumuna ye bafudila miela miabapaïen kwa zimpangi.

3 Mwanki bakala kuna ntangu yayingi, bakala kibakala mu Mfumu wata kimbangi mu mambu malemvo andi, wayambula dimbu ye mangu biavangwa mu moko mau.

4 Kabu diambanza diakabana, bankaka bakala ye ba Yudayo, kansi bankaka ye zintumwa.

5 Bapaïen ye ba Yudayo ye bakuluntu bau bu babwisa nkindu mu kubakwamisa ye vonda mu matadi,

6 bu bazaya bo, batinina kuna mbanza za Likaoni, Listila ye Delebe ye nsi yina yakinzungidila.

7 Muna bakala, basamunanga nsamu wambote.

8 ¶ Mu Listila mwavwanda bakala diakala kieta mu malu, wafwa koka tuka mu vumu kiangudi andi, kadiata widi ntangu nkutu ko.

9 Ndiene wawa Paulu bu kavova, ye Paulu bu kansungamana mu meso ye wamona minu kiampulusu kiakala yandi,

10 buna wavova mu ndinga yayinene; Telama wadongama mu malu maku! Yandi wazangumuka, wadiata.

11 Makabu bu mamona mavanga Paulu, basasula ndinga, bavova mu kilikaoni: Zinzambi zikulukumukini kwa beto mu kifwani kiabantu.

12 Babika Banaba Yupiteli, kansi Paulu Mercure, kadi yandi i mpovi amambu.

13 Ngang'a Yupiteli, wakala ku mbazi ambanza, watuala zingombe ye binteka biamakaya ku mielo, yandi va kimosi ye makabu wazola bio yoka.

14 Kansi Banaba ye Paulu, i zintumwa, bu bawa momo, batiasuna mwatu miau, bayungusa kwa bantu, bakoba,

15 bavova: Lu babakala, mu nkiana luvengi bobo? Beto mpe i bantu, lunitu lumosi ye beno, tukulusamunina nsamu wambote, mpasi luafila nima kwa biobio biankatu ye bangumuka kwa Nzambi amoyo wavanga zulu ye ntoto ye mbu ye biabionsono biena mu biau.

16 Mu mbandu zamana vioka yandi wayambula bapaien babonsono badiatanga mu zau zinzila,

17 mpeleko kakondwa kimbangi mu yandi kibeni ko, bu kavanganga bwambote ye kuluvananga mvula zitukanga ku zulu ye nsungi zalubutu ye fuluzanga ntima mieno mu dia ye kiese.

18 Mu mpova zozo mpe fuma fisidi nga balembane sima makabu, mpasi ka babayokila nkailu ko.

19 ¶ Ba Yudayo batuka mu Antiokia ye Ikone bayiza kuna, baleba makabu, batuba Paulu matadi, bankoka ku mbazi ambanza, kadi babanza, vo fwidi.

20 Nlonguki bu mianzungidila. watelama. wakota mu mbanza. Lumbu kialanda wawaika ye Banaba, bayenda ku Delebe.

21 Bu bamana samuna nsamu wambote mu mbanza yina ye vanga babingi minlonguki, bavutuka ku Listila ye ku Ikone ye ku Antiokia,

22 basiamisa miela miaminlonguki, bababombidila mu sikila mu minu, ye bavova, vo mu nsungu zazingi si tuakota kaka mu kimfumu kia Nzambi.

23 Bu bamana kubasodila ngudi zabantu mu mabundu mamonsono, bu basambila mu mbinunu ansoki. buna babayekula kwa Mfumu yibalekila minu.

24 Bu bamana vioka Pisidia, baluaka ku Pamfilia.

25 bu bamana vova mambu mu Pelenge, bakulumuka ku Atali.

26 Tuka kuna basabuka ku Antiokia kubayekulwa kwa nlemvo a Nzambi mu salu kibamanisa.

27 Bu baluaka kuna ye bakutikisa dibundu, bakamba mamonsono mabavangila Nzambi, bonso bukazibudila bapaïen mwelo waminu.

28 Bakala kuna ye minlonguki ntangu yayingi.

15 Bankaka bakulumukini tuka mu Yuda, balonga zimpangi: Vo lulembolo zengwa, bonso bwenina fu kia Mose, ka lulendi vuluswa ko.

2 Kansi nzonza ye mpaka zazingi bu zabwa va kati ye bau ye Paulu ye Banaba, buna zimpangi zawawana, vo Paulu ye Banaba ye bankaka mu bau bafwiti baluka kwa zintumwa ye ngudi zabantu mu Yelusalemi ma diambu diampaka zozo.

3 I diau bayenda, bafilwa mu nziia kwa dibundu, vioka mu Fenike ye mu Samalia, batoma samuna mpilulu adielu yabapaïen, bayangidika mpangi zazonsono mu kiese kiakingi.

4 Bu baluaka ku Yelusalemi batambulwa kwa dibundu ye zintumwa ye ngudi zabantu, bakamba mambu mamane mabavangila Nzambi.

5 Kansi bankaka batuka mu luvanguku luabafalisi bakilekila minu, batelama, bavova: Bafwiti zengwa kaka ye kambwa bakeba nsiku mia Mose.

6 ¶ Zintumwa ye ngudi zabantu bakutakana mu fiongunina diambu diodio.

7 Mpaka bu zakala zazingi, Petelo watelama, wavova kwa bau: Lu zimpangi, beno luzeyi, vo Nzambi tuka mu lumbu biankulu wasola nsodolo mu beno, vo mu nw' ami bapaïen bafwiti wa mambu mansamu wambote ye leka minu.

8 Nzambi uzayanga mintima, wabatela kimbangi, bu kavabana Mpeve yanlongo, bonso bukasa kwa beto;

9 yandi katuswaswasa beto yau ko, bu kakivedisila ntima miau mu minu.

10 I kuma mu nkiana lutontele Nzambi bu lutulanga vangu va nsingu zaminlonguki kitualembane nata beto ye mase meto?

11 Kansi tulekele minu, vo tuvuluswanga mu nlemvo wa Mfumu Yesu bumosi ye baba.

12 ¶ Buna kabu diamvimba diakala napi, diadimba Banaba ye Paulu, bakamba dimbu ye mangu biabinene biavanga Nzambi mu bau mu bapaïen.

13 Bu badingama, Yakobi wavutula, wavova: Lu zimpangi, lungwa.

14 Simoni kembi bonso Nzambi wabadika tala bapaïen mu diambu diabonga bantu mu bau bafweni mu nata nkumbu andi.

15 Mu momo mambu mamimbikudi mena detila, bonso bwasonama:

16 Landila momo si yavutuka ye tungulula fwokula dia Davidi diatuluka, si yatungulula bionso biatuluka mu diau, mono si yavutuka dio tedimisa,

17 mpasi bantu basidi batomba Mfumu ye bapaïen babonsono babikulwanga mu nkumbu ami, buvovele Mfumu, uvanganga momo

18 mazayakana kwa yandi tuka mu ntangu zi ka zibadiki

19 I diau mono ntezele, vo ka tufwiti tula zitu kwa bau ko batukidi mu bapaïen babangumukanga kwa Nzambi,

20 kansi tusonika kwa bau mu tina nkankumusu zabiteki ye kinsuza ye bionso biafikutwa ye menga.

21 Kadi tuka mu mbandu zankulu Mose wena baku-nsamunanga mu mbanza zazonsono mu nzo zatukutuku mukatangwanga lumingu ka lumingu.

22 ¶ Buna zintumwa ye ngudi zabantu ye bundu diamvimba bamwena dio mbote mu sola bantu mu bau kibeni ye kubafidisa kuna Antioka va kimosi ye Paulu ye Banaba, i Yuda ubikwanga Balasaba, ye Sila, i bantu baluzitu mu zimpangi.

23 Babatambika nkanda wasonukwa ebu: Beto zintumwa ye bakuluntu mu zimpangi, kwa mpangi zena mu bapaïen ku Antiokia ye Silia ye Kiliki, yenge kwa beno.

24 Bu tuawilu, vo bankaka batukidi mu beto balu- vizudi mu mambu, babunganga miela mieno, kansi ka tuabaveni ntumu ko;

25 I diau bu tuakedi banza dimosi, tuamwenini dio mbote mu sola bantu ye kubafidisa kwa beno va kimosi ye zolwa bieto Banaba ye Paulu.

26 I bantu bayekula miela miau mu nkumbu a Mfumu eto Yesu Klisto.

27 I kuma tufidisi Yuda ye Sila, bau mpe si bakulukamba mambu mamosi.

28 Kadi Mpeve yanlongo ye beto tuamwenini dio mbote mu lembwa kulutuika zitu kiankaka diaka, kansi mambu mama mena nkinzi kaka:

29 lutina bina biayokwa kwa biteki ye menga ye bina biafikutwa ye kinsuza. Vo lutoma kukikenga mu biobio, si luatoma nitu. Lusiyama kweno!

30 I kuma bau bu basindukwa, baluaka ku Antioka. Bu bamana kutikisa kabu, batambika nkanda.

31 Bu bamana wo tanga, bayangalala mu mbombolo yoyo.

32 Yuda ye Sila, i mimbikudi, babombidila zimpangi mu mambu mamingi, babasiamisa.

33 Bu bamana kala fintangu kuna, zimpangi zabasi-ndika mu yenge kwa babafidisa.

35 ¶ Paulu ye Banaba bakala mu Antiokia, balonga, basamuna va kimosi ye bankaka babingi nsamu wambote wamambu ma Mfumu.

36 ¶ Lumbu kwa mboki Paulu wavova kwa Banaba: Bika tuavutuka ye tala zimpangi mu mbanza zazonsono zituasamuna mambu ma Mfumu, bonso buzenina.

37 Banaba wazola, vo banata Yoane mpe, ubikwanga Malako.

38 Kansi Paulu wabanza, vo ka bufwanane ko mu nata ndieu wabasisa mu Pamfilia ye walembwa kwenda yau ku salu.

39 Buna nzonza miabwa, bavambana, Banaba wabonga Malako, wasabuka kuna Kipeio.

40 Kansi Paulu wakisodila Sila, walonduka, bu kakiyekudulwa kwa nlemvo wa Nzambi kwa zimpangi.

41 Yandi wavioka mu Silia ye Kiliki, wasiamisa mabundu.

16 Yandi waluaka ku Delebe ye ku Listila. Tala, kuna kwakala nlonguki, nkumbu andi Timoteo, mwana wabakala wankento wakisi Yuda waleka minu, kansi wase diakisi Elene;

2 yandi wakala kimbangi kiabiza kwa zimpangi mu Listila ye mu Ikone.

3 Paulu wazola, vo kenda yandi; yandi wambonga, wanzenga mu diambu diaba Yudayo bakala mu ndambu zozo, kadi babonsono bazaya, vo s'andi i mwisi Elene.

4 ¶ Konso kubayenda viokingi mu zimbanza batambika kwa zimpangi mina miasiwa kwa zintumwa ye ngudi zabantu mu Yelusalemi, mpassi bakeba mio.

5 I kuma mabundu masiamuswa mu minu, manieka mu ntalu lumbu ka lumbu.

6 ¶ Bu bakakudulwa kwa Mpeve yanlongo mu vova

mambu mu Asia, bavioka mu Filingia ye mu nsi a Ngalatia.

7 Bu bafinangana ye Misia, batonta kota mu Bitinia; ka bayambulwa bo kwa Mpeve ya Yesu ko.

8 Bu bamana vioka Misia, bakulumuka kuna Toloa.

9 Mu fuku mwamonika mona-meso kwa Paulu: Vakala mwisi Makedonia watelama, wambombidila, wavova: Sabuka kwaku Makedonia watusadisa.

10 Bu kamona mona-meso, beto ntumbu tonta londuka kuna Makedonia, kadi tuakubika mabanza, vo Nzambi watubokila mu kubasamunina nsamu wambote.

11 ¶ Bu tuamana sisa Toloa, tuasungama mu sabuka ku Samotolake, kansi mu lumbu kialanda ku Neapoli.

12 Tuka kuna tuayenda kuna Filipi, mbanza yantete mu ndambu yoyo ya Makedonia, i mbanza yaminatuki miakisi Loma. Mu mbanza yina tuakala lumbu kwa.

13 Mu lumbu kialumingu tuavaika mu mwelo tuayenda ku nseko amwila kutuabanza, vo kwena vuma kisambudulwanga; bu tuavwanda, tuavova kwa bakento bakutakana.

14 Nkento wavumina Nzambi, nkumbu andi Lidia, i nkiti anele miampumbu, mwisi mbanza Tiatila wadimba; Mfumu wazibula ntim'andi, mpasi katoma wa mavova Paulu.

15 Bu kamana botukwa ye nzo andi, wabombidila wavova: Vo lutezele vo ilekilanga Mfumu minu, lukota mu nzo ami, lusikila mumu. Yandi watukomina beni.

16 ¶ Bwakala bu tuayenda ku vuma kisambudulwanga, sielo kiankento kiakala mpeve yamfiedila kiatubwabana, yandi wabakisila mfumu zandi ndandu yayingi mu mfiedolo.

17 Yandi wanama Paulu ye beto, waboka, wavova: Bantu baba i nanga mia Nzambi Mpungu mikulusamuninanga nzil'ampulusu.

18 Wavanga bo lumbu biabingi. Kansi Paulu wafuta ntima beni, wabangumuka, wavova kwa mpeve:

Mono ikukembi mu nkumbu a Yesu Klisto mu vaika mu yandi. Lokula kina yau yavaika.

19 Mfumu zandi bu zamona, vo vuvu kiau kiabakila ndandu kiasuka, babwila Paulu ye Sila, babakoka ku zandu kwa bakuluntu;

20 bu babatuala kwa minyadi, bavova: Bantu baba i ba Yudayo bakitumunanga mbanz'eto beni,

21 basamunanga fu bitukondolo luve mu tambula ye keba, bu tu bisi Loma.

22 Ndonga mpe yabanangumukina, minyadi miabavula mvwatu miau, miakamba bazwakwa.

23 Bu bababanda mbanda zazingi, babatula mu boloko, ye basikidikisa nkengi azinkole katoma kuba-keba.

24 Yandi, bu kavewa nsikudukusu yoyo, wabatula muna ngudi aboloko, watula malu mau mu su.

25 Mu ndingu ansi Paulu ye Sila basambila, basika Nzambi mu yimbila, nkole zabadimba.

26 Ndikunu yayinene yantoto yakala nabiu, tufulu tuaboloko tuanikuka, mielo miamionsono ntumbu zibuka, tuvambu tuababonsono tuakanguka.

27 Nkengi azinkole wasikama ku nsi atulu, bu kamona mielo miaboloko mizibukidi, wavola sabala, wakana kukivonda, kadi wabanza, vo nkole zimeni tina.

28 Paulu waboka mu ndinga yayinene, wavova: Kukivangani bwambi ko; kadi beto babonsono tuena vava.

29 Yandi walomba minda, wayungusa, wakota, wazakama, wabwa va malu ma Paulu ye Sila;

30 bu kamana kubavaikisa, wavova: Zimfumu, nki mfwiti vanga mpasi yavuluswa?

31 Bavova: Leka minu mu Mfumu Yesu, ngeye si wavuluswa ye nzo aku.

32 Bavova mambu ma Mfumu kwa yandi ye kwa babonsono bakala mu nzo andi.

33 Yina ntangu mu fuku wababonga, wabasukula vababufulwa; yandi ntumbu botukwa yandi kibeni ye bayandi babonsono.

34 Yandi wabatombula ku nzo andi, wabakubikila madia, wayangalala ye nzo andi yamvimba, bu balekele minu mu Nzambi.

35 ¶ Bu kwakia, minyadi miafidisa makesa mu vova: Yambula bantu bobo.

36 Nkengi azinkole wakamba mambu momo kwa Paulu: Minyadi mifidisi ntumwa, mpasi luayambulwa. I kuma luvaika, luenda mu yenge.

37 Paulu wavova kwa bau: Batubendi va yuti nate ye nkanda wabunukini, kansi ka tufiongonono ye fundusu ko, mpeleko tu bisi Loma; batutudidi mu boloko, bwabu bazolele kutuvaikisa mu nsweki. Ve, ka bwa ko; kansi bau kibeni biza kutuvaikisa.

38 Makesa makamba mambu momo kwa minyadi. Bakala wonga, bu bawa, vo bau i bisi Loma.

39 Bayiza ye bababombidila; bu bamana kubavaikisa, babalomba bakatuka mu mbanza.

40 Bavaika mu boloko, bakota kwa Lidia; bu bamona zimpangi, babalubula, bakatuka.

17 Bau bavioka mu Amfipoli ye mu Apolonia baluaka ku Tesalonika kwakala nzo alukutukunu yaba Yudayo.

2 Paulu wakota kwa bau, bonso bwakala fu kiandi, wabamokisa mu masonukwa mu lumbu bitatu bialu-
mingu,

3 wabangula, wasonga, vo Klisto fwiti lungwa ye fuluka mu bafwa, ye vo Yesu uikulusamuninanga i Klisto.

4 Bankaka mu bau balekukuswa minu, babundana ye Paulu ye Sila ye kabu diadinene diabisi Elene bavumina Nzambi ye bakento babingi baluzitu.

5 Ba Yudayo bazala kwa kimpala, bayonzika mu zinzila bankwa bolo ye kimfunia, bakutakana, babwisa nkindu mu mbanza, batelama va nzo a Yasoni, batonta kubavaikisa kwa bantu.

6 Bu balembwa kubasolula, bakoka Yasoni ye mpangi

zankaka kwa nyadi miambanza, baboka: Bakitumunanga ntoto wamvimba wena bantu bayizidi vava mpe;

7 Yasoni wabatambudi, baba babonsoo bavunzanga ntumu za Kaisali, bavovanga, vo wankaka i ntinu, i Yesu.

8 Bavinzula ndonga ye nyadi miambanza miawa momo.

9 Bu bakitambudila nsimbi kwa Yasoni ye bankaka, babayambula.

10 ¶ Zimpangi ntumbu fidisa Paulu ye Sila mu fuku kuna Belea; bu baluaka kuna, bayenda ku nzo yalukutukunu yaba Yudayo.

11 Bau balutila bisi Tesalonika mu mbote, batambula mambu mu ntima miakubama, bafiongunina masonukwa lumbu ka lumbu mu zaya, vo menina bobo.

12 I kuma babingi mu bau baleka minu, bakento bakisi Elene baluzitu ye babakala mpe babingi.

13 Ba Yudayo bakisi Tesalonika bu bawa, vo mambu na Nzambi masamunwa kwa Paulu mu Belea mpe, jayiza kuna, bakitumuna ye bavinzula makabu.

14 Buna zimpangi ntumbu fidisa Paulu, mpasi kenda nate ye ku mbu; kansi bayuvula Sila ye Timoteo basikila momo.

15 Bafila Paulu, bantuala nate ye ku Atene; bu bakitambudila nsikudukusu kwa Sila ye Timoteo, vo basavula kwiza kwa yandi, bakatuka.

16 ¶ Paulu bu kabavingila mu Atene, wafuta ntima, bu kamona, vo mbanza yazala kwa biteki.

17 I kuma wamoka ye ba Yudayo ye bavuminanga Nzambi mu nzo yalukutukunu ye bakaŵwana va zandu lumbu ka lumbu.

18 Kansi minyindudi miaki-Epikuli ye miaki-Stoika miambindisa mpaka, bankaka bavova: Nkwa mayoluka ndieu, nki kazolele kamba? Kansi bankaka vo: Keti yandi i nsamuni anzambi zanzenza; kadi wasamuna nsamu wambote mu Yesu ye mu mfulukulu.

19 Bansimba, bantombula ku Aleopango, bavova: Kani tulenda zaya longi diodio diampa diuvovang'e?

20 Kadi manzenza ukotisanga mu matu meto. I kuma tuzolele zaya, bonso bumazolele kadila.

21 Kansi bisi Atene babonsono ye banzenza bakala vana, basadila ntangu au mu kamba vo wa nsamu mia-mona kaka.

22 ¶ Paulu watelama va kati dia Aleopango, wavova: Lu bisi Atene, mbweni kwami mu mamonsono, bonso bululutidi vema mu sambila zinzambi,

23 kadi bu mpiokele ye mbweni binlongo bieno, nsolole salu diasonama: Kwa Nzambi yi ka yizayakani. I kuma una ulusambilanga, bu lulembolo kunzaya, i yandi ikulusamunina.

24 Nzambi wavanga nza ye biabionsono biena mu yau, yandi i Mfumu azulu ye ntoto, kakundanga mu binlongo biavangwa mu moko ko;

25 kasadulwanga mpe mu moko mabantu ko, bonso vo wena nsatu alekwa, kadi yandi kibeni uvananga moyo ye mwela ye biabionsono kwa babonsono.

26 Yandi wavanga makanda mamonsono mabantu mu se dimosi, mpasi bakunda va luse lualonsono luantoto, bu kakitungunina nsungi zazengwa ye nzaku zakundu biau,

27 mpasi batomba Nzambi, kani vo bambaka mu fimfita ye kunsolula; mpeleko kena nseke ko kwa muntu muntu buna tuena.

28 Kadi mu yandi tuena moyo, tukibanga, tuena nkadulu, bonso bwakamba nsoki mieno miankaka miankunga: Kadi beto tu butu biandi.

29 I kuma bu tuena butu bia Nzambi, ka tufwiti banza ko, vo kinzambi kifwanane ye wola vo palata vo matadi, biavalwa mu kinkete vo mu nsokolo amuntu.

30 I diau Nzambi bu kameni vibidila ntangu zakondwa kwanzailu, bwabu ukambanga bantu, vo babonsono mwamonsono bafwiti vilula diela,

31 bu katula lumbu kikakana fundisa ntoto wena bantu mu lunungu mu muntu ukatunguna mu diambu diodio, ye wasila minu kwa babonsono, bu kamfulukisa mu bafwa.

32 Bu bawa mu mfulukulu abafwa, bankaka baseva, bankaka bavova: Si tuavutuka kuwila mu momo.

33 Buna Paulu wakatuka mu bau.

34 Babakala bankaka babundana yandi, baleka minu, mu bau mwakala mpe Dionisio, nkwa Aleopango ye nkento, nkumbu andi Damali, ye bankaka ye bau.

18 Landila momo Paulu wasisa Atene, waluaka ku Kolinto.

2 Wabwana Nyudayo, nkumbu andi Akila, mwisi Ponto, watukidi ku Italia ye nkazi andi Pliskila mu diambu dia Klaudio watuma, vo ba Yudayo babonso bakatuka mu Loma. Buna Paulu wayenda kwa bau..

3 Bu kakala salu kimosi ye bau, wasikila yau; basalana, kadi salu kiau i mu vanga nzo zangoto.

4 Yandi wamoka mu nzo yalukutukunu lumingu ka lumingu, walekikisa ba Yudayo ye bisi Elene minu.

5 ¶ Sila ye Timoteo bu batuka mu Makedonia, Paulu watatamana mu longa ye longa, watoma ta kimbangi kwa ba Yudayo, vo Yesu i Klisto.

6 Bu babangisa ye batiaka, wakubula mvwatu miandi, wavova kwa bau: Menga meno miza va ntu mieno! Mpedele mu diodio. Tuka bwabu ikwenda kwa bapaïen.

7 Yandi wakatuka vana, wakota mu nzo amuntu, nkumbu andi Titio Yustu, wavumina Nzambi, nzo andi yafinama ye nzo yalukutukunu.

8 Kansi Klispo, i nkuluntu anzo yalukutukunu, walekila Mfumu minu ye nzo andi yamvimba. Babingi mu bisi Kolinto bawa baleka minu, babotukwa.

9 ¶ Mfumu wavova kwa Paulu mu fuku mu monameso: Kukalani wonga ko, kansi vova, kudingamani ko;

10 kadi mono ngiena yaku, muntu kana kubwila mu kukwamisa ko, kadi mbeki bantu babingi mu mbanza yayi.

11 Yandi wavwanda muna mvu mosi ye ngonda

sambanu, walonganga mambu ma Nzambi va kati ye bau.

12 ¶ Ngalio bu kakala nyadi mu Akaya, ba Yudayo batelamana Paulu mu kintuadi, bantuala ku kiandu kiamfundisi,

13 bavova : Ndieu ulebanga bantu mu sambila Nzambi, bukanukunu mu nsiku.

14 Paulu bu kakana bandula nwa andi, Ngalio wavova kwa ba Yudayo : Lu ba Yudayo, vo i nkanu vo diambu diakimfunia, nga mfwiti kuluvibidila ;

15 kansi vo i biuvu mu mambu ye mu zinkumbu ye mu nsiku mieno, lutala dio beno kibeni, kadi mu lekwa biobio kizolele kala mfundisi ko.

16 Yandi wabakuba mu kiandu kiamfundisi.

17 Babonso babwila Sostene, i nkuluntu anzo yalukutukunu, bambanda va ntadisi akiandu kiamfundisi, kansi Ngalio kakadila dio mayindu ko.

18 ¶ Paulu bu kamana zingila kuna lumbu biabingi diaka, wasisila zimpangi mbote, wasabuka kuna Silia ; ye Pliskila ye Akila, bu kakitebisila nsuki zantu andi mu Kenkelea, kadi nsilulu yakala yandi.

19 Baluaka ku Efeso, yandi wabasisa kuna. Yandi kibeni wakota mu nzo yalukutukunu, wamoka ye ba Yudayo.

20 Bu banlomba kasikila yau ntangu yayingi, kata-mbudila ko,

21 kansi bu kabasisila mbote wavova : Mono si yavutuka kwa beno, vo Nzambi zolele, buna wayenda sabuki ku Efeso.

22 Bu kakulumuka ku Kaisalia, wabaluka, wakamba mbote kwa dibundu, wakulumuka ku Antiokia.

23 Bu kamana zingila kuna, wakatuka, wavioka nsi a Ngalatia ye Filingia, bonso buzilandane, wasiamisa nlonguki miamionsono.

24 ¶ Ku Efeso kwaluaka Nyudayo, nkumbu andi Apolo, mwisi Alesandia, i muntu waludedede, wakamba masonukwa mu lulendo.

25 Yandi wakilongulwa nzil'a Mfumu, wavema mu mpeve, wavova, walonga nadede monso mena mu Yesu, mpeleko wazaya mbotokolo a Yoane kaka.

26 Yandi wabadika kala kibakala mu nzo yalukutukunu. Kansi Pliskila ye Akila bu bawa yandi bambonga baluta kumbangudila nzil'a Nzambi nadede.

27 Bu kazola vioka ku Akaya, zimpangi zasonika ye zaleba minlonguki mu kuntambula. Bu kaluaka kuna, mu nlemvo ukavewa wasadisa beni baleka minu;

28 kadi mu ngolo yandi watoma tungulula ba Yudayo va yuti, wasonga mu masonukwa, vo Yesu i Klisto.

19 Bwakala Apolo bu kakala mu Kolinto, Paulu waluaka ku Efeso, bu kakiviokila ndambu ansi yena ku ntandu, wabwana nlonguki miankaka,

2 wavova kwa bau: Lutambudi Mpeve yanlongo, bu luakilekila minu e? Bau kwa yandi vo: Ve, ka tuawilu nkutu ko, vo Mpeve yanlongo yena.

3 Wavova: Mu nki ambotokolo luabotukulwa? Bavova: Mu mbotokolo a Yoane.

4 Paulu wavova: Yoane wabotika mu mbotokolo yampilulu adielu, wavova kwa bantu, vo bafwiti leka minu mu ndiena ukwiza ku nim'andi, i Yesu kwandi.

5 Bu bawa momo, babotukwa mu nkumbu a Mfumu Yesu.

6 Paulu bu kabatula moko, Mpeve yanlongo yayiza va bau, bavova mu tudimi, babikula.

7 Buna bena bakala kani vo kumi ye babakala bole.

8 ¶ Yandi wakota mu nzo yalukutukunu, walonga mu kibakala ngondo zitatu, wabamokisa, wabalekikisa minu mu mambu makimfumu kia Nzambi.

9 Bankaka bu bakala mbalu ye balembwa leka minu, bavova mambi mu nzila yoyo kwa kabu, buna wabasisa, wawangula minlonguki, wamoka ye bau lumbu ka lumbu mu skulu kia Tilano.

10 Bobo bwakadila mvu miole, i kuma babonsono

bakunda mu Asia ye ba Yudayo ye bisi Elene bawa mambu ma Mfumu.

11 ¶ Nzambi wavanga tulendo tuatuingi mu moko ma Paulu;

12 malenswa makiufuta ye minlele miakatulwa mu nitu andi, miatulwa va zimbevo, mayela makatuka mu bau, mpeve zambi zavaika.

13 Bantumbudi miankaka miampeve zambi, i ba Yudayo bazenzila, batonta bika nkumbu a Mfumu Yesu mu bau bakala mpeve zambi, bavova: Ikuludila ndefi mu Yesu, ndiena usamunwanga kwa Paulu.

14 Bana nsambodia bababakala ba Skeva, Nyudayo, i ngudi anganga, bavanga bobo.

15 Mpeve yambi yavutula, yavova kwa bau: Nzeyi Yesu, nzeyi Paulu, kansi beno lu banani?

16 Muntu wakala mpeve yambi wababwila, wavingisa bole mu bau ku nsi, wabasila ngolo beni, batina, bavaika kondwa nlele mu nzo yina ye baluala.

17 Diodio diazayakana kwa babonsono bakunda mu Efeso ye ba Yudayo ye bisi Elene, wonga wabwila babonsono, nkumbu a Mfumu Yesu yakembuswa;

18 babingi mu bau baleka minu bayiza tambudila, bakamba mavanga mau.

19 Babingi mu bau bavanganga bimpangula bayonzika minkanda, bayoka mio va ntadisi ababonsono; batanga ntaiu yimiafwa, i makumatanu mamafunda mavanza biapalata.

20 I buna mu lulendo mambu ma Mfumu manieka, makala ngolo.

21 ¶ Momo bu mameni, Paulu wakana mu mpeve andi mu kwenda ku Yelusalemi vioka mu Makedonia ye Akaya, wavova: Bu mbeni luaka kuna, mfwiti mona Loma mpe.

22 Bu kafidisa bole mu nsadisi miandi, Timoteo ye Elasto, kuna Makedonia, yandi kibeni wasala fintangu mu Asia.

23 ¶ Mu yina ntangu nkindu yayingi yabwa mu diambu dianzila ya Mfumu.

24 Kadi muntu, nkumbu andi Demetilio, i mfudi apalata, wavanga bifwani biakinlongo kia Diana mu palata, wabakisa zinkete ndandu yayingi.

25 Yandi wabakutikisa ye bisadi bisalanga biampila yoyo, wavova: Lu babakala, beno luzeyi, vo tuena kimvwama kieto mu salu kiokio.

26 lumweni ye luwilu, vo Paulu, ndiena walebele ye vidingisi ndonga yayingi, ka mu Efeso kaka ko, kansi fisidi nga mu Asia diadionsono, uvovanga, vo bina bivangwanga mu moko ka i zinzambi ko.

27 Nsisi yena, vo ka salu kieto kiaki kaka ko kiavwezwa, kansi kinlongo kia Diana mpe, nzambi yankento yayinene, si kiabanzulwa vo ka lekwa ko, nzitusu andi si wafuba mpe, i yandi usambulwanga kwa Asia diadionsono ye ntoto wawonso wena bantu.

28 Bu bawa momo, bazala kwa nganzi, baboka, bavova; Nzambi yayinene i Diana diabisi Efeso!

29 Mbanza yazala kwa nkindu, balundumuka va kimosi kuna vuma kisongwanga bimpa, bu bakibakila Ngayo ye Alistalako, i bisi Makedonia, nkangadi mia Paulu.

30 Paulu bu kazola kota kwa bantu, kayambudulwa bo kwa minlonguki ko.

31 Bakuluntu bankaka mpe ba Asia, i bakundi bandi, bafidisa nsamu mu kumbombidila kalembwa kota mu vuma kisongwanga bimpa.

32 Buna baboka, umosi dimosi, wankaka diankaka; kadi kabu diabwa nkindu, babingi balembwa zaya bila kibakutakanana.

33 Bankaka mu kabu balongisila Alesandelo, ba Yudayo bu bamvitisa ku ntu; Alesandelo walabikisa mu koko vo wazola vova kwa bantu mpova yantabidila.

34 Bu bavisa, vo yandi i Nyudayo, babadika boka babonso mu ndinga yimosi, baboka kani lokula biole; Nzambi yayinene i Diana diabisi Efeso!

35 Nsoniki ambanza bu kamana sima ndonga, wavova: Lu bisi Efeso, kadi nani mu bantu lembolo zaya, vo

mbanz' a Efeso i nkebi akinlongo kia Diana diadinene ye teki kiasotuka mu zulu?

36 I diau momo bu ka malendi banguswa ko, lufwiti kala napi ye lembwa vanga bwanzaki.

37 Kadi lutuedi babakala baba vava balembolo tana kinlongo vo tiaka nzambi eto.

38 I kuma vo Demetilio ye nkete zena yandi bavwidi muntu diambu, buna keti tukutukunu tuazingula mambu tuena, ye bakuluntu bena. **Bika bafundasana.**

39 Kansi vo lutombele diambu mu mambu mankaka, buna mazengwanga mu lukutukunu luaminsiku.

40 Kadi tuena nsisi, vo tuna fundwa mu diambu diankindu yalumbu kiaki, bu tukondolo bila kiafwana mu sa lukutukunu lualu.

41 Bu kamana vova momo, wasindika kabu.

20 Nkindu bu yasuka, Paulu watumisa minlonguki, wababombidila; bu kamana kubasisila mbote, wakatuka mu kwenda ku Makedonia.

2 Bu kavioka ndambu zozo ye walubula minlonguki mu mambu mamingi, waluaka ku Elene.

3 Kuna kakala ngonda tatu. Bu kakana sabuka ku Silia, ba Yudayo bansila kambu, buna wakubika mabanza mu vutuka ye viokila mu Makedonia.

4 Sopato, mwan'a Pilo, mwisi Belea, ye Alistalako ye Sekundo, i bisi Tesalonika, ye Ngayo, i mwisi Delebe, ye Timoteo ye Tikiko ye Tolofimo, i bisi Asia, bannama.

5 Bavita ku ntuala, batuingila mu Toloa.

6 Beto tuasabuka tuka mu Filipi, lumbu biamampa malembwa funuswa bu biamana, tualuaka mu lumbu kiantanu kwa bau mu Toloa mutuakala lumbu nsambodia.

7 ¶ Lumbu kiantete kialumingu, bu tuakutakana mu bukuna mampa, Paulu wabamokisa, wakana kubasisa lumbu kialanda; walambula mpov'andi nate ye ndingu ansi.

8 Minda miamingi miakala mu seka diantandu mutua-kutakana.

9 Va nela vavwanda toko, nkumbu andi Eutiko; wazitulwa kwa tulu tuavindu, kansi Paulu bu kalambula vova, wanungina kwa tulu, wasotuka tuka mu mbandu yantatu, wabongwa wafwa.

10 Paulu wakulumuka, wayembama va yandi, wanzi-ngila, wavova: Ka lusani mayoyila ko, kadi mwel'andi wena mu yandi.

11 Wabaluka, wabukuna mampa, wadia, wamoka yau ntangu yayingi, nate ye kwakia, buna wakatuka kuna.

12 Batuala toko divukidi, babombakana beni.

13 ¶ Kansi beto tuateka kota mu nzaza, tuasabuka ku Aso, kutufwiti tambula Paulu, kadi watuma bobo, yandi kibeni wakana kwenda mu malu.

14 Bu kabwabana ye beto mu Aso, tuantambula, tuasabuka kuna Mitilene.

15 Lumbu kialanda tuakatuka kuna, tualuaka vatalane Kio. Lumbu kialanda tuasensa ku Samo, buna kiansuka tualuaka ku Mileto.

16 Kadi Paulu wakana mu sabuka ye mu vioka Efeso, mpasi kazinguswa mu Asia ko, kadi wasavula, mu luaka kuna Yelusalemi, vo kalenda, mu lumbu kiapentekoti.

17 ¶ Tuka ku Mileto, wafidisa nsamu ku Efeso, wabokila ngudi zabantu zadibundu.

18 Bu baluaka kwa yandi, wavova kwa bau: Beno luzeyi, bonso buyakala yeno tuka lumbu kina kiantete kiyaluaka ku Asia,

19 yasadidi Mfumu mu luyinunu lualonsono, mu mansanga ye nkwamusu ziyamweswa mu kambu kiaba Yudayo;

20 bonso buyalembwa sweka diambu diena mfunu, kansi yalusamunini ye yalulongelenge va yuti ye mu zinzo,

21 yatomene ta kimbangi kwa ba Yudayo ye kwa ba Elene mu mpilulu adielwa kwa Nzambi ye mu minu mu Mfumu eto Yesu Klisto.

22 Bwabu tala, mono nkangamene mu mpeve mu

kwenda ku Yelusalemi, kizeyi monso mangina bwana kuna ko,

23 kansi diadi kaka, vo Mpeve yanlongo mu mbanza, zazonsono yitoma tanga kimbangi, vo tuvambu ye zinzungu bikumpingilanga.

24 Kibanzilanga, vo moyo ami wena ntalu kwa mono kibeni ko, vo ilenda kaka manisa ngiungusulu ami ye kisielo kiami kiyatambula kwa Mfumu Yesu, i mu toma ta kimbangi mu nsamu wambote wanlemvo wa Nzambi.

25 Bwabu tala, nzezi kwami, vo beno buna luena muyazietele mu samunina kimfumu kia Nzambi ka luvutuki mona zizi kiami ko.

26 I kuma ita kimbangi kwa beno lumbu kiaki, vo mono mpedele mu nkanu amenga mababonsono,

27 kadi kiatina nkutu ko mu kulusamunina lukanu lualonsono lua Nzambi.

28 Lukitala beno kibeni ye kamba diamvimba diluatulwa minkengi kwa Mpeve yanlongo mu kala mvungi miabundu dia Mfumu dikakikudila mu mandi menga.

29 Mono nzezi, vo bu mbeni katuka, bamevwa bansisi si bakota kwa beno, ka bana kuta kamba ko,

30 mu beno kibeni si mwatelama babakala bavovanga mambu manzimbukusu, mpasi batunta minlonguki mu kubalanda.

31 I diau lukaya meso, lubambuka moyo, vo mono mu mvu ntatu fuku ye mwini kialembolo ko mu kululubula muntu muntu mu mansanga.

32 Bwabu ikuluyekula kwa Nzambi ye kwa mambu mandi manlemvo; yandi lenda kulutunga ye kuluvana difwa va kimosi ye babonsono babiekwa.

33 Mono kiazinini moyo mu palata vo wola vo mi-mvwatu biamuntu ko.

34 Beno kibeni luzeyi, vo moko mama masadidi mu nsatu zami ye zabau bakala yami.

35 Mu mamonsono yalusongele, vo mu sala bobo tufwiti sadisa bena lebakana ye bambuka moyo mu mambu

mu Mfumu Yesu, makavova yandi kibeni: Mayangi mamingi mena mu vana, kansi mafuma mu tambula.

36 Bu kamana vova momo, wafukama, wasambila ye bau babonso.

37 Babonso badila beni, bazingila va laka dia Paulu, bamfibuzula,

38 baluta kala kiadi mu diambu dina dikavova, vo ka bavutuki mona zizi kiandi ko. Bamfila ku nzaza.

21 Bu tuavambana ye bau, tuakota mu nzaza, tuayenda sungama ku Ko, lumbu kialanda ku Lodo, tuka kuna ku Patala.

2 Bu tuabwana nzaza yavioka kuna Fenike, tuakota yo, tuayenda.

3 Bu tuamana Kipelo, tuasisa dio va koko kwalumoso, tuasabuka kuna Silia, tuasensa ku Tilo, kadi kuna kufwiti tombulwa bizitu biakala mu nzaza.

4 Bu tuasolula minlonguki, tuasikila kuna lumbu nsambodia; bau bavova kwa Paulu mu Mpeve, vo kafwiti baluka ku Yelusalemi ko.

5 Kansi bu tuamanisa lumbu biobio, tuakatuka kuna, tuayenda nzil'eto, buna babonso batufila ye bakazi ye bana nate ye ku mbazi ambanza. Bu tuamana fukama ye sambila va simu,

6 tuavanasana mbote, tuakota mu nzaza, kansi bau bavutuka kwa bayau.

7 ¶ Bu tuamana sabuka ku Tilo, tualuaka ku Tolemai, tuakamba mbote kwa zimpangi, tuakala yau lumbu kimosi.

8 Lumbu kialanda tuakatuka kuna, tualuaka ku Kaisalia, tuakota mu nzo a Filipo, i nsamuni, umosi mu bansambodia, tuakala yandi.

9 Ndieu wakala bana baia babakento, i bandumba, babikulanga.

10 Bu tuakala kuna lumbu biabingi, mbikudi watuka mu Yuda, nkumbu andi Angabu.

11 Wayiza kwa beto, wabonga nsing'a Paulu, wakika-

nga moko ye malu, wavova: Mpeve yanlongo yivovele ebuni: Muntu vwidi nsinga wau, ba Yudayo si bakunkanga bonso ebuni mu Yelusalemi ye kunyekula mu moko mabapaïen.

12 Bu tuawa momo, beto ye bakala vana tuambombidila kalembwa baluka ku Yelusalemi.

13 Buna Paulu wavutula, wavova: Nki luvengi, bu lueti dila ye kosa ntim'ami? Kadi mono nkubamene ka mu kangwa kaka ko, kansi mu fwa mpe mu Yelusalemi mu diambu diankumbu a Mfumu Yesu.

14 Bu kalembwa lebakana, tuanyambula, tuavova: Bika luzolo lua Mfumu luakalakana.

15 ¶ Lumbu bina bu biavioka, tuakubama, tuabaluka ku Yelusalemi.

16 Kansi nlonguki miankaka miayenda yeto tuka mu Kaisalia, batunata kwa nlonguki wantama nkumbu andi Nasoni, mwisi Kipelo, i kwa yandi tuakana leka.

17 ¶ Bu tualuaka ku Yelusalemi, mpangi zatutambula mu kiese.

18 Lumbu kialanda Paulu wakota yeto kwa Yakobi, kuna kwayiza ngudi zabantu zazonsono.

19 Bu kamana kubakamba mbote, wabakamba mu ndandani mamonsono mavanga Nzambi mu bapaïen mu kisielo kiandi.

20 Bu bawa mo, bakembila Nzambi, bavova kwa yandi: Mpangi, ngeye mweni vo makumi mamingi mamafunda maba Yudayo balekanga minu, babonsono i mvemi miansiku.

21 Bakambwa, vo ngeye ulonganga ba Yudayo babonsono bena mu bapaïen vo bafwiti sotuka mu Mose, uvovanga, vo ka bazengi bana bau ko vo diata bonso bwena bifu.

22 Buna bwe si bwakadila? Mu kedika kabu si diakutakana; kadi si bawa, vo ngeye wizidi.

23 I diau navangi, bonso butukukamba. Tuena bantu baia basidi nsilulu.

24 Ubabonga, ukivedisa ye bau, ubafutila, mpasi

bateba nsuki. Babonsono si bazaya, vo mama mabawilu mu ngeye i maluvunu kwandi, kansi vo ngeye kibeni udiatanga nadede bonso bwena nsiku.

25 Mu diambu diabapaïen balekanga minu tuasonika, matuazenga vo bafwiti tina biayokulwa biteki ye menga ye bina biafikutwa ye kinsuza.

26 Buna Paulu wabonga babakala bobo, ye lumbu kialanda bu kakivedisa ye bau, wakota mu kinlongo, wakamba lumbu bina manina mpedoso au, nkailu bu ufwiti natwa mu muntu muntu buna bena.

27 ¶ Lumbu nsambodia bu biakala mu lunga, ba Yudayo batuka mu Asia, bammona mu kinlongo, bawisa ndonga yayonsono nkindu, bansa moko,

28 baboka: Lu babakala ba Isaeli, lusadisa! Ndieu i muntu ulonganga mwamonsono mena kitantu kwa bantu ye mu nsiku ye mu vuma kiaki, wakotese mpe bisi Elene mu kinlongo wasumuni vuma kiaki kianlongo.

29 Kadi bateka mona Tolofimo, i mwisi Efeso, wakangala yandi mu mbanza, babanza, vo Paulu wankotisa mu kinlongo.

30 Mbanza yamvimba yeka viongoloviongolo, bantu balundumuka va kimosi, babaka Paulu, bankoka ku mbazi akinlongo, mielo ntumbu zibukwa.

31 Bu batomba mu kumvonda, nsamu wawakana kwa ngudi ankuluntu abinwani, vo Yelusalemi diamvimba dibwidi nkindu.

32 Yandi ntumbu bonga binwani ye bakuluntu, wasavula kubakika, bu bamona ngudi ankuluntu ye binwani, balembwa mu bufa Paulu.

33 Buna ngudi ankuluntu wafinama, wambaka, wakamba kakangwa mu tuvambu tole, wayuvula vo i nani ye nki kavengi?

34 Mu ndonga baboka mosi ebu, wankaka bwankaka; bu kalembana zaya diambu diaziku mu diambu diamazu, buna wakamba katualwa ku tua kiabinwani.

35 Bu kayiza ku kikada, wafwiti natwa kaka kwa binwani mu diambu diangolo zandonga.

36 kadi kabu dianama, diaboka: Unkatula.

37 ¶ Paulu bu bakana kunkotisa mu tua kiabinwani, wavova kwa ngudi ankuluntu: Ngiena luve mu vova diambu kwa ngeyi e. Yandi wavova: Zeyi kieleni e?

38 Kadi ngeye ku mwisi Ngipiti ko e, ndiena waki-bwisila nkindu, watuala mafunda maia mababakala, i mimvondi, ku nsi yankatu?

39 Paulu wavova: Mono i Nyudayo, yatuka ku Talaso, mwisi mbanza yayinene mu Kilikia. Kansi ikulombele, ungiambula yavova kwa bantu.

40 Bu kayambula bo, Paulu watelama va kikada, walabikisa koko kwa bantu; bu kwakala napi beni, wavova kwa bau mu ndinga yaki Ebeleo, wata:

22 Lu babakala, zimpangi ye mase, ludimba bu ikukitabila kwa beno.

2 Bu bawa, vo wavova kwa bau mu ndinga yaki Ebeleo, baluta dingalala. Yandi wavova:

3 Mono i Nyudayo, yabutuka kwami mu Talaso mu Kilikia, kansi yakudusulwa mu mbanza yayi va malu ma Ngamalieli, yalongwa mu nsunguku ansiku niamase meto yakala mvemi mu Nzambi, bonso buluenina beno babonso lumbu kiaki.

4 Yazoma nzila yayi nate ye mu vonda, yakanga, yayekula babakala ye bakento mu boloko.

5 Ngudi anganga ye lukutukunu lualonsono luangudi zabantu i mhangi zami; yatambula kwa bau nkanda kwa zimpangi mu Damasko, kuyayenda mu diambu dianata bakala kuna mpe bakangama ku Yelusalemi, mpasi balongwa ndongi.

6 ¶ Bwakala bu yayenda yendi ye finangana ye Damasko, mu ntangu ambata kia kwangolo kwatuka mu zulu ntumbu kuntentina kinzungidila,

7 mono yabwa va nsi, yawa ndinga yavova kwa mono: Sauli, Sauli, mu nkiana unzomene?

8 Mono yavutula: Mfumu, u nani kwaku? Wavova kwa mono: Mono i Yesu, mwisi Nazaleti, uuzomanga.

9 Bayami bamona kia, kansi ka bawa nding'andiena wavova kwa mono ko.

10 Mono yavova: Mfumu, nki si yavanga? Mfumu wavova kwa mono: Telama wenda ku Damasko, kuna si wakambwa mamonsono maufwiti vanga.

11 Bu yalembana mona mu diambu diantentin'akia koko, bakala yami bansimba mu koko, ye bobo yayendila ku Damasko.

12 Anania, i bakala diavumina Nzambi bonso bwenina nsiku, wakala mbikulu yabiza kwa ba Yudayo babonsono bakunda kuna.

13 yandi wayiza kwa mono watelama va lueka luami, wavova kwa mono: Sauli, mpangi. namoni kwaku. Mu yina ntangu yazibuka meso, yantala.

14 Kansi yandi wavova: Nzambi amase meto wateka kusola mu zaya luzolo luandi ye mu mona Nkwa lunungu ye mu wa ndinga mu nw'andi.

15 kadi ngeye si wakunkadila mbangi kwa bantu babonsono mu momo mawamweni ye mawawilu.

16 Bwabu, mu nkiama zingidi? Telama wabotukwa ye sukulwa mu masumu maku ye bombidila nkumbu andi.

17 Kansi bwakala bu yavutuka ku Yelusalemi ye yasambila mu kinlongo. yanatuka mu mpeve.

18 yamona Mfumu wavova kwa mono: Savula, katuka nswalu mwamu Yelusalemi; kadi ka bana tambula kimbangi kiaku mu mono ko.

19 Mono yavova: Mfumu, bau kibeni bazeyi, vo mono yatula bakulekila minu mu boloko ye yababufa beni mu nzo zatukutukunu,

20 ye vo mono yatelama vana, bu batengula menga ma Stefano, i mbangi aku, yatambudila bo, yakenga mvwatu miabau bamvonda.

21 Yandi wavova kwa mono: Wenda; kadi si yaku-fidisa ntama beni kwa bapaïen.

22 ¶ Bandimba nate ye diambu diodio. Buna basasula ndinga, bavova: Katula wampila yoyo mu ntoto! Kadi ka bufwanane ko kakala moyo.

23 Bu baboka ye vula yunga biau ye tuba fundu-fundu, ku zulu,

24 buna ngudi ankuluntu abinwani wakamba kanatwa ku tua kiabinwani ye yuvuzulwa mu nzwakulu, mpasi kazaya bila kibabokilanga bobo mu yandi.

25 Bu banlambidika mu zwaka, Paulu wavova kwa nkuluntu watelama vana: Luvono luvu mu zwaka mwisi Loma, bu kalembolo funduswa?

26 Nkuluntu bu kawa momo, wayenda kwa ngudi ankuluntu, wakamba mo, wavova: Nki ukeni vanga? Kadi muntu wowo i mwisi Loma.

27 Ngudi ankuluntu wayenda vova kwa yandi: Unkamba, ngeye u mwisi Loma? Yandi wavova: Inga.

28 Ngudi ankuluntu wavutula: Mono yakibakila kisi Loma mu vanza biabingi. Paulu wavova: Kansi mono yabutukila kio.

29 Buna bakutwa kumfiongunina ntumbu katuka mu yandi: kansi ngudi ankuluntu watina mpe bu kazaya, vo yandi ukakanga i mwisi Loma.

30 ¶ Lumbu kialanda bu kazola zaya ziku kiabila kikafundulwa kwa ba Yudayo, wankutula, wakamba bangudi zanganga ye bamayala babonsono bakutakana; wakulumuna Paulu, wantula va ntadisi au.

23 Paulu wasungamana bamayala, wavova: Lu babakala ye zimpangi, mono ntomene sala salu kiami kwa Nzambi mu kansansa kiakionsono kiabiza nate ye bwabu.

2 Kansi Anania, i ngudi anganga, wakamba batelama va lueka luandi mu kumbanda va nwa.

3 Buna Paulu wavova kwa yandi: Nzambi keni kubanda, u baka kiavembulwa; ngeye wendi mu kumfundisa bwenina nsiku ye tumini bukondolo mu nsiku vo yabandwa.

4 Batelama va lueka bavova: Fingidi ngudi angang' a Nzambi e?

5 Paulu wavova: Zimpangi, kizeyi kwami ko, vo

yandi i ngudi anganga; kadi diasonama: Kuvovani diambi mu nkuluntu abantu baku ko.

6 Paulu bu kazaya, vo ndambu yankaka i basaduki, ye ndambu yankaka i bafalisi, waboka va bamayala: Lu zimpangi! Mono i mfalisi, i mwan'abafalisi. Mu diambu diavuvu ye mfulukulu abafwa mono mfundusu.

7 Bu kavova momo, mpaka zabwa mu bafalisi ye basaduki, kabu diakabana.

8 Kadi basaduki bavovanga, vo ka mwena mfulukulu ko ye ka zimbasi vo mpeve ko, kansi bafalisi batambu-dilanga mu mamole.

9 Mbokolo yayingi yakala, bankaka mu minsoniki miakabu diabafalisi batelama, babinda mpaka, bavova: Ka tusolole diambi mu muntu wau ko. Kansi bwe vo mpeve vo mbasi yavova kwa yandi?

10 Kansi nkindu yayingi yakala, ngudi ankuluntu abinwani watina, vo bana yanzuna Paulu mu bibuku, wakamba binwani biza kulumuki ye kunziona mu bau ye kuntuala ku tua kiabinwani.

11 ¶ Mu fuku dialanda Mfumu watelama va lueka luandi, wavova: Kala kibakala, kadi bonso buutelenge kimbangi mu mono mwamu Yelusalemi, i buna ufwiti tela kimbangi mu Loma mpe.

12 ¶ Bu kwakia, ba Yudayo bawawasana mu langidila Paulu, badia ndefi, vo kabana dia vo nwa ko, nate ye bamana kumvonda.

13 Bawawasana bobo bavioka makumaia mabantu.

14 Bayenda kwa bangudi zanganga ye ngudi zabantu, bavova: Beto tudidi ndefi, vo ka tuna bimba lekwa ko, nate ye tuamana vonda Paulu.

15 I kuma beno ye bamayala lukamba ngudi ankuluntu kankulumuna kwa beno, bonso vo lukeni mu toma yuvuzula mu mambu mandi. Kansi beto tukubamene mu kumvonda, bu kakiluakidi ko.

16 ¶ Mwan'abusi kia Paulu wawa mu kambu, wayiza, wakota mu tua, wakamba dio kwa Paulu.

17 Paulu watela nkuluntu mosi mbila, wavova: Tuala

toko diadi kwa ngudi ankuluntu; kadi wena diambu mu kunkamba.

18 I diau wambonga, wantuala kwa ngudi ankuluntu, wavova: Paulu, i nkole, untelele mbila ye ungiuvudi yatuala toko diadi kwa ngeye, kadi diambu diena yandi mu kukamba.

19 Buna ngudi ankuluntu wansimba mu koko kwandi, wayenda ku nenga, wanyuvula: Nki diodio diwena mu kunkamba?

20 Yandi wavova: Ba Yudayo bawawasene mu kuyuvula watuala Paulu kwa bamayala kiambazi, bonso vo bakana mu toma yuvuzula bwenina mu yandi.

21 Kansi kubawilani ko; kadi babakala baviokele makumaia beti kunsu kambu, badidi ndefi, vo ka bana dia vo nwa ko, nate ye bamana kumvonda; bwabu bakubamene, bavingilanga nsilulu aku.

22 Buna ngudi ankuluntu wasindika toko, wankamba: Kukambani muntu ko, vo unzaikisi momo.

23 ¶ Yandi watela bakuluntu bole mbila, wavova: Lukubika nkama zole zabinwani, npasi benda ku Kaisalia ye lusambodia luantentami ye nkama zole zabankwa madinga mu lokula kiantatu mu fuku.

24 Bika batuala bulu, mpasi batentika kio Paulu ye toma kunnata nate ye kwa Feliki, i nyadi.

25 Yandi wasonika nkanda wakala mambu mama:

26 ¶ Klaudio Lisia, kwa mwene Feliki, i nyadi waunene, mbote aku.

27 Bakala diadi diabakwa kwa ba Yudayo, diakutu vondwa kwa bau, bu yaluaka ye binwani ye yankatula, bu yakizayila, vo yandi i mwisi Loma.

28 Bu yazola zaya bila kibamfundila, yantuasa kwa bamayala bau.

29 Buna yamona vo wafundwa mu biuvu biansiku miau, kansi kakala mfundu ufweni mu fwa vo mu kangwa ko.

30 Bu yazaikusu, vo bakana sila bakala diodio kambu, mono imfidisi kwa ngeye, bu yakembi mimfundi mpe bavova bau kibeni va luse luaku.

31 ¶ I kuma binwani biabonga Paulu, bonso bubakambwa, bannata mu fuku kuna Antipatili.

32 Lumbu kialanda bu bayambula mintentami mienda yandi, bavutuka ku tua.

33 Babana bu baluaka ku Kaisalia, batambika nkanda kwa nyadi, batuala Paulu mpe kwa yandi.

34 Bu kamana wo tanga, wayuvula, nki ansi katukidi. Bu kazaya, vo tukidi mu Kilikia,

35 wavova: Mono si yatoma kuyuvuzula, mfundi miaku bu milueki mpe. Yandi wakamba kakebwa mu vula dia Elode.

24 Lumbu tanu bu bimeni vioka, Anania, ngudi anganga, yengudi zabantu zankaka bakulumuka ye mpovi, nkumbu andi Tetulo, bafunda Paulu kwa nyadi.

2 Bu katelwa mbila, Tetulo wabadika kumfunda, wavova:

3 Ngeye, Feliki waunene, tutambulanga yenge kiakingi mu ngeye, ye uvanganga biantomoso biambote kwa kanda diadi, i diau mu mambu mamonsoo tutondele mu muma mwamonsono.

4 Kansi mpasi kiakuzingisa diaka ko, ikulombele watuwila mafuma mu nlebami aku.

5 Tuamweni, vo bakala diodio i nkwa kubu ubwisanga nkindu mu ba Yudayo babonsoo mu ntoto wamvimba, yandi i nkuluntu aluvambunu luakisi Nazaleti,

6 watonta sumuna kinlongo; kansi tuambaka,

8 kwa yandi ngeye kibeni lenda zaya momo mamonsoo matumfundidi, bu ukumfiongunina.

9 Ba Yudayo mpe bambulumukina, bavova, vo menina bonso bobo.

10 ¶ Paulu bu kalabukuswa kwa nyadi mu vova, yandi wavutula: Bu nzeyi, vo ngeye wena mfundisi akanda diadi mvu miamingi, buna itabila bungu diami mu kibakala.

11 Ulenda zaya, vo tuka ntangu yiyabaluka ku Yelusalemi mu sambila i kumi ye lumbu biole kaka.

12 Ka bambwana mu kinlongo yavova kwa muntu ko vo tukisa ndemono abantu, evo mu nzo zatukutukunu vo mu mbanza ko;

13 ka balendi kusonga momo mabamfundidi ko.

14 Kansi mu diadi ntambudidi kwa ngeye, vo isadilanga Nzambi amase, bonso bwena nzila yoyo yibabikanga luvambunu, ilekanga minu mu momo mamonso masonama mu nsiku ye mu mimbikudi;

15 ngiena vuvu kwa Nzambi, bonso bau kibeni, vo si mwakala mfulukulu yabalunungu ye bakondolo lunungu.

16 I kuma mono isanga kimfuzi mono kibeni mu kala kansansa kiavedila kwa Nzambi ye kwa bantu ntangu zazonsono.

17 Mvu miamingi bu miavioka yayiza mu tuala nkailu miakiwuntu kwa kanda diami ye nkailu miazikwa.

18 Buna ba Yudayo bankaka batuka mu Asia bambwana yabiekwa mu kinlongo, ka mwakala kabu vo mayoyila ko.

19 Bakutu kala vava va luse luaku ye kumfunda, vo hena bungu kwa mono.

20 Evo bika bau kibeni bakamba dionso vanga diambi dibasolula kwa mono, bu yatelama va bamayala;

21 kansi mu diambu diadi kaka diyabokila, bu yatelama mu bau: Mu diambu diamfulukulu abafwa mfundusu bwabu va ntadisi eno.

22 ¶ Feliki waluta zaya mambu manzila yoyo, walunda bungu diau, wavova: Lisia, ngudi ankuluntu, bu kakulumukini, buna si yatoma yuvula mu mambu meno.

23 Yandi wasikidikisa nkuluntu mu kunkeba ye kumvongisa ye lembwa kakidila widi muntu mu bayandi mu kunsadila.

24 ¶ Lumbu kwa buna Feliki wayiza ye Dusila, i nkazi andi, i Nyudayo, watumisa Paulu, wawa yandi mu minu mu Klisto Yesu.

25 Bu kavova mu lunungu ye mu kukiyala ye mu mfundusu yina kiwza, buna Feliki wabwa wonga, wavu-

tula: Nayendi kwaku ntangu yayi; bu mbeki ntangu yafwana, si yakutedisa mbila.

26 Kadi wakala mpe vuvu, vo si kavewa bivanza kwa Paulu, i diau wantumisa ntumisa zazingi wammokisa.

27 ¶ Mvu miole bu mialunga, Feliki wavingulwa kwa Polokio Festo; Feliki bu kazola tondwa kwa ba Yudayo, wasisa Paulu mu boloko.

25 Festo bu kamana vingana kiyadi, wabaluka ku Yelusalemi, tuka mu Kaisalia, lumbu tatu bu biavioka;

2 ngudi zanganga ye bakuluntu mu ba Yudayo bafunda Paulu kwa yandi, bambombidila;

3 banlomba ngiambu, mpasi kantumisa ku Yelusalemi; bakana kunsila kambu mu nzila mu kumvonda.

4 Buna Festo wavutula, vo Paulu ukebwanga mu Kaisalia, ye vo yandi kibeni wakana vutuka kuna nswalu.

5 Yandi wavova: I kuma bena lulendo mu beno, bika bakulumuka yami mu kumfunda, vo wena nkanu.

6 ¶ Bu kamana kala yau kani vo nana vo kumi dialumbu, wakulumuka ku Kaisalia; lumbu kialanda wavwanda va kiandu kiamfundisi, watuma batuala Paulu.

7 Bu kaluaka, ba Yudayo batuka mu Yelusalemi banzungidila, bamfunda mu mambu mamingi mambi mabalembana songisa.

8 Buna Paulu wakitabidila ebu: Kiavolele nkanu ko mu nsiku miaba Yudayo vo mu kinlongo vo kwa Kaisali.

9 Kansi Festo wazola tondwa kwa ba Yudayo, wavutula kwa Paulu, wavova: Zolele kwaku baluka kuna Yelusalemi ye funduswa mu mambu momo va luse luami e?

10 Paulu wavova: Mono ntelamene va ntadisi a kiandu kiamfundusu kia Kaisali vamfwiti funduswa. Kivengi dilembolo songa kwa ba Yudayo ko, bonso buutomene zaya mpe.

11 I kuma vo mpenzi dilembolo songa vo nkanu

wamfwilu, buna kimengi mu fwa ko, kansi vo widi diambu nkutu mu mabamfundidi ka diena diakedika ko, buna muntu kalendi kunyekula kwa bau ko. Kwa Kaisali mbombedele.

12 Festo bu kakiyuvudila minluengisi miandi, wavutula: Ngeye bombedele kwa Kaisali, kwa Kaisali una kwenda.

13 ¶ Lumbu biankaka bu biavioka, ntinu Angalipa wayiza ku Kaisalia ye Benike mu kamba mbote kwa Festo.

14 Bu bakala kuna lumbu biabingi, Festo watula mambu ma Paulu kwa ntinu, wavova: Bakala diena vava diasiswa nkole kwa Feliki.

15 Bu yayiza ku Yelusalemi, ngudi zanganga ye ngudi zabantu zaba Yudayo bamfunda, balomba yankongudila nkanu.

16 Mono yavutula kwa bau, vo ka kwenani fu kiabisi Loma mu yekula muntu ko, nate ye wafundwa ukedi ye mfundi miandi zizi mu zizi ye beki ntangu mu kukitabila mu makafundulwa.

17 I diau bu bakutakana vava, kiavekika ntangu ko, kansi mu lumbu kialanda yawwanda va kiandu kiamfundusu, yakamba batuala bakala.

18 Mfundi bu miatelama, ka bamfunda diambu nkutu ko mu mayabanza,

19 kansi bavova mambu mankaka mu nsambudulu au a Nzambi ye mu Yesu wafwa, kansi Paulu wavova, vo wena moyo.

20 Bu yalembwa zaya, bonso bumfwiti fiongunina mambu mampila yoyo, yayuvula, vo zolele kwenda ku Yelusalemi ye funduswa kuna mu mambu momo.

21 Kansi Paulu bu kabombidila mu kebwa mu kongudulwa va luse luantinu waunene, buna yakamba kakebwa, nate ye ilenda kumfidisa kwa Kaisali.

22 Angalipa wavova kwa Festo: Mono kibeni mpe nzolele wa muntu wowo. Yandi vo: Mbazi si uwa.

23 ¶ I kuma lumbu kialanda Angalipa wayiza ye

Benike mu nkembo wawingi ye bakota muwilwanga va kimosi ye bangudi zankuluntu zabinwani ye ntu miambanza; buna Paulu watualwa bonso bwatuma Festo.

24 Festo wavova: Ntinu Angalipa ye lu babakala babonsono luena vava ye beto, vava lumweni ndieu wafundwa va luse luami kwa kabu diadionsono diaba Yudayo ye mu Yelusalemi ye mwamu, babokanga, vo kafweni mu kala moyo diaka ko.

25 Kansi mono yabakudi, vo kavengi diambu difweni mu fwa ko; kansi yandi kibeni bu kabombedele kwa ntinu waunene, mono nkeni mu kumfidisa.

26 Kansi kibeki diambu diaziku ko mu sonika kwa mfumu ami mu yandi; mu diodio intuedi va luse lueno ye kwa ngeye, ntinu Angalipa, mpasi bu kakongudulwa, yabaka diambu mu sonika,

27 kadi mbenzi, vo ka busongele ko mu fidisa nkole ye lembwa songa bila bikafundulwa.

26 Angalipa wavova kwa Paulu: Uveno luve mu kukivovila. Buna Paulu walambula koko kwandi, wavova mu kukitabidila:

2 ¶ Ngiena mayangi mu kukitabidila bwabu va luse luaku, u Ntinu Angalipa, mu momo mamonsono maifundulwanga kwa ba Yudayo,

3 kadi ngeye tomene zaya fu biabionsono ye biuvu biena ye ba Yudayo. I kuma ilomba, ungwa mu mvi-budulu.

4 Nkadulu ami yiyakadidi tuka kileke mu kanda diami ye mu Yelusalemi ba Yudayo babonsono bazeyi yo.

5 Kadi banzeyi tuka ntama, vo bazolele ta kimbangi, vo mono bonso mfalisi yadieti bwenina luvanguku lulutidi sungama mu nsambudulu eto a Nzambi.

6 Kansi bwabu ntelamene vava mu funduswa mu diambu diavuvu kiansilulu yasila Nzambi kwa mase meto,

7 ye kumi ye makanda meto mole masanga vuvu mu tungununwa nsilulu yoyo, basadilanga Nzambi mu ki-

mfuzi fuku ye mwini. Ntinu, mu diambu diavuvu kiokio ifundwanga kwa ba Yudayo.

8 Mu nkiama lulembana leka minu, vo Nzambi ufulukisanga bafwa?

9 Mono kibeni yabanza mpe, vo mfwiti vanga mami-
ngi makitantu kwa nkumbu a Yesu, mwisi Nazaleti;

10 yavanga mo mpe mu Yelusalemi; yatudisa babingi banlongo mu boloko, bu yabakila bo lulendo kwa ngudi zanganga, ye bu bavondwa, yatambudila bo.

11 Mono yabalonga ndongi ntangu zazingi mu nzo zatukutukunu zazonsono, yabakomina mu tiaka, bu yabalaukila beni, yabazoma nate ye mu mbanza zanze-
nza.

12 Bu yayenda ku Damasko ye lulendo ye luve biabangudi zanganga,

13 buna, u Ntinu, bu yakala mu nzila va ntangu ambata, yamona kia kutukidi mu zulu, kulutidi ntentin'a-
ntangu, kwankienzula kinzungidila ye bayenda yami.

14 Beto babonso tuabwa va ntoto, yawa ndinga yavova kwa mono mu ki Ebeleo: Sauli, Sauli, mu nkiama unzomene? Diampasi kwa ngeye mu ta kisi mu zi-
nsongi.

15 Mono yavova: Mfumu, u nani kwaku? Kansi Mfumu wavova: Mono i Yesu uuzomanga.

16 Nanguka watelama mu malu maku; kadi mu diambu diadi mbonekene kwa ngeye, mu kuvanga sielo ye mhangi mu momo mawamweni ye mu momo mangina monikina kwa ngeye.

17 Si yakutanina mu bantu baku ye mu bapaïen, i kwa bau ikufidisa

18 mu zibula meso mau, mpasi bafila tombe nima ye tadisa ku kia, ye fila lendo kia Satana nima ye tadisa kwa Nzambi, mpasi batambula ngiambudulu amasumu mu minu mu mono ye difwa va kimosi ye babiekwa.

19 I diau, u Ntinu Angalipa, kiakolama kwa mona-
meso makizulu ko,

20 kansi yateka samuna kwa bakala mu Damasko ye

mboki mu Yelusalemi ye nsi yamvimba ya Yuda ye kwa bapaïen, vo bafwiti vilula diela ye bangumuka kwa Nzambi ye vanga mafweni mu mpilulu adielä.

21 Mu diambu diodio ba Yudayo bambaka, bu yakala mu kinlongo, batonta kumponda.

22 Yatambula lusadusu lutukidi kwa Nzambi, mu diodio nate ye lumbu kiaki itatamananga mu ta ki-mbangi kwa babake ye babanene, kivovanga diankaka ko, kansi momo makamba mimbikudi ye Mose, vo si makalakana,

23 vo Klisto wakana lungwa kwama ye vo yandi, i wantete mu fuluka mu bafwa, wakana samuna kia ye kwa bantu beto ye kwa bapaïen.

24 ¶ Bu kavova momo mu kukitabidila, Festo wavova mu ndinga yayinene; Paulu, ngeye laukidi; zayu kiaku kiakingi kikulaukisi.

25 Paulu vo: Kilaukidi ko, Festo waunene, kansi irovanga mambu makedika ye manduenga.

26 Kadi ntinu uivovilanga mu kibakala, zeyi momo; kadi mpisidi kwami, vo widi diambu nkutu mu momo ka diaswama kwa yandi ko, kadi momo ka mavangamene va fuma ko.

27 U Ntinu Angalipa, lekele kwaku minu mu mimbikudi e? Nzeyi kwami, vo lekele minu.

28 Kansi Angalipa wavova kwa Paulu: Mu mafiuma uzolele kundeba mu kala nkwa Klisto.

29 Kansi Paulu vo: Nzodele Nzambi, vo mu mafiuma vo mu mamingi, ka ngeye kaka ko, kansi babonso bangwilu lumbu kiaki bakala bonso bungiena, kondwa kwatuvambu tuatu.

30 ¶ Ntinu ye nyadi ye Benike ye bavwanda yau batelama.

31 Bu bakatuka, bamokasana, bavova: Muntu wowo kavengi diambu difweni mu fwa vo mu kangwa ko.

32 Angalipa wavova kwa Festo: Muntu wowo nga lenda yambulwa, vo kabombedele kwa Kaisali ko.

27 Bu bwazengwa, vo tufwiti sabuka ku Italia, baye-kula Paulu ye zinkole zankaka kwa nkuluntu abinwani nkumbu andi Yulio, mu buka kia Kaisali.

2 Bu tuakota mu nzaza yakisi Adalamitio yakutu kwenda mu nseko ya Asia, tuakatuka mu simu, Alistalako, i mwisi Makedonia, watuka mu Tesalonika, wakala yeto.

3 Lumbu kialanda tuasensa ku Sidoni, Yulio wasonga Paulu nlembami, wanyambula kenda kwa bakundi bandi ye songwa kiwuntu.

4 Bu tuakatuka vana, tuayenda va lueka lua Kipelo vakalanga napi, kadi mpeve zatukika.

5 Bu tuasabuka mbu wena ku Kiliki ye Pamfilia, tuasensa ku Mila mu Likia.

6 ¶ Kuna nkuluntu wasolula nzaza yakisi Alesandia yeti sabuka ku Italia, watukotisa mo.

7 Bu tuayenda lumbu biabingi bukebuke, mu mpasi tualuaka lukufi ye Kinido, kutualembana sensa mu diambu diampeve, buna tuayenda va lueka luakala napi lua Klete ku Salamone.

8 Mu mpasi tuanama simu, tualuaka ku vuma kibi-kwanga Masabu mabiza, lukufi ye mbanza Lasea.

9 ¶ Ntangu yayingi bu yakiviokila ye ngiendolo mu mbu yakala nsisi, kadi lumbu biambinunu ansoki biakiviokila, Paulu walubula

10 wavova kwa bau: Lu babakala, mbweni, vo nsabukulu si yakala nsisi ye mvidusu yayingi, ka mu bizitu ye nzaza kaka ko, kansi kwa beto kibeni mpe.

11 Nkuluntu waluta leka minu mu mbindiki ye kapi-teni kiazaza ye ka mu momo mavova Paulu ko.

12 Sabu bu ka diafwana mu nsungi asivu ko, babingi baluengisa mu katuka kuna ye tonta luaka ku Feniki, sabu dia Klete diatadisa ku ntina yaweste yasude ye ku ntini yaweste yanode, mpasi bakala kuna mu nsungi asivu.

13 Mpeve yasude bu yavevumuka mu malembe, babanza, vo makani mau matungukini, batombula mbw' anzaza, bavioka lukufi ye simu dia Klete.

14 ¶ Fintama-ntama buna tembo kiangolo kiatuka va sanga kiakitumuka, kibikwanga mpeve yaeste yanode.

15 Nzaza bu yanatuswa ye yalembana kika mpeve, tuayambula tuavekuswa, tuayenduswa.

16 Bu tualuaka ku nim'afisanga fibikwanga Klauda, buna fuma fiasala, nga tualembana lalula bota kiazaza.

17 Bu batombula kio, basadila biansiamusu mu zinga nzaza; bu bakala wonga mu kakama mu Siliti, bamanuna mwela, bayambula bavekuswa.

18 Bu tualungwa beni kwa tembo, lumbu kialanda batuba bizitu mu mbu,

19 lumbu kiantatu batuba mu mau moko bisadulu biazaza.

20 Ntangu ye zimbwetete bu zalembwa monika mu lumbu biabingi ye tembo kiakingi kiakima, buna vuvu kiakionsono mu vuluswa kiakatuka.

21 ¶ Bu balembwa dia mu ntangu yayingi, Paulu watelama va kati ye bau, wavova: Lu babakala, luakutwa kungwila ye lembwa katuka mu Klete ye lembwa tukisa nzungu zazi ye mvidusu.

22 Bwabu mono iluleba luakala kibakala, kadi buna luena widi mwela nkutu ka uvidi ko kansi nzaza kaka.

23 Kadi fuku diadi mbasi a Nzambi yimvwidi yiisadilanga mpe, yitelamenenge yami,

24 yivovelenge: Paulu, kukalani wonga ko; fwiti telama kaka va luse lua Kaisali, tala, Nzambi wakuveni babonsono bakwendanga yaku.

25 I diau, lu babakala, lusiana, kadi ilekanga minu mu Nzambi, vo si bwakala bonso bukembongo kwa mono,

26 kansi va sanga kiakingandi tuakatwa kakama.

27 ¶ Fuku diakumi ye ia bu diayiza, tuanatwa yeku yeku vana mbu a Adalia, mu ndingu ansi bisadi biabanza, vo bafinangene ye simu.

28 Bu bateza mpinda, bamona vo yakala makumole mamavwata; kansi bu bayenda finseke-nseke, bateza diaka, bamona, vo mpinda yakala kumi ye mavwata matanu.

29 Bu bakala wonga, kani vo tuakakama va matadi, bakulula mbwa ziaa ku banda dianzaza, bazola vo kuna kia.

30 Bisadi bianzaza bu biatomba mu tina ye biakulula bota kianzaza mu mbu, bonso vo bakana kulula mbwa ku ntu anzaza,

31 Buna Paulu wavova kwa nkuluntu ye binwani: Vo baba ka basikila va nzaza ko, nga ka lulendi vuluswa ko.

32 Buna binwani biazenga nsinga miabota kianzaza, bayambula kiasotuka.

33 Bu bavingila kwakia, Paulu wabombidila babonsono badia, wavova: Bwabu i lumbu kiakumi ye ia kiluavingidi, luakidi mina nsoki, ka luadidi lekwa ko.

34 I diau ilubombidila mu bonga madia, kadi bobo bufweni mu mpulusu eno, kadi buna luena widi muntu nkutu kavidisi lusuki luantu andi ko.

35 Bu kavova momo wabonga dimpa, watonda kwa Nzambi va luse luababonsono, wabukuna dio, wabadika dia.

36 Babonsono babaka kibakala, babonga madia bau mpe.

37 Mu nzaza tuakala nkama zole ye lusambodia ye miela nsambanu.

38 Bu bayukuta dia, basa nzaza nayaki-yaki mu tuba mbongo mu mbu.

39 ¶ Bu kwakia ka bazaya nsi ko, kansi bamona mvaka wena simu dialendumuka; muna bakana fila nzaza, vo balenda.

40 Bakatula zimbwa, basotuna zo mu mbu, bakangula nsinga miabindikulu, batombula mwela ya ku ntu mu mpeve, basungika ku simu.

41 Kansi babwana nsongi ansi, bakumika yo nzaza: ntu anzaza wakakama vana, walembana kunkuka, kansi bandu diatabuzuka mu diambu diangolo zamayo.

42 Binwani biakana mu vonda zinkole, mpasi mosi nkutu ka ta mansaya ye tina ko.

43 Nkuluntu wazola vulusa Paulu, wabakakidila mu kani diau ye wakamba kwa bazeyi ta mansaya badumuka ye tekila ku simu,

44 ye kwa bankaka mu kwendila mu mabaya ye mu buku bianzaza. Bobo bwakala, vo babonsoo batoma luaka ku simu.

28 Bu tuavuluswa, tuazaya, vo sanga kibikwanga Melita.

2 Bisi nsi batusonga nlembami beni, bakwika tia, batutambula babonsoo mu diambu diambula yanoka ye mu diambu diakiozi.

3 Paulu bu katiama zinkuni ye watula zo va tia, buna mpidi yavaika mu diambu diambangazi, yaziatama mu koko kwandi.

4 Bisi nsi bu bamona nioka yazembalala mu koko kwandi, bavovasana: Kedika muntu wowo i mvondi, kadi Lusongo ka luanyambudi kakala moyo ko, mpeleko walalulwa mu mbu.

5 Kansi wakubula yo ku tia, kamona mpasi nkutu ko.

6 Kansi bavingila kavimba vo ntumbu bwa ye fwa. Bu bavingila ntama beni ye ka bamona buma mu yandi ko, buna babilula ye bavova, vo yandi i nzambi.

7 ¶ Lukufi ye vuma kiokio kwakala mayinza mavuwa kwa nkuluntu asanga, nkumbu andi Pubilu; yandi watutambula mu luzolo, watuvana nzo yandeka mu lumbu tatu.

8 Bwakala vo se dia Pubilu dialambalala mu bela kwayuku-yuku ye vumu vioka. Paulu wakota kwa yandi, wasambila, wantula moko, wanniakisa.

9 Diodio bu diavangama, bankaka mpe mu sanga bakala bela bayiza, baniakuswa,

10 batuzitisa beni; bu tuakatuka, banata ku nzaza bituakala nsatu.

11 ¶ Ngonda tatu bu zamana, tuakatuka kuna mu nzaza yakisi Alesandia yavingila mu sanga mu nsungi asivu, yakala dimbu kia Dioskuli.

12 Bu tuasensa ku Silakusa, tuakala kuna lumbu tatu.

13 Tuka kuna tuazunga, tualuaka ku Lengio; lumbu kialanda mpeve yasude bu yatelama tualuaka ku Puteoli mu lumbu biole.

14 Kuna tuasolula zimpangi, zatuyuvula mu kala yau lumbu nsambodia, mboki tualuaka kuna Loma.

15 Zimpangi zawa mu beto, zayiza kutukiki nate ye kuna zandu dia Apio ye Tabelene Tatu. Paulu bu kabamona, watonda kwa Nzambi, wabaka kibakala.

16 ¶ Bu tuakota mu Loma, Paulu wabaka luve mu kunda mu yandi nzo ye kinwani kiankenga.

17 ¶ Lumbu tatu buna yandi wakutikisa bakuluntu mu ba Yudayo. Bu bakutakana, wavova kwa bau: Lu zimpangi, mpeleko kiavanga diambu diambi kwa bantu vo mu fu biamase meto ko, yayekulwa nkole tuka mu Yelusalemi mu moko mabisi Loma;

18 bazola kungiambula bu bameni kunkongudila, kadi kiakala bila kiafwa ko.

19 Kansi ba Yudayo bu babangisa, yakala nkinsi mu bombidila kwa Kaisali, kansi kibeki diambu diankaka diifundila kanda diami ko.

20 I mu diodio yalutelele mbila mu kulumona ye mu vova kwa beno, kadi mu diambu diavuvu kia Isaeli nkangamene mu luvambu lualu.

21 Bavova kwa yandi: Ka tuatambudi minkanda mu ngeye mitukidi mu Yuda ko, mpangi nkutu ka yayizidi ye samuni vo vovele diambu diambi mu ngeye ko;

22 kansi tuzolele wa kwa ngeye, bonso buubanzanga; kadi tuzeyi, vo luvambunu lolo lubanguswanga mwa-monsono.

23 ¶ Bansila lumbu kiayiza babingi kwa yandi mu nzo andi; wababangudila ye toma kubatela kimbangi mu kimfumu kia Nzambi, wabalekikisa minu mu nsiku mia Mose ye mu bambikudi momo mena mu Yesu tuka mu nsuka nate ye nkokila.

24 Bankaka balekukuswa minu mu makavova, kansi bankaka ka baleka minu ko.

25 Balembana wawasana, bavambana, Paulu bu kakivovila diambu diadi dimosi: Mpeve yanlongo yatoma kamba mu Yesaya, mbikudi, kwa mase meno,

26 uvovele: Wenda kwa bantu baba ye vova: Mu wa si luawa, kansi beno ka luzayi; mu mona si luamona, kansi beno ka luvisi;

27 kadi ntima miabantu baba miameni viba, matu mau mayikidi mavukuka; meso mau bazimini mo, ka bidi vutuka mona mu meso ye wa mu matu ye zaya mu ntima ye vilula diela, mpasi yabaniakisa.

28 I diau bika diazayakana kwa beno, vo mpulusu yoyo ya Nzambi yafiduswa kwa bapaïen; wa si bawa mpe.

30 ¶ Yandi wakunda mvu mirole miamvimba mu yandi nzo yikafutila, watambula babonsono bakota kwa yandi,

31 wasamuna kimfumu kia Nzambi, walonga momo mena mu Mfumu Yesu mu kibakala kiakionsono ye kondwa kwankakudulu.

NKAND'A PAULU KWA BISI

LOMA

1 Paulu, i nang'a Yesu Klisto, wabokulwa mu kala ntumwa, wavangulwa mu samuna nsamu wambote wa Nzambi

2 —ukakisila mu mbikudi miandi mu masonukwa manlongo—

3 mu mwan'andi wabutukila mu nsuni mu nkun'a Davidi,

4 watumbwa Mwan'a Nzambi mu lulendo mu Mpeve yena nlongo mu diambu diamfulukulu andi mu bafwa, Yesu Klisto, i Mfumu eto.

5 mu yandi tuatambula nlemvo ye kintumwa mu

tuadisa bapaïen babonsono ku lutumumunu luaminu mu nkumbu andi;

6 mu bau beno mpe luena luabokulwa mu kala bantu ba Yesu Klisto;

7 kwa babonsono bena mu Loma bazolwa kwa Nzambi, babokulwa mu kala banlongo. Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

8 ¶ Va ntete mono ntondele kwa Nzambi ami mu Yesu Klisto mu beno babonsono, minu kieno bu kisamunwanga mu nza yamvimba.

9 Kadi Nzambi yiisadilanga mu mpeve ami mu nsamu wambote wa Mwan'andi i mbangi ami, bonso buikulu-bambukilanga moyo,

10 bu ilombanga ntangu zazonsono mu tusambulu tuami, mpasi vo mu luzolo lua Nzambi yabaka ntangu mu kwiza kwa beno.

11 Kadi ngunda zena yami mu kulumona, mu kulukabila nkailu anlemvo wampeve, mpasi luasikalala;

12 i mpila mosi vo tuabombasana va kimosi mu minu kieto, i kieno ye kiami.

13 Lu zimpangi, kizolele ko, vo lulembwa zaya, vo yakana nkana zazingi mu kwiza kwa beno, mpasi yabaka mbutu mu beno mpe bonso mu bapaïen bankaka, kansi nate ye bwabu yakakudulu.

14 Mono i nkwa mfuka kwa ba Elene ye kwa banzenza, kwa banduenga ye kwa bamazoba.

15 I kuma ngiena ngunda mu samuna nsamu wambote kwa beno mpe luena ku Loma.

16 Kadi kiena nsoni mu nsamu wambote ko, kadi i lulendô lua Nzambi mu mpulusu kwa babonsono balekanga minu, va ntete kwa Nyudayo mboki kwa mwisi Elene mpe;

17 kadi mu wowo muzaikuswanga lunungu lua Nzambi mu minu ku minu, bonso bwasonama: Nkwa lunungu si kakala moyo mu minu.

18 ¶ Kadi nganzi za Nzambi zimonikanga tuka mu

zulu mu diambu dialudimbuku lualonsono ye mu kondwa kwalunungu biabantu basimbidilanga kedika mu kondwa kwalunungu;

19 kadi mazayakene mu Nzambi mamonekene kwa bau, kadi Nzambi wabamonikisina mo.

20 Kadi tuka mu nsemono anza nkadulu andi yi ka yimoniki, lulendo luandi ye kinzambi kiandi biamvu yamvu biviswanga, bu bimonikanga mu mavanga mandi, bantu ka bidi baka mpengoniokono.

21 Kadi bu bazaya Nzambi, ka bankembila bonso Nzambi ko, ka batonda kwa yandi ko, kansi batumpalala mu mabanza mau, ntima miau miabuzengi miayika tombe.

22 Bu bakivovila vo banduenga, bayikidi buzengi,

23 bavingisa nkembo a Nzambi ulembolo fukila mu biteki bifwanane ye muntu ufukilanga ye zinuni ye bulu biamalu maia ye bulu bizanzalanga.

24 ¶ I diau Nzambi wabayekula mu nzinunu zantima miau mu nsumukunu, mu kukisa nsoni bau kibeni mu zinitu zau,

25 babudisa kedika kia Nzambi mu luvunu, bavumina-nga ye sadilanga biasemwa ye ka Nsemi ko, i nkwa lusakumunu mvu ya mvu. Amenii.

26 I diau Nzambi wabayekula mu nzinunu zansoni; kadi bakento bau basekula nsadulu akimuntu mu yina yakondwa kimuntu.

27 Mpila mosi babakala mpe basisa nsadulu ankento yakimuntu, bazinasana mu nzinunu zau, babakala basadilanga mansoni mu babakala yau, batambulanga mu bau kibeni mvutulu anlandu ufweni mu mvidungusu au.

28 Bu balembwa zola keba Nzambi mu nzailu, i buna Nzambi wabayekula mu diela di ka difweni mu vanga malembolo fwana.

29 Bazala kwa kondwa kwalunungu kwakonsono, yambi, kimfunia, nzinunu; bazala kwa yandu diameso, bema, mpaka, bungubi, nsoki;

30 i bankwa nsamu mialunsi-lunsi, minkedi, bakia-

belwa kwa Nzambi, mimvwezi, bankwa luyanu ye mayama, nsoki miamambi, nkolami miamase ye zingudi,

31 bakondwa kwazayu, mvondi mialuwawanu, minto-ndudi, bakondwa kwankenda.

32 Bu bazaya nsikudukusu yalunungu ya Nzambi, vo bavanganga mambu mampila yoyo bafweni mu fwa, ka bavanga bo kaka ko, kansi batambudila mu bavanga mo.

2 I kuma, u muntu, kulendi baka mpengomokono ko, kani vo ngeye i wonso wonso ufundisanga; kadi bu ufundisi wankaka, ukibedese, kadi ngeye ufundisanga usadilanga momo mamosi.

2 Kadi tuzeyi, vo mfundusu a Nzambi yena yakedika mu basadilanga mambu mampila yoyo.

3 Kansi ngeye, u muntu, ufundisanga basadilanga mambu mampila yoyo, kansi uvanganga mo mpe, kadi benzi, vo si utina mu mfundusu a Nzambi e?

4 Evo ngeye uyinanga kimvwama kiandi kiawote ye kianlebami ye kiamvibudulu, kansi lembolo zaya, vo wote wa Nzambi ukutualanga ku mpilulu adiela.

5 Kansi mu diambu diambalu aku ye ntim'aku ulembolo viluka, ukukiyudikilanga nganzi mu lumbu kianganzi ye kianzaikusu amfundusu yalunungu ya Nzambi;

6 si kavutula nlandu kwa muntu muntu, bonso bwenina mavanga mandi,

7 i moyo wamvu ya mvu kwa bau batombanga mu kimfuzi mu mavanga mambote nkembo ye nzitusu ye kondwa kwafukila,

8 kansi nganzi ye mfwemona kwa bau bena luvambunu, balembolo tumamana kedika, kansi batumamana kondwa kwalunungu.

9 Kwama ye kingongo mu mwela wawonso muntu usadilanga mambi, wa Nyudayo va ntete mboki wamwisi Elene,

10 kansi nkembo ye nzitusu ye yenge kwa wonso

muntu usadilanga mambote, Nyudayo va ntete mboki mwisi Elene mpe.

11 Kadi kwa Nzambi ka kwenani ntalw'azizi kiamuntu ko.

12 ¶ Kadi babonsono bavolanga masumu mu kondwa kwansiku, si babungana mu kondwa kwansiku; babonsono bavolanga masumu ye bena ye nsiku, si bafunduswa mu nsiku.

13 Kadi bawanga nsiku ka bena balunungu va luse lua Nzambi ko, kansi bavanganga nsiku si banunguswa

14 —kadi bapaïen bakondolo nsiku, bu bavanganga mu kimuntu momo mansiku, buna bau bu bakondolo nsiku, bau kibeni i nsiku au,

15 basonganga, vo mavanga mansiku masonukwa mu ntima miau, kansansa kiau bu kitelanga dio kimbangi ye mabanza mau makubafundisanga vo makubanungisanga—

16 mu kina lumbu kina fundisa Nzambi mambu maswekwa mabantu, bonso bwenina nsamu ami wambote mu Klisto Yesu.

17 ¶ Kansi vo ngeye ubikwanga Nyudayo ye vundanga va nsiku ye ukukiyananga mu Nzambi

18 ye zeyi luzolo luandi ye, bu walongwa mu nsiku, utambudilanga mu mena mambote,

19 ukukilekilanga minu, vo ngeye i ntuadisi abampofo, kia kwa bau bena mu tombe,

20 nluengisi kwa bamazoba, nlongi abena kinswa, mu nsiku wena nsongolo anzailu ye kedika;

21 i diau ngeye ulonganga wankaka, kukukilonganga ko e? Ngeye bu usamunanga vo: Kulabulani ko, ngeye ulabulang'e?

22 Ngeye uvovanga vo: Kuyangani ko, ngeye uyangang'e? Ngeye ukankumukinanga biteki, ngeye utananga kinlongo e?

23 Ngeye ukukiyananga mu nsiku, ngeye uvwezanga Nzambi mu ntulumunu ansiku e?

24 Kadi nkumbu a Nzambi yitiakwanga mu bapaïen mu diambu dieno, bonso bwasonama.

25 Kadi nzengolo yitomisanga nitu, vo uvanganga nsiku, kansi vo u ntulumuni ansiku, buna nzengolo aku yayikidi kondwa kwanzengolo.

26 I diau vo nkwa kondwa kwanzengolo ukebanga nkondo miansiku, kondwa kwandi kwanzengolo kadi ka kutangwanga nzengolo ko e?

27 Ndiëna i nkwa kondwa kwanzengolo mu mbutukulu ye uvanganga nsiku, si kafundisa ngeye u ntulumuni ansiku wena bisono biansiku ye wazengwa.

28 Kadi yandi ka i Nyudayo ko umonekene bo, ka i nzengolo ko yoyo yimonikanga mu nsuni;

29 kansi yandi i Nyudayo wena bo mu ngudi antima, nzengolo i yina yantima mu mpeve, ka mu bisono ko; nsikulu andi ka i yabantu ko, kansi ya Nzambi.

3 I diau ndutulu a Nyudayo i nki vo ndandu anzengolo i nki?

2 Yayingi yampila mu mpila: va ntete bavewa mambu ma Nzambi mu keba mo.

3 Kadi nki vo bankaka badimbula minu? Kadi ndimbulu au aminu si yakabikisa kinkwikizi kia Nzambi e?

4 Ka bwa ko! Bika Nzambi kakala wakedika, kansi muntu muntu nkwa luvunu, bonso bwasonama: Mpasì wanunguswa mu mambu maku ye nunga mu nkongodolo zaku.

5 Kansi vo kondwa kweto kwalunungu kusonganga lunungu lua Nzambi, buna nki tuvova? Kadi Nzambi kondolo lunungu, bu kasanga nganzi e? Mono mpovele mu kimuntu.

6 Ka bwa ko! kadi Nzambi buna bwe si kafundisa nza?

7 Kansi vo kedika kia Nzambi kialuta buka mu nkembose andi mu diambu dialuvunu luami, buna mu nkiamà yakidi funduswa mpe bonso nkwa masumu?

8 Mu nkiamà tualembwa sa, bonso bututiakwanga ye

bonso butanga bankaka vo tuvovanga; **Bika** tuavanga mambi, mpasi mambote makwiza? Nzengolo au ankanu yisongele.

9 ¶ **Buna** bwe? **Beto** tulutidi e? **Ve**, ka bwa ko, kadi tumeni funda ye ba **Yudayo** ye ba **Elene**, vo babonso-no bena ku nsi amasumu,

10 bonso bwasonama: **Ka** kwenani walunungu ko, ka umosi nkutu ko.

11 **Ka** kwenani wanduka ko, ka kwenani utombanga **Nzambi** ko.

12 **Babonso** bamana vengama, babonso bamana fuba, uvanganga wote kenani ko, ka umosi nkutu ko.

13 **Malaka** mau i ndiamu yamwasi, bavunginikanga mu tudimi tuau; nsa mianioka zambalu miena ku nsi akoba biau.

14 **Nwa** miau miazala kwa singa ye ndudi.

15 **Malu** mau mena nswalu mu tengula menga.

16 **Mbungulu** ye ncita zena mu nzila zau,

17 ka bazeyi nzil'ayenge ko.

18 **Vumi** kia **Nzambi** ka kiena mu meso mau ko.

19 ¶ **Kansi** beto tuzeyi, vo mamonso mavovanga nsiku, mivovanga mo kwa bena ye nsiku, mpasi nwa miamionsono miabatwa ye nza yamvimba yabakwa nkanu kwa **Nzambi**;

20 kadi muntu nkutu ka ununguswa mu mavanga mansiku va luse luandi ko; kadi mu nsiku mutukidi nzailu amasumu.

21 ¶ **Kansi** bwabu mu kondwa kwansiku lunungu lua **Nzambi** luamonika, luateliwa kimbangi kwa nsiku ye kwa mimbikudi,

22 i lunungu lua **Nzambi** mu minu kia **Yesu Klisto** kwa babonso balekanga minu; kadi ka kwenani diswaswana ko;

23 kadi babonso bamana vola masumu ye bakondolo nkembo a **Nzambi**,

24 banunguswanga mu nkailu mu nlemvo andi mu nkudulu yena mu **Klisto Yesu**

25 wasiwa kodi kwa Nzambi mu minu mu menga mandi mu songa lunungu luandi, bu kalembwa kongudila masumu mateka volwa mu ntangu amvibudulu a Nzambi;

26. mu songa lunungu luandi mu ntangu yena bwabu, mpasi yandi kibeni kanunga ye nungisa wonso wena minu mu Yesu.

27 ¶ I diau luyana kwe luena? Luavaikusu ku mbazi. Mu nki ampil'ansiku? Mu nsiku wamavang'e? Ve kwandi, kansi mu nsiku waminu.

28 Kadi beto tutanga, vo muntu ununguswanga mu minu kondwa kwamavanga mansiku.

29 Evo Nzambi i Nzambi aba Yudayo kak'e? Kadi ka i Nzambi abapaïen mpe ko e? Inga, yabapaïen mpe.

30 Kadi Nzambi i mosi kaka si kanungisa mu minu bazengwa ye mu minu bakondwa nzengolo.

31 Buna tuvunzanga nsiku mu minu e? Ka bwa ko, kansi tusikidikanga nsiku.

4 Buna nki tuavova mu Abalahami, se dieto mu nsuni? 2 Kadi vo Abalahami wanunguswa mu mavanga, buna wena kikana kukiyanina; kansi ka va ntadisi a Nzambi ko.

3 Kadi masonukwa nki mavovele? Abalahami walekila Nzambi minu, yandi watangulwa bo vo i lunungu.

4 Kansi wonso usalanga katangulwanga nsendo vo wanlemvo ko, kansi i mfutu.

5 Lembolo salanga, kansi ulekanga minu mu ndiena unungisanga nkwa masumu, yandi utangulwanga minu kiandi vo i lunungu.

6 Bonso bwabika Davidi: Mayangi mena ye muntu wowo utangulwanga kwa Nzambi, vo wena lunungu kansi ka mu mavanga ko.

7 Mayangi mena yau bayambudulwa nkanu miau ye fukwa masumu mau.

8 Mayangi mena ye muntu ulembolo tangulwa masumu mandi kwa Mfumu.

9 Buna nsikulu amayangi momo yena kwa bena nzengolo kak'e vo kwa bakondolo nzengolo mpe? Kadi tuvovanga; Abalahami watangulwa minu vo i lunungu.

10 Buna bwe katangulwa kio? Bu kazengwa vo bu kalembwa zengwa? Ka bu kazengwa ko, kansi bu kalembwa zengwa.

11 Yandi watambula dimbu kianzengolo bonso dimbu kialunungu lukabaka mu minu, bu kalembwa zengwa, mu diambu diakala se diababonsono balekanga minu kondwa kwanzengolo, mpasi batangulwa vo i bankwa lunungu,

12 ye se diabena nzengolo, ye ka bazengwa kaka ko, kansi badiatanga mpe mu tambi biaminu kina kiakala Abalahami, i s'eto, bu kalembwa zengwa.

13 ¶ Kadi ka mu nsiku ko mwena nsilulu kwa Abalahami vo kwa nkun'andi, vo yandi i mvingidi afwa dianza, kansi mu lunungu luaminu.

14 Kadi vo bena mimvingidi mu diambu diansiku, buna minu kiayikidi kiankatu ye nsilulu yameni kabakana.

15 Kadi nsiku mitukisanga nganzi, kansi kukondolo nsiku, kukondolo ntulumunu mpe.

16 I kuma i diambu diaminu, mpasi diakala dianlemvo ye mpasi nsilulu yakala nangwi kwa nkuna wawonsono, ka kwa una wena mu nsiku kaka ko, kansi kwa una wena minu kia Abalahami mpe, i se diabeto babonsono,

17 bonso bwasonama: Mono ikuvengi se diamakanda mamingi mabantu: yandi i se dieto va luse lua Nzambi ukalekila minu, uvanganga bafwa bamoyo, ubokilanga bina bi ka biena ko bonso vo biena.

18 Kwakondwa vuvu watatamana sa vuvu, i buna kayika se diamakanda mamingi mabantu, bonso bwavovwa: I bobo buna kala nkun'aku.

19 Walembwa lebakana mu minu, nitu andi bu yakala bonso vo yafwa, kadi wakala kani nkama mosi yamvu ye vumu kia Sala kiakala bonso vo kifwa.

20 Kansi mu nsilulu a Nzambi kakala keti-keti vo dimbula minu ko, kansi waluta siama mu minu, ye wakembila Nzambi.

21 ye watoma zaya, vo ndiena wasila lenda mo vanga mpe.

22 I kuma watangulwa bo vo i lunungu.

23 ¶ Kansi ka kwasonukwa mu diambu diandi kaka ko, vo watangulwa bo,

24 kansi mu diambu dieto mpe; beto tuna bo tangulwa, vo tulekanga minu mu ndiena wafulukisa Yesu, i Mfumu eto, mu bafwa,

25 i yandi wayekulwa mu diambu diantulumunu zeto, wafulukuswa mu diambu diakutunungisa.

5 I diau bu tuamana nunguswa mu minu, tuena yenge ye Nzambi mu Mfumu eto Yesu Klisto;

2 mu yandi tubeki ntuadulu mpe mu minu ku nlemvo wowo ututelamene, tuyangalalanga mu vuvu kiankembo a Nzambi.

3 Ka bobo kaka ko, kansi tuyangalalanga mpe mu ndungulu zeto, kadi tuzeyi, vo ndungulu zitukisanga ntatumunu

4 ntatumunu ndungunu mu ntontolo, ndungunu vuvu;

5 ye vuvu ka kifwisanga nsoni ko, kadi zola kwa Nzambi kwadukulwa mu ntima mieto mu Mpeve yanlongo yituavewa.

6 Kadi bu tuakala lebakana, Klisto mu ntangu yafwana wafwila bantu balembwa vumina Nzambi.

7 Fisidi muntu nkutu kana fwila nkwa lunungu ko, kadi nanga muntu si kakabuka ntima mu fwila nkwa mbote.

8 Kansi Nzambi usonganga kwandi zola kwa beto, kadi bu tuakikadila bankwa masumu, Klisto watu-fwila.

9 I diau bu tuanunguswa mu menga mandi, buna mu kedika si tuavuluswa kwa yandi mu nganzi.

10 Kadi vo beto, bu tuakala mintantu, tuawawuswa

ye Nzambi mu mfwilu a Mwan'andi, buna bu tuaki-wawusulwa, mu kedika si tuavuluswa mu moyo andi;

11 ka bobo kaka ko, kansi tuyangalalanga mpe mu Nzambi mu Mfumu eto Yesu Klisto mutuatambudi luwawusu.

12 ¶ I kuma bonso bwakotila masumu mu nza mu muntu mosi ye lufwa mu diambu diamasumu, i buna lufwa luakikotila mu bantu babonsono, babonsono bu bamana vola masumu;

13 kadi masumu makala mu nza nate ye nsiku; kansi mukondolo nsiku, ka mutangulwanga masumu ko.

14 Mwanki lufwa luayala tuka kwa Adami nate ye Mose mu bau mpe balembwa vola masumu mafwanane ye ntulumunu a Adami, i kifwani kiandiena wakana kwiza.

15 Kansi ntulumunu bwankaka, nkailu anlemvo bwankaka mpe. Kadi vo mu ntulumunu amuntu mosi babingi bafwa, buna nlemvo a Nzambi ye nkailu andi bialuta buka kwa babingi mu nlemvo amuntu mosi Yesu Klisto.

16 Mu nkailu anlemvo ka mwenani bonso bwakala mu dina diaryza mu una umosi wavola masumu ko, kadi nzengolo ankanu yayiza mu umosi yatukisa mbedoso, kansi nkailu anlemvo wayiza mu diambu diantulumunu zababingi watukisa ndungusu.

17 Kadi vo mu ntulumunu aumosi lufwa luayala kitinu mu diambu diaumosi, buna bau batambulanga mbukulu anlemvo ye nkailu alunungu si baluta yala kitinu mu moyo mu una umosi, Yesu Klisto.

18 I buna bonso bwayizila mbedoso kwa bantu babonsono mu ntulumunu aumosi, i buna bwayizila ndungusu yivananga moyo kwa bantu babonsono mu vanga dialunungu diaumosi.

19 Kadi bonso bwavangwa babingi bankwa masumu mu nkolomono amuntu mosi, i buna mpe si bwavangwa babingi bankwa lunungu mu ntulumunu aumosi.

20 Kansi nsiku miayiza va lueka mpe, mpasi ntulumunu

yanieka; kansi kwanieka masumu, i kuna kwabuka nlemvo;

21 mpasi bonso bwayala masumu kitinu mu lufwa, i buna nlemvo wayala kitinu mu lunungu mu moyo wamvu ya mvu mu Yesu Klisto, Mfumu eto.

6 Buna nki tuavova? Si tusikila mu masumu, mpasi nlemvo waniek'e?

2 Kwa bwa ko. Beto tuafwila masumu, bwe tuna vumuna mu mau diak'e?

3 Kadi ka luzeyi ko e, vo buna tuena tuabotukwa mu Klisto Yesu, tuabotukwa mu mfwilu andi?

4 I kuma tuazikwa ye yandi mu mbotokolo mu mfwilu, mpasi bonso bwafulukuswa Klisto mu bafwa mu nkembo a Se, buna tufwiti diata mu nkadulu yamona yamoyo.

5 Kadi vo tuabundana ye yandi mu kifwani kiamfwilu andi, si tua bo kala mpe mu kifwani kiamfulukulu andi,

6 kadi tuzeyi diadi, vo weto muntu wankulu wakomwa ye yandi va kulunsi, mpasi nitu yamasumu yafukuswa, ka tuidi vutuka kala nanga miamasumu diaka.

7 Kadi wafwa wakutulwa mu masumu.

8 Kansi vo tuafwa ye Klisto, tulekele minu, vo si tukala moyo ye yandi mpe,

9 bu tuzeyi, vo Klisto, bu kafulukuswa mu bafwa, kana vutuka fwa ko; lufwa ka lulendi vutuka kunyala ko.

10 Kadi lufwa lukafwila, wafwila lo masumu kiamakulu, kansi moyo ukema, kwa Nzambi kenina wo.

11 Bonso bobo lufwiti kukibanzila mpe, vo luafwila masumu, kansi kwa Nzambi luenina moyo mu Klisto Yesu.

12 I kuma ka luyambulani masumu mayala mu zinitu zeno zamfwilu ko, ka luidi tumamana nzinunu zau,

13 ka luyekulani biela bieno bonso luazu bikondolo lunungu kwa masumu ko, kansi lukukiyekula kwa Nzambi bonso bamoyo bavukuswa mu bafwa, ye biela bieno bonso luazu bialunungu kwa Nzambi.

14 Kadi masumu ka mana kuluyala ko, kadi ka luena ku nsi ansiku ko, kansi ku nsi anlemvo.

15 ¶ Buna bwe? Si tuavola masumu e, bu ka tuena ku nsi ansiku ko, kansi ku nsi anlemvo? Ka bwa ko!

16 Ka luzeyi ko, vo bu lukukiyekudilanga kwa muntu bonso minanga miandi miantumumunu, buna beno lu minanga miayandi ulutumamananga, kani vo miamasumu ku lufwa, kani vo miantumumunu ku lunungu?

17 Matondo kwa Nzambi, kadi beno luakala minanga miamasumu, luatumamana mu ntima mieno malongi malualongwa.

18 Kansi bu luakulwa mu masumu, luayikidi minanga mialunungu.

19 Mono mpovele makimuntu mu diambu dialebakana kwansuni eno. Kadi bonso buluayekula biela bieno mu kinanga kwa nsumukunu ye kimpumbulu mu vanga kimpumbulu, i bobo luyekudila biela bieno bonso minanga kwa lunungu mu kala banlongo.

20 Kadi bu luakala nanga miamasumu, ka luatumamana lunungu ko.

21 Kadi buna nki ambutu luabaka mu ntangu yina mu mavanga malufwididi nsoni bwabu? Kadi nsukulu amomo i lufwa kwandi.

22 Kansi bwabu bu luamana kulwa mu masumu ye luayikidi minanga kwa Nzambi, luena mbutu mieno mu nkadulu yanlongo, ye nsukulu i moyo wamvu ya mvu.

23 Kadi mfutu amasumu i lufwa; kansi nkailu wanlemvo a Nzambi i moyo wamvu ya mvu mu Klisto Yesu, Mfumu eto.

7 Lu zimpangi, ka luzeyi ko e—kadi mono mpovele kwa bazeyi nsiku—vo nsiku miyalanga nuntu ntangu zazonsono zikena moyo.

2 Kadi nkento wena ye bakala, wakangwa ye bakala kwa nsiku ntangu yikena moyo, kansi vo bakala fwidi, yandi kangukidi mu nsiku wabakala.

3 I diau vo yandi wabundana ye bakala diankaka, bakala diandi bu kena moyo, buna si kabikwa nsuza;

kansi vo bakala fwidi, ukangukidi mu nsiku, mpasi kakala nsuza ko, vo kwelele bakala diankaka.

4 I bobo, lu mpangi zami, beno mpe luasiwa bafwa mu nsiku mu nitu a Klisto, mpasi luabundana ye wankaka, i kwa yandi wafuluka mu baiwa, mpasi tuabuta mbutu kwa Nzambi.

5 Kadi bu tuakala mu nsuni, nzinunu zamasumu zasikumuswa kwa nsiku zasala mu biela bieto mu buta mbutu kwa lufwa.

6 Kansi bwabu beto tuakanguka mu nsiku, bu tuakifwila mu nsiku mutuakangwa; i kuma tu minanga mu nkadulu yamona ya Mpeve ye ka mu nkadulu yankulu yabisono ko.

7 ¶ Buna bwe tuavova? Nsiku i masumu e? Ka bwa ko. Kansi vo ka mu nsiku ko, nga kiazaya masumu ko, kadi kikutu zaya nzinunu ko, vo nsiku ka wavova ko; Kuzininani moyo ko.

8 Masumu mabaka nzila mu nsikudukusu ye masala mu mono nzinunu zazonsono; kadi wakondolo nsiku masumu mena mafwa.

9 Bwakala vo mono yavumuna mu kondwa kwansiku, kansi nsikudukusu bu yayiza, masumu masakama diaka, yafwa.

10 Mbweni vo nsikudukusu yifwiti kundata ku moyo, yandeti ku lufwa.

11 Kadi masumu mabaka nzila mu nsikudukusu, mampupika, mamponda mu yau.

12 I diau nsiku wena kwandi wanlongo ye nsikudukusu yanlongo ye yalunungu ye yambote.

13 ¶ Buna miomio miena miambote miayikidi mialufwa kwa mono e? Ka bwa ko! Kansi masumu matukisi lufwa kwa mono, bu masadila miomio miambote, mpasi masumu mamonukuswa kwa nsiku vo mena mbidi ambi.

14 Kadi tuzeyi, vo nsiku miena miakimpeve, kansi mono ngiena wakinsuni, vatekwa ku nsi amasumu.

15 Kadi maivanganga kivisidi mo ko, kadi dina

dinzolele, kivanganga dio ko, kansi dina diibelanga, ivanganga dio.

16 Kansi vo ivanganga dina dindembolo zola, buna ntambudidi, vo nsiku miena miabiza.

17 Kansi bwabu ka i mono diaka ko ivanganga dio, kansi masumu makundanga mu mono.

18 Kadi nzeyi, vo mu mono, i mu nsuni ami, ka mukundanga mambote ko; kadi ngiena luzolo mu vanga mabiza, kansi kiena ngolo ko.

19 Kadi mambote manzolele, kivanganga mo ko, kansi mambi mandembolo zola, ivanganga mo kwandi.

20 Kansi vo ivanganga dina dindembolo zola, buna ka i mono diaka ko ivanganga dio, kansi masumu makundanga mu mono.

21 I dia nsolole nsiku wau: bu nzolele vanga mabiza, mambi mena yami.

22 Kadi iyangalalanga mu nsiku mia Nzambi mu muntu ami wa mu ngudi.

23 Kansi mbweni nsiku wankaka mu biela biami unwanisanga nsiku miadiela diami, ikumbakisanga kinkole mu nsiku miamasumu miena mu biela biami.

24 Engwa mono i muntu wakiadi! Nani si kakuntanina mu nitu yayi yalufwa?

25 Matondo kwa Nzambi mu Yesu Klisto, Mfumu eto. I kuma mono kibeni i nanga wansiku mia Nzambi mu diela, kansi wansiku miamasumu mu nsuni.

8 I kuma bwabu ka kwenani widi mbedoso nkutu ko kwa bau bena mu Klisto Yesu.

2 Kadi nsiku mia Mpeve yamoyo mu Klisto Yesu miankangudi mu nsiku miamasumu ye mialufwa.

3 Kadi dilembane nsiku vanga, bu mialebakana mu nsuni—Nzambi wavanga dio, bu kafidisa Mwan'andi mu kifwani kiansuni wamasumu ye mu diambu diamasumu, wabedisa masumu mu nsuni,

4 mpasi matumanga nsiku malunguswa mu beto tulembolo diata bwenina nsuni, kansi bwenina Mpeve.

5 Kadi bena bwenina nsuni bena diela mu momo mansuni, kansi bena bwenina Mpeve mu momo ma Mpeve.

6 Kadi diela diansuni i lufwa, kansi diela dia Mpeve i moyo ye yenge,

7 kadi diela diansuni i kitantu kwa Nzambi, kadi ka ulemvukanga kwa nsiku mia Nzambi ko, ka ulendi ho mpe ko.

8 Bena mu nsuni ka balendi zolakana kwa Nzambi ko.

9 Beno ka luena mu nsuni ko, kansi mu Mpeve, vo bwena, vo Mpeve a Nzambi yikundanga mu beno. Kansi vo muntu kondolo Mpeve a Klisto, ka i wandi ko.

10 Vo Klisto wena mu beno, nitu vele yifwidi mu diambu diamasumu, kansi mpeve i moyo mu diambu dialunungu.

11 Vo Mpeve andiena wafulukisa Yesu mu bafwa yikundanga mu beno, buna wafulukisa Klisto mu bafwa si kavumusa zinitu zeno zamfwilu mu Mpeve andi yikundanga mu beno.

12 ¶ I kuma, lu zimpangi, ka tu bankwa mfuka kwa nsuni ko mu diata bwenina nsuni.

13 Kadi vo ludiatanga bwenina nsuni, si luafwa, kansi vo luvondanga mavanga mansuni mu Mpeve, si luakala moyo.

14 Kadi babonsoho batuaduswanga kwa Mpeve a Nzambi, bau i bana ba Nzambi.

15 Kadi beno ka luatambula mpeve yakinanga mu kala wonga diaka ko, kansi luatambula Mpeve yakimwana yitubokilanga: Aba, Tata!

16 Yandi kibeni Mpeve yitanga kimbangi va kimosi ye mpeve eto, vo beto tu bana ba Nzambi.

17 Kansi vo beto tu bana, buna tu mvingidi miadifwa mpe, mvingidi mia Nzambi, ye mvingidi va kimosi ye Klisto, vo mu kedika tulungwanga ye yandi, mpasi tuakembuswa ye yandi mpe.

18 ¶ Kadi mono itangilanga, vo ndungulu zantangu yayi ka zifweni dedukuswa nkutu ko ye nkembo utuna zaikuswa.

19 Kadi biabionsono biasemwa bivingilanga mu ngunda beni nzaikusu abana ba Nzambi.

20 Kadi biasemwa bialemlulwa ku nsi alufukulu, ka mu luzolo luabiau ko, kansi mu diambu diandiena walemvula bio mu vuvu,

21 mpasi biasemwa biau kibeni biavuluswa mu kinanga kialufukulu mu kimpwanza kiankembo abana ba Nzambi.

22 Kadi tuzeyi, vo biasemwa biabionsono bivumukanga ye biena nsongo va kimosi nate ye bwabu.

23 ¶ Ka bobo kaka ko, kansi beto kibeni mpe tuena nkailu mia Mpeve miatekila, beto mpe tuvumukanga mu ngudi abeto kibeni, tuingilanga kimwana, i nkudulu azinitu zeto.

24 Kadi mu vuvu beto tuavuluswa; kansi vuvu kimonwanga ka i vuvu ko, kadi kionso kimonanga muntu, mu nki si kasila kio vuvu mpe?

25 Vo tusanga vuvu mu ditulembolo mona, buna tuingilanga dio mu ntatumunu.

26 ¶ Mpila mosi mpe Mpeve yisadisanga lebakana kweto, kadi bonso butufwiti sambila, ka tuzeyi bo ko, kansi yandi kibeni Mpeve ukutudilanga mvutu mu mpumukunu zilembolo vovakana.

27 Kansi ufionguninanga mintima zeyi diela dia Mpeve, kadi yandi udilanga banlongo mvutu, bonso buzolele Nzambi.

28 ¶ Beto tuzeyi, vo mamonsono masalanga va kimosi mu wote kwa bau bazolanga Nzambi, i bau babokulwa mu lukanu luandi.

29 Kadi bakateka zaya, wakikanina vo badedakana ye kifwani kia Mwan'andi, mpasi kakala nsemokono mu mpangi zazingi.

30 Kansi bakateka kana, wababokila mpe; bakabokila, wabanungisa mpe, bakanungisa, wabakembisa mpe.

31 ¶ Nki tuavova mu momo? Vo Nzambi wena yeto nani wena yeto kitantu?

32 Yandi walembwa kuta Mwan'andi mosi, kansi wanyekula mu beto babonsono, buna vele si kakutukayila biabionsono ye yandi mpe.

33 Nani si kafunda bakiasolwa ba Nzambi? Nzambi ukubanungisanga.

34 Nani ubedisanga? Kani vo Klisto Yesu e? I yandi wafwa, wafulukuswa mpe, wena va lubakala lua Nzambi, ukutudilanga mvutu.

35 Nani si kakutuvambisa mu zola kwa Klisto? Ncita vo nzungu vo nzomono vo nsatu vo kondwa kwanlele vo nsisi vo sabala?

36 Bonso bwasonama: Mu diambu diaku tuvondwanga lumbu kiamvimba; tuatangulwa bonso mameme mamponda.

37 Mu momo mamonsono nunga tununganga mu yandi watuzola.

38 Kadi ngiena minu kiakwikama, vo lufwa vo moyo vo zimbasi vo madingisi vo lekwa bina vo lekwa bina kwiza vo tulendo.

39 vo tua mu kayengele vo tua mu mpinda vo kiankaka kiasemwa bina lembana kutuvambisa mu zola kwa Nzambi kwena mu Klisto Yesu, Mfumu eto.

9 Mono mpovele kedika mu Klisto, kivunini ko, kadi kansansa kiami kitanga yami kimbangi mu Mpeve yanlongo,

2 vo kiadi kiakingi kiena yami ye kwama ku ka kulembwa mu ntim' ami.

3 Kadi mono kibeni ilenda kukizodila, vo yavambana ye Klisto bonso wasingwa mu diambu diampangi zami, I butu biami bwenina nsuni,

4 i ba Israeli, bena ye kimwana ye nkembo ye zingawanu ye mpanunu ansiku ye nsadulu a Nzambi ye zinsilulu,

5 bena ye mase matuka Klisto bwenina nsuni, wena

va ntandu alekwa biabionsono, i Nzambi wasakumunwa mvu ya mvu. Amen.

6 ¶ Kansi ka bwenina ko, vo mambu ma Nzambi mamana fuba, kadi babonsoo batuka mu Isaeli ka Isaeli ko,

7 ka babonsoo i bana ko, bu batuka mu Abalahami; kansi: Mu Isaki si mwabokudulwa nkun'aku,

8 i diadi: bana bansuni ka i bana ba Nzambi ko, kansi bana bansilulu batangulwanga vo i nkuna.

9 Kadi diadi i diambu diansilulu: Nsungi yayi ngina kwiza, ye Sala si kakala ye mwana.

10 Ka diodio kaka ko, kansi i bobo mu Lebeka mpe wayaka kwa umosi, Isaki i s'eto.

11 Kadi bana bu ka bakibutulwa ko ye ka bakivangila widi lekwa kiambote vo kiambi ko, buna mpasi lukanu lua Nzambi bwenina nsodolo luasikila, ka mu diambu daimavanga ko, kansi mu diambu diandiena ubokilanga;

12 buna yandi wakambwa; Nkuluntu si kakala nanga kwa nleke,

13 bonso bwasonama: Mono yazola Yakobi, kansi yabela Esau.

14 ¶ Buna nki tuavova? Kondwa kwalunungu kwenya ye Nzambi e? Ka bwa ko!

15 Kadi yandi wavova kwa Mose: Mono si yafwa nkenda kwa wonso uifwilanga nkenda ye sa kiwuntu kwa wonso uisilanga kiwuntu.

16 I buna diodio ka ditukanga mu ndiena uzolanga ko vo ndiena uyungusanga ko, kansi mu Nzambi ufwanga nkenda.

17 Kadi masonukwa mavovele kwa Falao: Mu diambu diadi mono ikutedemese, mpasi yasonga lulendo luami mu ngeye, mpasi nkumbu ami yasamunwa mu ntoto wamvimba.

18 I diau yandi ufwanga nkenda kwa wonso ukazolele, ubadisanga wonso ukazolele.

19 ¶ Buna si uvova kwa mono: Mu nkiana kakidi semba? Kadi nani ukakilanga luzolo luandi?

20 Engwa muntu, u nani kwaku uvutulanga kwa Nzambi? Kadi wumbwa si kiavova kwa wawumba kio: Mu nkiama umpangidi bonso bwabu?

21 Kadi nwumbi abinzu kenani lendo mu luwumba ko e mu vanga mu sobwa kimosi kinzu kiankaka kiazitusu, kansi kiankaka kiakondwa kwanzitusu?

22 Kansi buna bwevi? vo Nzambi, bu kazola songa nganzi zandi ye zaikisa lulendo luandi, wavibidila mu ntatumunu yayingi wumbwa biandi bianganzi biakubama mu bungwa,

23 mpasi kazaikisa mpe kimvwama kiankembo andi mu wumbwa biakenda bikateka kubika mu kembuswa,

24 i beto bakabokila mpe, ka mu ba Yudayo kaka ko, kansi mu bapaïen mpe,

25 bonso bukavovele mu Hosea: Balembolo kala bantu bami, si yabika bantu bami, walembwa zolwa, si yabika wazolwa;

26 si bwakala vo: va vuma vavovwa kwa bau; Beno ka lu bantu bami ko, vana si babikwa bana ba Nzambi amoyo.

27 Kansi Yesaya ubokanga mu Isaeli: Vo ntalu abana ba Isaeli yena bonso nienge wambu, nsadidila kaka si yavuluswa.

28 Kadi Mfumu si kazenga mambu nswalu ye nadede va ntoto.

29 Bonso bwateka vova Yesaya: Vo Mfumu Sebaoti katusisila nkuna ko, nga tuakutu kala bonso Sodoma, tuakutu fwanana ye Ngomola.

30 ¶ Buna nki tuavova? Vo bapaïen balembwa landa lunungu babaka lunungu, i lunungu luaminu,

31 kansi Isaeli dialanda nsiku mialunungu, ka dialuaka ku nsiku miomio ko.

32 Mu nkiama? Kadi ka balanda mio mu minu ko, kansi mu mavanga; bata sakuba mu tadi dianteso asakuba,

33 bonso bwasonama: Tala, ntudidi mu Sioni tadi dianteso asakuba ye tadi diambwisu, wonso ulekilanga yandi minu kana fwiswa nsoni ko.

10 Lu zimpangi, nzolakani antim'ami ye ndombolo ami kwa Nzambi mu bau i vo bavuluswa.

2 Kadi mono ikubatelanga kimbangi, vo bena vema mu Nzambi, kansi ka bwenina nzailu ko.

3 Kadi bu balembwa zaya lunungu lua Nzambi ye batombanga mu sikidika lunungu luayau kibeni, buna ka balemvuka kwa lunungu lua Nzambi ko.

4 Kadi Klisto i mbanunu ansiku mu lunungu kwa wonso ulekanga minu.

5 Kadi Mose wasonika mu lunungu lutukidi mu nsiku: Muntu wamana mio vanga si kakala moyo mu miau.

6 Kansi lunungu lutukidi mu minu luvoele ebu: Kuvovani mu ntim'aku ko: nani si kabaluka kuna zulu? i mpila mosi vo kulumuna Klisto, vo:

7 nani si kakulumuka muna benga? i mpila mosi vo tombula Klisto mu bafwa.

8 Kansi nki luvoele? Mambu makufinangene, mu nw'aku ye mu ntim'aku; i mambu maminu matusamunanga.

9 Kadi vo ngeye utambudilanga mu nw'aku, vo Yesu i Mfumu, ye ulekanga minu mu ntim'aku, vo Nzambi wamfulukisa mu bafwa, buna si wavuluswa.

10 Kadi mu ntima mulekulwanga minu ku lunungu, mu nwa mutambudulwanga ku mpulusu.

11 Kadi masonukwa mavovele: Wonso ukunlekilanga minu kafwiswa nsoni ko.

12 Kadi ka kwenani diswaswana ye Nyudayo ye mwisi Elene ko, kadi una umosi i Mfumu ababonsono, wena kimvwama kwa babonsono bakumbombidilanga.

13 Kadi wonso ubombedele nkumbu a Mfumu, si kavuluswa.

14 Buna bwe babombidila ndiena ubalembolo lekila minu? Bwe baleka minu mu ndiena ubalembolo wa? Bwe bawa, vo muntu kasamuni ko?

15 Bwe basamuna, vo ka bafiduswa ko? Bonso bwasonama: Engwa, mayangi mena ye malu mabakambanga nsamu wambote mu biambote.

16 Ka babonsono ko badimba nsamu wambote, kadi Yesaya wavova: Mfumu, nani lekele minu mu nsangu zeto?

17 I kuma minu kitukanga mu ngwilu ye ngwilu mu mambu ma Klisto.

18 Kansi mono mpovele: Ka bawilu ko e? Bawilu kwau; ndinga zau zayenda mu ntoto wawonsono ye mambu mau nate ye ku nsuka zantoto wena bantu.

19 Kansi mpovele: Isaeli walembwa zay'e? Mose wateka vova: Mono si yakulusila kimpala kwa kanda di ka diena kanda ko ye kulufwemisa kwa kanda dikondolo zayu.

20 Yesaya wakala kibakala mu vova; Mono yasolulwa kwa balembwa kuntomba, mono yamonika kwa balembwa kungiuvula.

21 Kansi mu Isaeli kavova; Lumbu kiamvimba yakedi lambulanga moko mami kwa bantu bakolamanga ye babangisanga.

11 I diau mpovele: Kadi Nzambi wakuba bantu bandi e? Ka bwa ko! Kadi mono mpe i mwisi Isaeli mu nkun'a Abalahami ye mu kanda dia Benyamini.

2 Nzambi kakuba bantu bandi ba kateka zaya ko. Ka luzeyi ko e mavovele masonukwa mu Elia, bonso bukafunda Isaeli kwa Nzambi:

3 Mfumu, bavonda mbikudi miaku, batulula mazikwa maku, mono kwami kaka nsisulu, batombanga moyo ami?

4 Kansi Nzambi bwe kavutula kwa yandi? Nsisidi kwa mono kibeni mafunda nsambodia mababakala malembolo fukama kwa Bali.

5 Mpila mosi mpe mu ntangu yayi musidi kwandi nsadidila bwenina nsodolo anlemvo.

6 Kansi vo yanlemvo, buna ka mu diambu diamavanga ko, nga nlemvo ka nlemvo diaka ko.

7 ¶ Buna bwe? Matombanga ba Isaeli, ka babaka mo ko, kansi basolwa babaka mo, bankaka bamana baduswa.

8 Bonso bwasonama: Nzambi wabavana mpeve yatulu, meso mu lembwa mona, ye matu mu lembwa wa nate ye lumbu kiaki.

9 Davidi wavova: Bika meza mau makituka siongi ye ntambu ye sinza kiantelo asakuba ye mvutudulu anlandu kwa bau.

10 Bika meso mau mavangwa tombe, ka bidi mona, koninika nima zau ntangu zazonsono.

11 ¶ I kuma ngiuvudi: Kadi bata sakuba, mpasi babw'e? Ka bwa ko! Kansi mu ntulumunu zau mwayizidi mpulusu kwa bapaïen mu vemisa bau kibeni mu kimpala.

12 Kansi vo ntulumunu zau i kimvwama kianza, ye nkulukulu au i kimvwama kiabapaïen, buna luzadulu luau vele luna luta.

13 ¶ Mono mpovele kwa beno, lu bapaïen. I kuma bu i ntumwa kwa bapaïen, ikembilanga kisielo kiami;

14 mu vemisa bayami mu nsuni ye vulusa bankaka mu bau.

15 Kadi vo ndosolo au i luwawusu luanza, buna ntambudulu au nki, vo ka i moyo tuka mu bafwa ko?

16 Kadi vo buku kiantete kiena kianlongo buna sobwa kiakionsono kiamampa kiena bo mpe; vo mwanzi wena wanlongo, buna mavala mpe.

17 ¶ Kansi vo mavala mankaka matolulwa, ye ngeye watuka mu nti wamfinda waolive wayikukuswa mu mau ye wena ntuali ye mazi mamwanzi wanti waolive,

18 buna kukiyanani mu mavala ko, kansi vo ukuki-yana, nazayi kwaku, vo kunatanga mwanzi ko, kansi mwanzi ukunatanga.

19 I diau si wavova: Mavala matolulwa, mpasi yayikukuswa.

20 Mbote kwandi; matolulwa mu diambu diandimbulu aminu, kansi ngeye utelamanga mu minu. Kukiyanani ko, kansi kala wonga.

21 Kadi vo Nzambi, lembolo kuta mavala mavwilu mu nti, buna kana kukuta mpe ko.

22 I kuma tala wote wa Nzambi ye lusembo luandi: lusembo kwa babwa, kansi wote wa Nzambi kwa ngeye, vo usikila mu wote, kadi vo ka bwa ko, ngeye mpe kwengo.

23 Kansi bau mpe si bayikukuswa, vo ka basikila mu ndimbulu aminu ko; kadi Nzambi lenda vutuka kubayikikisa.

24 Kadi vo ngeye wazengwa mu nti wamfinda waolive bonso bulembolo sadulwanga ye wayikukuswa mu nti waolive wabiza, buna vele baba, i mavala mavwilu mu nti, si bayikukuswa mu nti waolive wabau kibeni.

25 ¶ Kansi ka luidi kukibanzila, lu zimpangi, vo luena banduka mu beno kibeni ko, nzolele kuluzaikisa mansweki momo: vo mbadusu yibwidi ndambu a Isaeli, nate ye nzadusu abapaŋen yimeni kwiza.

26 Mboki Isaeli diamvimba si diavuluswa, bonso bwasonama: Mu Sioni si mwatuka Ntanini, yandi si kakatula kondwa kwavumi kia Nzambi mu Yakobi.

27 Lualu i luwawanu luami ye bau, bu ngina katula masumu mau.

28 Bwenina nsamu wambote bau i mintantu mu diambu dieno, kansi bwenina nsodolo bau i bazolwa mu diambu diamase.

29 Kadi Nzambi kalendi viluka mu nkailu miandi ye mbokolo andi ko.

30 Kadi bonso beno mu ntangu yavioka luakolama kwa Nzambi, kansi bwabu luafwilwa nkenda mu nkolomono au,

31 i bobo baba mpe bamana kolama, mpasi bau kibeni bafwila nkenda mu nkenda zina zilufwilwa.

32 Kadi Nzambi wazibikila babonsono mu nkolomono, mpasi kafwila babonsono nkenda.

33 ¶ Engwa mpinda yakimvwama ye nduenga ye nzailu bia Nzambi! Bonso bwalembakana nzengolo zandi fiongununwa ye nzila zandi viswa.

34 Kadi nani wazaya diela dia Mfumu, vo nani wayikidi nluengisi andi?

35 Vo nani wateka kumvana lekwa, mpasi kavutudulwa kio diaka?

36 Kadi tuka kwa yandi ye mu yandi ye kwa yandi lekwa biabionsono biena. Nkembo kwa yandi mvu ya mvu. Ameni.

12 I kuma mono ilubombidila, lu zimpangi, mu nkenda za Nzambi, mu tula zinitu zeno nkailu wamoyo waziku ye wanlongo ye wazolakana kwa Nzambi, i salu kieno kianduenga.

2 Ka luvukumukinani ntangu yayi ko, kansi lukituka bamona mu madiela meno, mpasi luazaya kionso kiena luzolo lua Nzambi, i kina kiambote ye kiazolakana ye kialuhga.

3 ¶ Kadi mu nlemvo uyavewa, mono mpovele kwa beno buna luena muntu muntu, vo kakukibanzila maviokele makafwiti banza ko, kansi banza mbanzulu yasonga, bonso bwakaba Nzambi tezo kiaminu kwa muntu muntu.

4 Bonso butuena biela biabingi mu nitu yimosi, kansi biela biabionsono ka biena nsadulu yimosi ko,

5 i mpila mosi beto tu babingi i nitu yimosi mu Klisto, kansi muntu muntu tu biela biansalasani.

6 Tuena nkailu miampila mu mpila bonso bwena nlemvo utuavewa. Ndienna wena nkailu mu bikula kasa bo bonso bwena tezo kiaminu,

7 vo mu kisielo kiadibundu mu kisielo kiadibundu, vo ndienna ulonganga mu ndongolo andi,

8 vo ndienna ulubulanga mu ndubudulu andi; ukabanga kakaba mu kiwuntu, wena kikuluntu kasa bo mu kimfuzi, ufwilanga nkenda kasa bo mu kiese.

9 Bika zola kwakondwa disu ku nsi alukaya. Luka-nkumukina mambi, lutatamana mambote.

10 Mu zola kwakimpangi lukalasila zola kwansi antima; mu zitasana lulutasana ku ntuala.

11 Ka lukalani fuki mu kimfuzi ko, lulema mu mpeve, lusadila Mfumu.

12 Luyangalala mu vuvu, luvibidila mu ncita, lutatamana mu sambila.

13 Lusadisa banlongo, luvema mu dikila banzenza.

14 Lusakumuna bakuluzomanga, lusakumuna, ka lusingani ko.

15 Luyangalala ye bayangalalanga, ludila ye badilanga.

16 Lukalasangana diela dimosi. Ka lusani diela dieno mu biazangama ko, kansi bika luatuaduswa kwa bina biakuluka. Ka lubanzani ko, vo luena nduka mu beno kibeni.

17 Ka luvutulani mambi mu mambi kwa muntu ko, kansi lusa kimfuzi mu monso mena mambote va luse luabantu babonsono.

18 Vo bulendakana ye vo i diambu dieno, lukalasangana yenge ye bantu babonsono.

19 Lu bazolwa, ka lukivutudilani nlandu ko, kansi luvana fulu kwa nganzi za Nzambi, kadi diasonama: Mfumu vovele: Nlandu i wami, mono si ya wo vutula.

20 Kansi vo ntantu aku fwidi nsatu, undikila, vo wena mpwila, unnwika, kadi bu uvanganga bo, yonzekele makala matia va ntandu antu andi.

21 Kubeduswani kwa mambi ko, kansi bedisa mambi mu mambote.

13 Muntu muntu fwiti lemvuka kwa minyadi. Kadi ka kwenani luyalu ko, kansi luna lua Nzambi; minyadi miena miatumbwa kwa Nzambi.

2 I kuma ukakidilanga luyalu, ukakidilanga nsikudukusu a Nzambi, kansi bakakidilanga yo si batambula nzengolo bau kibeni.

3 Kadi minyadi ka bankwa nsisi mu mavanga mabiza ko, kansi mu mambi. Zolele kwaku lembwa tina nyadi e? Vanga mambote, si wasikwa kwa yandi.

4 Kadi yandi i sielo kia Nzambi mu mbote kwa ngeye. Kansi vo uvanganga mambi, kala wonga; kadi kanatanga sabala mu nkatu ko, kadi yandi i sielo kia Nzambi, mvutudi anlandu mu nganzi kwa basadilanga mambi.

5 I diau bufweni mu lemvuka, ka mu diambu dianganzi kaka ko, kansi mu diambu diakansansa.

6 I kuma lufutanga mpaku mpe; kadi bau i sieio bia Nzambi, mu diambu diodio bakwamininanga sala.

7 ¶ Lufuta mfuka zeno kwa babonsono: Mpaku ansi kwa uvwidi mpaku ansi, mpaku abilekwa kwa uvwidi mpaku abilekwa, wonga kwa ufweni mu tinwa wonga, nzitusu kwa ufweni mu zituswa.

8 Ka luvuwani mfuka kwa muntu ko, kansi zolasana kaka, kadi wonso uzolanga mfinangani andi, walungisa nsiku.

9 Kadi miami: kuyangani ko, kubemani ko, kulabulani ko, kuzinani moyo ko, ye wonso wankaka wena, mibundane mu diambu diadi bonso ebu: zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni.

10 Zola ka kuvanganga mfinangani andi mbi ko, mu diodio zola i ndungusulu ansiku.

11 ¶ Diadi, bu luzeyi ntangu yitueni, vo lokula kilueki kilufwiti sikama mu tulu, kadi mpulusu yakala ntama, bu tuayika bankwa minu, yilutidi finangana ye beto bwabu.

12 Fuku dieka mu suka, mwini weka lukufi. I diau bika tuabembika mavanga matombe ye vwata biandwanina biakia.

13 Bika tuadiata busongele bonso vo mu mwini, ka mu makinu ye kinduvu ko, ka mu luyangulu ye kindiafu ko, ka mu nzonza ye kimpala ko;

14 kansi luvwata Mfumu Yesu Klisto, ka lukadilani nsuni mayindu ko mu yukutisa nzinunu zawau.

14 Wonso wena lebakana mu minu, luntambula kansi ka mu diambu diakongudila mabanza ko.

2 Umosi ulekanga minu mu dia biabionsono, kansi wena lebakana udianga biankunzu.

3 Udianga, kayini ulembolo dia ko; lembolo dia, kafundisi udianga ko, kadi Nzambi wantambula.

4 Ngeye u nani kwaku ufundisanga sielo kiangana?

Yandi telamene vo bwidi kwa yandi Mfumu. Kansi telama si katelama, kadi Mfumu lenda kuntedimisanga.

5 Kadi umosi utezanga, vo lumbu kimosi kilutidi kiankaka, wankaka vo biabionsono bidedakene. Muntu muntu bika katoma teza mu diandi diela.

6 Ubanzilanga lumbu, banzilanga kio mu Mfumu; udianga, udianga mu Mfumu, kadi tondanga kwa Nzambi; lembolo dia, lembolo dia mu Mfumu ye tondanga kwa Nzambi.

7 Kadi buna tuena muntu kakalanga moyo mu diambu diayandi kibeni ko; ye kafwanga mu diambu diayandi kibeni mpe ko.

8 Kadi vo tuena moyo, tuena moyo mu diambu dia Mfumu, vo tufwa, tufwanga mu diambu dia Mfumu. I diau vo tuena moyo vo tufwa, tuvwilu kwa Mfumu.

9 Kadi mu diambu diodio Klisto wafwa ye wakala moyo diaka, mpasi kakala Mfumu abafwa ye bamoyo.

10 Kansi ngeye mu nkiana ufundisanga mpangi aku? Vo ngeye mpe, mu nkiana uyinanga mpangi aku? Kadi beto babonsono si tuatelama va kiandu kia Nzambi kiamfundusu.

11 Kadi diasonama: Mfumu vovele: Kedika mu moyo ami, makungunu mamonsono si mafukama kwa mono, tudimi tuatonsono si tuazitisa Nzambi.

12 I diau buna tuena muntu muntu si kadedisa diambu diayandi kibeni kwa Nzambi.

13 ¶ I kuma ka tuvutukani fundasana ko, kansi luluta zenga diadi, vo muntu katudi tadi dianteso asakuba vo ntambu kwa mpangi andi ko.

14 Nzeyi ye ngiena minu kiakwikama mu Mfumu Yesu, vo lekwa nkutu ka kiena kiasumuka kiau kibeni ko, kansi utanganga lekwa vo kiasumuka, kwa yandi kiena kiasumuka.

15 Kadi vo usanga mpangi aku kiadi mu dia kwaku, buna kudiatanga diaka bwenina zola ko. Kubungani wafwilwa kwa Klisto mu dia kwaku ko.

16 I diau ka luyambulani mambote meno matiakwa ko.

17 Kadi kimfumu kia Nzambi ka i dia ye ndwinu ko, kansi i lunungu ye yenge ye kiese mu Mpeve yanlongo.

18 Kadi wonso usadilanga Klisto mu mambu momo, uzolakene kwa Nzambi ye ufwanane kwa bantu.

19 Mu didio bika tuavemina bitukisanga yenge ye ntungusunu eto.

20 Kutululani salu kia Nzambi mu diambu diamadia ko. Lekwa biabionsono biavedila, kansi vo muntu udianga mu nteso asakuba, buna bwambi.

21 Bwabiza kwandi mu lembwa dia mbizi vo nwa vinia vo vanga kionso kitelanga mpangi aku sakuba.

22 Minu kiena yaku, keba kio ngeye kibeni va luse lua Nzambi. Mayangi mena ye lembolo kukifundisa mu momo makatontele ye zeyi vo masongele.

23 Kansi wonso wena keti-keti bedoso, vo didi, kadi kavengi bo mu minu ko; kansi mamonsono mavangwanga mu kondwa kwaminu i masumu kwandi.

15 Kansi beto tuasiana tufwiti nata lebakana kwabakondolo ngolo ye lembwa kukizola.

2 Bika muntu muntu mu beto kazola mfinangani andi mu mambote mu ntungulu.

3 Kadi Klisto mpe kakizola ko, kansi bonso bwasonama: Mvwezolo zabau bakuvwezanga zambwidi.

4 Kadi mamonsono mateka sonama, masonukwa mu ndongolo eto, mpasi mu ntatumunu ye mbombolo biamasonukwa tuakala vuvu.

5 Nzambi antatumunu ye mbombolo bika kaluvana nkalasani yadiela dimosi bwenina Klisto Yesu;

6 mpasi luakembila Nzambi, Se dia Mfumu eto Yesu Klisto, mu kintuadi mu nwa umosi.

7 ¶ I diau lutambasana, bonso Klisto walutambula mu kembila Nzambi.

8 Kadi mpovele, vo Klisto wayika sielo kia bena mu nzungolo mu diambu diakedika kia Nzambi mu siamisa nsilulu zasilwa kwa mase.

9 mpasi bapaïen bakembila Nzambi mu diambu

diankend'andi, bonso bwasonama: I kuma si yakusika mu bapaïen ye yimbidila nkumbu aku.

10 Diaka mavovele: Lu bapaïen, luyangalala ye bantu bandi.

11 Diaka vo: Lu babonsono lu bapaïen, lusika Mfumu, bantu babonsono, lunsanisina.

12 Yesaya vovele diaka: Si mwakala mwanzi wa Isai, yandi utelamene mu yala bapaïen, si kasilwa vuvu kwa bapaïen.

13 Nzambi avuvu bika kaluzadisa mu kiese kiakionsono ye yenge mu minu, mpasi luabuka mu vuvu mu lulendo lua Mpeve yanlongo.

14 ¶ Mpangi zami, mono ntomene leka minu mu beno, vo luzedi beno kibeni mpe kwa mambote ye lumeni zaduswa kwa nzailu yayonsono, lulenda lubasana mpe.

15 Kansi mu mankaka ndutidi sonika mu kibakala kwa beno mu kulubambula moyo mu nlembo una wampana Nzambi

16 mu kala sielo kia Yesu Klisto kwa bapaïen, bu isalanga salu kiansamu wambote wa Nzambi, mpasi bapaïen bakala bau kibeni nkailu watoma tambulwa, bu wabiekwa wanlongo mu Mpeve yanlongo.

17 I kuma mono ngiena nsikulu mu Klisto Yesu mu bia Nzambi.

18 Kadi kikabuki ntima ko mu vova mankaka ko kansi momo mavanga Klisto mu mono mu tuasa bapaïen ku ntumumunu mu mambu ye mu mavanga,

19 mu lulendo luabidimbu ye bimangu, mu lulendo lua Mpeve a Nzambi. I kuma mbeni lungisa nsamu wambote wa Klisto tuka mu Yelusalemi ye mu ndambu zakinzungidila nate ye kuna Ililiko.

20 Kadi isanga kimfuzi mu samuna nsamu wambote kulembolo bikwa nkumbu a Klisto, mpasi yalembwa tunga va lufulu luamuntu wankaka,

21 kansi bonso bwasonama: Balembwa samununwa mu yandi, si bamona, balembwa wa, si bazaya.

22 ¶ I kuma mono yakakulwa nkakulwa zazingi mu kwiza kwa beno.

23 Kansi bwabu kivutukidi baka fulu mu ndambu zazi ko, ye ngunda zena yami tuka mvu miamingi mu kwiza kwa beno;

24 I diau bu ikwenda kuna Spania, kadi vuvu kiena yami mu kulumona, si yavioka ye filwa kwa beno kuna, bu ntekele yukuta, mu fintanguntangu, nkalasani ye beno.

25 Bwabu mwendo ami kuna Yelusalemi mu sadila banlongo.

26 Kadi mu Makedonia ye Akaya bazolele yonzika mbongo kwa bamputu mu banlongo bena mu Yelusalemi.

27 Kadi bazola bo ye bena mfuka kwa bau. Kadi vo bapaïen batambudi ntuadi mu lekwa biau biakimpeve, bau mpe bafwiti kubasadisa mu biakinsuni.

28 I diau bu mbanisi salu kiaki ye ntomene kubanatina nkailu miomio, buna si yakwenda vioki kwa beno ye kuna Spania.

29 Nzeyi vo, bu ikwiza kwa beno, si yakwiza ye nzadulu yalusakumunu lua Klisto.

30 ¶ Lu zimpangi, mono ikulubombidila mu Mfumu eto Yesu Klisto ye mu zola kwa Mpeve mu nwana yami mu tusambulu tueno mu mono kwa Nzambi,

31 mpasi yatanunwa mu minkolami mu Yuda, mpasi nsadulu ami kuna Yelusalemi yatoma tambulwa kwa banlongo,

32 ye mpasi yaluaka kwa beno mu kiese mu luzolo lua Nsambi ye baka luvundu va kimosi ye beno.

33 Bika Nzambi ayenge kakala ye beno babonsono. Ameni.

16 Mono iluzaikisa busi kieto Foibe, i sielo kiadibundu diena mu Kenkelea,

2 mpasi luantambula mu Mfumu, bonso bufweni kwa banlongo, lunsadisa mu dionso diambu dikena nsatu mu beno; kadi yandi kibeni wakedi nsadisi ababingi ye kwa mono kibeni mpe.

3 ¶ Lukamba mbote kwa Pliska ye Akila, i bisadi yami mu Klisto Yesu,

4 bayekula malaka mau mu diambu diamoyo ami; ka mono kaka ko ikubavananga matondo, kansi mabundu mamonsono mabapaïen.

5 Lukamba mbote kwa dibundu diena mu nzo au. Lukamba mbote kwa Epaineto, i zolwa kiami ye ntekidi mu Klisto mu Asia.

6 Lukamba mbote kwa Malia walusadila kwakwingi.

7 Lukamba mbote kwa Andoloniko ye Yunia, butu biami ye zinkole yami, bena batunda mu zintumwa, batekila mono mu Klisto.

8 Lukamba mbote kwa Ampilia, i zolwa kiami mu Mfumu.

9 Lukamba mbote kwa Ulubanu, i kisadi yeto mu Klisto, ye Staki, i zolwa kiami.

10 Lukamba mbote kwa Apele wafwana mu Klisto. Lukamba mbote kwa ba Alistobulo.

11 Lukamba mbote kwa Elodioni, i butu kiami. Lukamba mbote kwa ba Nalakiso bena mu Mfumu.

12 Lukamba mbote kwa Tilifena ye Tilifosa basalanga mu Mfumu. Lukamba mbote kwa Pelesi, i kiazolwa, wasedi beni mu Mfumu.

13 Lukamba mbote kwa Lufo, i kiasolwa mu Mfumu, ye kwa ngudi eto beto yandi.

14 Lukamba mbote kwa Asinkilito ye Felengoni ye Eleme ye Pataloba ye Elema ye mpangi zena yau.

15 Lukamba mbote kwa Filolongo ye Yulia ye Neleo ye busi kiandi ye Olimpa ye banlongo babonsono bena yau.

16 Lukambasana mbote mu mfibulu yanlongo. Mabundu mamonsono ma Klisto malufidisi mbote.

17 ¶ Lu zimpangi, mono ilubombidila luatadidila batukisanga nkabunu ye masakuba mu kakila longi dilualongwa; luvengama mu bau.

18 Kadi bau ka basadilanga Mfumu eto Klisto ko, kansi vumu biau; bavunginikanga bena ntima wakileke mu mpova zanlebami ye zansakumunu.

19 Kadi ntumumunu eno yazayakana kwa babonsono. I diau iyangalalanga mu beno, kansi nzolele, vo luakala ye nduenga mu mambote ye kondwa kwadiela mu vanga yambi.

20 Mu nswalu Nzambi ayenge si kadiatikisa Satana ku nsi atambi bieno.

¶ Nlemvo wa Mfumu eto Yesu wakala yeno.

21 ¶ Timoteo, i kisadi yami, ye Lukio ye Yasoni ye Sosipatalo, i butu biami, balufidisi mbote.

22 Mono Teleteo nsonekene nkanda wau, ilufidisi mbote mu Mfumu.

23 Ngayo, nsompisi ami anzo ye wadibundu diamvimba ulufidisi mbote. Elasto, i nkebi ambongo zambanza, ye Kwalato, i mpangi, balufidisi mbote.

25 ¶ Ndiena ulenda kulusikidika bonso bwena nsamu ami wambote ye nsamunu a Yesu Klisto, bonso bwena nzaikusu amansweki makedi madingama tuka mu ntangu yi ka yibadiki.

26 kansi bwabu mazaikuswa, mu masonukwa mabambikudi mu nsikudukusu a Nzambi amvu ya mvu mazayakana kwa bapaïen babonsono mu ntumumunu aminu.

27 Kwa Nzambi, i yandi kaka wena nduenga, kwena nkembo mu Yesu Klisto mu mvu miamvu ya mvu.

NKANDA WANTETE WA PAULU KWA BISI

KOLINTO

1 Paulu, wabokulwa mu kala ntumw'a Klisto Yesu mu luzolo lua Nzambi, ye Sostene, i mpangi,

2 kwa bundu dia Nzambi diena mu Kolinto, babiekwa mu Klisto Yesu, babokulwa mu kala banlongo va kimosi ye babonsono babombidilanga nkumbu a Mfumu eto

Yesu Klisto mu muma mwamonsono, Mfumu au i Mfumu eto.

3 Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

4 ¶ Mono itondanga kwa Nzambi ami ntangu zazonsono mu beno mu diambu dianlemvo wa Nzambi uluavewa mu Klisto Yesu,

5 vo luavangwa kimvwama mu yandi mu mamonsono, mu mambu mamonsono ye nzailu yayonsono,

6 bonso kwasikudukwa kimbangi kia Klisto mu beno,

7 mpasi lualembwa zimunina mu nkailu anlemvo nkutu, bu luvingilanga nzaikusu a mfumu eto Yesu Klisto,

8 una kulusikidika mpe nate ye nsukulu, mpasi luakondwa lusembo mu lumbu kia Mfumu eto Yesu Klisto.

9 Nzambi wena wakwikama, mu yandi luabokulwa mu kala ntuadi ye Mwan' andi Yesu Klisto, Mfumu eto.

10 ¶ Lu zimpangi, mono ilubombidila mu nkumbu a Mfumu eto Yesu Klisto, mpasi beno babonsono luavova mambu mamosi, ka mwidi kala nkabunu mu beno ko, kansi lutoma sungama mu diela dimosi ye mbanzulu yimosi.

11 Kadi, lu zimpangi zami, mono yazaikuswa mu beno kwa ba Kloe, vo luena nzonza.

12 I diadi ibanzanga, vo buna luena muntu muntu vovele: Mono i wa Paulu, mono i wa Apolo, mono i wa Kefa, mono i wa Klisto.

13 Klisto wakaban'e? Kadi Paulu wakomwa va kulunsi mu beno e? vo luabotukwa mu nkumbu a Paulu e?

14 Ntondele kwa Nzambi, vo mu beno buna luena yabotika Klisipo ye Ngayo kaka,

15 mpasi muntu nkutu kavova ko, vo luabotukwa mu nkumbu ami.

16 Yabotika nzo a Stefana mpe; kizeyi ko, vo yabotika muntu wankaka.

17 Kadi Klisto kamfidisa mu botika ko, kansi mu

samuna nsamu wambote, ka mu nduenga zamambu ko, mpasi kulunsi dia Klisto ka diaswiwa diankatu ko.

18 ¶ Kadi mambu makulunsi mena buzengi kwa bau babungwanga, kansi mena lulendo lua Nzambi kwa beto tuvuluswanga.

19 Kadi diasonama: Mono si yabunga nduenga zabankwa nduenga ye vunza zayu kiabankwa zayu.

20 Nkwa nduenga kwe kena? Nsoniki kwe kena? Mbindisi ampaka wantangu yayi kwe kena? Kadi Nzambi kakitula nduenga zanza yayi buzengi ko e?

21 Kadi nza mu nduenga zakinza yalembana zaila Nzambi mu nduenga zandi, buna bwazolakana kwa Nzambi mu vulusa balekanga minu mu buzengi bwansamununu ansamu wambote.

22 Ba Yudayo balombanga dimbu ye ba Elene batombanga nduenga,

23 kansi beto tusamunanga Klisto wakomwa va kulunsi, nteso asakuba kwa ba Yudayo ye buzengi kwa bapaïen,

24 kansi kwa bau kibeni babokulwa, ye ba Yudayo ye ba Elene, Klisto i lulendo lua Nzambi ye nduenga za Nzambi.

25 Kadi buzengi bwa Nzambi bulutidi bantu mu nduenga, lebakana kwa Nzambi kulutidi bantu mu ngolo.

26 ¶ Kadi, lu zimpangi, lutala mbokolo eno, vo ka babingi ko bena nduenga bwenina nsuni, ka babingi ko bena lulendo, ka babingi ko bena mvila yaluzitu.

27 Kansi Nzambi wasola biena buzengi mu nza yayi, mpasi kafwisa banduenga nsoni; Nzambi wasola biena lebakana mu nza, mpasi kafwisa bena ngolo nsoni.

28 Nzambi wasola bakondolo luzitu mu nza ye bayinwanga, bina bi ka biena mpe ko mu vunza bina biena,

29 mpasi nsuni nkutu ka ukukiyana va luse lua Nzambi ko.

30 Kansi mu diambu diandi beno luena mu Klisto

Yesu utuasilwa nduenga kwa Nzambi ye lunungu ye mpedolo ye nkudulu,

31 mpasi bwakala bonso bwasonama: Wonso ukukiyananga bika kakiyana mu Mfumu.

2 Lu zimpangi, mono bu yayiza kwa beno, kiayiza kulusamunina kimbangi kia Nzambi mu mpova zantoko ye nduenga ko.

2 Kadi mono yakana mu lembwa zaya lekwa kiankaka, bu yakala yeno, kansi Yesu Klisto kaka, i yandi wakomwa va kulunsi.

3 Mono yakala ye beno mu lebakana ye wonga ye zakama kwakwingi.

4 Mpovolo ami ye nsamununu ami ka biakala mu mambu manduenga mankwikimisa ko, kansi mu nso ngolo a Mpeve ye lulendo,

5 mpasi minu kieno ka kiakala mu nduenga zabantu ko kansi mu lulendo lua Nzambi.

6 ¶ Mwanki beto tuvovanga mpe nduenga kwa bena balunga, kansi ka nduenga zanza yayi ko vo zabakuluntu banza yayi bana fuka.

7 Tuvovanga nduenga za Nzambi zaswekwa, i zalakukwa, zakikanina Nzambi mu ntangu zi ka zibadiki mu nkemboso eto,

8 zilembolo zaya umosi nkutu mu bakuluntu banza yayi, kadi vo bazaya zo, nga ka bakoma Mfumu anke-mbo va kulunsi ko.

9 Kansi bonso bwasonama: Bialembwa mona disu, bialembwa wa kutu, bialembwa kota mu ntim'amuntu, bina biakubika Nzambi kwa bau bakunzolangana.

10 Kansi Nzambi watuzaikisa bio mu Mpeve, kadi Mpeve yifionguninanga biabionsono, inga, biampinda bia Nzambi mpe.

11 Kadi bantu buna bena nani zeyi bina biamuntu, vo ka mpeve amuntu yena mu yandi ko? I bobo muntu nkutu kazeyi bina bia Nzambi ko, kansi Mpeve a Nzambi kaka.

12 Beto ka tuatambula mpeve anza ko, kansi Mpeve yatuka kwa Nzambi, mpasi tuazaya bituakailwa kwa Nzambi,

13 bina bituvovanga mpe, ka mu nambu malongwa kwa nduenga zakimuntu ko, kansi malonganga Mpeve, bu tubangulanga biakimpeve mu mambu makimpeve.

14 Kansi muntu wakinsuni katambulanga bina bia Mpeve a Nzambi ko, kadi i buzengi kwa yandi, kalendi bio visa ko, kadi bikongudulwanga mu kimpeve.

15 Kansi muntu wakimpeve ukongudilanga biabionsono, kansi yandi kibeni kakongudulwanga kwa muntu ko.

16 Kadi nani wazaya diela dia Mfumu, mpasi kakunlonga? Kansi beto tuena diela dia Klisto.

3 Lu zimpangi, mono yalembana vova kwa beno bonso kwa bankwa kimpeve, kansi bonso kwa bankwa kinsuni, bonso kwa bana banswa mu Klisto.

2 Mono yaluvana mamvumina ka dia kwangolo ko, kadi lualembwa ko fwanana, inga, bwabu mpe ka lufweni ko;

3 kadi nate ye bwabu beno i bankwa kinsuni. Kadi bu luena kimpala ye nzonza, kadi buna ka lu bankwa kinsuni ko e ye ka ludiatilanga mu kimuntu ko e?

4 Kadi umosi bu kavolele; Mono i wa Paulu, wankaka: Mono i wa Apolo, kadi buna ka lu bakinsuni ko e?

5 Buna Apolo i nki? Ye Paulu i nki? I bisielo bialulekikisa minu, muntu muntu bonso bukavewa kwa Mfumu.

6 Mono yakuna, Apolo watula nlangu, kansi Nzambi wamenisa.

7 I buna ukunanga ye utulanga nlangu ka i lekwa ko, kansi Nzambi umenisanga.

8 Ukunanga ye utulanga nlangu i umosi kwandi; kansi muntu muntu si katambula wandi nsendo, bonso bwenina kiandi salu.

9 Kadi beto tu bisadi ye Nzambi; beno i yinza dia Nzambi, ntungulu a Nzambi.

10 ¶ Mono yatula lufulu bonso ntungi wanduenga, bonso bwenina nlenivo a Nzambi uyavewa, kansi wankaka utunganga va luau. Bika muntu muntu katala bonso bukatunganga va luau.

11 Kadi muntu nkutu kalendi tula lufulu luankaka ko, kansi lolo luatulwa, i Yesu Klisto.

12 Vo muntu utunganga va lufulu lolo mu wola, palata, matadi mantalu, minti, nianga, bititi,

13 buna salu kiamuntu muntu si kiamonika; kadi lumbu si kiamonikisa kio, kadi kina zaikusu mu tia; tia tuau kibeni si tuatonta salu kiamuntu muntu, bonso bukienina.

14 Vo salu kiatunga muntu va luau kina sikila, buna si katambula nsendo.

15 Vo salu kiamuntu kividi, buna si kakondwa nsendo, kansi yandi kibeni si kavuluswa kansi bonso vo mu tia.

16 ¶ Ka luzeyi ko e, vo beno i kinlongo kia Nzambi, vo Mpeve a Nzambi yikundanga mu beno?

17 Vo muntu ubunganga kinlongo kia Nzambi, buna Nzambi si kakumbunga, kadi kinlongo kia Nzambi kiena kianlongo, beno mpe i bobo.

18 ¶ Muntu nkutu kakukivunani ko; buna luena, vo muntu ukukibanzilanga vo wanduenga mu nza yayi, bika kakala nkwa buzengi, mpasi kakala nduenga.

19 Kadi nduenga zanza yayi i buzengi kwa Nzambi. Kadi diasonama: Yandi ubakanga bankwa nduenga mu bunkita bwau.

20 Diaka vo: Mfumu zeyi mabanza mabankwa nduenga, vo mena matumpalala.

21 I diau muntu kakukiyanani mu bantu ko. Kadi biabionsono i bieno;

22 kani vo Paulu vo Apolo vo Kefa vo nza vo moyo vo lufwa, vo lekwa biena bwabu, vo lekwa bina kwiza, biabionsono i bieno.

23 Kansi beno lu ba Klisto, ye Klisto i wa Nzambi.

4 I diau bika tuatangwa bonso sielo bia Klisto ye nkebi miamansweki ma Nzambi.

2 Mu diodio mutombwanga mu minkebi vo bafwiti kala kinkwikizi.

3 Kansi kwa mono i diambu diadike beni, vo si yafunduswa kwa beno vo mu lufundusu luakimuntu; inga, mono kibeni mpe kikukifundisanga ko,

4 —kadi kikukizaidi diambu ko, kansi kinungusu mu diambu diodio ko—ukumfundisanga i Mfumu kwandi.

5 I diau ka lutekani fundisa ko, nate ye Mfumu wizidi, una tuala ku kia maswekwa matombe ye monikisa makani mamintima; buna muntu muntu si katambula nsikulu andi kwa Nzambi.

6 ¶ Lu zimpangi, mu diambu dieno nsongele mambu momo mu mono kibeni ye mu Apolo, mpasi lualongukila mu beto mu lembwa vioka momo masonukwa, ka luidi kukitumpidika umosi kwa nlongi andi mu diambu diabedisa wankaka.

7 Kadi nani wakulutisi? Nki kiena yaku kiwalembwa tambula? Kansi vo watambula kio, mu nki ukukiyeni, bonso vo kwatambula kio ko?

8 Beno luamana yukuta, luamana kala bamvwama, luamana kala bantinu kondwa beto. Nzolele beni vo luakala mintinu, mpasi beto mpe tuayala ye beno.

9 ¶ Kadi mono ibanzanga, vo Nzambi wasonga beto tu zintumwa mu zimunina mu babonsono, bonso vo tuazengulwa nkanu afwa; kadi tuasiwa kimpa kiantala kwa nza ye kwa zimbasi ye kwa bantu.

10 Beto tu bamazengi mu diambu dia Klisto, kansi beno luena nduka mu Klisto; beto tuena lebakana, kansi beno luena zingolo; beno luzituswanga, kansi beto tuyinwanga.

11 Nate ye lokula kiaki mpe tuena nsatu ye mpwila, tukondolo mwatu, tubandwanga zinkome, ka tuena nzo yansikila ko,

12 tusalanga mu ngolo mu meto moko. Bu tufingwanga, tusakumunanga; bu tuzomwanga, tuvibidilanga,

13 bu tutiakwanga, tuvovanga manlembami; nate ye bwabu tuena bonso mvindu anza ye mpcswa ababonso.

14 Mono kisonekene diodio mu kulufwisa nsoni ko, kansi mu kululuengisa bonso bana bami bazolwa.

15 ¶ Kadi vo luena kumi diamafunda maminlongi mu Klisto, nga ka luena mase mamingi ka, kadi mu Klisto Yesu yalubuta mu nsamu wambote.

16 I diau mono ilubombidila: Luvukumukina mono.

17 Mu diambu diodio mono yalufidisi Timoteo, i mwan'ami wazolwa ye wakwikama mu Mfumu. Yandi si kakulubambula moyo mu nzila zami mu Klisto Yesu, bonso builonganga mwamonsono mu mabundu mamonso.

18 Kansi bankaka bakukitumpidikanga, bonso vo kina kwiza kwa beno ko.

19 Kansi si yakwiza nswalu kwa beno, vo Mfumu zolele, ye si yazaya ka mambu nabau bakukitumpidikanga ko kansi lulendo luau.

20 Kadi kimfumu kia Nzambi ka kiena mu mambu ko, kansi mu lulendo.

21 Nki luzolele? Ngiza kwa beno ye nzwadi vo mu zola ye mpeve yanlembami?

5 Mu beno muwakananga ngiangulu, i mpil'angiangulu yilembolo kala nkutu mu bapaïen, vo mosi wena ye nkazi as'andi.

2 Beno lukukitumpidikanga ye lulembolo kala kiadi nkutu, mpasi yandi wavanga vanga diodio kakatulwa mu beno.

3 Kadi kedika mono, bu ndembolo kala yeno mu nitu, kansi ngiena yeno mu mpeve, yakikongudidi ndiena wavanga bobo bonso bo yakedi yeno.

4 Mu nkumbu a Mfumu Yesu beno ye mpeve ami, bu tumeni kutakana mu lulendo lua Mfumu eto Yesu Klisto,

5 si tuayekula wampila yoyo kwa Satana mu mbungulu

ansuni, mpasi mpeve yavuluswa mu lumbu kia Mfumu Yesu.

6 ¶ Luyanu lueno ka luena luambote ko. Ka luzeyi ko e, vo lufunusu luafiuma lufunisanga sobwa kiakionsono?

7 Lukombumuna lufunusu luankulu, mpasi luakala sobwa kiampa, bonso bululembolo funuswa, kadi meme dieto diapasa diavondwa mpe, i Klisto.

8 I kuma bika tuakembila nkembo, ka mu lufunusu luankulu ko ye ka mu lufunusu luakimfunia ye bi ko, kansi mu mampa malembwa funuswa ye mavedila ye makedika.

9 ¶ Mono yasonika kwa beno mu nkanda: vo kalufwiti kalasana ye minyangi ko,

10 kansi ka nyangi mianza yayi ko, ye bankwa kinkokoto ye ndie miambonga ye nsambidi miabiteki, kadi vo bau, nga lukutu katuka mu nza.

11 Kansi yasonika kwa beno, vo muntu ubikwanga mpangi i nyangi vo nkwa kinkokoto vo nsambidi abiteki vo ntiaki vo nduvu vo ndie ambongo, buna ka lukalasanani ye yandi ko, inga, ka ludiani ye yandi mpe ko.

12 Kadi i diambu diami mu fundisa bena ku mbazi e? Kadi balufwiti fundisa ka i bau bena mu ngudi ko e?

13 Bena ku mbazi si bafunduswa kwa Nzambi. Lukatula wambi mu beno kibeni.

6 Vo muntu mu beno wenina wankaka mambu, buna ukabukanga ntina mu funda va luse luabakondolo lunungu ye ka kwa banlongo ko e?

2 Evo ka luzeyi ko e, vo banlongo si bafundisa nza? Vo nza si yafunduswa kwa beno, buna ka lufweni mu fundisa mambu malutidi mu ke ko e?

3 Ka luzeyi ko e, vo si tuafundisa zimbasi? Buna vele si lualuta fundisa mambu mamoyo wau.

4 I diau vo luena ye mambu mamoyo wau, buna lufundanga mo kwa bayinwanga kwa dibundu mu fundisa mo!

5 Mu kulufwisa nsoni mpovele mo. Kadi ka kwenani mu beno muntu wanduenga ko ulenda zenga mambu va kati ye mpangi zandi e?

6 Kansi mpangi ufundanga mpangi andi kwa bakondolo minu e?

7 I bobo fu kiambi kiena yeno, bu lufundasananga mambu. Mu nkiama ka lulutidi yambula luavangwa bulembolo songa ko? Mu nkiama ka lulutidi yambula luazionwa biabieno mu bunkita ko?

8 Kansi luvanganga bulembolo songa, lubabanga, inga ye kwa zimpangi mpe.

9 Evo ka luzeyi ko e, vo bakondolo lunungu ka bana vingila fwa diakimfumu kia Nzambi ko? Ka luzimbakanani ko: ka bansuza ko vo minsambidi miabiteki vo mvondi mialongo vo bakingiangila vo nlekisi miababakala yau

10 vo mivi vo bankwa kinkokoto vo banduvu vo mintiaki vo ndie miambongo ka bana vingila fwa diakimfumu kia Nzambi ko.

11 Bankaka mu beno luakala bobo, kansi luasukulwa, luabiekulwa, luanunguswa mu nkumbu a Mfumu Yesu Klisto ye mu Mpeve a Nzambi eto.

12 ¶ Mono mbeki luvu mu biabionsono, kansi biabionsono ka bitomisanga nitu ko; mbeki luvu mu biabionsono, kansi kifwiti yalwa kwa lekwa ko.

13 Madia mena mu diambu diavumu, vumu kiena mu diambu diamadia, kansi Nzambi si kafukisa kiau ye mau. Nitu ka yena mu diambu diayanga ko, kansi mu diambu dianitu.

14 Nzambi wafulukisa Mfumu, si kakutufulukisa mpe mu tulendo tuandi.

15 Ka luzeyi ko e, vo zinitu zeno i biela bia Klisto? Buna si ikatula biela bia Klisto ye vanga bio biela biansuz'e? Ka bwa ko!

16 Evo ka luzeyi ko e, vo ubundane ye nsuza, wena nitu yimosi ye yandi? Kadi kavova: bau bole si bakala nsuni umosi.

17 Kansi ubundane ye Mfumu, i mpeve yimosi ye yandi.

18 Lutina yanga. Masumu mamonsono mavanga nga muntu mena ku mbazi anitu; kansi uyanganga uvo dilanga yandi nitu masumu.

19 Evo ka luzeyi ko e, vo zinitu zeno i kinlongo kia Mpeve yanlongo yena mu beno yiluatambudi kwa Nzambi ye vo ka lukukivwidi ko?

20 Kadi luasumbwa mu ntalu. I diau lukembia Nzambi mu zinitu zeno.

7 Mu diambu diamomo maluasonika, buna bwabiza kwa muntu mu lembwa valakana nkento.

2 Kansi mu diambu diatina kinsuza bika muntu muntu kakala wandi nkazi, ye nkento nkento kakala diandi bakala.

3 Bika bakala diavanga kwa nkazi makavwidi nkinzi ye nkazi mpe bobo kwa bakala.

4 Nkazi kenani luyalu mu yandi nitu ko kansi bakala; mpila mosi bakala kena luyalu mu yandi nitu ko kansi nkazi.

5 Ka lutinasanani ko, vo ka luawawasene bo ko mu ntangu kwa mu baka ntangu mu sambila, buna lukalasangana va kimosi, mpasi Satana kakuluvukumuna ko mu diambu diakondwa kweno kwakukiyala.

6 Mpovele momo bonso luye, ka bonso nkondo ko.

7 Nzolele, vo bantu babonsono bakutu kala bonso mono kibeni, kansi muntu muntu tambudi wandi nkailu kwa Nzambi, umosi bwabu, wankaka ebu.

8 ¶ Mpovele kwa balembolo kwela ye kwa mafwola: bwambote kwa bau, vo bakalanga bonso mono.

9 Kansi vo balembolo kukiyala, bika bakwela, kadi bwambote mu kwela ye lemina bwambi.

10 Kansi kwa bakwela nkembi, ka mono ko kansi Mfumu, vo nkazi kavambanani ye bakala ko,

11 —kansi vo wamana vambana, bika kasikila

kimpumpa, evo vutuka wawana ye bakala—bakala kayambulani nkazi ko.

12 Kwa bankaka mono mpovele, ka Mfumu ko: vo mpangi yena nkazi ulembolo leka minu ye utambudidi mu kunda yandi, kanyambulani ko.

13 Vo nkazi wena bakala dilembolo leka minu ye ditambudidi mu kunda yandi, kayambulani bakala ko.

14 Kadi bakala bilembolo leka minu diabiekwa nlongo mu diambu diankazi; nkazi ulembolo leka minu wabiekwa nlongo mu diambu diabakala, vo ka bwa ko, nga bana beno bena basumuka, kansi bwabu bena banlongo.

15 Vo ndiena ulembolo leka minu vambane, bika kavambana; mpangi vo busi ka bena ku nsi akinanga mu diambu diodio ko. Kansi Nzambi walubokila mu yenge.

16 Kadi ngeye, nkazi, bwe uzeyi, kani vo lenda vulusa bakala? Evo ngeye bakala, bwe uzeyi, kani vo lenda vulusa nkazi?

17 Kansi bonso bwakabila Mfumu kwa muntu muntu, bonso bwabokila Nzambi muntu muntu, bika kadiatila bobo. Isikidikisanga bobo mu mabundu mamonso.

18 Muntu wazengwa wabokulw'e? Kakukitombilani kondwa kwanzengolo ko. Muntu kondolo nzengolo wabokulw'e? Kakizengani ko.

19 Nzengolo ka i lekwa ko, kondwa kwanzengolo ka i lekwa ko, kansi mu keba nsikudukusu za Nzambi.

20 Muntu muntu bika kasikila mu mbokolo yina yikabokudulwa.

21 Ngeye u nanga bu wabokulw'e? Kukadilani bo mayindu ko, kansi vo lenda yambulwa mpe, sadila bo.

22 Kadi wonso nanga wabokulwa mu Mfumu, yandi i muntu wa Mfumu wakulwa; mpila mosi mpe wonso muntu i mfumu wabokulwa, yandi i nang'a Klisto.

23 Beno luasumbwa mu ntalu. La lukitukani nanga miabantu ko.

24 Lu zimpangi, muntu muntu bika kasikila kwa Nzambi mu kisielo kikakala bu kabokulwa.

25 ¶ Kansi mu zindumba kibeki nsikudukusu kwa Mfumu ko, kansi nkambi banza diadi, bonso umosi wafwilwa nkenda kwa Nzambi mu kala kinkwikizi.

26 I kuma mbenzi, vo bwambote kwa muntu mu diambu diancita zena bwabu, mu kala bonso bukena.

27 Ngeye ukangamene mu nkazi e? Kutombani kutulwa ko. Kutulu mu nkazi e? Kutombani nkazi ko.

28 Kansi vo kwelele mpe, kuvolele masumu ko. Vo ndumba yikwelele, kavolele masumu ko. Kansi bampila yoyo si bamona nzungu mu nsuni, kansi nzolele kulukuta.

29 ¶ Lu zimpangi, diadi mpovele ntangu yakufukwa, mpasi tuka bwabu bena bakazi bakala bonso vo bakondolo,

30 badilanga, bonso vo ka badilanga ko, bayangalalanga, bonso vo ka bayangalalanga ko, basumbanga, bonso vo ka bavwidi bio ko,

31 basadilanga nza, bonso vo ka basadilanga yo ko; kadi lunitu luanza yayi luviokanga.

32 Nzolele kwami, vo luakondwa mayindu mabianza. Lembolo kwela, wenina bina bia Mfumu mayindu, bonso bukafwiti kukizodikisa kwa Mfumu;

33 kansi wakwela wenina bina bianza mayindu, bonso bukafwiti kukizodikisa kwa nkazi andi.

34 Diswaswana diena mpe ye nkento wakwela ye ndumba: ulembolo kwela wenina bia Mfumu mayindu, mpasi kavedila mu nitu ye mpeve; kansi wakwela wenina bianza mayindu, bonso bukafwiti kukizodikisa kwa bakala.

35 Kansi momo mpovele mu ntomoso eno, ka mu diambu dia kulutamba siongi ko, kansi mu diambu diankadulu yisongele ye sikila mu Mfumu nakekete.

36 ¶ Vo muntu benzi, vo vengi bulembolo fwanana kwa mwan'andi wandumba, vo kayambudi wo vioka mvu miafwana ye vo bwena nkinzi mu kwedisa wo, buna bika kavanga, bonso bukazolele, kavolele masumu ko; bika kakwela.

37 Kansi wena nakekete mu ntim'andi, bu kalembolo tatumuswa, kansi wena lulendo bwenina luandi luzolo ye tunguni diadi mu wandi ntima mu keba mwan'andi wandun ba, yandi vengi bwambote.

38 I tuna kwedese mwan'andi wandumba, vengi bwambote, kansi lembolo wo kwedisa, lutidi vanga bwambote.

39 ¶ Nkazi wakangama ntangu yena bakala diandi moyo: kansi vo bakala diamana fwa. buna wena wakanguka ye lenda kwela wonso ukazolele, kansi mu Mfumu kaka.

40 Mbenzi vo yandi lutidi mona mayangi mu sikila bonso bukena. Mbenzi, vo mono mpe ngiena ye Mpeve a Nzambi.

8 Mu diambu diabina biayokulwa kwa biteki, tuzeyi kweto. vo tu babonsono tuena nzailu. Nzailu yitupidikanga. kansi zola kutunganga.

2 Vo muntu ukukibanzilanga. vo zeyi lekwa, kazeyi nate ye bwabu ko, bonso bukafwiti zaya.

3 Vo muntu zolele Nzambi, wazaiwa kwa yandi.

4 I kuma mu diambu diambizi zayokulwa kwa biteki tuzeyi, vo teki kiakedika ka kiena mu nza ko, ye vo ka kwenani Nzambi yankaka ko kansi yimosi kaka.

5 Kadi bibikwanga nzambi biena, vo mu zulu vo va ntoto, bonso bwena nzambi zazingi ye mfumu zazingi kwandi.

6 Kansi beto vele tuena Nzambi yimosi kaka, i Se diatuka biabionsono, ye beto tu bayandi, ye Mfumu yimosi, i Yesu Klisto, mu yandi biabionsono biena ye beto mu yandi.

7 Babonsono ka bena nzailu ko, kansi bankaka bayukwa ye biteki nate ye bwabu badianga biayokulwa kwa biteki, kansansa kiau kiena lebakana kisumunwanga.

8 Kansi dia ka kuna kutufwanisa va luse lua Nzambi ko: vo tudiana ka tulutidi ko, vo tulembolo dia, ka tubividi ko.

9 Kansi lutala, mpasi endo kieno kiokio ka kiakala nteso asakuba kwa bena lebakana ko.

10 Kadi vo muntu mweni ngeye wena nzailu, vo uvwendi va meza mu nzo abiteki, buna kansansa kiandiena wena lebakana ka kina siwa kibakala mu dia biayokulwa kwa biteki ko e?

11 Kadi mu diambu dianzailu aku wena lebakana ubungulu, i mpangi yafwilwa kwa Klisto.

12 Bu luvodilanga masumu bobo kwa zimpangi ye luluekanga kansansa kiau kiena lebakana, buna luvolanga masumu kwa Klisto

13 Mu diodio vo dia kutesanga mpangi ami sakuba, kina dia mbizi ko mvu ya mvu, mpasi yalembwa tesa mpangi ami sakuba.

9 Mono ki muntu wakimfumu ko e? Mono ki ntumwa ko e? Kiamona Mfumu eto Yesu ko e? Beno ka lu salu kiami mu Mfumu ko e?

2 Vo kiena ntumwa kwa bankaka ko, ngiena bo kwa beno; kadi beno i dimbu kiakintumwa kiami mu Mfumu.

3 ¶ Diodio i mvutudulu ami kwa bakunkongudilanga.

4 Kadi beto ka tuena luve mu dia ye nwa ko e?

5 Kadi ka tuena luve ko mu nata nkazi, i nkwa minu, bonso zintumwa zankaka ye mpangi za Mfumu ye Kefa?

6 Kani vo beto ye Banaba kaka ka tuena luve mu lembwa sala ko e?

7 Nani usalanga kinwani mu wandi mfutu? Nani ukunanga via diavinia ye lembolo dio dia mbutu? Nani i mvungi akamba ye lembolo dia mamvumina makamba?

8 Kadi ivovanga momo mu kimuntu e? Kadi nsiku ka mivovanga mo ko e?

9 Kadi mu nsiku mia Mose mwasonama: Kukangani nw'angombe yitutanga mbongo ko. Kadi i mu zingombe Nzambi wenina mayindu e?

10 Kavovele mo mu diambu dieto ko e? Inga mu

diambu dieto masonama: Uvatanga fwiti vata mu vuvu, ututanga mbongo fwiti tuta mu vuvu kiabaka ndambu.

11 ¶ Vo beto tuakuna biakimpeve va kati ye beno, buna i diambu diadineni e, vo tuyonzika bieno biakisinguni?

12 Vo bankaka mpe bena lendo kiokio mu beno, buna beto ka tulutidi ko e? Kansi ka tusadilanga lendo kiokio ko, tuvibidilanga mamonsono, ka tuidi tula nkaku nkutu mu nsamu wambote wa Klisto.

13 Ka luzeyi ko e, vo basalanga mu lekwa bianlongo badianga dia biakinlongo, basalanga va zikwa diangio-kila, batambulanga ndambu ye zikwa?

14 I bobo Mfumu wazengila kwa basamunanga nsamu wambote, vo bafwiti tambula biamvukila mu nsamu wambote.

15 Mono kiasadila dimosi nkutu mu momo ko. Kiasonika mo mpe ko, mpasi yawangwa bo, kadi bulutidi kwa mono vo mfwidi, ye bwambi vo muntu vunzidi lusikulu luami.

16 Kadi vo isamunanga nsamu wambote, kienina bo lusikulu ko, kadi mfwiti bo sa kaka, kansi engwa kwa mono, vo kisamunanga nsamu wambote ko.

17 Kadi vo ivanganga bo mu luami luzolo, buna ngiena nsendo, kansi vo ka mu luami luzolo ko, isalanga mu diambu diakikebi kiyasiwa.

18 Buna nki ansendo ngiena? I wau mu vana nsamu wambote wa Klisto uisamunanga mu kondwa kwamfutu, mpasi yalembwa sadila luvu luami mu nsamu wambote.

19 ¶ Kadi mono bu ngiena mfumu, yakivanga nang'ababonsono, mpasi yabaka babingi ndandu.

20 Kwa ba Yudayo mono ngiena bonso Nyudayo, mpasi yabaka ba Yudayo; kwa bau bena ku nsi ansiku bonso vo ngiena ku nsi ansiku, mpeleko mono kibeni kiena ku nsi ansiku ko, mpasi yabaka bena ku nsi ansiku.

21 Kwa bau bakondolo nsiku, ngiena bonso nkondolo nsiku—mpeleko kikondolo nsiku mia Nzambi ko, kansi

ngiena ku nsi ansiku mia Klisto—mpasi yabaka bako-ndolo nsiku.

22 Kwa bau bena lebakana ngiena lebakana, mpasi yabaka bena lebakana. Kwa babonsono ngiena bionsonono, mpasi vo bonso bobo yavulusa bankaka.

23 Ivanganga mamonsono mu diambu diansamu wambote, mpasi mono mpe yakala ntuali mu wau.

24 Ka luzeyi ko e, vo bayungusanga mu nzila yangiungusila bayungusanga babonsono, kansi umosi kaka utambulanga nsendo? Luyungusila bobo, mpasi luatambula wo.

25 Wonso usinsane mu nsinsunu ukukiyalanga mu biabionsono. Babana basanga bo mu tambula koloa kiafukila, kansi beto kiakondwa kwafukila.

26 I diau mono iyungusanga, ka mu nana ko, mono inwananga, bonso muntu ulembolo banda mpeve;

27 kansi mono inwanisanga nitu ami, iyalanga yo, ka bwidi kala, vo mono kibeni yaniafunwa, bu ntekele longa bankaka.

10 Lu zimpangi, mono kizolele ko, vo lualembwa zaya, vo mase meto mamonsono makala ku nsi atuti, babonsono basabuka mu mbu,

2 babonsono babotukulwa mu Mose mu tuti ye mu mbu,

3 babonsono badia dia kumosi kwakimpeve,

4 babonsono banwa ndwinu yimosi yakimpeve, kadi banwa mu tadi diakimpeve diabanama, tadi diodio i Klisto.

5 Kansi mu babingi mu bau Nzambi kamona mayangi ko, kadi balumbwa mu nsi yankatu.

6 ¶ Momo i bifwani kwa beto, ka tuidi zinina moyo mu mambi, bonso bwazinina bau moyo.

7 Ka lukalani nsambidi miabiteki ko, bonso bankaka mu bau, bonso bwasonama: Bantu bavwanda mu dia ye nwa, batelama mu sakana.

8 Bika tualembwa yanga mpe, bonso bwayanga

bankaka mu bau, babwa mu lumbu kimosi makumole ye mafunda matatu.

9 Bika tualembwa vukumuna Mfumu, bonso bwa-mvukumuna bankaka mu bau, babungwa kwa zinioka.

10 Ka luvungutani ko, bonso bwavunguta bankaka mu bau, babungwa kwa mbungi.

11 Momo mababwila bonso kifwani, kansi masonukwa mu kutulubula, i beto tuena lukufi ye nsukulu antangu yayi.

12 ¶ I diau wonso benzi, vo telamene, bika katala, mpasi kabwa ko.

13 Mpukumunu ka yikulubwididi ko, kansi yina yakimuntu kaka; kansi Nzambi wena wakwikama kana yambula luavukumunwa mpukumunu yilutidi ngolo zeno ko, kansi va kimosi ye mpukumunu si kavanga mpaikulu, mpasi lualenda vibidila yo.

14 ¶ I diau zolwa biami, lutina nsambudulu abiteki.

15 Mono ivovanga bonso kwa bankwa nduka: lukongudila mama mampovele.

16 Mbungu yansakumunu yitusakumunanga, kadi ka yena ntuali ye menga ma Klisto ko e? Dimpa ditubukunanga, kadi ka diena ntuali ye nitu a Klisto ko e?

17 Kadi dimpa dimosi diena, kansi beto tu babingi i nitu yimosi; kadi beto babonsono tuena ntuali mu dimpa dina dimosi.

18 Lutala Israeli diakinsuni. Badianga minkailu miazikwa, kadi ka bena ntuali ye zikwa ko e?

19 Buna nki mpovele? Kani lekwa kiayokulwa kwa biteki i ma? Kani vo teki i ma?

20 Ve, kansi bibayokanga bayokanga bio kwa mpeve zambi, ka kwa Nzambi ko. Kansi kizolele ko, vo luayika bankwa ntuali ye mpeve zambi.

21 Beno ka lulendi nwa mbungu ya Mfumu ye mbungu yampeve zambi ko. Ka lulendi kala ntuali mu meza ma Mfumu ye meza mampeve zambi ko.

22 Evo si tuafudila Mfumu mu kala kimpal'e? Kadi beto tumviokele mu ngolo e?

23 ¶ Mamonsono mena luve, kansi mamonsono ka matomisanga nitu ko, mamonsono mena luve, kansi mamonsono ka matunganga ko.

24 Muntu katombani wote wayandi kibeni ko, kansi katomisa wankaka.

25 ¶ Bionso bitekwanga mu zandu, ludia kweno, ka lufionguninani mu diambu diakansansa ko.

26 Kadi ntoto ye biabionsono biena va wau i bia Mfumu.

27 Vo muntu lembolo leka minu ulutumisi ye luzolele kwenda, buna ludia bionso bilutudulu, ka lufionguninani mu diambu diakansansa ko.

28 Kansi vo muntu vovele kwa beno: Biabi biayokolo kwa teki, buna ka ludiani bio ko mu diambu diayandi tele wo ye mu diambu diakansansa;

29 kibikidi kiaku kansansa ko kansi kiangana; kadi kimpwanza kiami mu nkiamo kifundusu kwa kansansa kiangana?

30 Vo idianga bio mu matondo, mu nkiamo yatiakwa mu biobio buvaninanga matondo?

31 ¶ Mu diodio vo ludianga ye nwanga vo dionso diluvanganga, luvanga mamonsono mu kembila Nzambi.

32 Ka lutesisani ba Yudayo vo ba Elene vo dibundu dia Nzambi sakuba ko;

33 bonso mono mpe ivanganga bwazolakana kwa babonsono mu mamonsono; kitombanga ntomoso amono kibeni ko, kansi ntomoso ababingi, mpasi bavuluswa.

11 Luvukumukina mono, bonso buivukumukinanga Klisto.

2 ¶ Mono ilusika, bu lukumbambukilanga moyo mu mamonsono ye lukebanga ndongolo ziyalutambika.

3 Kansi nzolele luzaya, vo ntu abakala i Klisto, kansi ntu ankento i bakala, ntu a Klisto i Nzambi.

4 Dionso bakala disambilanga vo bikulanga, bu kena ye lekwa va ntu, vwezele ntu andi.

5 Kansi wonso nkento usambilanga vo bikulanga ye ntu walembwa fukwa, vwezele ntu andi, kadi mpila mosi vo watebwa nsuki.

6 Kadi vo nkento lembolo fuka ntu andi, bika kazakwa nsuki. Kansi vo nsoni kwa nkento mu zakwa nsuki vo mu tebwa, bika kakifuka.

7 Kadi bakala kafwiti fuka ntu ko, kadi yandi i kifwani kia Nzambi ye kianzitusu andi, kansi nkento i nzitusu a bakala.

8 Kadi bakala ka diatuka mu nkento ko, kansi nkento mu bakala.

9 Bakala ka diasemwa mu diambu diankento ko, kansi nkento mu diambu diabakala.

10 I diau nkento fwiti kala dimbu kialulendo va ntu mu diambu diazimbasi.

11 Mwanki mu Mfumu, nkento kena kondwa kwabakala ko, bakala ka kondwa kwankento ko.

12 Kadi bonso bwatuka nkento mu bakala, i buna mpe bakala mu nkento, kansi biabionsono bitukanga kwa Nzambi.

13 Luteza beno kibeni. Kadi bufweni, vo nkento ulembolo fuka ntu kasambila Nzambi e?

14 Kadi nkadulu yakimuntu yau kibeni ka yikululunganga ko e, vo bakala diena nsuki zazila, buna i mvwezolo kwa yandi?

15 Vo nkento wena nsuki zazila, buna i nzitusu kwa yandi; kadi wavewa nsuki zazila mu kukifuka.

16 Vo muntu zolele sa mpaka, ka tuena fu kiokio ko ye ka mabundu ma Nzambi mpe ko.

17 ¶ Bu nkembi momo, kikulusika ko, kadi lukutakananga, ka mu ntomoso ko kansi mu mbivusu.

18 Kadiva ntete, bu lukutakananga mu dibundu, ngwilu, vo mu beno mwena nkabunu, mu mankaka ndekele minu.

19 Kadi mu beno mpe si mwakala tuvambuku, mpasi bafwana bazayakana mu beno.

20 Mu diodio bu lukutakananga va kimosi, ka lulendi dia mu kintuadi kiameza ma Mfumu ko.

21 Kadi bu ludianga, muntu muntu tekele bonga mandi madia; mosi wena nsatu, wankaka kololo.

22 Kadi buna ka lubeki nzo zandila ye zandwina ko e? Evo luyinanga bundu dia Nzambi ye lufwisa bako-ndolo lekwa nsoni e? Nki yavova kwa beno? Yalusik'e? Kilusiki mu diodio ko.

23 ¶ Kadi mono yatambula kwa Mfumu bina biyaluta-mbika, vo Mfumu Yesu mu fuku dina dikayekulwa wabonga dimpa;

24 bu kamana tonda, wabukuna dio, wavova: Diadi i nitu ami yaveno mu beno. Bobo luvanga mu kumba-mbukila moyo.

25 Mpila mosi mpe mbungu bu bamana dia, wavova: Mbungu yayi i luwawanu luamona mu menga mami. Bobo luvanga yonso ntangu yilua yo nwa mu kumba-mbukila moyo.

26 Kadi yonso ntangu yiludia dimpa diodio ye nwa mbungu yoyo, lusamunanga mfwilu a Mfumu, nate ye kana kwiza.

27 I kuma wonso udia dimpa vo nwa mbungu ya Mfumu bulembolo fwanana, yandi neti nkanu mu nitu ye menga bia Mfumu.

28 Mu diodio bika muntu kakifiongunina, mboki kadia dimpa ye nwa mbungu.

29 Kadi udianga ye nwanga, yandi ukukidilanga ye ukukinwinanga mfundusu, vo kayindudi nitu a Mfumu ko.

30 Mu diambu diodio mu beno mwena babingi bena lebakana ye kimbevo, bankaka babingi bafwidi.

31 Kansi vo tukikongudidi, nga ka tuakongudulwa ko.

32 Kansi bu tuakongudulwa, tualongwa ndongi kwa Mfumu, ka tuidi beduswa ye nza.

33 I diau, lu zimpangi zami, bu lukutakananga mu dia, luvingasana.

34 Vo muntu wena nsatu, bika kadia mu nzo andi, ka luidi kutakana mu tukisa mfundusu. Mankaka masidi si ya mo sungika, yonso ntangu yiikwiza.

12 Lu zimpangi, kizolele ko, vo lualembwa zaya bonso bwena mu minkailu miampeve.

2 Beno luzeyi, vo bu luakala bapaŕen, luanatwa kuna kwa biteki biakibaba, bonso buluatuaduswa.

3 Mu diodio mono iluzaikisa, vo muntu nkutu uvovanga mu Mpeve a Nzambi kalendi ta ko: Yesu i kiasingwa; muntu kalendi vova ko: Yesu i Mfumu, vo ka mu Mpeve yanlongo ko.

4 ¶ Minkailu miena miampila mu mpila, kansi Mpeve i yimosi.

5 Kisielo kiena kiampila mu mpila, kansi Mfumu i yimosi.

6 Mavanga mena mampila mu mpila, kansi Nzambi i umosi uvanganga mamonsono mu babonsono.

7 Kansi muntu muntu wavewa nzaikusu a Mpeve mu tomisa babonsono.

8 Kadi umosi wavewa mu Mpeve mambu mandueŕga, wankaka nambu manzailu mu Mpeve yimosi,

9 wankaka minu mu Mpeve yimosi, wankaka nkailu miandiakisina mu Mpeve yina yimosi,

10 wankaka mu vanga bimangu, wankaka mu bikula, wankaka mu swasisa zimpeve, wankaka tudimi tuampila mu mpila, wankaka mu bangula tudimi.

11 Kansi momo mamonsono mavanganga Mpeve yina yimosi yikabanga kwa muntu muntu, bonso buyizolele.

12 ¶ Kadi bonso nitu i yimosi ye yena biela biabingi, kansi biela biabionsono bianitu, bu biena biabingi, i nitu yimosi, i buna bwenina Klisto mpe.

13 Kadi mu Mpeve yimosi mpe beto babonsono tua-botukulwa mu nitu yimosi vo ba Yudayo vo ba Elene vo minanga vo bamfumu, beto babonsono tuayundulwa mu Mpeve yimosi.

14 Kadi nitu ka i kiela kimosi ko kansi biabingi.

15 Vo kulu kuvovele: Bu ki koko ko, kiena kwami mu nitu ko, ka kukondolo mu nitu mu diambu diodio ko.

16 Vo kutu kuvovele: Bu ki disu ko, kiena mu nitu ko, ka kukondolo mu nitu mu diambu diodio ko.

17 Vo nitu yamvimba i disu, buna ngwilu kwevi? Vo yau yamvimba i ngwilu, buna ngwilu amfuku kwevi?

18 Kansi bwabu Nzambi watula biela kimosi kimosi mu nitu, bonso bukazolele.

19 Vo biau biabionsono i kiela kimosi, buna nitu kwevi?

20 Bwabu biela biena biabingi, kansi nitu yimosi kaka.

21 Disu ka dilendi vova kwa koko ko: Kiena nsatu angeye ko; vo diaka ntu kwa malu: Kiena nsatu abeno ko.

22 Kansi biela bianitu bibanzulwanga, vo bilutidi lebakana, tulutidi bio kala nkinzi,

23 biau bibanzulwanga, vo bilutidi keva mu nzitusu mu nitu, tusanga bio nzitusu ulutidi; biansoni tuvwikanga bio mu nzitusu.

24 Biena nzitusu ka biena bo nsatu ko. Kansi Nzambi wabundikisa nitu wavana nzitusu wawingi kwa kina kikondolo wo,

25 nkabunu ka zidi kala mu nitu, kansi mpasi biela biakalasangana mayindu mamosi.

26 Vo kiela kimosi kilungwanga, biela biabionsono bilungwanga ye kiau; vo kiela kimosi kikembulwanga, biela biabionsono biyangalalanga ye kiau.

27 Kansi beno buna luena lu nitu a Klisto ye muntu muntu i kiela.

28 ¶ Nzambi watula mu dibundu: va ntete zintumwa, va nzole bambikudi, va ntatu minlongi, mboki tulendo, mboki minkailu miandiakisina, tusadusu, ngiadulu, tudimi tuampila mu mpila.

29 Babonsono i zintumw'e? Babonsono i bambikudi e? Babonsono i minlongi e? Babonsono i mvangi miabimangu e?

30 Babonsono bena nkailu miandiakisina'e? Babonsono bavovanga mu tudimi e? Babonsono babangulanga' e?

31 Kansi luvemina nkailu mianlemvo milutidi mu nene. Buna si yakulusonga nzila yilutidi mu mbote.

13 Vo ivovanga mu tudimi tuabantu ye tuazimbasi, kansi nkondolo zola, buna ngieka nsongo yin-ganga ye simbala kiwunganga.

2 Vo mono ngiena ye mbikudulu ye nzeyi mansweki mamonsono ye nzailu yayonsono, evo ngiena minu kiakionsono, mpasi yalenda vilula miongo, kansi nkondolo zola, buna mono ka i lekwa ko.

3 Vo ikabanga mbongo zami zazonsono mu dikila bamputu ye iyekulanga nitu ami mu yokwa, kansi nko-ndolo zola, buna kina bo tomina nitu ko.

4 ¶ Zola kuvibidilanga, zola kwena nlembami, zola ka kuyandukanga meso ko, ka kutanga mayama ko, ka kukukitumpidikanga ko,

5 ka kuvanganga malembolo fwana ko, ka kutomba-nga biandi ko, ka kufwemanga ko, ka kutanganga mambi ko,

6 ka kuyangalalanga mu kondwa kwalunungu ko, kansi kuyangalalanga ye kedika,

7 kufukanga mamonsono, kulekilanga mamonsono minu, kusanga vuvu mu mamonsono, kutatamananga mu mamonsono.

8 ¶ Zola ka kusukanga widi ntangu nkutu ko; kansi mbikudulu zina fukila, tudimi tuna lembwa, ye nzailu yina fukila.

9 Kadi tuzeyi ndambu kaka, tubikulanga ndambu kaka.

10 Kansi momo mamana lunga, bu mana kwiza, buna momo mena ndambu si mafukila.

11 Bu yakala mwana, yavova makimwana, yakala diela diakimwana ye mabanza makimwana, kansi bu yameni kula, mono yayambudi bina biakimwana.

12 Kadi bwabu tutalanga mu lumweno mu lukengesi, kansi ntangu yina zizi mu zizi, bwabu nzeyi ndambu kaka, kansi buna si yatoma zaya, bonso buyatoma zaiwa mpe.

13 Bwabu busikilanga minu, vuvu, zola, bina bitatu, buna biena zola kulutidi mu nene.

14 Luzomina zola, luvemina nkailu miakimpeve, kansi luluta vemina una wabikula.

2 Kadi uvovanga mu tudimi, kavovanga kwa bantu ko kansi kwa Nzambi, kadi muntu nkutu kavisanga ko, kadi mu mpeve kavovanga mansweki.

3 Ubikulanga, uvovanga ntungulu ye ndubudulu ye mbombolo kwa bantu.

4 Uvovanga mu tudimi, ukukitunganga, kansi ubikulanga, utunganga dibundu.

5 Mono nzolele, vo beno babonsono luavova mu tudimi, ndutidi zola, vo luabikula. Kadi ubikulanga, ulutidi una uvovanga mu tudimi, vo ndieu kabangudi mo ko, mpasi dibundu diatungwa.

6 Lu zimpangi, vo mono ikwiza kwa beno ye ivovanga mu tudimi, nki andandu yakulubakisa, vo kivova kwa beno mu nzaikusu ko vo mu nzailu vo mu mbikudulu vo mu ndongolo?

7 ¶ Lekwa bikondolo moyo biena ningu, kani vo pitulu vo nsambi; bwe tuazaya masakwanga, vo ka biena ningu miena diswaswana ko.

8 Kadi bobo mpe vo mpungi yena ningu u ka uvisakene ko, nani kubamene mu mvita?

9 I bobo beno mpe vo mu tudimi luvova mambu ma ka mavisakene ko, buna mavovwa bwe mana zailwa? Kadi vova luvovanga mu mpamba.

10 Ndinga zazingi zampila mu mpila zena mu nza, yimosi nkutu ka yikondolo ningu ko.

11 I diau vo ndembolo zaya mbangudulu andinga, buna mono i nzenza kwa ndiena uvovanga, ye ndlena uvovanga i nzenza kwa mono.

12 I bobo beno mpe bu luveminanga miakimpeve, lutomba mpasi lualuta mu tunga dibundu.

13 ¶ Mu diodio wonso uvovanga mu tudimi, bika kalomba mu zaya bangula.

14 Kadi vo mono isambilanga mu tudimi, mpeve ami yisambilanga, kansi zayu kiami kikondolo mbutu.

15 Buna nki kiokio? Mfwiti sambila mu mpeve,

kansi mfwiti sambila mu zayu mpe; mfwiti yimbila mu mpeve, kansi mfwiti yimbila mu zayu mpe.

16 Kadi vo ngeye uvutulanga matondo mu mpeve, buna ndiena uvwandanga va fulu kiabalembolo longwa, bwe si kavova ameni mu matondo maku, bu kalembolo zaya mauvoevele?

17 Kadi kedika ngeye tomene tonda, kansi wankaka katungwa ko.

18 Ntondele kwa Nzambi, vo ndutidi beno babonsono mu vova mu tudimi.

19 Mwanki mu dibundu ndutidi zola kwakwingi mu vova mambu matanu kaka mu zayu, mpasi yalonga bankaka, ye kwafiuma, kaka mu vova kumi diamafunda mamambu mu tudimi.

20 ¶ Lu zimpangi, ka lukalani bana banswa mu nduka ko, lukala bana banswa mu mambi, kansi mu nduka lumana kula.

21 Mu nsiku mwasonama: Kadi mu bantu bena tudimi tuanzenza ye mu koba bianzenza si yavova kwa bantu baba, buna mpe si balembwa kungwila, buvoevele Mfumu.

22 I buna tudimi i dimbu, ka kwa balekanga minu ko, kansi kwa balembolo leka minu, kansi mbikudulu ka yena kwa balembolo leka minu ko, kansi kwa balekanga minu.

23 Mu diodio vo bundu diamvimba dikutakene va kimosi ye babonsono bavovele mu tudimi, kansi balembwa longwa vo leka minu bakotele, ka bana vova ko e, vo lulaukidi?

24 Kansi vo babonsono babikulanga, ye walembwa leka minu vo walembwa longwa kotele, buna tungulukidi kwa babonsono ye kongodolo kwa babonsono,

25 mansweki mantim'andi mazayakene, mboki si kafukama va zizi kiandi ye sambila Nzambi ye kamba, vo Nzambi wena mu beno mu kedika.

26 ¶ Buna nki, lu zimpangi? Bu lukutakananga, muntu wena nkunga, wankaka ndongolo, wankaka

nzaikusu, wankaka ludimi, wankaka mbangudulu; bika mamonsono mavangwa mu ntungulu.

27 Vo bankaka bavovanga mu tudimi, buna bole vo batatu mu lukutukunu lumosi, bavova mosi mosi, kansi umosi kabangula.

28 Vo ka mwena mbangudi ko, buna nkwa tudimi kadingama mu dibundu, kansi bika kavova kwa yandi kibeni ye kwa Nzambi.

29 Bika bambikudi bole vo batatu bavova, bankaka bakongudila.

30 Vo wankaka vwendi zaikusu diambu, buna bika wantete kadingama.

31 Kadi beno babonsono lulenda bikula mosi mosi, mpasi babonsono balongwa ye babonsono balubulwa.

32 Mpeve zabambikudi zalemvuka kwa bambikudi.

33 Kadi Nzambi ka i Nzambi abonso bonso ko, kansi yayenge.

34 ¶ Bonso bwena mu mabundu mamonsono mabalongo bika bakento badingama mu mabundu; kadi ka bena luve mu vova ko, kansi bika balemvuka, bonso buvovele nsiku.

35 ¶ Vo bazolele longwa diambu, bika bayuvula babakala bau mu nzo zau, kadi i nsoni kwa nkento mu vova mu dibundu.

36 Kani mambu ma Nzambi matuka mu beno e? Kani maluaka kwa beno kak'e?

37 ¶ Vo muntu ukibanzilanga, vo i mbikudi vo waki-mpeve, bika katoma zaya, vo mansonekene kwa beno i ma Mfumu.

38 Kansi vo muntu kazolele mo zaya ko, bika kalembwa mo zaya.

39 ¶ I kuma, lu zimpangi zami, luvemina mu bikula, ka lukakidilani tudimi ko.

40 Bika mamonsono mavangwa bufwanana ye mu dedama.

15 Lu zimpangi, mono iluzaikisa nsamu wambote uyalusamunina, uluatambula mpe, mu wau lutelamanga mpe,

2 mu wau si luavuluswa mpe, vo lusimbanga mambu mayalukambila wo, vo ka lualeka minu mu nkatu ko.

3 Kadi va ntete mono yatambika kwa beno dina diyatambula mpe, vo Klisto wafwa mu diambu diamasumu meto, bonso bwena masonukwa,

4 vo yandi wazikwa ye wafulukuswa mu lumbu kiantatu, bonso bwena masonukwa,

5 vo wamonika kwa Kefa, mboki kwa kumi ye zole.

6 Mboki wamonika kwa zimpangi zavioka nkama tanu mu ntalu mu ntangu yimosi; babingi mu bau bakidi nate ye bwabu, kansi bankaka balele tulu.

7 Mboki wamonika kwa Yakobi, mboki kwa ntumwa zazonsono.

8 Vazimunina mu babonsono wamonika kwa mono mpe bonso vo kwa mwana wasuluka.

9 Kadi mono ndutidi zintumwa mu ke, kifweni mu bikwa ntumwa ko, bu yazoma bundu dia Nzambi.

10 Kansi mu nlemvo a Nzambi ngiena dingienina, nlemvo andi kwa mono ka wakedi wankatu ko, kansi mono yalutidi babonsono mu sala, kansi ka mono ko, kansi nlemvo wa Nzambi wena yami.

11 Buna vo i mono vo i bau, i bobo tusamuninanga, i bobo lualekila minu.

12 ¶ Vo Klisto usamunwanga, vo wafulukuswa mu bafwa, buna beno bankaka bwe luvovele, vo ka kwenani mfulukulu abafwa ko?

13 Vo ka kwenani mfulukulu abafwa ko, buna Klisto mpe kafulukuswa ko.

14 Kansi vo Klisto kafulukuswa ko, buna nsamununu eto yena yankatu, minu kiëno kiankatu mpe.

15 Kansi beto tumonikanga, vo tu zimpangi za Nzambi zaluvunu, bu tutelanga Nzambi kimbangi, vo wafulukisa Klisto ukalebwa fulukisa, vo bwena, vo bafwa ka bafuluki ko.

16 Kadi vo bafwa ka bana fulukuswa ko, buna Klisto kafulukuswa mpe ko.

17 Kansi vo Klisto walembwa fulukuswa, minu kieno kiena kiankatu; luakidi mu masumu meno.

18 Buna bamana leka tulu mu Klisto, bamana vila mpe.

19 Vo tusanga vuvu mu Klisto mu moyo wau kaka, buna tulutidi bantu babonsono mu kiadi.

20 ¶ Kansi mu kedika Klisto wamana fulukuswa mu bafwa, i ntekidi abau balele tulu.

21 Kadi lufwa bu luayizila mu muntu, i bobo mpe mfulukulu abafwa yayizila mu muntu.

22 Kadi bonso bufwanga babonsono mu Adami, i buna babonsono si bavangwa bamoyo mu Klisto,

23 kansi muntu ye diandi kabu: Klisto i ntekidi, mboki babana ba Klisto mu ngizulu andi,

24 mboki nsukulu, bu kayekula kimfumu kwa Nzambi, i Se, bu kakifukisila ngiadulu zazonsono ye lendo kiakionsono ye tulendo tuatonsono.

25 Kadi yala kaka si kayala kitinu, nate ye kamana tula ntantu miamionsono ku nsi atambi biandi.

26 Ntantu wazimunina una fukuswa i lufwa.

27 Kadi walemvula biabionsono ku nsi atambi biandi. Bu kavovele: Biabionsono biameni lemvulwa ku nsi atambi biandi, buna buvisakane, vo ndiena wanlemvudila biabionsono kalemvulwa ko.

28 Bu kamana lemvudulwa biabionsono, yandi kibeni Mwana si kalemvuka kwa ndiena wanlemvudila biabionsono, mpasi Nzambi kakala biabionsono mu babonsono.

29 ¶ Vo ka bwa ko, nga babotukwanga mu diambu diabafwa, nki bavanganga? Vo bafwa ka bana fulukuswa nkutu ko, buna mu nkiana babotukwanga mu diambu diabafwa?

30 Beto mpe mu nkiana tukukiyekulanga mu nsisi ntangu zazonsono?

31 Mono ifwanga lumbu ka lumbu. ikulukamba bo, lu zimpangi, mu nsikulu yingiena mu beno mu Klisto Yesu, Mfumu eto.

32 Vo mu kimuntu yanwanisa bulu biansisi mu Efeso, nki andandu mbeki? Vo bafwa ka bana fulukuswa ko, bika tuadia ye nwa, kadi mbazi si tufwa.

33 Ka luzimbukuswani ko: kikundi kiambi kibivisanga fu biambote.

34 Lusikama mu lembwa kolwa, luvanga lunungu, ka luvolani masumu ko! Kadi bankaka balembolo zaya Nzambi. Mu kulufwisa nsoni mpovele mo.

35 ¶ Kansi muntu si kavova: Bafwa bwe si bafulukuswa? ye mu nki ampil'anitu si bakwizila?

36 U nkwa buzoba, bina biukunanga ka bivangwa biamoyo ko, vo ka bifwidi ko.

37 Biukunanga, kukunanga nitu yina kala ko, kansi nsangwa yatundwa kani yafroment vo yampil' ankaka.

38 Nzambi uvananga yo nitu, bonso bukazolele, mbongo mbongo yandi nitu.

39 Nsuni miamionsono ka nsuni umosi ko, kansi wabantu wankaka, nsuni wabibulu wankaka, nsuni wazinuni wankaka, wambizi zanlangu wankaka.

40 Nitu zakizulu zena, nitu zakintoto zena mpe; kansi nkembo wayakizulu wankaka ye wayakintoto wankaka.

41 Nkembo antangu wankaka ye nkembo angonda wankaka ye nkembo azimbwetete wankaka, kadi mbwetete yimosi yilutidi yankaka mu nkembo.

42 I bobo mpe mfulukulu abafwa. Nitu yikunwanga mu fukila, yifulukuswanga mu kondwa kwafukila.

43 Yikunwanga mu kondwa kwanzitusu, yifulukuswanga mu nkembo. Yikunwanga mu lebakana, yifulukuswanga mu lulendo.

44 Yikunwanga i nitu yakimuntu, yifulukuswanga i nitu yakimpeve. Vo nitu yakimuntu yena, buna nitu yakimpeve yena mpe.

45 Bobo bwasonama mpe: Muntu wantete i Adami wayika mwela wamoyo; Adami wazimunina wayika mpeve yivumusanga.

46 Bina biakimpeve ka biatekila ko, kansi bina biakimuntu, mboki bina biakimpeve.

47 Muntu wantete watuka mu ntoto i wakintoto, muntu wanzole watuka mu zulu.

48 Bonso bwenina wakintoto, i buna bwenina mpe bakintoto; bonso bwenina wakizulu, i buna bwenina mpe bakizulu.

49 Bonso butuanata kifwani kiawakintoto, i buna bika tuanata kifwani kiawakizulu mpe.

50 ¶ Lu zimpangi, diadi ivovele, vo nsuni ye menga ka bilendi vingila fwa diakimfumu kia Nzambi ko, bifukilanga ka bivingilanga fwa diakondwa kwafukila ko.

51 Tala, mono iluvovele diansweki; ka tuleki tulu tu babonsono ko, kansi tu babonsono si tuakitulwa,

52 nasiu mu mbwetolo ameso mu kulumeta kiazimunina, kadi si kiatendana, bafwa si bafulukuswa bakondwa kwafukila, beto si tuakitulwa.

53 Kadi yayi yifukilanga yifwiti vwata kondwa kwafukila kaka, ye yayi yamfwilu yifwiti vwata kondwa kwamfwilu.

54 Kansi yayi yifukilanga, bu yikivwatidi kondwa kwafukila, yayi yamfwilu bu yikivwatidi kondwa kwamfwilu, buna diambu dasonama dina kwiza kadi: Lufwa luminunu kwa ndungunu.

55 U lufwa, ndungunu aku kwe yena? U lufwa, ba kiaku kwe kiena?

56 Kansi ba kialufwa i masumu ye lulendo luamasumu i nsiku.

57 Matondo kwa Nzambi ukutuvananga ndungunu mu Mfumu eto Yesu Klisto.

58 ¶ I kuma, lu mpangi zami zazolwa, lusikalala, lukala nangwi, lubukanga mu salu kia Mfumu ntangu zazonsono, bu luzeyi, vo salu kieno ka kiena kiankatu mu Mfumu ko.

16 Mu diambu diankubulu azimbongo kwa banlongo luvanga beno mpe bonso buyasikidikisa kwa mabundu ma Ngalatia.

2 Lumbu kiantete kialumingu buna luena bika muntu

muntu kayudika mu yandi nzo, bonso bukena vila, mpasi mbongo ka zakubukwa ko, bu ikiyizidi.

3 Bu ndueki, si yafidisa nkanda ye bau balumeni sola mu nata nkailu eno waluzolo kuna Yelusalemi.

4 Vo bufweni kwa mono mu kwenda, buna bana kwenda yami.

5 ¶ Mono si yakwiza kwa beno, bu yakiviokila mu Makedonia; kadi si yavioka mu Makedonia;

6 kansi nanga si yasikila yeno fintangu-ntangu vo kala sivu kiamvimba mpe, mpasi luamfila konso kuikwenda.

7 Kadi kizolele kulumona bwabu mu mpioka yayi ko; kadi ngiena vuvu mu sikila yeno ntangu yankaka, vo Mfumu ukungiambula bo.

8 Kansi si yakala mu Efeso nate ye Pentekoti,

9 kadi mwelo wasalu kiakinene ye kiandandu wazi-buka kwa mono, bankakididi bena babingi.

10 ¶ Vo Timoteo wizidi, lutala, mpasi kakondwa wonga mu beno—kadi salu kia Mfumu kasalanga bonso mono kibeni—

11 mpasi kayinwa kwa muntu ko. Lumfila mu yenge, mpasi kiza kwa mono, kadi ikumvingilanga ye zimpangi.

12 ¶ Mu diambu dia Apolo, i mpangi, mono yambo-mbidila beni kiza ye zimpangi kwa beno, kansi kazolele kwiza bwabu ko; bu kabeki ntangu si kiza.

13 ¶ Lukaya meso, lutelama nakekete mu minu, lukala kibakala, lusiana.

14 Mamonsono maluvanganga, luvanga mo mu zola.

15 ¶ Lu zimpangi, luzeyi vo nzo a Stefana i ntekidi mu Akaya ye vo bakivana mu sadila banlongo, i diau yalubombidila

16 mu lemvuka kwa bampila yoyo ye kwa wonso wonso usadisanga ye salanga.

17 Iyangalalanga mu ngizulu a Stefana ye Fotunato ye Akaiko, kadi bavongisa ngunda zami mu beno,

18 kadi bavongisa mpeve ami ye zabeno. I diau lutoma zaya bampila yoyo.

19 ¶ Mabundu ma Asia malufidisi mbote. Akila ye

Pliska ye bundu diena mu nzo au balufidisi mbote mu Mfumu.

20 Mpangi zazonsono zilufidisi mbote. Lukambasana mbote mu mfibulu yanlongo.

21 ¶ Mono Paulu ilusonekene mbote eno mu kwami koko.

22 Vo muntu kazolanga Mfumu ko, bika kakala wasingwa. Mfumu kwiza kana kwiza.

23 Nlemvo a Mfumu eto Yesu wakala yeno.

24 Zola kwami kwakala ye beno babonsono mu Klisto Yesu.

NKANDA WANZOLE WA PAULU KWA BISI

KOLINTO

1 Paulu, i ntumw'a Yesu Klisto mu luzolo lua Nzambi, ye Timoteo, i mpangi eto, kwa bundu dia Nzambi diena ku Kolinto ye kwa babonsono bavedila bena mu Akaya diamvimba.

2 Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

3 ¶ Bika Nzambi katondwa ye Se dia Mfumu eto Yesu Klisto, Se diankenda ye Nzambi ambombolo yayonsono

4 ukutubombanga mu nzungu zeto zazonsono, mpasi tualenda bomba bena zonso zonso nzungu mu mbombolo yina yitubombulwanga beto kibeni kwa Nzambi.

5 Kadi bonso bubukanga ndungulu za Klisto mu beto, i buna mbombolo eto yibukanga mu Klisto.

6 Vo tumonanga nzungu, i mu diambu diambombolo eno ye mpulusu eno, vo tubombwanga, i mu diambu diambombolo eno yitukisanga ntatumunu mu ndungulu zimosi zitulungulwanga beto mpe. Vuvu kieto mu beno kiena kiasikalala,

7 bu tuzeyi, vo bonso buluena ntuari mu ndungulu, i buna mu mbombolo mpe.

8 ¶ Lu zimpangi, ka tuzolele ko, vo luna lembwa zaya nzungu zeto zituamona mu Asia, vo tuatuikwa zitu kiavioka ngolo zeto, tuakala ketiketi kani vo si tuavuka.

9 Inga, beto kibeni tuakala mayindu, vo fwa si tuafwa kaka, mpasi tualembwa sa vuvu mu beto kibeni kansi mu Nzambi ufulukisanga bafwa,

10 watutanina mu lufwa lolo lualunene, si kakututanina mpe; mu yandi tuasidi vuvu kieto, vo si kavutuka kututanina;

11 beno mpe lutusadisanga mu ndombolo zeno, mpasi, mu diambu dianlemvo utuavewa mu lusadusu luababingi, bantu babingi bavutula matondo mu beto.

12 ¶ Kadi ditukisanga nkembolo eto i diadi vo kansansa kieto kitanga kimbangi, vo tudieti mu nza ye va kati ye beno mu mpedolo ye kedika bia Nzambi, ka mu nduenga zakinsuni ko, kansi mu nlemvo wa Nzambi.

13 Kadi ka tukulusionikinanga mankaka ko, kansi malutengi ye malutambudidi. Mono isanga vuvu, vo si lua mo tambudila nate ye nsukulu,

14 bonso buluabadikidi tambudila vo beto i nkembolo eno, bonso beno mpe i nkembolo eto mu lumbu kia Mfumu eto Yesu.

15 ¶ Mu vuvu kiokio yazola teka kwiza kwa beno, mpasi luatambula ntomoso yankaka,

16 ye viokila kuluena ye kwenda kuna Makedonia, tuka diaka ku Makedonia ye kwiza kwa beno ye filwa kwa beno kuna Yuda.

17 I diau bu yazola bobo, buna yasonga mavilu-vilu e? Kadi maikananga mu nsuni ikaninanga mo, mpasi yasa inga, inga ye ve, ve mu ntangu yimosi e?

18 Kansi Nzambi bu kena wakwikama, buna mambu meto kwa beno ka mena inga ye ve ko.

19 Kadi Mwan'a Nzambi, i Klisto Yesu, utuasamuna kwa beno, mono ye Silvano ye Timoteo, kakala inga ye ve ko, kansi inga diakala ye diena mu yandi.

20 Kadi nsilulu za Nzambi zazonsono zena inga mu yandi, mu diodio zena mpe ameni mu yandi, mpasi Nzambi kakembuswa mu beto.

21 Ukutusikidikanga, beto yeno, mu Klisto ye watu-kusa, i Nzambi,

22 yandi watusa dimbu kiandi mpe, watuvana Mpeve andi, i dimbu kiantadulu mu ntima mieto.

23 ¶ Mono ibokila Nzambi katela mwel'ami kimbangi, vo mu diambu diakulukeba ndembolo kwiza kuna Kolinto.

24 Beto ka tu zimfumu zaminu kieno ko, kansi tu minsadisi yeno ku kiese kieno; kadi mu minu lutelamanga.

2 Mono yakana dio mu mono kibeni, vo kivutuki kwiza kwa beno ye kiadi ko.

2 Kadi vo ikuluvanga kiadi, buna banani si bakungiangidikanga, vo ka baba bangieti vanga kiadi ko?

3 Mono yasonika momo, mpasi, bu yaluaka, yalem-bwa vangwa kiadi kwa bau bafwiti kungiangidika, bu isanga vuvu mu beno babonsono, vo kiese kiami i kiese kiabeno babonsono.

4 Kadi mu kiadi kiakingi ye kingongo kiantima mono yasonika kwa beno mu mansanga mamingi, ka mu kuluvanga kiadi ko, kansi mpasi luazaya zola kwena yami kubukanga kwa beno.

5 ¶ Vo muntu watukisi kiadi, kavanga bo kwa mono kaka ko, kadi kiena kwa beno babonsono, kansi mu ndambu kaka, kadi kizolele lutisa diambu ko.

6 I diau kwa wampila yoyo lusembo lolo lukatambula kwa babingi lufweni.

7 Bulutidi bwabu mu kunyambudila, ye kumbomba, mpasi kabeba ku nsi akiadi kiokio kiangolo ko.

8 I kuma mono ilubombidila lukunsonga zola kweno.

9 Kadi mu diambu diodio mpe yasonika, mpasi yakulutonta, kani vo lutumamanga mu mamonsono.

10 Kansi wonso uluyambudilanga diambu, mono mpe

inyambudidi; kadi dionso diyayambudidi, vo yaya-mbudidi diambu, yayambudidi dio mu diambu dieno va luse lua Klisto.

11 ka tuidi lutulwa kwa Satana, kadi ka tukondolo nzailu mu makani mandi ko.

12 ¶ Bu yayiza ku Toloa mu samuna nsamu wambote wa Klisto ye yazibudulwa mwelo kwa Mfumu,

13 buna mpeve ami ka yavonga ko, kadi kiabwana mpangi ami Tito ko, kansi yabasisila mbote, yayenda ku Makedonia.

14 ¶ Matondo kwa Nzambi ukututuadisanga mu nkembo ntangu zazonsono mu Klisto ye zaikisanga mfuku anzailu andi mu beto mwamonsono.

15 Kadi beto i nsunga ya Klisto kwa Nzambi mu bau bavuluswanga ye mu bau bavilanga.

16 Mu baba beto i mfuku alufwa ku lufwa, kansi mu babana bankaka beto i mfuku amoyo ku moyo. Nani ufweni mu momo mamonsono?

17 Kadi beto katusangidikisanga mambu ma Nzambi mu baka ndandu ko, bonso busanga bankaka babingi, kansi mu mpedolo, va ntadisi a Nzambi, tuvovanga mu Klisto momo matukidi kwa Nzambi.

3 Tubadikidi kukisonga diak'e? Evo tuena bonso bankaka nsatu ankanda miakimbangi kwa beno vo miatuka kwa beno?

2 Beno i nkand'eto wasonukwa mu ntima mieto uzayakene ye utangwanga kwa bantu babonsono,

3 bu dizayakene, vo beno i nkand'a Klisto wabakama mu salu kieto, wasonukwa, ka mu ntinta ko kansi mu Mpeve a Nzambi amoyo, ka mu nsenzebele miamatadi ko, kansi mu nsenzebele miansuni i mu ntima mieno.

4 ¶ Mu Klisto tuena vuvu kiampila yoyo kwa Nzambi;

5 ka vo tufwanane mu beto kibeni ko mu banzila diambu bonso vo ditukidi mu beto kibeni, kansi lufwanusu lueto lutukidi kwa Nzambi

6 watufwanisa mu kala sielo bialuwawanu luamona,

ka biabisono ko kansi biampeve, kadi bisono bivo-ndanga, kansi mpeve yivananga moyo.

7 Kansi vo kisielo kialufwa kianwatwa mu bisono mu matadi kiakala nkembo, kadi bana ba Israeli nkutu ka balenda tala zizi kia Mose ko mu diambu diankembo azizi kiandi, i una walala,

8 buna kisielo kiampeve ka kilutila mu kala nkembo ko e?

9 Kadi vo kisielo kiambedoso kiakala nkembo, buna salu kiandungusu kilutidi buka mu nkembo.

10 Kadi kina kiakala nkembo ka kiena nkembo nkutu ko mu diambu diankembo wau ulutidi.

11 Kadi vo kina kialala kiakala nkembo, buna kina kisikilanga kilutidi mu nkembo.

12 ¶ I kuma bu tuena vuvu kiampila yoyo, tuvovanga mu kibakala

13 ye ka tuvanganga bonso Mose ko watula fukulu va zizi kiandi, mpasi bana ba Israeli ka batala nsukulu abina bialala ko.

14 Kansi madiela mau mabaduswa. Kadi nate ye lumbu kiaki bubatanganga luwawanu luankulu, fukulu kina kiakidi, ka kiakatulwa ko, kansi mu Klisto kiau kilalanga.

15 Kadi nate ye kiaki lumbu, bu batangulwanga Mose, fukulu kiena va ntima miau.

16 Kansi yonso ntangu yibabangumukini kwa Mfumu, fukulu kikatulu.

17 Mfumu i Mpeve; konso kwena Mpeve a Mfumu, kuna kwena kimpwanza.

18 Beto babonsono tutalanga ye zizi biafukulwa bonso mu lumweno nkembo a Mfumu tukitulwanga mu kifwani kiandi, tuviokanga mu nkembo ku nkembo, bonso busalanga Mpeve a Mfumu.

4 I kuma bu tuena kisielo kiokio, mu nkenda zituafwilwa ka tulendi beba ko.

2 Kadi tuabembika mansweki mansoni, ka tudiatata-

nga mu kinkita ko, ka tusangidikisanga mambu ma Nzambi ko, kansi mu nzaikusu akedika tukukisonganga mpe kwa kansansa kiabantu babonso va luse lua Nzambi.

3 Kansi vo nsamu eto wambote wafukwa mpe, buna wafukwa kwa bau bavilanga.

4 Kadi nzambi anza yayi wafwisa meso mamadiela mabadimbula minu, ka bidi kienzudulwa kia kwansamu wambote wankembo wa Klisto, i kifwani kia Nzambi.

5 Kadi ka tukukisamunanga ko kansi Klisto Yesu bonso Mfumu ye beto kibeni bonso minanga mieno mu diambu dia Yesu.

6 Kadi Nzambi ndiena wavova: Mu tombe si mwatuka kia kukienzulanga, wakienzula ntima mieto, mpasi kia kwanzailu ankembo a Nzambi mu zizi kia Klisto kwakienzula.

7 ¶ Beto tuena lekwa kiokio kiantalu mu biwumbwa mu songa, vo lulendo lolo luambidi anene i lua Nzambi ye ka lueto ko.

8 Mu mamonsono tufietukuswanga, kansi ka tukakamene ko, tubwanga kidunga, kansi ka tukondolo lukanu ko,

9 tuzomwanga, kansi ka tuniangwanga ko, tulumbwanga, kansi ka tubungwanga ko,

10 ntangu zazonsono tunatanga mfwilu a Yesu mu zinitu zeto, mpasi moyo wa Yesu wamonika mpe mu zinitu zeto.

11 Kadi beto tuena moyo tuyekulwanga lumbu biabionsono kwa lufwa mu diambu dia Yesu, mpasi moyo wa Yesu wamonika mpe mu nsuni eto wamfwilu.

12 I buna lufwa lusalanga mu beto, kansi moyo mu beno.

13 Bu tuena mpeve yimosi yaminu, bonso bwasonama: Mono yaleka minu, i kuma yavova; beto mpe tulekanga minu, i kuma tuvovanga,

14 kadi tuzeyi, vo ndiena wafulukisa Mfumu Yesu si kakutufulukisa mpe mu kala ye Yesu va kimosi ye beno.

15 Kadi mamonsono mena mu diambu dieno, mpasi nlemvo bu uniekanga mu babingi, wabukisa matondo mankembozo a Nzambi.

16 ¶ I diau ka tulendi beba ko, kansi vo muntu eto wa ku mbazi ufukilanga mpe, buna muntu eto wa mu ngudi ukitukanga wamona lumbu ka lumbu.

17 Kadi nzungu zeto zanayaki-yaki ye zafintangu-ntangu zikututukisilanga nkembo ulutidi beni mu nene, ubukanga mvu ya mvu,

18 bu tulembolo tadidila lekwa bimonikanga, kansi bina bilembolo monika; kadi bimonikanga bikalanga ntangu yafuma, kansi bilembolo monika i biamvu ya mvu.

5 Kadi tuzeyi, vo nzo eto yangoto yakintoto yitulukidi, buna tuena ntungulu yitukidi kwa Nzambi, i nzo yalembwa tungwa mu moko, i yamvu ya mvu mu mazulu.

2 Kadi tuvumukanga mpe mu yayi, tuena ngunda mu vwata nzo eto yakizulu,

3 mpasi vo, bu tuavweti yo, ka tuamonika kondwa kwanlele ko.

4 Kadi bu tuakidi mu nzo yangoto, tuvumukanga ku nsi azitu, kadi ka tuzolele vula ko kansi vwata, mpasi bina biamfwilu biaminwa kwa moyo.

5 Ndienu watufwanisa mu diodio i Nzambi watuvana ntadulu a Mpeve.

6 ¶ I kuma tuena kibakala ntangu zazonsono ye tuzeyi, vo bu tuakidi mu nitu, tutatukidi ye Mfumu,

7 kadi tudiatanga mu minu, ka mu mona-meso ko;

8 kansi tuena kibakala ye tulutidi zola katuka mu nitu ye kwenda kala ye Mfumu.

9 I kuma tusanga kimfuzi mu zolakana kwa yandi, kani vo tuakidi mu nitu, kani vo tukatukidi.

10 Kadi beto babonsono si tuamonukuswa bonso butuena va kiandu kia Klisto kiamfundusu, mpasi muntu muntu katambula makavengi mu nitu, bonso bukasadidi mo, kani mambote vo mambi.

11 ¶ I kuma bu tuzeyi vumi kia Mfumu, tulebanga bantu, kansi kwa Nzambi tumonikanga; mono nsidi vuvu mpe, vo tumonikanga mu kansansa kieno.

12 Beto ka tuvutukidi kukisonga kwa beno ko, kansi tukuluvana bila kiansikulu mu diambu dieto, mpasi luabaka mvutudulu kwa bau bakukisikanga mu bina bimonikanga ka mu bina biena mu ntima ko.

13 Kadi vo tuena diela dianayediyedi, tuenina bo kwa Nzambi, vo tuena diela diasikama, tuenina bo kwa beno.

14 Kadi zola kwa Klisto kukutuyalanga,

15 bu tuzengele diadi, vo mosi wafwila babonsono; i kuma bau babonsono bamana fwa; yandi wafwila babonsono, mpasi bena moyo ka bakala moyo kwa bau kibeni ko, kansi kwa ndiena wabafwila ye wabafulukila.

16 ¶ I diau tuka bwabu ka tuzeyi muntu bonso bukena mu nsuni ko; vo tuazaya mpe Klisto mu nsuni, bwabu ka tuvutukidi kunzaya bobo ko.

17 I kuma vo muntu wena mu Klisto, yandi i nsemono yampa, yankulu yamana vioka, yampa yavingana.

18 Kansi yayonsono yatukidi mu Nzambi watuwawa ye yandi kibeni mu Klisto ye watuvana kisielo kiangwawusu.

19 Kadi Nzambi wakala mu Klisto ye wawawasanga nza ye yandi kibeni, kabatangila ntulumunu zau ko, wayekula mambu mangwawusu kwa beto.

20 ¶ I kuma tu zintumwa mu diambu dia Klisto, bonso vo Nzambi ulubulanga mu beto. Mu diambu dia Klisto tukululebanga: Luwawana ye Nzambi.

21 Ndienna walembwa zaya masumu, yandi wansa masumu mu diambu dieto, mpasi tuakala lunungu lua Nzambi mu yandi.

6 Bonso bisadi yandi tukululebanga mpe, ka luidi tambula nlemvo a Nzambi mu nkatu,

2 kadi yandi vovele: Mono yakuwilu mu ntangu yafwana, inono yakusadisi mu lumbu kiampulusu.

Tala, bwabu i ntangu yafwana, tala, bwabu i ntangu yampulusu.

3 Ka tutesanga muntu sakuba mu diambu nkutu ko, mpasi kisielo ka kiasembwa ko,

4 kansi tukukisonganga mu mamonsono bonso sielo bia Nzambi mu ntatumunu yayingi, mu nzungu, mu nsatu, mu kingongo,

5 mu mbandulu, mu boloko, mu zinkindu, mu salu biampasi, mu nkayulu ameso, mu mbinunu ansoki,

6 mu mpedolo, mu nzailu, mu mvibudulu, mu nlembami, mu Mpeve yanlongo, mu zola kukondolo disu ku nsi alukaya,

7 mu mambu makedika, mu lulendo lua Nzambi, mu biandwanina bialunungu ku lubakala ye ku lumoso,

8 mu nkembolo ye mu mvwezolo, mu kumu kiambi ye mu kumu kiambote, bonso nzimbikisi kansi tubankwa kedika,

9 bonso vo tulembolo zaiwa, ye tutomene, zaiwa, bonso vo tufwanga, tala, tuena moyo, bonso tulongwanga ndongi, ye ka tuvondolo ko.

10 bonso vo tu bankwa miakiadi, kansi tuyangalalanga ntangu zazonsono, bonso bamputu, kansi tusanga babingi kimvwama, bonso vo ka tubeki lekwa ko, kansi tuvwi biabionsono.

11 ¶ Lu bisi Kolinto, nwa mieto miazibuka kwa beno, ntima mieto mianeniva.

12 Fulu kiluena mu ntima mieto ka kiena kiakike nkutu ko, kansi fulu kiluena mu ntima mieno kiena kiakike beni.

13 Beno mpe lutuvangila bumosi—mpovele bonso kwa bana—lutukudikila fulu mu ntima mieno.

14 ¶ Ka lutulwani vangu kianzenza ye balembolo leka minu ko; kadi lunungu nki antuadi luena ye kimpumbulu? Vo nki ankalasani yena ye kia ye tombe?

15 Kansi nki aluwawanu luena ye Klisto ye Beliali, vo nki antuadi yena ye ndiena ulekele minu ye ndiena ulembolo leka minu?

16 Kinlongo kia Nzambi nki andedokoso kiena ye biteki? Kadi beto i kinlongo kia Nzambi amoyo, bonso bwavova Nzambi: Mono si yawwanda mu bau ye zieta yau, mono si yakala Nzambi au, bau si bakala bantu bami.

17 I kuma luvaika mu kati diau, luvanguka, buvoele Mfumu, ka luvalakanani bina biasumuka ko, mono si yakulutambula.

18 Mono si yakala Se kwa beno, beno si luakala bana bami bababakala ye babakento, buvoele Mfumu, Mpungu-tulendo.

7 I kuma lu bakiozolwa, bu tuena nsilulu zozo, bika tuakivedisa mu nsumukunu zazonsono zansuni ye zampeve ye lungisa mpedolo mu vumi kia Nzambi.

2 ¶ Lutuzibudila ntima mieno; ka tuavengi bulembolo songa kwa muntu ko, ka tuabivisi muntu ko, ka tuabongele muntu lekwa mu luvunu ko.

3 Kivovele mo mu kulubedisa ko; kadi yakivovele, vo luena mu ntima mieto, tukubamene mu fwa yeno ye kala moyo ye beno.

4 Ngiena vuvu kiakingi mu beno, ikulusikanga beni, yatomene bombwa, yazedi kwa kiese mu nzungu zeto zazonsono.

5 ¶ Kadi bu tualuaka mpe ku Makedonia, nsuni mieto ka miavonga ko, kansi tuamweswa nzungu mu ndambu zazonsono: ku mbazi mvita, mu ngudi wonga.

6 Ubombanga bankwa kiadi i Nzambi watubomba mu ngizulu a Tito,

7 ka mu ngizulu andi kaka ko, kansi mu mbombolo yikabombulwa mu beno. Bu katukamba ngunda zeno, nionga kweno, vema kweno mu mono, buna yaluta yangalala.

8 Kadi vo yaluvanga kiadi mpe mu nkand'ami, kiniongolokele bo ko; vo ndiongolokele mpe, bu mbweni, vo nkanda wowo waluvanga kiadi kani vo mu fintangu-tangu kaka,

9 bwabu iyangalalanga, ka mu diambu dia bu luvengo

kiadi ko, kansi mu diambu dia bu luvengo kiadi kiampilulu amadiela; kadi luavengo kiadi buzolele Nzambi; i buna ka luabivuswa mu diodio ko.

10 Kadi kiadi kina kizolele Nzambi kitukisanga mpilulu adiola yaluvulusu yitulembolo niongulukila, kansi kiadi kianza kitukisanga lufwa.

11 Kadi tala, kiadi kiokio kiluakala, bonso buzolele Nzambi, kiatukisa kimfuzi kiakingi mu beno, inga, ngazi, inga, wonga, inga, ngunda, inga, vema, inga, mvutulu andinda. Mu mamonsono luasonga beno kibeni, vo luavedele mu bungu diodio.

12 I kuma bu yasonika kwa beno, kiasonika ko mu diambu diamuntu wavanga yambi ye ka mu diambu diamuntu wangwa yambi ko, kansi mpasi vema kuluenta mu beto kwamonika mu beno va luse lua Nzambi.

13 Mu diodio beto tuabombwa. Kansi mu mbombolo eto tulutidi yangalala mu kiesc kia Tito, mpeve andi bu yavonguswa kwa beno babonsono.

14 Kadi vo yalusika kwa yandi, kiafwiswa nsoni ko, kansi mamonsono matuavova kwa beno, bu mena makedika, buna luyanu lueto luena kedika va luse lua Tito mpe.

15 Zola kwandi kulutidi kwa beno, bu kabambukilanga ntumumunu za beno babonsono moyo, bonso buluantambula mu wonga ye zakama.

16 Mono iyangalalanga, bu ngiena vuvu mu beno mu yayonsono.

8 Lu zimpangi, tukuluzaikisa nlemvo a Nzambi wavewa mu mabundu ma Makedonia,

2 vo mu ntontolo yayingi yanzungu mwabuka kiesc kiau ye mu bumputu bwau bwabwingi mwabuka kimwama kiau kiakabila.

3 Kadi bonso bubalenda, itanga kimbangi, inga, mu luzolo luayau kibeni, balutila lendo kiau mu vana.

4 Batulomba beni tuabayambula bakala kintuadi mu sadila banlongo,

5 ka bavana bonso butuabanzila kaka ko, kansi bateka kukivana kwa Mfumu, mboki kwa beto mu luzolo lua Nzambi.

6 I buna tuakamba Tito kalungisa nlemvo wowo mu beno mpe, bonso bukateka badika.

7 Bonso bulubukanga mu mamonsono mu minu, mu mpovolo, mu nzailu, mu kimfuzi kiakionsono, mu zola kuluena kwa beto, lutala, mpasi luabuka mu nlemvo wowo mpe.

8 ¶ Kivovele mo bonso nsiku ko, kansi mu kimfuzi kiabankaka itontanga kedika kiazola kweno.

9 Kadi beno luzeyi nlemvo a Mfumu eto Yesu Klisto, vo yandi wakala kimvwama wakituka bumputu mu diambu dieno, mpasi luakala kimvwama mu bumputu bwandi.

10 Ikulukamba nduengoso ami mu tomisa lukanu lueno, kadi, mu mvu waviokele, luatekila ka mu vanga kaka ko kansi mu zola mpe.

11 Lumana vanga bo bwabu mpe, mpasi bonso buluakubama mu zola luna manisa mpe mu vana bonso bulubeki lekwa.

12 Kadi vo luzolo luavana luakidi, buna luau luazolakana kwa Nzambi, bu luvana biluena ka bilukondolo ko,

13 ka mpasi bankaka babaka ye beno luakondwa ko, kansi mpasi luadedakana. Mu ntangu yayi kimvwama kieno kina kubasadisa mu nsatu zau,

14 i buna kimvwama kiau mpe si kiakala lusadusu mu kondwa kweno, mpasi luadedakana,

15 bonso bwasonama: Wayonzika biabingi, kaluta ko, wayonzika biafuma, kakondwa lekwa ko.

16 ¶ Matondo kwa Nzambi uvananga mu ntim'a Tito kimfuzi kiampila mosi mu dianibu dieno.

17 Kadi watoma tambula ntumunu eto, kansi bu kakala kimfuzi beni, wayenda kwa beno mu luzolo luayandi kibeni.

18 Va mosi ye yandi tuafidisa mpangi yankaka yena nsikulu mu nsamu wambote mu mabundu mamonsono;

19 ka bobo kaka ko, kansi wasolwa kwa mabundu mu kwenda yeto, mu salu kiaki kiazola kitusalanga mu nkembo a Mfumu ye mu luzolo lueto luambote.

20 Kadi bobo tukukikenga, ka tuidi sembwa kwa muntu ko mu nsadulu ankailu una waunene.

21 Kadi tusanga kimfuzi mu kondwa lusembo, ka va luse lua Mfumu kaka ko kansi va luse luabantu mpe.

22 Tuafidisa ye bau mpangi eto yituamweni vo i nkwa kimfuzi, bu tuantonta ntonta zazingi mu mambu mamingi, kansi bwabu lutidi vema mu vuvu kiokio kiakinene kikenana mu beno.

23 Yandi Tito i nkwa ntuadi yami ye k̄isadi yami mu beno, ye zimpangi zeto zankaka i ntumwa zamabundu ye nkembo a Klisto.

24 I kuma lusonga dimbu kiazola kweno ye kialuyanu lueto mu beno va luse luamabundu.

9 Kadi mu nsadulu kwa banlongo kiena nsatu akulusonikina ko.

2 Kadi nzeyi vo luakubama mu zola kweno; mu diodio ngieti kukiyanina mu beno kwa bisi Makedonia; Akaya bu diakubama tuka mu mvu wakedi; vema kweno kwakwika babingi.

3 Kansi yafidisi zimpangi, mpasi luyanu lueto mu beno ka luafuba ko mu mambu momo, mpasi luakubama, bonso buyavova.

4 Kadi vo bisi Makedonia bana kwiza yami ye kulubwana lualembwa kubama, beto—nkutu vova beno—tuna fwa nsoni mu vuvu kiokio.

5 I kuma yabenzi, vo bwena nkinzi mu fidisa zimpangi ku ntuala kwa beno mu teka kubika nkailu eno uluateka sila, mpasi wakubama bonso nkailu wansakumunu ye ka wabwimi ko.

6 ¶ Kansi mu diambu diodio: Ukunanga mu lukokoto, yonzekele mu lukokoto, ukunanga mu nsakumunu, yonzekele mu nsakumunu.

7 Muntu muntu bonso bukakanina mu ntima, bika

kavana, ka mu kiadi vo mu ntatumusu ko, kadi Nzambi uzolanga mvani wakiese.

8 Nzambi lenda bukisa nlemvo wawonsoho kwa beno, mpasi luabuka mu mavanga mamonsoho mabiza, bu luena bialunga mu biabionsoho ntangu zazonsoho,

9 bonso bwasonama: Yandi wamwangisa, yandi wavana kwa bamputu, lunungu luandi lusikilanga mvu ya mvu.

10 Uvananga mbongo kwa nkuni ye mampa mu dia, yandi si kavana ye funisa mbongo zeno zankuna ye funisa mbutu mialunungu lueno,

11 mpasi luakala kimvwama mu mamonsoho ye luzolo luakabila lutukisanga matondo kwa Nzambi mu beto.

12 Kadi kisielo kiokio kiansadusu ka kisadisanga banlongo mu nsatu zau kaka ko, kansi kibukanga mpe mu matondo mamingi kwa Nzambi.

13 Bu bana tambula lusadusu lueno, si bazitisa Nzambi mu diambu dia lutumumunu lueno mu kimbangi kiansamu wambote wa Klisto ye mu luzolo luakabila kwa bau ye kwa babonsoho.

14 Bakulusambidilanga mu zola kwakwingi mu diambu dianlemvo waunene wasila Nzambi mu beno.

15 Bika Nzambi katondwa mu nkailu andi u ka uvovakani.

10 Mono kibeni Paulu iluleba mu kimpombo kia Klisto ye nlebami andi, i mono ngiena luyinumu va luse lueno, kansi bu ntatukidi ngienina beno kibakala.

2 Ilulomba mpasi yalebwa sa kibakala bu ngiena yeno, bonso bumfwiti sa kwa bankaka babanzanga, vo tudiatanga bwenina nsuni.

3 Kadi tudiatanga mu nsuni, kansi ka tunwananga bwenina nsuni ko.

4 Kadi luazu bieto biandwanina ka biena biakinsuni ko, kansi biangolo mu Nzambi mu tulula nzo zasiamu,

5 mu biau tutululanga tukanu ye biabionsono bianda bitelamanga mu kakila nzailu a Nzambi, tutuasanga mabanza mamonsonomu kinkoleku ntumumunu a Klisto,

6 tuakubama mu vutula ndinda kwa nkolomono zazonsono, ntumumunu eno bu yameni lunga.

7 ¶ Lutalanga bina bimonikanga. Vo muntu ukukisila vuvu, vo i wa Klisto, bika kabanzila diaka mu yandi kibeni, vo bonso yandi i wa Klisto, i buna beto mpe.

8 Kadi vo si yaluta kukiyana mu lendo kieto kiavana Mfumu mu kulutunga, ka mu kulutulula ko, kina fwa nsoni ko,

9 ka lubanzani ko, vo nzolele kulupamuna mu nkanda miami ko.

10 Kadi bavovele: Nkanda miandi miena miazitu ye miangolo, kansi, bu kamonekene, nitu andi yena yalebakana ye mpovolo andi yena yankatu.

11 Wampila yoyo bika kazaya, vo bonso butuena mu mambu maminkanda, bu tutatukidi, i buna tuena mu mavanga, bu tuena vo.

12 Kadi ka tulendi kukiteza vo kukidedikisa ye bankaka mu bau bakukisonganga ko; kansi bu bakukitezanga ye tezo kiabau kibeni ye kukidedikisanga ye bau kibeni, bakondolo nduka.

13 Ka tuna luta kukiyana ko, kansi bonso bwena tezo kiatutezila Nzambi mu luaka nate ye kwa beno.

14 Kadi ka tuioki tezo ko, bonso vo ka tualueki kwa beno ko; kadi nate ye kwa beno tuamana luaka mu nsamu wambote wa Klisto,

15 ka tukukiyananga vioka tezo mu salu biangana ko, kansi tusidi vuvu, minu kieno bu kiniekene, vo beto si tuakudukulwa beni tezo kiandilu eto kwa beno,

16 mpasi tuasamuna nsamu wambote mu nsi zena ku ntual'eno, ye lembwa kukiyana mu ndilu zangana mu bina biamana kubama.

17 Kansi ukukiyana, kakiyana mu Mfumu.

18 Kadi ukukisonganga, kafwanane ko, kansi ndiena usongwanga kwa Mfumu.

11 Nga vo luzolele vibidila fibuzengi fiami. Inga lukumvibidila mpe.

2 Kadi mono ngienina beno kimpala mu kimpala kia Nzambi. Kadi mono yaluwawasa ye bakala dimosi kaka, mpasi yatambika kwa Klisto ndumba yavedila.

3 Kansi ngiena wonga, vo bonso nioka yavuna Eva mu bungubi bwandi, i buna mabanza meno si mabivuswa ye katuka mu nkwikumunu mu Klisto.

4 Kadi vo muntu wizidi, vo samuni Yesu diankaka ditualembwa samuna, evo lutambudi mpeve yampil'ankaka yilualembwa tambula, vo nsamu wambote wampil' ankaka ulualembwa tambula, buna vele luto-mene vibidila bo.

5 Kadi mono mbenzi, vo mu diambu nkutu kisidi ku nim'antumwa zazinene ko.

6 Vo yalembwa longwa mu vova mpe, nzailu yena yami, ye tutomene yo zaikisa kwa beno mu mamonsono.

7 ¶ Kani yavola masumu, bu yakiyina, mpasi luazangulwa, bu yalusamunina nsamu wambote wa Nzambi mu ka lekwa ko?

8 Mono yatana mabundu mankaka, bu yatambula mfutu kwa bau, mpasi yasadila beno. Bu yakala yeno ye yamona nsatu, kialomba lekwa kwa muntu ko.

9 Kadi bu yakondwa bilekwa, zimpangi, zalungisa bio, bu zatuka mu Makedonia; mu mamonsono mono yakikeba, mpasi kiakululomba lekwa ko.

10 Mu kedika kia Klisto kiena mu mono, luyanu lolo ka luna katulwa mu mono mu ntini za Akaya ko.

11 Mu nkiama? Kadi kikuluzolele ko e? Nzambi zeyi bo.

12 ¶ Dina diivanganga, si yavanga dio mpe mu katula bila kiabau bazolele bila, mpasi vo, mu dina dibeti kukiyanina, bazayakana vo ka balutidi beto ko.

13 Kadi bampila yoyo i ntumwa zaluvunu ye bisadi biabunkita bakukivanganga bonso ntumwa za Klisto.

14 Ka i diambu diangitukulu ko, kadi yandi kibeni Satana ukitukanga bonso mbasi akia.

15 I kuma ka ngitukulu ko, vo sielo biandi bikitukanga bonso sielo bialunungu; nsukulu au si yakala, bonso bwenina mavanga mau.

16 ¶ Diaka mpovele: Muntu kambanzilani, vo ngiena buzengi ko; vo lumbanzidi bo, luntambula bonso nkwa buzengi, mpasi yakiyana fuma.

17 Mambu mampovele mu lyanu luami kivovele mo bonso vo mu Mfumu ko kansi bonso vo mu buzengi.

18 Babingi bakukiyananga mu nsuni, buna mono mpe ikukiyana.

19 Kadi bu luena nduka, luvibidilanga mu kiese bena buzengi.

20 Kadi luvibidilanga, vo muntu uluvengi minanga, vo muntu uludidi, vo muntu ulubeki kinkole, vo muntu ukizangudi, vo muntu ulubendi mu zizi.

21 Mu nsoni mpovele, vo beto tuasonga lebakana. Kansi vo muntu wena kibakala mu diambu, mono mpe ngienina dio kibakala; mu buzengi mpovele bo.

22 Bau i ba Ebeleo e? Mono mpe. Bau i ba Isaeli e? Mono mpe. Bau i nkun'a Abalahami e? Mono mpe.

23 Bau i sielo bia Klisto e? Bonso vo ndaukidi mpovele: mono ndutidi. Ndutidi mu bisalu, ndutidi mu bandwa, ndutidi mu tubwa mu boloko, ndutidi mu zimfwilu.

24 Ba Yudayo bambanda nkumbu tanu makumaia mambanda kondwa mosi mosi;

25 yabandwa mu sikoti nkumbu zitatu, yatubwa matadi nkumbu mosi; yafwilwa nzaza nkumbu tatu, fuku dimosi ye mwini umosi yazietuswa vana mpind'ambu.

26 Yazieta nzieta zazingi, yamona nsisi mu zinzadi, nsisi mu mintani, nsisi mu kanda diami, nsisi mu bapaïen, nsisi mu zimbanza, nsisi mu nsi yankatu, nsisi mu mbu, nsisi mu mpangi zaluvunu,

27 mu salu ye mvibudulu, mu nkayulu ameso ntangu zazingi, mu nsatu ye mpwila, mu mbinunu ansoki ntangu zazingi, mu kiozi ye kondwa kwanlele.

28 Va ntandu amankaka mamingi mandembolo kulukamba ngiena lumbu ka lumbu mayindu mu mabundu mamonso.

29 Nani wena lebakana ye mono kiena lebakana ye yandi ko e? Nani tele sakuba, ye kimweni kwama ko e?

30 Vo mfwiti kukiyana, si yakukiyana mu lebakana kwami.

31 Nzambi ye Se dia Mfumu eto Yesu Klisto, watondwa mvu ya mvu, yandi zeyi, vo kivunanga ko.

32 Mu Damasko nyadi watumwa kwa ntinu Aleta wakenga mbanza yabisi Damasko mu kumbaka;

33 tuka mu nela yakala mu baka yakulumunwa mu mpidi, yatina mu moko mandi.

12 Mono mfwiti kukiyana, kansi diodio ka ditomisa-nga ko, ivioka ku mona-meso ye nzaikusu za Mfumu.

2 Mono nzeyi muntu mu Klisto, kumi ye mvu ia miamana vioka—vo wakala mu nitu, kizeyi ko, vo ku mbazi anitu, kizeyi ko, Nzambi zeyi bo—wampila yoyo watombulwa nate ye kuna zulu diantatu.

3 Nzeyi, vo muntu wampila yoyo—vo mu nitu, vo ku mbazi anitu, kizeyi ko, Nzambi zeyi bo—

4 watombulwa nate ye ku paladiso, wawa mambu ma ka mavovakani, makondolo luve kwa muntu mu vova.

5 Mu wampila yoyo ikukiyana, kansi kikukiyani ko vo ka mu lebakana kwami ko.

6 Kadi vo nzolele kukiyana, kisidi buzengi ko, kadi kedika ikamba, kansi ndembolo kwami, mpasi muntu kakumbanzila ko, vo ndutidi dina dikakumbwenanga ye dikakungwilanga.

7 Mpasi yalembwa kukizangula mu nzaikusu zozo zazinene, yavewa nsende mu nsuni, i mbasi a Satana, mu kumbanda zinkome, mpasi kiakukizangula ko.

8 Mu diodio yalomba Mfumu ndomba tatu, mpasi kankatudila yo.

9 Yandi wavova kwa mono: Nlemvo ami ulungidi kwa

ngeye, kadi ngolo zami zilunganga mu lebakana. I kuma mu kiese kiakingi ikukiyana mu lebakana kwami, mpasi ngolo za Klisto zasikila mu mono.

10 I kuma mu diambu dia Klisto ngiena kiese mu lebakana, mu nkwamusu, mu ncita, mu nzomono, mu nzungu; kadi bu ngiena lebakana, ngiena ngolo.

11 ¶ I buzengi mu sonika bobo, kansi beno luankwika mu sa bo, kadi nga bufwanane vo beno luampovila mambote, kadi mu diambu nkutu kisidi ku nim' antumwa zozo zazinene ko, kansi mono i ka lekwa ko.

12 Kedika, dimbu biantumwa biavangwa va kati ye beno mu ntatumunu yayonsoho mu bidimbu ye bimangu ye tulendo.

13 Kadi mu nki adiambu lualembwa dedakana ye mabundu mankaka, vo ka diadi ko, vo kialulomba lekwa ko? Lungiambudila nkanu wowo.

14 ¶ Tala, yayi i nkubama yantatu yinkubamene mu kwiza kwa beno; kina kululomba lekwa ko, kadi kito-mbanga biabieno ko kansi beno kibeni. Kadi bana ka bafwiti yonzika mbongo kwa se ye ngudi ko, kansi se ye ngudi kwa bana.

15 Mu kiese kiakingi si yavana ye kukivana mu diambu diamiela mieno. Vo iluta kuluzola, buna si luakunzola fuma kak' e?

16 ¶ Ka diambu ko, kiakululomba lekwa ko kansi, bu ngiena kinkita, yalubaka mu bunkita.

17 Kadi mu bau bayalufidisa yakibakila ndandu kwa beno e?

18 Mono yatuma Tito ye yafidisa mpangi ye yandi. Kadi Tito wakibakila ndandu kwa beno e? Kadi ka tudieti mu Mpeve yimosi ko e? Kadi ka mu tambu bimosi ko e?

19 Tuka ntama luakidi banza, vo tukukitabila va luse lueno. Kansi va luse lua Nzambi mu Klisto tuvovanga mamonsoho, lu bakiazolwa, mu diambu diakulutunga.

20 Kadi ngiena wonga, vo nanga yalembwa kulubwana,

bonso bunzolele, bu ikwiza, ye vo mono mpe si yabwana kwa beno, bonso bululembolo zola: nanga luena nzonza, kimpala, nganzi, mpaka zaluvambunu, makela, nsamu miazimfundu tumpalala, bonso bonso,

21 nanga, bu ivutuka kwiza, Nzambi ami si kakungini-misa mu diambu dieno, ye si yakala kiadi mu babingi bateka vola masumu ye balembolo vilula madiela mau mu nsumukunu yoyo ye mu luyangulu ye mu kinsuza bibasadilanga.

13 Yayi i ngiza yantatu yiikwiza kwa beno. Mambu mamonsono masikudukwanga mu nwa miambangi zole vo zitanu.

2 Mono yateka vova, bu yakala yeno nkala yanzole, ye bwabu, bu ntatukidi, ivova bumosi kwa bau bateka vola masumu ye kwa bankaka babonsono vo, bu ivutuka, si yalembwa kuta.

3 Lutombanga dimbu vo Klisto uvovanga mu mono; yandi kena lebakana mu diambu dieno ko, kansi wena ngolo mu beno.

4 Kadi yandi wakomwa va kulunsi mu lebakana, kansi wena moyo mu tulendo tua Nzambi. Kadi beto mpe tuena kindakana mu yandi, kansi si tuakala moyo ye yandi mu tulendo tua Nzambi mu diambu dieno.

5 ¶ Lukitonta, vo luena mu minu, lukifiongunina. Evo ka luzeyi ko e, vo Klisto Yesu wena mu beno? Vo ka bwa ko luaniangwa.

6 Kansi nsidi vuvu, vo si luazaya, vo beto ka tu baniangwa ko.

7 Tusambilanga kwa Nzambi, ka luidi vanga mambi, ka mu monika bafwana beto kibeni ko, kansi mpasi luavanga mambote ye beto tuakala bonso baniangwa mpe.

8 Kadi ka tulendi kakila kedika ko, kansi tusadila kedika.

9 Kadi tuyangalalanga, bu tuena lebakana, kansi beno luena ngolo, mu diodio tusambidilanga mpe, mpasi luasungama.

10 I kuma bu ntatukidi, nsonekene momo, mpasi yalembwa sa ngolo, bu ngiena yeno, bonso bwena lendo kiyavewa kwa Mfumu mu tunga, ka mu tulula ko.

11 ¶ I buna, lu zimpangi, luyangalala, lusungama, lubombuka, lukalanga diela dimosi, lukalanga mu yenge, Nzambi ayenge ye zola kakala yeno.

12 Lukambasana malembe mu mfibulu yanlongo. Banlongo babonsono balufidisi mbote.

13 ¶ Nlemvo a Mfumu Yesu Klisto ye zola kwa Nzambi ye kintuadi kia Mpeve yanlongo biakala yeno babonsono.

NKAND'A PAULU KWA BISI

NGALATIA

1 Paulu, i ntumwa, ka yabantu ko ka mu muntu ko, kansi mu Yesu Klisto ye Nzambi, i Se diamfulukisa mu bafwa,

2 ye mpangi zazonsono zena yami, kwa mabundu ma Ngalatia.

3 Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i Se, ye Mfumu eto Yesu Klisto,

4 wakivana mu masumu meto, mpasi katukula mu ntangu yayi yambi, bonso bwena luzolo lua Nzambi, Se dieto,

5 nkembo kwa yandi mu mvu miamvu ya mvu. Ameni.

6 ¶ Mono ngitukulu, vo beno nswalu beni lukatukanga mu ndiena walubokila mu nlemvo wa Klisto mu kwenda ku nsamu wambote wampil'ankaka.

7 Ka kwenani wankaka ko, kansi bankaka bena bakulusanga mangidimangidi, bazolele vilula nsamu wambote wa Klisto.

8 Wonso usamunanga nsamu wambote ye ubangisa-

nga nsamu wambote utuasamuna, vo beto vo mbasi yazulu, bika kasingwa.

9 Bonso buyateka vova, i buna mpovele diaka: Vo muntu ukulusamuninanga nsamu wambote ubangisanga una uluatambula, bika kasingwa.

10 ¶ Kadi bwabu ivovanga mu zolakana kwa bantu vo kwa Nzambi e? Kani vo itombanga nzolakani abantu e? Vo yakidi zolakana kwa bantu, nga kiena sielo kia Klisto ko.

11 Lu zimpangi, mono iluzaikisa, vo nsamu wambote uyasamuna ka wena wakimuntu ko.

12 Kadi kiatambula wo vo longwa wo kwa muntu ko, kansi mu nzaikusu kwa Yesu Klisto.

13 ¶ Kadi luawa mu nkadulu ami yiyakadila mu kiyudayo, bonso buyaluta zoma beni bundu dia Nzambi ye mwangisa dio.

14 Mono yaluta nkubu yami zazingi zakanda diami mu kiyudayo, yaluta vemina kinkulu kiamase mami.

15 Kansi Nzambi, wakivangudila mono tuka mu vumu kiangudi ami, wambokila mu nlemvo andi,

16 bu kazola zaikisa Mwan'andi mu mono, mpasi yasamuna nsamu wambote mu yandi kwa bapaien, buna kiayuvula nduengoso kwa nsuni ye menga ko,

17 kiayenda kuna Yelusalemi ko kwa bau bantekila mu kala zintumwa, kansi yayenda kuna Alabia, ye yavutuka diaka kuna Damasko.

18 ¶ Mboki mvu ntatu bu miamana vioka, yabaluka kuna Yelusalemi mu diambu diazaya Kefa, yakala yandi kumi ye lumbu tanu.

19 Wankaka mu zintumwa kiamona ko kansi Yakobi, i mpangi a Mfumu.

20 Mansonekene kwa beno, tala, va luse lua Nzambi, kivunini ko.

21 Buna yaluaka ku ndambu za Silia ye Kilikia.

22 Mono kiazayakana zizi kwa mabundu ma Yuda ko mena mu Klisto.

23 Bawa kaka: Ndienu wateka kutuzoma, bwabu usamunanga nsamu wambote waminu kikazola bunga.

24 Bakembila Nzambi mu mono.

2 Kumi ye mvu ia, bu miavioka, yavutuka baluka kuna Yelusalemi ye Banaba, yanata Tito mpe.

2 Mono yabaluka mu diambu dianzaikusu, yababanguidila nsamu wambote uisamunanga kwa bapaïen, kansi ku nenga kwa bena tunda, mu zaya vo izaulanga evo yakizaudila mu nkutu.

3 Tito nkutu, i mwisi Elene, wakala yami, kakwikwa mu zengwa ko,

4 mpeleko mpangi zaluvunu zakota mu nsweki mu neka kimpwanza kieto kituena mu Klisto Yesu, mpasi batuvanga minanga,

5 kansi mu lokula kimosi nkutu ka tuatambudila mu kubatumamana ko, mpasi kedika kiansamu wambote kiasikila mu beno.

6 Babanzulwa, vo i batunda—bonso bubakala ka i diambu diami ko, kadi Nzambi katalanga zizi kiamuntu ko—batunda ka bankudikila diambu ko.

7 Kansi bu bamona, vo mono yasilwa vuvu mu samuna nsamu wambote kwa bakondolo nzengolo, bonso Petelo kwa bazengwa—

8 kadi ndienu wasadila kintumwa mu Petelo mu bazengwa, wasadila kio mu mono mpe mu bapaïen—

9 bu bazaya nlemvo una uyavewa, buna Yakobi ye Kefa ye Yoane, batunda bonso bitungwa, bavana koko kwalubakala kwakintuadi kwa mono ye Banaba, mpasi beto tuenda kwa bapaïen, kansi bau kwa bazengwa;

10 diadi kaka, vo tufwiti bambukila bamputu moyo, didio yakala mpe kimfuzi mu vanga.

11 ¶ Kefa bu kayiza kuna Antiokia, yansemba va luse luandi, kadi watunguluka.

12 Bankaka batuka kwa Yakobi bu ka bakiluakila ko, yandi wakidila ye bapaïen, kansi bu bamana luaka,

walanguka, wavambana ye bau mu diambu diawonga mu bazengwa.

13 Ba Yudayo bankaka bakala yandi kintuadi mu disu ku nsi alukaya, Banaba mpe watuadukuswa kwa disu diau ku nsi alukaya.

14 Bu yamona, vo balembwa diata bwabungama mu kedika kiansamu wambote, yavova kwa Kefa va luse luababonso: Vo ngeye i Nyudayo udiatanga mu fu biabapaïen ye ka mu fu biaba Yudayo ko, buna mu nkiamu ukwikanga bapaïen mu diata mu fu biaba Yudayo?

15 Beto tu ba Yudayo mu kibutu, ka tu bankwa miamasumu miabapaïen ko,

16 kansi bu tuzeyi, vo muntu kanunguswanga mu mavanga mansiku ko, kansi mu minu mu Klisto Yesu, buna beto mpe tualeka minu mu Klisto Yesu, mpasi tuanunguswa mu minu mu Klisto, ka mu mavanga mansiku ko, kadi nsuni nkutu ka ununguswa mu mavanga mansiku ko.

17 Kansi vo beto, bu tutombanga mu nunguswa mu Klisto, tumonwanga, vo tu bankwa miamasumu, buna Klisto i sielo kiamasumu e? Ka bwa ko!

18 Kadi vo ivutuka tunga bina biyatulula, buna ikukisonganga vo i mvodi ankanu.

19 Kadi mu nsiku yafwa kwa nsiku, mpasi yakala moyo mu Nzambi.

20 Mono yakomwa va kulunsi ye Klisto, kivutukidi kala moyo mu mono kibeni ko, kansi ngiena moyo mu Klisto ukalanga mu mono; moyo ungiena bwabu mu nsuni ngienina wo mu minu mu Mwan'a Nzambi wanzola, wakivana mu mono.

21 Kikabikisanga nlemvo a Nzambi ko, kadi vo lunungu lutukanga mu nsiku, buna Klisto wafwa mu ka lekwa ko.

3 Engwa beno lu bisi Ngalatia babuzengi, nani waluvukumuni, i beno luasongwa Yesu Klisto wakomwa va kulunsi?

2 Diambu diadi kaka nzolele zaya kwa beno: Luatambudi Mpeve mu mavanga mansiku vo mu ngwilu aminu e?

3 Bonso bobo luenina buzengi e? Bu luabadika mu Mpeve, bwabu luzolele mana mu nsuni e?

4 Lualungwa mpasi zozo zazingi mu nkatu e? Vo zakedi mu nkatu e?

5 I kuma ukuluvananga Mpeve ye vanganga bimangu mu beno, usanga bo mu mavanga mansiku vo mu ngwilu aminu e?

6 Bonso bwalekila Abalahami minu mu Nzambi ye watangulwa bo vo i lunungu.

7 I kuma luzaya, vo bena mu minu, bau i bana ba Abalahami.

8 Kansi masonukwa makimwena, vo Nzambi unungisanga bapaïen mu minu, makikambila nsamu wowo wambote kwa Abalahami: Mu ngeye bapaïen babonsono si basakumunwa.

9 I kuma bena mu minu basakumunwanga ye Abalahami, i nkwa minu.

10 Kadi babonsono bena mu mavanga mansiku bena ku nsi ansingulu, kadi diasonama: Wasingwa wonso ulembolo sikila mu mamonsono masonukwa mu nkand'ansiku mu vanga mo.

11 Buzayakene, vo muntu kanunguswanga va luse lua Nzambi mu nsiku ko, kadi nkwa lunungu si kakala moyo mu minu.

12 Nsiku ka mitukidi mu minu ko, kansi: Uvanganga mio, si kakala moyo mu miao.

13 Klisto watukula mu nsingulu ansiku, bu kayika nsingulu mu beto, kadi diasonama: Wonso wamanukwa va nti wasingwa kwandi.

14 Tuakulwa bobo, mpasi lusakumunu lua Abalahami luiza mu Klisto Yesu kwa bapaïen, mpasi tuatambula nsilulu a Mpeve mu minu.

15 ¶ Lu zimpangi, mpovele bonso bwena fu biabantu. Luwawanu vo luamuntu mpe bu luasiamuswa,

muntu kalendi lo kabikisa ko, kakudikilanga lo diambu ko.

16 Kansi kwa Abalahami nsilulu zakambwa ye kwa nkun'andi. Kavovele ko: Kwa nkuna miaku nkievo miamingi, kansi bonso vo umosi kaka: Kwa nkun'aku, i Klisto.

17 Mampovele i mama: Luwawanu luatoka siamisa Nzambi ye nsilulu ka bilendi kabukuswa kwa nsiku ko miayiza landila nkama ia ye makumatatu mamvu.

18 Kadi vo difwa diavewa mu nsiku, buna ka mu nsilulu diaka ko, kansi Nzambi wakaila dio kwa Abalahami mu nsilulu.

19 ¶ Buna nsiku i nki? Miakudukulwa mu diambu diantulumunu nate ye ngizulu ankuna wasilwa nsilulu, mizaikuswa kwa zimbasi mu kisielo kianwawasi.

20 Kansi nwawasi ka i nwawasi amuntu mosi ko, kansi Nzambi i umosi.

21 ¶ Buna nsiku mikakilanga nsilulu za Nzambi e? Ka bwa ko! Kadi vo nsiku miavewa milenda vana moyo, nga lunungu lutukidi mu nsiku.

22 Masonukwa mazibikila babonsono ku nsi amasumu, mpasi vo mu minu kia Klisto Yesu nsilulu yavewa kwa balekanga minu.

23 Kansi minu, bu ka kiakiyizila ko, tuakebwa kinkole kwa nsiku, tuavingila minu kina zaikuswa.

24 I kuma nsiku miakala nlongi eto mu kututuala kwa Klisto, mpasi tuanunguswa mu minu.

25 Minu bu kiayiza, ka tuena diaka ku nsi anlongi ko.

26 Kadi beno babonsono lu bana ba Nzambi mu minu mu Klisto Yesu.

27 Kadi mu beno, buna luena luabotukwa mu Klisto, luavwata Klisto.

28 Ka mwena Nyudayo ko vo mwisi Elene ko, ka mwenani nanga vo mfumu ko, ka mwenani bakala ye

nkento ko, kadi beno babonso i umosi mu Klisto Yesu.

29 Kansi vo lu ba Klisto, buna lu nkun'a Abalahami ye mvingidi miadifwa bwenina nsilulu.

4 Mono mpovele: Ntangu yina mvingidi bu kakidi mwana, ka mwenani diswaswana ye yandi ye nanga ko, mpeleko i mfumu abiabionsono,

2 kansi wena ku nsi aminkengi ye minkebi, nate ye ntangu yateka zenga s'andi.

3 I buna beto mpe, bu tuakala bana, tuakala mu kinanga kiamabanza makimwana.

4 Ntangu yalunga bu yayiza, Nzambi wafidisa Mwan'andi wabutuka kwa nkento, wabutuka ku nsi ansiku

5 mu kula bena ku nsi ansiku, mpasi tuatambula kimwana.

6 Bu lu bana, Nzambi, wafidisa Mpeve a Mwan'andi mu ntima mieno yibokanga: Aba, Tata.

7 I kuma ku nanga diaka ko, kansi mwana; vo u mwana, buna u mvingidi adifwa mu Nzambi.

8 ¶ Vakiakedi bu lualembwa zaya Nzambi, luakala miranga kwa zinzambi zikondolo ki Nzambi kiakedika.

9 Bwabu bu luzeyi Nzambi ye luazaiwa kwa Nzambi, buna bwe luavutukila ku mabanza malebakana ye mabumputu makimwana maluzolele kadila diaka mu kinanga.

10 Lukebanga bilumbu ye zingonda ye zinsungi ye mimvu.

11 Ngiena wonga mu beno, kani vo mu nkatu yasedi salu mu beno.

12 ¶ Lu zimpangi, mono ilulomba luakala bonso mono, kadi mono mpe ngienina bonso beno. Ka luampangila bulembolo songa ko.

13 Luzeyi, vo va ntete yalusamunina nsamu wambote mu diambu dialebakana kwansuni,

14 ka luayina vo vweza kina kiakala nkankumusu mu

nsuni ami kwa beno ko, kansi luantambula bonso moasi a Nzambi, bonso Klisto Yesu.

15 Mayangi maluakisikila kwe mena bwabu? Kadi mono ita kimbangi mu beno, vo bulenda kala nga luakola meso meno ye luampana mo.

16 I kuma bu yalukamba kedika, ngieka ntantu eno.

17 Bakuluveminanga kansi ka bonso bufweni ko, bazolele kulukatula mu beto, mpasi luabavemina.

18 Bufweni mu veminanga biambote ntangu zazonono, ka bu ngiena yeno kaka ko.

19 Lu bimbana-mbana biami bingieti mwena nsongo diaka, nate ye Klisto kalunga mu beno,

20 kansi nzolele kala yeno bwabu ye vilula nding'ami, kadi mbwidi kidunga mu beno.

21 ¶ Lunkamba, beno luzolele kalanga ku nsi ansiku, ka luwanga nsiku ko e?

22 Kadi diasonama, vo Abalahami wakala bana bole bababakala, umosi wasielo kiankento, umosi wankento wampwanza.

23 Mwanki mwana wasielo kiankento wabutuka bwenina nsuni, kansi mwan'ankento wampwanza wabutuka mu nsilulu.

24 Mambu momo mena bonso ngana, kadi bakento bobo i ngwawanu zole, yimosi yitukidi mu mongo wa Sinai yibutanga kinanga, i Hangali kwandi.

25 Kansi Hangali i mongo wa Sinai muna Alabia, i mpila mosi ye Yelusalemi diena bwabu, kadi diena mu kinanga ye bana bandi.

26 Kansi Yelusalemi diena kuna kayengele diena diampwanza, diodio i ngudi eto.

27 Kadi diasonama: Yangalala kwaku, u nkwa sita ulembolo buta, sasula ndinga ye boka kwaku ukondolo minsongo, kadi nkwa kinsona wena bana babingi, ndiena wena bakala bafiuma.

28 Lu zimpangi, beno lu bana bansilulu bonso Isaki.

29 Bonso ndiena wabutuka bwenina nsuni, wazoma

mu ntangu yina wabutuka bwenina Mpeve, i bobo bwabu mpe.

30 Mwanki masonukwa bwe mavovele? Vaikisa sielo kiankento ye mwan'andi, kadi mwan'asielo kiankento ka una vingila difwa ye mwana wabuta nkento wampwanza ko.

31 I kuma, lu zimpangi, beto ka tu bana basielo kiankento ko, kansi tu bana bankento wampwanza.

5 Mu kimpwanza Klisto watusa bampwanza i diau lutelama nakekete, ka lukangwani vangu biakinanga ko.

2 ¶ Tala, mono Paulu iluvovele: Vo luzengwa, buna Klisto kalutomese diambu ko.

3 Mono itanga kimbangi diaka kwa wonso muntu uzengolo, yandi fwiti vanga nsiku miamionsono.

4 Beno lununguswanga mu nsiku, lumeni vambana ye Klisto, lusotokene mu nlemvo.

5 Kadi mu Mpeve tuingilanga mu minu vuvu kialunungu.

6 Kadi mu Klisto Yesu nzengolo vo kondwa kwanzenzengolo ka biena mfunu ko, kansi minu kisalanga mu zola.

7 Beno luatoma zaula. Nani walukakidila mu tuma mana kedika?

8 Ndebolo yoyo ka yitukidi kwa ukulubokilanga ko.

9 Lufunusu luafuma lufunisanga sobwa kiakionsono.

10 Mono ngiena vuvu mu Mfumu mu beno, vo ka iuna tambudila mu mabanza mankaka ko, kansi wonso ukulusanga keti-keti neti mfundusu andi.

11 Lu zimpangi, vo yakidi samunanga nzengolo, mu nki yakidi zomunwanga? Buna nteso asakuba yakulunsi yimeni.

12 Bakulukitumunanga, mwanki mbote vo bazolele kukivokula.

13 ¶ Lu zimpangi, luabokulwa ku kimpwanza, kansi ka lusadilani kimpwanza mu vana nsuni fulu ko, kansi lusalasananga mu zola.

14 Kadi nsiku miamionsono mialunguswa mu diambu dimosi, i mu diadi: zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni.

15 Vo lutatasana ye disasana, lutala, ka luidi manasana.

16 ¶ Kansi mono mpovele: Ludiata mu Mpeve, ka luidi vanga nzinunu zansuni.

17 Kadi nsuni wena nzinunu yakitantu kwa Mpeve ye Mpeve kwa nsuni; kadi biau bienasana kitantu, ka luidi vanga bionso biluzolele.

18 Vo lutuaduswanga kwa Mpeve, ka luena ku nsi ansiku ko.

19 ¶ Mavanga mansuni mamonikanga, i mama: yanga, nsumukunu, nzinunu zambi,

20 nsambulu abiteki, kiloka, kitantu, mpaka, kimpala, nganzi, mpambusu, nkabunu, tuvanguku,

21 yandu diameso, kinduvu, makinu, ye mampila yoyo mantekele kulukamba ye yateka vova, vo bavanganga mampila yoyo ka bana vingila difwa diakimfumu kia Nzambi ko.

22 Kansi mbutu mia Mpeve i zola, kiese, yenge, mvibudulu, nlembami, mbote, kinkwikizi,

23 kimpombo ye kukiyala, mampila yoyo ka mena kitantu kwa nsiku ko.

24 Kansi babana ba Klisto Yesu bamana koma nsuni va kimosi ye nzinunu va kulunsi.

25 ¶ Vo tuena moyo mu Mpeve, bika tuadiata mu Mpeve mpe.

26 Ka tutombani nkembo wankatu ko vo tukisa mpaka vo yandasana meso.

6 Lu zimpangi, vo muntu bakamene mu ntulumunu, buna beno lu bakimpeve lusungika wampila yoyo mu mpeve yakimpombo; ukikenga, kwidi vukumunwa ngeye mpe.

2 Lunatasana zitu bieno, i buna lulungisila nsiku mia Klisto.

3 Kadi vo muntu ukibanzidi, vo waunene, kansi kena bo ko, ukukivunanga.

4 Muntu muntu bika kakitonta mu mandi mavanga, buna si kakala luyanu luandi mu yandi kibeni kaka, ka mu wankaka ko,

5 kadi muntu muntu si kanata kiandi zitu.

6 ¶ Ulongwanga mu mambu, bika kakala ntuadi mu biambote biabionsono ye ndiena ukunlonganga.

7 Ka luzimbuswani ko. Nzambi kasakununwanga ko, kadi bikunanga muntu, bina si kayonzika mpe.

8 Kadi ukunanga mu diambu diansuni andi, mu nsuni si kayonzika mfukulu, kansi ukunanga mu diambu dia Mpeve, si kayonzika mu Mpeve moyo wamvu ya mvu.

9 Ka tukondwani kibakala ko, bu tuvanganga mambote, kadi mu ntangu yafwana si tuayonzika mpe, vo tulembolo lenzangana.

10 I kuma bonso butubeki ntangu, bika tuavanga mambote kwa babonsono, kansi tuluta bo sa kwa bena yeto kintuadi mu minu.

11 ¶ Lutala sono biabinene binsonekene kwa beno mu kwami koko.

12 Babonsono bena nsatu azolakana mu nsuni, bakulukwikanga mu zengwa mu diadi kaka, mpasi balembwa zomwa mu diambu diakulunsi dia Klisto.

13 Kadi bazengwa ka bakebanga nsiku mpe ko, kansi bazolele, vo luazengwa, mpasi bakiyana mu nsuni eno.

14 Mu mono, Nzambi zeyi vo kizolele kukiyana ko, kansi mu kulunsi dia Mfumu eto Yesu Klisto, diakomunwa nza kwa mono ye mono kwa nza.

15 Kadi nzengolo ka i lekwa ko ye kondwa kwanzengolo ka i lekwa ko, kansi nsemono yampa.

16 Babonsono badiatanga bwenina malongimama, bika yenge ye nkenda biakala va bau ye va Israeli dia Nzambi.

17 Tuka bwabu muntu kansilani mpasi ko, kadi mu nitu ami inatanga dimbu bia Yesu.

18 ¶ Lu zimpangi, bika nlemvo wa Mfumu eto Yesu Klisto wakala ye mpeve eno. Amen.

NKAND'A PAULU KWA BISI

EFESO

1 Paulu, i ntumw'a Klisto Yesu mu luzolo lua Nzambi, kwa banlongo bena mu Efeso ye bakwikama mu Klisto Yesu.

2 Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

3 ¶ Bika Nzambi ye Se dia Mfumu eto Yesu Klisto katondwa watusakumuna mu nsakumunu zazonsono zakimpeve tuka mu zulu mu Klisto,

4 kadi watusola mu yandi, nza bu yalembwa vangwa, mpasi tuakala banlongo ye kondwa kieta va luse luandi,

5 mu zola yandi wateka kana, vo beto tuna kala bana bandi mu Yesu Klisto, bonso bwena nzolakani aluzolo luandi

6 mu nsikulu ankembo anlemvo ukatuvana mu zolwa kiandi.

7 mutuena nkudulu mu menga mandi, ngiambudulu antulumunu zeto, bonso bwena kimwama kianlemvo andi

8 ukatubukisila mu nduenga ye nduka zazonsono,

9 bu katuzaikisila mansweki maluzolo luandi, bonso bwena zolakana kwandi kukakikanina mu yandi kibeni,

10 mpasi vo mu lukanu luandi, ntangu bu zimeni lunga, kakukibundikisila biabionsono mu Klisto, i bina mu mazulu ye bina va ntoto.

11 I mu yandi tuatambula difwa mpe, bu tuateka solwa, bonso bwena kani diandiena usalanga biabionsono bonso bwena lukanu lualuzolo luandi,

12 mpasi tuakala nsikulu ankembo andi, i beto tuateka sila Klisto vuvu;

13 mu yandi beno mpe, bu luakiwila mambu makedika, i nsamu eno wambote wampulusu, mu yandi beno, bu

luakilekila minu, luasiwa dimbu kia Mpeve yanlongo yansilulu,

14 i ntadulu adifwa dieto nate ye nkudulu abantu bandi bakavwidi, mu nsikulu ankembo andi.

15 ¶ Mu diodio bu yamana wa mu minu kiena yeno mu Mfumu Yesu ye zola kuluena kwa banlongo babonsono,

16 kilembolo mu vutula matondo mu beno ko, bu ikulubambukilanga moyo mu tusambulu tuami,

17 mpasi Nzambi a Mfumu eto Yesu Klisto, i Se diankembo, kaluvana Mpeve yanduenga ye yanzaikusu mu toma kunzaya,

18 kawangula meso mantima mieno, mpasi luazaya bwenina vuvu kiambokolo andi ye bwenina kimvwama kiankembo adifwa diandi mu banlongo,

19 ye bonso bwenina lulendo luandi lualunene beni kwa beto tulekanga minu, bonso bwenina nsadulu alulendo luangolo zandi

20 lukasadila mu Klisto, bu kamfulukisa mu bafwa ye wamvwandisa va lubakala luandi mu zulu

21 vana ntandu angiadulu yayonsono ye kikuluntu ye lulendo ye kimfumu, ye yonso nkumbu yibikwanga, ka mu ntangu yayi kaka ko, kansi mu yina yakwiza mpe.

22 Yandi watula biabionsono ku nsi amalu mandi, wamvana mu kala ntu adibundu mu babionsono,

23 kadi diau i nitu andi, i nzadulu andiena uzalanga mu biabionsono mwamonsono.

2 Beno mpe luakala bafwa mu ntulumunu zeno ye masumu meno

2 maluadiatila vakiakedi; bonso bwenina fu bianza mu ntangu yayi, bu luanama nkuluntu atulendo tua-mpeve usalanga mu bana bankolomono.

3 Vakiakala beto babonsono tuadiata va kimosi ye bau mu nzinunu zansuni eto, tuavanga luzolo luansuni ye luamabanza, mu kimuntu tuakala bana banganzi bonso bankaka mpe.

4 Kansi Nzambi bu kena kimvwama kiankenda, buna mu diambu diazola kwandi kwakunene kukatuzodila

5 wavutumusa mu Klisto, i beto tuateka fwa mu ntulumunu. Mu nlemvo luavuluswa.

6 Inga watufulukisa ye yandi, watuvwandisa ye yandi mu kizulu mu Klisto Yesu,

7 mpasi katusonga mu ntangu zina kwiza mbidi akimvwama kianlemvo andi mu nlebami kwa beto mu Klisto Yesu.

8 Kadi mu nlemvo luavuluswa mu minu, ye ka mu beno kibeni ko; i nkailu a Nzambi;

9 ka mu mavanga ko, mpasi muntu kakukiyana ko.

10 Kadi beto i mavanga mandi, tuasemwa mu Klisto Yesu mu diambu diamavanga mambote makikubikila Nzambi, mpasi tuadiatila mo.

11 I kuma lubambuka moyo vo vakiakala beno lu bapaïen mu nsuni, luabikwa bankwa kondwa kwanzen-golo kwa bau babikwanga bankwa nzen-golo, i yina yawangwa mu nsuni.

12 Mu ntangu yina luakondwa Klisto, luakala ku mbazi aluyalu lua Israeli ye zinzenza mu tuwawanu tuansilulu, ka luakala vuvu ko, luakondwa Nzambi mu nza.

13 Kansi bwabu mu Klisto Yesu, beno luateka kala nseke, lufinangene mu menga ma Klisto.

14 Kadi yandi i yenge kieto, i yandi wavanga babole umosi, watulula baka kiakati kiampambunu.

15 Kadi mu nsuni andi wasukisa kitantu kiatuka mu nsikudukusu zaminsiku, mpasi kasema mu yandi kibeni muntu umosi wampa mu bau bole, i buna kavanga yenge

16 ye wawawasa bau bole ye Nzambi mu nitu yimosi mu kulunsi, bu kavonda kitantu va diau.

17 Yandi wayiza, wasamuna nsamu wambote wayenge kwa beno luakala nseke ye yenge kwa bau bafinangene,

18 kadi mu yandi beto yau tubeki nkotolo eto kwa Se mu Mpeve yimosi.

19 I kuma ka lu zinzenza ye minkibi diaka ko, **kansi**

beno lu bisi nsi va kimosi ye banlongo ye bantu banzo a Nzambi,

20 luatungwa va lufulu luazintumwa ye bambikudi vena Yesu Klisto kibeni tadi diafuma.

21 Mu yandi ntungulu yayonsono yibunduswanga, yitungwanga mu kala kinlongo mu Mfumu;

22 mu yandi beno mpe lutungwanga va kimosi mu kala nzo a Nzambi mu Mpeve.

3 Mu diambu diabeno, lu bapaïen, mono Paulu, i nkole a Klisto Yesu.

2 Kadi luawilu mu nsadulu anlemvo wa Nzambi uyavewa mu beno,

3 vo yatambuä, mansweki mu nzaikusu, bonso buyateka kulusonikima mu mambu mafuma.

4 Bu lutanga mo, lulenda mo visila zayu kiami mu mansweki ma Klisto

5 malembwa zaikuswa mu mbandu zankaka kwa bana babantu, bonso bumazaikuswa bwabu mu Mpeve kwa ntumwa zandi zanlongo ye bambikudi,

6 vo bapaïen i mimvingidi yeto miadifwa, bena yeto nitu yimosi, bena yeto ntuali mu nsilulu mu Klisto Yesu mu nsamu wambote.

7 Mu wau yayika sielo bonso bwena nkailu anlemvo wa Nzambi uyavewa mu nsadulu alulendo luandi.

8 Kwa mono, ndutidi banlongo babonsono mu ke, kwavewa nlemvo wowo mu samuna kwa bapaïen nsamu wambote wakimvwama kia Klisto ki ka kilendi tezakana ko

9 ye mwesa babonsono, bwenina nsadulu yamansweki maswekwa tuka mu ntangu zi ka zibadiki mu Nzambi wasema biabionsono,

10 mpasi nduenga za Nzambi zampila zazingi zazai- kuswa bwabu mu dibundu kwa minyadi ye bakuluntu mu zulu,

11 bonso bwenina kani diamvu ya mvu dikakana mu Klisto Yesu, Mfumu et^o.

12 Mu yandi, bu tukunlekilanga minu, tuena vuvu kiafinama ye Nzambi mu kibakala.

13 Mu diodio mono ilulomba, ka luidi kondwa kibakala mu mpasi zami mu beno, kadi zau i nkembo eno.

14 ¶ I kuma mono ifukamanga va makungunu mami kwa Se

15 ditukidi kise kiakionsono kibikwanga mu mazulu ye va ntoto,

16 mpasi kaluvana bwenina kimvwama kiankembo andi, mpasi luasiana mu lulendo mu Mpeve andi mu muntu wena mu ngudi,

17 mpasi Klisto kakundanga mu ntima mieno mu minu,

18 mpasi beno bu luena mianzi miasina mu zola, luakala ngolo mu bakula mu kintuadi ye banlongo babonsono, bwenina sadila ye la ye mpinda ye ntela

19 ye zaya zola kwa Klisto kuviokele nzailu, mpasi luazala mu zala kwakonsono kwa Nzambi.

20 ¶ Kansi kwa yandi ulenda vanga malutidi beni mamonsono matulombanga vo banzanga, bwenina lulendo lusalanga mu beto,

21 kwa yandi nkembo mu dibundu ye mu Klisto Yesu kwa mbandu zazonsono mu mvu miamvu ya mvu. Amen.

4 I kuma mono, i nkole mu Mfumu, ilulubula luadiata bufweni mu mbokolo yilubokudulwa,

2 mu luyinunu lualonsono ye kimpombo ye mbuwa ntima ye mvibasani mu zola;

3 lusa kimfuzi mu keba kintuadi kia Mpeve mu kangu kiayenge.

4 Nitu yimosi ye Mpeve yimosi biena, bonso buluabokudulwa mpe mu vuvu kimosi kiambokolo eno;

5 Mfumu yimosi, minu kimosi, mbotokolo yimosi,

6 Nzambi yimosi ye Se diababonsono diena vana ntandu ababonsono ye mu nkati ababonsono ye mu babonsono.

7 Kansi buna tuena muntu muntu wavewa nlemvo, bonso bwena tezo kiankailu a Klisto.

8 I kuma kavovila: Bu kabaluka muna kayengele, wabaka nkangu wazinkole, wavana bantu minkailu.

9 Kansi diadi: wabaluka i nki ambangudulu vo ka yayi ko e vo wateka kulumuka kuna vuma biena ku banda-banda ku nsi antoto?

10 Ndienna wakulumuka, i ndienna wabaluka mpe vana ntandu amazulu mamonsono, mpasi kazala mu bionsono.

11 Yandi wavana bankaka mu kala zintumwa, bankaka bambikudi, bankaka nsamuni miansamu wambote, bankaka mimvungi ye minlongi

12 mu fwanisa banlongo mu sala bisalu ye tunga nitu a Klisto,

13 nate ye beto babonsono tuamana luaka ku kintuadi kiaminu ye kianzailu a Mwan'a Nzambi ye ku muntu wamana kula ye ku tezo kiankudulu kiazala kia Klisto.

14 Buna ka tuna vutuka kala bana banswa banatwanga ye zietuswanga kwa yonso yonso mpeve yalongi mu kimpa kiabantu ye mu bungubi ye kinkita kianzimbusu ko.

15 Kansi tuvovanga kedika, mpasi tuakula mu zola mu mamonsono kwa yandi i ntu, i Klisto.

16 Tuka mu yandi nitu yamvimba yibundukuswanga ye yikukuswanga ye mu lusadusu luvanasananga biela biabionsono bonso bwena nsadulu akiela kiela, i bobo nitu yikulanga mu kukitunga mu zola.

17 ¶ I kuma diadi ngieti vova ye ta kimbangi mu Mfumu, vo ka luvutukani diata ko, bonso budiatanga bapaïen mpe mu madiela mau malufukulu,

18 bu bena tombe mu zayu kiau ye bena ku mbazi amoyo wa Nzambi mu diambu diakondwa kwazaya kwena mu bau mu diambu diambadusu antima miao.

19 Bu bakondolo nsoni bakiyekula mu zinzinunu mu vanga nsumukunu zazonsono mu vema.

20 Kansi beno ka lualongukila Klisto bobo ko,

21 vo bwena, vo luawilu mu yandi ye lualongwa mu yandi, bonso bwena kedika mu Yesu,

22 mu vula muntu wankulu wankadulu eno yatekila ubivuswanga mu nzinunu zaluvunu.

23 Kansi lukitukanga bamona mu mpeve yadiela diono,

24 bu luakivwatila muntu wampa wasemwa bwenina Nzambi mu lunungu ye nlongo biakedika.

25 ¶ I kuma lubembika luvunu, luvovasana kedika muntu ye mfinangani andi, kadi tu biela biantuadi.

26 Lukala nganzi, kansi ka luvolani masumu ko; ka lukebani nganzi nate ye ntangu yidimini ko;

27 ka luvanani nkadi ampemba fulu ko.

28 Wena bwivi, kavutukani labula ko, kansi kasala ye vanga mu moko mandi biena biambote, mpasi kakala bikafwiti kabila kwa bena nsatu.

29 Diambu diansonu nkutu ka divaikani mu nwa mieno ko, kansi mena mambote mu ntungulu abankaka mafweni mu vana nlemvo kwa bawanga.

30 Ka lusani Mpeve yanlongo ya Nzambi kiadi ko yiluasilwa dimbu nate ye lumbu kiankudulu.

31 Bika ndudi yayonsono ye nkesi ye nganzi ye mbokolo ye ntiakulu biakatulwa mu beno va kimosi ye yayibi yayonsono mpe.

32 Lukalasangana nlembami, nkenda, luyambasana, bonso Nzambi mpe mu Klisto waluyambudila.

5 I kuma luvukumukina Nzambi bonso bana bazolwa, 2 ludiata mu zola, bonso Klisto mpe waluzola ye wakivana mu beto nkailu ye nkailu amponda wansunga kwa Nzambi.

3 ¶ Yanga ye nsumukunu zazonsono vo bwimi ka bibikwani nkutu mu beno ko, bonso busongele mu banlongo,

4 ka mbokono zansonu ye zabuzengi vo madieya ko bilembolo songa, kansi luvana matondo.

5 Kadi lutomene zaya diadi, vo nsuza nkutu vo nkwa

sumuka vo nkwa bwimi, i nsambidi abiteki, kenani difwa mu kimfumu kia Klisto ye Nzambi ko.

6 ¶ Muntu ka luvunani mu mambu mankatu ko, kadi mu diambu diamomo nganzi za Nzambi zikwizanga va bana bankolomono.

7 I kuma ka lukalani ntuadi ye bau ko.

8 Kadi vakiakedi luakala tombe, kansi bwabu luena kia mu Mfumu. Ludiata bonso bana bakia,

9 kadi mbutu miakia miena mu mambote mamonsono ye lunungu ye kedika.

10 Luteza mu zaya bionso bizolakane kwa Mfumu,

11 ka lukalani ntuadi ko mu mavanga matombe makondolo mbutu, kansi semba lusemba mo kaka.

12 Kadi mabavanganga mu nsweki mena nsoni mpe mu vova.

13 Kansi mamonsono makongudulwanga kwa kia mazayakene, kadi i kia kuzaikisanga mamonsono.

14 I kuma kavovele: Sikama kwaku, ngeye ulekanga, fuluka mu bafwa, Klisto si kakukienzula.

15 ¶ I kuma lutala, bonso bulufwiti toma diata, ka bonso bakondolo nduenga ko kansi bonso bankwa nduenga,

16 Lutoma sadila ntangu, lumbu bu biena biambi.

17 I kuma ka lukalani buzengi ko, kansi luzaya monso mazolele Mfumu.

18 Ka lukolwani vinia ko, mu kiau mutukanga kimpumbulu, kansi luzala kwa Mpeve.

19 Luvovasana mu tumbu ye nkunga miamasika ye nkunga miakimpeve, luyimbila ye lusika mu ntima mieno kwa Mfumu.

20 Lutondanga kwa Nzambi ye Se ntangu zazonsono mu biabionsono mu nkumbu a Mfumu eto Yesu Klisto.

21 Lulemvuka muntu kwa mfinangani andi mu vumi kia Klisto.

22 ¶ Lu bakazi, lulemvuka kwa babakala bayeno kibeni bonso kwa Mfumu,

23 kadi bakala i ntu ankazi, bonso Klisto mpe i ntu adibundu. Yandi kibeni i mvulusi anitu.

24 Bonso dibundu dialemvuka kwa Klisto, i buna mpe bakazi kwa babakala bau mu mamonsono.

25 ¶ Lu babakala, luzola bakazi beno, bonso Klisto mpe wazola dibundu ye wakivana mu diau,

26 mpasi kabieka dio nlongo, bu kakivedisila dio mu ngiobolo anlangu ye mu mambu,

27 mpasi yandi kibeni kakitudila dibundu diankembo dikondolo tona vo mfiende vo diampila yoyo, kansi mpasi diakala dianlongo ye kondwa kieta.

28 I bobo mpe babakala bafwiti zola bakazi bayau kibeni bonso nitu zayau kibeni. Uzolanga nkazi ayandi kibeni, ukukizolanga.

29 Kadi muntu kabelele nsuni ayandi kibeni widi ntangu nkutu ko, kansi yandi uyundulanga wo ye kebanga wo bonso Klisto mpe dibundu,

30 kadi beto tu biela bianitu andi.

31 I kuma muntu fwiti sisa s'andi ye ngudi andi ye tatamana ye nkazi andi, bau bole si bakala nsuni umosi.

32 Diansweki diodio diena diadinene, kansi mono mpovele mo mu Klisto ye mu dibundu.

33 Mwanki beno mpe luzodila bobo muntu muntu wandi nkazi bonso yandi kibeni; nkazi bika kavumina bakala diandi.

6 Lu bana, lutumamana mase meno ye ngudi zeno mu Mfumu, kadi bobo bufweni.

2 Zitisa s'aku ye ngudi aku, yoyo i nsikudukusu yantete yena nsilulu,

3 mpasi watoma nitu ye zinga ntangu yayingi mu nsi.

4 Lu mase, ka lufwemisani bana beno ko, kansi lubayundula mu ndongi ye lusembo lua Mfumu.

5 ¶ Lu minanga, lutumamana mfumu zeno zansuni mu vumi ye zakama mu kimpombo kiantima mieno bonso kwa Klisto,

6 ka mu salu kibatalanga kaka ko, bonso vo luto-

mbele mu zolwa kwa bantu, kansi bonso nanga mia Klisto luvanga luzolo lua Nzambi mu ntima wambote,

7 lubasadila mu luzolo luambote bonso kwa Mfumu ye ka kwa bantu ko,

8 bu luzeyi, vo dionso diambote diavengi muntu muntu, si kavutuka dio tambula kwa Mfumu, kani vo i nanga vo wampwanza.

9 Beno lu zimfumu, luvanga bumosi kwa bau, ka luvumisani ko, bu luzeyi, vo Mfumu abeno yau wena mu mazulu ye katalanga muntu zizi ko.

10 ¶ I kuma lusiama mu Mfumu ye mu ngolo zalulendo luandi.

11 Luvwata biandwanina biabionsono bia Nzambi, mpasi lualenda kakila kinkita kiankadi ampemba,

12 kadi beto ka tunwanisanga menga ye nsuni ko, kansi bikuluntu ye bankwa lendo ye nyadi mianza miatombe kiaki ye mpeve zambi za mu zulu.

13 I kuma luvwata biandwanina biabionsono bia Nzambi, mpasi lualenda kukitabila mu lumbu kiambi ye, bu lumeni nunga, telama nakekete.

14 I kuma lutelama, bu lukengi kedika va tuketo tueno ye luvweti nkaku yalunungu yantulu,

15 ye luvweti mu malu meno nkubumunu ansamu wambote wayenge.

16 Mu biabionsono lubonga nkaku aminu yilulenda zimina bitoto biatia biabionsono biankwa mbi.

17 Lutambula nkaku ampulusu yantu ye sabala kia Mpeve, i mambu ma Nzambi,

18 mu lusambulu lualonsono ye ndombolo, lusambila-nga ntangu zazonsono mu Mpeve, mu diambu diodio lukayanga meso mu kimfuzi kiakionsono ye ndombolo mu banlongo babonsono

19 ye mu mono mpe, mpasi bu izibula nw'ami, yavewa mambu mu zaikisa mansweki mansamu wambote mu kibakala,

20 ungienina ntumwa mu luvambu, mpasi yavova mu kibakala, bonso bumfwiti vova.

21 ¶ Kansi mpasi luazaya mambu mamu ye bonso bungiena, Tikiko, mpangi ami yazolwa ye sielo kiakwikama mu Mfumu, si kakuluzakisa mamonsono.

22 Mu diambu diodio yamfidisa kwa beno, mpasi luazaya bonso butuena ye mpasi kabomba ntima mieno.

23 ¶ Yenge kwa zimpangi ye zola ye minu bitukidi kwa Nzambi, i Se, ye Mfumu Yesu Klisto.

24 Bika nlemvo wakala ye babonsono bazolanga Mfumu eto Yesu Klisto mu zola ku ka kusuki.

NKAND'A PAULU KWA BISI

FILIPU

1 Paulu ye Timoteo, i bisielo bia Klisto Yesu, kwa banlango babonsono mu Klisto Yesu bena mu Filipu ye minkengi ye bisielo.

2 Bika nlemvo wakala yeno ye yenge bitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

3 ¶ Mono itondanga kwa Nzambi ami mu mamonsono maibambukilanga moyo mu beno.

4 Lumbu biabionsono mu nsambulu zami zazonsono ikuludilanga mvutu, mu kiese buna luena

5 mu diambu diakintuadi kiluena mu salu kiansamu wambote tuka mu lumbu kiantete nate ye bwabu.

6 Kadi mu diodio ngiena vuvu kiakwikama, vo ndiena wabadika salu kiambote mu beno, si kalungisa kio nate ye lumbu kia Klisto Yesu.

7 Bufweni kwa mono mu banzila momo mu beno, kadi ikulunatanga mu ntim'ami; bu ngiena mu tuvambu ye bu itabilanga ye sikidikanga nsamu wambote, luena yami ntuadi mu nlemvo uyavewa.

8 Kadi Nzambi i mhangi ami, bonso buikuluzolanga beno babonsono mu zola kwa Klisto Yesu.

9 Diadi isambidilanga, vo zola kweno kwaluta ye lutila mu nzailu ye mpisulu mu biabionsono,

10 mu diambu diazaya bionso biena bialunga, mpasi lua-vedila ye kondwa nteso asakuba nate ye lumbu kia Klisto,

11 luazala kwa mbutu mialunungu miena mu Yesu Klisto mu nkembolo ye nsikulu a Nzambi.

12 ¶ Lu zimpangi, nzolele, vo luazaya, vo dina diya-bwilwa dialuta mwangisa nsamu wambote,

13 i dina tuvambu tuami tuamonika mu Klisto mu vula diamvimba ye kwa bankaka babonsono,

14 i diau mpangi zazingi beni, bu basila Mfumu vuvu mu diambu diatuvambu tuami, baluta kabuka ntima mu vova mambu ma Nzambi mu kibakala.

15 ¶ Kedika bankaka basamunanga Klisto mu diambu diakimpala ye nzonza, kansi bankaka mpe mu diambu dialuzolo luambote.

16 Baba mu zola, bu bazeyi, vo yatulwa mu tabila nsamu wambote.

17 Bankaka mu mpaka basamunanga Klisto, ka mu kani diambote ko, bu babanzanga mu kumbwesa nzungu mu tuvambu tuami.

18 Buna bwe? Vo mu bila kialuvunu vo mu bila kiakedika Klisto usamunwanga, mu diodio iyangalalanga. Si yayangalala mpe.

19 Kadi nzeyi, vo diadi si diasukila mu mpulusu ami mu ndombolo eno ye lusadusu lua Mpeve ya Yesu Klisto.

20 Kadi ngiena mpingulu ye vuvu kiasiyama, vo kina fwiswa nsoni mu lekwa ko, kansi vo bwabu mpe bonso mu ntangu zazonsono mu kibakala kiakionsono Klisto si kakembuswa mu nitu ami kani mu moyo kani mu lufwa.

21 Kadi Klisto i moyo ami ye mu fwa i ndandu.

22 Vo mu kala moyo mu nsuni mutukisanga mbutu mu salu kiami, buna kizeyi dimfwiti sola ko.

23 Kadi mamole meti kumfietikisa, nzolele londuka ye kala ye Klisto, kadi diodio dilutidi kala mbote beni.

24 Kansi mu sikila mu nsuni mulutidi kala nkinzi mu diambu dieno.

25 Bu ngiena vuvu kiokio, nzeyi vo si yasikila ye tatamana ye beno babonsono mu diambu diantomoso ye kiese biaminu kieno,

26 mpasi luyanu lueno luabuka mu Klisto Yesu mu mono mu ngizulu ami diaka kwa beno.

27 ¶ Lukala nkadulu yafwana mu nsamu wambote wa Klisto, mpasi yawa mu beno, kani vo yakwiza kulumona, kani vo ngiena nseke, vo lutelamanga nangwi mu mpeve yimosi ye nwananga mu diela dimosi mu diambu diaminu kiansamu wambote.

28 Ka lupamunwani mu lekwa kwa minkakididi ko, diodio i dimbu kiambungulu kwa bau kansi kiampulusu eno, diodio ditukidi kwa Nzambi.

29 Kadi beno luavewa nlemvo ka mu lekila Klisto minu kaka ko kansi mu lungwa kwama mu diambu diandi mpe,

30 bu luena ndwanunu yimosi yiluamona mu mono ye yiluawilu bwabu mu mono.

2 I kuma vo mwena ndubudulu mu Klisto, vo mbo-mbolo azola, vo kintuadi kia Mpeve, vo nzolakani, vo nkenda,

2 buna lulungisa kiese kiami, lukala diela dimosi, bu luena zola kumosi ye kintuadi ye mabanza mamosi,

3 ka luvangani diambu mu mpaka vo mu nkembolo yankatu ko, kansi mu luyinunu muntu muntu kabanza vo yandi kibeni nke wankaka ulutidi;

4 muntu muntu kabanzilani ntomoso ayandi kibeni kaka ko kansi mu ntomoso abankaka mpe.

5 Lukala diela dina dimosi diakala mu Klisto Yesu,
6 yandi bu kakala lunitu lua Nzambi, kabanzila mu ziona ndedakani ye Nzambi ko,

7 kansi wakisila nkatu, bu kabonga lunitu luananga ye wayika mfwanakani ye bantu ye wamonika nkadulu mpila mosi ye muntu.

8 wakiyina bu katumama nate ye kuna mfwilu, inga, i mfwilu va kulunsi.

9 I kuma Nzambi wanzangula beni, wankaila nkumbu yiviokele nkumbu zazonsono,

10 mpasi makungunu mamonsono mafukama mu nkumbu a Yesu, mabau bena mu mazulu ye va ntoto ye ku nsi antoto,

11 tudimi tuatonsono si tuatambudila, vo Yesu Klisto i Mfumu mu nkemboso a Nzambi, i Se.

12 ¶ I kuma, lu zolwa biami, bonso buluatamamene ntangu zazonsono, lusala mu diambu diampulusu eno mu wonga ye zakama, ka bu ngiena yeno kaka ko, kansi luluta bo sa, bu kiena yeno ko.

13 Kadi i Nzambi usalanga mu beno luzolo ye mavanga, bonso bwena luzolo luandi luabiza.

14 Luvanga mamonsono mu kondwa kwavunguta ye mpaka,

15 mpasi luakondwa lusembo ye nsumukunu ye kala bana ba Nzambi bakondolo kieta va kati diambandu yatekalakana ye yamvilangani, mu bau lumonikanga bonso kia kwazulu mu nza,

16 bu lusimbanga mambu mamoyo, mpasi vo mu lumbu kia Klisto yalenda yangalala, bu yalembwa yungusa ye sala mu nkatu.

17 Kansi vo mu diambu diaminu kieno moyo ami si watulwa mpe bonso nkailu azikwa, ngiena kiese, iyangalalanga ye beno babonsono.

18 I bobo beno mpe luyangalala, lukala kiese ye niono.

19 ¶ Nsidi vuvu mu Mfumu Yesu vo ka ntama ko si yafidisa Timoteo kwa beno, mpasi yamona kiese, bu nzeyi bwena mu beno.

20 Kadi kiena muntu ufwanane ye yandi mu diela ko, ufwiti kulukadila mayindu mu kedika mu mambu meno.

21 Kadi babonsono batombanga biabau kibeni, ka bina bia Klisto Yesu ko.

22 Kansi luzeyi nkwikumunu andi, vo yandi wasala

yami mu diambu diansamu wambote bonso mwana weti sadisa s'andi.

23 I kuma nsidi vuvu mu kumfidisa nswalu, bu nzezi, bonso bungina mona.

24 Kansi ngiena vuvu mu Mfumu, vo ka ntama ko mono kibeni si ngiza.

25 Kansi nibenzi, vo bufweni mu kulufidisa Epafolodito, i mpangi ami ye kisadi yami ye kinwani yami, kansi ntumwa eno ye sielo kieno mu nsatu zami;

26 bu kakalanga ngunda mu beno babonsono ye wabwa kingongo, bu luawa, vo kakala bela.

27 Kadi yandi wakala bela lukufi ye fwa; kansi Nzambi wamfwila nkenda, ka yandi kaka ko kansi mono mpe, mpasi yalembwa baka kiadi va ntandu akiadi.

28 I kuma yamfidisa mu kimfuzi beni, mpasi vo bu luavutuka kummona, luayangalala ye kiadi kiami kiakuluka.

29 I diau luntambula mu Mfumu mu kiese kiakionsono, lumona bampila yoyo luzitu;

30 kadi mu diambu diasalu kia Klisto yandi wakala lukufi ye fwa, bu kayekula moyo andi, mpasi kalungisa biakondwa mu kisielo kieno kwa mono.

3 I kuma, lu zimpangi zami, luyangalala mu Mfumu. Mu sonika mambu mamosi kwa beno ka i mpasi kwa mono ko, kansi i ntomoso kwa beno.

2 Lutala zimbwa; lutala bisadi biambi: lutala nzengolo.

3 Kadi beto i nzengolo, i beto tusambilanga mu Mpeve a Nzambi ye kukiyananga mu Klisto Yesu ye lembolo sa vuvu mu nsuni,

4 mpeleko ilenda sa vuvu mu nsuni mpe. Vo muntu wankaka benzi vo lenda sa vuvu mu nsuni, mono ndutidi,

5 mono yazengwa mu lumbu kianana, i mwisi Isaeli mu kanda dia Benyamini, Ebeleo mu ba Ebeleo, mu nsiku i mfalisi,

6 vo mu diambu diavema yazoma dibundu, vo mu diambu dialunungu luena mu nsiku, yakondwa lusembo.

7 Kansi momo makala ndandu ami, ibanzilanga mo bonso mvidusu mu diambu dia Klisto.

8 Inga, kedika, mono ibanzilanga mamonsono bonso mvidusu mu diambu diandutulu anzailu a Klisto Yesu, Mfumu ami, i mu diambu diandi yavidisa mamonsono, ibanzilanga mo bonso mvidusu, mpasi yabaka Klisto ndandu

9 ye bwanwa mu yandi, bu kiena lunungu luamono kibeni ko, i luna luansiku, kansi lolo luena mu minu mu Klisto, i lunungu lua Nzambi mu minu,

10 mpasi yazaya yandi ye lulendo luamfulukulu andi ye kintuadi kiandungulu zandi ye fwanana ye yandi mu mfwilu andi,

11 mpasi, vo ilenda, yaluaka kuna mfulukulu abafwa.

12 ¶ Ka bwena vo mbeni nunga vo luaka ku tezo kialunga ko, kansi ivemanga mu baka kio, kadi yabakwa mono kibeni kwa Klisto Yesu.

13 Lu zimpangi, kikukitanganga ko, vo yakibakila kio.

14 Kansi diivanga i diadi: Bu ivilakananga mena ku manima ye lambukilanga mena ku ntuala, ilandanga tezo ye nsendo anunga wambokolo yakayengele ya Nzambi mu Klisto Yesu.

15 I kuma beto babonsono tualunga, bika tuakala diela diodio. Vo mu diambu diankaka luena diela diankaka, buna Nzambi si kaluzaikisa diodio mpe.

16 Kansi mu ndiatulu yitualuakila vatuena, bika tuatatamana mu yau.

17 ¶ Lu zimpangi, lukala kintuadi mu kuntanginina, lutoma tala badiatanga bonso beto, bu luena kifwani mu beto.

18 Kadi babingi badiatanga, bonso buyateka kulukamba nkamba zizingi, i bobo ngieti kulukamba mu dilu, vo bau i mintantu miakulunsi dia Klisto.

19 Nsukulu au i mbungulu, nzambi au i vumu, nkembo au wena mu nsoni zau, mabanza mau mena mu biakintoto.

20 Kadi kisi nsi kieto kiena mu zulu mutuingilanga Mvulusi, i Mfumu Yesu Klisto,

21 una kitula nitu zeto zanginunu, mpasi zafwanakana ye nitu andi yankembo, bonso bwena nsadulu alulendo luandi mu kukilemvudila biabionsono.

4 I kuma, lu zimpangi zami zazolwa zingienina ngunda, lu kiese kiami ye koloa kiami, i diau lutelama nangwi mu Mfumu, lu bakiazolwa.

2 ¶ Mono ibombidila Evodia, ye ibombidila Sintike bakala diela dimosi mu Mfumu.

3 Inga, ngeye mpe Sinsige wakedika, mono ikulomba wasadisa bakento bobo basalanga yami mu nsamu wambote ye Kleme ye bisadi yami biankaka biasonukwa nkumbu zau mu nkanda wamoyo.

4 ¶ Luyangalala ntangu zazonsono mu Mfumu, diaka mpovele: Luyangalala.

5 Bika nlembami eno wazayakana kwa bantu babonsono. Mfumu weka lukufi.

6 Ka lukalani mayindu mu diambu ko, kansi mu mamonsono bika nsatu zeno zazayakana kwa Nzambi mu nsambulu ye ndombolo mu matondo.

7 Yenge kia Nzambi kilutidi zayu kiaktionsono si kiakenga ntima mieno ye mabanza meno mu Klisto Yesu.

8 ¶ I kuma, lu zimpangi, kionso kiena kedika, kionso kiena luzitu, kionso kiena lunungu, kionso kiena vedila, kionso kiena zolwa, kionso kiena mbikulu yabiza, vo fu kiasonga kiena, vo nsikulu yena, lubanzila momo.

9 Malualonguka ye tambula ye wa ye mona kwa mono, lusadilanga momo, ye Nzambi ayenge si kakala yeno.

10 ¶ Mono yayangalala beni mu Mfumu bu luavutuka kumbanzila. Luateka kumbanzila, kansi ka luabakanzila mu vanga diambu ko.

11 Kivovele mo mu diambu diayakondwa lekwa ko, kadi yalonguka mu yukwa mu bionso bimbakidi.

12 Mono nzeyi mu yinumuswa, nzeyi mu kala biabingi mpe, mu biabionsono ye mambu mamonsono yayukwa mu yukuta ye mu fwa nsatu, mu kala biabingi ye mu kondwa lekwa.

13 Mono ilenda vanga mamonsono mu yandi ukunsiamisanga.

14 Kansi luavanga bwabiza, bu luakala ntuadi mu mpasi zami.

15 Lu bisi Filipi, beno kibeni mpe luzeyi, vo mu mbadukulu ansamu wambote, bu yasisa Makedonia, dibundu nkutu ka diakala kintuadi ye mono mu lekwa biampana ye biantambula ko kansi beno kaka.

16 Kadi mu Tesalonika mpe luamfidisa lusadusu mfidisa yantete ye yanzole mpe mu diambu diansatu zami.

17 Ka bonso vo itombanga nkailu ko, kansi itombanga mbutu miniekanga mu diambu dieno.

18 Mono yatambula biabionsono, ngiena bialunga, mbeni zala, bu yakitambudidi kwa Epafolodito biatuka kwa beno, i ngwilu ansunga, i nkailu azikwa ufweni mu tambulwa ye wazolakana kwa Nzambi.

19 Nzambi ami si kayukutisa nsatu zeno zazonsono bonso bwena kimvwama kiandi mu nkembo mu Klisto Yesu.

20 Kwa Nzambi ye Se dieto, nkembo mu mvu miavmu ya mvu. Amen.

21 Luvana mbote kwa banlongo babonsono mu Klisto Yesu. Mpangi zena yami zilufidisi mbote.

22 Banlongo babonsono balufidisi mbote, kansi bena mu nzo a Kaisali balutidi.

23 ¶ Bika nlemvo wa Mfumu Yesu Klisto wakala ye mpeve eno.

NKAND'A PAULU KWA BISI

KOLOSAI

- 1** Paulu, i ntumw'a Klisto Yesu, mu luzolo lua Nzambi, ye Timoteo, i mpangi eto,
2 kwa banlongo bena mu Kolosai ye mpangi zilekanga

minu mu Klisto. Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa Nzambi, i S'eto.

3 ¶ Beto tutondanga kwa Nzambi, Se dia Mfumu eto Yesu Klisto ntangu zazonsono, bu tukulusambidilanga,

4 bu tuawilu mu minu kieno mu Klisto Yesu ye zola kuna kuluenina kwa banlongo babonsono,

5 mu diambu diavuvu kilulundulwanga mu mazulu, kiluateka wa mu mambu makedika kiansamu wambote.

6 Wau wayiza kwa beno, bonso buwena mpe mu nza yamvimba, bu ubutanga mbutu miniekanga, bonso mu beno mpe tuka mu kina lumbu kiluawa wo ye luazaya nlemvo a Nzambi mu kedika,

7 bonso bulualonguka kwa Epafala, nanga yami wazolwa, i sielo kia Klisto kiakwikama mu diambu dieto.

8 Yandi watuzaikisa mpe zola kweno mu Mpeve.

9 ¶ I kuma tuka mu lumbu kina kituawilu wo, ka tulembolo kulusambidila ko ye lomba, mpasi luazala kwa nzailu aluzolo luandi mu nduenga zazonsono ye zayu kiakionsono biakimpeve,

10 mpasi luadiata bufweni mu Mfumu mu zolakana kwakonsono, bu lubutanga mbutu mu salu kiakionsono kiambote ye kulanga mu nzailu a Nzambi.

11 Mu ngolo zankembo andi si luasiamuswa mu biabionsono mu tatamana ye vibidila mu yayonsono.

12 Mu kiese lutondanga kwa Se dialufwanisa mu kala ntuari mu difwa diabanlongo mu kia.

13 Yandi watutanina mu lendo kiatombe, watusekula mu kimfumu kia Mwana wazola kwandi.

14 utuenina nkudulu, ngiambudulu amasumu meto.

15 Yandi i kifwani kia Nzambi yi ka yimonwa, wasemukunwa mu biabionsono biasemwa.

16 Kadi mu yandi mwasemunwa biabionsono mu mazulu ye va ntoto, bina bimonwanga ye bina bi ka bimonwa, kani biandu biakitinu vo bimfumu vo bikuluntu vo bankwa lulendo; biabionsono biasemwa mu yandi ye kwa yandi.

17 Yandi wakitekidila biabionsono, biabionsono bikalanga mu yandi.

18 Yandi i ntu anitu, nitu i dibundu, yandi i mbadukulu, nsemokono mu bafwa, mpasi kakala ntekidi mu biabionsono,

19 kadi bwazolakana kwa Nzambi, vo luzadusu lualonsono si luakala mu yandi,

20 mu kukiwawisila biabionsono mu yandi kani biena va ntoto vo biena mu mazulu, bu kakivangila yenge va kulunsi diandi mu menga mandi.

21 Beno mpe luateka kala ku mbazi, luakala mintantu mu diela dieno ye mu mavanga mambi, kansi bwabu yandi waluwawasa

22 mu nitu ansuni andi mu mfwilu, mpasi kalutula banlongo ye kondwa kieta ye lusembo va luse luayandi kibeni,

23 vo bwena vo lusikilanga mu minu ye lukumama ye lusikalala ye lembwa kunkulwa mu vuvu kiansamu wambote uluawilu, i wowo wasamunwa mu nsemono yayonsono yena ku nsi azulu, i mono, Paulu, yayikila wo sielo.

24 ¶ Bwabu iyangalalanga mu mpasi zami mu diambu dieno ye ilungisanga mu nsuni ami bina bikondolo mu ndungulu za Klisto mu diambu dianitu andi, i dibundu.

25 Mu diau yayikila sielo, bonso bwena kikebi kia Nzambi kiyavewa mu diambu dieno mu lungisa mambu ma Nzambi,

26 i mansweki maswekwa tuka mu mbadukulu azintangu ye zimbandu, kansi mamonukuswa bwabu kwa banlongo bandi.

27 Nzambi wazola zaikisa kwa bau bonso bwena kimvwama kiankembo amansweki momo mu bapaŋen, i Klisto mu beno, vuvu kiankembo,

28 utusamunanga bu tulubulanga bantu babonsono ye longanga bantu babonsono mu nduenga zazonsono, mpas ituatula bantu babonsono balunga mu Klisto.

29 Mu diambu diodio isalanga ye nwananga, bonso bwena ngolo zayandi usalanga ngolo mu mono.

2 Kadi mono nzolele, vo luazaya, bonso buinwananga ndwanunu yayinene mu beno ye mu bau bena mu Laodikia ye buna bena ba ka bamweni zizi kiami mu nsuni ko,

2 mpasi ntima miau miabombwa, bu bayikukuswa mu zola ye ku kimwama kiakionsono kialusikuduku luazayu mu zaya mansweki ma Nzambi i Klisto,

3 mu yandi mwaswekwa mayudukwa mamonsono manduenga ye manzailu.

4 Momo mpovele, mpasi muntu kakuluvuna mu mpova zandebolo ko.

5 Kadi vo ngiena nseke mpe mu nsuni, ngiena yeno mu Mpeve; iyangalalanga ye monanga nkubumunu eno ye sikalala kwaminu kieno mu Klisto.

6 ¶ I kuma bonso buluatambula Klisto Yesu Mfumu, luadiata mu yandi,

7 lumena mianzi, lutungwa mu yandi, lusikalala mu minu, bonso bulualongwa, lubuka mu matondo.

8 ¶ Lutala, ka luidi bwilwa kwa muntu mu malongi mankatu maluvunu bwenina kikulu kiabantu ye mabanza makileke manza ye ka bwenina Klisto ko,

9 kadi mu yandi mukalanga luzadusu lualonsono luaki Nzambi mu nitu.

10 Beno luameni zala mu yandi, i ntu abikuluntu biabionsono ye bankwa lulendo.

11 Mu yandi luazengwa mpe nzengolo yalembwa vangwa mu moko mu mvudulu anitu ansuni mu nzengolo a Klisto,

12 bu luadiumuswa ye yandi mu mbotokolo, lulua-fulukuswa ye yandi mu minu mu ngolo za Nzambi wamfulukisa mu bafwa.

13 Beno mpe bu luafwa mu ntulumunu zeno ye mu kondwa kwanzengolo ansuni mieno, yandi waluvana moyo ye yandi, bu kaluyambudila ntulumunu zazonsono.

14 Bu kavinzikisa bisono biaminsiku biatukakila ye biatukanikina, yandi wakatula bio, bu kakoma bio va kulunsi.

15 Bu kazona biandwanina biabionsono kwa bakuluntu ye bankwa lulendo, wabasonga va ntadisi ababonsono, wakisika mu bau.

16 ¶ I kuma ka luyambulani muntu kalufundisa mu ndilu ye ndwinu ko vo mu diambu dialumbu kiankembo vo mbikulu angonda vo tumingu,

17 biobio biabionsono i kini kiabina bina kwiza, kansi biau kibeni biena mu Klisto.

18 Ka luyambulani muntu kakuluziona nsendo anunga ko mu luyinunu lualuvunu ye nsambulu azimbasi, bu keti yindula mona-meso mayandi kibeni ye kukiyananga mu diela diandi diakinsuni,

19 bu kalembolo bundana mu ntu musiamusunwanga nitu yamvimba yiyikukusu mu madikulu ye mianzi, yikulanga mu nkudulu ya Nzambi.

20 ¶ Vo beno luafwa ye Klisto mu mabanza makileke manza, mu nkiana lutuikwanga minkondo, bonso vo luena moyo mu nza:

21 Kusimbani ko, kubimbani ko, kuvalakanani ko!

22 —bina biabionsono bifukilanga, bu bisadulwanga —bonso bwena nkondo ye ndongolo zabantu.

23 Mu kedika biau bimonikanga bonso nduka mu nsambulu aluzolo luabau kibeni ye mu luyinunu ye lukwamusu luanitu; kansi ka biena mfunu ko mu kakidila nzinunu zansuni.

3 I kuma vo luafulukuswa ye Klisto, luatomba bina biena mu kayengele muvwandanga Klisto va lubakala lua Nzambi.

2 Lutadisa diela dieno mu bina biena mu kayengele, ka bina va ntoto ko.

3 Kadi beno luafwa, moyo eno waswekwa mu Klisto mu Nzambi.

4 Klisto, i moyo eno, bu kamonekene, beno mpe si luamonika yandi mu nkembo.

5 ¶ I kuma luvonda biela bieno biena va ntoto, yanga, nsumukunu, nsatu zambi, nzinunu zambi, bwimi, i nsambulu abiteki.

6 Momo matukisanga nganzi za Nzambi va bana bankolomono.

7 Vakiakala luadiata mu mau mpe, bu luakala moyo mu momo.

8 Bwabu beno mpe luvula mama mamonsono: nganzi, nkesi, nsoki, ntiakulu, mpovolo zansoni mu nwa mieno.

9 Ka luvunasanani ko, kadi luavula muntu wankulu ye mavanga mandi,

10 luavwata muntu wampa ukitukanga wanipa mu nzailu, bonso bwena kifwani kiandiena wansema.

11 Ka mwenani nkutu mwisi Elene ye Nyudayo ko, nzengolo vo kondwa kwanzengolo, nzenza, Nskite, nanga, wampwanza, kansi Klisto i mamonsono mu babonsono.

12 ¶ I diau luvwata, bonso bakiasolwa ba Nzambi banlongo ye bazolwa, nkenda zantima ye nlembami ye luyinunu ye kimpombo ye mvibudulu,

13 luvibasana, luyambasana, vo muntu wenina muntu lusembo; bonso buluayambudulwa kwa Klisto, i bobo luvanga beno mpe.

14 Kansi va ntandu amamonsono luvwata zola, i kangu kiandungisila.

15 Yenge kia Klisto kiluabokudulwa mu nitu yimosi, bika kiayala mu ntima mieno ye lukala matondo.

16 Bika mambu ma Klisto makala kimvwama mu beno, mu nduenga zazonsono lulongasana ye lubasana mu tumbu, nkunga miamasika ye nkunga miakimpeve, luyimbila mu nlemvo kwa Nzambi mu ntima mieno.

17 Mamonsono maluvanganga mu mambu vo mu mavanga, luvanga mo mu nkumbu a Mfumu Yesu lutondanga kwa Nzambi, i Se, mu yandi.

18 ¶ Lu bakazi, lulemvuka kwa babakala beno, bonso bufweni mu Mfumu,

19 Lu babakala, luzola bakazi beno, ka lubasilani mandudi ko.

20 Lu bana, lutumamana mase ye ngudi zeno mu mamonsono, kadi diodio diazolakana mu Mfumu.

21 Lu mase, ka lufwemisani bana beno ko, kabidi kondwa kibakala.

22 Lu minanga, mu mamonsono lutumamana mfumu zeno zansuni, ka mu salu bibatalanga kaka ko, bonso nzodikisi miabantu, kansi mu luzolo luantima luvumina-nga Mfumu.

23 Monso maluvanganga, luvanga mo mu luzolo luantima bonso vo kwa Mfumu ye ka kwa bantu ko.

24 Kadi luzeyi, vo si luatambula nsendo adifwa kwa Mfumu. Lusadila Mfumu Klisto.

25 Kadi uvanganga mambi si katambula diaka mambi makavengi ka kwenani ntalw'azizi ko.

4 Lu zimfumu, luvanga kwa minanga mena lunungu ye madedakana, bu luzeyi, vo beno mpe luena Mfumu mu zulu.

2 Lutatamana ye lukaya meso mu sambila mu matondo.

3 Lutusambidila mpe, mpasi Nzambi katuzibudila mwelo wamambu mu vova mansweki ma Klisto mayakangulwa,

4 mpasi yazaikisa mo, bonso bumfwiti vova.

5 ¶ Ludiata mu nduenga va kati ye bau bena ku mbazi, lutoma sadila ntangu.

6 Bika mambu meno makala mazolakana ntangu zazonsono, matuiswa mu mungwa, mpasi luazaya, bonso bulufwiti vutula kwa muntu muntu.

7 ¶ Bonso bungiena Tikiko si kakuluzaikisa bo, yandi i mpangi yazolwa ye sadi kiakwikama ye sielo yami mu Mfumu.

8 Yamfidisa kwa beno mu diambu diodio, mpasi luazaya bonso butuena ye mpasi kabomba ntima mieno,

9 va kimosi ye Onesimo, i mpangi yakwikama ye

yazolwa, umosi mu beno. Si bakuluzaikisa mainhonsono meti vangwa vava.

10 ¶ Alistalako, nkole yami, ulufidisi mbote ye Malako, mwan' angudi ankazi a Banaba, uluatambudila nsikudukusu—vo yandi si kiza kwa beno, luntambula—

11 ye Yesu ubikwanga Yuste. Mu bau bena mu nzengolo baba kaka i bisadi yami biakimfumu kia Nzambi bakala mbombolo kwa mono.

12 Epafala ulufidisi mbote, umosi mu beno, sielo kia Klisto Yesu wena kimfuzi mu kulusambidila ntangu zazonsono, mpasi luatelama balunga ye toma zaya luzolo lualonsono lua Nzambi.

13 Kadi mono ikuntela kimbangi, vo wena salu kiakingi mu beno ye mu bau bena mu Laodikia ye mu bau bena mu Yelapoli.

14 Luka, i dokuta wazolwa, ye Dema balufidisi mbote.

15 Lufidisa mbote kwa mpangi zena mu Laodikia ye kwa Nimfa ye bundu diena mu nzo au.

16 Nkanda bu umeni tangwa mu beno, bika watangwa mpe mu bundu diabisi Laodikia, beno mpe lutanga nkanda una wa Laodikia.

17 Luvova kwa Alakipo: Toma tala kisielo kiwatabula mu Mfumu, mpasi wamanisa kio.

18 Mono kibeni Paulu mu kwami koko iluveni mbote. Lubambuka moyo mu tuvambu tuami. Nlemvo wakala yeno.

NKANDA WANTETE WA PAULU KWA BISI

TESALONIKA

1 Paulu ye Silvano ye Timoteo kwa bundu diabisi Tesalonika mu Nzambi, i Se, ye Mfumu Yesu Klisto. Bika nlemvo wakala yeno ye yenge.

2 Beto tutondanga ntangu zazonsono kwa Nzambi mu diambu diabeno babonsono, bu tukulubambukilanga moyo mu tusambulu tueto,

3 bu tutatamananga mu kulubambukila moyo va luse lua Nzambi, i S'eto, mu mavanga meno maminu ye salu kieno kiazola ye ntatumunu avuvu kieno mu Mfumu eto Yesu Klisto,

4 bu tuzeyi nsodolo eno, beno lu zimpangi zazolwa kwa Nzambi,

5 kadi nsamu eto wambote ka wayiza kwa beno mu mambu kaka ko, kansi mu lulendo ye mu Mpeve yanlongo ye mu lusikuduku lualuingi bonso buluzeyi, bonso butuakadila mu beno mu diambu dieno.

6 Beno luayika nlandi mieto ye mia Mfumu, bu luatambula mambu mu mpasi zazingi mu kiesie kia Mpeve yanlongo,

7 ye luayika kifwani kwa babonsono balekanga minu mu Makedonia ye Akaya.

8 Kadi tuka mu beno mambu ma Mfumu mawakana, ka mu Makedonia ye Akaya kaka ko, kansi minu kieno mu Nzambi kiazayakana mwamonsono, i diau ka tuena dio nsatu avovila ko.

9 Kadi bau kibeni bakambanga bonso buluatutambula ye bonso buluabangumuka kwa Nzambi ye luafila biteki nima mu sadila Nzambi amoyo yakedika,

10 mu vingila Mwan'andi tuka mu zulu ukafulukisa mu bafwa, Yesu, ukututaninanga mu nganzi zina kwiza.

2 Kadi beno kibeni, lu zimpangi, luzeyi nkololo eto mu beno, vo ka yakala yankatu ko,

2 kansi bu tuateka lungwa ye kwamuswa mu Filipi, bonso buluzeyi, tuakabuka ntima mu Nzambi eto mu kulukamba nsamu wambote wa Nzambi mu mpasi zazingi.

3 Kadi mbombodolo zeto ka zena zanzimbusu ko vo zansumukunu vo zabungubi ko,

4 kansi bonso Nzambi watuteza vo tuafwana mu

yekudulwa nsamu wambote, i buna tuvovanga, ka mu diambu diazodikiša bantu ko kansi Nzambi, utontanga ntima mieto.

5 Kadi widi ntangu nkutu ka tuata mambu mandengula ko, bonso buluzeyi, vo mambakulu ambongo ko, Nzambi i mbangi eto.

6 Ka tuatomba mpe nkembolo abantu ko, ka kwa beno vo kwa bankaka ko, mpeleko tufweni mu zituswa, bu tu zintumwa za Klisto,

7 kansi tuakala nlebami, va kati ye beno. Bonso nyemiki utoma kebanga bana bayandi kibeni,

8 i bobo mu zola kwakunene kutuena mu beno tuazola kulukabila, ka nsamu wambote wa Nzambi kaka ko, kansi miela mieto mpe, kadi luayikidi bakiazolwa beto.

9 Kadi, lu zimpangi, lubambukanga moyo mu salu kieto ye tovuka: fuku ye mwini tuasalanga, ka tuidi sa zitu kwa muntu mu beno ko, bu tualusamunina nsamu wambote wa Nzambi.

10 Beno lu zimbangi ye Nzambi, bonso butuadiata ndiatulu yanlongo ye yalunungu ye yakondwa kwalusembo va luse luabeno lulekanga minu.

11 Kadi luzeyi vo, bonso busanga se kwa bana bandi, i bobo beto tualulubula ye bomba ye sikidikisa,

12 mpasi luadiata bufweni mu Nzambi ukulubokilanga ku kimfumu kiandi ye nkembo andi.

13 ¶ Mu diodio mpe tutondanga kwa Nzambi, kadi luatambula mambu ma Nzambi matualusamunina, ka bonso mambu mabantu ko, kansi bonso bumena mu kedika mambu ma Nzambi masalanga mu beno lulekanga minu.

14 Kadi beno, lu zimpangi, luayikidi nlandi miamabundu ma Nzambi mena mu Yuda mu Klisto Yesu, kadi beno mpe lualungwa kwama bumosi kwa bisi nsi abeno kibeni bonso baba mpe balungwa kwa ba Yudayo

15 bavonda Mfumu Yesu ye bambikudi, batuzoma beni, ka bazolakana kwa Nzambi ko, benina bantu babonso kitantu,

16 batukakilanga mu vova kwa bapaïen, mpasi bavuluswa, mpasi bazadisanga tezo kiamasumu mau mu ntangu zazonsono. Kansi nganzi za Nzambi zalueki va bau mu ngolo zazingi.

17 ¶ Lu zimpangi, bu tuavambana ye beno mu finta-ngu-ntangu, mu nitu, ka mu ntima ko, tuatomba mu kimfuzi beni mu mona zizi bieno.

18 I kuma ntangu ka ntangu tuazola kwiza kwa beno, mono Paulu, kansi Satana watukakididi.

19 Kadi nani i yuvu kieto vo kiese kieto vo koloa kieto kianzitusu? Keti ka i beno ko e va luse lua Mfumu eto Yesu mu rgizulu andi?

20 Kadi beno i nkembolo eto ye kiese kieto.

3 I kuma bu tualembana vibidila diaka, tuabanzila dio mbote mu siswa kuna Atene beto kaka,

2 ye tuafidisa Timoteo, mpangi eto ye sielo kia Nzambi mu nsamu wambote wa Klisto, mu kulusikidika ye bomba mu minu kieno,

3 mpasi muntu kazeza mu mpasi zazi ko, kadi beno kibeni luzeyi, vo tuazengulwa diodio.

4 Kadi bu tuakala yeno mpe, tuateka kulukamba, vo si tualungwa kwama, ye bobo bwavangwa mpe, beno luzeyi bo.

5 I kuma mono mpe bu yalembana vibidila, yafidisa ntumwa mu zaya minu kieno, kani vo mvukumuni waluvukumuna, ye salu kieto kiakala kiankatu.

6 ¶ Kansi bwabu Timoteo bu kayizidi kwa beto, tuka mu beno, bu katusamunini nsamu wakiese mu minu kieno ye zola kweno, vo lutomene kutubambukila moyo ntangu zazonsono, bu luena ngunda mu kutumona, bonso beto mpe mu kulumona.

7 I kuma, lu zimpangi, mu diambu diaminu kieno tuabombwa mu mpasi zeto zazonsono ye nzungu zeto,

8 kadi i moyo kwa beto, bu lutelamanga nangwi mu Mfumu.

9 Kadi nki amatondo tulenda vutula kwa Nzambi mu

diambu dieno mu kiese kiakionsono kituyangalalanga mu diambu dieno va luse lua Nzambi eto?

10 Fuku ye mwini tulombanga beni, mpasi tuamona zizi bieno ye lungisa makondolo mu minu kieno?

11 ¶ Kansi yandi kibeni Nzambi ye S'eto ye Mfumu eto Yesu bika kasungika nzil' eto kwa beno.

12 Bika Mfumu kafunisa ye niekisa zola kweno mu zolasana ye zola babonso, bonso butukuluzolanga,

13 mpasi kasikidika ntima mieno miakondwa lusembo mu nkadulu yanlongo va luse lua Nzambi ye S'eto mu ngizulu a Mfumu eto Yesu ye banlongo bandi babonso. Amen.

4 Mu mankaka, lu zimpangi, tukululomba ye kululeba mu Mfumu Yesu mu luta buka mu ndiatulu yiludiatilanga bonso bulualonguka kwa beto mu diata bwafwana ye bwazolakana kwa Nzambi.

2 Kadi luzeyi nsikudukusu zitualuvana mu Mfumu Yesu.

3 Kadi luzolo lua Nzambi i lualu, i mbiekolo eno: ka luidi yanga.

4 mpasi buna luena muntu muntu kazaya baka nkento wayandi kibeni mu nkadulu yanlongo ye yanzitusu,

5 ka mu keto dianzinunu ko, bonso bapaïen mpe balembolo zaya Nzambi,

6 mpasi muntu kavuna mpangi andi vo kunsila bwambi mu diambu diodio ko, kadi Mfumu i mvutudi andinda mu momo mamonso, bonso butuateka kulukamba ye toma ta kimbangi.

7 Kadi Nzambi katubokila ku nsumukunu ko kansi mu kala banlongo.

8 I kuma uyinga, kayinanga bantu ko kansi Nzambi ukuluvananga mpe Mpeve andi yanlongo.

9 ¶ Ka luena nsatu asonukunwa mu zola kwakimpangi ko, kadi beno kibeni lualongwa kwa Nzambi mu zolasana,

10 kadi luvanganga bo mpe kwa mpangi zazonsono mu

Makedonia diamvimba. Kansi, lu zimpangi, tukululu-bula lualuta bo sa,

11 mpasi lualonguka mu kala napi ye vanga mayeno kibeni ye sala mu meno moko, bonso butualusikidikisa,

12 mpasi luadiata kwasonga mu bau bena ku mbazi ye lembwa kala nsatu alekwa.

13 ¶ Lu zimpangi, ka tuzolele ko, vo luna lembwa zaya mu bau balele tulu, ka luidi kala kiadi, bonso bankaka bakondolo vuvu.

14 Kadi vo tulekanga minu, vo Yesu wafwa ye wafuluka, i buna Nzambi mu Yesu si katuasa ye yandi balele tulu.

15 Kadi diadi tuvovele kwa beno bonso bwena mambu ma Mfumu: Beto tuena moyo ye tuisulu nate ye ngizulu a Mfumu, ka tutekila nkutu bamana leka ko.

16 Kadi yandi kibeni Mfumu si kakulumuka tuka mu zulu ye ntumunu ambokolo ye nding'ankuluntu azimbasi ye mpungi ya Nzambi, buna bafwa mu Klisto si bateka fuluka.

17 Buna beto tuena moyo ye tuisulu si tuazamunwa va kimosi ye bau mu matuti mu bwabwana ye Mfumu mu mpeve, buna si tuakala ye Mfumu ntangu zazonsono.

18 I kuma lubombasana mu mambu momo.

5 Lu zimpangi, beno ka luena nsatu asonukunwa mu diambu diazintangu ye zinsungi ko,

2 kadi beno kibeni lutomene zaya nadede, vo lumbu kia Mfumu si kiakwiza bonso mwivi mu fuku.

3 Bu bavovanga: Yenge ye luvovomo, buna mbungulu ntumbu kubabwila bonso nsongo mu nkento wena ye vumu, ka bana vuka nkutu ko.

4 Kansi beno, lu zimpangi, ka luena mu tombe mu bwilwa kwa lumbu kiokio bonso kwa mwivi ko.

5 Kadi beno babonsono lu bana bakia ye bana bamwini; beto ka tu bafuku vo batombe ko.

6 I kuma ka tulekani bonso bankaka ko, kansi bika tuakaya meso ye lembwa kolwa.

7 Kadi balekanga, balekanga mu fuku, bakolwanga, bakolwanga mu fuku.

8 Kansi beto tu bantu bamwini, bika tualembwa kolwa, tuavwata minu ye zola bonso nkaku antulu ye vuvu kiampulusu bonso nkaku antu.

9 Kadi Nzambi katuzengila nganzi ko, kansi mu baka mpulusu mu Mfumu eto Yesu Klisto

10 watufwila, mpasi tuakala moyo va kimosi ye yandi, kani vo tukaya meso kani vo tuleka.

11 I kuma lubombasana ye tungasana, bonso buluvanga mpe.

12 ¶ Kansi, lu zimpangi, tukululeba mu zaya basalanga mu beno ye bakuluyalanga mu Mfumu ye bakululubulanga.

13 Lubazitisa beni mu zola mu diambu diasalu biau. Lukalasangenge.

14 Lu zimpangi, tukulubombidila lualubula bena bonso bonso, lusiamisa bena bunkuta, sadisa bena lebakana, luvibidila babonsono.

15 Lutala, mpasi widi muntu nkutu kavutula mambi mu mambi ko, kansi ntangu zazonsono lutomba mu vanga mambote muntu kwa mpangi andi ye kwa babonsono.

16 Luyangalala ntangu zazonsono.

17 Lusambila, ye ka lulembwani ko.

18 Luvutula matondo mu mamonsono; kadi diodio i luzolo lua Nzambi mu Klisto Yesu mu beno.

19 Ka luzimani Mpeve ko.

20 Ka luyinani mbikudulu ko.

21 Lutonta mamonsono, lusimba mabiza.

22 Luyambula mambi mamonsono mampila mu mpila.

23 ¶ Yandi kibeni Nzambi ayenge bika kalubieka nlongo mu nkadulu eno yamvimba, mpeve eno yamvimba ye mwela ye nitu bika biakebwa mu kondwa kwalusembo, nate ye ngizulu a Mfumu eto Yesu Klisto.

24 Ndienda ukulubokilanga wena wakwikama, si kavanga bo mpe.

25 ¶ Lu zimpangi, lutusambidila.

26 Luvana mbote kwa mpangi zazonsono mu mfibulu yanlongo.

27 Ikulusikidikisa mu Mfumu, vo nkanda wau una tangwa kwa mpangi zazonsono.

28 Bika nlemvo wa Mfumu eto Yesu Klisto wakala yeno.

NKANDA WANZOLE WA PAULU KWA BISI

TESALONIKA

1 Paulu ye Silvano ye Timoteo kwa dibundu diabisi Tesalonika mu Nzambi, i S'eto ye Mfumu Yesu Klisto.

2 Nlemvo kwa beno ye yenge bitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

3 ¶ Tufwiti tonda kwa Nzambi ntangu zazonsono mu beno, lu zimpangi, bufweni bobo, kadi minu kieno kikulanga beni beni, zola kwamuntu muntu mu beno babonsono kuniekanga kwa muntu yandi.

4 I diau beto kibeni tukukiyananga mu beno mu mabundu ma Nzambi mu diambu diatatamana kweno ye minu mu nzomono zeno zazonsono ye nzungu ziluvibidilanga,

5 i dimbu kiamona-meso kiamfundusu yalunungu ya Nzambi, mpasi luabanzulwa, vo lufweni mu kimfumu kia Nzambi kilulungulwanga mpe.

6 Kadi i diambu dialunungu kwa Nzambi mu vutula nzungu kwa bau bakuluzungulanga,

7 kansi kwa beno luzungulwanga, luvundulu va kimosi ye beto mu nzaikusu a Mfumu Yesu tuka mu zulu ye mbasi zalulendo luandi.

8 mu nlemo atia, mu vutula nlandu kwa bau balembolo zaya Nzambi ye kwa balembolo tumamana nsamu wambote wa Mfumu eto Yesu.

9 Si balongwa ndongi, i mbungulu yamvu ya mvu tuka va zizi kia Mfumu ye nkembo angolo zandi,

10 bu kakiyizidi mu lumbu kina mu diambu diakembulwa mu banlongo bandi ye yitukulwa mu bau babonso balekanga minu, kadi kimbangi kieto kwa beno kialekulwa minu.

11 ¶ Mu diambu diodio tukulusambidilanga mpe ntangu zazonsono, mpasi Nzambi eto kalubanzila vo lufweni mu mbokolo eno ye mu lungisa mu lulendo nzolakani zazonsono zambote ye salu kiaminu,

12 mpasi nkumbu a Mfumu eto, Yesu yakembulwa mu beno, ye beno mu yandi, bonso bwena nlemvo a Nzambi eto ye Mfumu Yesu Klisto.

2 Lu zimpangi, mu diambu diangizulu a Mfumu eto Yesu Klisto ye nkutukusu eto kwa yandi tukululubula,

2 ka luidi nikuwa nswalu mu diela ko vo pamunwa, ka kwa mpeve ko vo mu mambu vo mu nkanda ko nkievo kwa beto, bonso vo lumbu kia Mfumu kilueki.

3 Ka luvunwani kwa muntu mu diambu nkutu ko, kadi kiau ka kina kwiza ko, nate ye lusotokono luatoka kwiza ye muntu wakimpumbulu wazaikuswa, i mwana wambungulu,

4 i yandi ukakilanga ye ukukizangulanga va ntandu abiabionsono bibikwanga Nzambi ye bisambulwanga, i diau vwendi mu kinlongo kia Nzambi, ukukisonganga bonso Nzambi.

5 Ka lubambukidi moyo ko e, vo yalukamba momo, bu yakala yeno?

6 Bwabu luzeyi dionso dikunkakilanga, mpasi vo mu yandi ntangu kaka kazaikuswa.

7 Kadi mansweki makimpumbulu meti sala kaka nate ye ndiena ukakilanga si kakatulwa.

8 Buna nkwa kimpumbulu si kazaikuswa, i yandi

una bungwa kwa Mfumu Yesu mu mwel'anw'andi ye fukuswa mu mbonokono angizulu andi;

9 yandi si kakwiza mu ngolo za Satana, mu tulendo tuatonsono ye mu dimbu ye mangu bialuvunu

10 ye mu makani mamonsono makondwa kwalunungu kwa bau bavilanga, bu balembwa tambula zola kwakedika, mpasi bavuluswa.

11 I kuma Nzambi ukubafidisanga nzimbusu yangolo, mpasi balekila luvunu minu,

12 ye mpasi babonsono balembwa lekila kedika minu, kansi bazola kondwa kwalunungu bafunduswa.

13 ¶ Lu zimpangi zazolwa kwa Mfumu, beto tufwiti tonda kwa Nzambi ntangu zazonsono mu beno, kadi Nzambi walusola tuka mu mbadukulu mu vuluswa mu mbiekolo a Mpeve ye mu minu mu kedika,

14 mukalubokidila mu nsamu eto wambote, mu baka nkembo wa Mfumu eto Yesu Klisto.

15 I kuma, lu zimpangi, lutelama nangwi, lusimbidila malongi malualongwa vo mu mambu meto vo mu nkand' eto.

16 Yandi kibeni Mfumu eto Yesu Klisto ye Nzambi, i S'eto, watuzola mu nlemvo, watuvana mbombolo yamvu ya mvu ye vuvu kiambote,

17 bika kabomba ntima mieno ye kulusikidika mu mamonsono mena mambote, mavanga ye mambu.

3 I kuma, lu zimpangi, lutusambidila, mpasi mambu ma Mfumu mayenda ntinu ye kembulwa, bonso bwena mu beno mpe,

2 mpasi tuatanunwa mu bantu bakimfunia ye bambi, kadi ka babonsono ko bena ye minu.

3 Mfumu wena wakwikama una kulusikidika ye kebanga mu nkwa mbi.

4 Kansi tukulusilanga vuvu mu Mfumu, vo luvanganga ye si luavanga matukulusikidikisanga.

5 Bika Mfumu kasungika ntima mieno ku zola kwa Nzambi ye ku tatamana kwa Klisto.

6 ¶ Lu zimpangi, tukulusikidikisa mu nkumbu a Mfumu eto Yesu Klisto, mpasi luavambana ye yonso mpangi yidiatanga bonso bonso ye ka mu malongi mabatambula kwa beto ko.

7 Kadi beno kibeni luzeyi, bonso bulufwiti kutulanda, kadi ka tuadiata bonso bonso mu beno ko,

8 ka tuadia mpe mampa mamuntu mu ka lekwa ko, kansi mu salu ye tovuka fuku ye mwini tuasala, ka tuidi kulumwesa mpasi,

9 ka mu diambu diatuakondwa luve ko, kansi mu kukivana bonso kifwani kwa beno, mpasi luatulanda.

10 Kadi bu tuakala yeno mpe, tualusikidikisa diadi: vo muntu kazolele sala ko, kana dia mpe ko.

11 Kadi tuawilu, vo bankaka badiatanga bonso bonso mu beno, ka basalanga nkutu ko, kansi bakondanga mambu mangana.

12 Kansi bena mpila yoyo, tubasikidikisa, tubabombidila mu Mfumu Yesu Klisto, vo basala ye kala napi, mpasi badia madia mabau kibeni.

13 ¶ Lu zimpangi, ka lubebani mu vanga mambote ko.

14 Vo muntu katumamene mambu meto mu nkanda wau ko, lunsu dimbu; ka lukalasanani yandi ko, mpasi kamona nsoni.

15 Ka lumbanzilani bonso ntantu ko, kansi lunlubula bonso mpangi.

16 Yandi kibeni Mfumu ayenge bika kaluvana yenge ntangu zazonsono mu mamonsono. Mfumu kakala ye beno babonsono.

17 ¶ Nkambulu ambote kwa mono Paulu mu kwami koko, i dimbu mu nkanda miamlonsono; bonso bwabu isonikanga.

18 Bika nlemvo wa Mfumu eto Yesu Klisto wakela ye beno babonsono.

NKANDA WANTETE WA PAULU KWA TIMOTEO

1 Paulu, i ntumw'a Klisto Yesu, bonso bwena nsikudukusu a Nzambi, i Mvulusi eto, ye Klisto Yesu, i vuvu kieto,

2 kwa Timoteo, mwan'ami wakedika mu minu. Nlemvo, nkenda, yenge bitukidi kwa Nzambi, i Se, ye Klisto Yesu, Mfumu eto.

3 ¶ Bonso buyakubombidila mu sikila mu Efeso, bu yayenda kuna Makedonia, mpasi wasikidikisa bankaka mu lembwa longa mambu manzenza.

4 ye lembwa yindula nsangu zasokwa ye nsonokono zi ka zisuki zamvila, zitukisanga mpaka ye ka ludedomo lua Nzambi luena mu minu ko.

5 Nsukulu ansikudukusu i zola kwantima wavedila ye kansansa kiambote ye minu kikondolo disu ku nsi alukaya.

6 Mu momo bankaka bavengumuka ku mpovolo zankatu,

7 bu bazola kala nlongi miansiku, mpeleko ka bazeyi mabavovanga ye mabalonganga ko.

8 Beto tuzeyi, vo nsiku miena miambote, vo misadulwanga bonso bufweni mu nsiku;

9 bu luzeyi diadi, vo nsiku ka miatulwa mu diambu diankwa lunungu ko, kansi mu diambu diabakimpumbulu ye minkolami ye bakondolo vumi kia Nzambi ye bankwa masumu ye basumuka ye bakiadimbuka ye mvondi miamase ye zingudi ye bantu

10 ye minyangi ye nlekisi miababakala ye nteki miabantu ye mimvuni ye ndie miandefi zaluvunu ye monso mankaka mena kitantu kwa longi diamavimpi,

11 bonso bwena nsamu wambote wankembo wa Nzambi amyangi uyayekudulwa.

12 ¶ Mono ntondele kwa ndiena wampana ngolo, i Klisto Yesu, Mfumu eto, bu kambanzila, vo yakwikama, ye wantula mu kisielo,

13 i mono yateka kala ntiaki ye nzomi ye nkwarnisi, kansi yafwilwa nkenda, kadi yavanga bo mu kondwa kwazaya bu yalembwa leka minu.

14 Kansi nlemvo wa Mfumu eto wanieka beni mu minu ye zola biena mu Klisto Yesu.

15 Diambu diadi diena diakwikama ye difweni beni mu tambulwa: Klisto Yesu wayiza mu nza mu vulusa bankwa masumu; mu bau mono i wantete.

16 I kuma mono yafwilwa nkenda, mpasi Klisto Yesu kasonga mvibudulu andi yayonsoho mu mono i wantete, mu kifwani kwa bau bana kunlekila minu mu baka moyo wamvu ya mvu.

17 Kansi kwa Ntinu azintangu zi ka zimani, u ka ufuki, u ka umonwa, Nzambi yimosi kaka, kwa yandi nzitusu ye nkembo mu mvu miamvu ya mvu. Amenii.

18 ¶ Nsikudukusu yayi ikuyekudila yo, mwan'ami Timoteo, bonso bwena mbikudulu zateka bikulwa mu ngeye, mpasi wanwana ndwanunu yambote mu zau,

19 bu ukebanga minu ye kansansa kiambote. Bankaka banianga kio, i kuma bavidisa minu.

20 Mu bau mwena Imenai ye Alesandelo baya-yekula kwa Satana, mpasi balongwa mu lembwa tiaka.

2 I kuma va ntete ikulufubula, vo ndombolo, nsambulu, ndilu amvutu, matondo bina tewa mu bantu babonsoho,

2 mu mintinu ye mu babonsoho bena fulu kiazangama, mpasi tuakala nkadulu yanavovi ye yanapi mu vumi kiakionsoho kia Nzambi ye luzitu.

3 Diodio diena diabiza ye difweni mu tambulwa va luse luamvulusi eto Nzambi

4 uzolele, vo bantu babonsoho bavuluswa ye kwiza ku nzailu akedika.

5 Kadi Nzambi mosi yena, nwawasi mosi wena mpe va kati ye Nzambi ye bantu, i muntu Klisto Yesu,

6 wakivana mu nkudulu mu babonso, kimbangi kiatawa mu ntangu yafwana.

7 Mu diambu diodio mono yasiwa nsamuni ye ntumwa, mpovele kedika, kivunini ko; nlongi abapaïen mu minu ye kedika.

8 ¶ I kuma nzolele, vo babakala basambila mu muma mwamonsono ye zangula moko manlongo mu kondwa kwanganzi ye mpaka.

9 I buna nzolele vo bakento mpe bana vwata mwatu miatoma mu luyinunu ye ndedomo, ka mu mabese ye wola vo nzimbu vo mwatu miantalu ko,

10 kansi bonso busongele mu bakento bena vumi mu Nzambi, mu mavanga mambote.

11 ¶ Nkento fwiti kala napi, ye longuka mu lemvuka kwakonsono,

12 kansi kiyambulanga nkento kalonga ko vo yala bakala, kansi kakala napi.

13 Kadi Adami wateka vangwa, mboki Eva.

14 Adami kavunwa ko, kansi nkento wavunwa ye wabwa mu ntulumunu.

15 Kansi yandi si kavuluswa mu mbutulu zabana, vo kasikilanga mu minu ye zola ye mpedolo ye ndedomo.

3 Diambu diadi diena diakwikama: vo muntu utombanga kikengi kiadibundu, yandi zolele salu kiambote.

2 I kuma nkengi fwiti kondwa lusembo, kala bakala diankazi mosi kaka, lembwa kolwa, kala diela dialuenga, wadedama, nzolw'abanzenza, ngangu zalonga,

3 ka nduvu avinia ko, ka nzodi anwana ko, kansi nlembami, ka nkwa mpaka ko, ka nzolw'abivanza ko,

4 toma yala yandi nzo, keba bana mu lemvuka mu luzitu lualonsono

5 —kansi vo muntu kazeyi yala yandi nzo ko, buna bwe si kakeba bundu dia Nzambi?—

6 ka muntu ulembolo leka mimu ntama ko, mpasi kakala lyanu ye bwa mu nzengolo a Satana ko.

7 Yandi fwiti kala mpe kimbangi kiambote kwa bau bena ku mbazi, mpasi kabwa mu ntiakulu ye siongi dia Satana ko.

8 ¶ I bobo sielo biadibundu bifwiti kala bialuzitu, ka mpova zole ko, ka nzolw'avinia ko, ka nzodi andandu yakimbabu ko,

9 bafwiti keba mansweki maminu mu kansansa kiavedila.

10 Kansi bau mpe bafwiti teka tontwa, mboki basadila bonso bisielo vo bakondolo lusembo.

11 Bakento mpe bafwiti kala luzitu, ka minkedi ko, ka bankwa kolwa ko, bakwikama mu mamonso.

12 Bisielo biadibundu bifwiti kala babakala bankazi mosi mosi, batoma yala bana bau ye nzo zabau kibeni.

13 Kadi batoma sadila bonso bisielo bamonwanga luzitu ye babakanga kibakala kiakingi mu minu mu Klisto Yesu.

14 ¶ Momo ngieti kusonikina, bu ibanzanga mu vika kwiza kwa ngeye,

15 kansi vo izingila, mpasi wazaya, bonso bufwiti kadila bantu mu nzo a Nzambi, i bundu dia Nzambi amoyo ye kunzi ye lufulu biakedika.

16 Ditomene zayakana vo mansweki mavumi kia Nzambi mena mamanene: yandi wamonika mu nsuni, wanunguswa mu mpeve, wamonwa kwa zimbasi, wasamunwa mu makanda mabantu, walekulwa minu mu nza, watambulwa mu nkembo.

4 Mpeve yibangulanga vova, vo mu ntangu zina kwiza, bankaka si basotuka mu minu, bu badimbanga mpeve zanzimbusu ye malongi mampeve zambi,

2 mu luvunu luabantu bena disu ku nsi alukaya bazimunwa dimbu kiatia mu kansansa biau,

3 bakakidilanga mu kwela ye mu dia madia mavanga

Nzambi mu tambulwa mu matondo kwa balekanga minu ye bazeyi kedika.

4 Kadi biabionsono biasema Nzambi biena biambote, lekwa nkutu ka kifwiti niafunwa ko, bu kitambulwanga mu matondo.

5 Kadi kibiekwanga nlongo mu mambu ma Nzambi ye mu sambila.

6 ¶ Vo ubambula zimpangi moyo mu mambu momo, ngeye una kala sielo kiabiza kia Klisto Yesu kiyundukanga mu mambu maminu ye mamalongi mabiza mautoma namanga.

7 Kansi tinguna nsangu zambi zakingiangia. Uku-kiyukuswa vumi kia Nzambi.

8 Kadi ngiukusu anitu ka yena ndandu beni ko; kansi vumi kia Nzambi kiena ndandu mu mamonsono, bu kiena nsilulu yamoyo wau ye una kwiza.

9 Diambu diodio diena diakwikama ye difweni beni mu tambulwa,

10 kadi mu diambu diodio tusalanga ye tunwana-nga, bu tusanga vuvu mu Nzambi amoyo, i Mvulusi abantu babonsono, ye ulutidi bo kala kwa balekanga minu.

11 ¶ Sikidikisa momo ye longa mo.

12 Muntu kayini kileke kiaku ko, kansi nakadi kifwani kwa balekanga minu mu mambu, mu nkalasani, mu zola, mu minu ye mu mpedolo.

13 Nate ye ngina kwiza, sa kimfuzi mu tanga, mu bombidila, mu longa.

14 Kukondwani mayindu ko mu nkailu wanlemvo wena mu ngeye uwavewa mu mbikudulu ye ntululu amoko mangudi zabantu.

15 Yindula mo, sala mu mau, mpasi ntomono aku yamonika kwa babonsono.

16 Ukikenga ye ndongolo aku; tatamana mu salu kiaku, kadi bu uvanganga bobo, si wakukivulusa ye bakuwanga.

5 Kulongani muntu wanuna mu ngolo lko, kansi unlubula bonso vo i se, matoko bonso vo i zimpangi; 2 bakento banuna bonso vo i zingudi, zindumba bonso vo i bibusi mu mpedolo yayonso.

3 ¶ Zitisa mafwola mena mafwola mu kedika.

4 Vo fwola diena bana vo batekolo, bika balonguka mu teka vumina bayau ye vutula bwambote kwa mase mau, kadi diodio diazolakana kwa Nzambi.

5 Wonso wena fwola mu kedika ye wena kinsona usanga yuvu mu Nzambi ye utatamananga mu lomba ye sambila fuku ye mwini.

6 Fwola dizolanga kindiafu diena diafwa, bu divumunanga.

7 Sikidikisa momo mpe, mpasi bakondwa lusembo.

8 Vo muntu kayundulanga bayandi ko ye katekele banzila bisi nzo ayandi kibeni ko, buna wakadidi minu nkalu ye lutidi ulembolo leka minu mu bi.

9 ¶ Fwola nkutu ka dina sonama ko, vo ka diena makumasambanu mamvu ko, nkazi awidi bakala dimosi kaka,

10 bu ditelwanga kimbangi mu mavanga mabiza, vo diakudisa bana, vo diadikila banzenza, vo diasukula malu mabanlongo, vo diasadisa bazungulwa, vo diatatamana mu mavanga mamonso mambote.

11 Kansi kutambulani mafwola mantuenia ko, kadi bu beka ntelantela beti vambana ye Klisto, bazolele kwela,

12 bena mu nzenzolo ankanu, kadi bavunza minu kiau kiantete.

13 Balongukanga mpe bubolo, bu bazietanga mu zinzo, ka bubolo kaka ko, kansi bena kingiangia ye bakondanga mambu mangana, bavovanga malembolo fwana.

14 I kuma nzolele, vo mafwola mantuenia makwela, buta bana, yala nzo, lembwa vana bila kwa mintantu mu vweza.

15 Kadi bankaka bakibangumukina mu nama Satana.

16 Vo nkento ulekanga minu, wena ye mafwola, bika

kabasadisa, kansi ka basani zitu kwa dibundu ko, mpasi dibundu diasadisa mafwola makedika.

17 ¶ Bakuluntu batoma yalanga, bika babanzulwa vo bafweni mu tambula nzitusu waunene; luta zitisa basalanga mu mambu ye mu longa.

18 Kadi masonukwa mavovele: Kukangi nw'angombe yitutanga mbongo ko; ye: Kisadi kifweni mu mfutu andi.

19 Kutambulani mfundu mu nkuluntu ko, vo ka mwena mhangi zole vo zitatu ko.

20 ¶ Bavolele masumu, ubalanga ndongi va luse luababonsono, mpasi bankaka mpe bamona wonga.

21 Mono ikusikidikisa va luse lua Nzambi ye Klisto Yesu ye mbasi zasolwa, mu keba momo ye lembwa teka kongudila vo swasisa bantu.

22 ¶ Kutulani moko mu muntu nswalu ko, kukalani kintuadi mu masumu mabankaka ko. Ukikeba wavedila.

23 ¶ Kunwani diaka nlangu kaka ko, kansi sadila vinya kiafuma mu diambu diavumu kiaku ye mu diambu dialebakana kwaku kufutumukanga ntama-ntama.

24 ¶ Masumu mabantu bankaka mamonekene, maku-batekilanga ku mfundusu; kansi bankaka makubalanda-nga.

25 I bobo mpe mavanga mabiza mamonikanga; mena mpil' ankaka ka malendi swekwa ko.

6 Babonsono bena mu kinanga ku nsi avangu, bika babanzila zau zimfumu, vo zifweni mu tambula nzitusu wawonsono, mpasi nkumbu a Nzambi ye malongi ka biavwezwa ko.

2 Bena mfumu zilekanga minu, ka babayini ko, kadi i zimpangi; kansi bafwiti luta kubasadila, kadi bau basadulwanga balekanga minu ye bazolwanga. Longa ye lubula momo.

3 ¶ Vo muntu ulonganga mambu mankaka ye lembolo tatamana mu mambu mantomoso ma Mfumu eto Yesu Klisto ye malongi madedakene ye vumi kia Nzambi,

4 buna yandi meni kukitumpidika ye lembolo zaya lekwa, kansi wena yela kwabiuvu ye mpaka zamambu zitukisanga yandu diameso, zonza, tiaka, mabanza mambi,

5 lusuku luangolo luabantu basumuka mu madiela, bazionwa kedika, bu babanzanga, vo vumi kia Nzambi i ndandu.

6 Vumi kia Nzambi ye matondo mantima i ndandu yayinene.

7 Kadi ka tuanata lekwa, bu tuayiza mu nza ko, i buna ka tulendi nata lekwa, bu tuna katuka ko,

8 kansi bu tuena dia ye mwatu, tutondele mu ntima.

9 Bazolele kala kimvwama babwanga mu mpukumunu ye siongi ye nzinunu zazingi zabuzengi ye zambivusu zidimisanga bantu mu mbungulu ye mvidusu.

10 Kadi nzolw'ambongo i mwanzi wamambi mamonso, bankaka bu balambukila zo, bazimbala mu minu, bakizoka kwama kwakwingi.

11 ¶ Kansi ngeye, u muntu wa Nzambi, tina momo, kansi tomba lunungu, vumi kia Nzambi, minu, zola, mvibudulu, kimpombo.

12 Nwana ndwanunu yambote yaminu, simba moyo wamvu ya mvu uwabokudulwa, bu wata kimbangi kiambote va luse luambangi zazingi.

13 Mono ikusikidikisa va luse lua Nzambi uvananga moyo kwa lekwa biabionsono ye va luse lua Klisto Yesu wata kimbangi kiambote va ntadisi a Pontio Pilatu,

14 mu keba nsikudukusu ye kondwa tona ye lusembo, nate ye mbonokono a Mfumu eto Yesu Klisto.

15 Nyadi una umosi wakiese, Mfumu azimfumu ye Ntinu amintinu, yandi una yo monikisa mu yandi ntangu.

16 Yandi kaka ukondolo mfwilu ukundanga mu kia ku ka kulendi kota muntu ko, yandi kamonwa kwa muntu nkutu ko ye muntu kalendi kummona ko; kwa yandi nzitusu ye ngolo mu mvu ya mvu. Amen.

17 ¶ Sikidikisa bamvwama banza yayi balembwa kala ngianza, vo sa vuvu mu kimvwama kiena vilu-vilu, kansi

mu Nzambi ukutuvananga biabionsono mu kimvwama mu sadila bio mu mayangi.

18 Ubakamba mu vanga mambote, mu kala kimvwama mu mavanga mambote, mu kaba ye vana mu zola.

19 I kuma bakukiyudikila mayudukwa mu diambu diantangu yina kwiza, mau i lufulu luambote, mpasi basimba moyo wakedika.

20 ¶ Timoteo, keba mawayekudulwa, fila nima ku mpovolo zankatu zadimbuka ye mpaka zamambu mabikwanga nzailu kansi i nzailu aluvunu.

21 Bankaka bu batambudila nzailu yoyo, bazimbala mu minu. **Bika nlemvo wakala yeno!**

NKANDA WANZOLE WA PAULU KWA TIMOTEO

1 Paulu, ntumw'a Klisto Yesu mu luzolo lua Nzambi, bwenina nsilulu amoyo mu Klisto Yesu,

2 kwa Timoteo, mwan' ami wazolwa. Nlemvo, nkenda, yenge bitukidi kwa Nzambi, i Se, ye Klisto Yesu, i Mfumu eto.

3 ¶ Mono ntondele kwa Nzambi uisadilanga mu kansansa kiavedila tuka mu mase mami, bu ikubambukilanga moyo ntangu zazonsono mu ndombolo zami fuku ye mwini.

4 Ngiena ngunda mu kumona, bu ibambukanga moyo mu mansanga maku, mpasi yazala kwa kiese,

5 bu ibambukanga moyo mu minu kikondolo disu ku nsi alukaya kiena mu ngeye kiateka kala mu nkak' aku wankento Loisi ye ngudi aku Eunike; ye ngiena vuvu, vo kiena mu ngeye mpe.

6 ¶ I diau ikubambula moyo mu lemisa nkailu anlemvo wa Nzambi wena mu ngeye mu diambu diantululu amoko mami.

7 Kadi Nzambi katuvana mpeve yabunkuta ko kansi yalulendo ye yazola ye yandongi.

8 I kuma kufwani nsoni mu kimbangi kia Mfumu eto ko vo mu mono, i nkole andi, kansi lungwa kwaku kwama mpe mu nsamu wambote, bwenina lulendo lua Nzambi

9 watuvulusa, watubokila mu mbokolo yanlongo, ka bonso bwena mavanga meto ko, kansi bonso bwena kani diayandi kibeni ye nlemvo utuavewa mu Klisto Yesu tekila ntangu zi ka zibadiki.

10 kansi bwabu wazaikuswa mu mbonokono a Mvulusi eto Klisto Yesu wakabikisa lufwa, kansi watuala moyo ye kondwa kwamfukulu ku kia mu nsamu wambote,

11 uyasilwa nsamuni ye ntumwa ye nlongi.

12 Mu diodio ilungulwanga mama mpe; kansi kifwidi nsoni ko, kadi nzezi uyalekila minu ye ngiena vuvu kiakwikama, vo yandi lenda keba mayayekula kwa yandi nate ye kina lumbu.

13 Keba kifwani kiamambu mamavimpi mawawa kwa mono mu minu ye mu zola kwena mu Klisto Yesu.

14 Momo mabiza mawayekudulwa keba mo mu Mpeve yanlongo yikundanga mu beto.

15 ¶ Ngeye zeyi diadi, vo babonsono bena mu Asia bamfila nima, mu bau mwena Fingelo ye Elemongene.

16 Bika Mfumu kavana nkenda kwa nzo a Onesifolo; kadi yandi wansiamisa nsiamisa zazingi, kafwa nsoni mu tuvambu tuami ko,

17 kansi bu kayiza mu Loma, wantomba mu vema, wansolula.

18 Bika Mfumu kanyambula kafwilwa nkenda kwa yandi mu kina lumbu. Ngeye tomene zaya, bonso bukansadila mu mamingi mu Efeso.

2 I kuma, u mwan' ami, siana kwaku mu nlemvo wena mu Klisto Yesu.

2 Mawawilu kwa mono mu mbingi zazingi, tambika

mo kwa bantu bakwikania balenda longa bankaka mpe.

3 Lungwa kwaku kwama mpe bonso kinwani kiabiza kia Klisto Yesu.

4 Muntu wena salu kianwana kalendi zingalakana mu bilekwa biamoyo wau ko, mpasi kazolakana kwa ndiena wansonika kinwani.

5 I bobo mpe vo muntu sinsane nsinsani, kavwikulu koloa ko, vo lembolo sinsana bonso bwenina nsiku.

6 Mvati usalanga, fwiti teka tambula ndambu amimbutu.

7 Banzila mampovele, kadi Mfumu si kakuvana zayu mu mamonsono.

8 ¶ Bambuka moyo mu Yesu Klisto wafulukuswa mu bafwa, wankun'a Davidi bonso bwenina nsamu amiwambote

9 uilungulwanga kwama nate ye tuvambu bonso mvangi amambi, kansi mambu ma Nzambi ka makangamene ko.

10 I kuma ivibidilanga mamonsono mu diambu diabakiasolwa, mpasi bau mpe babaka mpulusu yena mu Klisto Yesu ye nkembo wamvu ya mvu.

11 ¶ Diambu diodio diena diakwikama, kadi vo tufwidi ye yandi, si tuakala moyo mpe ye yandi.

12 Vo tuvibidilanga, si tuayala ye yandi; vo tuku-nkadila nkalu, yandi si kakutukadila nkalu mpe.

13 Vo tulembolo kwikama, yandi usikilanga wakwikama, kadi kalendi kukikadila nkalu ko.

14 ¶ Bambula moyo mu momo, ubalubula beni va luse lua Nzambi, ka bidi bindasana mpaka mu mambu malembolo tomisa lekwa, kansi matululanga bawanga.

15 Sa kimfuzi mu kukisonga kwa Nzambi muntu wafwana, kisadi kilembolo fwa nsoni, bu utoma dedumunanga mambu makedika.

16 Vengama mu mpovolo zankatu zadimbuka, kadi bau si baluta tatamana mu kondwa kwavumi kia Nzambi;

17 mambu mau madianga bonso mputa yasanda; mu bau mwena Imenai ye Fileto.

18 Bavengumuka mu kedika, bu bavovanga, vo mfulukulu yakikadidi, bazimbisanga minu kiabankaka.

19 Mwanki lufulu lua Nzambi luanangwi lusikilanga, luena dimbu kiaki: Mfumu zeyi bayandi, ye: Wonso ubokilanga nkumbu a Mfumu, bika kakatuka mu kondwa kwalunungu.

20 Mu nzo yayinene ka mwena wumbwa biawola ye biapalata kaka ko, kansi bianti ye bialubumba; biankaka bianzitusu, biankaka biakondwa kwanzitusu.

21 I kuma vo muntu ukukivedese mu bina biasumuka, buna yandi si kakala wumbwa kianzitusu kiabiekwa nlongo ye kiafwana mu nsadulu a Mfumu, kiakubukwa mu diambu diamavanga mambote mamonsono.

22 Tina kwaku nzinunu zakintuenia, landa lunungu, minu, zola, yenge va mosi ye babonsono babombidilanga Mfumu mu ntima miavedila.

23 Kansi tina biuvu biabuzengi bilembolo songa, bizayakene vo bibutanga nwana.

24 Kansi sielo kia Mfumu kafwiti nwana ko, kansi kala nlebami kwa babonsono, ngangu mu longu ye vibidila, bu kasilwanga mambi,

25 mu kimpombo longu ndongi kwa bakakilanga, kani vo Nzambi lenda kubavana mpilulu amadiela mu zaya kedika,

26 mpasi baluenga ye tina mu siongi diankadi ampe-mba, bu babakama kwa yandi mu vanga luzolo luandi.

3 Zaya kwaku diadi, vo mu lumbu biansukulu muna kwiza ntangu zampasi.

2 Kadi bantu si bakala nzolw'abau kibeni, nzolw'ambongo, bankwa mayama, bankwa ngianza, mintiaki, nkolami miamase, mintondudi, bakiadimbuka,

3 bakondwa zola, mvondi miansilani, minkedi, bakondwa kwakukiyala, minkwamisi, balembolo zola mambote,

4 minyekudi, bakinzakila, bakukitumpidikanga, nzolw'anienzi beni kansi nzolw'a Nzambi fuma,

5 bena mbonokono avumi kia Nzambi, kansi bakadilanga lulendo luakiau nkalu; fila baba nima mpe.

6 Kadi mu bau mwena bayelumukanga mu zinzo, babakanga bakento babuzoba bena mbidi amasumu, batuaduswanga kwa nzinunu zampila mu mpila,

7 balongwanga ntangu zazonsono, kansi ka balendi kwiza nkutu ku nzailu yakedika ko.

8 Bonso bwakakila Yane ye Yambese Mose, i buna babana bakakilanga kedika mpe, i bantu babungwa mu madiela, babeduswa, bu batontwa mu minu.

9 Kansi ka bana vioka diaka ku ntuala ko, kadi buzengi bwau si bwamonika kwa babonsono bonso bwamonika buzengi bwababana.

10 ¶ Ngeye wanemi ndongolo ami, nkadulu, kani, minu, mvibudulu, zola, ntatumunu,

11 mu nzomono ye ndungulu i zina ziyabwilwa mu Antiokia, mu Ikone, mu Listila; mu nzomono zozo zazonsono ziyamona Mfumu wantanina.

12 Babonsono bazolele kala moyo mu vumi kia Nzambi mu Klisto Yesu si bazomwa.

13 Bantu bambi ye babimpangula si baluta ye lutila mu mambi, bazimbisanga ye zimbalanga.

14 Kansi ngeye, sikila kwaku mu momo mawalongwa, mawatomene visa, bu uzeyi bakulonga mo,

15 kadi tuka mu kimwana kianswa uzeyi masonukwa manlongo malenda kuluengisa ku mpulusu mu minu mu Klisto Yesu.

16 Masonukwa mamonsono mavumunina Nzambi matomene mpe mu longo, mu semba, mu sungika, mu longidika mu lunungu,

17 mpasi muntu wa Nzambi wakala walunga ye toma kubama mu mavanga mamonsono mabiza.

4 Mono ikusikidikisa beni va luse lua Nzambi ye Klisto Yesu una fundisa bamoyo ye bafwa, mu mbonokono andi ye mu kimfumu kiandi,

2 samuna mambu, tatamana mu ntangu zafwana ye

ntangu zilembolo fwana, semba, lubula, bombidila mu nlembani wawonsoho ye ndongolo.

3 Kadi ntangu si yakala, yibana lembwa vibidila ndongolo yamavimpi, kansi bwenina nzinunu zabau kibeni si bakukiyudikila minlongi, bu bena mfishima mu matu mau.

4 Si bavengisa matu mau mu kedika ye tadisa ku nsangu zasokwa.

5 Kansi ngeye, luenga mu mamonsoho, lungwa kwama, sala salu kiasamuna nsamu wambote, manisa kisielo kiaku.

6 ¶ Kadi nkubamene mu tulwa va zikwa bonso nkailu, ntangu ami yankatukulu yizidi.

7 Mono yanweni ndwanunu yabiza, yameni yungusa, yakebele minu.

8 Bwabu yalundulwa koloa kialunungu kina kunsenda Mfumu, i mfundisi walunungu, mu kina lumbu, ye ka kwa mono kaka ko, kansi kwa babonsoho bazolanga mbonokono andi.

9 ¶ Savula kwiza kwa mono nswalu.

10 Kadi Dema wansisa, bu kakizodele nza yayi, wayenda kuna Tesalonika; Kleske wayenda kuna Ngalatia ye Tito kina Dalamatia.

11 Luka kaka wena yami. Vitula Malako kiza yaku, kadi yandi fweni kwa mono mu kisielo.

12 Mono yafidisa Tikiko ku Efeso.

13 Bu una kwiza, vitula yunga kiyasisa kwa Kalapo mu Toloa ye minkanda mpe ye luta banzila miasonukwa mu nkanda miabibulu.

14 Alesandelo, i ngangul'ansongo, wansila yambi yayingi. Mfumu una kunsenda, bonso bwena mavanga mandi.

15 Ukikenga mpe mu yandi, kadi wakakidila mambu meto beni.

16 ¶ Mu ntabudulu ami yantete, muntu nkutu kayiza kunsadisa ko, babonsoho bansisa; bika baiembwa tangulwa dio.

17 Kansi Mfumu watelama yami, wansiamisa, mpasi mu mono nsamununu yalunga ye bapaïen babonsono bawa yo; mono yatanunwa mu nw'ankosi.

18 Mfumu si kakuntanina mu mavanga mamonsono mambi ye kumpulusa ku kimfumu kiandi kiakizulu; kwa yandi nkembo mu mvu miamvu ya mvu. Ameni.

19 Vana mbote kwa Pliska ye Akila ye nzo a Onesifolo.

20 Elasto wasikila mu Kolinto, kansi yasisa Tolofimo mu Mileto, bu kakala yela.

21 Savula kwiza, kulingilani nate ye sivu ko. Eubulo ufidisi mbote ye Pude ye Lino ye Klaudia ye mpangi zazonsono.

22 ¶ Mfumu wakala ye mpeve aku. Nlemvo wakala yeno.

NKAND'A PAULU KWA

TITO

1 Paulu, i sielo kia Nzambi ye ntumw'a Yesu Klisto, bonso bwenina minu kiabakiasolwa ba Nzambi ye nzailu yakedika bonso bwena vuni kia Nzambi,

2 mu vuvu kiamoyo wamvu ya mvu wakisila Nzambi u ka ulendi vuna ko ntangu bu ka zibadiki,

3 —kansi mu yandi ntangu wazaikisa mambu mandi mu nsamununu yiyayekudulwa, bonso bwena nsiku-dukusu a Nzambi, i Mvulusi eto—

4 kwa Tito, mwan'ami wakedika mu minu kiantuadi. Nlemvo kwa ngeye ye yenge bitukidi kwa Nzambi, i Se, ye Klisto Yesu, Mvulusi eto.

5 ¶ I kuma yakusisa mu Klete, mpasi watoma kubika monso masala ye tumba ngudi zabantu mu mbanza zazonsono, bonso buyakusikidikisa,

6 vo muntu kondolo lusembo, bakala diankazi mosi,

diena bana balekanga minu balembolo wakana kumu kiambi ye balembolo kolama.

7 Kadi nkengi fwiti kondwa lusembo bonso nkebi alekwa bia Nzambi, ka nzolw'ayandi kibeni ko, ka kimfwemina ko, ka nduvu ko, ka nwani ko, ka nzolw'andandu yansoni ko;

8 kansi nzolw'abanzenza, zolw'amambote, nkwa diela dialuenga, nkwa lunungu, nkwa nlongo, nkwa kukiyala,

9 utatamananga mu mambu makwikama bonso bwena malongi, mpasi kalenda lubula mu malongi mamavimpi ye tungudila babangisanga.

10 ¶ Kadi mwena babingi bakondwa kwalemvuka, bankwa kinwa kiankatu, mimvuni; bazengwa balutidi bo sa.

11 Bafwiti kangwa nwa, bavidingsanga nzo zamvimba, balonganga ma ka mafweni ko mu baka ndandu yansoni.

12 Mosi mu bau, mbikudi abau kibeni, wavova: Bisi Klete i mimvuni ntangu zazonsono, bau i bulu biambi, bankwa kindiafu bena babolo.

13 Kimbangi kiokio i kiakedika kwandi. Mu diambu diodio ubasemba mu ngolo, mpasi basiama mu minu,

14 balembwa banzila nsangu zasokwa zaba Yudayo ye nsikudukusu zabantu bafilanga kedika nima.

15 Biabionsono biena biavedila kwa bavedila, kansi lekwa nkutu ka kiavedila ko kwa basumuka ye balembolo leka minu, kansi diela ye kansansa biau bisumukini.

16 Batambudilanga, vo bazeyi Nzambi, kansi bakunkadilanga nkalu mu mavanga, bu bena nkankumusu ye kolama; ka bafweni mu mavanga mambote nkutu ko.

2 Kansi ngeye, vova kwaku mafwanane mu longi diamavimpi:

2 babakala banuna bafwiti tina kinduvu, bakala luzitu, diela dialuenga, bankwa mavimpi mu minu, mu zola ye mu ntatumunu.

3 Mpila mosi mpe bakento banuna bafwiti kala nkadulu

yafwana kwa banlongo, ka minkedi ko, ka minanga kwa kinduvu ko, minlongi mu mambote,

4 mpasi baluengisa bantuena bazola babakala bau, bazola bana bau,

5 mpasi baluenga, badedama bakala bisadi biabiza mu nzo, balemvuka kwa bau babakala, mpasi mambu ma Nzambi ka matiakwa ko.

6 ¶ Lubula bumosi matoko mpe, mpasi baluenga mu mamonsono.

7 Ukisonga bonso kifwani kiamavanga mabiza; mu ndongolo aku songa mpedolo ye luzitu,

8 ye mambu mamavimpi makondolo lusembo, mpasi minkakididi miafwa nsoni, bu bakondolo mambi mu kutuvovila.

9 ¶ Lubula minanga mu lemvuka kwa mfumu zau mu namonsono, bazolakana, ka babangisani ko,

10 ka bayelumuni biangana ko kansi songa kinkwikizi kiakionsono kiabiza, mpasi malongi ma Nzambi, Mvulusi eto, mazituswa mu mamonsono.

11 ¶ Kadi nlemvo a Nzambi wamonika utualanga mpulusu kwa bantu babonsono,

12 ukutulonganga mu yambula makondolo vumi kia Nzambi ye nzinunu zanza, mpasi tuakala moyo mu ndedomo ye lunungu ye vumi kia Nzambi mu ntangu yayi,

13 bu tuingilanga vuvu kiamayangi ye mbonokono yankembo a Nzambi yayinene ye Mvulusi eto Klisto Yesu

14 wakivana mu beto, mpasi katukula mu kimpumbulu kiakionsono ye katuvedisa mu kala bantu bayandi kibeni baveminanga mavanga mabiza.

15 ¶ Vova mambu momo ye lubula ye semba mu nsikudukusu yayonsono. Muntu kakuyini ko.

3 Ubabambula moyo mu lemvuka kwa bakuluntu ye bankwa lulendo, mu tumama, mu kubama mu mavanga mamonsono mambote,

2 ka mu tiaka muntu ko, ka mu kala bankwa mpaka

ko kansi bankwa nlembami, ye mu songa kimpombo kiakionsono kwa bantu babonsono.

3 ¶ Kadi vakiakedi beto mpe tuakala buzengi, tuakolama, tuazimbala, tuakala kinanga mu nzinunu ye nsaka zambi zampila mu mpila, tuakala moyo mu yayibi ye yandu diameso, tuabelwa ye tuabelasana.

4 Kansi wote wa Nzambi, i Mvulusi eto, ye zola kwandi kwa bantu bu biamonika,

5 watuvulusa, ka mu diambu diamavanga malunungu matuavanga ko, kansi bonso bwenina nkenda zandi mu ngiobolo ambutulu yamona ye ngiundudulu mu Mpeve yanlongo

6 yikatudukudila mu kimvwama mu Yesu Klisto, Mvulusi eto,

7 mpasi beto, bu tununguswa mu nlemvo andi, tuakala mvingidi miadifwa diamoyo wamvu ya mvu, bonso bwena vuvu.

8 ¶ Diambu diodio diena diakwikama ye mu momo nzolele, vo una toma mo sikidikisa, mpasi balekilanga Nzambi minu basa kimfuzi mu vanga mavanga mambote. Mambu momo mena mabiza ye matomene kwa bantu.

9 Kansi tina biuvu biabuzengi ye nsonokono zazi-mvila ye nzonga ye mpaka mu nziku, kadi biau ka bito-misanga ko ye biena biankatu.

10 Nianga muntu utukisanga mpambunu, bu kase-mbwa mu nsembwa mosi vo zole,

11 bu uzeyi, vo wampila yoyo wena wamvilangani ye volanga masumu, ubedoso kwa kansansa kiayandi kibeni.

12 ¶ Bu mbeni fidisa Alatema kwa ngeye vo Tikiko, buna savula kwiza kwa mono ku Nikopoli, kadi nkeni mu kala kuna mu sivu.

13 Toma kubikila Zena, i nluki ansiku, ye Apolo bibena nsatu mu nzil' au, ka bidi kondwa lekwa.

14 Bika bayeto mpe balonguka mu vanga mavanga mambote mu nsatu zakedika, ka bidi kondwa mbutu.

15 ¶ Babonsono bena yami bakufidisi mbote. Vana mbote kwa bau batuzolele mu minu. Bika nlemvo wakala yeno babonsono.

NKAND'A PAULU KWA FILEMONI

1 Paulu, i nkole a Klisto Yesu, ye Timoteo, i mpangi eto, kwa Filemoni, zolwa kieto ye kisadi yeto,

2 ye kwa Apia, i busi kieto, ye kwa Alakipo, i kinwani yeto, ye kwa dibundu mu nzo aku.

3 Bika nlemvo wakala yeno ye yenge bitukidi kwa Nzambi, i S'eto, ye Mfumu Yesu Klisto.

4 ¶ Mono itondanga kwa Nzambi ami ntangu zazonsono, bu ibambukanga moyo mu ngeye mu nsambulu zami,

5 bu yawilu mu zola kwaku ye kinkwikizi kiena yaku kwa Klisto Yesu ye kwa banlongo babonsono.

6 Ilomba vo minu kituena mu kintuadi, beto yaku, kiasadila mu kuzaikisa mambote mamonsono matuena mu Klisto.

7 Kadi mono yabaka kiese kiakingi ye mbombolo mu zola kwaku, kadi ntima miabanlongo miavonguswa mu ngeye, mpangi.

8 ¶ I kuma bu ngiena kibakala kiakingi mu Klisto mu kusikidikisa momo masongele,

9 kansi, bu ikuzolele, ndutidi zola kubombidila. Bu ngienina bobo mono Paulu, i muntu wanuna, bwabu i nkole a Klisto Yesu mpe,

10 ikubombidila mu diambu diamwan'ami Onesimo uyabuta mu tuvambu tuami,

11 ulembolo teka toma kwa ngeye kansi utomene bwabu kwa beto yaku, i yandi mvutudi kwa ngeye.

12 Yandi wena bonso ntim'ami;

13 yazola kunsimba mono kibeni, mpasi kansadila mu fulu kiaku mu tuvambu tuansamu wambote,

14 kansi kizolele vanga diambu ko, bu ndembolo zaya mabanza maku, mpasi mambote maku ka matuka mu ngolo zami ko kansi mu zola kwaku.

15 Kadi nanga wavambana ye ngeye fintangu-ntangu, mpasi kakala yaku diaka mvu ya mvu.

16 ka bonso nanga diaka ko, kansi lutidi nanga, i mpangi yazolwa, yazolwa beni kwa mono kansi lutidi zolwa kwa ngeye mu nsuni ye mu Mfumu.

17 I kuma vo ubanzidi mono bonso mpangi yaku, buna untambula bonso mono.

18 Kansi vo wakuvangidi dilembolo songa vo didi mfuka, sonika dio bonso mfuk' ami.

19 Mono Paulu nsonekene mu kwami koko, mono si yafuta; kivovele ko, vo va ntandu adiodio ngeye kibeni wena mfuka kwa mono mu mwel'aku.

20 Inga, mpangi, bika yasiwa kiese kwa ngeye mu Mfumu; vongisa ntim'ami mu Klisto.

21 ¶ Bu nsidi vuvu mu ntumumunu aku, nsonekene kwa ngeye, kadi nezyi, vo si wavanga malutidi momo mampovele.

22 Kansi va kimosi unkubikila nzo mpe, kadi nsidi vuvu, vo si yakailwa kwa beno mu nsambulu zeno.

23 ¶ Epafala, nkole yami mu Klisto Yesu, ukufidisi mbote,

24 ye Malako, Alisatalako, Dema, Luka, i bisadi yami.

25 Bika nlemvo wa Mfumu Yesu Klisto wakala ye mpeve eno.

NKANDA KWA BA

EBELEO

1 Nzambi bu kavova mu nsi nkulu kwa mase meto mu bambikudi mpova zazingi ye zampila mu mpila, mboki mu nsukulu a lumbu biabi wavova kwa beto mu Mwana

2 ukasa mvingidi adifwa diabiabionsono, mu yandi mpe kavanga zinza;

3 yandi bu kena ntentinia yankembo andi ye ndedakani ankadulu andi, bu kasimbanga biabionsono mu mambu malulendo luandi, buna, bu kamana vanga mpedoso amasumu, wavwanda va lubakala luankwa waunene mu kayengele,

4 bu kaluta zimbasi mu nene, kadi watambula nkuumbu yilutidi nkumbu zau mu nzitusu.

5 Kadi kwa nki ambasi kavovele yonso ntangu: Ngeye u mwan'ami, lumbu kiaki ikubutidi? Diaka: Mono si yakala se kwa yandi, yandi si kakala mwana kwa mono?

6 Bu kana kotisa diaka nsemokono va ntoto wena bantu, uvovele: Mbasi zazonsono za Nzambi bika zansambila.

7 Mu diambu diazimbasu kavova: Yandi ukitulanga mbasi zandi zimpeve zivevumukanga ye sielo biandi nlemo atia.

8 Kansi mu diambu dia Mwana vo: Kiandu kiaku, u Nzambi, kisikilanga mvu miamvu ya mvu, mvwal' akitinu kiaku i mvwal'alunungu.

9 Ngeye wazola lunungu, wabela kimpumbulu, i kuma Nzambi, i Nzambi aku, wakukusa mazi makiese beni ye bayaku fuma.

10 Ye: Ngeye, Mfumu, muna mbadukulu watula lufulu luantoto, mazulu i mavanga mamoko maku.

11 Mau si mafuka, kansi ngeye usikilanga, mamonsono si makituka mankulu bonso mvwatu,

12 bonso yunga, si wabundika mo, si makituka, kansi ngeye kusekukanga ko, mvu miaku ka misukanga ko.

13 Kansi mu nki ambasi kavovele yonso ntangu: Vwanda va lubakala luami, nate ye mbeni tula ntantu miaku mfiduku amalumu maku?

14 Kadi zazonsono ka i mpeve zakisielo ko e zafiduswa mu sadila bau bana vingila difwa diampulusu?

2 I kuma tufwiti luta keba matuawilu, ka tuidi zimbala.
 2 Kadi vo mambu mavovwa mu zimbasi masikalala, vo ntulumunu ye nkolomono zazonsono zavutudulwa nlandu wafwana,

3 bwe si tuavuka vo tulembolo tambula mpulusu yoyo yayinene yateka samuna Mfumu ye yakutusikidikisa bau bawa,

4 Nzambi mpe bu kata yau kimbangi mu bidimbu ye mangitukulu ye bimangu biampila zazingi ye mu nkailu mia Mpeve yanlongo, bwenina luzolo luandi.

5 ¶ Kadi Nzambi katula nza yina kwiza, yituavovele, ku nsi aluyalu luazimbasi ko.

6 Kansi mwankaka muntu watoma ta kimbangi wavova: Muntu i nki, bu ukumbambukilanga moyo; mwan'amuntu, bu ukunkebanga?

7 Ngeye wamvanga mu fintanguntangu kalutila zimbasi muke, wamvwika koloa kiankembo ye kianzitusu.

8 Ngeye walemvula biabionsono ku nsi amalu mandi, kadi bu kanlemyudila biabionsono, kasisa lekwa kikalembwa lemvula ko. Kansi nate ye bwabu ka tumweni ko, vo walemvudulwa biabionsono.

9 Kansi tumonanga ndiena wawangwa kalutila zimbasi mu ke mu fintangu-ntangu, i Yesu, vo mu diambu diandungulu amfwilu, kavwikwa koloa kiankembo ye kianzitusu, mpasi yandi mu nlemvo a Nzambi kabimbila babonsono lufwa.

10 Kadi busongele kwa yandi kwena biabionsono ye kutukidi biabionsono vo, bu katuala bana babingi ku nkembo, kalungisa mfumu ampulusu au mu ndungulu akwama.

11 Kadi ndiena uvedisanga ye bau baveduswanga, bau babonsono batukidi mu umosi; mu diambu diodio kafwidi nsoni mu kubabika zimpangi ko,

12 bu kavova: Mono si yadeda nkumbu aku kwa zimpangi zami; va kati diadibundu si yakuyimbidila nzitusu.

13 Diaka: Mono si yasa vuvu mu yandi; diaka; Tala, mono ye bana bampana Nzambi.

14 I buna, bana bu bena ntuadi mu menga ye nsuni, buna yandi mpe bonso bobo wakadila ntuadi mu bina bimosi, mpasi mu mfwilu kaziona ngolo zandiena wakala ngolo zalufwa, i nkadi ampemba,

15 ye kutula babonsono bakala mu kinanga mu wonga walufwa mu zingu kiau kiakionsono,

16 Kadi mu kedika kasadisanga zimbasi ko, kansi bana ba Abalahami kasadisanga.

17 I kuma bwafwana kwa yandi mu fwanukuswa ye mpangi zandi mu mamonsono, mpasi kakala ngudi anganga yankenda ye yakwikama kwa Nzambi mu bwila masumu mabantu kodi.

18 Kadi bu kalungwa, yandi kibeni bu kavukumunwa, buna lenda sadisa bavukumunwanga,

3 I kuma, lu zimpangi zanlongo, luena ntuadi mu mbokolo yakizulu, lutala ntumwa ye ngudi anganga ututambudilanga, i Yesu,

2 wakala wakwikama kwa ndiena wantumba bonso Mose mpe mu nzo andi yamvimba.

3 Kadi yandi wabanzulwa vo fweni mu tambula nkembolo yilutidi yina ya Mose, bonso ndiena watunga nzo ulutidi nzo mu nzitusu.

4 Kadi nzo zazonsono zitungwanga kwa muntu, kansi watunga biabionsono i Nzambi,

5 Mose wakala wakwikama mu nzo andi yamvimba bonso sielo mu ta kimbangi mu mambu mana vovwa,

6 kansi Klisto wakwikama bonso mwana mu nzo andi, beto i nzo andi, vo tusimbanga kibakala ye luyanu biayuvu nakekete nate ye nsukulu,

7 ¶ I kuma bonso buvovele Mpeve yanlongo; Lumbu ki vo luwilu nding'andi,

8 ka lubadisani ntima mieno ko bonso mu mfwemono mu lumbu kiampukumunu mu nsi yankatu,

9 muyavukumunwa mu ntontolo kwa mase meno mamona mavanga mami mu makumaia mamvu,

10 Mu diodio yakankumukina mbandu yoyo, yavova:

Ntangu zazonsono bazimbalanga mu ntima miau, kansi ka bazaya nzila zami ko,

11 i diau yadia ndefi mu nganzi zami: Ka bakcti mu vundulu kiami ko.

12 Lu zimpangi, lutala, ka mwidi kala mu umosi mu beno ntima wambi udimbulanga minu, ye usotokene mu Nzambi amoyo.

13 kansi lubombasana lumbu ka lumbu, bu tuena lumbu ki, mpasi muntu nkutu mu beno kabaduswa mu bunkita bwamasumu ko.

14 Kadi beto tuena ntuadi ye Klisto, vo tusimbanga vuvu kieto kiantete nakekete nate ye nsukulu.

15 Bu divovwanga: Lumbu ki, vo luwilu nding'andi, ka lubadisani ntima mieno ko, bonso mu mfwemono;

16 kadi banani bamfwemisa bu bawa mambu mandi? Kadi ka babonsono bavaika mu nsi a Ngipiti mu Mose ko e?

17 Kwa banani kakankumukina makumaia mamvu? Kadi ka kwa bau bavola masumu ko e? Nitu zau zabwa mu nsi yankatu.

18 Kansi kwa banani kadila ndefi, vo ka bana kota mu vundulu kiandi ko, vo ka kwa bakolama ko?

19 Tumweni, vo balembana kota mu diambu diandimbulu aminu.

4 I kuma bu tuena ye nsilulu mu kota mu vundulu kiandi, bika tuatina, mpasi ka buna kala ko, vo muntu nkutu mu beno usidi ku manima.

2 Kadi nsamu wambote wasamuwa kwa beto bonso kwa bau, kansi mambu mangwa ka mabatomisa nitu ko, kadi ka mabundana ye minu ko mu bau bawa mo.

3 Kadi beto tulekanga minu tukotanga mu vundulu, bonso bukavova: Bonso buyadia ndefi mu nganzi zami; Ka bana kota mu vundulu kiami ko, mpeleko mavanga mamana vangwa tuka mu ntudulu alufulu luanza.

4 Kadi mwankaka yandi wavova mu diambu dialumbu

kiansambodia ebu: Nzambi wavunda mu mavanga mandi mamonsono mu lumbu kiansambodia;

5 mwamu diaka vo: Ka bana kota mu vundulukiami ko.

6 I diau bu diena, vo bankaka si ba kio kota, kansi bateka tambula nsamu wambote ka bakota mu diambu diankolomono ko,

7 buna yandi wavutuka sa lumbu kikabika: Lumbu ki, bu kavova mu Davidi ntangu yayingi bu yamana vioka, bonso butekele vovwa: Lumbu ki, vo luwilu nding'andi, ka lubadisani ntima mieno ko.

8 Kadi vo Yosua wabavundisa, nga kavovila lumbu kiankaka kina landa ko.

9 I kuma vundulu kialumingu kisidi kwa bantu ba Nzambi.

10 Kadi wonso ukotele mu vundulu kiandi, yandi mpe uvundanga mu mavanga mandi, bonso Nzambi mu mamandi.

11 ¶ I diau bika tuasa kimfuzi mu kota mu vundulu kiokio, mpasi muntu nkutu kabwa mu nkolomono ya mpila yoyo ko.

12 Kadi mambu ma Nzambi mena moyo, masalanga, malutidi mu meno beni mu kionso sabala kiena meno yeku-yeku, mazokamanga, nate ye mavambisanga mwela ye mpeve, madikulu ye nluku, mena ngolo mu fundisa mabanza ye makani mantima;

13 ka mwenani lekwa kiaswama va luse iuandi ko, kansi biabionsono bialukulwa ye bimonikanga mu meso mandi, i kwa yandi si tuadedisa mambu.

14 ¶ I buna bu tuena ngudi anganga yayinene beni yavioka mu mazulu, i Yesu, Mwan'a Nzambi, bika tuasimba kimbangi kieto kiaminu nakekete.

15 Kadi ka tuena ye ngudi anganga yilembane fwila lebakana kweto nkenda ko, kansi unosi wavukumunu mu mamonsono bonso beto kansi kavola masumu ko.

16 I kuma tuendano mu kibakala ku kiandu kianle-mvo, mpasi tuatambula nkenda ye mona nlemvo usa-disanga mu ntangu yafwana.

5 Kadi yonso yonso ngudi anganga, bu yisolwa mu bantu, yitumbwa mu diambu diabantu mu bina bia Nzambi, mpasi kanata minkailu ye minkailu miamponda mu diambu diamasumu,

2 ulenda lemvukila balembolo zaya ye bazimbala, kadi yandi kibeni wena lebakana,

3 mu diambu diodio fwiti nata nkailu mu mandi masumu bonso mu masumu mabantu mpe.

4 Muntu nkutu kalendi kukibongila nzitusu wowo ko, kansi ndiena wabokulwa kwa Nzambi bonso Aloni.

5 Mpila mosi mpe Klisto kakikembila ko mu kala ngudi anganga, kansi wakembulwa kwa ndiena wavova kwa yandi: Ngeye i Mwan'ami, lumbu ki ikubutidi

6 bonso bukavovele mwankaka mpe: Ngeye i nganga mvu ya mvu, bonso bwenina kinganga kia Melekisedeki.

7 I yandi wanata mu lumbu biansuni andi ndombolo ye mbombodolo mu mbokolo zangolo ye mansanga kwa yandi wakala ngolo mu kumvulusa mu lufwa, wawilwa mu diambu diavumi kiandi kia Nzambi,

8 mpeleko i Mwana, walonguka tumama mu momo makalungwa,

9 bu kamana lunga, wayika mfumu ampulusu yamvu ya mvu kwa babonsono bakuntumamananga,

10 wabikwa kwa Nzambi ngudi anganga, bonso bwena kinganga kia Melekisedeki.

11 ¶ Mu ndiena tuena mamingi mu vova mena zitu mu bangula, kadi luayikidi fuki mu matu.

12 Kadi tuka ntama lukutu kala minlongi, kansi luena nkinzi diaka mu longwa mbadukulu ansamu mia Nzambi; luayikidi bonso babana bena nsatu amamvumina, ka madia mangolo ko.

13 Kadi wonso utambulanga mamvumina kayukwa mambu malunungu ko, kadi yandi i mwana wanswa,

14 kansi madia mangolo mena kwa bayunduka, i bau bayukwa mu sadila madiela mau mu swasisa mambote ye mambi.

6 I kuma bika tuavioka mambu mambadukulu ma Klisto ye tuaduswa ku lunga ye lembwa sa lufulu diaka mu mpilulu amadiela mu mavanga mafwa ye mu minu mu Nzambi

2 ye mu malongi mambotokolo ye ntudulu amoko, mu mfulukulu abafwa ye nzungolo ankanu yamvu ya mvu.

3 Momo si tuavanga, vo Nzambi zolele.

4 Kadi bateka kienzulwa ye babimba nkailu adizulu ye bakala ntuali mu Mpeve yanlongo

5 ye babimba diambu diabiza dia Nzambi ye tulendo tuantangu zina kwiza,

6 kansi bavengama, buna ka balendi vutuka tuaswa ku mpilulu a diela diaka ko, bu bakukikominanga Mwan'a Nzambi va kulunsi ye bakuntiakanga.

7 Kadi ntoto unwanga mvula zinokanga va wau ntangu ka ntangu ye ubutanga biankunzu bitomisanga bau bavatulwanga wo, utambulanga nsakumunu kwa Nzambi,

8 kansi vo umenisanga mpanga ye nsolokoto, buna uyambulu, wena lukufi ye singwa, ku nsukulu una yokwa.

9 ¶ Lu bakiazolwa, tuvovele momo, kansi tulekele minu vo luena mambu malutidi mu mbote matuasanga ku mpulusu.

10 Kadi Nzambi ka i nkwa kondwa kwalunungu ko, kana vilakana salu kieno ye zola kuluasonga nkumbu andi ko, bu luasadila banlongo ye luakidi kubasadila mpe.

11 Tuzolele, vo muntu muntu mu beno kasonga kimpuzi kiampila mosi mu keba vuvu kialunga nate ye nsukulu,

12 ka luidi kala fuki, kansi lufwanana ye bavingilanga difwa diansilulu mu minu ye mu mvibudulu.

13 Kadi Nzambi bu kasila nsilulu kwa Abalahami, buna bu kalembwa baka wanlutila mu nene ukafwiti dila ndefi, wadia ndefi mu yandi kibeni,

14 wavova: Kedika, sakumuna si yakusakumuna, niekisa si yakuniekisa.

15 Bu kamana songa mvibudulu bonso bobo, buna watambula nsilulu.

16 Kadi bantu badianga ndefi mu ulutidi mu nene: ndefi i kimbangi kianakekete mu sukisa mpaka zazonsono.

17 I buna Nzambi bu kazola toma songa kwa mvingidi miadifwa diansilulu, vo lukanu luandi ka lulendi viluka, ko, buna wadia ndefi,

18 mpasi beto mu mambu mole manangwi ma ka malendi vuna Nzambi ko tuakala mbombolo yangolo, i beto tuatinina ku mvukulu mu simbidila vuvu kituasilwa

19 kituena bonso mbw'akumbi yamwela yena yava-kama ye nakekete ye kotanga nate ye mu ngudi angumbu

20 mwakota Yesu, i ntekidi, mu diambu dieto, wayika ngudi anganga mu kinganga kia Melekisedeki mvu ya mvu.

7 Kadi ndiena Melekisedeki, i ntinu a Salemi ye ngang'a Nzambi-Mpungu, wabwabana ye Abalahami, bu katuka mu mpondolo amintinu, wansakumuna,

2 Abalahami wankabila kunku kiakumi-kumi mu biabionsono; va ntete yandi i ntinu alunungu bonso bwena mbangudulu ankumbu andi, mboki ntinu a Salemi mpe, i mpila mosi ye ntinu ayenge,

3 wakondwa se, wakondwa ngudi, wakondwa mvila, wakondwa mbadukulu alumbu ye nsukulu amoyo, kansi wafwanukuswa ye Mwan'a Nzambi, usikilanga nganga ntangu ka ntangu.

4 ¶ Lutala bonso bu kakala waunene beni, i yandi wavewa kunku kiakumi-kumi kiabina biaziona Abalahami, i se diakanda.

5 Bana ba Levi batambulanga kinganga bena nsikudukusu mu bonga bonso bwena nsiku, kunku kiakumi-kumi kwa bantu, i kwa mpangi zau, mpeleko bavaika mu luketo lua Abalahami.

6 Kansi ndiena ulembolo kala mu mvil'au wabonga kunku kiakumikumi kwa Abalahami ye wasakumuna ndiena wakala ye zinsilulu.

7 Kansi diadi ka diana mpaka ko, vo wauke usakumu-nwanga kwa waunene.

8 Vava bantu bafwanga babonganga kunku kiakumi-kumi, kansi vana umosi watambula kio watelwa kimbangi, vo wena moyo.

9 Edi tulenda vova: Levi ubonganga kunku kiakumi-kumi wavana kunku kiakumi-kumi mu Abalahami,

10 kadi yandi wakala mu luketo luas'andi, Melekisedeki bu kambwana.

11 ¶ Kansi vo ndungusu yalenda bakama mu kinganga kiaba Levi—kadi mu kiau bantu bavewa nsiku—buna nki ansatu diaka, vo nganga yampil'ankaka yatonganana bwenina kinganga kia Melekisedeki, yalembwa tangwa mu kinganga kia Aloni?

12 Kadi kinganga bu kivilulu, buna nsiku mpe mifwiti vilulwa.

13 Kadi ndiena wavovulwa mambu momo wakedi ntuadi ye kanda diankaka diakondwa muntu wasala va zikwa.

14 Kadi dizayakene, vo Mfumu eto watuka mu Yuda, i kanda dialembwa vovila Mose diambu mu banga-nga.

15 Dilutidi zayakana bu tumweni, vo nganga yankaka yitonganene bonso bwena kinganga kia Melekisedeki,

16 wayika nganga, ka bonso bwena ndandani mu nsiku miakinsuni ko, kansi bwenina lulendo luamoyo ulembolo fuka.

17 Kadi watelwa kimbangi: Ngeye i nganga mvu ya mvu bonso bwena kinganga kia Melekisedeki.

18 Kadi nsiku miateka kala miakatulwa, bu mialebakana ye mialembwa toma,

19 —kadi nsiku ka mialungisa diambu ko—kansi mu fulu kiamiau mwatulwa vuvu kilutidi mu mbote kitufinamananga kwa Nzambi.

20 Kiau bu kiatulwa, ka kiakondwa ndefi ko. Kadi babana bayika banganga ka mu ndefi ko,

21 kansi yandi mu ndefi andiona wavova mu yandi:

Mfumu didi ndefi, kanionguluki ko: Ngeye i nganga mvu ya mvu.

22 I buna Yesu wayika mvangi ansilulu mu luwawanu lulutidi beni mu mbote.

23 Baba bayika nganga zazingi, kadi bakakudulwa kwa lufwa mu sikila.

24 Kansi ndiena bu kasikilanga mvu ya mvu wena ye kinganga ki ka kisekuki,

25 i kuma lenda mana vulusa bafinamanga mu yandi kwa Nzambi; kadi wena moyo ntangu zazonsono mu kubadila mvutu.

26 ¶ Kadi ngudi anganga yampila yoyo yafwana kwa beto, yanlongo, yakondwa mambi, yalembwa sumunwa, yakala yavanguka mu bankwa masumu, yatombulwa ku ntandu amazulu,

27 yilembolo kala nkinzi bonso ngudi zanganga zankaka mu teka nata minkailu lumbu ka lumbu mu mandi masumu, mboki mu mabantu, kadi yandi wavana bo kiamakulu, bu kakivana nkailu azikwa.

28 Kadi nsiku mitumbanga bantu bena lebakana mu kala ngudi zanganga, kansi mambu mandefi mayiza landila nsiku matumbanga Mwana wena walunga mu mvu yamvu.

8 Ngudi ansamu mu mambu matuvovele i wau: Beto tuena ngudi anganga yampila yoyo yivwandanga va lubakala luakiandu kia Nyadi waunene mu mazulu,

2 bonso sielo mu vuma kianlongo ye nlongo, i kinlongo kiakedika kiatunga Mfumu, ka muntu ko.

3 ¶ Kadi ngudi zanganga zazonsono zitumbwanga mu diambu dianata nkailu ye nkailu miamponda, i kuma bwena nkinzi, vo ndiena nipe kakala ye kikafwiti nata.

4 I kuma vo kedi va ntoto, nga ka nganga ko, kadi banatanga minkailu, bonso bwena nsiku, bena kwau;

5 basadilanga kifwani ye kini kiabina biakizulu, bonso bwakamba Nzambi kwa Mose, bu kakana tunga kinlo-

ngo, kadi yandi wavova; Tala, ngeye s wavanga biabionsono, bonso bwena kifwani kiwasongwa vana mongo.

6 Kansi bwabu yandi watambula salu kilutidi beni mu mbote, bu kena nwawasi aluwawanu lulutidi mu mbote luatungwa va nsilulu zilutidi mbote.

7 Kadi vo luna luantete luakondwa lusembo, nga luankaka ka lukutu tombulwa fulu ko.

8 Kadi bu kasemba ba Yudayo, wata: Tala, lumbu bina kwiza, buvoele Mfumu, bingina vanga luwawanu luamona ye nzo a Isaeli ye nzo a Yuda,

9 ka bonso bwena luwawanu luna ko luyavanga ye mase mau mu kina lumbu kiyabasimba mu moko mu kubavaikisa mu nsi a Ngipiti, kadi ka basikila mu luwawanu luami ko, kiabakadila mayindu ko, buvoele Mfumu.

10 Mfumu vovele: Kadi lualu i luwawanu lungina wawana ye nzo a Isaeli mu lumbu bina; ngina tula nsiku miami mu madiela mau, si yasonika mio mu ntima miao, mono si yakala Nzambi au, bau si bakala bantu bami.

11 Mu bau muntu kana vutuka longa mwisi nsi yandi vo mpangi mpangi andi ko ye vova: Nazayi Mfumu! Kadi babonsono si bakunzaya tuka mu wauke nate ye waunene mu bau,

12 kadi si yakubafwila kiadi mu mavanga mau mambi, kina vutuka bambukila masumu mau moyo ko.

13 Bu kavovele: Luwawanu luamona, buna wasidi vo luna luantete luyikidi luankulu. Kansi kionso kiayikidi kiankulu ye kianuna kieka lukufi ye lala.

9 I buna luwawanu luantete luakala mpe nsiku miansa-dulu a Nzambi ye kinlongo kianza yayi.

2 Kadi kinlongo kiangoto kiakubukwa; mu ndambu yantete mwakala kebolo kiamwinda ye meza ye mampa mantala, yau yibikwanga kinlongo.

3 Kansi ku nim'angumbu yanzole kwakala vinga kibikwanga kinlongo ye nlongo,

4 kiakala zikwa diawola diamfwitisila mwisi ye nkela

yaluwawanu yaladukwa wola mu ndambu zazonsono, mwakala mbungu yawola yakala mana ye nkaw'a Aloni wavekita ye matadi maluwawanu.

5 Va ntandu ayau bakeluba bankembo bayitalala va kiandu kianlemvo. Ka tulendi vovila mu lekwa biobio kimosi kimosi bwabu ko.

6 ¶ Lekwa biobio bu biakubukwa bonso bobo, banganga bakotanga ntangu zazonsono mu kinlongo kiantete, bamanisanga salu biau.

7 Kansi mu kiazole ngudi anganga kaka ukotanga nkota mosi mosi mvu mvu; kakondolo menga ko makana-tanga mu diambu diayandi kibeni ye mu masumu mabantu madiba.

8 Mpeve yanlongo yisonganga mu diadi, vo nzil'aki-nlongo ye nlongo ka yazaikusu ko, kinlongo kiantete bu kiakidi.

9 Diadi i ngana mu ntangu yayi mu songa, vo nkailu ye minkailu miamponda milembane vedisa kansansa biabanatanga mio.

10 Momo mamonsono i nsikudukusu zansuni mu ndilu ye ndwinu ye nsukudulu zampila mu mpila, zatulwa nate ye ntangu yansungukulu.

11 ¶ Kansi Klisto, bu kayiza bonso ngudi anganga mu biambote bina kwiza, mu kinlongo kilutidi mu nene ye kialunga kialembwa vangwa mu moko, ki ka kiansemono yayi ko,

12 ka mu menga mazinkombo ye menga mabana bangombe mpe ko, kansi mu mandi menga wakota kiamakulu mu kinlongo ye nlongo, bu kakibakila nkudulu yamvu ya mvu.

13 Kadi vo menga mankombo ye mangombe zambakala ye bombe diangombe yankento, bu dilembwanga va basumuka, bivedisanga mu mpedoso ansuni,

14 buna menga ma Klisto wakivana nkailu azikwa mu Mpeve yamvu ya mvu ye kondwa kwakieta kwa Nzambi si maluta vedisa kansansa kieto mu mavanga mafwa mu sadila Nzambi amoyo.

15 ¶ I kuma yandi i nwawasi aluwawanu luamona, mpasi babokulwa batambula difwa diamvu ya mvu dibasilwa, umosi bu kafwa mu diambu diakula bakala mu ntulumunu mu luwawanu luantete.

16 Kadi vena nkand'adifwa, i vana vafwiti kala kimbangi kiamfwilu andiena wasonikisa wo.

17 Kadi nkand'adifwa wena wasiama wavanga wo bu kafwidi, kadi widi ntangu nkutu ka wena ngolo ko, bu kena moyo.

18 I kuma luwawanu luantete ka luakondwa menga ko, bu luasiwa.

19 Kadi nsikudukusu zazonsono bu zavovwa mu Mose kwa bantu babonsono, bonso bwenina nsiku, buna yandi wabonga menga mabana bangombe ye mankombo ye nlangu, mika miampumbu ye isopi, walemba mo va nkanda wau kibeni ye va bantu babonsono,

20 wavova: Momo i menga maluwawanu luasikidikisa Nzambi kwa beno.

21 Kansi walemba mpe menga va kinlongo ye wumbwa biabionsono biansadulu.

22 Bonso bwena nsiku, fioti fisidi nga biabionsono biveduswanga mu menga; vakondolo ntengolo amenga, ka vena ngiambudulu ko.

23 ¶ I kuma bwakala nkinzi, vo bifwani bialekwa biena mu mazulu biaveduswa mu biampila yoyo, kansi biakizulu biau kibeni mu nkailu miazikwa milutidi mu mbote.

24 Kadi Klisto kakota mu kinlongo kiavangwa mu moko ko, i kifwani kiakina kiakedika, kansi mu diau kibeni zulu mu monika va luse lua Nzambi mu diambu dieto.

25 Kakota mpe mu kukitula va zikwa ntula zazingi ko, bonso bukotanga ngudi anganga mu kinlongo mvu ka mvu ye menga mangana.

26 Vo i bobo nga yandi fwiti lungwa ndungwa zazingi tuka mu ntudulu alufulu luanza, kansi yandi wamonika kiamakulu mu nsukulu antangu mu katula masumu, bu kakivana yandi kibeni bonso nkailu azikwa.

27 Bantu bu bazengulwa mu fwa mfwa mosi, ye landila yo mfundusu,

28 i buna Klisto mpe bu katulwa va zikwa kiamakulu mu diambu dianata masumu mababingi, si kamonika mbonika yanzole ka mu katula masumu ko kansi mu vulusa bakumvingilanga.

10 Kadi nsiku miena kini kiabina biambote bina kwiza, kansi ka lunitu luakedika luabiau kibeni ko; i diau, widi ntangu nkutu, ka milendi lungisa ko bafinamanga kwa Nzambi mu nkailu miazikwa minatwanga mvu ka mvu, ntangu ka ntangu.

2 Vo mialenda, nga banata minkailu balembwa, kadi, vo bavedele kiamakulu, ka bavutukidi kala kansansa kiamasumu ko?

3 Kansi mu miau mubambukulwanga moyo mvu ka mvu mu masumu.

4 Kadi ka bulendi kala ko, vo menga mangombe zambakala ye mankombo makatula masumu.

5 I kuma kavovele, bu kakotele mu nza: Ngeye kuzolele nkailu miamponda ye minkailu miazikwa ko, kansi wankubikila nitu.

6 Ngeye kuzolele minkailu miangioka ye minkailu mu masumu ko.

7 Buna yavova: Tala, ikwiza kwami—mu nkanda mwasonama mu mono—mu vanga luzolo luaku, u Nzambi.

8 Bu kavovele va ntandu: Nkailu miamponda ye minkailu ye minkailu miangioka ye minkailu mu masumu minatwanga bonso bwena nsiku kuzolele mio ko ye ka mizolakene kwa ngeye ko,

9 buna wavova: Tala, mono ikwiza mu vanga luzolo luaku. Yandi katudi diantete, mpasi kasikidika dianzole.

10 Mu luzolo lolo tuasiwa banlongo, Yesu Klisto bu kavana nitu andi nkailu azikwa kiamakulu.

11 ¶ Nganga zazonsono zitelamanga lumbu ka lumbu mu salu kiau, zinatanga ntangu zazingi nkailu mimosi milembane katula masumu widi ntangu nkutu.

12 Kansi ndiena bu kakinatina nkailu mosi kaka azikwa mu masumu, wavwanda kiamakulu va lubakala lua Nzambi,

13 ye bwabu uvingilanga, nate ye ntantu miandi mina tulwa ku nsi amaluma mandu.

14 Kadi mu nkailu mosi kaka walungisa kiamakulu basiwanga nlongo.

15 ¶ Mpeve yanlongo yikututelanga kimbangi mpe, bu kavovele:

16 Luala i luwawanu luivanga ye bau, landila lumbu bina, buvovele Mfumu: si yatula nsiku miami mu ntima miao, si yasonika mio mu madiela mau mpe,

17 masumu mau ye kimpumbulu kiau kina vufuka bio bambukila moyo ko.

18 Kansi vena ngiambudulu amasumu, ka vena nkailu mu masumu diaka ko.

19 ¶ I kuma, lu zimpangi, bu tuena kibakala kiankotila mu kinlongo mu menga ma Yesu,

20 mu nzila yampa yamoyo yikatuzibudila mu ngumbu, i mu nsuni andi,

21 bu tuena nganga yayinene mu nzo a Nzambi,

22 bika tuafinama mu ntima miakedika mu minu kialunga, bu tumeni lembwa mu ntima mieto ye veduswa mu kansansa kiambi ye tusukulu nitu mu nlangu wavedila;

23 bika tuasimbidila kimbangi kiavuvu nakekete, kadi wasa nsilulu wena wakwikama.

24 Bika tuabanzasana mu tukisa nzolasani ye mavanga mabiza.

25 Ka tusisani fu kiakutakana mu dibundu dieto ko, bonso busanga bankaka, kansi tulubasana ye tuluta bo sa, bu lumweni, vo lumbu kifinamene.

26 ¶ Kadi vo tukananga mu vola masumu, bu tuakita-mbudidi nzailu akedika, buna ka musidi diaka nkailu azikwa mu masumu ko,

27 kansi mpingulu yansisi yamfundusu ye nganzi zatia zina manisa minkakididi.

28 Wonso uvondele nsiku mia Mose una vondwa mu

kondwa kwa nkenda mu kimbangi kiabantu bole vo batatu;

29 nki andongi yilutidi mu ngolo lubenzi, vo yina fwana kwa ndiena wadiatikisa Mwan'a Nzambi ye wabanzila menga maluwawanu makasilwa nlongo vo i lekwa kiasumuka ye wavweza Mpeve yanlemvo?

30 Kadi tuzeyi wavova: Nlandu uvwilu kwa mono, mono ivutula wo; diaka vo: Mfumu si kafundisa bantu bandi.

31 I nsisi beni mu bwa mu moko ma Nzambi amoyo.

32 ¶ Lubambuka moyo mu lumbu biatekila, bu luaki-kienzudulwa, luavibidila mu ndwanunu yayingi yandungulu,

33 bu luasiwa bonso kimpa kiantala mu ntiakulu ye nzungu, ye luakala ntuadi ye bau bavangulwa bumosi.

34 Kadi luafwila zinkole nkenda, mu kiese luayambula luatanwa mbongo zeno, bu luzeyi, vo beno kibeni luena mbongo zilutidi zisikilanga.

35 ¶ I kuma ka lulosani kibakala kieno ko kiena nsendo waunene.

36 Kadi luena nkinzi mu vibidila, mpasi vo, bu lumeni vanga luzolo lua Nzambi, luatambula bina bikasila.

37 Kadi fintangu-ntangu fisidi, buna ndiena una kwiza, si kiza, kana zingila ko.

38 Kansi muntu ami walunungu si kakala moyo mu minu; vo si kavutuka manima, kana zolakana kwa mwel' ami ko.

39 Kansi beto ka tuena mu bavutukanga manima ku zimbala ko, kansi mu bau balekanga minu mu vulusa miela miau.

11 Kansi minu i vuvu kiasikalala kiabina bisilwanga vuvu ye mpisulu alekwa bilembolo monika,

2 kadi mu kiau bakulu batelwa kimbangi.

3 ¶ Mu minu tuvisidi, vo nza yavangwa mu diambu dimosi dia Nzambi, i buna bina bimonwanga ka biatuka mu bina bimonikanga ko.

4 Mu minu Abeli wanata kwa Nzambi nkailu wazikwa waluta una wa Kaini mu mbote, mu kiau watelwa kimbangi, vo wakala walunungu, Nzambi bu kata kimbangi mu nkailu miandi ye mu kiau wakidi vova, bu kaki-fwila.

5 Mu minu Hanoki wakatulwa, mpasi kamona lufwa ko, kasolulwa ko, kadi Nzambi wankatula, kadi bu kakikatudulwa ko, watelwa kimbangi, vo watoma zolakana kwa Nzambi.

6 Kansi muntu kondolo minu kalendi zolakana kwa Nzambi ko, kadi wonso wizidi kwa Nzambi, fwiti leka minu kaka, vo wena ye vo usendanga bakuntombanga.

7 Mu minu Noa wakubika nzaza mu vulusa nzo andi, bu kazaikuswa mu bina bilembolo teka monika, wabwilwa vumi kia Nzambi, mu kiau wabedisa nza, wakala mvingidi adifwa dialunungu lolo lutukanga mu minu.

8 Mu minu Abalahami watumamana, bu kabokulwa mu kwenda ku vuma kikana tambula bonso difwa, yandi wawaika, walembeza zaya kukana kwenda.

9 Mu minu yandi wakala nzenza mu nsi ansilulu bonso mu nsi yanzenza, wavwandanga, mu nzo yangoto ye Isaki ye Yakobi bakala mimvingidi yandi miadifwa miansilulu yimosi.

10 Kadi wavingila mbanza yina yena tufulu, yena ntungi ye mvangi, i Nzambi.

11 Mu minu yandi kibeni Sala wabaka ngolo mu yaka, bu kakiviokila mimvu, kadi yandi wabanza, vo ndiena wasila nsilulu wena wakwikama.

12 I kuma kwa umosi wakala bonso wafwa kwabutuka babingi bonso mbwetete zazulu mu ntalu ye bonso nienge ulebulo tangakana va simu diambu.

13 ¶ Mu minu bau babonsono bafwa, bu ka bakitambudila bina bibasilwa ko, kansi bamona bio ntama, bakamba bio mbote, batambudila, vo bau i zinzenza ye minkibi vava ntoto.

14 Kadi bavovanga mampila yoyo, bazaikisanga, vo batombanga nsi yabau kibeni.

15 Vo babanzila nsi yina yibavaikila, nga bakala nta-
ngu mu vutuka.

16 Kansi bwabu batadidila nsi yilutidi mbote, i yina
yazulu. I kuma Nzambi kakubafwanga nsoni ko mu
bikwa Nzambi au, kadi wabakubikila mbanza.

17 ¶ Mu minu Abalahami, bu katontwa, wanata Isaki
va zikwa, wanata mwan'andi mosi kaka, i yandi wata-
mbula zinsilulu,

18 ye wakambwa: Mu Isaki ngeye si watangulwa
nkun'aku,

19 bu kabanza, vo Nzambi lenda mpe fulukisa mu
bafwa, i muna kantambula mpe mu kifwari.

20 Mu minu Isaki wasakumuna Yakobi ye Esau mu
lekwa bina kwiza.

21 Mu minu Yakobi, bu kakala lukufi ye fwa, wasa-
kumuna bana ba Yosefi mosi mosi ye wasambila, bu
kaywembama va ntu ankaw'andi.

22 Mu minu Yosefi wavova, bu kakala lukufi ye fwa,
mu mpaikulu abana ba Israeli, wasikidikisa mu diambu
diavisi biandi.

23 Mu minu Mose bu kabutuka, waswekwa ngonda
tatu kwa se ye ngudi andi, kadi bamona, vo mwana
wakala wabiza, ka batina nsikudukusu antinu ko.

24 Mu minu Mose bu kamana kula, watinguna mu
bikwa mwan' amwana wankento wa Falao,

25 waluta sola mu kwamuswa ye bantu ba Nzambi
ye ka mu kala mayangi mamasumu mu ntangu kwa
ko,

26 kadi wabanza, vo mvwezolo a Klisto i kimvwama
kiakingi ye mayudukwa ma Ngipiti mamake, kadi watala
ku nsendo wena ku ntuala.

27 Mu minu yandi wasisa Ngipiti, katina nganzi
zantinu ko, kadi wakwaminina bonso vo kamonanga
ndiena u ka umoniki.

28 Mu minu wavanga pasa ye ndembolo amenga,
mpasi mbungi abasemukunwa kabavalakana ko.

29 Mu minu bavioka mu kati diambu wa Mbwakı

bonso mu nsi yayuma, kansi bisi Ngipiti bu batonta bo, baminwa.

30 Mu minu lumbu lua Yeliko luabwa, bu luakizungulwa mu lumbu nsambodia.

31 Mu minu Lahabi, nsuza, kavila ye bakolama ko, bu kakitambudila mineki mu yenge.

32 ¶ Nki si yavova diaka? Kadi ntangu si yakala yankufi, vo ikamba mu Ngidoni, Balaki, Samisoni, Yefeti, Davidi, Samueli ye bambikudi,

33 babedisa bitinu mu minu, basadila lunungu, batambula zinsilulu, bazibika nwa miazinkosi,

34 bazima lulendo luatia, bavuka mu meno masabala, basiamuswa mu lebakana, bakala ngolo mu mvita, batinisa nkangu miabantu banzenza.

35 Bakento batambula bafwa bau mu mfulukulu, bankaka bakwamuswa beni, ye ka bazola vukuswa ko, mpasi batambula mfulukulu yilutidi mbote.

36 Bankaka bavwezwa, babandwa sikoti, basiwa tuvambu ye boloko.

37 Batubwa matadi, batontwa bazengwa mu mangwengwe, bavondwa mu sabala, bazieta mu nkanda miamame ye miazinkombo, bakondwa biamvukila, bazungulwa, bakwamuswa,

38 nza ka yafwana kwa bau ko, bazenzila mu nsi zankatu ye mu miongo ye mu minluka ye mu mabulu mantoto.

39 Bau babonsono batelwa kimbangi mu minu kiau, kansi ka batambula bina bibasilwa ko.

40 Nzambi bu kateka kutukubikila kiankaka kilutidi mu mbote, mpasi ka balunga kondwa beto ko.

12 I kuma bu tuena tuti diodio diadinene diambangi zikutuzunganga, bika tuabembika bionso biena zitu ye masumu makutuzinganga ye tatamana yungusa mu nsinsani eto yituasiwa;

2 tuatala Yesu, nkuluntu ye nlungisi aminu, wavibidila kulunsi, kamona nsoni ko, mu diambu diakiese kika-

silwa ku ntuala, wavwanda va lubakala luakiandu kia Nzambi.

3 Kadi lubanzila ndiena wavibidila mu mbangusu zampila yoyo kwa bankwa masumu, ka luidi beba ye lenzangana mu miela mieno.

4 ¶ Kadi nate ye bwabu ka luanwanisa masumu nate ye mpaikulu amenga ko.

5 Luavilakene ndubudulu yilualubulwa bonso bana: Mwan'ami, kuyinani ndongi za Mfumu ko, kulenzanganani ko, bu usembwanga kwa yandi.

6 Kadi Mfumu ulonganga ndongi kwa wonso ukazolele ye bandanga wonso mwana ukatambulanga.

7 Bu luvibidilanga ndongi, Nzambi usanga kwa beno bonso kwa bana. Kadi nki amwana ulembolo longwa ndongi kwa se?

8 Kansi vo lukondolo ndongi zenina babonsono ntuadi, buna luabutuka mu kinsuza, ye ka lu bana bakedika ko.

9 Diaka: Beto tuakala mase meto mansuni batulonga ndongi ye tuabavumina, buna ka tuluti mu lemvuka kwa Se diazimpeve ye kala moyo ko e?

10 Kadi bau batulonga ndongi lumbu biafuma, bonso bubabanza bwambote, kansi ndiena mu diambu diakutumisa, mpasi tuakala kintuadi mu nkadulu andi yanlongo.

11 Ndongi zazonsono zimonwanga mu zau ntangu, ka zakiese ko, kansi zakiadi, mboki zina tukisa mbutu miayenge kialunungu kwa bau bayukwa zo.

12 ¶ I kuma lukindisa moko malenzangana ye maku-ngunu malebakana.

13 Lusungika nzila zamalu meno, mpasi utembilanga kavengama ko kansi niaka.

14 Lutomba yenge ye babonsono ye nkadulu yanlongo, kadi ukondolo yo, kamoni Mfumu ko.

15 Lutala, ka mwidi kala muntu usotokene mu nlemvo a Nzambi, mpasi mwanzi wandudi ka wamena ye kulumwesa mpasi ko ye babingi basumukina wo.

16 Lutala, mpasi muntu kakala nkwa kinsuza vo kiadimbuka ko bonso Esau wateka kikuluntu kiandi mu ndia yimosi.

17 Kadi beno luzeyi, vo mboki yandi mpe, bu kazola vingila difwa diansakumunu, waniafunwa, kadi kabaka fulu kiampilulu adielala ko, mpeleko watomba yo mu mansanga.

18 ¶ Kadi beno ka lulueki ko ku mongo ulenda simbwa ye ku tia tualema ye ku mwisi ye tombe ye tembo

19 ye ntendani ampungi akulumeta ye nding'a mambu yakala nsisi kwa bawa yo: balomba vo mambu mankaka ka mana vutuka vovwa kwa bau ko,

20 kadi balembana vibidila masikudukuswa: Vo bulu mpe kivalakene mongo, si kiavondwa mu matadi.

21 Mona-meso bu makala nsisi beni, Mose wavova: Mono ngiena wonga wawingi ye nzakamene.

22 Kansi beno lulueki ku mongo wa Sioni ye mbanza ya Nzambi amoyo, i Yelusalemi diakizulu, ku kabu diazimbasi zilembolo tangakana,

23 ku bundu diabansemokono basonukwa mu mazulu, kwa mfundisi, i Nzambi ababonsono, kwa mpeve zabalungu bamana lunga,

24 kwa Yesu, i nwawasi aluwawanu luamona, ku menga mandembila malutidi menga ma Abeli mu toma vova.

25 ¶ Lutala ka luidi tinguna ndiena uvovanga, kadi vo babana balembana vuka, bu batinguna ndiena wavova vava ntoto, buna ka tulendi nkutu ko, vo tufila nima kwa ndiena uvovanga mu mazulu.

26 Ntangu yina nding'andi yanikusa ntoto; kansi bwabu wasila, wavova: Ndikuna yankaka diaka si yanikuna, ka ntoto kaka ko kansi zulu mpe.

27 Kansi diadi: ndikuna yankaka disonganga nkatukulu abilekwa binikuswanga, i bina biavangwa, mpasi bilekwa bi ka bilendi nikuka ko bina sikila.

28 I kuma bu tuna tambula kimfumu ki ka kilendi

nikuka ko, bika tuakala matondo matufwiti sadila Nzambi bwazolakana mu vumi ye wonga.

29 Kadi Nzambi eto i tia tumanisanga.

13 Bika zola kwakimpangi kwasikila.

2 Ka luvilakanani nzolw'abanzenza ko, kadi mu yau bankaka bavana nzo kwa zimbasi, bu balembwa bo zaya.

3 Lubambuka moyo mu bakangama, bonso vo luake-ngo yau, mu bakwamuswanga, kadi luena nitu beno mpe.

4 Bika nkwedolo yazituswa mu babonso, mfulu abakwela bika yakebwa kondwa kwasumuka, kansi bankwa kinsuza ye mvondi mialongo Nzambi si kakubafundisa.

5 Ka lukalani nzolw'ambongo ko, lutonda mu bina biena yeno, kadi yandi kibeni wavova: Mono kina kuniana ko, kina kusisa nkutu ko.

6 I diau tulenda vova mu kibakala kiabiza: Mfumu i nsadisi ami, kina mona wonga ko, muntu nki kalenda kumpanga?

7 ¶ Lubambukila ntudisi mieno moyo mialukamba mambu ma Nzambi; lufwanane ye bau mu minu kiau, bu lubanzilanga nsukulu ankadulu andiatulu au.

8 ¶ Yesu Klisto umosi zono ye bwabu ye mvu ya mvu.

9 Ka luvenguswani kwa ndongolo zampila mu mpila zanzenza ko, kadi bwabiza, vo-ntima usikudukwanga mu nlemvo, ka mu madia ko malembolo tomisa basadilanga mo.

10 ¶ Tuena zikwa dibakondolo luve mu dila basadilanga mu kinlongo.

11 Kadi nitu zabulu zitukidi menga manatanga ngudi anganga mu kinlongo mu diambu diamasumu, ziyokwanga ku mbazi atua.

12 I kuma Yesu mpe walungwa kwama ku mbazi amwelo wambanza, mpasi kavedisa bantu mu mandi menga.

13 I buna bika tuavaika kwa yandi ku mbazi atua, tuanata mvwezolo andi.

14 Kadi vava ka tuena mbanza yisikilanga ko kansi tutombanga yankaka yina kwiza.

15 I kuma mu yandi bika tuanata nkailu miansikulu kwa Nzambi ntangu zazonsono, miau i mbutu miakoba bisikanga nkumbu andi.

16 ¶ Kansi ka luvilakanani mu vanga mambote ye kaba ko. Kadi nkailu miampila yoyo miazikwa mizola-kananga kwa Nzambi.

17 Lutumamana ntuadisi mieno, lubayinamana, kadi bakayilanga miela mieno meso bonso bau bana dedisa mambu mu salu biau, mpasi bavanga bō mu kiese, ka mu vumuka ko, kadi diodio ka dina kulutomisina nitu ko.

18 Lutusambidila, kadi tulekele minu, vo tuena kansansa kiambote, tuzolele mu biabionsono nkalasani yabiza.

19 Mono ndutidi beni kulubombidila luavanga diodio, mpasi yavutulwa nswalu kwa beno.

20 ¶ Nzambi ayenge wavutula Mfumu eto Yesu tuka mu bafwa, i mvungi waunene wamameme mu menga maluwawanu luamvu ya mvu,

21 bika kalulungisa mu mamonsono mambote mu vanga luzolo luandi bu kavanganga mu beto monso mazolakana va luse luandi, mu Yesu Klisto. Nkembo kwa yandi mu mvu miamvu ya mvu. Amenii.

22 ¶ Lu zimpangi, mono ilulubula mu vibidila mambu mandubudulu, kadi mono nsonekene nkanda wau kwa beno mu mambu mafuma.

23 Luzaya, vo mpangi eto Timoteo wakutulwa; vo si kavika kwiza si yakulumona ye yandi.

24 Lukamba mbote kwa ntuadisi mieno miamionsono ye kwa banlongo babonsono. Bisi Italia balufidisi mbote.

25 Bika nlemvo wakala ye beno babonsono.

NKAND'A

YAKOBI

1 Yakobi, sielo kia Nzambi ye Mfumu Yesu Klisto, kwa kumi ye makanda mole mu nsansukusu: Lukala kiese!

2 ¶ Lu zimpangi zami, lubanza, vo i diambu diakiese kaka, bu luzungwanga kwa mpukumunu zampila mu mpila,

3 bu luzeyi, vo ntontolo aminu kieno yitukisanga ntatumunu.

4 Kansi ntatumunu bika yakala salu kialunga, mpasi luakala bafwana ye balunga ye lembwa sala ku nima mu diambu nkutu.

5 Buna luena, vo muntu kondolo nduenga, bika kalomba kwa Nzambi uvananga kwa babonso mu luzolo ye kasembanga ko, buna si kavewa zo.

6 Kansi bika kalomba mu minu, kakalani keti-keti ko, kadi wonso wena keti-keti ufwanane ye mayo mambu madiatuswanga ye tubwanga kwa mpeve.

7 Kadi muntu wowo kabanzeni ko, vo si katambula lekwa kwa Mfumu,

8 i muntu wena ntima mirole ye nenga-nenga mu nzila zandi zazonsono.

9 ¶ Kansi mpangi yena bumptu bika kayangalala mu nzungulu andi,

10 kansi nkwa kimvwama mu nkululu andi, kadi si kalala bonso fulu biatiti.

11 Kadi ntangu yitubukidi ye mbangazi andi ye yiyumisi bititi, fulu biau bisotukene, ntoko zabiau zivididi; nkwa kimvwama si kalengila bumosi mu ngiendolo zandi.

12 ¶ Mayangi mena ye muntu uvibidilanga mpukumunu, kadi, bu kamana tontwa ye fwanana, si katambula koloa kiamoyo kiasila Mfumu kwa bakunzolangi.

13 Muntu kavovani ko, bu kavukumunwanga: Mono mpukumunu kwa Nzambi. Kadi Nzambi kalendi vukumunwa kwa mambi ko, yandi kibeni kavukumunanga muntu ko.

14 Kansi muntu muntu uvukumunwanga, bu katu-ntwanga ye kondwanga kwa nzinunu zayandi kibeni.

15 Nzinunu bu yameni yaka, yibutanga masumu; kansi masumu bu mayelele, mabutanga mfwilu.

16 ¶ Lu zimpangi zami zazolwa, ka luzimbalani ko.

17 Nkailu miamionsono miambote ye mialunga mitukanga ku ntandu, mikulumukanga tuka kwa Se diakia di ka divilukanga ko ye ka diena kini kiampiluka nkutu ko.

18 Mu luzolo luandi watubuta mu mambu makedika, mpasi tuakala bonso ntekidi alekwa biandi biasemwa.

19 ¶ Luzaya diodio, lu zimpangi zami zazolwa. Kansi bika bantu babonso bakala nzaki zawila, fuki kiavovila, fuki kianganzi.

20 Kadi nganzi zamuntu ka zitukisanga lunungu lua Nzambi ko.

21 I kuma lubembika nsumukunu zazonsono ye mambi mafusumukanga, lutambula mu kimpombo mambu makunwa malenda vulusa miela mieno.

22 Kansi lukala mvangi miamambu, ka minwe mikukivunanga ko.

23 Kadi vo muntu i nwe amambu ye ka mvangi ko, yandi fwanane ye muntu utalanga zizi kiandi mu lumweno.

24 Kadi wakitala, wakatuka ye ntumbu vilakana, bonso bukena.

25 Wonso utalanga mu nsiku mialunga, i nsiku miakimpwanza, ye utatamananga, bu kawanga ye kavilakananga ko, kansi i mvangi usalanga, yandi si kakala mayangi mu mavanga mandi.

26 ¶ Vo muntu ukukibanzila, vo i nsambidi a Nzambi, ulembolo yala ludimi luandi, kansi uvunanga ntim'andi, nsambudulu andi a Nzambi i yankatu.

27 Nsambudulu yakedika ye yakondwa kwasumuka

va luse lua Nzambi ye Se i yayi: sadisa bakondolo se ye mafwola mu mpasi zau ye kukikeba kondwa kwamatona mu nza.

2 Lu zimpangi zami, bu lulekanga minu mu Mfumu eto Yesu Klisto, i Mfumu yankembo, ka luswasisani bantu ko.

2 Kadi vo bakala kotele mu nzo eno yalukutukunu wena kimpambu kiawola va nlembo ye mvwatu wantoko kansi vo wamputu mpe kotele mu mvwatu wamvindu,

3 vo lutedi ndiena uvweti mvwatu wantoko ye luvo-vele: Ngeye, vwanda vava vena vabiza, kansi luvo-vele kwa wamputu: Ngeye, telama koko, vo: vwanda va band'amalu mami,

4 buna ka luvengi diswaswana mu ntima mieno ko e ye ka luayikidi mfundisi mu mabanza mambi ko e?

5 Lu zimpangi zami zazolwa, luwa, kadi Nzambi kasolele bamputu mu nza yayi ko e mu kala kimvwama mu minu ye mvingidi miadifwa miakimfumu kikasila kwa bakunzolanga?

6 Kansi beno luavwezele wamputu. Kadi ka i bankwa kimvwama ko e bakuluzungulanga, ka i bau ko e bakulukokanga ku biandu biamfundusu?

7 Kadi ka i bau ko e batiakanga nkumbu yaluzitu yilubikwanga?

8 Vo lulungisa nsiku wakimfumu bonso bwena maso-nukwa: Zola mfinangani aku bonso ngeye kibeni, buna luvanganga bwambote.

9 Kansi vo luswasisanga bantu, luvolanga masumu, lutungudulwanga kwa nsiku bonso mvondi miansiku.

10 Kadi ukebanga nsiku miamionsono, kansi tele sakuba mu umosi, yandi neti nkanu mu miamionsono.

11 Kadi wavova: Kuyangani ko, wavova mpe: Kuvo-ndani ko. Vo kuyengi ko kansi uvondele, buna weka mvondi ansiku.

12 Luvova ye luvanga bonso bufwiti sa babana bana funduswa mu nsiku miakimpwanza.

13 Kadi mfundusu ka yena nkenda ko kwa bau ba ka bafwilanga nkenda ko. Nkenda zikukisikanga va mfundusu.

14 ¶ Lu zimpangi zami, nki antomono, vo muntu vovele, vo minu kiena yandi, kansi kondolo mavanga? Kadi minu kiokio kilenda kumvulus'e?

15 Vo mpangi vo busi ka bena nlele vo madia malumbu ka lumbu ko,

16 kansi mosi mu beno vovele kwa bau: Luenda mu yenge, luyotila, luyukuta, kansi lulembolo kubavana kibenina nkinzi mu zinitu zau, buna diodio nki antomono?

17 I buna minu kiena kiafwa mu kiau kibeni, vo kikondolo mavanga.

18 Kansi muntu si kavova: Ngeye wena minu, mono ngiena mavanga. Unsonga minu kiaku kikondolo mavanga, mono si yakusonga minu kiami mu mavanga.

19 Ngeye lekele minu vo Nzambi i mosi kaka; buna bwabiza uvengi; mpeve zambi mpe zilekanga minu ye zizakamanga.

20 Kansi, u muntu, ukondolo mfunu, kuzolele zaya ko e, vo minu kikondolo mavanga kiena kiafwa?

21 Abalahami, i s'eto, kadi kanunguswa mu diambu diamavanga ko e, bu katula mwan'andi Isaki va zikwa?

22 Ngeye mweni, vo minu kiasala ntuadi ye mavanga mandi, minu kialunguswa mu mavanga,

23 masonukwa mayenda detila mavovele: Abalahami walekila Nzambi minu, watangulwa bo vo i lunungu, wabikwa nkundi a Nzambi.

24 Lumweni, vo muntu ununguswanga mu mavanga ye ka mu minu kaka ko.

25 Bonso bobo mpe Lahabi, i nsuza, kadi kanunguswa mu mavanga ko e, bu katambula zintumwa ye wabavai-kisa mu nzila yankaka?

26 Kadi bonso nitu yikondolo mpeve yena yafwa, i buna minu kikondolo mavanga kiafwa mpe.

3 Lu zimpangi zami, ka lukalani minlongi beno babingi ko, bu luzeyi, vo si tuatambula mfundusu yilutidi mu nene.

2 Kadi mu lekwa biabingi tutanga sakuba beto babo-nsono. Vo muntu lembolo ta sakuba mu mpova, buna yandi i bakala dialunga ye lenda yala nitu yamvimba.

3 Tala, vo tutulanga luvambu mu nwa miabakavalu, mpasi batutumamana, mu luau tubangumuninanga nitu zau zamvimba.

4 Tala, nzaza mpe zena zazinene, zivekuswanga kwa mpeve zangolo, zibangumunwanga kwa bindukulu kiakike konso kuzolele mbindiki,

5 i bobo mpe ludimi i kiela kiakike, kansi kilenda kukisika mu lekwa biabinene. Tala fitia-tia, bonso bufilenda kwika mfinda yayinene.

6 Ludimi mpe i tia. Bonso nza yizedi kwa masumu i bobo bwena ludimi mu biela bieto, lusumunanga nitu yamvimba, lukwikanga zingu kiamvimba kiamoyo, luau kibeni bu luakwikwa tia kwa bilungi.

7 Kadi bibulu biampila zazonsono: biamalu maia ye zinuni ye bizanzalanga ye bulu bianlangu, bitolulwanga kwa muntu,

8 kansi muntu kalendi yala ludimi ko, i lekwa kiambi kilembolo dingama, kizedi kwa nsa mivondanga.

9 Mu luau tusakumuninanga Mfumu ye Se, mu luau tusingilanga bantu bavangwa mu kifwani kia Nzambi.

10 Mu nwa umosi muvaikanga nsakumunu ye nsi-ngulu. Lu zimpangi zami, ka bufwiti kala bobo ko.

11 Kadi nkelo ukelumunanga nlangu wambote ye wandudi mu mwasi umosi e?

12 Lu zimpangi zami, kadi nti wakuyu ulenda buta olive, vo nti wavinia kuyu e? Nkelo wena mungwa ka ulendi vaikisa nlangu wambote ko.

13 ¶ Nani mu beno i nkwa nduenga ye zayu? Bika kasonga mu nkalasani andi yabiza mavanga mandi mu kimpombo kianduenga.

14 Kansi vo luena kimpala kiambi ye mpaka mu

ntima mieno, ka luvovani maluyanu ye maluvunu mu kintantu kwa kedika ko.

15 Nduenga zozo ka zikulukumuni tuka mu kayengele ko, kansi zena zakintoto, zakimuntu ye zampeve zambi.

16 Kadi vena kimpala ye mpaka, i vana vena bonso bonso ye mavanga mamonso mambi.

17 Kansi nduenga zitukidi mu kayengele, va ntete zena zavedila, mboki yenge, nlembami, nzaki zalebuka, zizedi kwa nkenda ye mbutu miambote, zilembolo swasisa, zikondolo disu ku nsi alukaya.

18 Mbutu mialunungu mikunwanga mu yenge kwa bau bavanganga yenge.

4 Kwe kutukidi mvita ye nzonza biena yeno? Kadi ka mu nzinunu zeno zinwananga mu biela bieno ko e?

2 Luzininanga moyo, kansi ka lubeki ko; luvondanga ye luyandukilanga meso, kansi ka lulendi baka ko; luzonzanga ye lunwananga, kansi ka luena lekwa ko, kadi ka lulombanga ko.

3 Lulombanga, kansi ka lutambulanga ko, kadi bwambi lulombanga, mpasi luafukisa bio mu keto dieno.

4 E beno lu mimvondi mialongo! Ka luzeyi ko e, vo kikundi kianza i kitantu kwa Nzambi? I kuma wonso zolele kala nkundi anza, yandi ukukisa ntantu a Nzambi.

5 Kani vo lubanzang'e, vo masonukwa mavovele mu nkatu: Mpeve yikalanga mu beto yikutuzolanga mu kimpala?

6 Kansi yandi uvananga nlemvo ulutidi mu nene. I kuma mavovele: Nzambi ukakilanga bankwa luyanu, kansi uvananga nlemvo kwa bakiyininga.

7 Mu diodio lulembuka kwa Nzambi. Lukakila nkadi ampemba, yandi si katina mu beno.

8 Lufinangana ye Nzambi, yandi si kakulufinangana. Luvedisa moko meno, lu bankwa masumu, luvedisa ntima mieno, lu bankwa ntima miole.

9 Luzaya nzungu zeno, lukala kiadi, ludila; bika

tusevo tueno tuakituka kiadi, kiese kieno kiakituka yindalala.

10 Lukukiyina va luse lua Mfumu, yandi si kakuluzangula.

11 ¶ Lu zimpangi, ka lukelasanani ko. Ukelanga mpangi andi vo fundisanga mpangi andi, ukelanga nsiku ye ufundisanga nsiku, kansi vo ufundisanga nsiku, buna ku mvangi ansiku ko, kansi u mfundisi.

12 Mvani ansiku ye mfundisi i umosi kwandi, i ndiena ulenda vulusa ye bunga; kansi ngeye, u nani ufundisanga mfinangani aku?

13 ¶ Lutala bwabu, beno luvovanga; Lumbu ki vo mbazi si tuenda ku mbanza yoyo ye kala kuna mvu mosi ye kita ye baka ndandu.

14 Beno ka luzeyi bina biambazi ko. Kadi mioyo mieno bwe miena? Beno i mwisi umonekene fintangu-ntangu, buna uledi.

15 Beno lufwiti vova: Vo Mfumu zolele, si tuakala moyo ye vanga edi ye edina.

16 Kansi bwabu lukukisikanga mu luyanu lueno. Lusikulu lualonsono luampila yoyo luena luambi.

17 I kuma wonso zeyi vanga mambote, kansi lembolo mo vanga, diodio i masumu kwa yandi.

5 Lutala bwabu, lu bankwa kimvwama, ludila, luyaula mu kiadi kieno kina kwiza.

2 Kimvwama kieno kibolele, mvwatu mieno midiulu kwa mfwa nkabu.

3 Wola ye palata bieno biena nkazu-nkazu; nkazu nkazu zabiau zina kulutela kimbangi ye dia nsuni mieno bonso tia. Beno luayudikidi mbongo mu lumbu biazimunina.

4 Tala, nsendo uluayimina bisadi biayonzika mbongo mu mayinza meno ubokanga; mbokolo abiyonziki yakotele mu matu ma Mfumu Sebaoti.

5 Vava va ntoto luavumuna mu kindiafu, luavanga nzinunu zeno, luayukutisa ntima mieno mu lumbu kiampondolo.

6 Lubedese ye luvondele nkwa lunungu; kakuluka-kilanga ko.

7 ¶ I kuma, lu zimpangi, luvibidila nate ye ngizulu a Mfumu. Tala mvati uvingilanga mbutu miantalu mu ntoto, wenina mio mvibudulu nate ye mina vewa mvula zantombo ye zandolo.

8 Beno mpe luvibidila kweno, lusikidika ntima mieno, kadi ngizulu a Mfumu yeka lukufi.

9 Lu zimpangi, ka luvungutani muntu kwa mfinangani andi ko, ka luidi funduswa. Tala, mfundisi telamene va mwelo.

10 Lu zimpangi, lubonga bambikudi bavova mu nkumbu a Mfumu bonso kifwani mu ndungulu ye mu mvibudulu.

11 Tala, tusikanga bamana tatamana, vo i bankwa mayangi. Luwilu mu ntatumunu a Yobi ye lumweni nsukulu yamvana Mfumu, kadi Mfumu wena mbidi ankenda ye nlemvo.

12 ¶ Lu zimpangi zami, va ntandu amamonsono ka ludiani ndefi ko, ka mu zulu ko, ka mu ntoto ko, ka ndefi yankaka ko; kansi inga dieno difwiti kala inga, ve dieno difwiti kala ve, ka luidi funduswa.

13 ¶ Muntu mu beno weti lungw'e? Bika kasambila. Muntu weti yangalal'e? Bika kayimbila minkunga.

14 Muntu wena yela mu beno e? Bika katedisa bakuluntu badibundu mbila, bika bansambidila, bu bankusidi mazi mu nkumbu a Mfumu.

15 Nsambulu aminu si yavulusa wena yela, Mfumu si kakuntedimisa; vo wavolele masumu mpe, si kaya-mbudulwa mo.

16 I kuma lutambudila nkanu mieno muntu kwa mpangi andi, ye lusambasana, mpasi luaniaka. Ndombolo ankwa lunungu yilenda vanga mamingi mu salu kiandi.

17 Elia, i muntu wankadulu yifwanane ye beto, walomba mu lusambulu, vo ka kuna noka mvula ko, mvula yalembwa noka va ntoto mvu ntatu ye ngonda sambanu.

18 Yandi wavutuka sambila, zulu diavana mvula, ntoto wabuta mbutu miandi.

19 ¶ Lu zimpangi zami, vo muntu mu beno zimbale mu kedika ye muntu umbangumuni,

20 bika kazaya, vo wonso ubangumuni nkwa masumu mu nzimbusu anzil'andi, yandi si kavulusa mwel'andi mu lufwa ye fuka mbidi amasumu.

NKANDA WANTETE WA

PETELO

1 Petelo, i ntumw'a Yesu Klisto, kwa banzenza basolwa bansansukusu mu Ponto, Ngalatia, Kapodokia, Asia, Bitinia,

2 bonso bwena nzailu a Nzambi, i Se, yakitekidila mu mbiekolo mu Mpeve, mu ntumumunu ye ndembolo amenga ma Yesu Klisto. Nlemvo ye yenge bianieka mu beno.

3 ¶ Bika Nzambi ye Se dia Mfumu eto Yesu Klisto katondwa. Mu kiwuntu kiandi kiakinene watubuta mbutulu yamona ku vuvu kiamoyo mu mfulukulu a Yesu Klisto mu bafwa,

4 mu diambu diadifwa dilembolo fukila ye siwa mvindu ye lengila, dilulundulu mu mazulu,

5 i beno lukebwanga mu lulendo lua Nzambi mu minu ku mpulusu yakubama mu monukuswa mu ntangu yambanunu.

6 I kuma luyangalala, bu lusiwanga kiadi bwabu fintangu-ntangu, vo bwena nkinzi mu mpukumunu zazingi zampila mu mpila,

7 mpasi vo mu ntontolo aminu kieno kilutidi wola ulalanga mu ntalu, mpeleko utontwanga mu tia, kiau kina monika vo kiena kiansikulu ye kiankembo ye kianzitusu mu nzaikusu a Yesu Klisto

8 uluzolanga, bu lualembwa kummona, ululekilanga minu bwabu, bu lulembolo kummona, ye luyangalalanga mu kiese kilembolo vovakana ye kiankemboso,

9 bu lubakanga kina kilusilanga vuvu, i mpulusu amiela mieno.

10 Mu mpulusu yoyo bambikudi bayuvuzula ye fiongunina, babikula mu nlemvo wowo uluasilwa,

11 bafiongunina mu zaya ntangu ye mpil'antangu yasonga Mpeve ya Klisto yakala mu bau, bu yateka ta kimbangi mu ndungulu za Klisto ye nkembo miayiza landa.

12 Bazaikuswa, vo ka bakukisadila bau kibeni ko kansi balusadila mu mambu malusamununu bwabu kwa bau balukembi nsamu wambote mu Mpeve yanlongo yafiduswa tuka ku zulu; mbasi zizolele toma tala mambu momo.

13 ¶ I kuma lukanga tuketo tuamadiela meno ye lembwa koiwa, lusa vuvu kialunga mu nlemvo ulutuadulwanga mu nzaikusu a Yesu Klisto.

14 Bonso bana bantumumunu ka luvukumukinani nzinunu ziluateka kala ko mu kondwa kweno kwanzailu,

15 kansi bonso ndiena walubokila wena wanlongo, lukala beno kibeni mpe banlongo mu nkalasani zazonono,

16 kadi diasonama: Lufwiti kala banlongo, kadi mono ngiena wanlongo.

17 Vo beno lubombidilanga Se, i yandi ulembolo swasisa bantu ye ufundisanga bonso bwenina mavanga mau, buna ludiata mu vumi mu ntangu zeno zakinzenza,

18 bu luzeyi, vo ka luakulwa mu nkalasani eno yafukila yiluasisulwa kwa mase mu palata ye wola bifukilanga ko,

19 kansi mu menga mantalu ma Klisto bonso vo mamwan'ameme ukondolo kieta vo tona,

20 wakizailwa, nza bu yalembwa vangwa, kansi wamonika mu diambu diono mu mbanunu azintangu,

21 i mu yandi lulekanga minu mu Nzambi wamfulukisa

mu bafwa, wamvana nkembo, i diau minu kieno ye vuvu biena mu Nzambi.

22 ¶ Bu luvedese miela mieno mu ntumumunu kwa makedika mu kala zola kwa zimpangi kukondolo disu ku nsi alukaya, bika luazolasana beni mu ntima wamvimba,

23 bu luabutuka mbutuka yamona, ka kwa nkuna ufukilanga ko, kansi kwa u ka ufuki, mu mambu ma Nzambi mamoyo masikilanga.

24 Kadi nsuni miamionsono miena bonso titi, nkembo wawonsono wamiau bonso fulu biatiti; titi bilengilanga fulu bisotukanga,

25 kansi mambu ma Mfumu masikilanga mvu ya mvu. Momo i mambu maluasamununwa mu nsamu wambote.

2 I kuma, bu lukatudi mambi mamonsono ye bungiangia bwabonsono ye disu ku nsi alukaya ye yandu diameso ye kela kwakonsono.

2 bonso bana banswa luzola mamvumina mavedila mampeve, mpasi luakudila mo mu mpulusu,

3 vo lubimbidi, vo Mfumu wena wambote.

4 Luiza kwa yandi, i tadi diamoyo dianiangwa kwa bantu, kansi kwa Nzambi diena diasolwa, diantalu.

5 Beno mpe lutungwa kweno bonso matadi mamoyo mu nzo yakimpeve mu kala kinganga kianlongo mu nata nkailu miazikwa miakimpeve miazolakana kwa Nzambi mu Yesu Klisto.

6 I diau bonso buvolele masonukwa: Tala, ntudidi mu Sioni tadi diafuma, diasolwa, diantalu, wonso ulekilanga dio minu kana fwiswa nsoni nkutu ko.

7 I kuma kwa beno lulekanga minu diena diantalu, kansi kwa badimbulanga minu tadi diodio dianiangwa kwa mintungi diakituka tadi diafuma ye dianteso asakuba ye diambwisu.

8 Batanga sakuba, bu balembolo tumamana mambu, ibuna bazengulwa mpe.

9 Kansi beno i mbandu yasolwa, kinganga kiakitinu, kanda diabanlongo, bantu bavwilu kwa Nzambi, mpasi luatendikisa lusongo luandiena walubokila mu katuka mu tombe ye kwiza ku kia kwandi kwangitukulu.

10 Vakiakedi beno ka lu bantu ko, kansi bwabu lu bantu ba Nzambi, lualembwa fwilwa nkenda, kansi bwabu lufwilulu nkenda.

11 ¶ Lu bakiazolwa, mono ilubombidila bonso minkibi ye banzenza mu yambula nzinunu zansuni zinwanisanga mwela.

12 Lukala nkalasani yambote mu bapaïen, mpasi vo, bu bakulukelanga bonso vo lu mvangi miamambi, bakembila Nzambi mu lumbu kiambumuñunu andi mu diambu diamavanga meno mambote mabamonanga.

13 ¶ Mu diambu dia Mfumu lulemvuka kwa ngiadulu zazonsono zabantu, kani vo kwa ntinu, i yandi ulutidi mu nene,

14 kani vo kwa minyadi miafiduswa kwa yandi mu vutula nlandu kwa mvangi miamambi ye mu sika bavanganga mambote.

15 Kadi luzolo lua Nzambi i lualu, vo beno mu mavanga meno mambote luna zibika nw'abuzengi bwabantu bakondolo nzailu.

16 Lukala bonso bantu bakimfumu, ka lusadilani kimfumu kieno bonso yunga mu fuka mambi ko, kansi bonso minanga mia Nzambi.

17 Luzitisa babonsono, luzola zimpangi, luvumina Nzambi, luzitisa ntinu.

18 ¶ Lu bisielo, lulemvuka kwa mfumu zeno mu vumi kiakionsono, ka kwa zambote ye zanlembami kaka ko kansi kwa zambi mpe.

19 Kadi diadi i nlemvo, vo muntu mu diambu diavumi mu Nzambi uvibidilanga kiadi, bu kakwamuswanga bulembolo songa.

20 Kadi nki ansikulu, vo luvibidilanga, bu lubandwanga mu diambu diankanu mieno? Kansi vo luvibidila-

nga bu lukwamuswanga mu diambu diamavanga mambote, diodio i nlemvo kwa Nzambi.

21 Mu diodio luabokulwa, kadi Klisto mpe walulungulwa kwama ye walusisila kifwani, mpasi luanama mu bitambi biandi.

22 Yandi kavola masumu ko, bungiangia ka bwawakana mu nw'andi ko;

23 bu kafingwa, kavutula mfingulu ko, bu kalungwa kwama, kavumisa ko, kansi wayekula dio kwa yandi ufundisanga bwalunungu.

24 Yandi kibeni wanata masumu meto mu nitu andi va nti, mpasi vo, bu tuakatuka mu masumu, tuavumuna mu diambu dialunungu. Mu vwa biandi luaniakuswa.

25 Kadi beno luazimbala bonso mameme, kansi bwabu luabangumukini kwa mvungi ye nkengi amiela mieno.

3 I bobo mpe, lu bakazi, lulemvuka kwa babakala bayeno kibeni, mpasi vo babakala bankaka bakolamana mambu babakwa ndandu mu nkadulu abakazi bau kondwa kwamambu,

2 bu batalanga nkadulu eno yena yavedila ye yavumi.

3 Ntoko zeno ka zikalani za ku mbazi ko, i mpandulu zamabese mansuki ye mvwatulu antoko zawola ye nlele miankembila,

4 kansi muntu waswekwa wantima uvweti ntoko yi ka yifuki yampeve yanlebami yena napi, yena ntalu va luse lua Nzambi.

5 Kadi mu nsi nkulu bakento banlongo basa vuvu mu Nzambi bavwata ntoko bonso bobo, bu balemvuka kwa babakala bayau kibeni,

6 bonso bwatumama Sala kwa Abalahami ye wambika mfumu; beno luayikidi bana bandi, vo luvanganga mambote ye lembolo tina nsisi nkutu.

7 I bobo mpe beno, lu babakala lufwiti kalasana ye bakento beno mu nkalasani yanduka bonso kwa balutidi

lebakana lubazitisa mpe, bonso mvingidi yeno miadifwa dianlemvo wamoyo, mpasi tusambulu tueno tualembwa kakulwa.

8 ¶ Va ntandu amamonsono beno babonsono lukala diela dimosi, mfwisasani akiadi, nzolw'azimpangi, kiwuntu, luyinunu.

9 Ka luvutulani mambi mu mambi ko, ka mvwezo mu mvwezo ko, kansi bwankaka lusa, luvutula lusakumunu kadi luabokulwa mu vanga bobo, mpasi luavingila difwa dialusakumunu.

10 Kadi wonso zolele zola zingu ye mona lumbu biambote, katatula ludimi luandi mu mambi ye bikoba biandi ka bidi vova bungiangia,

11 bika kafila mambi nima ye vanga mambote, bika katomba yenge ye tatamana kio.

12 Kadi meso ma Mfumu matadisanga kwa balunungu ye matu mandi mawanga ndombolo zau, kansi zizi kia Mfumu kikangamene kwa bavanganga mambi.

13 ¶ Nani lenda kuluvanga mambi, vo luveminanga mambote?

14 Kansi vo si luakwamuswa mpe mu diambu dialunungu, mayangi luena. Ka lubatinani ko, ka lumonani nsisi ko.

15 Kansi lubieka Klisto Mfumu mu ntima nieno, lukubama ntangu zazonsono mu vutula kwa wonso uzolele kuluyuvula bila kiavuvu kiena mu beno, mwanki mu kimpombo ye vumi.

16 Lukala kansansa kiambote, mpasi batiakanga nkalasani eno yambote mu Klisto bafwiswa nsoni mu momo mabakulukedilanga.

17 Kadi bulutidi mbote, vo luzolo lua Nzambi luena bobo, mu kwamuswa mu mavanga mambote ye bwambi mu kwamuswa mu mavanga mambi.

18 Kadi Klisto mpe wafwa kiamakulu mu diambu diamasumu, nkwa lunungu mu bankwa kondwa kwalunungu, mpasi katutuala kwa Nzambi, wavondwa mu nsuni, kansi wavumuswa mu mpeve.

19 Mu mpeve kayenda kamba nsamu kwa zimpeve mu boloko,

20 zakolama mu nsi nkulu, Nzambi bu kavingila mu mvibudulu andi mu lumbu bia Noa, nzaza bu yakubukwa yavulusulwa bafiuma mu nlangu, i nana diamiela.

21 Bonso bobo mu kifwani beno luvuluswanga bwabu mu nlangu, i mu mbotokolo, ka mu nkatudulu amvindu yansuni ko kansi mu ndombolo antima wambote kwa Nzambi mu mfulukulu a Yesu Klisto

22 wena va lubakala lua Nzambi, bu kakiyendila ku zulu, zimbasi ye bankwa lulendo ye tulendo bu biatulwa ku nsi alulendo luandi.

4 I buna Klisto bu kakwamuswa mu nsuni, luvwata mpe biandwanina biadiela dimosi, kadi wakwamuswa mu nsuni watatukila masumu.

2 Ka luvutukani diata mu ntangu yisidi mu nsuni bwenina nzinunu zakimuntu ko, kansi bwenina luzolo lua Nzambi.

3 Kadi bulungidi, bu luavanga mu ntangu zavioka luzolo luabapaien, luadiata mu kinsuza, nzinunu, kinduvu, makinu, nkembo amalavu ye nsambulu abiteki zena zasumuka.

4 I kuma bayitukwanga ye tiakanga, bu lulembolo yungusa yau ku nsumukunu yimosi yakinsuza.

5 Si badedisa mambu kwa ndiena wakubama mu fundisa bamoyo ye bafwa.

6 Kadi mu diambu diodio bafwa mpe basamununwa nsamu wambote, mpasi bafunduswa bonso bufunduswanga bantu mu nsuni, kansi bakala moyo mu mpeve bonso bwenina Nzambi moyo.

7 ¶ Nsukulu abiabionsono yeka lukufi. I kuma luluenga ye kaya meso mu sambila.

8 Va ntandu amamonsono lutatamana mu zolasana, kadi zola kufukanga mbidi amasumu.

9 Lukalasangana nzolw' abanzenza mu kondwa kwavunguta.

10 Lusalasana muntu muntu ye wandi nkailu ukatabula bonso minkebi miabiza mianlemvo wa Nzambi wena mpila zazingi.

11 Vo muntu uvovanga, kavova bonso bwena mambu ma Nzambi; vo muntu usadilanga, kasadila bonso bwena ngolo zivananga Nzambi, mpasi mu Yesu Klisto Nzambi kakembulwa mu mamonsono, i kwa yandi kwena nkembo ye ngolo mu mvu miamvu ya mvu. Amen.

12 ¶ Lu bakiazolwa, ka luyitukwani ko mu ntontolo yatia yena mu beno yiluvukumunwanga, bonso vo lubwilulu diambu dianzenza,

13 kansi luyangalala mu momo maluenina ntuali mu mpasi za Klisto, mpasi luayangalala ye kala kiese mpe, nkembo andi bu una zaikuswa.

14 Vo luvwezanga mu diambu diankumbu a Klisto, mayangi mena yeno, kadi Mpeve yankembo ye ya Nzambi yikalanga va beno.

15 Kadi buna luena, muntu nkutu kalungwani kwama bonso mvondi vo mwivi vo mvangi amambi vo muntu ulanganga mambu mangana ko.

16 Kansi vo muntu ulungwanga kwama bonso nkwa Klisto, kafwani nsoni ko, kansi kakembila Nzambi mu diambu diankumbu yoyo.

17 Kadi ntangu yizidi yifwiti badika mfundusu mu nzo a Nzambi, kansi vo yiteka badika mu beto, buna bwe buna kadila nsukulu abau bakolamanga nsamu wambote wa Nzambi?

18 Vo nkwa lunungu mweni mpasi mu vuluswa, buna bwe si bwakala mu ukondolo vumi kia Nzambi ye nkwa masumu?

19 I kuma balungwanga kwama bonso bwena luzolo lua Nzambi, bika bayekula miela miau mu mavanga mambote kwa Nsemi wakwikama.

5 I kuma ibombidila bakuluntu bena va kati ye beno, mono mpe i nkuluntu yau ye mhangi mu mpasi za Klisto, ngiena ntuali mu nkembo weka mu monukuswa.

2 Lukala mvungi miakamba dia Nzambi diena mu beno, ka mu ntatumusu ko kansi mu luzolo, bonso bwena luzolo lua Nzambi, ka mu diambu diandandu yansonu ko kansi mu zola kwantima,

3 ka lukalani bonso zimfumu mu mabundu meno ko, kansi lukala nsongisidi miakabu.

4 Ngudi amvungi bu kana monika, si luatambula koloa kiankembo ki ka kilengilanga ko.

5 ¶ I bobo mpe lu baleke, lulemvuka kwa bakuluntu, kansi lu babonsono lukala nginasani, kadi Nzambi ukakilanga bankwa luyanu, kansi uvananga nlemvo kwa bakiyina.

6 ¶ I kuma lukukiyina ku nsi akoko kwangolo kwa Nzambi, mpasi kakuluzangula mu ntangu yafwana.

7 Lutula mayindu meno mamonsono mu yandi, kadi yandi ukulubanzilanga.

8 Lukukiyala, lukaya meso. Nkadi ampemba, i ntantu eno, uzietanga bonso nkosi yisambanga, yito-mbanga wonso ukafwiti mina.

9 Lunkakila nakekete mu minu, bu luzeyi, vo mpangi zeno zena mu nza zilungwanga kwama kumosi.

10 ¶ Nzambi anlemvo wawonsono walubokila ku nkembo andi wamvu ya mvu mu Klisto, bu luakilungulwa fintangu-ntangu, yandi kibeni si kakululungisa, sikidika, siamisa, kumika nakuma;

11 kwa yandi ngolo zazonsono mu mvu miamvu ya mvu. Amen.

12 ¶ Mu koko kwa Silvanu, i mpangi yakwikama, i bobo mbenzi nsonekene mafuma kwa beno, ilubombidilanga ye tanga kimbangi, vo momo i nlemvo wa Nzambi wakedika. Lutelamanga mu wau.

13 Dibundu diena mu Babeli diabasolwa yeno dilufidisi mbote, ye Malako, i mwan'ami.

14 Luvanana mbote mu mfulu yazola.

¶ Yenge kiakala yeno babonsono bena mu Klisto.

NKANDA WANZOLE WA PETELO

1 Simoni Petelo, sielo ye ntumw'a Yesu Klisto, kwa bau batambula minu kiantalu kiadedakana ye kieto mu lunungu lua Nzambi eto ye Mvulusi Yesu Klisto.

2 Bika nlemvo ye yenge bianieka kwa beno mu nzailu a Nzambi ye Yesu, Mfumu eto.

3 ¶ Kadi lulendo luandi luakinzambi luatukaila mamonsono matuasanga ku moyo ye vumi kia Nzambi mu nzailu andiena watubokila mu nkembo andi ye lusongo luandi.

4 Mu biau yandi watukaila nsilulu zazinene beni ye zantalu, mpasi vo beno mu zau luakala kintuadi mu nkadulu yakinzambi, bu lumeni tina mu mbivusu yena mu nza mu diambu dianzinunu.

5 I kuma lusa kimfuzi kiakionsono mu kudikila lusongo mu minu kieno ye mu lusongo nzailu,

6 mu nzailu kukiyala, mu kukiyala ntatumunu, mu ntatumunu vumi kia Nzambi,

7 mu vumi kia Nzambi zola kwakimpangi, mu zola kwakimpangi zola.

8 Kadi vo momo mena yeno ye maniekanga, buna makulukebanga, ka luidi kala bolo ye kondwa lubutu mu nzailu a Mfumu eto Yesu Klisto.

9 Kadi wonso kondolo momo wena mbumbuluka, wafwa meso, wawilakene vo waveduswa mu masumu mandi mankulu.

10 I diau, lu zimpangi, luluta sa kimfuzi mu sikika mbokolo eno ye nsodolo eno, kadi bu lusanga bobo, ka luna ta sakuba widi ntangu nkutu ko.

11 Kadi bonso bobo si luavewa nkololo yambote beni mu kimfumu kiamvu ya mvu kia Mfumu eto ye Mvulusi Yesu Klisto.

12 ¶ Mu diodio ikulubambula moyo ntangu zazonsono mu momo, mpeleko luzeyi mo ye lusikalele mu kedika kiluavewa.

13 Kansi ibanzanga vo bufweni, bu yakidi mu nzo yayi yangoto, mu kulusikimisa mu mbambulu zami zamoyo.

14 Kadi nzeyi, vo ka ntama ko si yasisa nzo ami yangoto, bonso bwankamba mpe Mfumu eto Yesu Klisto.

15 Kansi nzolele sa kimfuzi mpe, mpasi, bu mbeni katuka, luabambukila mambu momo moyo ntangu zazonsono.

16 Kadi katuanama nsangu zasokwa mu makani mabantu ko, bu tualuzaikisa lulendo ye ngizulu a Mfumu eto Yesu Klisto, kansi tu zimbangi zamona-meso mu tunda kwandi.

17 Kadi watambula kwa Nzambi, i Se, nzitusu ye nkembo, ndinga yankwa nzitusu waunene bu yawakana kwa yandi bonso ebu: Ndieu i Mwan' ami, i zolwa kingienina nzolakani.

18 Ndinga yoyo tuawa yatuka mu zulu, bu tuakala yandi va mongo wanlongo.

19 Beto tuena mambu mabambikudi malutidi sikalala; lutomene vanga, vo lukebanga mo bonso mwinda ukienzulanga mu vuma kiatombe, nate ye kukiele ye mbwetete yansuka yitubukidi mu ntima mieno.

20 Luteka zaya diadi, vo widi mbikudulu nkutu yamasonukwa ka yayiza mu mbangudulu amuntu ko.

21 Kadi mbikudulu ka yayizila widi ntangu nkutu mu luzolo luamuntu ko, kansi bantu bavova matuka kwa Nzambi, bu batuadukuswa kwa Mpeve yanlongo.

2 Mbikudi mialuvunu miakala va kati ye bantu, bonso buna kala nlongi mialuvunu va kati ye beno mpe mina kotisa malongi mambi matuvambusu mu ngangu zaluvunu, mina kadila Mfumu yabasumba nkalu ye kukituasila mbungulu yanabiu.

2 Babingi si bakubanama mu nzila zau zambi; mu diambu diau nzila yakedika si yavwezwa.

3 Mu nzinunu zau zambongo si bakulubakila ndandu mu mambu mandengo. Nzengolo au ankanu tuka nsi nkulu ka yena fuki ko, mbungulu au ka yilekanga tulu ko.

4 Kadi Nzambi kakuta mbasi zavola masumu ko, kansi wabanengumuna mu benga, wabayekula mu tuvambu tuatombe mubalundulwanga mu funduswa.

5 Kakuta nza yankulu mpe ko, kansi wakeba Noa, i nsamuni walunungu, ye bantu nsambodia bankaka, bu kabukisa nkuk'anangu mu nza yabalembwa vumina Nzambi.

6 Yandi wakitula mbanza za Sodoma ye Ngomola bombe, wazengila zo mu bungwa ye wavanga zo kifwani kwa bana lembwa vumina Nzambi mu ntangu yilanda.

7 Kansi watanina Loti, i nkwa lunungu, wakwamuswa kwa nkalasani yansoni yabantu bambi.

8 Kadi muntu una walunungu wakala mu bau wakwamuswa lumbu ka lumbu niu mwel'andi walunungu, bu kamona ye wa mavanga mau mambi.

9 I buna Mfumu zeyi bonso bukana tanina baku-mvuminanga mu mpukumunu, ye bonso bukana lunda bakondolo lunungu mu kubalonga ndongi nate ye lumbu kiamfundusu.

10 Kansi lutidi bo sa kwa bau badiatanga mu nsuni mu nzinunu zansoni ye yinanga luyalu. Bankwa nkabu ye luyanu ka batinanga ko mu tiaka bankwa nkembo mu zulu.

11 Kansi mbasi, bu zilutidi mu ngolo ye lulendo, ka zikubafundanga mfundu wantiakulu va ntadisi a Mfumu ko.

12 Kansi babana bakondolo luyindu babutwa bonso bibulu mu bakwa ye bungwa, bu bavwezanga monso mabalembolo zaya, si babungwa mu mbivulu au.

13 Si batambula nsendo wamavanga mau mambi. Bena nienzi au mu kindiafu kialumbu ka lumbu. Bau i matona mamvindu ye mansoni, bu basanga kindiafu ye

bungianga mu malambu mabadianga va kimosi ye beno.

14 Bena meso mazedzi kwa kinsuza ma ka mavundi mu tala masumu; bakondanga miela milembolo siama, bena ntima miayukwa nzinunu. Bau i bana bansingulu.

15 Bu bamana sisa nzila yasungama, bazimbale, banama mu nzil' a Balami, mwan'a Bosoli, wazola nsendo wakondwa kwalunungu.

16 Kansi wasembwa mu nkanu andi: mpunda yabizitu yi ka yivovanga ko, yavova mu nding' amuntu, yakakila buzengi bwambikudi.

17 Bau i nto zikondolo nlangu ye matuti manatwanga kwa tembo, balundulwa tombe kiankobo.

18 Kadi, bu bavovanga mambu mamanene malufukulu ye badiatanga mu nzinunu zansuni ye mu kinsuza kiau, batuntanga bantu babadikidi tina mu mpukumunu zabadiatanga mu nzimbusu.

19 Bakubasilanga kimpwanza, bu bena nanga mialu-bololo bau kibeni, kadi wonso ubedoso kwa muntu uyikidi nang' andi.

20 Kadi vo bau mu nzailu a Mfumu eto ye Mvulusi Yesu Klisto batina mu nsunukunu zanza, kansi bana vutuka zingalakana mu zau ye beduswa, buna nkadulu au yalandila yina luta yatekila mu mbi.

21 Kadi bulutidi mbote kwa bau; vo ka bateka zaya nzila yalunungu ko, kansi bwambi vo, bu bazaya yo, bafila nima kwa nsikudukusu yanlongo yibayekudulwa.

22 Bweka kwa bau bonso bwenina ngana yakedika: Mbwa yivutukanga ku lusi biandi, ngulu yiyobebe yikwe vindumuki mu nteke.

3 Lu bakiazolwa, nkanda wau weka wanzole uyasonekene kwa beno; mu miau isikimisanga madiela meno mavedila mu kulubambula moyo,

2 mpasi luabambuka moyo mu mambu mateka vovwa kwa mbikudi mianlongo ye mu nsikudukusu za Mfumu ye Mvulusi ziluatambula kwa ntumwa zeno.

3 Luteka zaya diadi, vo mu lumbu biambanunu si mwakwiza minlevudi milevulanga, midiatanga mu nzi-nunu zau,

4 mivovanga: Nsilulu angizulu andi kwe yena? Kadi tuka mu lumbu kina kialeka mase meto tulu, biabionsono bisikilanga, bonso bu biakadila tuka mu mbadukulu ansemono.

5 I bobo bavuna vilakana, vo mu nsi nkulu mwakala mazulu ye ntoto watuka mu nlangu ye wasiwa nkadulu mu nlangu, mu mambu ma Nzambi.

6 Mu biau mwatuka nkuk'anlangu yabunga nza yantangu yina.

7 Kansi mu mambu momo mamosi mazulu ye ntoto biena bwabu biakebwa mu diambu diatia, bilundwanga nate ye lumbu kiamfundusu kina bungulwa bantu bakondolo vumi kia Nzambi.

8 ¶ Lu bakiazolwa, ka luvilakanani diadi ko, vo lumbu kimosi kiena kwa Mfumu bonso funda diamimvu, funda diamimvu bonso lumbu kimosi.

9 Mfumu kena fuki mu nsilulu andi ko, bonso bubanzanga bankaka vo fuki kwandi, kansi uvibidilanga mu diambu dieno, kadi kazolele, vo muntu mosi kabungwa ko, kansi vo babonsono bakwiza ku mpilulu amadiela.

10 ¶ Lumbu kia Mfumu kina kwiza bonso mwivi, buna mazulu si malala mu vindu kiakinene, mbwetete zina nianguswa kwa mbangazi, ntoto ye mavanga mena va wau bina zinuswa.

11 Bina biabionsono bu bina nienguswa, buna lufwiti kala nkalasani yanlongo ye yavumi kia Nzambi,

12 bu luvingilanga ye savukisanga ngizulu a lumbu kia Nzambi, kadi mu kiau muna nienga mazulu mu tia ye zimbwetete mu mbangazi.

13 Kansi bonso bwena nsilulu zandi, beto tuingilanga mazulu mampa ye ntoto wampa, mu biau mukundanga lunungu.

14 ¶ I kuma, lu bakiazolwa, bu luvingilanga momo,

lusa kimfuzi, mpasi kakulumona kondwa kwamvindu ye kondwa kwakieta mu yenge va luse luandi.

15 Lubanzila vo mvibudulu a Mfumu eto yitukisanga mpulusu, bonso bwalusonikina Paulu mpe, i mpangi eto yazolwa, mu nduenga zikavewa.

16 I bobo kasanga mu nkanda miandi miamionsono mukasonikanga mu mambu momo mwena mankaka mena zitu mu zaya mbangudulu; bantu balembolo longuka ye sikalala bazekulanga mo bonso bubasanga mu masonukwa mankaka mpe, mu mbungulu abau kibeni.

17 I diau, lu bakiazolwa, bu luateka zaya momo, lukikenga ka luidi tuadukuswa mu nzimbusu zabakondolo vumi kia Nzambi ye zeza mu nsiamunu eno.

18 Kansi lukudila mu nlemvo ye nzailu a Mfumu eto ye Mvulusi Yesu Klisto. Kwa yandi nkembo bwabu ye mu mvu ya mvu.

NKANDA WANTETE WA

YOANE

1 Momo makikadilanga tuka vana mbadukulu, matuawa, matuamona mu meso meto, matuatala, matuasi-mba mu moko meto, momo tusamunanga, i mambu mamoyo.

2 Kadi moyo wamonika, beto tuamona wo, tutanga kimbangi mu wau, tusamunanga kwa beno moyo wamvu ya mvu wakala ye Se ye wamonika kwa beto.

3 Momo matuamona, matuawa, tukambanganga mo kwa beno mpe, mpasi luakala kintuadi ye beto; kintuadi kieto kiena ye Se ye Mwan' andi Yesu Klisto.

4 Mama tusonekene kwa beno, mpasi kiesee kieto kialunga.

5 ¶ Wau i nsamu utuawa kwa yandi, ye tukulusamuni-

nanga wo, vo Nzambi i kia, widi tombe nkutu ka kiena mu yandi ko.

6 Vo tuvovele, vo tuena kintuadi ye yandi, kansi tudiatanga mu tombe, buna tuvunanga, ka tuvanganga kedika ko.

7 Kansi vo tudiatanga mu kia, bonso yandi wena mu kia, buna tuenasana kintuadi, menga ma Yesu, i Mwan'andi, makutuvedisanga mu masumu mamonsono.

8 Vo tuvovanga, vo ka tuena ye masumu ko, tukukivunanga, kedika ka kiena mu beto ko.

9 Vo tutambudilanga masumu meto, yandi wena wakwikama ye walunungu, mu kutuyambudila masumu meto ye kutuvedisa mu mambi mamonsono.

10 Vo tuvovanga, vo ka tuavola masumu ko, tusanga vo yandi i nkwa luvunu ye mambu mandi ka mena mu beto ko.

2 Lu bimbana-mbana biami, momo nsonekene kwa beno, ka luidi vola masumu. Vo muntu volele masumu, tuena nzonzi kwa Se, i Yesu Klisto, nkwa lunungu.

2 Yandi i kodi mu masumu meto, ka mu meto kaka ko, kansi mu manza yamvimba.

3 Mu diadi tuvisidi, vo tunzeyi, vo tukebanga nsikudukusu zandi.

4 Uvovele: Mono inzeyi, kansi kakebanga nsikudukusu zandi ko, yandi i nkwa luvunu, kedika ka kiena mu yandi ko.

5 Kansi ukebanga mambu mandi, mu kedika zola kwa Nzambi kulungidi mu yandi. Mu diodio tuzeyi, vo tuena mu yandi.

6 Uvovele, vo usikilanga mu yandi, fwiti diata yandi kibeni bonso bwadiata ndiena.

7 ¶ Lu bakiazolwa, kisonekene nsikudukusu yampa kwa beno ko, kansi nsikudukusu yankulu yiluena tuka vana mbadukulu; nsikudukusu yankulu i mambu malua-wilu.

8 Kansi nsikudukusu yiikulusonikina yena yamona ye yau yena yakedika mu yandi ye mu beno, kadi tombe kiviokanga ye kia kwakedika kukienzukanga.

9 Uvovele, vo wena mu kia, kansi ubelanga mpangi andi, wena mu tombe nate ye bwabu.

10 Uzolanga mpangi andi, usikilanga mu kia, nteso asakuba ka yena mu yandi ko.

11 Kansi ubelanga mpangi andi, wena mu tombe, udiatanga mu tombe, kazeyi kukakwendanga ko, kadi tombe kiafwise meso mandi.

12 ¶ Lu bimbana-mbana, nsonekene kwa beno, kadi luayambudulwa masumu meno mu diambu diankumbu andi.

13 Lu mase, nsonekene kwa beno, bu luzeyi ndiena wena tuka vana mbadukulu. Lu matoko, nsonekene kwa beno, bu lubedese nkwa mbi. Lu bimbana-mbana, mono nsonekene kwa beno, bu luzeyi Se.

14 Lu mase, nsonekene kwa beno, bu luzeyi ndiena wena tuka vana mbadukulu. Lu matoko, nsonekene kwa beno, bu luena ngolo ye mambu ma Nzambi masikilanga mu beno ye lubedese nkwa mbi.

15 ¶ Ka luzolani nza ko ye ka bina biena mu nza ko. Vo muntu zolele nza, zola kwa Se ka kwena mu yandi ko.

16 Kadi babionsono biena mu nza: nzinunu zansuni, nzinunu zameso, luyanu luazingu kiaki ka bitukidi kwa Se ko, kansi kwa nza.

17 Nza yiviokanga ye nzinunu zayau, kansi uvanganga luzolo lua Nzambi usikilanga mvu ya mvu.

18 ¶ Lu bimbana-mbana, i ntangu yambanunu yayi. Luawilu, vo antiklisto una kwiza, bwabu mpe baantiklisto babingi bena, i kuma tuzeyi, vo yayi i ntangu yambanunu.

19 Bau bakatuka mu beto, kansi ka bakala bayeto ko, kadi vo bakala bayeto, nga basikila yeto: kansi bakatuka, mpasi bamonika, vo ka babonsono i bayeto ko.

20 Beno luakuswa kwa Nkwa nlongo ye beno babonsono luena nzailu.

21 Nsonekene kwa beno, ka mu diambu dialulembolo zaya kedika ko, kansi bu luzeyi kio, ye luzeyi, vo luvunu nkutu ka luatukidi mu kedika ko.

22 Nani i nkwa luvunu, vo ka yandi ko uvovanga, vo Yesu ka i Klisto ko, Ukadilanga Se ye Mwana nkalu, yandi i antiklisto.

23 Wonso ukadilanga Mwana nkalu, kena ye Se ko; utambudilanga mu Mwana, yandi wena ye Se mpe.

24 Maluawa tuka vana mbadukulu, bika masikila mu beno. Vo momo maluawa tuka vana mbadukulu masikilanga mu beno, buna si luasikila mu Mwana ye mu Se.

25 Yayi i nsilulu yikatusila yandi kibeni: i moyo wamvu ya mvu.

26 ¶ Momo nsonekene kwa beno mu bau bakuluzimbisanga.

27 Kansi nkusulu yikalukusa yisikilanga mu beno, ka luen nsatu alongwa kwa muntu ko, kansi bonso nkusulu andi yikululonganga mu mamonsono ye yena yakedika, ka yaluvunu ko, i buna lusikila mu yandi bonso bu lualongwa.

28 ¶ Bwabu, lu bimbana-mbana, lusikila mu yandi, mpasi vo, bu kana monika, tuakala kibakala ye lembwa mona nsoni va luse luandi mu ngizulu andi.

29 Vo luzeyi, vo yandi wena walunungu, luzeyi mpe, vo wonso uvanganga lunungu wabutwa kwa yandi.

3 Lutala zola kuna kwatuzodila Se, bu tubikwanga bana ba Nzambi. Tuena bo mpe. I kuma nza ka yituzeyi ko, kadi ka yinzeyi ko.

2 Lu bakiazolwa, bwabu tu bana ba Nzambi, nate ye bwabu ka diazaikuswa ko, nki tuna kala. Tuzeyi, vo, bu kana monika, si tuafwanana ye yandi, kadi si tuamma, bonso bukena.

3 Wonso wena ye vuvu kiokio mu yandi ukukivedisanga, bonso ndiena wena wavedila.

4 ¶ Wonso uvanganga masumu uvondanga nsiku mpe, masumu i mpondolo ansiku.

5 Luzeyi, vo yandi wamonika, mpasi kakatula masumu; masumu ka mena mu yandi ko.

6 Wonso usikilanga mu yandi, kavolanga masumu ko; wonso uvolanga masumu, kammweni ko, kanzeyi ko.

7 Lu bimbana-mbana, ka luzimbuswani kwa muntu ko. Uvanganga lunungu i nkwa lunungu, bonso yandi i nkwa lunungu.

8 Uvanganga masumu i wankadi ampemba; kadi nkadi ampemba uvolanga masumu tuka vana mbadukulu. Mu diambu diodio Mwan'a Nzambi wamonika, mpasi kabunga mavanga mankadi ampemba.

9 ¶ Wonso wabutwa kwa Nzambi, kavanganga masumu ko, kadi nkun'andi usikilanga mu yandi, kalendi vola masumu ko, bu kabutwa kwa Nzambi.

10 Mu diodio bana ba Nzambi ye bana bankadi ampemba bamonikanga: wonso lembolo vanga lunungu ka i wa Nzambi ko ye wonso lembolo zola mpangi andi.

11 Kadi wau i nsamu uluawa tuka vana mbadukulu, vo tuna zolasana;

12 ka bonso Kaini ko wakala wankwa mbi, wavonda mpangi andi. Nki abila kamvondila? Mavanga mandi bu makala mambi, kansi manleke andi malunungu.

13 Lu zimpangi, ka luyitukwani ko, vo nza yikulubelanga.

14 ¶ Tuzeyi, vo tuakatuka mu lufwa ye tuakota mu moyo, bu tuzolanga zimpangi, Lembolo zola, usikilanga mu lufwa.

15 Wonso ubelanga mpangi andi i mvondi. Beno luzeyi, vo mvondi amuntu kenani moyo wamvu ya mvu usikilanga mu yandi ko.

16 ¶ Mu diadi tuzeyi zola, bu katuyekudila moyo andi; beto mpe tufwiti yekula mioyo mieto mu diambu diazimpangi.

17 Kansi wonso wena mbongo zanza yayi ye mweni, vo mpangi andi fwidi nsatu, kansi kengi ntim'andi, zola kwa Nzambi bwe kusikilanga mu yandi?

18 ¶ Lu bimbana-mbana, katuzolani mu mambu ye mu ludimi ko, kansi mu mavanga ye mu kedika.

19 Mu diodio tuzeyi, vo tuena mu kedika ye tusikidikanga ntima mieto va luse luandi;

20 kadi vo ntima utubedese, Nzambi lutidi ntima mieto mu nene ye zeyi mamonsono.

21 Lu bakiazolwa, vo ntima mieto milembolo kutubedisa, buna tuena kibakala kwa Nzambi,

22 monso monso matulombanga, tutambulanga mo kwa yandi, kadi tukebanga nsikudukusu zandi ye vanga nga mazolakene kwa yandi.

23 Yayi i nsikudukusu andi, vo tufwiti lekila nkumbu amwan'andi Yesu Klisto minu ye zolasana, bonso bukatuvana nsikudukusu.

24 Ukebanga nsikudukusu zandi, usikilanga mu Nzambi ye Nzambi mu yandi. Tuzeyi, vo yandi usikilanga mu beto mu diambu dia Mpeve yikatuvana.

4 Lu bakiazolwa, ka lulekani minu mu yonso yonso mpeve ko, kansi lutonta zimpeve, vo zau i za Nzambi, kadi mbikudi miamingi mialuvunu miayenda mu nza.

2 Mu diadi luzeyi Mpeve a Nzambi: yonso mpeve yitambudilanga, vo Yesu Klisto wayiza mu nsuni, yau i ya Nzambi.

3 Yonso mpeve yi ka yitambudilanga mu Yesu ko, ka i ya Nzambi ko; yoyo i mpeve yaantiklisto yiluawa, vo yina kwiza; bwabu yeka mu nza mpe.

4 ¶ Lu bimbana-mbana beno lu ba Nzambi, luababedisa, kadi ndiena wena mu beno lutidi wena mu nza mu nene.

5 Bau i banza; i diau bavovanga bina bianza, nza yikubawanga.

6 Beto tu ba Nzambi. Wonso uzeyi Nzambi ukutu-wilanga; wonso u ka uzeyi Nzambi ko kakutu-wilanga ko. Mu diodio tuzeyi Mpeve yakedika ye mpeve yanzibusu.

7 ¶ Lu bakiazolwa, bika tuazolasana, kadi zola i kwa Nzambi; wonso uzolanga wabutwa kwa Nzambi ye zeyi Nzambi.

8 Wonso u ka uzolanga ko kazeyi Nzambi ko, kadi Nzambi i zola.

9 Mu diadi zola kwa Nzambi kwazaikuswa kwa beto, vo Nzambi wafidisa Mwan'andi mosi kaka mu nza, mpasi tuakala moyo mu yandi.

10 Mu diadi mwena zola: beto ka tuazola Nzambi ko, kansi yandi watuzola, wafidisa Mwan'andi bonso kodi mu masumu meto.

11 ¶ Lu bakiazolwa, vo Nzambi watuzodila bobo, buna beto mpe tufwiti zolasana.

12 Muntu kamweni Nzambi widi ntangu nkutu ko; vo tuzolasananga, Nzambi usikilanga mu beto, zola kwandi kulunguswanga mu beto.

13 Mu diodio tuzeyi, vo tusikilanga mu yandi ye yandi mu beto, bu katuvana Mpeve andi.

14 Beto tuamona ye tutanga kimbangi, vo Se diafidisa Mwan'andi mu kala Mvulusi anza.

15 Wonso utambudilanga, vo Yesu i Mwan'a Nzambi, Nzambi usikilanga mu yandi ye yandi mu Nzambi.

16 Tuzeyi ye tulekanga minu mu zola kutuzolele Nzambi. Nzambi i zola, wonso usikilanga mu zola, usikilanga mu Nzambi ye Nzambi usikilanga mu yandi.

17 ¶ Mu diodio zola kwamana lunga mu beto, mpasi tuakala kibakala mu lumbu kiamfundusu, kadi bonso bukenina, i buna tuenina mpe mu nza yayi.

18 Mu zola ka mwenina wonga ko, kansi zola kwalunga kukatulanga wonga, kadi wonga ubundane ye ndongi; wonso wena wonga kameni lunga mu zola ko.

19 Beto tuzolanga, kadi yandi wateka kutuzola.

20 Vo muntu vovele: Mono izolanga Nzambi, kansi ubelanga mpangi andi, buna yandi i nkwa luvunu. Kadi wonso lembolo zola mpangi andi yikamweni, kalendi zola Nzambi ko ukalembole mona.

21 Tuena nsikudukusu yayi yatuka kwa yandi: uzolanga Nzambi, bika kazola mpangi andi mpe.

5 Wonso ulekanga minu, vo Yesu i Klisto, wabutuka kwa Nzambi; wonso uzolanga ndiena wabuta, uzolanga mpe ndiena wabutuka kwa yandi.

2 Mu diadi tuzeyi, vo tuzolanga bana ba Nzambi, bu tuzolanga Nzambi ye vanganga nsikudukusu zandi.

3 Kadi zola kwa Nzambi i kwaku, vo tuakeba nsikudukusu zandi, nsikudukusu zandi ka zena zitu ko.

4 Kadi biabionsono biabutuka kwa Nzambi bibedisanga nza; nunga kubedisanga nza i kwaku: minu kieto.

5 Nani i ndieu ubedisanga nza, vo ka yandi ko ulekanga minu, vo Yesu i Mwan'a Nzambi?

6 ¶ Ndieu i yandi wayiza mu nlangu ye mu menga, i Yesu Klisto, ka mu nlangu kaka ko, kansi mu nlangu ye mu menga. Mpeve i ndieu utanga kimbangi, kadi Mpeve i kedika.

7 Kadi bitatu biena bitanga kimbangi:

8 Mpeve ye nlangu ye menga, biau bitatu bitanga kimbangi kimosi.

9 Vo tutambulanga kimbangi kiabantu, kimbangi kia Nzambi kilutidi mu nene, kadi kimbangi kia Nzambi i kina kikata mu Mwan' andi.

10 Ulekilanga Mwan'a Nzambi minu wena ye kimbangi mu yandi kibeni. Lembolo lekila Nzambi minu, sisi vo yandi i nkwa luvunu, kadi kalekele minu ko mu kimbangi kiata Nzambi mu Mwan' andi.

11 Kimbangi i kiaki, vo Nzambi watuvana moyo wamvu ya mvu, moyo wowo wena mu Mwan' andi.

12 Wena ye Mwana, wena moyo; kondolo Mwan'a Nzambi, kondolo moyo.

13 ¶ Momo nsonekene kwa beno lulekele minu mu nkumbu a Mwan'a Nzambi, mpasi luazaya, vo luena moyo wamvu ya mvu.

14 ¶ Kiaki i vuvu kiasikalala kituena mu yandi: vo tulombanga lekwa bonso bwena luzolo luandi, yandi ukutuwilanga.

15 Vo tuzeyi, vo yandi ukutuwilanga mu bionso bitulo-

mbanga, buna tuzeyi, vo tuena ye bina bitulombele kwa yandi.

16 ¶ Vo muntu mweni mpangi yivolele masumu ma ka mafweni mu mfwilu ko, buna si kakundila mvutu, Nzambi si kakumvana moyo, i bobo kwa bavolanga masumu ma ka mafweni mu mfwilu ko. Masumu mafweni mu mfwilu mena; kivovele ko, vo mu mau mufwiti dilwa mvutu.

17 Kondwa kwalunungu kwakonsono i masumu, masumu mena ma ka mamfwilu ko.

18 ¶ Beto tuzeyi, vo wonso wabutuka kwa Nzambi kavolanga masumu ko, kansi wabutuka kwa Nzambi ukukikebanga, nkwa mbi kalendi kunsimba ko.

19 Tuzeyi, vo beto tuvwilu kwa Nzambi, nza yamvimba yasimbwa kwa nkwa mbi.

20 Kansi tuzeyi, vo Mwan'a Nzambi wayiza, watuvana zayu mu zaya nkwa kedika. Tuena mu nkwa kedika, mu Mwan'andi Yesu Klisto. Yandi i Nzambi yakedika ye moyo wamvu ya invu.

21 ¶ Lu bimbana-mbana, lukikenga mu biteki.

NKANDA WANZOLE WA

YOANE

1 Ngudi amuntu kwa mfumu yankento yasolwa ye kwa bana bandi baizolanga mu kedika, ka mono kaka ko, kansi babonsono bazeyi kedika,

2 mu diambu diakedika kisikilanga mu beto ye kina kala yeto mvu ya mvu.

3 Nlemvo ye nkenda ye yenge bitukidi kwa Nzambi, i Se, ye kwa Yesu Klisto, i mwan'a Se, si biakala yeto mu kedika ye zola.

4 ¶ Mono yayangalala beni, bu yasolole bankaka mu

bana baku badiatanga mu kedika, bonso butuatambula nsikudukusu kwa Se.

5 Mfumu yankento, bwabu ikuyuvudi, ka bonso vo nsonekene nsikudukusu yampa kwa ngeye ko, kansi yina yituenina tuka vana mbadukulu, vo tuna zolasana.

6 Zola i mu diata bwenina nsikudukusu zandi; nsikudukusu i yayi, vo bonso buluawa tuka vana mbadukulu, i buna ludiatila.

7 ¶ Kadi nzimbisi miamingi miayenda mu nza balembolo tambudila, vo Yesu i Klisto ukwiza mu nsuni. Wampila yoyo i nzimbisi ye antiklisto.

8 Buna lukitala, ka luidi vidisa mbutu miasalu kieno kansi baka nsendo walunga.

9 Wonso ukatukanga ye lembolo sikila mu malongi ma Klisto, kena ye Nzambi ko; usikilanga mu malongi, yandi wena ye Se ye Mwana.

10 Vo muntu wizidi kwa beno ye lembolo nata malongi momo, ka luntambulani mu nzo ko, ka lumvanani mbote ko.

11 Kadi wonso una kumvana mbote wena ntuadi mu mavanga mandi mambi.

12 ¶ Bu ngiena mamingi mu sonika kwa beno, kizolele mo sonika mu papila ye ntinta ko, kansi nsidi vuvu mu kwiza kwa beno ye vovasana ye beno mu nwa, mpasi kiese kieto kialunga.

13 ¶ Bana bampangi aku yankento yasolwa bakufidisi mbote.

NKANDA WANTATU WA

YOANE

1 Ngudi amuntu kwa Ngayo, i zolwa kiizolanga mu kedika.

2 ¶ Ukiazolwa, ilombanga, vo wato:ma mu mamonsono ye siama mu nitu, bonso butomene mwel'aku.

3 Kadi mono yayangalala beni, mpangi bu zayiza ye zata kimbangi mu kedika kiena mu ngeye, bonso buudiata-nga mu kedika.

4 Kiena ye kiese kilutidi kiaki ko, i mu wa vo bana bami badiatanga mu kedika.

5 ¶ U kiazolwa, ngeye wena wakwikama mu mamonso mauvanganga kwa zimpangi ye kwa zinzenza mpe.

6 Bata kimbangi mu zola kwaku va luse luabidundu. Ngeye una vanga bwambote, vo una kubasindika bufweni mu Nzambi.

7 Kadi mu diambu diankumbu andi bayenda, ka batambula lekwa kwa bapaïen ko.

8 I kuma tufwiti tambula bampila yoyo, mpasi tuakala bisadi yau mu kedika.

9 ¶ Yasonika kwa dibundu, kansi Diotelefe, uzolele kala wantete mu bau, kakututambulanga ko.

10 I diau vo ikwiza, si yabambula moyo mu mavanga mandi makavanganga, bu kakutukelanga mu mambu mambi. Kansi ka diodio kaka ko, kadi katambulanga zimpangi ko, kansi ukakilanga bazolele kubatambula ye ukubavaikisanga mu dibundu.

11 ¶ U kiazolwa, kulandani mambi ko kansi mambote. Uvanganga mambote i wa Nzambi; uvanganga mambi kamweni Nzambi ko.

12 Demetelio utelwanga kimbangi kiambote kwa babonso ye kwa kedika kiau kibeni. Beto mpe tutanga kimbangi, ye ngeye zeyi, vo kimbangi kieto kiena kiakedika.

13 ¶ Mamingi mena yami mu sonika kwa ngeye, kansi kizolele sonika kwa ngeye mu ntinta ye lapi ko.

14 Kansi mono isanga vuvu, vo ka ntama ko si yakumona, buna si tuavovasana mu nwa.

15 ¶ Yenge kiakala yaku. Bakundi bakufidisi mbote. Kamba bakundi mbote muntu muntu.

NKAND'A

YUDA

1 Yuda, i sielo kia Yesu Klisto ye mpangi a Yakobi, kwa babokulwa bazolwa mu Nzambi, i Se, ye bakebwa kwa Yesu Klisto.

2 Nkenda ye yenge ye zola bika bianieka kwa beno.

3 ¶ Lu bakiazolwa, bu yasa kimfuzi kiakionsono mu sonika kwa beno mu mpulusu eto yantuadi, buna yamona vo mfwiti sonika kwa beno mu kulubombidila luanwanina minu kiayekudulwa banlongo kiamakulu.

4 Kadi bantu bankaka bayelomokene mu nsweki—bakisonukunwa nzengolo yoyo yankanu ntama—bakondolo vumi kia Nzambi, bakitulanga nlemvo a Nzambi mavanga mansoni, bakalanga nkalu mu nyadi eto umosi kaka, i Mfumu Yesu Klisto.

5 ¶ Beno luzeyi mamonsono kiamakulu, kansi nzolele kulubambula moyo, vo Mfumu bu kakivulusila bantu mu nsi a Ngipiti, buna kabunga balembwa leka minu.

6 Mbasi zalembwa keba kikuluntu kiau, kansi zasisa kundu kiabau kibeni, wakeba zo mu tuvambu tuamvu ya mvu ku nsi atombe nate ye lumbu kiakinene kiamfundusu.

7 Bonso Sodoma ye Ngomola ye mbanza zazungidila mo zakivana mu kinsuza mpila mosi ye babana, ye zanama nzinunu zanzenza, zasiwa bonso kimbangi kiansisi, bu zilungwanga kwama kwandongi zatia tuamvu ya mvu.

8 ¶ Bantu baba bavanganga mpila mosi mu ndotolo zau zandozi, basumunanga nsuni, bayinanga kimfumu, batiakanga bankwa nkembo mu zulu.

9 Kansi Mikaeli, i nkuluntu azimbasi, bu kabindana mpaka ye nkadi ampemba mu diambu dianitu a Mose, buna kakabuka ntima ko mu kunzengila nzengolo amvwezolo, kansi wavova: Mfumu kakusemba.

10 Kansi babana batiakanga mamonsono mabalembolo zaya ye mamonsono. mabazeyi mu kimuntu bonso bulu bikondolo mayindu, basadilanga mo mu mbungulu au.

11 Engwa bau, kadi badiata mu nzila ya Kaini, mu diambu diansendo bakukiyekula kwa nzimbusu za Balami, bavila bu babangisa bonso Kola.

12 Bau i matona mamvindu mu mbuluku mieno miamatondo, bu badianga malambu ye beno, mvungi mikukidikilanga mu kondwa kwansoni, matuti makondolo nangu mafilwanga kwa zimpeve, nti miasivu mikondolo mbutu, miafwa mfwa zole, miavuzuka ye mianzi,

13 mayo manganzi mambu matubanga mafulufulu mau mansoni, mbwetete zidiengilanga zalundulwa tombe kiampiuki kiamvu ya mvu.

14 Enoki, i wansambodia tuka mu Adami, wabikula mu bau, wavova: Tala, Mfumu si kakwiza ye makumi mamafunda mabanlongo bandi

15 mu zenga nzungo kwa babonsono ye tungudila babonsono bakondolo vumi kia Nzambi mu diambu diamavanga mau mamonsono mambi mabavanga mu kondwa kwavumi kia Nzambi ye mu mambu mamonsono mambalu mavova bankwa masumu bakondolo vumi kia Nzambi mu kitantu kwa yandi.

16 Babana bavungutanga ye nionganga, badiatanga bwena nzinunu zau, nwa miau mivovanga mambu mambidi anene, bavovanga mambu mandengo kwa bantu mu diambu diabaka ndandu.

17 ¶ Kansi beno, lu bakiazolwa, lubambuka moyo mu mambu makivovulwa kwa ntumwa za Mfumu eto Yesu Klisto;

18 kadi bavova kwa beno: Mu ntangu yazimunina si mwakala mvwezi midiatanga bonso bwena nzinunu zau zambi'

19 Babana i bau batukisanga luvambunu, bankwa nzinunu, bakondolo Mpeve.

20 Kansi beno, lu bakiazolwa, lukitunga mu minu kieno kianlongo ye nlongo, lusambila mu Mpeve yanlongo,

21 lukikeba mu zola kwa Nzambi, luingila mu nlemvo wa Mfumu eto Yesu Klisto moyo wamvu ya mvu.

22 Lusungika bankaka bena keti-keti,

23 luvulusa bankaka, lukubazamuna mu tia, lufwila bankaka nkenda mu wonga, lubela mpe kinkuti kiafinzulwa kwa nsuni.

24 ¶ Kansi kwa yandi ulenda kulukeba ka luidi bwa ye kulutuasa kondwa lusembo mu kiese kiakingi va luse luankembo andi,

25 kwa yandi Nzambi kaka, Mvulusi eto mu Yesu Klisto, Mfumu eto, bika kwakala nkembo, nene, luyalu ye lulendo, bonso bukakala tuka ntangu bu ka zabadika ko ye bwabu ye nate ye mvu miamvu ya mvu. Ameni.

NZAIKUSU A YOANE

1 Nzaikusu a Yesu Klisto yamvana Nzambi mu songa kwa sielo biandi monso mafwiti kwiza nswalu; yandi wazaikisa mo, bu kafidisa mbasi andi kwa sielo kiandi Yoane,

2 wata kimbangi mu mambu ma Nzambi ye kimbangi kia Yesu Klisto, i mamonsono makamona.

3 ¶ Mayangi mena ye yandi utanganga ye bau bawanga mambu mambikudulu yayi ye kebanga masonukwa mu yau, kadi ntangu yena lukufi.

4 ¶ Yoane kwa mabundu nsambodia mena mu Asia. Nlemvo kwa beno ye yenge kitukidi kwa ndiena wena ye wakala ye una kwiza ye kwa mpeve nsambodia zena va luse luakiandu kiandi

5 ye kwa Yesu Klisto, i mbangi yakwikama, wantete wafuluka mu bafwa ye nyadi amfumu zantoto. Yandi ukutuzolanga, watukutula mu masumu meto mu menga mandi,

6 watuvanga kimfumu ye banganga kwa Nzambi andi ye Se, bika kakala nkembo ye luyalu mu mvu miamvu ya mvu. Amen.

7 ¶ Tala, yandi una kwiza mu matuti, meso mamonso si makummona, banzeka ye makanda mamonso va ntoto si makunniongina. Inga, Amen.

8 ¶ Mono i Alafa ye Omenga, buvovele, Mfumu Nzambi, i yandi wena ye wakala ye una kwiza, Mpungutulendo.

9 ¶ Mono Yoane, mpangi eno, ye nkwa kintuadi ye beno mu nzungu ye kimfumu ye ntatumunu mu Yesu, mono yakala va sanga kibikwanga Patamo mu diambu diamambu ma Nzambi ye kimbangi kia Yesu.

10 Mono yakala mu Mpeve mu lumbu kia Mfumu, yawa ndinga yayinene ku nim'ami bonso vo yampungi,

11 yavova: Monso maumweni, sonika mu nkanda, fidisa wo kwa mabundu nsambodia: kuna Efeso, kuna Smilina, kuna Pelengamo, kuna Tiatila, kuna Salade, kuna Filadelefia, kuna Laodikia.

12 Mono yabangumuka mu tala ndinga yavova kwa mono. Bu yabangumuka, yamona kebolo nsambodia biaminda biawola

13 ye mu kati diakebolo nsambodia biaminda umosi ufwanane ye mwan'amuntu wavwata yunga, wakangwa nsinga wawola mu ntulu andi.

14 Kansi ntu andi ye nsuki biakala biampembe bonso mika miampembe, bonso mvula zampembe, meso mandi makala bonso nlemo atia.

15 Malu mandi mafwanane ye nsongo yabenguswa kwa tia, nding'andi bonso nding'anlangu miamingi.

16 Mu koko kwandi kwalubakala mwakala mbwetete nsambodia, mu nw'andi mwavaika sabala kiakala meno matua yeku-yeku, luse luandi luakala bonso ntangu, bu yitentinanga mu ngolo zandi.

17 Bu yammona, yabwa va malu mandi bonso vo yafwa, yandi watula koko kwandi kwalubakala va

mono, wavova: Kukalani wonga ko; mono i wantete ye wansukunu

18 ye ngiena moyo, yafwa, kansi tala, ngiena moyo mvu miamvu ya mvu, mbeki nsabi zalufwa ye zansi abafwa.

19 I diau sonika maumweni ye momo mena bwabu ye mana kwiza landi,

20 mansweki mambwetete nsambodia ziumweni mu koko kwami kwalubakala ye kebolo nsambodia biaminda biawola. Mbwetete nsambodia i mbasi nsambodia zamabundu, kebolo nsambodia biaminda i mabundu nsambodia.

2 Sonika kwa mbasi abundu diena mu Efeso: Edi divovele ndiena usimbidi mbwetete nsambodia mu koko kwandi kwalubakala, ndiena udiatanga va kati diakobolo nsambodia biaminda biawola:

2 Nzeyi mavanga maku ye salu kiaku ye ntatumunu aku, vo ulembane vibidila bena bambi, vo watontele bakukivovilanga, vo i zintumwa, kansi ka bena bo ko, ngeye wabamweni, vo i bankwa luvunu.

3 Ngeye wena ntatumunu wavibididi mu diambu diankumbu ami, kwanokene nitu ko.

4 Kansi diambu ikuvwidi, vo wayambudi zola kwaku kwantete.

5 I kuma bambuka moyo kuusotokene, vilula diela, vanga mavanga mantete, vo ka bwa ko, si yakwiza kwa ngeye ye katula kebolo kiaku kiamwinda mu fulu kiandi, vo ulembolo vilula diela.

6 Kansi diadi diena yaku, vo ubelanga mavanga mabaki-Nikolau maibelanga mpe.

7 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu. Wonso ununganga si yakumvana kadia mu nti wamoyo wena mu Paladiso dia Nzambi.

8 ¶ Sonika kwa mbasi abundu diena mu Smilina: Edi divovele wantete ye wansukunu wafwa ye wavutuka kala moyo:

9 Nzeyi kwami nzungu zaku ye bumptu bwaku—kansi wena kimvwama—ye ntiakulu zabau bakukivovilanga, vo i ba Yudayo, ka bena bo ko, kansi lukutukunu lua Satana.

10 Kukalani wonga mu mauna lungulwa kwama ko. Tala, nkadi ampemba si katuba beno bankaka mu boloko mpasi luavukumunwa, si luamona nzungu mu kumi dialumbu. Kwikama nate ye lufwa, si yakuvana koloa kiamoyo.

11 Wena matu, bika kawa mavovele mpeve kwa mabundu. Wonso ununganga, kana bivuswa kwa lufwa luanzole ko.

12 ¶ Sonika kwa mbasi abundu diena mu Pelengamo: Edi divovele ndiena wena ye sabala kiena meno matua yeku-yeku:

13 Nzeyi kuukundanga, i kwena kiandu kia Satana. Ngeye ukebanga nkumbu ami, kwakadidi minu kiami nkalu ko mu lumbu bia Antipa, i mbangi ami yakwikama, wavondwa va kati ye beno vakundanga Satana.

14 Kansi mambu mafuma ikuvwidi, kadi vana vawena ubeki bankaka basimbidilanga longi dia Balami walonga Balaki mu tula kiambwisila bana ba Isaeli mu dia biayokulwa biteki ye mu ta kinsuza.

15 Buna ngeye mpe wena ye bankaka basimbidilanga bonso bobo malongi mabaki-Nikolau.

16 Vilula diela; vo ka bwa ko, si yakwiza nswalu kwa ngeye ye kubanwanisa mu sabala kianw'ami.

17 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu. Wonso ununganga si yakumvana mana maswekwa, si yakumvana tadi diampembe dasonama nkumbu yampa yilembolo zaya muntu kansi ndiena kaka utambudi yo.

18 ¶ Sonika kwa mbasi abundu diena mu Tiatila: Edi divovele Mwan'a Nzambi, i yandi wena meso bonso nlemo atia, malu mandi mafwanane ye nsongo yicemanga:

19 Nzeyi mavanga maku ye zola kwaku ye minu

kiaku ye nsadulu aku ye ntatumunu aku ye mavanga maku, malandila malutidi mamana matekila.

20 Kansi diambu ikuvwidi, vo uvibidilanga nkento wowo Isabeli ukukivovilanga, vo i mbikudi, ulonganga ye vukumunanga bisielo biami mu ta kinsuza ye dia biayokulwa biteki.

21 Mono yamveni ntangu, mpasi kavilula diela, kansi kaviludi diela mu kinsuza kiandi ko.

22 Tala, mono si yakuntuba va ntanda mu bela, ye mu bau bata kinsuza ye yandi si yafidisa nzungu zazingi, vo ka bana vilula diela mu mavanga mandi ko.

23 Bana bandi si yavonda mu lufwa, mabundu mamonso si mazaya, vo mono i ndiena ufionguninanga nsekinia ye ntima, mono si yakuluvana, muntu muntu, bonso bwena mavanga mandi.

24 Kansi mpovele kwa beno bankaka mu Tiatila, buna bena balembolo kala longi diodio, balembolo zaya mpinda za Satana, bonso bubavovanga: Kina kulutuika zitu kiankaka ko.

25 Kansi lusimbidila momo mena yeno, nate ye yakwiza.

26 ¶ Wonso ununganga ye kebanga mavanga mami nate ye nsukulu, mono si yakumvana lulendo mu bapaïen.

27 Yandi si kakubayala mu mwala yasengwa ye kubabula bonso bubulwanga wumbwa bialubumba, bonso mono mpe yatambula lulendo kwa S'ami,

28 si yakumvana mbwetete yansuka.

29 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu.

3 Sonika kwa mbasi abundu diena mu Salade: Edi divovele ndiena wena ye mpeve nsambodia za Nzambi ye mbwetete nsambodia: Nzeyi mavanga maku, ubeki nkumbu vo wena moyo, kansi wena wafwa.

2 Kaya meso, siamisa ndambu yisidi yeka mu fwa, kadi kiamweni mavanga maku malunga va luse lua Nzambi ami ko.

3 I kuma bambuka moyo, bonso buwatambula ye wawa. Keba mo, vilula diela. Vo kwasikamene ko, si yakwiza bonso mwivi, kuna zaya lokula kiikwiza kwa ngeye ko.

4 Ngeye wena ye bafuma mu Salade balembolo sumuna mwatu miau, bau si badiata yami mu kimpembe, kadi bafweni.

5 ¶ Wonso ununganga, yandi si kavwikulwa bobo mwatu miampembe, kina vinzikisa nkumbu andi mu nkanda wamoyo ko, si yatambudila nkumbu andi va luse lua S'ami ye va luse luambasi zandi.

6 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu.

7 ¶ Sonika kwa mbasi abundu diena mu Filadelefia: Edi divovele Nkwa nlongo, Nkwa kedika, i yandi wena nsabi a Davidi, i yandi uzibulanga, kansi muntu kana zibika ko, uzibikanga, kansi muntu kana zibula ko:

8 Nzeyi mavanga maku. Tala, mono yaveni mwelo wazibuka va luse luaku ulembane muntu zibika; kadi ngeye wena lulendo luafuma, wakebele mambu mami, kwakedi nkumbu ami nkalu ko.

9 Tala, si yasa vo bankaka bena mu lukutukunu lua Satana, bakukivovilanga, vo i ba Yudayo, ka bena bo ko, kansi bavunanga, bana kwiza sambila va malu maku ye zaya, vo mono yakuzolele.

10 Bu wakebele mambu mantatumunu ami, mono mpe si yakukeba mu lokula kiampukumunu kiekwa mu kwiza va ntandu antoto wawonsono wabantu mu vukumuna bakundanga va ntoto.

11 Mono ikwiza nswalu. Simbidila mena yaku, mipasi muntu, kabonga koloa kiaku ko.

12 ¶ Wonso ununganga, mono si yakumvanga kunzi mu kinlongo kia Nzambi ami; yandi kana vutuka vaika nkutu ko, si yasonika va yandi nkumbu a Nzambi ami ye nkumbu ambanz'a Nzambi ami, i Yelusalemi diampa diakulumuka tuka mu zulu mu Nzambi ami, ye nkumbu ami yampa.

13 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu.

14 ¶ Sonika kwa mbasi abundu diena mu Laodikia: Edi divovele Ameni, i mbangi yakwikama ye yakedika, i mbadukulu ansemono a Nzambi:

15 Nzeyi mavanga maku, vo kwen'aku nzizia vo mbangazi ko. Engwa, nga mbote vo wena nzizia vo mbangazi.

16 I buna bu wena kididi ye lembolo kala mbangazi vo nzizia, si yakuluka mu nw'ami.

17 Bu uvovele: Mono ngiena kimvwama, mbeki bialunga, kiena nsatu alekwa ko, kansi kuzeyi ko vo ngeye i kiazungulwa, nkwa kiadi, nkwa bumputu, wafwa meso, ukondolo nlele,

18 ikuluengisa mu sumba kwa mono wola wabenguswa mu tia, mpasi wakala kimvwama, ye mwatu miampembe mu vwata, nsoni zaku ka zidi monika, ye mazi mameso mu kusa meso maku, mpasi wamona.

19 Babonsono baizolanga ikubasembanga ye longanga ndongi, i diau sa kimfuzi ye vilula diela.

20 Tala, mono itelamanga va mwelo ye kunkutanga. Vo muntu wilu nding'ami ye zibudi mwelo, buna si yakota kwa yandi ye dia ye yandi ye yandi si kadia ye mono.

21 ¶ Wonso ununganga, mono si yakumvana kavwanda yami va kiandu kiami, bonso buyanunga mpe ye yavwanda ye S'ami va kiandu kiandi.

22 Wena matu, bika kawa mavovele Mpeve kwa mabundu.

4 Landila momo yamona, tala, mwelo mu zulu wazi-buka, ndinga yantete yiyawa yakala bonso yampungu, yavova kwa mono, yata: Baluka mwamu, si yakusonga mana kwiza kadi ku ntuala.

2 Mono ntumbu kala mu Mpeve, tala, kiandu kiatu-lwa mu zulu, umosi wendi va kiandu.

3 Ndiena wavwanda wafwanana mu lumonokono

luandi bonso tadi diayaspisi ye tadi diasaladio, nkiana wazunga kiandu wafwanana ye tadi diaemelode mu tala.

4 Kiandu kiazungudulwa kwa makumole ye biandu biia ye makumole ye ngudi zia zabantu zavwanda va biandu biobio, zavwata mvwatu miampembe ye koloa biawola va ntu miao.

5 Mu kiandu muvaikanga mpezomo ye zindinga ye zimbandanu, ku luse luakiandu kulemanga minda nsambodia miatia, i mpeve nsambodia za Nzambi.

6 Ku luse luakiandu kwena bonso mbu wanakienzi-kienzi ufwanane ye matadi mamamoni-moni, mu kati diakiandu ye kinzungidila ye kiandu semwa biia biamoyo, biazala kwa meso ye ku luse ye ku nima.

7 Semwa kiantete kiazwanana ye nkosi, kiazole kiazwanana ye ngombe yambakala, kiantatu kiakala zizi bonso muntu, kiania kiazwanana ye ngo azulu yitilumukanga.

8 Semwa bina biia biamoyo biakala maveve masambanu masambanu, biazala kwa meso ku mbazi ye mu ngudi, ka bina luvundu mu fuku ye mwini ko, bivovanga: Wanlongo, wanlongo, wanlongo, Mfumu Nzambi, i Mpungu-tulendo, wakala ye wena ye una kwiza.

9 Semwa biamoyo bu bina vana nkembo ye nzitusu ye matondo kwa yandi uvwandanga va kiandu, kwa yandi wena moyo mu mvu miamvu ya mvu,

10 buna makumole ye ngudi zia zabantu si bafukama va luse luandiena uvwandanga va kiandu ye sambila ndiena wena moyo mu mvu miamvu ya mvu, si batuba koloa biau va luse luakiandu, si bavova:

11 Ngeye Mfumu eto ye Nzambi eto ufweni mu tambula nkembo ye nzitusu ye lulendo, kadi ngeye wasema biabionsonono, mu diambu dialuzolo luaku biakala ye biasemwa.

5 Mu koko kwalubakala kwandiena wavwanda va kiandu, yamona nkanda wasonukwa mu ngudi ye ku mbazi, wasiwa dimbu nsambodia.

2 Yamona mbasi yangolo yasamua mu ndinga

yayinene: Nani fweni mu bengula nkanda ye zibula dimbu biawau?

3 Ka muntu ko mu zulu vo va ntoto ko vo ku nsi antoto ko walenda bengula nkanda vo tala wo.

4 Mono yadila beni, muntu bu kalembwa solulwa wafwanana mu bengula nkanda vo tala wo.

5 Mosi mu ngudi zabantu wavova kwa mono: Kudilani ko. Tala, nkosi yakanda dia Yuda, i mwanzi a Davidi, wanunga mu bengula nkanda ye zibula dimbu nsambodia biawau.

6 ¶ Mono yamona va kati ye kiandu ye semwa bina biia biamoyo ye ngudi zabantu Mwan'ameme utelamene bonso vo wavondwa, wakala mpoka nsambodia ye meso nsambodia, mpeve nsambodia za Nzambi zafiduswa ku ntoto wawonso.

7 Yandi wayiza, wabonga nkanda mu koko kwalubakala kwandiena wavwanda va kiandu.

8 Bu kabonga nkanda, semwa bina biia biamoyo ye makumole ye ngudi zia zabantu bafukama va luse lua Mwan'ameme, mosi mosi wakala ye nsambi ye malonga mawola mazala kwa biamfwitisila mwisi, i nsambulu zabanlongo.

9 Bayimbila nkunga wampa, bavova: Ngeye fweni mu bonga nkanda ye zibula wo bidimbu, kadi ngeye wavondwa ye wakudila Nzambi bantu mu menga maku tuka mu makanda mamonsoyo ye ndinga zazonsono ye mvila zazonsono zabantu,

10 ngeye wabavanga kwa Nzambi eto kimfumu ye banganga, si bayala va ntoto.

11 Yamona, yawa nding'ambasi zazingi zazunga kiandu ye semwa biamoyo ye ngudi zabantu ye ntalu au yakala makumi mamafunda mamakumi mamafunda ye mafunda mamafunda.

12 Bavova mu ndinga yayinene; Mwan'ameme wavondwa ufweni mu tambula lulendo ye kimvwama ye nduenga ye ngolo ye nzitusu ye nkembo ye nsambulu.

13 Mono yawa mpe semwa biabionsono biakala mu

zulu ye va ntoto ye ku nsi antoto ye va mbu ye biabionsono biana mu biau biavova: Kwa yandi vwendi va kiandu ye kwa Mwan'ameme, bika kwakala nsambulu ye nzitusu ye nkembo ye ngolo mu mvu miamvu ya mvu.

14 Semwa biia biamoyo biavova: Ameni; ngudi zabantu bafukama, basambila.

6 Yamona Mwan'ameme, bu kazibula dimbu kimosi mu bidimbu nsambodia, yawa kimosi mu semwa biia biamoyo kiavova mu ndinga bonso vo yambandanu: Wiza!

2 Yamona, tala, kavalu kwampembe ye ndiena wavwanda ko va ntandu wakala ntota, yandi wavewa koloa, wayenda nungi, mpasi kanunga.

3 ¶ Bu kazibula dimbu kiazole, yawa semwa kiazole kiamoyo kiavova: Wiza!

4 Kavalu kwankaka kwavaika kwakala kwambwaki yatia, kwa ndiena wavwanda ko kwavewa kakatula yenge va ntoto, mpasi bavondasana; yandi wavewa sabala kiakinene.

5 ¶ Bu kazibula dimbu kiantatu, yawa semwa kiantatu kiamoyo kiavova: Wiza! Yamona, tala, kavalu kwampiuki, ndiena wavwanda ko wakala balanza mu koko kwandi.

6 Yawa bonso vo ndinga mu kati diasemwa biia biamoyo yavova: Tezo kimosi kiafoment mu denali kimosi, tezo bitatu biaorge mu denali kimosi, kubivisani mazi ye vinia ko.

7 ¶ Bu kazibula dimbu kiania, yawa ndinga yasemwa kiania kiamoyo yavova: Wiza!

8 Yamona, tala, kavalu kwamfumfukutu, ndiena wavwanda ko, nkumbu andi lufwa, ye nsi abafwa yannama. Bavewa lulendo mu ndambu yania yantoto mu vonda mu sabala ye mu nsatu ye mu mfwilu ye mu bulu biansisi biansi.

9 ¶ Bu kazibula dimbu kiantanu, yamona ku nsi azikwa

miela miabau bavondwa mu diambu diamambu ma Nzambi ye kimbangi kiau kibata.

10 Baboka mu ndinga yayinene, bavova: Mfumu, wanlongo ye wakedika, ntama kwa una zingila mu fundisa ye vutula nlandu mu menga meto kwa bau bakundanga va ntoto?

11 Bavewa mosi mosi mvwatu wampembe, bakambwa bavunda diaka fintangu-ntangu, nate ye ntalu yalunga yabisielo yau ye mpangi zau bana vondwa bonso bau kibeni.

12 ¶ Yamona, bu kazibula dimbu kiansambanu, kwakala ndikunu yayinene yantoto, ntangu yakituka napiu bonso ngoto zamika, ngonda yamvimba yakituka bonso menga.

13 Mbwetete zazulu zasotuka va ntoto bonso nti wakuyu usotunanga mbutu miandi mialembwa yela, bu unikusu kwa tembo.

14 Zulu diakatuka bonso nkanda uzingwanga, miongo miamionsono ye bisanga biabionsono biakatulwa mu fulu biau.

15 Ntinu miantoto ye bankwa nene ye bakuluntu babinwani ye bamvwama ye bangolo ye nanga miamionsono ye bampwanza babonsono baswama mu mabulu mantoto ye mu matadi mamiongo.

16 Bavovanga kwa miongo ye matadi: Lutubwila, lutusweka mu zizi kiandiena uvwandanga va kiandu ye mu nganzi za Mwan'ameme.

17 Kadi lumbu kiau kiakinene kianganzi kizidi, nani lenda telama?

7 Landila momo yamona mbasi ziia zitelamene va fuma biia biantoto basimbidila mpeve ziia zantoto, mpasi mpeve nkutu ka yavevumuka va ntoto ko, ka mu mbu vo mu nti ko.

2 Yamona mbasi yankaka yabaluka tuka muselukilanga ntangu, wakala dimbu kia Nzambi amoyo; yandi waboka mu ndinga yayinene kwa mbasi ziia zavewa mu bivisa ntoto ye mbu.

3 wavova: Ka lubivisani ntoto nkutu ko, ka mbu vo minti ko, nate ye tusidi bisielo bia Nzambi eto dimbu va mbulu zau.

4 Yawa ntalu abasiwa dimbu: nkama mosi ye maku-maia ye mafunda maia basiwa dimbu mu makanda mamonsono mabana ba Israeli.

5 Mu kanda dia Yuda mwasiwa dimbu kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Lubeni kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Ngadi kumi ye mafunda mole,

6 mu kanda dia Aseli kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Nafatali kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Manase kumi ye mafunda mole,

7 mu kanda dia Simeoni kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Levi kumi ye mafunda mole mu kanda dia Isakali kumi ye mafunda mole,

8 mu kanda dia Zabuluni kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Yosefi kumi ye mafunda mole, mu kanda dia Benyamini kumi ye mafunda mole basiwa dimbu.

9 ¶ Landila momo yamona, tala, ndonga yayinene yalembana muntu tanga ntalu, batuka mu mvila zazonsono zabantu ye mu makanda mamonsono ye bantu ye zindinga, batelama va luse luakiandu ye va luse lua Mwan'ameme, bavwata mvwatu miampembe ye bakala mandala mu moko mau.

10 Baboka mu ndinga yayinene, bavova: Mpulusu yena kwa Nzambi eto uvwandanga va kiandu ye kwa Mwan'ameme.

11 Mbasi zazonsono zatelama kinzungidila ye kiandu ye ngudi zabantu ye semwa biiia biamoyo, bafukama va zizi biau va ntadisi akiandu, basambila Nzambi,

12 bavova: Ameni! Nsambulu ye nkembo ye nduenga ye matondo ye nzitusu ye lulendo ye ngolo biakala kwa Nzambi eto nate ye mvu miamvu ya mvu. Ameni.

13 Mosi mu ngudi zabantu wavutula, wavova kwa mono: Baba bavweti mvwatu miampembe i banani, kwe batukidi?

14 Yavova kwa yandi: Mfumu ami, ngeye zeyi.

Yandi wavova kwa mono: Baba i bau batukidi mu nzungu yina yayinene, basukudi mvwatu miau, bavembole mio mu menga ma Mwan'ameme.

15 I kuma bena va luse luakiandu kia Nzambi, bakunsadilanga mwini ye fuku mu kinlongo kiandi; uvwandanga va kiandu si kakubapupidikila nzo andi yangoto.

16 Ka bana vutuka mona nsatu vo mpwila ko, ntangu ye mbangazi ka bina kubayamisa ko.

17 Kadi Mwan'ameme wena mu kati diakiandu si kaku-bavunga ye kubatuala ku nto zanlangu wamoyo; Nzambi si kakunguna mansanga mamonsono mu meso mau.

8 Bu kazibula dimbu kiansambodia, mwakala napi mu zulu kani mu ndambu alokula.

2 Yamona mbasi zozo nsambodia zitelamanga va use lua Nzambi, zavewa mpungi nsambodia zakulumeta.

3 ¶ Mbasi yankaka yayiza telama va zikwa, yakala longa diawola diamfwitisila mwisi, yandi wavewa biamfwitisila mwisi biabingi, mpasi kavana bio va kimosi ye nsambulu zabanlongo va zikwa diawola diena va ntadisi akiandu.

4 Mu biamfwitisila mwisi biakala mu koko kwambasi mwafundumuka mwisi va luse lua Nzambi, wau wabundana ye nsambulu zabanlongo.

5 Mbasi yabonga longa diamfwitisila mwisi, yafuluza dio mu tia tuazikwa, yatuba to va ntoto, mbandanu ye zindinga ye mpezomo ye ndikunu yantoto bialanda.

6 ¶ Mbasi zozo nsambodia zakala mpungi nsambodia zakulumeta zakubama mu sika.

7 ¶ Yantete yasika, buna kwanoka va ntoto mvul'amatadi ye tia tuasangwa menga, ndambu yantatu yantoto yavia, ndambu yantatu yaminti yavia, titi biabionsono biankunzu biavia.

8 ¶ Mbasi yanzole yasika, ye lekwa kifwanane ye mongo waunene walema kwa tia kiaturwa mu mbu, ndambu yantatu yambu yakituka menga.

9 Ndambu yantatu yasemwa biamoyo biakala mu mbu yafwa, ndambu yantatu yazinzaza yabungwa.

10 ¶ Mbasi yantatu yasika, mbwetete yayinene yakoluka mu zulu, yalema bonso mwinda, yasotuka va ndambu yantatu yamila ye nkelo mianlangu.

11 Nkumbu ambwetete yibikwanga Nlulukulu; ndambu yantatu yanlangu yakituka nlulukulu, babingi mu bantu bafwa kwa nlangu, kadi miayika nasokolo.

12 ¶ Mbasi yania yasika, ndambu yantatu yantangu yabandwa ye ndambu yantatu yangonda ye ndambu yantatu yazimbwetete, mpasi ndambu yantatu yabiau yakituka tombe, ndambu yantatu yamwini yalembwa kienzuka, ye bobo fuku mpe.

13 Yamona ye yawa ngo azulu yatilumuka va kati diazulu, yau yavova mu ndinga yayinene: Engwa, engwa, engwa kwa bau bakundanga va ntoto mu diambu diandinga zampungu zakulumeta zina sika mbasi zitatu zisidi!

9 Mbasi yantanu yasika, buna yamona mbwetete yakisotukina, va ntoto tuka ku zulu; yandi wavewa nsabi abulu diabenga.

2 Wazibula bulu diabenga, ye mu bulu mwafutumuka mwisi bonso mwisi wafoloni kiakinene, ntangu ye mpeve bialomba mu diambu diamwisi wabulu.

3 Mu mwisi mwavaika makonko va ntoto, mau mavewa ngolo, bonso nkutu zantoto zena ngolo.

4 Mau makambwa, vo ka mabivisa titi biantoto ko, ka biankunzu vo minti ko, kansi bantu babana kaka bakondolo dimbu kia Nzambi va mbulu zau.

5 Mau ka mavewa mu kubavonda ko kansi mu kubakwamisa mu ngonda tanu; kwama kumasila kwakala bonso kwama kwankutu, bu yitele muntu.

6 Mu lumbu bina bantu si batomba lufwa, kansi ka bana mona lo ko, si bakala ngunda zafwa, kansi lufwa lukubatinanga.

7 Lunitu luamakonko luafwanana ye kavalu kwaku-

bama ku mvita; va ntu miau vakala bilekwa bifwana ye koloa biawola, zizi biau biafwanana ye zizi biabantu.

8 Mau makala nsuki bonso nsuki zabakento, meno mau makala bonso mankosi.

9 Mau makala nkaku zantulu bonso vo nkaku zantulu zasengwa, zu diamaveve mau diakala bonso zu diamakalu mabakavalu babingi bayungusanga ntinu ku mvita.

10 Makala minkila ye biba bonso zinkutu; mu nkila miau mwakala ngolo zau mu bivisa bantu ngonda tanu.

11 Mayalwanga kwa ntinu, i mbasi abenga, nkumbu andi mu kiebeleo Abadoni, mu kielene nkumbu andi Apolioni.

12 ¶ Engwa dientete diviokele. Tala, maengwa mole mana kwiza landi.

13 ¶ Mbasi yansambanu yasika, yawa ndinga mu mpoka ziia zazikwa diawola diena va luse lua Nzambi,

14 yavova kwa mbasi yansambanu yakala mpungi zakulumeta: Kangula mbasi ziia zakangama va nzadi yayinene ya Eufalata.

15 Mbasi ia zakangulwa zakubama mu lokula ye lumbu ye ngonda ye mvu, mpasi zavonda ndambu yantatu yabantu.

16 Ntalu ankangu wamintentami va bakavalu yakala makumole mamafunda yonzika mu kumi diamafunda. Mono yawa ntalu au.

17 Bonso bobo yamona mu monameso bakavalu ye bavwanda va bau bakala nkaku zantulu zambwaki yatia ye zandombe ye zantinta yasolofu; ntu miabakavalu miakala bonso ntu miankosi; mu nwa miau muvaikanga tia, mwisi, solofo.

18 Mu vunga bina bitatu mwavondwa ndambu yantatu yabantu, i kwa tia ye mwisi ye solofo biavaika mu nwa miau.

19 Kadi ngolo zabakavalu zena mu nwa miau ye mu nkila miau, kadi nkila miau mifwanane ye zinioka, miena mintu; mu miau babivisilanga.

20 Basidi mu bantu, balembwa vondwa mu vunga

biobio, ka babilula mpe diela mu mavanga mamoko mau ko, mpasi balembwa sambila mpeve zambi ye biteki bina biawola ye biapalata ye biansongo ye biamatadi ye bianti bilembolo mona vo wa vo diata.

21 Ka babilula madiela mu mpondolo zau ko vo kiloka kiau vo kinsuza kiau vo bwivi bwau ko.

10 Mono yamona mbasi yankala yangolo yakulumuka tuka mu zulu, yavwata tuti, nkiama wakala va ntandu a ntu andi, zizi kiandi kiakala bonso ntangu, malu mandi bonso makunzi matia.

2 Yandi wasimba finkanda-nkanda fiabengulwa mu koko kwandi, wasa kulu kwandi kwalubakala va mbu ye kwalumoso va nsi.

3 Waboka mu ndinga yayinene, bonso busambanga nkosi. Bu kaboka, mbandanu nsambodia zavova ndinga zau.

4 Mbandanu nsambodia bu zavova, yakana sonika; yawa ndinga mu zulu, yavova; Sweka mavovele mbandanu nsambodia, kusonikani mo ko.

5 ¶ Mbasi yina yiyamona yitelamene va mbu ye va nsi, yasangata koko kwandi kwalubakala ku zulu.

6 Yandi wadia ndefi mu yandi wena moyo nate ye mvu miamvu ya mvu, i yandi wasema zulu ye lekwa biena mu diau, ntoto ye lekwa biena va wau, mbu ye lekwa biena mu wau, vo ntangu ka yina vewa diaka ko,

7 kansi mu lumbu bina bianding'ambasi yansambodia, bu keka mu sika, buna lukanu luansweki lua Nzambi luna mana lunga, bonso bwena nsamu wambote ukasamuna kwa bisielo biandi, i bambikudi.

8 ¶ Ndinga yina yiyawa tuka mu zulu, yavutuka vova kwa mono, yata; Wenda, bonga finkanda-nkanda fiabengulwa mu koko kwambasi yitelamene va mbu ye va nsi.

9 Yayenda kwa mbasi, yalomba kampana finkanda-nkanda. Yandi wavova kwa mono: Bonga wadia fio; si fiasa vumu kiaku nasokolo, kansi mu nw'aku si fiakala nazeke-zeke bonso niosi.

10 Yabonga finkanda-nkanda mu koko kwambasi, yadia fio; fiakala nazeke-zeke mu nw'ami bonso niosi, kansi bu yadia fio, vumu kiami kiasiwa nasokolo.

11 Yakambwa vo: Bikula una vutuka bikula kwa bantu ye makanda mabantu ye zindinga ye ntinu mia-mingi.

11 Mono yavewa tutu diafwanana ye nkawa, yakambwa: Telama wateza kinlongo kia Nzambi ye zikwa ye bau basambilanga mu kiau.

2 Kansi kiazala kiena ku mbazi akinlongo, bika kio, kutezani kio ko, kadi kiavewa kwa bapaïen, bau si badiatikisa mbanza yanlongo mu makumaia ye ngonda zole.

3 Mono si yavana luvwa kwa mbandi zami zole mu bikula mu funda dimosi ye nkama zole ye makumasa-mbanu malumbu, bau bana vwata ngoto.

4 Bau i nti mirole miaolive ye kebolo biole biaminda bitelamanga va luse lua Mfumu antoto.

5 Vo muntu zolele kubabivisa, buna tia tuna vaika mu nwa miau ye manisa ntantu miau; vo muntu zolele kubabivisa, buna bobo kaka si kavonduwa.

6 Bena lulendo luakandila zulu, mpasi mvula ka yanoka mu lumbu biambikudulu au ko; bena lulendo mu minlangu mu kitula mio menga ye mu banda ntoto mu vunga biabionsono yonso ntangu yibazolele.

7 Bu bana manisa kimbangi kiau, bulu kiansisi kina tombuka mu bengi, si kiakubanwanisa ye kubabedisa ye kubavonda.

8 Mvumbi zau zina lambalala va nzila mu mbanza yayinene yibikwanga mu kimpeve Sodoma ye Ngipiti, mwakomunwa mpe Mfumu au va kulunsi.

9 Bankaka mu bantu ye makanda ye zindinga ye mvila zabantu si bamona mvumbi zau lumbu tatu ye ndambu, ka bana yambula mvumbi zau zatulwa mu ndiamu ko.

10 Bakundanga va ntoto si bayangalala mu bau ye kala kiese ye filasana minkailu, kadi mimbikudi miomio mirole miakwamisa bakundanga va ntoto.

11 Lumbu tatu ye ndambu bu biavioka, mpeve yamoyo yatuka kwa Nzambi yakota mu bau, batelama va malu mau, wonga wawingi wabwila babamona.

12 Bawa ndinga yayinene yatuka mu zulu, yavova kwa bau: Lubaluka vava, babaluka kuna zulu mu tuti, ntantu miau miabamona.

13 Mu lokula kina mwakala ndikunu yayinene yantoto, ndambu mosi yakumi yambanza yabwa, mafunda nsambodia mabantu mavondwa mu ndikunu yoyo; basidi bakala wonga ye bavana nkembo kwa Nzambi azulu.

14 ¶ Engwa dianzole diviokele. Tala, engwa diantatu dina kwiza nswalu.

15 ¶ Mbasi yansambodia yasika ye mu zulu mwawakana ndinga zazinene zavova: Kimfumu kianza kiayikidi kia Mfumu eto ye kia Klisto andi, yandi si kakala ntinu nate ye mvu miamvu ya mvu.

16 Makumole ye ngudi zia zabantu zivwandanga va biandu biau va luse lua Nzambi zafukama va zizi biau, zasambila Nzambi,

17 zavova: Tutondele ngeye Mfumu Nzambi, Mpungutulendo, wena ye wakala, kadi wabongele lulendo luaku lualunene ye wayikidi ntinu.

18 Makanda mabantu makala nganzi, kansi nganzi zaku zizidi ye ntangu yina funduswa bafwa ye yiuna vana nsendo kwa bisielo biaku, i bambikudi ye banlongo ye bavuminanga nkumbu aku, babake ye babanene, ye ntangu yiuna bunga babunganga ntoto.

19 Kinlongo kia Nzambi kiena mu zulu kiazibuka, nkel'andi yaluwawanu yamonika mu kinlongo kiandi; buna kwakala mpezomo ye zindinga ye mbandanu ye ndikunu yantoto ye mvula yayinene yamatadi.

12 Dimbu kiakinene kiamonika mu zulu, nkento wavwata ntangu, ngonda yakala ku nsi amalu mandu, va ntandu antu andi vakala koloa kiakumi ye mbwetete zole.

2 Yandi wakala vumu, waboka, wakala nsongo ye miangala miabuta.

3 Dimbu kiankaka kiamonika mu zulu, tala, dalaka kiakinene kiambwaki kiakala ntu nsambodia ye kumi diampoka ye va ntu miandi binteka nsambodia biakimfumu.

4 Nkil'andi wakoka ndambu yantatu yambwetete zazulu, watuba zo va ntoto. Dalaka kiatelama va luse luankento wakala mu buta, mpasi kamina mwan'andi bu kabutidi wo.

5 Yandi wabuta mwana, i mwana wabakala, una yala bantu babonsono mu mwala yasengwa. Mwan'andi wazamunwa kuna kwena Nzambi ye kiandu kiandi.

6 Nkento watinina kuna nsi yankatu kukakubukulwa vuma kwa Nzambi, mpasi banyundula kuna funda dimosi ye nkama zole ye makumasambanu malumbu.

7 ¶ Mwakala mvita ku zulu: Mikeali ye mbasi zandi banwanisa dalaka, dalaka ye mbasi zandi banwana mpe.

8 Kansi ka banunga ko, fulu ka kiasolulwa diaka kwa bau mu zulu ko.

9 Dalaka kiakinene kiatubwa ku nsi, i nioka yankulu yibikwanga nkadi ampemba ye Satana, i yandi uzimbisanga ntoto wawonsono wena bantu, yandi watubwa va ntoto, mbasi zandi zatubwa yandi.

10 Yawa ndinga yayinene mu zulu yavova: Bwabu bwayizidi mpulusu ye lulendo ye kitinu bia Nzambi eto ye lulendo lua Klisto andi; kadi mfundi ampangi zeto waluanzulu, i yandi ukubafundanga va luse lua Nzambi eto fuku ye mwini.

11 Bau bambedisa mu diambu diamenga ma Mwan'ameme ye mu diambu diamambu makimbangi kiau, ka batina lufwa ko.

12 I kuma luyangalala, lu mazulu, ye beno lukundanga mu mau. Engwa ntoto ye mbu, kadi nkadi ampemba wakulumukini kwa beno, wena nganzi zazingi, bu kazeyi, vo fintangu-ntangu kaka fiakidi yandi.

13 ¶ Dalaka bu kiamona, vo kiatubwa va ntoto, buna kiazoma nkento wabuta mwana wabakala.

14 Nkento wavewa maveve mole mango azulu yayi-nene, mpasi katilumuka kuna nsi yankatu ku fulu kiandi kikayundulwanga ntangu ye zintangu ye ndambu antangu ntama tuka kwena nioka.

15 Nioka yacilumuna nlangu mu nw'andi ku nim'a-nkento bonso vo mwila, mpasi kankukula mu mwila.

16 Ntoto wasadisa nkento, ntoto wazibula nw'andi, wamina mwila wacilumuna dalaka mu nw'andi.

17 Dalaka kiakadila nkento nganzi, kiayenda nwanisa bankun'andi basidi bakebanga nsikudukusu za Nzambi ye kimbangi kia Yesu.

18 ¶ Yandi watelama va nienge wambu.

13 Mono yamona bulu kiansisi kiatombuka mu mbu kiakala kumi diampoka ye ntu nsambodia ye kumi diabinteka biakimfumu va mpoka zandi ye nkumbu zantiakulu va ntu miandi.

2 Bulu kiansisi kiyamona kiau fwanana ye ngo, malu mandi makala bonso malu maulusu, nw'andi bonso nw'ankosi; dalaka kiavana kio ngolo zandi ye kiandu kiandi ye lulendo lualunene.

3 Yamona ntu andi mosi bonso vo waluekwa mu fwa, vwa kiandi kiamfwilu kianiaka, nza yayonsono yayitukwa, yanama bulu kiansisi;

4 basambila dalaka, bu kiavana lendo kwa bulu kiansisi, basambila bulu kiansisi, bavova: Nani fwanane ye bulu kiansisi, nani lenda kio nwanisa?

5 Kiau kiavewa nwa mu vova mambu mamanene ye zintiakulu, kiavewa lulendo mu yala makumaia ye ngonda zole.

6 Kiau kiabandula nw'andi mu tiaka Nzambi ye nkumbu andi ye kinlongo kiandi ye bakundanga mu zulu.

7 Kiavewa lulendo mu nwanisa banlongo ye kuba-bedisa; kiavewa lulendo mu makanda mamonsono ye bantu ye zindinga ye mvila zabantu.

8 Babonsono bakundanga va ntoto si bakunsambila, i balembolo sonukwa nkumbu zau tuka vana ntudulu alufulu luanza mu nkanda wamoyo wa Mwan'ameme wavondwa.

9 Vo muntu wena matu, bika kawa.

10 Ubwilanga zinkole, si kabwilwa kinkole; vo muntu vondele mu sabala, si kavondwa mu sabala. Vava vena mvibudulu ye minu biabanlongo.

11 ¶ Mono yamona bulu kiankaka kiansisi kiavaika mu ntoto, kiakala mpoka zole zafwanana ye mpoka zamwan'ameme, kiavova bonso dalaka.

12 Kiau kisadilanga lulendo lualonsono luabulu kiantete kiansisi va luse luandi. Kisanga, vo ntoto ye bakundanga va wau basambila bulu kiantete kiansisi kianiakuswa vwa kiamfwilu.

13 Kivanganga dimbu biabinene, i kiaki mpe kiakulumuna tia tuka mu zulu nate ye va ntoto va luse, luabantu.

14 Kizimbisanga bakundanga va ntoto mu diambu diadimbu bikiavewa mu vanga va luse luabulu kiansisi, kiakamba bakundanga va ntoto bavanga kimama mu zitisa bulu kiansisi kialuekwa mu sabala kansi kiavuka.

15 Kiavewa mu vana mwela kwa mama kiabulu kiansisi, mpasi mama kiabulu kiansisi kiavova, ye kiavondisa babonsono balembolo sambila mama kiabulu kiansisi.

16 Kisanga, vo babonsono, babake ye babanene ye bamvwama ye bamputu ye bampwanza ye minanga, batambula dimbu va koko kwalubakala vo va mbulu,

17 mpasi muntu kakala luse mu sumba vo teka ko, kansi ndiena kaka wena dimbu, i nkumbu abulu kiansisi vo ntalu ankumbu andi.

18 Vava vena nduenga. Wena nduka, bika katanga ntalu abulu kiansisi, kadi i ntalu amuntu, ntalu andi i yayi: nkama sambanu ye makumasambanu ye sambanu.

14 Mono yamona, tala, Mwan'ameme watelama va mongo wa Sioni ye va kimosi ye yandi nkama mosi ye makumaia ye mafunda maia, bakala nkumbu andi ye nkumbu a S'andi yasonama va mbulu zau.

2 Yawa ndinga tuka mu zulu bonso nding'anlangu miamingi, bonso nding'ambandanu yangolo; ndinga yiyawa yakala bonso ningi miansambi zisikanga minsi-ki.

3 Bayimbila nkunga wampa va luse luakiandu ye va luse luasemwa biia biamoyo ye ngudi zabantu; muntu nkutu kalendi longuka nkunga wowo ko, kansi babana nkama mosi ye makumaia ye mafunda maia bakulwa va ntoto.

4 Baba i bau balembwa sumunwa ye bakento, kadi bena bonso zindumba, baba i bau banamanga Mwan'ameme konso kukakwendanga. Baba bakulwa mu bantu bonso ntekidi kwa Nzambi ye kwa Mwan'ameme.

5 Mu nwa miau ka mwasolulwa luvunu ko, bakondolo lusembo.

6 ¶ Mono yamona mbasi yankaka yatilumuka mu kati diazulu, yakala nsamu wambote wamvu ya mvu mu samuna kwa bavwandanga va ntoto ye kwa mvila zazonsono zabantu ye makanda ye zindinga ye bantu.

7 Yau yavova mu ndinga yayinene: Luvumina Nzambi, lumvana nkembo, kadi lokula kiamfundusu andi kizidi, lusambila ndiena wavanga zulu ye ntoto ye mbu ye nto zaminlangu.

8 ¶ Mbasi yankaka, i yanzole, yalanda, yavova: Babeli diadinene bwa dibwidi, i diau diavana bantu babonsono mu nwa vinia kianganzi zakinsuza kiandi.

9 ¶ Mbasi yankaka, i yantatu, yabalandila, yavova mu ndinga yayinene: Vo muntu usambilanga bulu kiansisi ye mama kiandi, ye tambudi dimbu kiandi va mbulu vo va koko kwandi,

10 buna yandi mpe si kanwa vinia kialembwa sangwa kianganzi za Nzambi kiasiwa mu mbungu ankesi zandi;

yandi si kakwamuswa mu tia ye solofu va luse luambasi zanlongo ye va luse lua Mwan'ameme.

11 Mwisi wakwama kwau ufundumukanga nate ye mvu miamvu ya mvu, ka bena luvundu mu fuku ye mwini ko, i bau basambilanga bulu kiansisi ye mama kiandi ye wonso utambulanga dimbu kiankumbu andi.

12 Vava vena mvibudulu abanlongo bakebanga nsikudukusu za Nzambi ye minu kia Yesu.

13 ¶ Mono yawa ndinga tuka ku zulu, yau yavova: Sonika. Tuka bwabu mayangi mena ye bafwa, i bafwanga mu Mfumu. Inga, Mpeve yivovele: Si bavunda mu salu biau, kadi mavanga mau makubalandanga.

14 ¶ Mono yamona, tala, tuti diampembe, va tuti wavwanda mosi wafwanana ye mwan'amuntu, wakala koloa kiawola va ntu andi ye zakulu kiameno mu koko kwandi kwalubakala.

15 ¶ Mbasi yankaka yavaika mu kinlongo, yaboka mu ndinga yayinene kwa ndiena wavwanda va tuti: Sadila zakulu kiaku ye yonzika, kadi lokula kiayonzika kiayizidi, ye mbongo yantoto yiyelele.

16 Ndienda wavwanda va tuti wazaka mu zakulu kiandi va ntoto, ntoto wayonzukwa mbongo.

17 ¶ Mbasi yankaka yavaika mu kinlongo kiena mu zulu, yandi mpe wakala zakulu kiameno.

18 ¶ Mbasi yankaka yavaika mu zikwa, yakala lulendo mu tia, yandi wavova mu ndinga yayinene kwa ndiena wakala zakulu kiameno, wavova: Sadila zakulu kiaku kiameno, zaka maketa manti miavinia miantoto, kadi mbutu miau mimeni yela.

19 Mbasi yasadila zakulu kiandi va ntoto, wazaka mbutu mianti miavinia miantoto, watuba mio mu kamunu kiakinene kianganzi za Nzambi.

20 Kamunu kiadiatwa ku mbazi ambanza, menga mavaika mu kamunu matulama nate ye tuvambu tua-bakavalu ye maluaka tezo kiasunda dimosi ye nkama sambanu zastadia mu la.

15 Mono yamona dimbu kiankaka mu zulu, kiakine ne ye kiangitukulu: mbasi nsambodia zakala bivunga nsambodia biambanunu, kadi mu biau nganzi za Nzambi zamana lunga.

2 Yamona bonso vo mbu wanakienzikienzi wasangwattia; bau babedisanga bulu kiansisi ye mama kiandi ye ntalu ankumbu andi batelamanga va mbu wanakienzi-kienzi, basimbanga nsambi za Nzambi.

3 Bayimbilanga nkunga wa Mose, i sielo kia Nzambi, ye nkung'a Mwan'ameme, bavovanga: Mfumu Nzambi, Mpungu-tulendo, mavanga maku mena mamanene ye mangitukulu; ngeye u ntinu amakanda mabantu, nzila zaku zena zalunungu ye zakedika.

4 Nani una lembwa mona wonga, u Mfumu, ye kembila nkumbu aku? Ngeye kaka wena wanlongo ye makanda mamonsoo mana kwiza sambila va luse luaku, kadi mfundusu zaku zalunungu zamana zayakana.

5 ¶ Landila momo yamona kinlongo kianzo yakimbangi mu zulu kiazibulwa.

6 Mu kinlongo mwavaika mbasi nsambodia zena bivunga nsambodia, zavwata nlele mialino miavedila mialezima ye nsinga miawola mu ntulu zau.

7 Kimosi mu semwa biia biamoyo kiavana kwa mbasi nsambodia malonga nsambodia mawola, mazala kwa nganzi za Nzambi, i yandi wena moyo nate ye mvu miamvu ya mvu.

8 Kinlongo kiafuluzwa kwa mwisi wankembo a Nzambi ye walulendo luandi; muntu nkutu kalendi kota mu kinlongo ko, nate ye bivunga nsambodia biambasi nsambodia biamana.

16 Mono yawa ndinga yayinene tuka mu kinlongo, yavova kwa mbasi zina nsambodia: Luenda luategula malonga nsambodia manganzi za Nzambi va ntoto.

2 ¶ Yina yantete yavaika, yatengula longa diandi va ntoto, mputa zampasi ye zambi zakala mu bantu bakala dimbu kiabulu kiansisi ye basambilanga mama kiandi.

3 ¶ Yanzole yatengula longa diandi mu mbu, wau wakituka menga bonso vo mamuntu wafwa; biabionsono biakala moyo mu mbu biafwa.

4 ¶ Yantatu yatengula longa diandi mu mila ye nkelo mianlangu; miau miakituka menga.

5 ¶ Mono yawa mbasi aminlangu yavova: Ngeye wena walunungu, i ngeye wena ye wakala, u Nkwa nlongo, bu wafundisi bobo.

6 Bu batengula menga mabanlongo ye mabambikudi, ngeye mpe wabavana menga mu nwa; bafweni mu vangulwa bobo.

7 Mono yawa zikwa diavova: Inga, Mfumu Nzambi, Mpungu-tulendo, mfundusu zaku zena zakedika ye zalunungu.

8 ¶ Mbasi yania yatengula longa diandi mu ntangu; yau yavewa mu yoka bantu mu tia.

9 Bantu bayokwa mu mbangazi yangolo, batiaka nkumbu a Nzambi, i yandi wena lulendo mu vunga biobio, balembwa vilula madiela, mpasi bamvana nkembo.

10 ¶ Yantanu yatengula longa diandi va kiandu kiabulu kiansisi; kimfumu kiandi kialomba, bakasa tudimi tuau mu diambu diayama.

11 Batiaka Nzambi azulu mu diambu diakwama kwau ye mu diambu diamputa zau, balembwa vilula madiela mu mavanga mau.

12 ¶ Yansambanu yatengula longa diandi va nzadi yayinene ya Eufalata, nlangu mu yau wayuma, mpasi nzila yakubama kwa ntinu mina tuka kuselukilanga ntangu.

13 Yamona mpeve tatu zasumuka bonso mavono zavaika mu nw'adalaka ye mu nw'abulu kiansisi ye mu nw'ambikudi waluvunu

14 —kadi zau i mpeve zampeve zambi, zivanganga bidimbu—zivaikanga kwa ntinu mianza yamvimba mu kubakutikisa ku mvit'alumbu kiakinene kia Nzambi, i kia Mpungutulendo.

15 Tala, mono ikwiza bonso mwivi. Mayangi mena ye wonso ukenganga ye ukebanga mvwatu miandi, mpasi kadiata ye kondwa kwanlele ko, ka bidi mona nsoni zandi.

16 Zau zabakutikisa ku vuma kibikwanga Halamangedo mu kiebeleo.

17 ¶ Yansambodia yatengula longa diandi mu mpeve; ndinga yayinene yavaika mu kinlongo tuka va kiandu, yavova: Dimeni vangwa.

18 Kwakala mpezomo ye zindinga ye zimbandanu, ndikunu yantoto yayinene beni yakala, yampila yoyo ka yateka kala ko tuka mu nsemono abantu va ntoto.

19 Mbanza yina yayinene yakabana mu ndambu tatu, mbanza zamakanda mabantu zabwa; Nzambi wabambukila Babeli diadienene moyo mu nrika dio mbungu yavinia kiankesi zanganzi zandi.

20 Sanga biabionsono biatina, miongo ka miasolulwa ko.

21 Mvul'amatadi mamanene, dimosi dimosi zitu bonso talanta kimosi, yabwa va bantu tuka mu zulu; bantu batiaka Nzambi mu diambu diakwama kwa mvul'amatadi, kadi kwama koko kwakala mbidi anene.

17 Mosi mu mbasi zina nsambodia zakala malonga nsambodia wayiza vova kwa mono, wata: Wiza vava, si yakusonga nzengolo ankanu ansuza yayinene yivwandanga va nlangu miamingi,

2 yatela ntinu miantoto kinsuza, bakundanga va ntoto bakolwa vinya kiakinsuza kiandi.

3 Yandi wandata mu mpeve kuna nsi yankatu; yamona nkento uvwendi va bulu kiambwaki kiansisi kiazala kwa nkumbu zantiakulu, kiakala ntu nsambodia ye kumi diampoka.

4 Nkento wavwata mvwatu wampumbu ye wambwaki ye ntoko zawola ye matadi mantalu ye nzimbu, mu koko kwandi kasimba mbungu yawola yazala kwa nkankumususu ye nsobo zakinsuza kiandi;

5 va mbulu andi vasonama nkumbu, i yansweki: Babeli diadinene, i ngudi abansuza ye nkankumusu va ntoto.

6 Mono yamona nkento wakolwa kwa menga mabablongo ye kwa menga mabangi za Yesu, yayitukwa mu ngitukulu yayinene, bu yammona.

7 ¶ Mbasi yavova kwa mono: Mu nki yitukulu? Mono si yakukamba mansweki mankento ye mabulu kiansisi kikunnatanga kiena ntu nsambodia ye kumi diampoka.

8 Bulu kiansisi kiumweni, kiakala, ka kiena ko, si kiatombuka mu benga ye kwenda ku mbungulu. Baku-ndanga va ntoto balembwa sonama nkumbu mu nkanda wamoyo tuka vana ntudulu alufulu luanza si bayitukwa, bu bana mona bulu kiansisi, vo kiakala ye ka kiena ko ye kina kwiza.

9 Vava vena diela diena nduenga. Ntu nsambodia i miongo nsambodia miwandanga nkento.

10 Miau i ntinu nsambodia: mintanu mibwidi, umosi wena, wankaka kayizidi ko; bu kizidi, fwiti sikila fintangu-ntangu.

11 Bulu kiansisi kiakala ye ka kiena ko, yandi kibeni i wanana, utukidi mu mintinu nsambodia, si kenda ku mbungulu.

12 Kumi diampoka diumweni i kumi diantinu mi ka mitambudi kimfumu ko; kansi si batambula lulendo bonso mintinu mu lokula kimosi kaka va kimosi ye bulu kiansisi.

13 Bena kani dimosi, bavananga ngolo zau ye lulendo luau kwa bulu kiansisi.

14 ¶ Si banwanisa Mwan'ameme, kansi Mwan'ameme si kakubabedisa, kadi yandi i Mfumu azimfumu ye Ntinu amintinu; bakiabokulwa ye bakiasolwa ye bakwi-kama bena yandi si bakubabedisa mpe.

15 Yandi vovele kwa mono: Nlangu miumweni miwandanga nsuza i bantu ye makabu mabantu ye makanda mabantu ye zindinga.

16 Kumi diampoka diumweni ye bulu kiansisi si biabela nsuza ye kuntana ye kumvula nlele ye dia nsuni andi ye kunyoka ku tia.

17 Kadi Nzambi watula mu ntima miau mu vanga makani mandi ye kala mabanza mamosi ye vana kimfumu kiau kwa bulu kiansisi, nate ye mambu ma Nzambi mamana lunga.

18 Nkento uumweni i mbanza yayinene yena luyalu va ntandu amintinu miantoto.

18 Landila momo yamona mbasi yankaka yitukidi ku zulu, yakala lulendo lualunene; ntoto wakienzulwa kwa nkembo andi.

2 Yandi waboka mu ndinga yayinene, wavova: Babeli diadinene bwa dibwidi, diyikidi kundu kiampeve zambi ye nluka wampeve zazonsono zasumuka ye kebolo kianuni zazonsono zasumuka ye zabelwa,

3 kadi makanda mamonsono mabantu manwini vinya kianganzi zakinsuza kiandi, ntinu miantoto miantelele kinsuza, nkiti miantoto miayikidi bamvwama mu lulendo luakimvwama kiandi kiabumbabu.

4 ¶ Mono yawa ndinga yankaka tuka mu zulu, yavova: Lu bantu bami, luvaika mu yandi, ka luidi kala kintuadi mu masumu mandi, ka luidi bivuswa ye yandi mu bivunga biandi.

5 Kadi masumu mandi matulamene nate ye ku zulu, Nzambi wabambukidi moyo mu mavanga mandi mambi.

6 Luvutula kwa yandi bonso bukavengi, lumvutudila mvutula zole mu mavanga mandi. Mu mbungu yika-sanga lunsangila nsanga zole zole.

7 Bonso bukakikembila ye kukiyukutisa nzinunu zandi, i buna lumvana kwama ye kiadi. Kadi yandi voele mu ntim'andi: Mono iwandanga ntinu wankento, mono ki fwola ko, kimoni kiadi nkutu ko.

8 I kuma bivunga biandi si biakwiza mu lumbu kimosi: mfwilu, nionga, malema; yandi si kayokwa mu tia, kadi Mfumu Nzambi wamfundisa wena wangolo.

9 Ntinu miantoto miantela kinsuza ye miasa kindiafu ye yandi si miadila ye kunga mu yandi, bu bana mona mwisi wangiokolo andi,

10 si batelama ntama mu diambu diawonga wakwama kwandi, si bavova: Engwa, engwa, mbanza yayinene, Babeli, i mbanza yangolo, kadi mfundusu aku yizidi mu lokula kimosi kaka.

11 Nkiti miantoto si miadila ye kala kiadi mu yandi, kadi muntu kana vutuka sumba minkita miau ko,

12 i wola ye palata ye matadi mantalu ye nzimbu ye nlele mialino miabiza ye miampumbu ye mialezima ye miambwaki ye nti miamionsono miansunga ye lekwa biabionsono biampungi ye lekwa biabonsono bianti miantalu ye biansongo ye biasengwa ye biamatadi malezima

13 ye sinami ye mazi mantalu ye nungu ye mazi mankusa ye biamfwitisila mwisi ye vinia ye mazi ye mfumfuta zamfumfu ye froment ye zingombe ye mameme ye bakavalu ye makalu ye nitu zabantu ye miela miabantu.

14 Bina biazinina mwel'aku bikatukidi mu ngeye, biabionsono biantoko ye biabiza bimeni vila mu ngeye, ka bina vutuka solulwa nkutu ko.

15 Bakitanga lekwa biobio, babaka kimvwama mu yandi, si batelama ntama mu diambu diakwama kwandi, si badila ye kala kiadi,

16 bavovanga: Engwa, engwa, mbanza yayinene yawwata nlele mialino miabiza ye miampumbu ye miambwaki ye ntoko zawola ye matadi mantalu ye nzimbu: kadi mu lokula kimosi kaka kimvwama kiokio kia-kinene kiavombuswa.

17 Bakuluntu babonsono bazinzaza ye babonsono basabukanga mbu ye bisadi bianzaza ye babonsono basalanga mu mbu batatuka ntama,

18 baboka, bu bamona mwisi wangiokolo andi, bavova: Nki ambanza yifwanane ye mbanza yoyo yayinene?

19 Batuba mafundu-fundu va ntu miau, baboka,

badila, bakala kiadi, bavova: Engwa, engwa, mbanza yayinene yabakila babonso bena nzaza mu mbu kimvwama mu lekwa biandi biantalu; kadi mu lokula kimosi kaka yavombuswa.

20 Yangalala mu yandi, u zulu, ye lu banlongo ye lu zintumwa ye lu bambikudi, kadi Nzambi wanzengila nkanu mu diambu diono.

21 ¶ Mbasi yangolo yabonga tadi bonso tadi diadinene dinikunwanga mfumfuta, watuba dio mu mbu, wavova: Bonso bobo Babeli, i mbanza yayinene, si yatubwa, ka yina vutuka solulwa ko.

22 Ningu wansiki miansambi ye mbembo aminyimbidi ye ningu wansiki miampitulu ye miampungu ka bina vutuka wakana nkutu mu ngeye ko, yonso nkete yisanga kinkete kana vutuka solulwa mu ngeye ko, zu diatadi dinikunwanga mfumfuta ka dina vutuka wakana mu ngeye ko.

23 Kia kwamwinda ka kuna vutuka monika mu ngeye ko, nding'atoko diandambisa ye ndumb'andambisa ka zina vutuka wakana mu ngeye ko, kadi nkiti miaku miakala bankwa nene va ntoto; makanda mamonso mabantu mazimbuswa mu kiloka kiaku;

24 mu yau mwasolulwa menga mabanlongo ye mabambikudi ye mabau babonso bavondwa va ntoto.

19 Landila momo yawa ndinga bonso vo yakabu diadinene diabantu mu zulu yavova: Haleluya! Mpulusu ye nkembo ye lulendo i bia Nzambi eto.

2 Kadi mfundusu zandi zena zakedika ye zalunungu, kadi wafundisi nsuza yayinene yabivisa ntoto mu kinsuza kiandi, wavutudi nlandu kwa yandi mu menga mabisielo biandi makatengula.

3 Mu mpova yanzole bavova: Haleluya! Mwisi andi ufundumukanga mu mvu miamvu ya mvu.

4 Makumole ye ngudi zia zabantu ye semwa bina bii biamoyo bafukama, basambila Nzambi uvwandanga va kiandu, bavova; Ameni, Haleluya!

5 Ndinga yavaika mu kiandu, yavova: Lusika Nzambi eto, lu bisielo biandi biabionsono bikumvuminanga, babake ye babanene.

6 ¶ Mono yawa ndinga bonso vo yakabu diadinene diabantu, nding'anlangu miamingi ye nding'ambandanu zangolo, yavova: Haleluya! Kadi Mfumu, Nzambi eto, i Mpungutulendo, wayikidi Ntinu.

7 Bika tuayangalala, tuakala kiese, tuamvana nkembo, kadi ndambisa ya Mwan'ameme yizidi; nkazi andi ukubamene,

8 uveno kavwata nlele miabiza, miacema, miavedila, mialino, kadi nlele mialino miabiza i mavanga malunungu mabanlongo.

9 ¶ Yandi vovele kwa mono: Sonika: Mayangi mena yau batumuswa ku mbuluku andambisa ya Mwan'ameme. Yandi vovele kwa mono: Mama i mambu ma Nzambi makedika.

10 Yafukama va malu mandi mu kunsambila. Yandi wavova kwa mono: Tala, kwidi bo sa. Mono i sielo vakimosi ye ngeye ye mpangi zaku zena kimbangi kia Yesu; sambila Nzambi. Kadi kimbangi kia Yesu i mpeve yambikudulu.

11 ¶ Mono yamona zulu diazibuka, tala, kavalu kwampembe ye ndiena wavwanda ko ubikwanga Wakwikama ye Wakedika, mu lunungu kafundisilanga ye nwaninanga.

12 Kansi meso mandi makala bonso nlemo atia, va ntu andi vakala binteka biabingi biakimfumu, yandi wakala nkumbu yasonama yalebwa zaya muntu, kansi yandi kibeni kaka.

13 Yandi wavwata mwatu walebwa menga kinzungidila, nkumbu andi yibikwanga Mambu ma Nzambi.

14 Nkangu miabinwani mu zulu miannama va bakavalu bampembe, bavwata nlele mialino miabiza, miampembe, miavedila.

15 Mu nw'andi muvaikanga sabala kiameno kikana bandila makanda mabantu. Yandi kibeni si kakuba-

yala mu mwala yasengwa, yandi kibeni udiatanga kamu-
nu kiavinia kiankesi zanganzi za Nzambi, za Mpungu-
tulendo.

16 Yandi wena va mwatu andi ye va luketo nkumbu
yasonama: Ntinu amintinu, Mfumu azimfumu.

17 ¶ Mono yamona mbasi mosi yitelamene mu ntangu,
yandi waboka mu ndinga yayinene, yavova kwa nuni
zazonsono zitilumukanga mu kati diazulu: Luiza vava,
lukutakana ku mbuluku waunene wa Nzambi,

18 mpasi luadia nsuni miamintinu ye nsuni miabakulu-
ntu babinwani ye nsuni miabankwa ngolo ye nsuni
miabakavalu ye miabau batentamanga ye nsuni miaba-
mpwanza babonsoo ye minanga, babake ye babanene.

19 ¶ Mono yamona bulu kiansisi ye ntinu miantoto ye
nkangu miau miabinwani bakutakana mu nwanisa
ndiena wavwanda va kavalu ye nkangu andi.

20 Bulu kiansisi kiabakwa ye va kimosi ye kiau
mbikudi waluvunu wavanga dimbu va luse luandi bika-
zimbikisila batambula dimbu kiabulu kiansisi ye basa-
mbila mama kiandi. Bau bole batubwa bamoyo ku
zanga diatia dilemanga mu solofo.

21 Basidi bavondwa kwa ndiena wavwanda va kavalu
mu sabala kiavaika mu nw'andi; nuni zazonsono zayukuta
mu nsuni miau.

20 Mono yamona mbasi yikulumukini tuka mu zulu,
yakala nsabi abenga ye luvambu lualunene mu koko
kwandi.

2 Yandi wakamata dalaka, i nioka yankulu, i nkadi
ampemba ye Satana, wankanga mu fundu diamvu.

3 Yandi wantuba mu benga, wazibika dio, wasila dio
dimbu va ntandu andi, mpasi kavutuka zimbikisa ma-
kanda mabantu ko, nate ye fundu diamvu dina mana.
Landila momo si kakutulwa fintangu-ntangu.

4 ¶ Mono yamona biandu ye bavwanda bio, bavewa
lulendo mu fundisa. Yamona miela miabazakwa ntu
mu diambu diakimbiangia kia Yesu ye mu diambu dia-

mambu ma Nzambi ye bau balembwa sambila bulu kiansisi vo mama kiandi ye balembwa tambula dimbu va mbulu zau ye va moko mau. Bau bayika bamoyo, ye bayala ye Klisto funda diamvu.

5 Basidi mu bafwa ka bayika bamoyo ko nate ye funda diamvu dialunga. I mfulukulu yantete yoyo.

6 Mayangi ye nlongo biena ye bau bena ntuali mu mfulukulu yantete; lufwa luanzole ka luena lulendo mu bau ko, kansi si bakala nganga za Nzambi ye za Klisto ye yala ye yandi funda diamvu.

7 ¶ Funda diamvu bu dilungidi, buna Satana si kakangulwa mu boloko kiandi.

8 Yandi si kavaika mu zimbikisa makanda mabantu mena ku fuma biia biantoto, i Ngongo ye Mangongo, mu kubakutikisa ku mvita; ntalu au yena bonso nienge wambu.

9 Babaluka mu sadila kwakonsono kwantoto, bazungu tua kiabanlongo ye mbanza yazolwa, tia tuakulumuka tuka ku zulu, tuabamana.

10 Nkadi ampemba wabazimbisa watubwa mu zanga diatia ye diasolofu diena mpe bulu kiansisi ye mbikudi waluvunu; bau si bakwamuswa fuku ye mwini nate ye mvu miamvu ya mvu.

11 ¶ Mono yamona kiandu kiakinene kiampembe ye ndiena waywanda ya kiandu, ntoto ye zulu biatina mu zizi kiandi, vuma ka kiasolulwa kwa biau ko.

12 Yamona bafwa babanene ye babake batelamene va ntadisi akiandu; nkanda miabengulwa, nkanda wankaka wabengulwa, i nkanda wamoyo; bafwa bafunduswa mu mavanga mau bonso bwenina masonukwa mu minkanda.

13 Mbu wavutula bafwa bakala muna, lufwa ye nsi abafwa biavutula bafwa bakala muna, bafunduswa, muntu muntu bonso bwenina mavanga mandi.

14 Lufwa ye nsi abafwa biatubwa mu zanga diatia; lufwa luanzole i lualu, i zanga diatia.

15 Vo muntu kasolulwa nkumbu andi mu nkanda wamoyo ko, buna watubwa mu zanga diatia.

21 Mono yamona zulu diampa ye ntoto wampa. Kadi zulu diantete ye ntoto wantete biamana vioka, mbu ka wenani diaka ko.

2 Yamona mbanza yanlongo, i Yelusalemi diampa, dikulumukini tuka mu zulu kwa Nzambi, diakubama bonso ndumb'andambisa yasiwa ntoko mu diambu diatoko diandi.

3 Yawa ndinga yayinene yavaika mu kiandu, yavova: Tala, kinlongo kia Nzambi va kati ye bantu; si kakunda yau, bau si bakala bantu bandi, yandi kibeni i Nzambi au, si kakala yau.

4 Yandi si kakunguna mansanga mamonsono mu meso mau, lufwa ka luna vutuka kala ko, kiadi ye dilu ye mpasi ka bina vutuka kala ko, kadi bina biantete biamana vioka.

5 Yandi wavwanda va kiandu wavova: Tala, lekwa biabionsono ivanganga bio biampa, Wavova: Sonika, kadi mambu momo mena makwikama ye makedika.

6 Yandi wavova kwa mono: Mavangamene. Mono i Alafa ye Omenga, mbadukulu ye nsukulu. Mono si yavana fwidi mpwila kanwa mu nto anlangu wamoyo mu ka lekwa ko.

7 Wonso ununganga si katambula lekwa biabi bonso difwa, mono si yakala Nzambi andi, yandi si kakala mwan'ami.

8 Kansi bena bunkuta ye badimbula minu ye bavanga nkankumusu ye mimvondi ye minyangi ye basadilanga kindoki ye minsambidi miabiteki ye bankwa luvunu babonsono, kunku kiau si kiakala mu zanga dilemanga mu tia ye solofo, i lufwa luanzole lolo.

9 ¶ Mosi mu mbasi zina nsambodia zakala malonga nsambodia mazala kwa bivunga nsambodia biazimunina wayiza, wavova kwa mono, wata: Wiza vava, si yakusonga ndumb'andambisa, i nkazi a Mwan'ameme.

10 Yandi wandata mu mpeve kuna mongo waunene ye wanda, wansonga mbanza, i Yelusalemi dianlongo, dikulumukini tuka mu zulu kwa Nzambi,

11 diakala nkembo a Nzambi. Dialezima bonso tadi dilutidi mu ntalu, bonso tadi diayaspisi diamamoni-moni.

12 Diau diakala lumbu lualunene luantela, diakala kumi ye mielo mirole, va mielo kumi ye mbasi zole; nkumbu zasonama va miau, i nkumbu zakumi ye makanda mole mabana ba Isaeli.

13 Mu ndambu yaeste mwakala mielo ntatu, mu node mielo ntatu, mu sude mielo ntatu, mu weste mielo ntatu.

14 Mu lufulu lualumbu luambanza mwakala kumi ye matadi mole masonukwa kumi ye nkumbu zole zantumwa za Mwan'ameme.

15 ¶ Ndienu wavova kwa mono wakala ye tezo kiawola mu teza mbanza ye mielo miayau ye lumbu luayau.

16 Mbanza yena tueka tuia tuadedakana, la kwayau kwena tezo kimosi ye sadila kwayau. Yandi wateza mbanza mu tezo, yakala kumi ye mafunda mole mastadia. La ye sadila ye ntela biayau biadedakana.

17 Yandi wateza lumbu luayau: nkama mosi ye makumaia ye mfwoko ziaa bonso bwena tezo kiamuntu, i bobo kiambasi mpe.

18 Lumbu luayau luatungulwa mu matadi mayaspisi; mbanza yakala yawola wawedila ufwanane ye velo kianakienzi-kienzi:

19 Tufulu tualumbu luambanza tuasiwa ntoko mu matadi mamonsono mantalu: lufulu luantete i yaspisi, luanzole i safili, luantatu i kalasedoni, luania i emelode,

20 luantanu i saladoni, luansambanu i konalini, luansambodia i kilisolita, luanana i belili, luavwa i topasi, luakumi i kilisopasi, luakumi ye mosi i hiasinta, luakumi ye zole i ametista.

21 Kumi ye mielo mirole i kumi ye nzimbu zole; mwelo mosi mosi i luzimbu lumosi lumosi. Nzila yambanza i yawola wawedila bonso velo kianakienzi-kienzi.

22 Mono kiamona kinlongo muna ko, kadi Mfumu

Nzambi, i Mpungutulendo, ye Mwan'ameme i kinlongo kiayau.

23 Mbanza ka yena nsatu antangu ye ngonda ko mu kienzula yo, kadi nkembo a Nzambi ukienzulanga yo, kia kwayau i Mwan'ameme.

24 Makanda mabantu si madiata mu kia kwayau, ntinu miantoto si miakotisa yo nkembo au;

25 mielo miayau ka mina zibukwa nkutu mu mwini ko, kadi fuku ka dina kala mo ko.

26 Bana yo kotisa nkembo ye nzitusu miamakanda mabantu.

27 Widi lekwa kiasumuka nkutu ka kina kota yo ko ye ka muntu ko uvanganga nkankumusu ye luvunu, kansi bau kaka basonama mu nkanda wamoyo wa Mwan'ameme.

22 Yandi wansonga nzadi anlangu wamoyo wacema bonso mamonimoni yavaika mu kiandu kia Nzambi ye kia Mwan'ameme,

2 ye yavioka mu kati dianzil'ambanza. Mu masimu mamole manzadi mwena nti wamoyo ubutanga kumi ye mbutu mirole, ngonda ngonda uvananga mbutu miandi, makaya manti mena mu niakisa makanda mabantu.

3 Widi lekwa nkutu kiasingwa ka kina vutuka kala ko, kiandu kia Nzambi ye kia Mwan'ameme si kiakala muna, bisielo biandi si biakunsadila.

4 Si bamona zizi kiandi, nkumbu andi si yakala va mbulu zau.

5 Fuku ka dina vutuka kala ko, ka bena nsatu akia kwamwinda ko ye kia kwantangu ko, kadi Mfumu Nzambi si kakubakienzula, si bakala mintinu nate ye mvu miamvu ya mvu.

6 ¶ Yandi wavova kwa mono: Mambu momo mena makwikama ye makedika; Mfumu, Nzambi ampeve zabambikudi, wafidisi mbasi andi mu songa bisielo biandi mana kwiza kadi nswalu kaka.

7 Tala, si yakwiza nswalu. Mayangi mena yandi ukebanga mambu mambikudulu ankanda wau.

8 ¶ Mono i Yoane yawa ye yamona momo. Bu yawa ye mona mo, yafukama mu sambila va malu niambasi yina yansonga momo.

9 Yandi wavova kwa mono: Tala, kwidi bo sa. Mono i sielo va kimosi ye ngeye ye mpangi zaku ye bambikudi ye bau bakebanga mambu mankanda wau. Sambila Nzambi.

10 ¶ Yandi wavova kwa mono: Kuswekani mambu mambikudulu ankanda wau ku nsi adimbu ko, kadi ntangu yena lukufi.

11 Uvanganga mambi katatamana vanga mambi, wasumuka katatamana sumuka, walunungu katatamana vanga lunungu, wanlongo katatamana kala wanlongo.

12 ¶ Tala, si yakwiza nswalu ye nsendo ami wena yami mu senda muntu muntu, bonso bwenina mavanga mandi.

13 Mono i Alafa ye Omenga, wantete ye wansukunu, mbadukulu ye nsukulu.

14 Mayangi mena yau basukulanga mvwatu miau, mpasi bakala luye mu dia mu nti wamoyo ye kota mu mielo mu mbanza.

15 Kansi ku mbasi kwena zimbwa ye basadilanga kindoki ye minyangi ye mimvondi ye minsambidi miabiteki ye babonsono bavanganga ye zolanga luvunu.

16 ¶ Mono Yesu yafidisi mbasi ami kwa beno mu ta kimbangi mu momo kwa mabundu. Mono i mwanzi wa Davidi ye butu kiandi, i mbwetete yansuka yilezima-tiga.

17 ¶ Mpeve ye ndumb'andambisa bavovele: Wiza! Wonso wilu, kavova: Wiza! Wonso wena mpwila, kiza; wonso zolele, kabonga nlangu amoyo mu ka lekwa ko.

18 ¶ Mono itanga kimbangi kwa babonsono bawanga mambu mambikudulu ankanda wau: Vo muntu kudikidi mo diambu, buna Nzambi si kakunkudikila bivunga biasonukwa mu nkanda wau;

19 vo muntu katudi diambu mu mambu mankanda wambikudulu yayi, buna Nzambi si kakatula kunku kiandi mu nti wamoyo ye mu mbanza yanlongo biaso-nukunwa mu nkanda wau.

20 ¶ Ndienu utanga kimbangi mu momo, vovele: Inga, mono ikwiza nswalu. Ameni. Mfumu Yesu, wiza!

21 ¶ Nlemvo wa Mfumu Yesu wakala ye babonsono.